

Nyikungu: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Gitrabu ga ukoo wama Yesu Kristo mwana wama Daudi, mwana wama Ibrahimu. ²Ibrahimu ne baba wama Isaka, na Isaka baba wama Yakobo, na Yakobo baba wama Yuda na auna vakwe. ³Yudu ne baba wama Feresi na Sera gini Tamari, Feresi baba wama Hezeroni, na Hezeroni baba wama Ramu. ⁴Ramu narii baba wama Aminadabu baba wama Nashoni, na Nashoni baba wama Salimoni. ⁵Salimoni narii baba wama Boazi guni Rahabu, Boazi baba wama Obedi gunu Rutu, Obedi baba wama Yese, ⁶Yese narii baba wama mutremi Daudi. Daudi narii baba wama Sulemani u mukhema wama Uria. ⁷Sulemani narii baba wama Rehoboamu, Rehoboamu baba wama Abiya, abiya baba wama asa. ⁸Asa baba wama Yehoshafati, Yehoshafati baba wama Yoram, na Yoram baba wama Uzia. ⁹Uzia nee baba wama Yothamu, Yothamu baba wama Ahazi, Ahazi baba wama Hezekia. ¹⁰Hezekia baba wama Manase, Manase baba wama Amonina Amoni baba wama yosia. ¹¹Yosia baba wama Yekonia na auna vakwe ikhondo rohowa uenda u Babeli. ¹²Na baada ohowa uenda u Babeli, Yekonia akatrendeka baba wama Shatieli, Shatieli akatrendeka babu wama Zerubabeli. ¹³Zerubabeli nee baba wama Abiudi, Abiudi baba wama Eliakimu, na Eliakimu baba wama Azori. ¹⁴Azori nee baba wama Zadoki, Zadoki baba wama Akimu, na Akimu baba wama Eliudi. ¹⁵Eliudi baba wama Elieza, Elieza baba wama Matanina Matani baba wama Yakobo. ¹⁶Yakobo nee baba wama Yusufu na mughosia wama Mariamu, mweso ni Yesu akafafwa, niuguitranwa Kristo. ¹⁷Mpafo yong'e tangu Ibrahimu hadi Daudi narii mpafu ikumi na gane, ufuma Daudi hadi uhowa uenda u Babeli faka Kristo mpafu ikumina gane. ¹⁸Ufafwa Yesu Kristo gukatrendeka vi. Yiu wakwe, Mariamu, akachumbiwa na Yusufu, nyeso nekii vikinatrana, akagighe wina uritro gwa udaho wa Mwahu Mweru. ¹⁹Mughosia wakwe Yusufu, narii muntu niwina haki atrinasighaa umwiria minyaa ukhatri aantu. Akaamua ureka uchumba wakwe gwa gimpahi. ²⁰Narii ugughema u mantu ayai, Malaika wama Bwana akamufumia u ndotri, akahanya, "Yusufu mwana wama Daudi, utatrije umuhwa Mariamu mukhema wako, gwasoko uritro niwuukwetre ni gwa udaho wa mwahu mweru. ²¹Ujogitrungua mwana wa gighosya ujomwiitrana Yesu, gwasoko ujovacxhoa antu vakwe na mahutye awe." ²²Ayai ong'eakagighe ukhondeya iroo nirahanyiywe na Bwana gwa njia a aghanga, uguhanya, ²³"Rava, bikira ujohwa uritro na ufafa mwana wa gighosya, na vijomwiitrana rina rakwe Imanueli"-- maana ayo, "Mungu itrambimwe nasee." ²⁴Yusufu akauka ufuma undotri na utrenda ginya malaika wama Bwana wamwiraa na akamuhwa ginya mukhema wakwe. ²⁵Uyi noo, atrinaraa nayo faka neakagitrungua mwana wa gighosya akamwiitrana rina rakwe Yesu.

Chapter 2

¹Baada ama Yesu ufafwa u Beselehemu a Uyahudi u matriku ama Mutremi Herode, antu ni asomi ufuma kiya a kwengi vikaghea Yerusalemu viuhanya ²"Wifei niwafafwaa mufalume wa Ayahudi? Gwaonaa njotra akwe ukiya senoo gwajaa umuhuvia". ³Mutremi Herode newatregheyaa ayai akakiwa, na Yerusalemu ong'e. ⁴Herode akavarunda akuu vama kuhani vong'e na anyohadia antu, akavawiya "Kristo ujofafwa gufei? ⁵Vikamukhania "U Bethlehemu a Uyahudi, gwasoko ndio ikahadiwa na aghanga, ⁶Navee Bethlehemu, ung'ii ama Yuda, tri munyuui ukhati a atrongei va Yuda, mutrawala niuhwaniywe ajovadima antu vane Israeli". ⁷Uyi Herode akavaitrana avoo asomi gwa gimpihi uvawiya ni ikhondo rafei njotra ijogighea. ⁸Akavatruma Bethlehemu akahanya, "Endi gwa uravi mwendomufenja mwana niwafafwaa. Nimwamuona, ndetrei nkhanu ili nanee nidahe uja umuhuvia". ⁹Baada omutregheya mutremi, vikaendelea na muhinjo wawe, na njotra nevimikengee ukiya ikavatrongoa faka ajoimika gunto gini mwana ufafiwe. ¹⁰Nevajomiona njotra, vikayanja ino. ¹¹Vikahefea ukhaya na umwona mwana niwafafwaa na Mariamu yiu wakwe. Vikamusudia na umuhuvia. Vikarughua hazina yawe na umufunyiya dahwa na sahabu, uvumba na manemane. ¹²Mungu akavaonya undotri vitasuke gini Herode, uyi vikafwaya usuka ung'ii awe gwa njia mbuya. ¹³Baada ofwaya, malaika wama Bwana akamwendea Yusufu undotri na uhanya, "Imika muhoe mwana na nyinya wakwe na mudue u Misri. Saghi kuko faka nijovaira, gwasoko Herode ujomufenja mwana ili amuuraghe. ¹⁴Utriku usuu Yusufu akauka na umuhua mwanakwe na nyinya na udua u Misri. ¹⁵Akagikhaa kuko faka Herode neaka kuya. Iyii ikakhondesya iroo ni Bwana akahanya ukiria mughanga, "Ufuma u Misri namwitranaa mwanane". ¹⁶Herode newaonaa wazihakiwaa na asomi akakiwa ino. Akaraghiya uuraghwa ana vong'e va gighosya vo Bethlehemu na vong'e u gieneo iroo nivina irika ra miakha iviri na fang'i ayo ulingana na ikhondo nerikathibitishwa na asomi. ¹⁷Ndio nerikakhondeka ihanyo nerikahanywa na nabii Yeremia, ¹⁸"Ruri ukatregheyeka Ramah, girio na maombolezo nimakuru, Raheli uguvarira anakwe, na akahitra ufarijiwa, gwasoko vitrifoo kanki". ¹⁹Herode neakakuya, rava malaika vama Bwana akamufumia Yusufu ukiria ndotri ukoo u Misiri na uhanya, ²⁰Uka muhoe mwana na nyinya wayo, na mwende u ng'i a Israeli gwasoko niviumufenja mwana vakuyaa. ²¹Yusufu akauka, akamuhua mwana pamoja na nyinya wakwe na vikaenda u Israeli. ²²Nyeso neakatregheya kuwa Arikelau akatrendeka mutrawala Yuda ikhondo rama baba wakwe Herode, akatrija uenda kuko. Baada a Mungu umuonya u ndotri akafwaya wenda mkoa wa Galilaya ²³na akaenda ugikhaa u muji wa Nazareti. Iyii ikakhondeka iroo nerahanyiywee na manabii, kwamba ujoitranwa Munazareti.

Chapter 3

¹Umatriku ayoo Yohana mubatizaji akaenda uhubiri u mbugha ama Yuda akahanya, ²"Tubuni gwa soko utremi wa girunde wififi." ³Gwasoko uyui ndio newahanyiywee na mutremi Isaya akahanya, "ruri wa muntu uguitrana ufuma jangwani; iki tayari njia ama Bwana ghondaniyi makiro akwe". ⁴Unoo Yohana akayaa magosi a ngamia na mukanda wa mukunja ugiino gakwe. Maliwa akwe nee nzige na ruki wo mahaka. ⁵Unoo Yerusalemu, Yuda ong'e, na ieneorong'e nirizungukie mongo wa Yorodani vikaenda gini mweso. ⁶Neviubatizwa nayo u mongo Yorodani unoo viutubu mahutye awe. ⁷Nyeso neakavaona mafarisayo na masadukayo vaingi nivijie ubatizwa, akavakhania, "Nyenye ufafo wa njokha nivina sumu anyu niwavaonyaa udua ikuo nirijie?" ⁸Fafi mbisya niinoneye tona. ⁹Na mutragheme na ugikhanja mukhatri anyu, gwina Iburahimu ginya baba witru; Gwasoko nuvakhania Mungu ugudaha umuhumbwiya Iburahimu ana ata ufuma u magwe ayai. ¹⁰Tayari gihendo gadahikaa uikwa u miri a miti. Unoo kila muti niutrufafa mbisya ninjija ugutremwa na ujughutwa umongo. ¹¹Nuvabatiza gwa maji gwasoko a toba. Nyeso uyoo niujie soko ane ni mukuu guliko nene neno ntinoneye ata uucha matru akwe. Mweso ujovabatiza gwa mwahu mweruna gwa motro. ¹²Na pepeto rakwe ru mokhono wakwe ruoya uwanda wakwe na urunda ngano akwe ughala. Nyeso ujoyatrimia makapigwa motro niutyudaha urima. ¹³Kisha Yesu akaja ufuma Galilaya faka u Yorodani ubatizwa na Yohana. ¹⁴Nyeso Yohana akasigha umughiya na uhanya, "Nene nihitaji ubatizwa navee, navee ujie gini nene?" ¹⁵Yesu akajibu "Ruhusu itrendeke vii fanoi, gwasoko ndio inoneye ukhondesya haki ong'e". Unoo Yohana akamuruhusu. ¹⁶Baada obatizwa, Yesu akafuma u maji, na rava, Irunde rikarughuka. Na akaona nkho a Mungu ugusima gwa mufano wa nkuwi na uhava gini mweso. ¹⁷Rava, ruriukafuma ugirunde uguhanya, "Uyui ni mwanane muyanajwa. Ni ninoneywe nayo".

Chapter 4

¹Kisha Yesu akaongozwa na mwahu mweru faka u gijangwa ili asoywe na ibilisi. ²Nee ufungiee gwa matriku arobaini mumwi na utriku akahanga njaa. ³Mujaribuakaja naakamwiira, "Mpese veve wi mwana wa Mungu, hanya magwe ayai itrendeke mukatre". ⁴Nyeso Yesu akamwiira, "Thadiwe, muntu atruishi gwa mikatre gutrufu, hiya ayo gwa kila ukhani niugufuma guni Mungu". ⁵Unoo ibilisi akamutroa u muji utakatifu na umwiika gunto ino u hekalu, ⁶na umukhania, "mpese veve u mwana wa Mungu, gighume fang'i gwasoko ihadiwe, ujoamuru malaika vakwe vigudake, na vijoguhumbua gwa mikhono awe ili utrakhangukwe mughuu wako". ⁷Yesu akamwiira, "Kanki ihadiwe utramusoye Bwana Mungu wako". ⁸Unoo ibilisi akamuhoa na umutroa sehemu a gunto ino akamwaghia utremi wong'e wa urimi na mantu ayai ong'e. ⁹Akamwiira, "Nijogufa mantu ong'e niwansujudia nene na unyabudu". ¹⁰Kisha Yesu akamwiira, "Enda ukoo uheghe hafai, Shetani gwasoko ihadiwe, igunoneye umuhuvie Bwana Mungu wako, na umutrumikie mweso iyene". ¹¹Unoo ibilisiakamureka, na rava malaika vikaja na umutrumikia. ¹²Unoo Yesu neakatregheya kuwa Yohana wakatrwa akafwaya faka u Galilaya. ¹³Akafwaya u Nazareti akaenda ugikhaa u Kaperanaumu, ni iumpeo na iambo ro Galilaya, umifaka a majimbo a Zabuloni na Naftali. ¹⁴Iyii ikagighea ukhondesya iroo nerikahanywa na mutremi Isaya, ¹⁵"U muji wama Zabuloni na muji wama Naftali, uelekea ugirambo, umpeo a Yorodani, Galilaya a urimi!" ¹⁶Antu nivigikhee ukitri vaonaa mwanga na avoo nevigikhee u maeneo ompefo a ukuyi, unto awe nuru ivaeriye". ¹⁷Ufuma ikhondo rasii Yesu akaandia uhuvia na uhanya, "Huvii, gwasoko utremi wa girunde wififi". ¹⁸Neuguenenda umpeo a irambo ra Galilaya, akavaona auna vaviri, Simoni neuguitranwaa Fetreo, na Andrea muna wakwe, viutreghe nyavu ugirambo, gwasoko neviuvuaa samaki. ¹⁹Yesu akavaira, "Njii munsambiye, nijovatrenda mu avuvi vaantu". ²⁰Itrambimwe vaireka nyavu na vamusambiya. ²¹Unoo Yesu neuendele u fuma hafo akavaona auna vaviri, Yakobo mwana wama Zebedayo, na Yohana muna wakwe. Neviugifango itrambimwe na Zebedayo tatra wawe viutruma nyavu yawe. Akavaitrana, ²²na itrambimwe vareka ifango na tatra wawe vamusambiya. ²³Yesu akaenda Galilaya ong'e, ugufundisya u Masinagogi awe, uguhuvia ukhani wa utremi, na uguforya kila marue mukhatri aantu. ²⁴Nkani yakwe ikaning'ania Siria ong'e, na antu vikaetra arue vong'e, nivina marue hiyahiya na marue, nevina mafefo, na ni viforiee na gifafa. Yesu akavaforya. ²⁵Antu vainingi vikamusambiya ufuma Galilaya, na Dekapoli, na Yerusalemu na Uyahudi na ufuma u Yorodani.

Chapter 5

¹Yesu neakaona antu, akafwaya na uenda umulima, neugikhee fang'i, anafunzi vakwe vikaja. ²Akavafundisya, uguhanya, ³"Heri niatruki va nkhood gwasoko utremi wa girunde ni wawe. ⁴Heri nivina maghusya,vijofarijiwa. ⁵Heri nivina ufoo, vijorisi ng'ii. ⁶Heri nivina njaa na nyueta a haki, vasaa vijoikutywa. ⁷Heri nivina rehemanvasaa noo vijohanga rehema. ⁸Herinivina nkhood njija vijomwona Mungu. ⁹Heri afatani, vasaa vijoitrana ana va Mungu. ¹⁰Heri niviukhasywa soko a haki, vasaa noo utremi wa girunde ni wawe. ¹¹Heri nyenye ni antu vijovatruka na uvakhasya au uhanya kila nirivi guni nyenye gwa uregheghe gwasoko ane. ¹²Yanji ino, gwasoko sawabu anyu ni nkuu girunde. Gwasoko vii ndivyo antu niviuvakhasya aghanga nevifo kabla anyu. ¹³Nyenye mwi munyu wa urimi. Nyeso mpese munyu wayaghayaa lombe ayo, ujutrendeka munyu uri wa tutri kanki? Unoo utrutrendeka uja gwa kila intu, nyeso niwajughutruwa unjii na ufanangiwa na antu. ¹⁴Nyenye mwii tra a urimi. Muji nii ugumulima gunto utrugifiha. ¹⁵Unoo antu vituacha tra na uika fang'i a ikafu, bali u munara, nyeso ijoerya vong'e nivi mung'ii a nyumba. ¹⁶Reka weeru uerye usonge aantu, vione ntendo yanyu ninjija na umuhuvia tatra wanyu niugugirunde. ¹⁷Mutragheme najiee uruva seria wala aghanga. Ntinajaa uruvanga nyeso utrenda. ¹⁸Gwa tutri nuvakhania vii faka irunde na urimi wong'e ukie gutrii yodi imwedu wala nukta imwedu a seria ijokhwiya u seria hadi hafo kila intu rijotrendekaa rakhondekaa. ¹⁹Unoo gikaku niuguhutya amri ninyuii ukhatri a amri iyii na uvafundisya vauya utrenda uyi ujoitrana munyuii u gu utremi wa girunde. Nyeso gikaku niwiikwatru na uifundisya ujoitrana mukuuu gu utremi wa girunde. ²⁰Gwasoko nuvakhania haki anyu niadiozidi hakiia anyohadia na Matarisay, gwa gikaku uyi mutrijokia ugu utremi wa girunde. ²¹Mwatregheyaa ikahanywa khari, "utrauraghe" na 'gikaku niuguuragha wifo u hukumu', ²²Nyeso nuvakhania gikaku niugumukiwa muna wakwe ujutrendeka ukhatri a hukumu. Na gikaku niugumukhania muna wakwe, 'Veve ni muntu ni utrinonye!' ujutrendeka ughatari a ibarasa. Na gikaku niuguhanya, 'veve umufutru!' ujoenda u motro wo jehanamu. ²³Unoo mpese ugufunya sadaka ako u masabahu na ukumbukiwe muna wako wina intu gikaku juu ako, ²⁴mireke sadaka usonge a masabahu, enda. Endofatrana tanchu na muna wako, na usuke ujofunya sadaka ako. ²⁵Fatrana na musitraki wako uri, ni wiitrambimwe nayo unjia uenda u mahakama, hiya ayo musitraki wako ugudaha ugreka u mikhono ama hakimu, na hakimu agureke u mikhono a askari, navee ujurutruwa. ²⁶Amini nuvakhania, kamwe utrijoikwa huru faka urife senti a mwisho a hela niugudaiwa. ²⁷Mwatregheyaa ahanywaa, 'utrazini'. ²⁸Nyeso nuvakhania umumiria matre watrendeka wazinii nayo unkhoo akwe. ²⁹Mpese riho rako ra gililo rutrenda ukhangukwe, riheye na urijughutru kwengi navee. Gwasoko ni guja giungo gimwedu u mwiri wako giruvike guliko mwiri wong'e ujughutruwa u jehanamu. ³⁰Na mpese mukhono wako wa gililo ugutrenda ukhangukwe, utrine na uujughutru kwengi navee. Soko niguja giungo gimwedu u mwiri wako giruvike guliko mwiri wong'e ujughutruwa u jehanamu. ³¹Ahanyiywee, gikaku niugumujuncha mukhema, na amufe ibada ra talaka'. Nyeso nene nuvakhania, gikaku niugumureka mukhema wakwe ³²hiya a sababua zinaa, amutrende kuwa mufumbu. Na gikaku niwamuroghoa baada ofewa talaka ugutrenda ufumbu. ³³Kanki, mwatregheyaa ahanyiywee gwa avoo va khare, 'Mutragiafiye gwa uregheghe, unoo troi viapo vyanyu guni Bwana'. ³⁴Nyeso nuvakhania, mutragirafiye ata gunyuii, unoo gwa mbingu, gwasoko a enzi ya Mungu; ³⁵wala gwa urimi, gwasoko ni mahali oika itrumbi rofandatra maghondo akwe, unoo gwa Yerusalemu, soko ni muji wa mutremi ni muku. ³⁶Wala utragiafiye gwa itwe rako, utrudaha utrenda njii imwe itrendeke njeru au njiru. ³⁷Bali nkani yanyu itendeke, 'Ndiyo, Hapana'. Gwasoko niizidi asaa afumaa gini muvi uyoo. ³⁸Mwatregheyaa ahanywaa vii, 'riho gwa riho, na rino gwa rino'. ³⁹Nyeso nene nuvakhania, mutashindane na muntunimuvi; nyeso muntu niwagukhua ukunda wa gililo mufe wuuya pia. ⁴⁰Na mpese gikaku usighitre uenda na vee u mahakama na waguheyeya nkanjo ako, murekee na joho rako. ⁴¹Na gikaku niuguguonyea uenda navee maili imwe, enda maili iviri. ⁴²Gikaku niwaguomba mufe, na utramutreje gikaku niusighitre ugukofa. ⁴³Mwatregheyaa ahanyiywee, 'Muyanje jirani wako, na umukiwe muvi wako'. ⁴⁴Nyeso nuvakhania, vayanji avi vanyu, varombe avoo nivuvauzi, ⁴⁵ili mudahe utrendeka ana vama tatra ni ugu girunde. Gwasoko ugutrenda iuva riake avi na aja, na uguvafa mbua avi na aja. ⁴⁶Mpese muvayanje nivavayanjitre nyenye, muhanga sawabu iki? Kwani atoza ushuruvitutrendaa uyi? ⁴⁷Na mpese nimwavamucha auna vanyu tu muhanga ntuni zaidi a vauya? Unoo! Antu va urimi vitutrenda uyi? ⁴⁸Gwasoko inoneye mukhondeke, ginya tatra wanyu wa girunde niukhondekiee.

Chapter 6

¹Utratrende ntendo ya haki usonge aantu ili uonwe, uyi utruhanga sawabu ufuma gini tatra wa girunde. ²Unoo niugufunya utrakhue ndoriro na ugibuna veve ginya anafiki viutrendaa u masinagogi na u mitraa, ili antu vivasifu. Tutri nuvakhania, vadahaa ufokra sawabu yawe. ³Nyeso veve niugufunya, mukhono wako wa gimoho utamanye nirutrendwa na mukhono wa gililo ⁴ili sawadi akoifunye gwa gimpahi. Unoo tatra wakoniuguonaa u gimpahi ujugufa sawabu ako. ⁵Unoo niuguomba, utratrendeke ginya anafiki, gwasoko viyanjitre uimika na uomba u masinagogi na ukona yo mitraa, unoo antu vivarave. Tutri nuvakhania, vayaghaaya sawabun yawe. ⁶Nyeso veve, niuguomba hefea umbee. Rutria ruri na uombe gini tatra wako niugu gimpahi. Unoo tatra wako niuguonaa gwa gimpahi ujugufa sawabu ako. ⁷Na niuguomba utrasukie nkhanii niitrina maana ginya antu va urimi viutrendaa, gwasoko viughemaa vijotregheywa gwa nkhanii yawe nivuhanyaa. ⁸Unoo, utratrendeke ginya veso, gwasoko tatra wako umanyie masighe ako ata kabla utrinaromba. ⁹Unoo romba vii: Tatra witru niugugirunde, urikurie rina rako. ¹⁰Utremi wako uje, mafenji ako itrendeke hafai uguurimi ginya kuko girunde. ¹¹Ugufe rio mukate witru wa kila siku. ¹²ugusamehe madeni itru, ginya sese guvasamehee adeni vitru. ¹³Unoo utagutroe u makhasiko, nyeso uguchoe na uyoo muvi. ¹⁴N impese musamehe antu mahutye awe, tatra wakoni ugugirunde ujivasamehe nanye. ¹⁵Nyeso mpese mutrijovasamehe mahutye awe, wala tatra wanyu atrijovasamehe mahutye anyu. ¹⁶Ino a ong'e, niufungiee, utratrendeke wina uvi gina anafiki viutrendaa, gwasoko viukunja masiu awe ili antu vimanye niveso vifungiee. Tutri nugukhania, vafokeaa sawabu awe. ¹⁷Nyeso veve niufungiee, ira makiutra itwe rako na uoye usiu wako. ¹⁸Uyi itrugigheya usonge aantu niufungiee, nyeso tatra ndio umanyie. Na tatra wako niuguonaa ugimpahi, ujugufa sawabu ako. ¹⁹Utraike hasina ako veve hafai uguurimi, ambapo nondona kutu yuruvangaa, ahimbi vuhimbaa. ²⁰Hiya ayo giikiye hasina ako veve girunde, ambapo nondo nakutu itruruvangaa, na ahimbi vitrudaha uvunja na uhimba. ²¹Unoo hasina ako gini iiri, nkho ako noiyoenda kuko. ²²Riho ni tra a mwiri. Unoo, nimpese riho rako rong'e mwiri wong'e ujugijua weeru. ²³Nyeso mpese riho rako rivi, mwiri wako wina utriku niukuu. Unoo nimpese weeru wako niwi mung'i ni kitri ino ni kitri gikuu uri? ²⁴Gutrii ata umwedu niugudaha uvatmikia mabwana vaviri, gwasoko ujomukiwa umwedu na umuyanja muuya, au la sivyo ujugifunya gwa umwedu na umuzarau muuya. Mutrudaha umutrumikia Mungu na ughwai. ²⁵Uyi nugukhania, utratrendeke na mashaka uhusu maisha ako, kuwa uolia ntuni au uionyua ntuni, au uhusu mwiri wako ujoyaa ntuni. Uyi! Maisha tri zaidi olia na mwiri zaidi a masaa? ²⁶Rava nyonyi gunto. Vitrufandaa na uvuna na vitrurundaa na uika, nyeso tatra witru wa girunde uguilisyya. Unoo nyenye mukiywe samani nayo? ²⁷Na ni anyumukhatri anyu wo gilinganisha ugudaha uongeya rizaa imwedu ugu ufanga wakwe? ²⁸Na ni ntuni mwina wasiwasi uhusumasaaa? Ghema uhusu mbisya u mighunda, gino iukua. Itrutrenda mwimona itruya. ²⁹Kii nuvakhania hata Sulemani u gu uhuvii wakwe wong'e atrinayaa ginya ayai. ³⁰Nimpese Mungu uguyayechaa mahwa u mighunda iugikhaa itriku rimwedu na fadiu ajughutruwa u mongo, unoo ni gwa giasi giki ujovalisya nyenye nimwina uhuvii unyui? ³¹Unoo mutratrendeke mwina woova nauhanya, 'unoo gujolia ntuni' au 'unoo gujonyua ntuni'? au 'unoo gujoyaa ntuni'? ³²Gwasoko urimi viufenja mantu ayai, na tatra witru wa girunde umanyie musighitre asaa. ³³Gwasoko mwandio fenji utremi wakwe na haki yakwe na ayai ong'e ujoyafewa. ³⁴Uyi, utraone shaka gwasoko a fadiu, gwasoko fadiu ijogitrenda nyeso. Kila itriku ridahitre utrendeka na itatizo rayo.

Chapter 7

¹Utrahukumu, navee ujohukumiwa. ²Gwa hukumu niuguhukumu, navee ujohukumiwa. Na gwa gifimo niugufima na vee ujofimiwa igigo. ³Ntuni niugurava gifande ga mutri u riho ra muyako, nyeso utrunee gifande ga ighogho ni ruriho rako? ⁴Ugudaha uri uhanya u muyako, ichaa niguheyeye gifande nigiriho rako, unoo gifande ga ighogho giuriho rako? ⁵Munafiki veve; mwandio heya ighogho nirifo uriho rako, na ujudaha uona ija na uheyagifande ga mutri nigifo uriho ra muyako. ⁶Utafe nguma iroo nirieru, na utraighumie nguma lilu usonge ayo. Uyi noo vijoruvanga na ufanangia gwa mighuu, na kanki vijogurava veve na uguaghania. ⁷Romba, navee ujofewa. Fenja navee ujohanga. Khua hodi navee uxorughwirwa. ⁸Gikaku niuguromba ujofokea. Na gwa gikaku nuguromba ujofokea. Gikaku niugufenja ujohanga. Na gwa muntuniugukhua hodi uxorughwirwa. ⁹Au gwina muntu mukhatri anyu, ni mwanakwe wamuromba mukate ujomufagwe? ¹⁰Au mpese ujomwomba samaki na mweso amufenjokha? ¹¹Uyi, mpese nyenye nimwi vavi mumanyie uvafa ana vanyu soghweda ninjija, Uu! Ni giasi giki ino tatra wanyu niugugirunde ujovafa muntu nimaja avoo niviumuromba mweso? ¹²Gwasoko isii niusighitre utrendewa intu gikaku na antu vauya, navee igunoneye uvatrendea uyi na veso. Gwasoko isii ni seriaa aghanga. ¹³Hefea gwa ukiria mulango ni unyui. Gwasoko geti ni rikuu na njia ni nkuu niiongosiee uruvanga, na gwina antu vaingi viukiria njia isii. ¹⁴Getini nyui. Geti nyui ni ikhondo ririongozie ukhatri a ufanga na ni vakeii nivikengee. ¹⁵Girave ino na aghanga va uregheghe, viyetre mikunja a nkho, nyeso tutri ni mura ni vakhai, ¹⁶Gwa mbisya yawe mujovamanya. Uu antu viudaha uvuna mbisya u maghuya au umutri umbeyu ya mbaruti? ¹⁷Gwa uyi, kila mutri niuja ugufafa mbisya ninjija, nyeso mutri niuvi. ¹⁸Mutri niujautrudaha ufafa mbisya nimbi, unoo mutri niuvi utrufafambisya ninjija. ¹⁹Kilamutri niutufafa mbisya ninjija ujoheywa na ujughutruwa umongo. ²⁰Uyi noo, ujovamanya ufuma na mbisya yawe. ²¹Tri kila muntu ugumbwira nene, 'Bwana, Bwana; ujokia uguutremi wa girunde, na uyoo niugutrenda mafenji ane na tatra wane girunde. ²²Antu vaingi vijombwira itriku risii, 'Bwana, Bwana, gutrinafunyaa unabii gwa rina rako, gutrinafunyaa mafefo gwa rina rako, na gwarina rako gwatrendiee ntendo ninkuu? ²³Nijovaira, 'ntinavamanya nyenye! Fwayi, nyenye nimutrendaa mahutye! ²⁴Uyi, kila muntu niugutregheya nkhan yane na uhuvia ujogikhoywa na muntu niwina hekima niujengiee nyumba akwe ung'ongo. ²⁵Mbua ijokhua, mafuriko ikaja, na nkungu ikakhua nyumba isii, nyeso itrinagwaa fang'i, gwasoko neijengiwee ung'ongo gunto. ²⁶Nyeso kila muntu niwatregheye ukhani wane na atarihuvie, ujoikhoywa na muntu nimufutru niujengiee nyumba akwe u mahau. ²⁷Mbuaikaja mafuriko aja, na nkungu ikaja na umikhua nyumba isii. Na ikagwa na uruvika gwakhondeka. ²⁸Rikaghea ikhondo Yesu newadaha uighitya nkani iyii, antu vikashangaa mafundisyoasaa, ²⁹Gwasoko akafundisya ginya muntu niwina mamlaka, na tri ginya ahadia yawe.

Chapter 8

¹Ikhondo Yesu neakasima fang'i ufuma u mulima, antu vaingi vikamusambiya. ²Rava, mkoma akaja na usujudu usonge akwe na uhanya, "Bwana nimpese witayari, ugudaha untenda ni mueru". ³Yesu akahumbua mukhono wakwe na umutrenya, akahanya, "Ni tayari. Utrendeke umweru". Hafo akaerywa ukoma wakwe. ⁴Yesu akamukhania, "Rava utrahanye u muntu gikaku. Enda, na gighee guni kuhani na ufunye soghweda ni Musa akaraghiya, gwasoko a usudanga wawe". ⁵Ikhondo Yesu newagheaa Kapernaumu, Jemedari akaja guni mwesoakawiya wahanya, ⁶"Bwana, mutrumami wane waraa unyumba uforyee na wina mavai ooghofya". ⁷Yesu akamwiira, "Nijie na umuforya". ⁸Jemedari akajibu na umukhania, "Bwana nene ntina samani faka veve uje uhufee u dari ane, hanya ukhani tuna mutrumami wane ujofoa. ⁹Gwasoko nene pia nimuntu niwina mamlaka, nanina asikai nivifang'i ane. Ninahanya gwa uyui enda unoo winji na gwa mutrumami wane trenda vii na mweso ugutrenda. ¹⁰Yesu newatregheya ayai akasangaa na uvakhania avoo nevimusambiye, "Tutrinuvakhania, ntinaonaa muntu niwina ihuvia gina uyui Israeli. ¹¹Nuvakhania, vaingi vijoja ufuma ukiya na umwei, vijogikhaa itrabimbwe na Aburahamu, Isaka na Yakobo, ukhatiri a utremi wa girunde. ¹²Nyeso ana va utremi vijijughutruwa ukiti go nji, kuko vijoria na uliamino". ¹³Yesu akamwiira Jemedari, "Enda! ginya wadaha uhuvia, na itrendeke uyi gini veve". Namutrumami akaforywa saa iyiyo. ¹⁴Ikhondo Yesu newaghea unyumba ama Fetreo akamwonamukhwe wama Fetreo uree uwire na urue. ¹⁵Yesu akamutrenya mukhono wakwe, na homa akwe amureka. Unoo wandia umuhudumia. ¹⁶Unoo neaghea yampindi antu vikamwetrea Yesu antu nivina mafefo. Akayajuncha mafefo na avoo ni arue akavaforya. ¹⁷Gwasoko iyii ikakhondeka ayoo neahanyiywe na mughanga Isaya, "Mweso wayo akahoa marue itru". ¹⁸Unoo Yesu newaonaa mwirundo waingifa, akahanya vende ufande wuuya wa iambo ro Galilaya. ¹⁹Unoo munyohadia akaja guni mweso na umwiira, "Mwalimu, nijogusambiya guni winji". ²⁰Yesu wamwiira, "Mura vina makhombo, na nyonyi yagunto ina iririo, nyeso mwana wama Adamu atrina sehemu orencha itrwe rakwe". ²¹Mwanafunzi muuuya wamwiira, "Bwana, nyanjiya tranchu nendomutruhia tatra wane". ²²Nyeso Yesu akamwiira, "Nsambiya na uvareke akuyi vizike akuyiayawe". ²³Yesu neakahefea ugifango, anafunzi vakwe vikamusambiya. ²⁴Rava, ikaja makhasiko nimakuu ugiambo, faka ifango rakunikiwa na maji. Nyeso Yesu neuree. ²⁵Anafunzi venda guni mweso na umuucha vahanya, "Bwana guchoe sese, goghea ukuya". ²⁶Yesu akavaira, "Mutrija nintuni, nyenye mwina ihuvia rinyuii?" Unoo wauka na ukenea mpefo na iambo. Unoo gwatrendeka gwina utulivu ni ukuu, ²⁷aghosya vakatwa na mushangao na uhanya, "muntu uyui ni wa namna iki, unoo faka mpefo na iambo viumuhuvia mweso?" ²⁸Ikhondo yesu newajaa ufande wuuya wa ng'i a Magadala aghosyavaviri nevina mafefovikatrana nayo. Nevifumiee u makaburi na utrenda mukindo ino, negutrie musafiri gikaku neugukira njia isii. ²⁹Rava vikahanya, "Gwina ntuni otrenda guni veve, mwana wama Mungu? Wajaa hafai ugukhasya?" ³⁰Unoo idae rikuu ra nguma nerudima, netri kwengi naveso, ³¹mafefo ikaendelea ulalamika guni Yesu na uhanya "Nimpese ujohanya gufume, gutroe ugidae ra nguma". ³²Yesu akavaira "Endi!" Mafefo afuma enda ungfuma. Rava idae rong'e rasima u mulima renda ugiambo. ³³Aghosya neviudima nguma vikadua. Unoo nevenda u mujini vendohanya kila intu, ino neragigheaa gwa aghosya nevina mafefo. ³⁴Rava muji wong'e ukaja utrana na Yesu. Nevamuona, vikamwiira ahaghe u mukoa wawe.

Chapter 9

¹Yesu wahefea ugifango, wavuka na waghea u muji neugugikhaa. ²Rava, vikamweetrea muntu neupoozie urenchiye ugigodoo. Newaona ihuvia rawe, Yesu akamwiira, "Mwanane utrendeke na uyanjo, mahutye ako asamehewaa"³Rava, baadhi a alimu va seria vikahanya veso gwa veso, "Muntu uyui ugukufuru" ⁴Yesu akamanya maghemmo awe na uvakhania, "Asikini mughema nimavi unkhoo yanyu?" ⁵Rafei ni rioro uhanya 'Mahutye ako asamehewaa' au uhanya 'Imika na uenende' ⁶Nyeso mumanye mwana wama Adamu wina udaho wosamehe mahutye..." akahanya ayai gwa uyoo niupoziee, "Imika na hoa igodoo rako na wende ukhako".⁷Muntu usuu akaimika na ufwaya wenda ukhakwe. ⁸Antu nevaona ayai, vikashangaa na umusifu Mungu, niwavafiee udaho antu avai. ⁹Na Yesu neugukia ufuma hafo, akamuona muntu neuguitranwaa Matayo, neugikhee sehemu a atoza usuru. Mweso akamukhania, "Nsambiya nene" akaimikana umusambiya.¹⁰Na Yesu neakagikhaa alie maliwa unyumba isii, vikaja atoza ushuru vaingi na antu nivavi valia malewa na anafunzi vama Yesu. ¹¹Unoo mafarisayo nevaona asaa, vikavaira anafunzi, "Nintuni mwalimu wanyu ugulia maliwa na atoza usuru na antu nivavi?"¹²Yesu neakatregheya ayai, akahanya, "Antu nivina afya ninjia vitrihitajimughanga, ino avoo ni arue. ¹³Inoneye mwende mwendogifundisya maana ayo, "niyanjitre rehema na tri sabihu" Gwasoko najiee tri gwa anya haki utubu, ino gwa nivina mahutye."¹⁴Unoo anafunzi vama Yohana vikaja na uhanya, "Ntuni sese na mafarisayo gufunga, nyeso anafunzi vako vitrufunga?" ¹⁵Yesu akavaira Unoo atrindikii va harusi viudaha utrendeka vina huzuni ni Bwana harusi vinawe? Nyeso matriku ijie ambapo Bwana harusi ujohowa ufuma guni veso, ndipo vijofunga.¹⁶Gutrii muntu niuguika gifande ga isaa nirifya ugisaa ra khae, giraka gijorekea namupasuko ukuu ujogighea.¹⁷Gutrii antu nivuiikaa muvinyo niufya ugifeiga muvinyo wa khae, nimpese vijotrenda ngosi ijokhafuka muvinyo ujoyaghaa na mukunja ujuvika. Hiya ayo, uguika muvinyo niufya u mukunja niufya na ong'e ijotrendeka maja.¹⁸Ikhondo Yesu neuguvakhania ayai, rava, afisa akaja wasujudu usonge akwe, wahanya, "Muncha wane wakuyaa, nyeso njuu na uike mukhono wakounto akwe afitye kanki. ¹⁹Unoo Yesu waimika na umusambiya na anafunzi vakwe.²⁰Rava, mukhema neugufumaa saghami gwa miakha makumi aviri, akaja fifi na Yesu watrenya sehemu a isaa rakwe. ²¹Gwasoko akahanya, "Mpese nijotrenya isaa rakwe nanee nijoforywa" ²²Yesu wageuka na umurava na umwiira, "Muncha gife nkho, ihuvia rako ragutrendaa ufoe", na ikhondo risiimukhema waforywa.²³Na Yesu newaghea unyumba ama afisa, unoo akavaona anyokhua ndoriro na antu vaingi viukhua mukindo. ²⁴Unoo wahanya heghi hafai gwasoko muincha atrina kuya, hiya ayo uree. Nyeso veso vikaheka na umukebehi.²⁵Unoo nevikafunywa unji mweso wakia uchumba na umukwatra mukhono na muncha wauka. ²⁶Na nkhanii iyiyatranantya gong'e.²⁷Yesu neugufuma hafo, aghosya vaviri afoku vamusambiya. Vikaighitya vahanya. ²⁸Unoo Yesu newaghea unyumba afoku vasaa vikaja guni mweso Yesu wavaira, "Muhuviee nudaha utrenda?" na veso vamwiira, "Hono, Bwana"²⁹Yesu watrenya miho awe na uhanya, "Na itrendeke uyi guni nyenye gino ihuvia ranyu riiri". ³⁰Na miho awe arughuka. Yesu akasisitiza wavakhania, "Ravi muntu gikaku atramanye mantu ayai". ³¹Nyeso antu avai vaviri vafwaya na uhanya nkhanii iyii sehemu yonge.³²Unoo aghosya avoo vaviri nevienda vinji, rava muntu umweddu bubu akapagawa na fefo waetrwa guni Yesu. ³³Na fefo newahegha bubu uyoo waighitya. Irundo rikashangaa na uhanya, "Iyii itrinatokeaa Isiraali". ³⁴Nyeso mafarisayo neviuhanya, "Gwa akuu va mafefo uguheya mafefo"³⁵Yesu wenda u miji ong'e na ijiji. Mweso waendeles ufundisya u masinagogi, ugutranantya ukhania wa utremi, na uforya marue a kila aina na uremwe wong'e. ³⁶Newaravaa antu, akavaonea uvai, gwasoko vakhasikie na ukhatraa nkho. Nevigina nkho niitrina mudimi. ³⁷Mweso akavaira, "Mavuno ni maingi, nyeso anyotrenda mwimo vakeii. ³⁸Uyi noo uri murombi Bwana wa mavuno, ili kwamba atrume atrumami umavuno akwe."

Chapter 10

¹Yesu wavaetrana anafunzi vakwe ikumi na ivere nawawafa mamolaka gunto aa maphefo ne machafu, uvaghefea na uvafukuza na oforia mantu sia na sia yamaghaseko na marue. ²Matrina ametume makumi na ivere neayai. Ra mwandio simioni (nechu pia nare guetrwanwa Petro), na Adrea kaka wama, Yakobo mwana wama Zebedayo, na Yohana kaka wakwe: ³Philimoni, na Bartelemayo, Thomaso, na Mathayo monyodai ushuru, Yakobo mwana wama Alfayo, na Tadeo, ⁴Simoni mkananayo, na Yuda iskariote, nechu narewamosaliti. ⁵Avai ikumi na mbele Yesu agavatroma. Namweso agavaera vii "Motraende sehemu gunevodova antu vauremi na motrakie omoji wasamaria. ⁶Hiya ayo, mwende unkoo neiyaghae vo nyumba aa Israel. ⁷Na nemwaenda, rananti na uhanya, utremi wagiunde wahuvea. ⁸Forii anyomarue, uchii akui, oii anyoukoma na modorie maphepho. Mwahoa ndende, funyi ndende. ⁹Moramechue dhahabu, alimasi au shaba upochi yanyu. ¹⁰Utrahoe mokoba umohenjo wanyu, au isaa ra ziada, matru au ikhoria, gwa soko monyohenda mwemo ufaire malewa akwe. ¹¹Moji gekaku au gejiji nemojukea, fenji montu neositahili namoeghae hafo mfaka itriku nemojofwaya. ¹²Nemojukea unyumba ramochi, ¹³nenyumba ahendeka estahili, majeghana anyu esaghe hafo, ila nemwese nyumba etristahili, majeghana anyu efwaye itrambe remweddu nanyee. ¹⁴Na gwa avoo nevetrovaghenyifia nyenye au ughemba nghani wanyu, ighondo nemofwaya unyumba au umotraa usoo, gifutirii vumbi uguitrinkinyo yanyu sehemu esee. ¹⁵Truttri novaera, ejuhendeka ostahimili ino miji aa Sodoma na Gomorah itriku rahukumu ukea muji usuu. ¹⁶Ravaa, novatromwa ginya nkoo moghatre aa mbwaa yomahaka, ohendekimwerevu ginya njogha na mohendeke mwafo ginya konde. ¹⁷Mohendeke mwanyorava na antu, vejuvatroa umabaraza, na vejuvaghua umasinagogi. ¹⁸Namojuetrwa usonge aakuu va utremi gwa soko ane, ginya usuhuda gune veso na guuremi. ¹⁹Ighondo nevajuvashutumu, motrahange itreja gease geke au ntoni oueghetia, gwa soko intu roeghetia mojufewa gwa ighondo rasee. ²⁰Gwa soko ntinyee nemojueghetia, lakini Mwaho wama Tratra wanyu ujueghetia moghatre anyu. ²¹Monyadughu ujumwemekea monyadughu wakwe umoragha, na tratra gune mwanakwe. Ang'inya vejuhumbuka gunto afafi, na uvahendeka ikuya. ²²Nanyee mojuhitra na momontu gwa soko arina rane. Lakini wasoo neujughemeya mpaka mwesio ujuchowa. ²³Ighondo nevovaghasia umuji uroi, dui mwende umuji neugusonge, truttri novaera, motrijuhendeka mwenda umiji ong'e aa Israeli ne mwana wa Adamu akee atrina sukaa. ²⁴Monyofundiswa ntimokuu ukea mwalimu wakwe, wala motromwa newegunto ama Bwana wakwe. ²⁵Adaheka gune monyofundiswa kwamba ahendeke ginya mwalimu wakwe, na motromami ginya Bwana wakwe. Neahendeka vamuetrana Bwana wa nyumba Belzabuli, ni gease geke ino vejuvakashifu vanyumba akwe! ²⁶Basi motra vatreje veso, gwa soko gutri ntu netriju roghuwa, na gutrii nerejugifiha neretrijumanyeka. ²⁷Eroo nenovaera ukutri, nemwarehanya uweru, na nemoretregheya umatrwe anyu gwa utrotru, mogehanye newegunto anyumba. ²⁸Motravatreje avoo nevouraka mwere ila vetrodaaha uragha nkoo. Hiya ayo, motreji uyoo negudaha uragha mwere na nkoo kukoyo uguzimuni. ²⁹Aha gasuku vavere vetrorinjwa gwa ighana nerinyui na? Hata oii gutri negudaha ugwa fang'e na Tratra wanyu aradahe umanya. ³⁰Lakini hata njee yanyu ivariywe. ³¹Motratreje, gwa soko mokeri dhamani ino ukea gasuku nevaingi. ³²Oi no momontu neujung'anya usonge aantu, nane nejumohanya gune Tratra wane newegiunde. ³³Lakini usoo neujung'itra usonge aantu, nane nejumohitra usonge ama Tratra wane newegiunde. ³⁴Motragheme kwamba naja uetra majeghana uguuremi. Ntinaja uetra majeghana, ila ifanga. ³⁵Gwa soko najie umueka montu agighwe vina tratra wakwe, na mocha vina iuu wakwe, na moghwe vina iuu nemoghwe akwe. ³⁶Movee wamontu vejuhendeka vonyumba akwe. ³⁷Mweso usuu neujumoyanja iuu au tratra ukea nene usuu atrifaire. Na mweso usuu neujumoyanja mobalanda au monchaa ino ukea nene nausoo atrifaire. ³⁸Mweso neatriju uhumbua mosalaba nausambeya nene usuu atrifaire. ³⁹Mweso usuu neujufenja odovo ujuuyaghaya. Lakini usuu neujuyaghaya odovo gwa soko ane ujuuhanga. ⁴⁰Mweso usuu nejuvaghennyifia ujughennyifia nanee, na mweso usuu neujughennyifia nene wamoghennyifia mweso newantuma nene. ⁴¹Na mweso neujumoghennyifia muoni gwa soko ne muoni ujufokea thawabu aa muoni. Na mweso neujumoghennyifia monyo haki ujufokea thawabu amontu neuna haki. ⁴²Montu nejuvafa umweddu wa adogo avai, atra gekombe ga maje onyua ne mariuku, gwa soko mweso ne mwanafunzi, truttri novaera, mweso atrodaha ooria gwa njea gekaku thawabu akwe."

Chapter 11

¹Nare Yesu wadaha uvaera anafunzi vakwe ikumi na mbele agafwaya hafo nauenda ufundisia na utranantia umeji awe, ²na Yohana nare gugigerezanarewatregheya gunto aa ntendo yama Kristo, agatroma keri ukerea anafunzi vakwe, ³na vegamoweya, "Veve weuyo neujie, au wefo muuya gutakewe gumoghemeye?"⁴Yesu wawasucha na uhanya gune veso "Endi mwendomwera Yohana ayonemoyatregheya na ayoo nemoyaghengee. ⁵Antu nevetroona vadaha uona, antu nevetroenenda vaenenda, akoma votakaswa, antu nevetrotregheya votregheya kake, antu nevakuya vochowa nauhanga ufanga, na antu neveseghetre votrantwa ughani neuja. ⁶Na wabarikewa uyoo neatriona shaka gunto anee. ⁷Ighondo avai narevafwaya, Yesu agaandia uhanya na mweirundo gunto ama Yohana, "Ne ntuni nejamwenda umeona ugijangwa__ tete nerohingiswa na pefoo na? ⁸Lakini ntuni nare mwenda umeona__montu neuyetre masaa mololo? Trutri, avoo nevoyaa masaa mololo voeghaa unyumba yagetremi.⁹Lakini nare mwafwaya uona ntuni-Muoni na?Hono, novaera, na gunto ukea Muoni. ¹⁰Oyoi ndio newahadewe, 'Rava, nomotroma mojumbe wane usonge auswu wako, nech ujuandaa njea usonge ako.¹¹Nene novaera trutri, mokare avoo nevafafiwe na moghema gutrii nemokuu ukea Yohana monyobatisia. Lakini montu nemonyui uguutremi wagiunde ne mokuu ukea mweso. ¹²Ufuma itiku rama Yohana monyobatisia mfaka fanui, utremi wa Giunde wina nguu, na antu nevina nguu, vohoa gwa nguu.¹³Gwasoko aoni na seria, vegatabiri mfaka ighondo rama Yohana. ¹⁴Na mwese modaha uyanja, uyui ne Eliya uyoo neujie. ¹⁵Neukerimatroe naatregheye. ¹⁶Negeighweye nantuni ufafo urui? Ne mofano wa ang'inya nevoginisia ugigureo, neveghee nougietrana ¹⁷na uhanya, 'Gugavaghurea zomari na motrinainaa.Gugaomboleza, na motrina huzuneka.¹⁸Gwa soko Yohana agaja gwa bila ulia mokateau unywa movinyo, navohanya, 'Wina fefo.'¹⁹Mwana wama Adamu wajie negulia na unywa na vahanya 'Rava, ne montu nemonyolia na moghari, rafiki wanyo hoa ushuru na anyo mahutie!'Lakini hekima yudhihirishwa gwa ntendo yayo."²⁰Yesu agaandia umekenea miji nech u ntendo yayo ne mbee igahendeka, gwa soko nare vetrina tubu, ²¹Ole wako, Kolazini, Ole wako Bethsaida! mwese ntendo nenkuu yahendekie Tiro na Sidoni ayo neyahendekie afai, nemwese nare vatubu ghege gwa uyaa magunea na ugiira mau. ²²Lakini ijuhendeka ughemei gune Tiro na Sidonin itiku rahukumu ukea gune veso.²³Veve, Kapernaum, wira ujuhumbuwa hadi ugiunde na? Gutrii ujusimwa fang'e mfaka guzimu. Mweso u Sodoma naregwahendekie ntendo nenkuu, mwese ahendekie gune vee, gwaho ifo mfaka ighondo erei. ²⁴Ila nuhanya gune vee kwamba ejuhendeka gufufu ung'e aa Sodoma uemeka itiku rahukumu ukea veve.²⁵Uguighondo resee Yesu agahanya, "Nuguhumbua veve, Tratra, Bwana wa Giunde na Ng'ee, gwa soko ugavafiha mantu ayai nevina haki na ihaa, na uyarughua gwa avoo nevetrina elimu, ginya ag'inya nevanyui. ²⁶Tratra gwa soko igaguyanisia umiho ako. ²⁷Mantu ong'e akabidhewa gune nee ufuma gune Tratra. Na gutrii neumumanyie Mwana ila Tratra, na gutrii neumumanyie Tratra ila Mwana, na momtu gekaku ne Mwana ukeri hamu omoroghweya.²⁸Njii gune nee, nyenye nyong'e nemoghaseka na nemolemewe nameegho nemeitro, na nee nejuvatroisia. ²⁹Gifii nira ane na mogifundisie ufuma gune nee, gwa soko nene nemonyenyekevu na nemofoo wa nkoo na mojuhanga itroisia ra nkoo yanyu. ³⁰Gwa soko nira ane ne laini na mwegho wane ne ufufu.

Chapter 12

¹Ighondo rasee Yesu agaenda itiku rasabato ukerea umeghunda. Anafunzi vakwe nare vina njaa na vegaandia unania masuke nauyalia. ²Lakini Mafarisayo narevaona asaa, vegamwera Yesu "Ravaa anafunzi vako vuunania seria vohenda itiku nevetriruhusewe itiku ra sabato"³Lakini Yesu wavaera, "Motrinasoma ginya Daudi newayahendie, ighondo nare wina njaa, na antu nare winayo? ⁴Ginya nare wakire unyumba aa Mungu naulia mekate aoneswa, nech u nare ntimeja gune mweso umelia na avoo nare vinawe,ila nehalale gune makuhani? ⁵Mokee motrina soma useria, kwamba guitiku ra sabato Makuhani moghatre ai hekalu vomenajisi sabato, ila vetrikeri ovey? ⁶Lakini nohanya gune nyee nemokuu ukea ihekalu wefo afai. ⁷Mwese nemomanyie eyei inamaana eke; neseghete neema nanti dhabihu; mwešemotrina vahukumea nevetrina mahutie, ⁸Gwa soko mwana wama Adamu ndio Bwana wa Sabato." ⁹Nahafo Yesu wafuma wenda ugisinagogi rawe. ¹⁰Nare guna montu nare upozie moghono. Mafarisayo vamuweya Yesu, vahanya. "Aha, ni gujaa uforia itiku ra Sabato na?" ili kwamba vedahe omositraka gwa ihutrie. ¹¹Yesu wavaera, " Anyu mpoghatre anyu, newahendeka ukeri nghoo emwedu, na nghoo esee egwe moghatre aighombo itiku ra sabato, motrijumekwara naumefunya gwa nguu ufuma ughombo na? ¹²Aha, nerafe nereketri ujaa, ino hafo, nti ino aanghoo! Neguja uhenda nemaja itiku ra Sabato." ¹³Nahafo Yesu wamwera montu uyoo, " Ghoraa moghono wako" Waunyoosha, na wahanga ufanga, ginya uroo uuya. ¹⁴Lakini Mafarisayo vafuma unji na ufanga namna omouragha vegaenda unji naufanga hiya ayoo. Narevyofenja namna omouragha. ¹⁵Yesu nare wareelewa erei wafwaya hafo. Antu vegamosambeya, na agavaforia vong'e. ¹⁶Agavaroma vetraje vejumohenda amanyeke gwa antu vauya, ¹⁷kwamba edaheke trutri eyoo, nech u nare ahanyiywe na muoni Isaya, neguhanya, ¹⁸Ravaa, motromami wane nenamohwaniye, monyoyanjwa wane, gune mweso nafsi ane ayanjiswa. nijueka Mwahu wane gunto akwe, na ujumehanya hukumu ugu Uremi. ¹⁹Atrijughaseka wala urea gwa nguu; wala montu gekaku utregheya rori wakwe omottraa. ²⁰Atrijureunania tete neraghwariwe; atrijurimwa utambi gekaku negufunya yokii, hadi neujuetra hukumu naasinda. ²¹Na Uremi ujuhendeka wina wijaghumbui gwa rina rakwe. ²²Montu fulani atroona na atroighetia, nareugusumbuwa na mafefo waetriwe usonge ama Yesu. Wamoforia, irambe na mafunyeo akwamba montu neatroeghetia wajueghetia na uona. ²³Mwinrundo won'ge wahangiwe na moshangao nauhanya, "Montu uyui wie mwana wama Daudi?" ²⁴Lakini ighondo nare Mafarisayo narevatregheya muujiza uroi, vegahanya, "Montu uyui atrofunya fefo gwa nguu yakwe moghonjo ila gwa nguu yama Belzebuli, mokuu wamafefo. ²⁵"Lakini Yesu wamanyie maghemmo awe na uvaera, " Kela utremi ugaruveka weso, namomuji na nyumba neyogibaghua yenso itrijuemeka. ²⁶Neahendeka setrani, ujumufunya setrani, basi ugugupinga unafsi akwe moghonjo. ²⁷Ne namna eke utremi wakwe ujuemeka? Na mwese nofunya fefo gwa nguu yama Belizabuli, antu vanyu vejufunya gwa njea eke? Gwa soko aerei vejuhendeka mahakimu vanyu. ²⁸Na mwese nufunya fefo gwa nguu ya Mwahu wa Mungu , basi utremi wa Mungu waja gune nyee. ²⁹Na montu ujudaha uree ukea unyumba amonyanguu na oemba, bila umotrunga montu neuna nguu tranju? Ngio neujuhemba mali akwe ufuma unyumba mong'e. ³⁰Montu gekaku neatritrambe remwe na nee uguenda hiya nane, nauyo neatroronda irambe remwe nane ugubaghua. ³¹Kwa hiyo nohanya gune nyee, modhambe na uvee antu vejusamehewa, ila omokufuru Mwahu ne Mweru vetrijusamehewa. ³²Na montu gekaku neguhanya hiya na mwana wama Adamu, resee ujusamehewa. Lakini montu neguhanya hiya na Mwahu ne Mweru usuu atrijusamehewa, uguuremi urui, na tri uroo neujie" ³³Nampa uhende motre uhendeka ujaa na nkhari ayo ehendeka njinja, nampa uviree motre na itunda rayo, gwa soko motre ugumanyeka gwa nkhari yayo. ³⁴Nyenye ufafo wa njokha, nyenye moavee, modaha uree uhanya mantu nemaja? Gwa soko itrwe rohanya ufuma akiba ayoo neefo unkoo. ³⁵Montu nemuja uguakiba aaaja ankoo akwe yufuma nemaja, na montu nemove uakiba akwe auvee ankoo akwe, yufunya nemavee. ³⁶Novaeraa vii ugitriku rahukumu antujejufunya mavaria amoineno neretrikeri maana nevahanyiye. ³⁷Gwa soko gwa maneno ako ujuvareywa haki na gwa maneno ako ujuhukumewa. ³⁸Na vakei va nyohadea na Mafarisayo vegamojibu Yesu navahanya" Monyofundisia, jagusegha guone ishara ufuma gune vee." ³⁹Lakini Yesu agavaetra vii, "Ufafo ne wamahutie na gaa mantu nemaja geufenja isara. Lakini gutrii isara neejufunywa gune vesoo ila isara eyoo ama muoni Yona. Ginya ⁴⁰muoni Yona nare ugundaa mong'e aa samaki nemokuu gwa matriku atratu momwe na utriku, oii ndio Mwana wama Adamu ujuhendeka moghatre a nkoo auremi gwa matriku atratu momwe na utriku. ⁴¹Antu va Ninawi vejueemeka usonge aa hukumu itrambe remweddu na ufafo wa antu avai vejugihukumu. Gwa soko nare vaugamie gwa ughani wama Yona, noravaa, montu wefo nemokuu ukea Yona wefo afai. ⁴²Malkia wokhuma ujuemeka uhukumu etrambe remwe na antu vaufafo urui naugehukumu. Narewajie ufuma miisho auremi ujautregheya hekima ama Selemani, norava, montu wefo nemokuu ukea Selemani wefo afai. ⁴³Ighondu fefo nemovee negumofuma montu, ugukea gune gutrii maje afenje utroya, ila atrikegee ⁴⁴Nauguhanya, 'nejusuka unyumba ane gunenefumie.' Newasuka ujuhanga nyumba afaghuwa naadaheka. ⁴⁵Nauguenda nauvaetra vauya nkoo nembee saba nevave ino ukea mweso, vejudovaa vong'e hafo, Na

hali akwe amwisio yuhendeka mbee ukea amwandio. Oi ndio ginya ejuhendeka gwa ufafo urui wafanui.

⁴⁶Ighondo nare Yesu nare ugueghetia namwirundo waantu ravaa, yiuu wakwe na anyadughu vakwe vegaemeka unji, nevofenja ueghetia nayo. ⁴⁷Montu umwedu wamwera, "Rava yiu wako na anyadughu vako veemekie unji, vofenja ueghetia navee". ⁴⁸Lakini Yesu agasucha nauhanya newamuerie, Yiuu wane neanyu? Na anyadughu vane nevaanyu?" ⁴⁹Namweso agaghora moghono wakwe gwa anafunzi na uhanya, "Ravaa, avai nevayiu na anyadughu vane!" ⁵⁰Gwa soko montu neguhenda mafenji ama Tratra wane negugiunde, montu oyo ndio monyadughu wane, dada wane na yiu wane".

Chapter 13

¹Uguitiku rese Yesu agafwaya ughaya naueghaa upeo aa bahari. ²Mwirundo ukuu ugagironda wamotrangera, agakea umotumbwi nawaeghaa moghatre ayo. Antu vong'e vegaemeka upeo aa bahari. ³Na Yesu agahanya nkhami nyingi yairaghea, Agahanya, "Ravaa, mopanzi agaenda ufandea. ⁴Naregufandea mbeyu enge egagwera umpeo aanjea na nyonyi igaja yalia. ⁵Mbeyu mbuya igagwa umwamba, gune itrinahanda irongo rotoha. Na ighondo yakhinda gwa soko irongo nare retrikweri urifu. ⁶Lakini yovaa nare rafuma igaoma gwa soko nare itrikeri mirii, na igauma. ⁷Mbeyu mbuya igagwa umoghuya. Metre neekwerimaghuya arifa gunto naametroneya. ⁸Mbeyu mbuya igagwa ugirongo nerija na ufafa mbeyu, mbuya mara ighana remwedu ino, inge maghana sita na mbuya maghana selasini ⁹Neuketri matroe nautregheye. ¹⁰Anafunzi vegaja navamwera Yesu, "Gwa soko eke ugueghetia na mwirundo gwa iraghea?" ¹¹Yesu agavasucha wavaera, "Mwafewa uyanjo womanya mantu neegifihie aa utremi wa ugiunde, ila gune veso vetrina fewa. ¹²Ila montu gekaku neurekwetri, gune mweso ujuogeywa ino, na ujuhanga faida ikuu. Ila montu neatrikeri hatra eroo neukeri ujuheye. ¹³Uii noighetia nayogwaoraghea gwa soko chuuvkenge. Na vetregheye vetratregheye wala umanya. ¹⁴Uoni wama Isaya waghondeka gune veso, uroo neguhanya, "Nemwatregheya motregheye, lakini gwa namna gekaku motrijuelewa; ighondo nemodaha ona muone, ila ghwa namna gekaku esee motramanye. ¹⁵Na nkoo ya antu avai yahendeka khitri, negughamu utregheya, na vaghumba miho awe, ili vetradahe uona gwa miho awe, au utregheya gwa matrwe aywe, au umanya gwa nkoo yawe, uii nareveseghetwe vesukie ne, nanejuvaforia. ¹⁶Miho anyu abarikewa, gwa soko eghenge, na matrwe anyu gwa soko etregheye. ¹⁷Trutri novaera aoni vaingi na antu nevekweri haki narevekwetri lombe oyaona mantu ayo nemoyaghenge na vetrinadaha uyaona. Narevekeri lombe oyatregheya ayo nemoyatregheya, vetrinayatregheya. ¹⁸Fanui ghambi wighei wama mopanzi, ¹⁹Ighondo montu gekaku negutregheya ughani wagi remi naatramanye, nahafo movee ujie neuhoa eroo narafandewa moghatre aa nkoo akwe. Eyei ne mbeyu neefandewe unjea umpeo. ²⁰Uyo neufandewe umeamba neuyo negutregheya ughani nauhoa gwa haraka na gwaunyanjo. ²¹Nakee atrikeri mirii moghatre akwe, ila ugughemeya gwa ighondo rekufei. Ighondo namarue au maghaseko neaja gwa soko aa ughani ugughangukwa ghafula. ²²Newafandewe moghatre aa metre ameghuya, uyui neuyoo negutregheya ughani ila maghaseko auremi na ueghege wa ughwae ughesambeya ughani usuu letrajufafa nghari. ²³Newafandewe ugirongo nerija, uyui neuyo negutregheya ughani na uguumanya. Uyui neuyoo negufafa nghari na uguendelea ufafa emwedu na mbuya mara maghana mia, mbuya (sitini) mbuya (thelathini). ²⁴Yesu agavafa iragheo riuya. Wahanya, "Utremi wagiunde ugughiweya na montu neufandie mbeyu nenjija umoghunda wakwe. ²⁵Lakini antu narevatrindia, movee wawe waja wafandea magugu moghatre aa ngano nawafwaya. ²⁶Ngano nare ajukhinda na ufunya mazao ayoo, na magugu egafuma. ²⁷Na atromami vamonya moghunda vegaja navamwera, 'Bwana, utrinafandea mbeyu nenjija umoghunda wako? Ahendeka urii fanui reketri magugu? ²⁸Wamwera, Movee wahenda erei.' Atromami vegamwera, "Uhaha useghetre gwende yahenya na?" ²⁹Monya mughunda neguhanya, 'Motraende, ighondo nemoheya magugu mojuheya na ngano. ³⁰Yareki eghue mfaka ighondo rovuna. Ighondo rovuna nejuhanya gwanyovuna, 'Kwanza yahei magugu na moyatrunge matrita matrita na moyatrimie, lakini rindi ngano ugeu gane.' ³¹Na kake Yesu wawafunyeya iraghea kake. Wahanya, "Utremi wagiunde ugughwetre nambeyu aa haradani nechu montu wamehorie naumefandea umoghunda wakwe. ³²Mbeyu eyei gwa trutri nenyui ukea mbeyu mbuya yong'e. Lakini nearandaa yuhendeka nkuu ukea memea ong'e ubusitani, yohendeka motre, na nyonyi yujaa na utruma irurio omasanja amotre usuu. ³³Wavaera eragheo reuya kake. "Utremi wagiunde neginya ulolo uroo newahoriwe na moghema na umekhughania gwa ifimo itratu gwa utru namfaka igighumbe. ³⁴Asa ong'e Yesu agayahanya umwirundo gwa uiraghei. Na negutritri wiraghei atrinahanya itu gune veso. ³⁵Eyei nare kwamba iroo neradahekie uhanywa ukerea aoni gedahe udaheka, afo nare wahanya, "Nijuroghua momo wane uguiragheo. Nijuhanya mantu ayo neegifihie gufuma uumbwa uremi". ³⁶Nahafo Yesu agavareka mwirundo nawaenda ughaya. Anafunzi vakwe vegaenda nauhanya, "Gurughuere uiraghei wa magugu umoghunda." ³⁷Yesu agajibu wahanya, "Montu negufandea mbeyu nenjija usuu wama Adamu. ³⁸Moghunda neuremi; na mbeyu nenjija, vasaa nevana vautremiti. Magugu neana va movee, na movee newifandie ne serani. ³⁹Na mavuno ne ighondo ramwisio rauremi, na anyovuna ne malaika. ⁴⁰Ginya magugu neyorondwa nautrimewa motro, naoi ndio ginya ejuhendeka mwisio wauremi. ⁴¹Mwana wa Adamu ujutroma malaika vakwe, na uronda ufuma uguutremi wakwe mantu ong'e neaasachie mahutie na avoo nevohenda nemavee. ⁴²Vejujughutruwa vong'e ugighungu ra motro, nechu gujuhendeka na gereu na usia mino. ⁴³Nahafo ndio antu nevekwetri haki vejuhendeka vaeru ginya yovaa uguutremi wama Tratra wawe. Mweso neukeri matrwe na atregheye. ⁴⁴Utremi wagiunde neginya hazina neefihiwe umoghunda. Montu wameona naumefiha. Uguyanjo wakwe nawaenda urinja mantu ong'e neuyakeri, na ughua moghunda. ⁴⁵Khanke, utremi wa giunde ne ginya montu neguhenda biasara negufenja lulu neekeri

dhamani. ⁴⁶Ighondo nare waona eyoo neekeri thamani, waenda warinja mointu neukeri nawameghua. ⁴⁷Utremit wagiunde neginya nyavu neyo bahari, na kwamba yoronda momodudu sia na sia. ⁴⁸Narewaijua anyovua voutra unji. Navaeghaa fang'e nauronda mantu nemajaa mong'e aa mabele, lakini nevetrikeri ujaa egajughutruwa kwenge. ⁴⁹Ejuhendeka vii ighondo ramwisio wauremi. Malaika vejuja naovatenga antu nevina ovey ufuma moghatre aantu nevina haki. ⁵⁰Na uvajughutra ugitanuri ramotro, gunegujuhendeka na maombolezo na usia mino. ⁵¹Mwamanya mantu ong'e ayai na? Anafunzi vegamojibu, "Hono." ⁵²Na Yesu wavaera, "Kela monyohadea nechuwahendeka mwanafunzi wa utremi ughiwetre na monyanyumba negufunya uhazina akwe mantu nemafia naneaghae." ⁵³Ahendeka Yesu narewadaha maagheo ong'e asaa, wafwaya hafo. ⁵⁴Na Yesu waghea omokoa wakwe na wavafundisia antu usinagogi. Mafunyeo anyo vegasangaa na uhanya, "Negufe gune montu uyoi wahangie hekima eyei na meujiza eyei?" ⁵⁵Montu oyoi ntimwana wama seremala? Mariamu ntiyu wakwe? Na ndughu yakwe nti Yakobo, yusuph, Simioni na Yuda? ⁵⁶Na dada vakwe guvakwetri afai ughitru? Aha montu oyoi wayahanga gufe ayai ong'e?" ⁵⁷Agavakiwisia. Lakini Yesu wavaera, "Muoni atriuria uhendeka na hesima ila ughawe na ung'e awe." ⁵⁸Na atrinadaha utrenda meujiza nemeingi gwa soko nareatrikwetri uhuvei.

Chapter 14

¹Gwaighondo rasee, Herode agatregheya sayo uhusu Yesu.. ²Wawaera atromami vakwe, " Oyoi ne Yohana Monyooya waukaa ufuma ugwakui. Nguu iyii ndio igunto akwe,"³Gwa soko Herode nare wamokwatra Yohana naomotruna na omojughutra ugigereza gwa soko ama Herode, moghema wama Filipo kaka wakwe. ⁴Gwa soko Yohana agamwera, " Nti guja omohoa mweso uhendeka moghema wakwe." ⁵Herode nare gudaha omooragha ila watrejie antu gwa soko narewamoono Yohana nechmuoni.⁶Lakini ighondo rofafwa Herode nareaghea mocha wama Herode againa moghatre aantu na omoyanjisia Herode. ⁷Ighondo rosucha agaafeya vii ujumofa intu gekaku neujuomba.⁸Nare wasaurewa nayiu wakwe, agahanya, "Mpaa nene ugekombe itrwe rama Yohana Monyooya." ⁹Motremi nare winaisiketeko rairombi ramoncha wakwe, lakini gwa soko airafeya rakwe, gwa soko avong'e nare vomalewa irambe remweddu nayo agaamuru kwamba ehendeke oii.¹⁰Agatroma Yohana aetrwe ufuma ugigereza ¹¹Ili atremwe itrwe rakwe nareetrwe ugisahani na afewe moncha wakwe nawagetroa gune yiu wakwe. ¹²Na anafunzi vakwe vaja vahoo mwere na uuzika, naree rese rakea vegaenda navamwera Yesu. ¹³Namweso Yesu nare watregheya asaa, wagibaghua ufuma hafo wanantea mong'e aa mashuke waenda sehemu neebaghuwe. Ighondo nare mwerundo wamanya gune nare were, vegamosambeya wamoghoo ufuma omojini. ¹⁴Na Yesu waja usonge awe waona mwirundo wingi. Wawaonea horoma na uvaforia marue awe.¹⁵Iampende nare raghea, wanafunzi vaja gune mweso navahanya, " Eyei nesehu aijangwa, na itriku nahia. Baghua mwirundo urui ili vaende umeraa vendoghua malewa gwa soko awe.¹⁶Ila Yesu wawaera, " Vetrikeri haja ofwaya. Nyenye vafii malewa" ¹⁷Vamwera, " Afai gukwetri mekate erano na samaki vavere gutrofo." ¹⁸Yesu wahanya, "Meetri afai."¹⁹Na hafo Yesu wawaera mwirundo ueghae omahoa. Wahoo mekate itrano na samaki vavere. Warava gunto ugiunde, wabariki naunania mokate wavafa anafunzi vakwe. Anafunzi vafa mwirundo. ²⁰Valia vong'e navaikuta. Navaronda mafaja ong'e amalewa naujweya makafu ikumi na mbere. ²¹Avoo nevalile vohanywa aghosia (elfu itrano) bila ovaria aghema naang'inya²²Itrambe remweddu agavaamuru anafunzi vekie umashua, ighondo resee mweso uguaga mwirundo vaende. ²³Nare wavaaga mwirundo vaende, waganantea omolema nawaomba imwene. Ighondo nareiampende nare imwene kukwe. ²⁴Ila fanui mashua nare yomoghatre aa bahari neyogiyoghayogha gwa soko aa mawimbi, Kwani pefo nare ekweri mopisho.²⁵Uguutriku wazamu aa saa nne Yesu agavahumbeya, naguenda gunto amaje. ²⁶Ighondo nare anafunzi vakwe vamwona neguenenda gunto abahari, vegatreja nauhanya, "Ne mozuka," nauhanya gwa rorii kunu votreja. ²⁷Yesu wawaera itrambe remweddu, wahanya, "Gifii nkoo! ne nene!motratreje."²⁸Petro agasucha wahanya, "Bwana, mwese ne veve, nduhusu neje gune veve gunto amaje." ²⁹Yesu wahanya, "Njuu." Oii Petro wafuma umashua nawaenenda gunto aamaje uenda gune Yesu. ³⁰Lakini Petro narewaona mawimbi, agatreja, na wandia unyumoghea, fang'e, waetrana nawahanya, "Bwana, nchoa!"³¹Haraka Yesu waghora moghono wakwe wamokarea Petro, na wamwera, " Veve newina uhuvei unyui, ne gwa soko unamashaka?" ³²Ndio Yesu na Petro narevakea umashua, upepo ugareka usumbua ³³Anafunzi narevomashua vamorumba Yesu nauhanya, "Trutri veve we Mwana wa Mungu."³⁴Narevadaha ughea mwisio, vegaghea ung'e aa Genesareti. ³⁵Na antu vaeneo resee narevamomanya Yesu, vegatroma nkeri momahala yompeo,na oetra momontu naremurue. ³⁶Vegamosihi kwam,ba vedahe utrenya ganagephande gaisaa rakwe, na nevaingi narevaretrenye vegafoa.

Chapter 15

¹Na hafo ndio Mafarisayo na anyohadea vegaja gune Yesu ufuma Yerusalemu. Na uhanya, ²"Ne ntuni anafunzi voyaviraa mofekee anyampaa? Gwa soko vetronawa meghono awe nevolia malewa." ³Yesu wavasucha novaera, "Nanye__ ne soko momehalifu seria ama Bwana gwa soko aa mafokro anyu?" ⁴Gwa soko Mungu agahanya, 'Mohesimu tratra wako na yiu wako; na 'Neguhanya mavee gune tratra wakwe na yiu wakwe, trutri usuu ujukuya.' ⁵Lakini nyenye mohanya, ' Momontu negumuera tratra wakwe na yiu wakwe, ""Momosaada nareujuhanga ufuma gune nee fanui ne dahwa ufuma gune Mungu, "" ⁶Montu uyui atri ketri haja omohesimu tratra wakwe. Unamna eyei mwaretengua ineno ra Mungu gwa soko aa mafokeo anyu. ⁷Nyenye anafiki, neguja ginya Isaya newa hanyiye gunto anyu nare wahanya, ⁸'Antu avai venyesimu nene gwa meomo awe, ila nkoo yawe ekwenge na nene. ⁹Vorumba ndende, gwa soko vofundisia mafundisia nemaagizoamwanadamu." ¹⁰Nahafo ndio wavaetrana makutrano nawavaera, " Regheyi na momanye__ ¹¹Gutrii intu nerokea umomo umontu naumohenda najisi, Bali, eroo nerofuma umomo, erei ndio remofaire montu uhendeka najisi. ¹²Nahfo ndio anafunzi vakwe vamwendea Yesu navamwera, " Aha!, Umanyie Mafarisayo narevatregheya ukhani uroo vegakwazeka?" ¹³Yesu agavajibu nauhanya, "Momomea nechu Tratra wane wagiunde atrinaufandea ujuheywa. ¹⁴Vareki vimwene, veso neatrongeri nevetroona. Ginya montu ne atriona ujumutrongeria monyodea uona muyakwe, vong'e vavere vejugwa ughombo." ¹⁵Petro wasocha na wamwera Yesu, " Gueleze iraghea ereigune see, ¹⁶Yesu wajibu. " Nanyee nomokee motrina elewa? ¹⁷Nyenye motrikengee kwamba montu neroenda umomo yokerea undaa naunda uchoo? ¹⁸Lakini mantu ong'e noyofuma umomo yufumea unkoo. ndio mantu neyomohendea montu unajisi. ¹⁹Gwa soko unkoo yofuma maghemu nemavee, uraghi, uzinzi, uasherati, uhembu, usundanga wa uegheghe, na matroki. ²⁰Ayai ndio mantu neyomuhendea montu unajisi. Lakini ulia bila unawa meghono gutromohenda montu uhendeka najisi. ²¹Nahafo Yesu wafuma hafo wagibaghua nauenda pande yamiji aa Tiro na Sidoni. ²²Ravaa waja moghema Moganani ufama pande isii. Wahumbua rori wahanya, "Ng'oromea, Bwana, Mwana wa Daudi; mocha wane ugusumbuwa ino na mafefo." ²³Lakini Yesu atrina mojibu intu. anafunzi vakwe waja navamwera, wahanya, "Muheye aende okoo, soko ujugughurea mokindo." ²⁴Yesu agavajibu nauhanya, Ntinatromwa umontu gekaku ila gwa nkho neiyaghae ya nyumba aa Israeli." ²⁵Lakini agaja nauhulama usonge akwe, wahanya, "Bwana ijareya." ²⁶agamosocha nauhanya, "Ntikuja uhoa malewa ang'iya nauvafa mbwa," ²⁷Wahanya, "Hono, Bwana, Hata oii mbwa nenyui yolia malewa neyogwa omeza gune Bwana wawe." ²⁸Nahafo Yesu wajibu wahanya "Moghema, uhuvei wako neukuu. Na ehendeka gune vee ginya useghetre." Na moncha wako nare waforiywe ufuma ighondo eroo. ²⁹Yesu agafwaya hafo nawaenda ugalilaya. Nawenda omolema gunto wosima kuko. ³⁰Mwirundo ukuu waja gune mweso. Na vamoetrea antu nevetrodaha uenenda, nevetrihengee, nevetrieghetia, vilema na vauya nevaingi, nare aremu. Vegaekwa umeghuu ama Yesu na wavaforia. ³¹Namwirundo wasangaa narevaona antu nevetroeghetia vaeghetia, na antu nevetroenenda vaenenda, na nevetroona vaona. vegamorumba Mungu wa Israeli. ³²Yesu wavaetrana anafunzi vakwe nauhanya, "Navaonea huruma mwirundo. gwa soko wahendeka nane matriku atratu bila ulia inti lolote. Ntijuvaaga vaende ughawe bila ulia, vetrajuzimea monjea." ³³Anafunzi vakwe vamwera, "Ne gufe gudaha uhangha mekate nemiingi afai umbugha ili gulie umwirundo newingi vii?" ³⁴Yesu wavera, "mokeri mekate enga?" ³⁵Vahanya, "Saba, na samaki vanyui vakei." ³⁵Yesu wavaamuru mwirundo ueghae fang'e. ³⁶Agamehumbua mekate esee saba na samaki, na baada ofunya asii, waunania nouvafa anafunzi. Anafunzi vavafa mwirundo. ³⁷Antu vong'e valia na vaikutra. Na varonda mantu nejaasagha mafaja amalewa nareasagha, aijue makhafu saba. ³⁸Vong'e nevalie nare aghosia (elfu nne) bila ovaria aghema na ang'inya. ³⁹Na hafo Yesu waaga mwirundo vaende nawakea mong'e aa mashua na uenda sehemu aa Magadani.

Chapter 16

¹Mafarisayo na Masadukayo vegamojea navamwera Yesu avaghie ishara neyufuma ugiunde. ²Lakini Yesu agavajibu novaera kwamba "Neiampende mohanya hali aahewa njija, gwa soko iunde nerighuku. ³Na diu mohanya ' Hali aahewa areo ntijinja gwasoko aiunde righuku na malangu akumba gunto gon'ge.' Momanyie ughafisia weghei waiunde, ila motrodaha ufasiri isahara yaighondo. ⁴Ufao wauve na uzinzi geufenja isara, lakini gutrii isara gekaku negejufewa, ila eyoo ama Yona. Nahafu Yesu wavareka mweso wafwaya. ⁵Anafunzi vaja ufande wapele, ila nare vawitra uhoa mekate. ⁶Yesu wavaera "Gibaghui na hendeke miho na chachu ama Farisayo nama Sadukayo." ⁷Anafunzi vagiweya moghatre awe vahanya. "Ne gwasoko gutrina hoa mekate." ⁸Yesu agamanya rasee nawahanya, " Nyenye nemwina uhuei unyui, nentuni mwaghema na uhanya mwimwene moghatre anyu nauhanya gwa soko motrinahoa mekate? ⁹Aha mokee motrinamanya na ukumbukwa mekate eyoo etrano gwa maelufu atrano, na makafu nemaingi naremwayarondie? ¹⁰Au mekate saba gwa antu elfu na nne, na makafu anga mogayahoa? ¹¹Ahendeke oreo hatra motroelewa kwamba nare ntiighetiye nanyee uhusu mekate? Gitunzi namogihazari na chachu aa Mafarisayo na Masadukayo." ¹²Nahafu ndo vamanya kwamba nare atovaera gunto ogihazari na mekate neketri chachu, ila ugihezari na mafundisio aa Mafarisayo na Masadukayo. ¹³Ighondo nare Yesu waghea u Kaisari a Filipi, wavaweya anafunzi vakwe, wahanya, "Antu vohanya kwamba Mwana wa Montu neanyu?" ¹⁴Vahanya, " Vauya vohanya kwamba ne Yohana Monyofumbisia; vauya, Eliya; vauya, Yeremia, au umwedu wa aoni. ¹⁵Wavaera, nyenye mohanya nene neanyu? ¹⁶Negusucha, Simoni Petro wahanya, "Veve ne Kristo Mwana wa Mungu nemofanga" ¹⁷Yesu wamosucha nawahanya, "Wabarikhewa veve, Simoni Bar Yohana, gwa soko saghami amonyama etrinagurughwera erei, ila Tratra wane negugiunde. ¹⁸Nane nonuguera kwamba veve we Petro, na gunto amwamba uroi nejurejenga ikanisa rane. Melango oguzimu etrijuredaha. ¹⁹Nejugufa veve funguo ya utremi wogiunde. Intu gekaku neujurerutrea uguuremi naugiunde rejufungwa, na ntu neujureroghua uguuremi naugiunde rejurughuwa." ²⁰Nahafu Yesu wamwera mwanafunzi wakwe atramwere montu kwamba mweso nare Kristo. ²¹Gufuma ighondo rasee Yesu agandia umwera mwanafunzi kwamba nelazima ende Yerusalemu, ughaswa gwa mantu nemaingi umeghono anyampaa na akuu vama kuhani na anyohadea, uraghwa nauuka itiku ratatu. ²²Na hafo Petro wamohoa Yesu umpeo nawamoagera, gwa uhanya, "Intu erei narerendeki ghwenge navee, Bwana, erei retraje gune vee. ²³Lakini Yesu wagiferokeya nauhanya na Petro, " Suka nyuma ane setrani! Vee umonyoghiya wane, gwa soko utrugihumbua gwa mamboaa Mungu, ila mantu wamontu." ²⁴Na hafo Yesu wavaera anafunzi vakwe, "mwese montu gekaku newasegha usambeya nene, ne lazima agihitre mweso moghonjo, auhoe mosalaba wakwe, na asambye. ²⁵Gwa soko montu neuseghetre uchoa udovoo wakwe ujuyayaghaya, na gwa montu neguyaghaya odovo wakwe gwa soko ane ujuchowa. ²⁶Aha! neuja eke neujuuhanga montu newasambeya uremi wong'e ila wayaghaya odovo wakwe? Aha! Nentu eke neujuufunya montu ighondo rogighafisia odovo wakwe? ²⁷Gwa soko Mwana wa Adamu ujuja uguweru wama Tratra wakwe na malaika wakwe. Namweso ujumorefa momontu ulingana na ntendo yakwe. ²⁸Trutri novaera antu vakei moghatre anyu gunemoemekie hafo vetrijusoya ikuya mpaka neujumwona Mwana wama Adamu neuje ugutremi wakwe.

Chapter 17

¹Matriku motrandatru baadae Yesu agavahoa vina Petro, na Yakobo, na Yohana monyadughu wakwe, na agavahoa mpaka gunto amolema newiifu ino veso aghonjo. ²Agaghafiswa usonge awe. Usui wakwe ugaaka ginya yovaa, na masaa akwe egagighea yuaka ginya weru. ³Ravaa, afoo vegafuma vaa Musa vina Eliya nevoeghetria nayo. ⁴Petro agasucha naumwera Yesu, "Bwana, ni guja gune seseuhendeka afai. Nemwese wasegha, nejujenga afai anaghango vatratru- gemwedu gako, na gemwedu gwa soko ama Musa, na gemwedu gwa soko ama Eliya." ⁵Ighondo neweeghetie, ravaa irangu nerieru ravahendeya mpefo, na ravaa, wafuma rori ufuma ugilangu, yohanya, " Oyoi ne mwanane monyoyanjwa nenoyanjiswa nayo. Moghembi mweso." ⁶Anafunzi nare vatregheya asaa, vagwa gefudifudi navatreja ino. ⁷Nahafo Yesu waja wavatrenya wahanya, "Emeki wala motratreje." ⁸Naveso vahumbua metrwe awe gunto lakini vetrina moona montu ila Yesu imwene. ⁹Ahendeka nare vosima ufuma omolema, Yesu wavatroma, wahanya, "Motrafunye ghabari amantu ayai mpaka Mwana wa Adamu neujuuka ufuma ugwaakui." ¹⁰Anafunzi vakwe vamuweya, wahanya, " Nentuni anyohadea vohanay Eliya ujuja tranju?" ¹¹Yesu wavajibu wahanya, "Eliya ujie trutri naujusucha mantu ong'e." ¹²Lakini novaera nyenye, Eliya wadaha uja, lakini vetrinamanya. Hiya ayo, vamohendeye mantu neveseghetre veso. Naoi ndio Mwana wa Adamu ginyaujughaswa umeghono awe." ¹³Nahafo ndio anafunzi vakwe vamanya kwamba jaueghetriye uhusu ghabari yama Yohana monyofumpia. ¹⁴Narevaghea umwirondo wantu, montu umwedu agamoendea, waghoa maruu usonge akwe, na umwera, ¹⁵"Bwana, umohoromie mwanane, gwa soko wahendeka nagefafa naughaseka ino. Gwa soko ighondo riingi ugugwa umongo au umaje. ¹⁶Negamwetra uanafunzi vako, lakini vetrodaha omoforia. ¹⁷Yesu wajibu wahanya, "Nyenye ufafo nemotrohuvea na nemwaruvekie, nejueghaa nanyee mpaka nanae? Nejughemeya nanyee mpaka nanae? Moetre gune nene afai." ¹⁸Yesu agamokenea, na fefo wamofuma. Mobalanda agaforwa gufuma ighondo rase. ¹⁹Nahafo anafunzi vamwendea Yesu gwa ugifihiya vamwera, "Nentuni gutrina daha omofofoa?" ²⁰Yesu wavaera, " Gwa soko aihuvea ranyu rinyui. Trutri novaera, mwese mojuhendeka na imani nyui ginya punje aa mbeyu aaharadani, mojudaha uuera molema orui, fwaya ufuma afai nauende kukweye, naweso ujuhama nagujuhendeka gutri intu roemeka gune nyee. ²¹(Ghwekeya: nkhani ya mostari wa 21)"Lakini,aina eyei aifefo etrodaheka ufuma, ila gwa marombi naudea ulia"etrigighetre unakala nejinja yaghangi). ²²Ighondo nekee vo Galilaya, Yesu wavaeraanafunzi vakwe, "Mwana wa Adamu ujuhowa umeghono aantu. ²³Navejumuragaha, na itiku ratatu ujuuka." Anafunzi vegahuzuneka ino. ²⁴Naveso nare vaghea Kapenaumu,antu nevorunda kotri anusu sekeli venda gune Petro nauhanya, " Aha mwalimu wanyu ujurefa kotri anusu a sekeli?" ²⁵Wahanya, "Hono"ila Petro nare wakea mong'e anyumba, Yesu waeghetia vina Petro tranju nauhanya, " Ugughema ntuni Simon? Atremi vauremi, vofokea kotri au usuru ufuma gufe? Gwa anawe au gwa aghenyi?" ²⁶Naighondo Petro nareguhanya, " ufuma uguaghenyi" Yesu wavaera, oii anyotrawalewa waheywa uguurefi. ²⁷Lakini gutrajo henda anyofunya usuru vetrende mahutie, enda ubahari, jughuttra ndoano, na uho samaki uyoo nehuijweya tranju. Newadaha urughua momo wakwe, ujuhanga hafo sekeli imwedu. Mehoe na uvafe anyosegha usuru gwa soko ane na gwa soko ako.

Chapter 18

¹Ighondo resee anafunzi vaja gune Yesu na umwera, "Neanyu nemokuu uguutremi waugiunde?" ²Yesu wamwetrana mwana nemonyui, wamweka moghatre awe, ³na wahanya, "Trutri novaera, nemwadea utubu nauhendeka ginya ang'inya nevanyui motrijudaha ukea uguutremi wama Mungu." ⁴Oi montu negugisimia ginya ming'inya nemonyui, montu usuu nemokuu uguutremi wa ugiunde. ⁵Namontu negumoghenyifia mong'inya gwa rina rane wampokea nane. ⁶Lakini usuu negusacha umwedu moghatre anyui avai neveng'uvie uasi, ejuhendeka guja umontu uyui igwe nerikuu rosiera ratrunga ukingo akwe, na unyumugheywa moghatre aa bahari. ⁷Ole uguuremi gwa soko aighondo ramwandio! gwa soko gutrii budi gwa ighondo rese ujuja, lakini ole gwakwe montu uyoo ighondo rese ijuja gwa soko akwe! ⁸Mwese moghono wako au moghoo wako newagusababisia ukwazeka, utrene naujughutire kwenge na vee. Negujika ino gwako ukea guufanga neutrikeri moghono au ugelema, kuliko ujughutirwa umotro waghaha na ghaha neukerimeghono ong'e au meghuu ako. ⁹Mwese riho rako rekurwe, ureheye naurejughutire kwenge navee. Neguja ino gune vee newakea uguufanga na riho rako, kuliko ujughutirwa umotro na riho rako. ¹⁰Ravii kwamba motrajo mosimia umwedu wavang'inya avai. Gwa soko novaera ugiunde guna malaika vawe matriku ong'e neveurava usiu wama Bwana wane negugiunde. ¹¹(Hendeka umakini: Nkhani neiigighetre ginya mostari wa 11, " Gwa soko mwana wa Adamu wajie uchoa ugee nenare gayaghae"etrina gighea unakala nenjinja yaghae). ¹²Moghema ntuni? Neahendeka montu uketi nkho ighana remwedu, na emwedu ayaghaa, ahaa ujuvareka avai tisini na tisa naende ufenja imwedu neayaghaa na? ¹³Nanewadaha umuhanga, trutri novaera, ujumuyanja ukea avoo tisini natisa nareitina yaghaa. ¹⁴Oioi, nti mafenji ama Tratra wanyu wagiunde kwamba umwedu waanyui avai ayaghae. ¹⁵Nemwese monyadughu wako agukosee, enda, moaghee ihutire nerefo moghatre ako na mweso neeimwene. Nemwese wagughemba, ujuhendeka wamosucha monyadughu ako. ¹⁶Ila nemwese atriugughemba, mohoe monyadughu umwedu au vavere navee uhendeke wefo, gwa soko gwa metree ama sahidi nevavere au vatratri moineno rodaha ugigheywa. ¹⁷Na mwese wapuuzea ovaghemba, reere ikanisa intu erei, namwese warepuuza na ikanisa, nave mwese umontu wa uremi namonyo sega ushuru. ¹⁸Trutri novaera, intu gekeku nemorerutrea uguuremi na ugiunde rafungwa. na intu gekeku nemujurerughu uguuremi na ugiunde no rarughuwa. ¹⁹Nakake novaera kwamba mwese guna antu vavere moghatre anyu nevagiyanja ugintu fulani uguuremi nevoreomba, resee Tratra wane wogiunde ujurehenda. ²⁰Gwa soko vavere au vatratri nevagironda itrambe remwe gwa rina rane, Nene nonemoghatre awe. ²¹Kanke Petro waja na wamwera Yesu, "Bwana, nemara inga monyadughu wane newakosea nene nomosamehea? Hata mara i saba?" ²²Yesu wamwera, "Ntiguera mara saba, ila hata sabini mara saba. ²³Gwa soko esee utremi wagiunde uginya utremi ugeja newaseghie uhenda ijaa ivaria ufuma gwa atromami vakwe. ²⁴Narewandia umareha ivaria, motromwa umwedu waetrwa gune mweso nechua nare gumodai talanta ikumi elfu. ²⁵Gwa soko nare atriaketri injea orefa, mokuu wakwe agaragheya arinjwe, moghema wakwe na anakwe na mointu nare ukwetri, na adahe urefa. ²⁶Oi motromwa agagwa, waghua maruu usonge akwe, neguhanya, 'Bwana, uhendeke naugheime na nee, na nejugurefa mointu.' ²⁷Oi mokuu wa motromwa uso, gwa soko nare uketri horoma ino, agamorekea na agamosamehea ideni rakwe. ²⁸Lakini motromwa usuu agafuma nawamosambeya motromwa moyakwe, nare gumodai denari ighana remwedu. Agamuutra, nawamokaba ukingo, na wamwera, ' Ndefa eroo nenugudai.' ²⁹Lakini motromwa moyakwe agagua na umoera ino, neguhanya, 'Uhendeke na ughemei nane, nanejugurefa.' ³⁰Lakini motromwa wa mwandio agahitra. Hiya ayo, agaenda naumujughutra ugigereza, hadi ighondo neujumorefa ire negumodai. ³¹Na narevaona atromwa ayakwe intu resee nerahendeka. Vetrinayanjiswa ino. Vegaenda navamwera mokuu wawe intu nerahendeka. ³²Nahafo mokuu wa motromwa usu agamwetrana, na wamwera, 'Veve motroma neumonyo henda nemave, janagusamehea veve na ideni rako rong'e gwa soko jawanyomba ino. ³³Aha! Jautritakewe uhendeke na huruma na motromwa moyako na, ginya nene nenaguhromea veve?' ³⁴Bwana wakwe agaghefa nawavafa anyotesa hadi igghondo neujurefa ideni rong'e nenere gudaiwa. ³⁵Naio ndio Tratra wane wa Giunde ginyaujuvahendea, mwese momontu wanyu ujumosamehea monyandughu wakwe ufuma unkoo anyu."

Chapter 19

¹Ajiufuma ighondo nare Yesu wamareya ueghetia nghani isii,wafwaya Ugalilaya, na waenda mpaka umeembe aa Yudea usonge aa mongo wa Jordani. ²Irondo raantu ramosambeya, na wavaforia kuko. ³Mafarisayo vamweendea, vamosoya, vamwera, " Aha ni guja montu umweka moghema gwa soko gekaku?" ⁴Yesu wawasocha wahanya, "Motrina soma, kwamba mweso newavaumbie mwandio wavaumbie moghema na moghosia na?"⁵Nakanke wahanya, 'Gwa soko esee moghosia ujumoreka tratra wakwe na nyiuu wakwe na uhendeka irambe remwedu na moghema wakwe, navasaa nevavere vejuhendeka mwere umwedu?' ⁶Ointivavere kanke, ila mwere umwedu. Basi, eroo newariunganisia Mungu, montu gekaku atrajogebaghua." ⁷Vamwera, " Fanui ne soko Musa waguamuru gufunye hati aa talaka na umweka?" ⁸Wavaera, "Gwa ughamu wanyu wankoo Musa nare wavaruhusu movareke aghema anyu, ila ufuma mwandio nare ntiui. ⁹Novaera, kwamba montu neujumoreka moghema wakwe, neadeo hendeka gwa soko auzinzi, na nawamooghoa muuya, wazini. Na moghosia neujumooghoa moghema newarekiwe wazini." ¹⁰Anafunzi vamwera Yesu, "Mwese ndio ginya ere gwa moghema na moghosia, ntikuja uoghoa." ¹¹Lakini Yesu wavaera, "Tri kela montu ugudaha ufokea mafundisio hayai, ila ne gwaa avo neveruhusewe uyafokea. ¹²Gwa soko vefo matowashi nevafafiwe ufuma undaa yama yayiu vawe.Na guna matowashi nevahendiwe na antu. Na guna matowashi nevagihendie matowashi gwa soko aa utremi wa giunde. Montu negudaha uyafokea mafundisio ayai nayafokee." ¹³Na waerewa ang'inya nevanyui ili adahe uvaekae meghono gunto nauomba, ila anafunzi vakwe vavaghefe. ¹⁴Ila Yesu wahanya, "Varuhusuni ang'inya nevanyui, wala motra vaghiye uja gune nee, gwa soko utremi wogiunde ni wantu ginya veso. ¹⁵Namweso waeka meghono gunto awe, na kisha wafwaya hafo. ¹⁶Rava montu umwedu waja gune Yesu na uhanya, "Monyofundisia, ne ntu eke nerija nenodaha rehenda nehange ufanga wa ghae na ghae?" ¹⁷Yesu wamwera, "Gwa soko eke ugumbweya nentu reke nerija? Wefo umwedu tu ne mwema, Lakini nemwse wasegha uhanga ufanga, kwarea seria ama Mungu." ¹⁸Montu usuu wamoweya, " Ni seria yafei?" Yesu wahanya, "Utrauraghe, utrazini, utrahembe, utrasodangie uegheghe, ¹⁹vahesimu tratra vina yiuwako, na moyanje jirani wako ginya nkoo ako." ²⁰Montu usuu wamwera, "Mantu asaa ong'e nayatii. Nkee neseghetre ntuni?" ²¹Yesu wamwera, "Mwese useghetre uhendeke udahekie, enda, wendo rinjaa mantu ong'e neuyaketri, na uvafe atruki, na ujuhendeka uketri hazinaugiunde. Newadaha nausambeye." ²²Lakini mobalanda usuu nare watregheya asaa nare Yesu wamwera, agafwaya gwa huzuni, gwa soko nare uketri ughai ukuu nanguu. ²³Yesu wavaeraa anafunzi vakwe, "Trutri novaera, negughamu gwa montu nemoghae ukea uguutremi wa giunde. ²⁴Kanke novaera, trigughamu gwa ngamea ukereea ugaboyo ga sindano, kuliko gwa montu nemoghae ukea uguutremi wa giunde." ²⁵Anafunzi navatregheya oi, vasangaa ino nuuhanya, "Newafe hafo neujuchowa?" ²⁶Yesu wavarava nawahanya, "Gwa anadamu resee retrudaheka, lakini gune Mungu ong'e yodaheka." ²⁷Nahafo Petro wamosucha wahanya, "Rava, gwareka ong'e nagwagusambeya veve. Nentu reke negujurehanga?" ²⁸Yesu wavaera, "Trutri novaera, usuu neusambeya nene, uguufafo neufia ighondo Mwana wa Adamu newajoeghaa ugitrumbe rautremi ra uweru wayo, na nyee nomojueghaa umatrumba ikumi na avere autremi, uvahukumea makabila ikumi na avere a Israeli." ²⁹Momontu afai newarekie nyumba, kaka, dada,tratra, yiu, ang'inya, au meghunda gwa soko arina rane, ujufokea mara ighana remwe na uridhi ufanga wa ghae na ghae. ³⁰Lakini nevaingi nevamwandio fanui, vejuhendka vamwesio, na nevamwisio vejuhendeka va vamwandio.

Chapter 20

¹Gwa soko utremi wagiunde ugikwetri namonya meghunda, newavetriye diu nauenda uvafa antu memo umoghunda wakwe wamezabibu. ²Narevaelewana na anyohenda mwemo dinari imwedu nevejufewa, agavatroma vaende umoghunda wakwe wa zabibu. ³Agaenda kake nare akea masaa atratu naagaona anyohenda mwemo vauya veemekie bila mwemo ugieneo raisoko. ⁴Wavaera, 'Nyenye no, endi umoghunda wamezabibu, na ntu gekeku nerehalale nejuvafa.' Naoi vaenda uhenda mwemo. ⁵Waenda kake nejaakea masaa sita na kake masaa tisa, na agahenda oioi. ⁶Kanke nejaaghea masaa ikumi na imwedu, agaenda nawavahanga antu vauya veemekie bila mwemo. Agavaera, 'nentuni mwemekie afai bila mwemo gwa itiku rong'e?' ⁷Vamwera, gwa soko gutri momtu gekaku newagufie mwemo. Wavaera, 'Nanyee no endi umoghunda wa mezabibu.' ⁸Ighondo raiyapende nareraghea, monya moghunda wamezabibu agamwera monyosimamea wakwe, 'Vaetrane anyohenda mwemo nauvarefe mosahara wawe, gwa uandia na wamwisio hadi wamwandio.' ⁹Narevaja avoo nevafeviwe mwemo saa ikumi na imwedu, momontu agafokea dinari. ¹⁰Nare vaja anyohendamwemo vamwandio, narevaira vejufokea hiya navauya, lakini vegafokea momontu dinari emwedu momontu. ¹¹Neare vafokea marefo awe, vgamolalamekea monya mughunda. ¹²Vahanya, 'Avai anyohenda mwemo va mwisio vatromea isaa remwedu gutrofo uhenda mwema, lakini wavaighweya na see, sese gwa humbua mwegho itiku rong'e na ufa na momwe.' ¹³Lakini monyamoghunda wasucha na wahanya gwa kela montu, 'Rafiki, ntinahenda intu nerive. Aha! gutrinagiyanjeya gunako gwa dinari emwedu?' ¹⁴Fokea ero nerehalal ako na ufwai. Ne uyanjo wane uvafa anyohenda mwemo avai nevaajirewa mwishoni sawa navee. ¹⁵Aha! Tri guja uhenda eroo neneneresegetrena ughae wane? Nampa riho rako rina ovey gwa soko nenenemoja? ¹⁶Uyi wompeo ugutrendka wa mwandio na mwandio uguhendeka wa mwisio. ¹⁷Yesu narewanantea kwenda Yerusalemu, agavahoa anafunzi vakwe ikumi na mbele umpeo, na monjea wavaera, ¹⁸"Rava guenda guinji Yerusalemu, na Mwana wa Adamu ujuhowa umeghono avakuu va makuhani na anyohadea. vejumuhukumea ikuya" ¹⁹na vejumofunya ugwaantu vauremi ilivemozihaki, vemoghwe na umosulubisia. Lakini itriku ra tatu ujuuka. ²⁰Nayiu waana vama Zebedayo agaja gune Yesu na ana vakwe. Agaghua maruuu usonge akwe na umuomba intu ufuma gune mweso. ²¹Ysu wavaera, "Useghetre ntuni?" Wamwera, "Amuru avai anane vavere veeghae, umwedu moghono wako wagelelo na umwedu moghono wagushoto uguutremi wako." ²²Lakini Yesu wasucha wahanya, "Utrimanyie ero negureomba. Aha! Ugudaha unyea gekombe nenenagenyea?" vamwera, "Gudaha." ²³Wavaera, "Gekombe gane trutri mojugenyea. Lakini ueghaa moghono wane wagelelo na moghono wane wagemoho nti ijukumu rane uvafa, lakini ne gwa avoo nevadaha uandawa na Tratra wane." ²⁴Anafunzi vauya ikhumi narevatregheya oii, vahuzunishwa ino na anyadughu vasaa nevavere. ²⁵Lakini Yesu agavaetrana mweso nawavaera, "Momanyie kwamba anyotrawala vauremi vovatiisha, na akuu vawe vohenda mamolaka gunto awe. ²⁶Lakini trahendekeoi gune nyee. Hiya ayo, montu gekeku neujusegha ahendeke mokuu moghatre anyu lazima ahendeke motrumisi wanyu. ²⁷Na nejuhendeka wamwandio moghatre anyu lazima ahendeke motrumisi wanyu. ²⁸Ginya Mwana wa Adamu atrina jaa utromekewa, ila utromeka, na ufunya ufanga wakwe uhendeka uchoi gwa antu nevaingi. ²⁹Ighondo nevofofuma Yeriko, mwirundo neukuu ugavasambeya. ³⁰Na vegeona antu nevetriona veeghee umpeo ya njea. Narevatregheya Yesu ugukea, vegahumbua ndurii navahanya, "Bwana, Mwana wa Daudi, uguhoromie." ³¹Lakini mwirundo wavaghefe, na uvaera khii. Hata oi, veso vaongeya sauti ino vahanya, "Bwana, Mwana wa Daudi, uguhoromie." ³²Nahafo Yesu agaemeka na agavaetrana nauwaweya, "Moseghetre nevahendee ntuni?" ³³Vamwera, "Bwana miho itu eroghuwe." ³⁴Basi Yesu, newautrwa na horoma, wayatrenya miho awe, mara oi, vafokea udaho woona na vamosambeya.

Chapter 21

¹Yesu na anafunzi vakwe vaghea fife na Yerusalemu na vaenda mpaka Bethfage, umolema wamezeituni, na Yesu wavatroma anafunzi vavere, ²wavaera, "Endi ugejiji negeo usonge, na irambe remwedu mweijumuhanga ndoghwe etrungiwe hafo, na mwana wa ndoghwe irambe remwedu nayo. varoghweri namovaetre gune nene. ³Neahendeka montu gekaku newavaera intu uhusu rasee, mujuhanya, Bwana uvaseghetre, na montu usuu itrambe remwedu ujuvaruhusu moje irambe remwedu nayo" ⁴Intu erei regagighea ne ero nerahanyiywe ukerea gune muoni lazima retimizwe. Wamwera, ⁵Vaere acha va Sayuni, rava, motremi wako ujie gune nyee, monyogisimia na neumonantie ndoghwe, na mwana wa ndoghwe nemoghoshia, mwana wa ndoghwe nemonyui. ⁶Na anafunzi vafwaya mavahenda ginya Yesu wavaragheya. ⁷Vameetra endoghwe na mwana wayo, na vaeka masaa awe gunto awe, na Yesu waeghaa hafo. ⁸Vaingi umwirundo vegaeka masaa awe unjea, na vauya vegaunania masanja ufuma umetre nauyaeka ubabaa. ⁹Mwirundo nare ugusonge ama Yesu na avoo nare vemosambeye vegaeghetia gwa rori, vahanya, "Hosana gwa mwana wa Daudi! Ne mobarikewa niujie gwa rina rama Bwana. Hosana gunto ino!" ¹⁰Yesu narewaghea Yerusalemu, muji waong'e ugasituka nawahanya, "Oyoi neanyu?" ¹¹"Mwirundo wajibu, "Oii ne Yesu Muoni, ufuma Nazareti o Galilaya." ¹²Na Yesu wakea ugihekalu raa Mungu. wawajuncha antu vong'e nare vorinja naughua ugihekalu. Na agafenengua meza yaanyobadilisia hela na matrumbe aanyo rinja konde. ¹³Wavaera, "Ehadewe, 'Nyumba ane ejuetranwa nyumba amarombi, lakini nyenye mwamehenda ifango ranyoheyeya." ¹⁴Anyodeoono na antu nevetrudaha oenenda vamojea ugihekalu, namweso wavaforia. ¹⁵Lakini akuu na makuhani naanyohadea nare vaona mantu nemakuu newayahenda, na nare vatregheya ang'iya voghua kelele ugihekalu na vohanya, "Hosana gune Mwana wa Daudi," vahangwa na ikuo. ¹⁶Vamwera, "watregheya ero neruyanywa na antu avai?" Yesu wavaera, "Hono! Lakini motrina soya usoma, 'Ufuma umeomo aang'inya na ang'inya nevanyui neveonkaa mokerii ujaa neudahikie?" ¹⁷Yesu wavareka na wenda unji aa muji moghatre aa Bethania na waraa kukjwe. ¹⁸Ndiu nare usukie umojini, nare ukwetri njaa. ¹⁹Agaona motini ugumpeo anjea. Wauhuveya, lakini atrinahanga intu gunto amotre usuu. Agauera, "Gutrahendeke na nghari kake gune vee." Na hafo motini usuu ugauma. ²⁰Anafunzi nare vaona oi, vatreja navahanya, "Ahndeka urii motini wauma itrambe remwedu?" ²¹Ysu wavasucha nawahanya, "Trutri novaera, mwese moketri uhuvei bila utreja, lakini mojuera molema urui, uhowe nawendo jughutru ubahari, na ejuhendeka. ²²Intu gekeku nemojureomba gwa sala, kunu mohuvie, mojufokea." ²³Yesu nare waghea ugihekalu, akuu vama kuhani na anyampaa vaantu vamojea ighondo nare gufundisia na vamuweya, "Ne gwa mamolaka eke neguhenda mantu ayai? Na neanyu neugufie mamolaka ayai?" ²⁴Yesu wavasucha nawahanya, "Nane nejuvaweya iswali remwedu. nemwese mwambwera, nane nonejuvaera negwa mamolaka eke nohenda mantu ayai. ²⁵Ioywa rama Yohana- ugafuma gufe, ugiunde nampa gwa antu?" Vagiweya vesoo, nevhanya, neguhanya, wafumie ugiund, ujuguera, ne soko motrina muhuvea? ²⁶Lakini negwahanya, wafumia gwa antu, 'gujutreja mukutrano, gwa soko vong'e vemokengee Yohana ginya muoni." ²⁷Vamosucha Yesu navamwera, "Gutrune" Wavaera pia, "wala nne nontijuvaera negwa mamolaka eke nuhenda mantu ayai. ²⁸Lakini moghema ntuni? Montu neuketri ana vavere. Waenda uguumwedu nawamwera, 'Mwanane, enda wendo hnda mwemo ugisamba ramezabibu ²⁹reo. 'Mwana wajibu nawahanya, ' ntinji, 'Lakini baadae waenda. ³⁰Na montu usuu waenda gwa mwana wa pele na uhanya intu erero. Mwana uyui wajibu nawahanya, ' nenjii, tratra', lakini atrinaenda. ³¹Wafei kati aana avai nevaveree newahendie matakwa ama tratra wakwe? Vahanya, "Mwana wa mwandio." Yesu wavaera, "Trutri novaera, anyokusanya ushuru na makahaba vejukea uguutremi wa Mungu kabla a nyee ukea. ³²Gwa soko Yohana agaja gune nyee gwanjea neeghokie, lakini motrina muhuvea, wakati anyokusanya ushuru na makahaba vegamuhuvea. Nanyee, naremwaona resee rohendeka, motrina daha utubu ili baadae momohuvie. ³³Treghei wiraghei uuya. Nareguna montu, montu nare uketri eneo rikuu ra fang'e. Agafandea mezabibu, mehendeya ikitra, wahenda na ibele roghamea divai, wajenga na monara wawalinzi, na warekodisia gwa anyo rema zabibu. Nawaenda ong'e mbuya. ³⁴Ighondo rovuna mzabibu nare rahuvea, agavatroma atromami vakei gwa akulima va mezabibu uhoa mezabibu akwe. ³⁵Lakini akulema vavahoa atromami vakwe, vamooghoa umwedu, vamooragha mouya, na vamooghoa umwedu na magwe. ³⁶Gwa ighondo riuya, momiliki wavatroma atromami vauya, nevaingi ino ukea avoo vawandio, lakini anyorema mezabibu vavarende oioi. ³⁷Baada ahafo tratra usuu wamotroma mwana wakwe, wahanya, ' Venjumohesimu mwanane." ³⁸Lakini akulema vamezabibu nare vamuona mobalanda usuu, vagiera, 'Uyui ne morithi. Njii, gumuoraghe naguuhoe urithi." ³⁹Vamuhoa, vamojughutru ujii umoghunda na vamouragha. ⁴⁰Aha monyamoghunda wa mezabibu newajuja, ujuvahendea ntuni anyorema mezabibu?" ⁴¹Vamwera, "Ujuvafiraa antu nevina oveye ujea aughae ino, na ujurekodisia gwa anyorema vauya vamezabibu, antu nevejureva gwa soko aa mezabibu neajoveya." ⁴²Yesu wavaera, "Motrina soma gune guhadewe, 'Igwe nevarihitrie waashi rahendeka igwe nikuu ra mosingi. Erei refumie gune Bwana, na yoshangazi umiho itru?" ⁴³Oi

novaera, Utremi wa Mungu ujuumbuwa ufuma gune nyee na ufewa itaifa nerojali nghari yayo. ⁴⁴Montu gekeku neужugwa ugigwe erei ujuunanwa vifandevifande. Lakini gwa montu nerejumogwera, rejumosia." ⁴⁵Akuu vama kuhani na mafarisayo narevatregheya wiraghei wakwe, vaona kwamba ueghetie uhusu veso. ⁴⁶Lakini moighondo narewasegha ughora meghono gunto, nare ventreja mokutrano, gwa soko antu nare vegamorava ginya muoni.

Chapter 22

¹Yesu agahanya nayo kanke gwa eraghea, wahanya, ²"Utremi wagiunde ugikwetri namotremi neoanda serehe amwanakwe. ³Wavatroma atromami vakwe vendovaghenyifia avoo nare aghenyi va harusi, lakini vetrinaghea. ⁴Motremi agavatroma atromami vauya, wahanya. "Vaerii vong'e neanyorekwa, Ravii, naadaa ,malewa.Njiku na adama vane nevegheenie vakikitrwa, na mantuy ong'e aghondeka, Njii userihe aharusi." ⁵Lakini antu vetrina fuma ijaa ugireka rakwe. Antu vauya vaendie umeghunda awe, na vauya vegasuka usehemu yawe ya biasara. ⁶Vauya vegaeemeka vavauragha atromami va motremi. ⁷Lakini motremi agahangwa na makuo. Watroma ijeshi rakwe, vavauragha anyouragha avoo na moji wawe vautreimea motro. ⁸Wavaera atromami vakwe, "Harusi adaheka, lakini antu nareverekiye vetrinaghoneka. ⁹Endi umwirundo wa njea ne nkuu, vareki antu nevaingi ginya nyee modaha veje uharusi." ¹⁰Atromami vegaenda ujea nenkuu vareka antu nevaingi nevavaune, nevaja na nevave. Oi ukumbi wa harusi ugaijua antu. ¹¹Lakini motremi nare wakea uvarava aghenyi, agamoono montu umwdu nare atriyyetre isaa ra harusi! ¹²Motremi agamoweya, 'Monyadughu, wahanga uree ughea afai bila isaa ra harusi?' Na montu usuu atrina mosucha intu lolote. ¹³Nahafo motremi wavaera atromami vakwe, "Motrungi montu uyui meghono na meghuu na momojughutire ujuu ukitri, kuko gune guna gereo na usia mino. ¹⁴Gwa soko antu vangi veetranwa, lakini ateule nevakei. ¹⁵Nahafo ndo Mafarisayo vafwaya na vafanga ginya vinju mokwatra Yesu unkhani yakwe moghonjo. ¹⁶Vavatroma anafunzi vakwe na Maherode. Na vegamwera Yesu, "Mwalimu, gumanyie kwamba veve umontu wa trutire, na kwamba ugufundisia mantu aa Mungu utrutire. Utrojali nkhanu ya montu mouya na wala utroraghea uyanjo umontu. ¹⁷Ugwere, ugughema ntuni? Aha, ni trutregesia urefa kodi gune kaisari na ntiguja?" ¹⁸Yesu nare wamanya ove wawe nawahanya, "Nentuni mosonyisia, nyenye anafiki? ¹⁹Ndaghei hela neyotromeka urefa kotri." Nando vamoetrea dinari. ²⁰Yesu wavaweya, "Sura na rina erei neama anyu?" ²¹Vamojibu, "Vyama kaisari." Na Yesu wavaera, "Mofii kaisari neakwe na neama Mungu mofii Mungu." ²²Narevatregheya oii vasangaa.Nahafo vamoreka vafwaya. ²³Itiriku rese Masadukayo vegaja gune Yesu, avoonevohanya kwamba gutrii uchoi wakui. Vamoweya, ²⁴nevhanya, "Mwalimu, Musa agahanya, Neahendeka montu wakuya atrina hanga ang'inya, monyadughu wakwe neamuhoe moghema usuu ili amohangeye mwana monyadughu wakwe newakue. ²⁵Narevefo anyadughu vesaba. Wa mwandio agaoghoa naagakuya atrikwetri mwana. Wamurekea monyadughu akwe moghema. ²⁶Na monyadughu usuu nawakuya bila uhanga mwana, na monya ndughu wagatratru, na ahendeka oi mpaka umonyadughu wasaba. ²⁷Nare vahenda oi vong'e, moghema usuu namweso agakuya. ²⁸Ufanui uguuchi waakui moghema usuu ujuhendeka wama anyu moghatre anyadughu vasaa ne vesaba? Gwa soko vong'e vegamuoghoa. ²⁹Lakini Yesu agajibu vawavaera, "Mohenda hiya, gwa soko motrimanyie Maandeko wala nguu ya Mungu. ³⁰Gwa soko uguuchoi, antu vetrooghoa wala uroghowa. Hiya ayo antu vehendeka ginya malaika kuko ugiunde. ³¹Lakini uhusu iuchwa rakui, motrina wahi usoma eroo nare Mungu wahanyie gune nyee, wahanya, ³²Nene ne Mungu wa Ibrahimu, Mungu wama Isaka, na Mungu wama Yakobo? Mungu nti Mungu waakui, ila ne Mungu wa antu nevafanga." ³³Ighondo nare mwirundo watregheya asaa, vegayashangaa mafundisio akwe. ³⁴Lakini Mafarisayo nare vatregheya kwamba Yesu wavakiya Masadukayo, vegagirunda veso vong'e. ³⁵Umwedu wawe, nare mwana seria, agamoweya iswali romosoisia. ³⁶Mwalimu, ne amorii eke nenkuu ukea yong' useria?" ³⁷Yesu wamojibu, "Lazima umuyanji Bwana gwa nkoo ako ong'e, gwa mkoo ako ong'e, na gwa ihaa rako rong'e. ³⁸Eyei ndio amurii nenkuu na ndio amwandio. ³⁹Naapele igighwetire na iyei-Nelazima umoyanjwe monyadughu wako ginya ugijanjetre veve. ⁴⁰Seria yong'e na Aoni votegemea amuri iyii muna ivere." ⁴¹Na Mafarisayo nare vakee vigirundie vong'e, Yesu agavaweya iswali. ⁴²Wahanya, "Aha!, Moghema ntuni gunto ama Kristo? Mweso ne mwana wama anyu?" Naveso vamosucha, "Ne mwana wa Daudi." ⁴³Yesu wavajibu, "Ne gwa namna eke Daudi u Nkoo ugumwetrana Bwana, neguhanya, ⁴⁴Bwana agamwera Bwana wane, "eghaa moghono wane wageghosia, mpaka gune nejuvahenda avee vako veeghee fang'e aa meghuu ako." ⁴⁵Mwese Daudi ugumwetrana Kristo "Bwana," neuree ujuhendeka mwana wakwe?" ⁴⁶Gutrii newadahie umosucha ughani kake, na gutrii newasoiye uweya iswali ino ufuma itiriku resee naoedelea.

Chapter 23

¹Ighondo nare rakea agaeghetria na mwirundo waantu na anafunzi vakwe.Wahanya, ²"Anyohadea na Mafarisayo veeghere itrumbi rama Musa. ³Gwa hiyo intu nevavaera veseghetre movahendeye, hendi kunu movahungeya. Lakini motrajuegheya ntendo yawe, gwa soko veso vohanya mantu nevetroyahenda. ⁴Trutri, veso votrunga meegho ne,iitro negughamu umehumbua, na hafo vovavaghecha antu umaagha awe.Lakini veso vetrosunta hata mwancha umahumbua. ⁵Ntendo yawe yong'e, vohenda ili verawe na antu. Gwa soko veso voghempia masanduku awe na veongeya ukuu wa mapedo aa masaa awe. ⁶Veso vegiyanjisia ueghaa sehemu yagegwae umaserehe na umatrumbi ahesima moghatre amasinagogi, ⁷na usalimewa gwa hesima umaeneo omagureo, na uetranwa"Aliimu"na antu. ⁸Lakini nyenye motriseghetrwe uetranwa"Alimu,"Gwa soko moketri Mwalimu umwedu, na nyenye nyong'e nendughu. ⁹Motramwetrane montu yeyote afai uguuremi kua tratra wanyu, gwa soko moketri Tratra umwedu tu, na mweso ugugiunde. ¹⁰Wala motraje mojuetranwa 'alimu,' gwa soko moketri Mwalimu umwdu tu, yaani Kristo. ¹¹Bali nemokuu gune nyee ujuhendeka motromami wanyu. ¹²Montu gekaku neujugihumbua ujusimia. Na montu neujuginyupia ujuhumbuwa. ¹³Lakini ole wanyu anyohadea na Mafarisayo, anafiki! Movafungea antu nutremi wagiunde. Nanyee motrodaha ukea, na motrovaruhusu nvokea uhenda oi. ¹⁴(Zigatea: Mostari wa 14 utrigighetre unakala yaghing. Baadhi aa nakala uguongeya mostari urui baada amostari wa 12. Mostari wa 14" Ole wanyu anyohadea na Mafarisayo anafiki! gwa soko movamia ajane"). ¹⁵Ole wanyu Anyohadeana Mafarisayo, anafiki! muenda meembe aa bahari na uhenda montu umwedu ahuvie ayoo nemoyafundisia, na newahendeka ginya nyee, mohenda mara mbele mwana wa jehanamu ginya nyenye wayo mwere. ¹⁶Ole wanyu anyotrongea nemotrikengge, nyenye nemohanya,, montu gekeku negurafeya gwa ihekalu, ntigentu.Lakini neguafeya gwa dhahabu ya ihekalu, watrunga na geafo gakwe. ¹⁷Hanye anyodea ona nemwafotru, rafei nerikuu ukea riuya, dhahabu au ihekalu neraekiwe wakifu dhahabu gune Mungu? ¹⁸Na, montu neguafeya gwa madhabahu, trintu. Ila montu neguafeya gwa sadaka neegunto akwe, watrunga na geafeyo gakwe. ¹⁹Hanyee antu nemotroona, rafee nirikuu ukea riuya, sadaka nampa madhabahu nechu yueka wakifu sadaka neyofunywa gune Mungu? ²⁰Gwa hiyo, mweso neguafeya gwa madhabahu uguafeya gwa esee na gwa mantu ong'e neegunto hafo. ²¹Namontu neguafeya gwa hekalu, uguafeya uguafeya gwa resee na gwa mweso negueghaa moghatre ayo. ²²Namontu neguafeya gwa iunde, uguafeya gwa itrumbi ra utremi ra Mungu na gwa mweso negueghaa gunto ayoo. ²³Ole wanyu, anyohadea na Mafarisayo, anafiki! Gwa soko morefa zaka gwa bizali, monanana mochicha, lakini moreka mantu nemaitro aa seria-haki, rehema, na uhuvei.Lakini ayai moseghetrwe kua mwayahenda, na ntii uyareka mauya bila uyamareya. ²⁴Nyee atrongereri nemotrikengge, nyenye nemochuja modudu monyui lakini momia ngamea! ²⁵Ole wanyu, anyohadea na Mafarisayo, anafiki! Gwa soko mooya unji aa gekombe na sahani, lakini mong'e guijue dhulumana udea hendeka na geasi. ²⁶Nyee Mafarisayo nemotriona, oii tranju mong'e aa kekombe na mong'e aa sahani, ili naufand wonjii nouhendeke weru. ²⁷Ole wanyu, anyohadea na Mafarisayo, anafiki! Gwa soko mogighetre na, makaburi neirie chokaa,nechu gwa unji yugighea enoneye, lakini mong'e igejue makufa aa akui na mointu nerichafu. ²⁸Oioi, nanyee gwa unji mugighetre mwanya hakiusonge antu, lakini gwa mong'e moijue onafiki na udhalimu. ²⁹Ole wanyu, anyohadea na Mafarisayo, anafiki!Gwa soko mojenga makaburi aa aoni na oyaremba makaburi anya haki. ³⁰Nyenye mohanya, mwese nagudova matriku ama va tratravitr, gwaho gutrinasiriki nayo uhunua saghami yaa aoni. ³¹Gwa hiyo mogisuhudea nyenye aghonjo kwamba nyenye mwana vaavoo nevaauraghie aonii. ³²Nanyee moghodeya uijuya sehemu neestahili mahutie ama tratra wanyu. ³³Nyee njogha, ana va vipiribao, gwa soko eke mojumekwepa hukumu wa jehanamu? ³⁴Gwa hiyo, ravaa, novatroma gune nyee aoni, antu nevine hekima, na anyohadea. Vakei vawe mojuvauragha na uvasulubisha. Na vakei mojuvaghua mong'e amasinagogi anyu na uvajuncha ufuma motraa umwedu hadi motraa uuya. ³⁵Mbesia nevii kwamba gunto anyu gujufuma saghami yong'e yaanya haki neyahunuwe uguuremi, uandia saghami ama Habili monya haki mfaka gwa saghami ama Zakaria mwana wama Barakia, nemwamoraghie moghatre aweru na madhabahu. ³⁶Trutri, novaera, mantu ayai ong'e ejuhanga ufafo urui. ³⁷Yerusalemu, Yerusalemu, veve neguauragha aonina uvaghua magwe avoo nevotromwa gune vee! marambe anga nenovarunda anakoo vong'e ginya kuku neyoronda anayo fang'e aa mbaya yakwe, lakini utrina yanja! ³⁸Rava, nyumba ako asagha ekire. ³⁹Nane nuguera, Ufuma fanui na uendelea utrijunyona, mfaka neujusoma, 'Wabarikewa uyoo neujie gwa rina rama Bwana.'"

Chapter 24

¹Yesu agafuma ugihekalu nawafwaya. Anafunzi vakwe vegamosambuya navamuaghea manyumba aihekalu.

²Lakini agavasucha wavaera, "Aha, motriyakengee mantu ayai ong'e? Trutri novaera, kutrii igwe nerejusagha ugigwe riuya bila obomolewa."³Nare waeghaa omolema wa Mezaituni, anafunzi vakwe vegamoendea gwa faragha vahanya, "Gueree, mantu ayai ujuja nanae? Intu reke rejuhendeka wiraghei wojaa veve na wamwisio waureimi?"⁴Yesu agavasucha wahanya, "Hendeki momakini atrajuja montu avayaghaye."⁵Gwa soko vaingi vejuja gwa rina rane. Vējuahanya, 'Nene ndio ne Kristo', na vejuvayaghaya vaingi.⁶Mojutregheya vetra na habari ya vetra. Ravii motrajuhendeka na utreja, gwa soko mantu ayai itrikwetri budi uja; lakini ighondo ramwisio rejuhendeka rekee.⁷Gwa soko itaifa rejuemeka gunto aitaifa riuya, na utremi gunto autremi. Gujuhendeka nanjaa na matetemeko afang'e usehemu sia na sia.⁸Lakini mantu ayai ne mwandio tu waovai wagirungua.

⁹Nahafo ndio vejuvafuma gwa soko amaghaseko na uvauragha. Mojukiwa na uremi gwa soko arina rane.

¹⁰Nahafo ndio nevaingi vejughwangukwa na uvahitra na vejugihora veso gwa veso.¹¹Aoni vaingi vauegheghe vejuja navejuvaghonga antu nevaingi.¹²Gwa soko mavee ijuhendeka maingi, uyanjo wantu ujuriuka.¹³Lakini montu neujughemeya mpaka mwisio, ujuchowa.¹⁴Ughani wa utremi ujutranantwa uremi wong'e ginya isudangio gwa mataifa ong'e. Na hafo ndio mwisio ujughea.¹⁵Gwa hiyo, nemwajuona ijukizo naovee, nerahanyiywe na Danieli raemeka sehemu nnjeru[montu negusoma na amanye],¹⁶nahafo nevo Yuda vedue vende omelema.¹⁷Na uyoo newegunto aipaa ra nyumba atradah usima fang'e ahoe intu gekeku ufuma unyumba akwe,¹⁸nauyoo negumoghunda atradahe uenda uhoa isaa rakwe.¹⁹Lakini ole wawe nevehendeka na mwana nanevejuochaa matriku asaa!²⁰Ombi kwamba udua gwanyu gutrahendeka matriku apefo, wala itiku ra sabato.²¹Gwa soko gujuhendeka na dhiki nenkuu, nech uetrinawahi uhendeka inaumbwa uremi mpaka ighondo irei, na wala itrijuhendeka kake.²²Mwese matriku asaa itrina nyumpwa, gutrii nare guokoka. Lakini gwa soko ateule, matriku asaa ijunyupwa.²³Naneahendeka montu gekeku ujuvaera 'Rava, Kristo weafai! au, 'Kristo wekuko' motraamini nkhanii isii.²⁴Gwa soko Makristo auegheghe na aoni vaugheghe vejuja nauaghea isara nenkuu na mantu oshangaza, gwa ikusudi rovayaghaya, mwese yodaheka hatra anyohwanwa.²⁵Ravii, novaadaa nekee mantu ayi ikee etrina gighea.²⁶Gwa hiyo, nevahendeka vejuvaera, "Kristo ugugijangwa,' motraende kuko ugijangwa. Au, 'Ravii, wemong'e anyumba,' motraamini ikhani isii.²⁷Ginya radi neyumwkea ufuma ukeya naeria mpaka umwei, ndio ginya ejuhendeka ijaa ra Mwana wa Adamu.²⁸Gune eree nyamafu, kuko ndio gune vegirunda tai.²⁹Lakini baada aa dhiki nekuu aitiku eroo, Yovaa rejutrendewa wiru, mweri utrijufunya weru wakwe, njotra ijugwa ufuma ugiunde, na nguu yagiunde njugihingisia.³⁰Nahafo ndio ishara aa Mwana wa Adamu ijugighea gunto, na makibala ong'e auremi ijuomboleza. Vejumuona Mwana wa Adamu neujuie moghatre amalangu aa anga gwa nguu na weru nekuu.³¹Ujuvatroma malaika vakwe gwa rori nekuu watarumbeta, na vso vejuvarunda itrambe remwedu na anyohwanwa vakwe ufuma sehemu nne ya uremi, ufuma mwisio umwedu wauremi na mpaka uuya.³²Gifundisi isomo ukerea motre wa motini. Ne isanja ratreghetra tu, mwamanyu tu chue gahuvea.³³Na no, nemwajuona mantu ayai ong'e, moseghetrwe momanye kwamba wahuvea, fife na molango.³⁴Trutri novaera, ufafo uroi utrijukea, hadi mantu ayai ong'e nejuhendeka akea.³⁵Mbingu na ng'ee ijukea, lakini nkhanii yane itrijukea kamwe.³⁶Lakini uhusu itiku eroo na isaa gutrii montu neumanyie, hatra malaika wogiunde, wala Mwana, ila Tratra mweso imwene.³⁷Ginya nare ahendekie matriku ama Nuhu, ndio ginya ejuhendeka ijaa ra Mwana wa Adamu.³⁸Gwa soko umatriku asaa naree gharika ikee etrina jaa antu nare volia naunyua, nareveoghoa nauoghowa mpaka itiku nare Nuhu ujukea usafina,³⁹na vetrinamanyaa itu rorote mpaka itiku ra gharika nareaja na uvahoreya vong'e- ndio ginya ijuhendeka uja Mwana wa Adamu.⁴⁰Ndio hafo antu vavere vejuhendeka vomughunda- umwedu ujuhowa, na umwedu warekwa unyuma.⁴¹Aghema vavere vejuhendeka vosia vong'e- umwedu ujuhowa, na umwedu warekwa.⁴²Gwa hiyo, hendeki mwemiho gwa soko motrimanyie itiku reke neujie Bwana wanyu.⁴³Lakini momanye vii, neahendeka tratra monyanyumba umanyie neighondo reke ujie mohembi, ja ujudovaa ighondo rong'e atrayanje nyumba akwe ebomolewe.⁴⁴Gwahiyo, pia eseghetrwe mohendeke tayare, gwa soko Mwana wa Adamu ujie ighondo nenyee motrune.⁴⁵Oi neanyu nemwaminifu, motromwa neuketri ihaa, nech bwana wakwe umofie madaraka gunto aantu nevonyumba akwe, ili avafe malewa gwa ighondo nerija?⁴⁶Wabarikewa motromami usuu, nech tratra wakwe ujumuhanga uguhenda oi newaja.⁴⁷Trutri novaera bwana ujumuika gunto amointu nerakwe.⁴⁸Lakini mwese motromwa movee wahanya unkoo akwe, 'Bwana wane watrinya,'⁴⁹na wandia uvaghua atrumisi vakwe, walia naughaa ntue,⁵⁰Bwana wa motromwa usuu ujie itiku neatrune, na usaa neatrimeune.⁵¹Bwana wakwe ujumotrema mafaja avere na umueka na anafiki, nech kuko guna irea na usia mino.

Chapter 25

¹Nahafo ndio utremi wagiunde ujugighweywa na anawali ikhumi nevahorie tra a yawe nauenda umofokea bwana harusi. ²Vatrano vawe nare agheu na vauya vina ihaa. ³Anawali vatrano neagheu vaho a tra a yawe, vetrina ho a makutra. ⁴Ila anawali avoo nevina ihaa vaho a makutra na tra a yawe. ⁵Ighondo ne bwana harusi watrinya ughea, vong'e vegaraa. ⁶Lakini utriku wakitrii ino gwa hendeka guna mwano, 'Ravaa, bwana harusi! Fumi unji mwendo moghenyifia.' ⁷Nahafo ndio anawali vong'ee vauka nauchaa tra a yawe. ⁸Agheu avoo vgavaera anyamahaa, 'Mogufe makutra kidogo soko tra a itru yarima.' ⁹Lakini anyamahaa vavasucha vahanya, 'Gwa soko etrogudaha sese na nyee, hiya ayo endi gwa anyorija mwendo ghua gwa soko anyu.' ¹⁰Ighondo nevaenda kuko ughua, Bwana harusi nowaghea, na vong'e vegaenda uguukumbi waserehe aa harusi, na molango ugarutrewa. ¹¹Muda nare waenda naanawali avoo vauya vaja vaweya, 'Bwana, bwana, gurughwere.' ¹²Lakini agasucha nawahanya, 'Trutri novaera, Nene ntivamanyie.' ¹³Gwa hiyo ravii, gwa soko motrimanyie itiku wala saa. ¹⁴Gwa soko neginya montu nejawasegha uhenda mohenjo woenda ung'ee mbuya. Agavaetrana atromwa vakwe na uvafa ughae wakwe. ¹⁵Umwedu agamofa talanta itrano, mouya wamofa ivere, na uyoo muuya agamofa emwedu. Momontu agafokea gwa ughighweya na nguu yakwe, na montu usuu agahenda mohenjo wafwaya. ¹⁶Rui ino uyoo nare wafokea talanta itrano wenda iekaa, na ufafisia mbuya itrano. ¹⁷Nauyo nare wahoa talanta ivere, agafafisia mbuya ivere. ¹⁸Lakini uyo newahorie emwedu, wendie, wamekureya ighombo ufang'e, na umefiha hela ama bwana wakwe. ¹⁹Nare rakea ighondo rikuu, bwana waatromwa vasaa akasuka nawaghua mahesabu nayo. ²⁰Motromwa uyoo nare wafiwe talanta itrano wajie nawaetra talanta mbuya itrano, wahanya, 'Bwana, wampie talanta itrano. Rava, nahanga talanta mbuya itrano.' ²¹Bwana wakwe agamwera, 'Hongera, motromwa nemuja na mwaminifu! Wahendeka umwaminifu gwa mantu manyui. Najugufa madaraka umantu nemaingi. Kea uguuyanjo wama bwana wako.' ²²Motromwa newafokee talanta ivere waja nawahanya, 'Bwana, wampie talanta ivere. Ravaa, nahanga talanta mbuya ivere,' ²³Bwana wakwe agamwera, 'hongera, motromwa nemuja na mwaminifu! Wahendeka umwaminifu gwa mantu makei. Nejugufa nguu gunto amantu ne maingi. Kea uguuyanjo wama bwana wako.' ²⁴Baadae motromwa newafokee talanta emwedu wajie nawahanya, 'Bwana, nemanyie veve umontu nemoghae. Uguhoa afoo negutrina fandewa, na uguvuna afoo neutrina sia.' ²⁵Nene natrejie, naendie umefiha talanta ako ugirongo. Ravaa, neketri eyoo neako. ²⁶Lakini bwana wakwe agamosucha nawamwera, 'Veve motromwa motrotro na movee, newamanya kwamba nohoa gune ntifandie na novuna gune tisia.' ²⁷Gwa hiyo nareetakewe uvafe antu va benki hela ane, na ighondo rosuka nene nanejumeyoa esee na faida ayo. ²⁸Gwa hiyo moheyeyi talanta esee namomofe uyoo neuketri talanta ikhumi. ²⁹Kela montu neuketri, ujuongeywa ino- na hatra gwa uogeywa ino. Lakini gwa uyoo neatriketri itu hatra reseeneuketri ujuheyeywa. ³⁰Mojughutri unji motromwa usuu neatrifaire, gune gujuhendeka na gere o na usia mino. ³¹Ighondo ne Mwana wa Adamu ujie gwa weru wakwe, na malaika vong'e irambe remwe nayo, na hafo ndio ujugeghaa ugitrumbe rakwe ra uweru. ³²Uremi wong'e ujugirunda usonge akwe, namweso ujuvabaghua antu, ginya modemi negubaghua mburi na nkho o. ³³Ujuekaa nkho o moghono wakwe wagulelo, ila mburi ujuvaeka moghono wagemoho. ³⁴Nahafo motremi ujuvaera avoonevemoghono wagelelo, 'Njii, nemwabarikiwe na Tratra wane, mourithi utremi nemwaandalewa ngwa soko anyu gufuma ighondo rahendwa uremi. ³⁵Gwa soko nare ninanjaa mwampie malewa; Narenemoghenyi mwaghenyifiye; ³⁶Nare ntina masaa, mwampie masaa; Nare nmoremu na mwantunzie; Narenetrungwe lakini mwajie.' ³⁷Nahafo anyohaki vejumojibu navamwera, 'Bwana, nanae negwaguune nenare winanjaa, nagwagulesia? Au wina nywetra na gwagufa maje? ³⁸Na nanae gwa guune nare umoghenyi, na gwagughenyifia? au nutriketri masaana see gwaguyecha masaa? ³⁹Na nanae gwa guune neumoremu, au neumotrungwa, na gwagujee? ⁴⁰Na motremi ujuvajibu nauvaera, 'Trutri novaera, nemwarehendie afai gwa monyadughu wane nemonyui, mwantendee nene.' ⁴¹Nahafo ndio ujuvaera avoo nevomoghono wagemoho, ' Fwaii gune ne, nemwalaanewe, endi umotrowaghae na ghae newaadalewa gwa soko ama setrani na mamplaka akwe, ⁴²gwa soko nare ninanjaa motrina mpaa malewa; nare ninanywetra lakini motrina mpaa maje; ⁴³Narenemoghenyi lakini motrinaghenyifia; nentriyetre masaa lakini motrina yecha masaa; nenemoremu na nenogefungo, lakini montinantunza.' ⁴⁴Na veso vejumosucha navahanya, 'Bwana, nanae negwaguune neuketri njaa, au unanywetra, au umoghenyi, au neweghonde, au neumormu, au neomotrungwa, na giutrinaguhendea asaa ong'e? ⁴⁵Naujuvasucha nauhanya, Trutri novaera, eroo nemotrina rehenda moghatre anyui avai, motrina ntendee nene.' ⁴⁶Avai vejuenda uadhabu aghae na ghae ila anyahaki uguufanga wa ghae na ghare."

Chapter 26

¹Igondo nare Yesu wadaha uvaera nkhanisi, agavaera anafunzi vakwe, ²"Momanyie kwamba baada amatrifu avere gujuhendeka na iumbe ra poasaka, na mwana wa Adamu ujufunywa ili asulubewe." ³Baadae akuu va makuhani na anyampaa va antu veagatrana umukutano wa Kuhani ne Mokuu, nare guetranwa Kayafa. ⁴Gwa itrambe remweddu vafangie njama omokatra Yesu gwa ugifiheya na umuuragha. ⁵Gwa soko nare vahanyie, "etrahendeki ighondo rasinkhunkuu, ili etrajuhendeka vetra moghatre aantu." ⁶Ighondo nare Yesu ugu Bethania unyumba ama Simoni mokoma, ⁷ighondo nare uginyoshie umeza, moghema umweddu waja gune mweso nare uguumbea mokoba wa alabasta nare eketri makutra adhamani nankuu, na naagayayunua ugitre rakwe. ⁸Lakini anafunzi vakwe nare vaona intu erei, vegakiwa navahanya, "Ntuni soko ahasara eyei? ⁹Ayai nare yudaheka urinjwa hela nankuu naufewa atruki." ¹⁰Ila Yesu, nechuu nare umanyie erei, agavaera, "Nentuni momosumbua moghema uyui? gwa soko wahenda intu rija gune nee. ¹¹Atruki movaketri matriku ong'e, lakini motrijuhendeka nane matriku ong'e." ¹²Gwa soko nejawayahunua makutra ayai gune nene, wahendie oi gwa soko amazishi ane. ¹³Trutritri novaera, gekaku ukhani urui neujutranantwa uguuremi wong'e, ntu newahenda moghema uyui, gujuhendeka gehanywa gwa soko kumbukumbu." ¹⁴Nahafo umweddu wa avoo ikumi na vavere, nareguetranwa Yuda Iskariote, agaenda gwa akuu vama kuhani ¹⁵na uhanya, "Mojumpa ntuni nenamosaliti?" ¹⁶Vamofimeya Yuda mafaja selasini ya hela. ¹⁷Ufuma ighondo rese agafenja nafasi omosaliti. ¹⁸Atra itiku ramwandio ra mekate neetarihendewe chachu, anafunzi vegamwendea Yesu nauhanya, "Gufi gune useghetre neguhendeye malewa ulie gwa soko aa pasaka?" ¹⁹Wavaera, "Endi omojini gune montu fulani namomwere, Mwalimu uguhanya, "Muda wane wahuvea. Nejumetimiza Pasaka irambe remweddu na anafunzi vane unyumba ako." ²⁰Anafunzi vegahenda oii ginya nare vaerwa, na vegaandaa malewa aa Pasaka. ²¹Nareaghea iampende, agaeghaa naulia malewa na anafunzi vakwe ikhumi na vavere. ²²Narevolia malewa, agahanya, "Trutritri novaera kwamba guna montu ujug'itra." ²³Vegahuzuneka ino, na momontu agaandia umuweya, "Aha, trutritri ntinene, Bwana?" ²⁴Wavasucha, "Uyoo negusineya ntonge akwe itrambe remweddu nanee ugibakurii ndio nejuig'itra." ²⁵Mwana wa Adamu ujufwaya, ginya nare ehadewe. Lakini ol wakwe montu neujumohitra Mwana wa Adamu! Gwaho nreguja mweso montu usuu atrinafafa." ²⁶Yuda, nechuu nareujumosaliti wahanya, "Aha!, Ne nene Rabi?" Yesu wamwera, "Wahanya intu erei veve moghonjo." ²⁷Nare volia malewa, Yesu agauhoa mokate, waubariki, na uunania. Wavafa anafunzi vakwe wahanya, "Hoi, molie. Oyui ne mwalimu wane." ²⁸Wahoa geghombe nawafunya asii, wavafa nawahanya, "Nyui nyong'e gwa erei. ²⁹Gwa soko eyei ne saghami aiaghano rane, neyuhunuwa gwa soko avaingi gwa mosamaha wamahutie. ³⁰Lakini novaera, ntijunyua kake ngarii ya mozabibu uruo, mfaka itiku eroo nenejunywa engee nanyee uguutremi wama Tratra wane." ³¹Nare vadaha uemba wembo, vgafuma vaenda u Molema wa Mezaituni. ³²Na hafo Yesu agavaera, "Utriku urui nyenye nyong'e mojuhwangukwa gwa soko ane, gwa soko ehadewe, Nejumugwa monyodema na nkho neyomwirundo ijuvaghata. ³³Lakini baada uuka gwane, nejuvatrongea uenda Galilaya." ³⁴Lakini Petro agavaera, "Hata kama vong'e vejuguhitra gwa soko amantu nejuguhanga, nene ntijuguhitra." ³⁵Yesu wajibu, "trutritri nuguera, utriku urui nekee njololo etrina rea, ujug'itra mara tatu." ³⁶Petro wamwera, "hata kama janane nakuya gunako, ntijuguhitra." ³⁷Na anafunzi vauya wahanya ui vong'e. ³⁸Baadae Yesu agaenda nayo guneguetranwa Gethsemane na agavaera anafunzi vakwe, "Eghai afai ighondo nenuenda kuko gwa soko oromba." ³⁹Wamohoa Petro na ana vavere va Zebedayona wandia uhuzuneka na usononeka. ⁴⁰Na wavaera, "Nkoo ane inahuzuni nkuu ino, hatra geasi gokuya. Saghi afai na modove itrambe remwe nane." ⁴¹Waenda usonge gunyui, wagwa nagekua, na uomba. Wahanya, "Tratra wane, mwese yudaheka, gekombe egei genyepuke. Etrahendeki ginya neseghetre nene, ila ginya useghetre veve." ⁴²Waenda gune anafunzi javeere nawavahanga verree, na wamwera Petro, "Nentuni motrina daha ukesha nane hatra gwa isaa remweddu?" ⁴³Keshii muombe ili motrajukea umajaribu. Nkoo eradhi, lakini mwere ne dhaifu." ⁴⁴Waenda mara apele nawaomba, wahanya, "Tratra wane, mwese intu erei retru daheka uhitreka na nelazima negenyue gkombe gei, mafenji ako edaheke." ⁴⁵Wasuka kake nawavahanga kee verree rua, gwa soko miho awe nare maitro. ⁴⁶Nawavareka kake wafwaya. Waomba mara atatu neguhanya nkhanisi iyio. ⁴⁷Baadae Yesu agavaendea anafunzi vakwe na wavaera, "Kee moree tu naugiroisia? Ravii, saa ahuvea, na Mwana wa Adamu uguhitra umeghono anyamahutie." ⁴⁸Okii, gufwaye. Rava, uyoo negung'itra wahuvea." ⁴⁹Ighondo nare ke wegheetriye, Yuda umweddu kati awe ikhu, mi na vavere. waghea. Mwirundo ukuu ugaghea na akuu vama kuhani na anyampaa vaantu. Vegaja na mafene na mafanga. ⁵⁰Kake montu nareukusodie umosaliti Yesu nare wavafie iraghea, wahanya, "Uyoo nenejumotromia, ndio mweso. Momokwatre." ⁵¹Mara eyeyo na agaja gune Yesu na wahanya, "Salamu, Mwalimu!" ⁵²Na wamotromia. ⁵³Yesu wamwera, "Rafiki, rehende ero newarejea." ⁵⁴Nandio vaja, na umoghorea meghono Yesu, na umokwatra. ⁵⁵Ravaa, montu umweddu nare vina Yesu, wajiughora moghono wakwe, waheya ifanga rakwe, na wamoghua motrumisi wama kuhani nemokuu, na wamotrema getrue gakwe. ⁵⁶Na hafo Yesu wamwera, sucha

ifanga rako gune warehorea, gwa soko vonge nevotromea ifanga vejuagamizwa gwa ifanga.⁵³ Mwira tudaha umwetrana Tratra wane, namweso atromie majeshi nevaingi ino ukea ikhumi navavere va malaika?⁵⁴ Lakini nurii mahada jayudaha ughondeywa, vii ndio ginya eseghetrwe uhendeka?"⁵⁵ Ighondo rasee Yesu wauera mwirundo," Aha! Mwaja na mafanga na mafene ukwatra ginya nemohembi? Moitriku nare nueghaa ugihekalu naufundisia, na motrinakwatra!⁵⁶ Lakini ayai ong' ahendeka ili nkhani aonii idahe ughondeka." Nahafu ndio anafunzi vakwe vamoreka vadua.⁵⁷ Avo nevamokwatric Yesu vamotroa gune Kayafa, Kuhani ne Mokuu, gune anyo hadea na anyampaa narevigirundie vong'e.⁵⁸ Lakini Ptro agamosambeya gwa nyuma mpaka uguukumbi wama Kuhani ne Mokuu. Agakea monye na waeghaa itrambe remwedu na anyolinda ili aone intu neruendelea.⁵⁹ Basi akuu vama kuhani na Baraza rong'e nare vofenja usahidi waugheghe gune Yesu, ili vedahe umuuragha.⁶⁰ Ingawa nare vagigheire mashahindi vaingi ino, Lakini vetrina hanga soko yoyote. Lakini baadae mashahidi vavere vagighea usonge⁶¹ na vahanya, "Montu uyuinare wahanyie, " Nodaha ureunania ihekalu ramungu naurejenga kake matriku atratru."⁶² Kuhani ne Mokuu agaemeka wamuweya, "Otridaha usucha? Avai vogusuhudea ntuni gunto ako?"⁶³ Lakini Yesu atrina ighetria. Kuhani ne Mokuu wamweraa, "Ginya Mungu guishi, nuguamuru uguere, mwese veve we Kristo, Mwana wa Mungu." ⁶⁴Yesu wasucha, "Veve wayo wahanya intu resee. Lakini nuguera, gufuma fanui ujumuona Mwana wa Adamu weghee moghono wagelelo newina Nguu, na neujuja umalangu agiunde."⁶⁵ Na hafu Kuhani ne Mkuu waghafoa masaa akwe wahanya, "Wakufuru! Aha, guseghetre usahidi uuya wantuni? Ravaa, mwatregheya negukufuru." ⁶⁶Aha! Mowaza ntuni? Vamojibu vahanya, "Ufaire ikuya."⁶⁷ Navamotriera matre uguusiu na vamoghua ngumi, na umughua makofi gwa meghono awe, ⁶⁸na vahanya, "Gutabirie, veve Kristo. Neanyu newagughua?"⁶⁹ Ighondoo rasee Petro nare weghee unji uguukumbi, na motrumisi wageghema waenda wamwera, "Veve nanremwina Yesu wa Galilaya." ⁷⁰Lakini agahitra usonge awe vong'e, wahanya, Ntimanyie ntu negurehanya."⁷¹ Narewenda uilango ronjii, motrumisi muuya wageghema nowenda wamwera nare vefoo hafu, "Montu uyuino nare vina Yesu wa Nazareti." ⁷²Wahitra kake gwa geafeyo, "Nene ntimomanyie montu uyui."⁷³ Ighondo rekufei baadae, avoo nare vemekie fife nayo, waenda naughetria vina Petro, "Trutri venoumwedu wawe, gwa soko hatra ieghetria rako yogigheya." ⁷⁴Nahafu ndio wandia ulaani na uafeya, "Nene ntimomanyie montu uyui," na mara esee njololo area. ⁷⁵Petro agakumbukwa nkhanu newaeriwe na Yesu, "Ne nkee njololo itrinarea ujung'itra mara itratru."

Chapter 27

¹Ighondo radiu nare raghea, akuu vong'e vama kuhani na anyampaa vaantu vafanga njama gunto ama Yesu ili vemouraghe. ²Vamotrunga, vamotrongereria, na navamogheya gune Liwali Pilato. ³Nahafo Yuda, nare wamosaliti, nare waona Yesu wadaha uhukumewa, agajutea na wasucha ifande selasini ya hela gwa anyampaa na akuu vama kuhani, ⁴na wahanya, "Nahenda mahutie gwaumesaliti saghami neetriketri hatia." Lakini vasucha, "Ehusu ntuni gune sese? Yarave asa veve moghonjo." ⁵Na waighumea ifande isii ya hela ugihekalu, na wafwaya nawaenda uginyomia mweso moghonjo. ⁶Mokuu waihekalu agahoa ifande isii ya hela nawahanya, "Nti halali umeeke hela eyei uhazina, gwa soko ne gharama aa saghami." ⁷Vegagiseya vong'e na vaenda ughua moghunda ramonyumba rozika aghenyi. ⁸Gwa soko eyei moghunda usuu wahendeka uguetranwa, "Moghunda wa saghami" mpaka reo eyei. ⁹Na ukhani uroo nare wahenyiwe na muoni Yewremia ratimea, uhanya, "Vahorie ifande selaseni y a hela, gharama nare afangiwe na antu va Israeli gwa soko akwe, ¹⁰na vatromie gwa moghunda wamonyumba, ginya Bwana nare wampie maelekezo." ¹¹Yesu agaemeka usonge ama liwali, na liwali wamoweya, "Aha! Veve umotremi wa Wayahudi?" Yesu wamosucha, "Veve uguhanya uui." ¹²Ighondo nare wasitrakwa na akuu va makuhanu na anyampaa, atrina sucha intu. ¹³Na Pilato agamwera, Utrina yatregheya masitraka ako gekaku gunto ako?" ¹⁴Lakini atrina mosucha hatra ukhani umwedu, oii liwali agaijuwa na moshangao. ¹⁵Nare yujadesturi ama liwali umoroghwera motrungwa umwedu neguhanwa na mwirundo. ¹⁶Ighondo rasee narevekwetri motrungwa nemoura matre rina rakwe Barnaba. ¹⁷Oii nare vegirundie vong'e, Pilato gavaweya, "Neanyu moseghetre gumuroghwere gwa soko anyu?" Baraba au Yesu neguetranwa Kristo?" ¹⁸Gwa soko nare wamanya gwamokwatra gwa soko aa chuki. ¹⁹Ighondo nare ugueghaa ugitrumbe rahukumu, moghema wakwe wamotromea ukhani wahanya, "Utrahende intu lolote gwa montu usuu neatriketri hatia. Soko naghaseka ino reo undotri gwa soko akw." ²⁰Nahafo ndio akuu vama kuhani na anyampaa vavashawishi mwerundo vemuombe Baraba, na Yesu auraghwe. ²¹Liwali wavaweya, "Newafe moghatre avai nevavere moseghetre nemurekee aje gune nyee?" Vegahanya, "Baraba." ²²Pilato wavaera, "Nemtrendee ntuni Yesu neguetranwa Kristo?" Vong'e vahanya, "Mosulubishi." ²³Na mweso wahanya, "Nentuni ihutie reke wahenda?" Lakini vaongeya rorii hadi gunto inoo, "Mosulubisie." ²⁴Oii nare Pilato waona atrodaha utrenda intu lolote, lakini hiya ayoo fujoo nare yandio uhendeka, agahoa maje nawanawa usonge amwirundo, nawahanya, "Nene ntikwetri hatia gunto aa saghamiamontu uyui neatriketri hatia. Yaravii ayai nyenye aghonjo." ²⁵Antu vong'e vahanya, "Saghami akwe ehendeke gunto itru na ang'inya vitru." ²⁶Nawamoroghwera Baraba gune veso, lakini wamoghoa maghotria Yesu na uvafa veso vendo mosulubisia. ²⁷Na vamosikae vama liwali vamohoa Yesu mpaka Praitorio na ikundi ramaskae vong'e vamoirundea. ²⁸Vamoyueya masaa akwe na vamoyecha nkaju ne nkuku. ²⁹Na vahenda itaji ra makhuya na vamoyecha ugitrwe rakwe, na vamohendeya mwanzi umughono wakwe wageghosia. Vaghua magoti usonge akwe vamokejeli, vahanya, "Salamu, Motremi wa Wayahudi?" ³⁰Na vamoτρια matre, na vafunya mwanzi vamoghua ugitre. ³¹Ighondo nare vomokejeli, vegamoyueya kanju eyoo na vamoyecha masaa akwe, na vamuongoza umusulubisia. ³²Narevafuma unji, vegamuonamontu umwedu ufuma Krene rina rakwe Simeoni, nechuwalazimisiye vende vong'e ili ahumbue mosalaba wakwe. ³³Narevaghea sehemu neyoetranwa Galigotha, maana ayoo, "Ieneo ra ifuvu raitrwe." ³⁴Vegamofa sinki neeghanjiye na nyondo anyue. Lakini narewameonja, atrinadaha umenyua. ³⁵Ighondo nare vamosulubisia, vegaaghana masaa akwe gwa ukhua kura. ³⁶Na vegaeghaa naumorava. ³⁷Gunto aitrwe rakwe vegaeka masitraka gunto akwe neyusomeka, "Uyui ne Yesu motremi wa Wayahudi." ³⁸Anyoheyeya vavere nare vasulubewe itrambe remwdu nayo, umwedu ufande wagelelo namuuya ufande wagushoto. ³⁹Avoo nare vokea narevomozihaki, nevhingisia matre aywe ⁴⁰na vahanya, "Veve nare gusegha urefira ihekalu na urejenge gwa matriku atratru, gichoe moghonjo! Mwese we Mwana wa Mungu, sima fang'e uheghe umosalaba!" ⁴¹Uhali eyeyo akuu va makuhanu no nare vomokashifu, itrambe remwe na anyohadea na anyampaa, na vahanya, ⁴²"Wachoire vauya, lakini atriudaha ugichoa mweso. Mweso ne Motremi wa Wayahudi. Na neasime fang'e ufuma umosalaba, nahafo ndio guju muhvea." ⁴³Agamotumaini Mungu. Reka Mungu amochoe fanui mwese useghetre, gwa soko wahanyiye, 'Nene ne Mwana wa Mungu.'" ⁴⁴Na anyoheyeya avoo no vahanya nghani yomozihaki. ⁴⁵Fanui ufuma usaa sita nare guna kitri ung'ee ong'e mfaka saa tisa. ⁴⁶Nareaghea saa tisa, Yesu warea gwa ruri neukuu, "Eloi, Eloi, lama thabakitani?" maana ayo, "Mungu wangu, Mungu wangu, nentuni wandeke?" ⁴⁷Ighondo resee vakei vaw nareveemekie hafo vatregheya, vahanya, "Ugumotrana Eliya." ⁴⁸Itambe remwedu umwedu wawe wadua na umehoa sifongo na wameijueya genywaji ne gelulu ino, wameeka gunto amotre na wamofa ayue. ⁴⁹Na avoo nevasgha vahanya, "Moreki imwene, rekii guone mwese Eliya ujie umochoa." ⁵⁰Na Yesu warea kake gwa ruri neukuu na atrena nkoo akwe. ⁵¹Ravaa, Ipazia rahekalu ratramoka moghatre ufuma gunto ahdi fang'e. Na fang'e aghaghatra na meamba atamoka mafande. ⁵²Makburi aroghuka, na meere aeruu vaingi nare veree troa vegauka. ⁵³Vegafuma umakaburii nare a aiukaa rakwe, vegakea

moji neujaa, na vagighea gwa antu nevaingi.⁵⁴Basi akida na antu nare vemorava Yesu vaona itetemeko na mantu nare egighetre, vegaijuwa nawovaaino na vahanya, "Trutri uyui ja Mwana wa Mungu." ⁵⁵Aghema narevemosambeye Yesu ufuma u Galilaya ili vemohudumie nare vehafo. neveeravie ufuma kwengi. ⁵⁶Moghatre awenare Mariamu Magdalena, Mariamu yiu wakwe Yakobo na Joseph, na yiu wa wana vama Zebedayo ⁵⁷Nareaghea iampende, agaja montu moghwae ufuma Arimathayo, nareguetranwa Yusufu, nechumweso nare mwanafunzi wama Yesu. ⁵⁸Agamwendea Pilato naumuomba mwere wama Yesu. Na Pilato agaagheya afewe. ⁵⁹Yusufu agauhoa mwere nawautrunga na sufi nenjeru, ⁶⁰na waurecha ugikaburi rakwe nerifia nare warechoingie umwamba. na wahendea igwe nerikuu rakumba momo wakaburi na mweso wafwaya. ⁶¹Mariamu Magdalena na Mariamu muuya nare vehafo, veeghee veravie kaburi. ⁶²Itiriku nare refuatie nechumweso nare itiriku baada amaandalie, akuu vama kuhani na Mafarisayo vegagirunda vong'e gune Pilato. ⁶³Vamwera, "Bwana, gukumbukiwe ighondo eroo wauegheghe nare mofanga, agahanya, 'Neakea matriku atratru ujuuka ufuma ugikuya.' ⁶⁴Gwahiyo, troma ikaburi rerindwe ijaaa mpaka itiriku tautratru. Hiya ahafo, anafunzi vakwe vodaha ujaumohemba na uhanya gwa antu, 'Waukaa ufuma ugikuya.' Na uegheghe wa mwisio ujuhendeka uvee ukea uroo wamwandio." ⁶⁵Pilato wavaera, "Hoi asikae. Endi mwendo henda hali ausalama ginya modaha." ⁶⁶Oi vegaenda nauhenda ikaburi salama, igwe nare reghuriwe mohurii navaeka mosikae alinde.

Chapter 28

¹Muda wa iampende itiku ra Sabato, yovaa nare roharea uenda itiku ramwandio rajuma, Mariamu magidalena, na uyoo Mariamu muuyavegaja ureona ikaburi. ²Ravaa nare guna itetemeko rikuu, gwa soko malaika wama Bwana nare wasima na urevingitrwa igwe, nawareeghera. ³Sura akw nare ginya aumeme, na masaa akwe nare meeru ginya seluji. ⁴Anyolinda vasaa vegaijuwa na uwova na uhendeka ginya akui. ⁵Malaika usuu wawafafanulea aghemaa vasaa wahanya, "motratreje gwa soko neune momofenja Yesu, newasulubewe. ⁶Atrifo afai, lakini waukaa ginya nare wavaire. Njii muone gune Bwana nare uree. ⁷Endi haraka mwendo vaera anafunzi vakwe, 'Waukaa ufuma ugikuya, ravaa watrongea uu Galilaya. Kuko ndio gune mwenjumuona.' Ravaa nene navaera." ⁸Aghema vasaa vegafwaya ugikaburi rui kunu ventreje na vikwetri furaha nenkuu, na vadia uendauvaera anafunzi vakwe. ⁹Rava Yesu watrana nayo nawavaera, "Salamu." aghema vasaa vegaenda navandio ukwatanga mighuu akwe, na kisha vamurumba. ¹⁰Na Yesu wavaera, "motrareje, endi mwendo vaera anyadughu vane vetrongee u Galilaya. Kuko vejunyona. ¹¹Ighondo nare aghema vasaa ve ¹²Na makuhani nare vatrana na anyampaa na uresanya intu resee erambe remwedu nayo, vegafunya hela nyingi gwa anyolinda vasaa ¹³na uvaeraa, "Vaerii vauya kwamba, 'anafunzi vama Yesu narevaje utiku nauhemba mwere wama Yesu ighondo sese neguree." ¹⁴Mwese taarifa eyei ejumoghea liwali, sese gujumoshawishi na uvaheyeya nyenye mashaka ong'e." ¹⁵Gwa hiyo anyolinda vasaa vaihoa hela isii na uhenda ginya nare vaerwa. Ghabari eyei anenda ino gwa Ayahudi na ahendeka oi mpaka reo. ¹⁶Lakini metume avoo ikumi na imwe vegaenda u Galilaya, umolema uroo nare wavaelekezie. ¹⁷Naveso narevamuona, vegamorumba.lakini vakei vegatreje. ¹⁸Yesu waja gune veso nawavaera, "Navewa mamolaka ong'e uguuremi naugiunde. ¹⁹Gwa hiyo enendi mwendo vahenda mataifa anafunzi. Movaoye gwa rina rama Tratra, na ra Mwana, na Mwahu ne Mweru. ²⁰Vafundisii oyatii mantu ong'e nenavafundisiye, Na ravaa, nene neirambe remwe nanyee matriku ong'e, hatra mpaka ighondo ramwisio wa uremi.

Mark

Chapter 1

¹Orui ne mwandio wa utranantio wama Yesu Kristo, Mwana wa Mungu. ²Ginya nare ahadewe na muoni Isaya, " Ravaa, nomotroma mojumbe wane usonge ako, umwedu neujuyenda njea ako. ³rori wa montu neguetrana unyikani, " Meghondei njea ama Bwana; ihendi ighoke njea yakwe". ⁴Yohana akaja, akabatiza umbugha na utranantya ubatizo wa toba gwa musamaha wa mahutye. ⁵Ng'i ong'e a Yudea na antu vong'e va Yerusalemu vikaenda gini mweso. Neviubatzwa nayo u mongo wa Yorodani, viungama mahutye awe. ⁶Yohana neuguyaa isaa ra magosi a ngamia na mukanda wa mukunja u giino gakwe, narii uguliaa ruki wo gihaka. ⁷Akatranantya na uhanya, "wifo umwedu ujiee baada ane niwina nguu ino, na ntina hadhi hata o hulama na urughua kamba ya matru akwe. ⁸Nene navabatizie gwa maji, nyeso mweso ujobabatiza gwa mwahu mweru" ⁹Ikagighea u gitriku risii Yesu akaja ufuma Nazareti a Galilaya, na akabatizwa na Yohana u mo ngo wa Yorodani. ¹⁰Ikhondo Yesu neakafuma umaji akaona irunde raaghanika mwari na mwahu mweru wasima fang'i unto akwe gina nkuwi. ¹¹Na ruri wafuma girunde, "veve u mwanane. Nayanjisywaa ino navee". ¹²Unoo itrambimwe mwahu mweru wamuonyea uenda u mbugha. ¹³Neugu mbugha matriku arubaini, uugusoyisywa na murughu. Newiitrambimwe na maimwana o gihaka na malaika. ¹⁴Unoo yohana akakatwa yesu akaja u galilaya ugutranantya ukhani wa Mungu, ¹⁵uguhanya, "Muda wagheaa, na utremi wa mungu wififi. Huvii na uamini ukhani". ¹⁶Na wakira umpeo a iambo ro Galilaya akamwona Simoni na Andrea muna wakwe vajughutra nyavu yawe u giambo unee avuvi. ¹⁷Yesu akavakhanja "Njii, nsambiyi unoo nijovatrenda avuvi vaantu". Itambimwe vikareka nyavu yawe na vamusambiya. ¹⁹Ikhondo Yesu neakaenenda kwengi gidogo, akamwona Yakobo mwana wama Zebedayo na Yohana muna wakwe; neviugifango viutrenda nyavu. ²⁰Unoo akavaitrana na vikamureka tatra wawe Zebedayo mung'i a ifango na atrumami vawe vikamusambiya. ²¹Unoo nevikaghea Kaperinaumu itriku ra sabato Yesu akahefea mung'i a sinagogi akafundisya. ²²Vikashangaa mafundisyo akwe gwasoko neuguvafundisya ginya muntu niwina udaho natri ginya munyohadia. ²³Ikhondo rasii neegwina muntu u sinagogi rawe newina nkho nimbii, unoo akakurya mukindo, ²⁴wahanya, "Gwina ntuni otrenda navee, Yesu wa Nazareti? Wajaa ugumaa? Nigumanyie wianyu. Veve u mweeru umwedu wa Mungu!" ²⁵Yesu akamukenea fefo na uhanya, "Kia na ufume mung'i akwe"! ²⁶Na nkho ni mbi ikamugwisya fang'i na afuma ikhondo neuguria. ²⁷Na antu vong'e vikashangaa, unoo v agiwiya kila umwedu, "Iyii nintuni? Ifundisyo nirifya nirina udaho? Faka mafefo nivavi vimuhesimu"!

²⁸Na nkhani isii itrambimwe yaning'ania gong'e u Galilaya.²⁹Na itrambimwe baada ofuma u sinagogi, vikahefea unyumba ama Simioni na Andrea nevina Yakobo na Yohana.³⁰Unoo mukwe wama Simioni Neuree wina urue, unoo vikamukhania Yesu nkhani yakwe.³¹Unoo akaja, akamukwatra mukhono na umuhumbua gunto; urue wahegha na wandia uvahudumia.³²Yampindi isiii yiuva neraharia, vikamuetrea agonjwa vong'e naavoo nivina mafefo.³³Muji wong'e vikagirunda itrambimwe u mulango.³⁴Akavaforya vaingi ne arue va marue hiya hiya na ufunya mafefo vaingi, unoo atrinaruhusu fefo aighitye gwa soko vimumanyie.³⁵Akauka diu ninkuu, unoo nekii gwina kitri; akafwaya na wenda u gimpihi na akaromba kuko.³⁶Simioni na vong'e neviitrambimwe unoo vikamusambiya.³⁷Vikamuhanga na umukhania, "Kila umwedu ugugufenja".³⁸Akamwiira, "Kwendi guuya, ili nidahe utranantya kuko. Ndio soko ninajaa kunu".³⁹Akaenda wakira u Galilaya ong'e, ugutranantya u masinagogi awe na ukenea mafefo.⁴⁰Niwina ukoma umwedu akaja guni mweso. Neugumusiya; akatrungama na umuira, "Mpese usighite ugudaha untenda nimueru".⁴¹Ugusuntiywa na huruma, Yesu akahumbua mukhono wakwe na umutrenya, wamukhania, ""Nisighitre utrendeke umweeru".⁴²Itrambimwe ukoma wahegha na watrendeka mueru.⁴³Unoo Yesu akamukhania ende.⁴⁴Akamukhania, "Utrahanye ukhani gikaku, nyeso enda, ugighee guni kuhani au ufunye zabihu gwasoko a ioywa ni Musa waraghiye, ginya usudanga wawe".⁴⁵Nyeso akaenda na uandya umukhania muu muntu na uning'aniya ukhani ino unoo Yesu atrinadahaa uhefea u mujini gwa uhuru. Unoo akagikhaa gwa gimpihi na antu vikaja guni mweso ufuma kila mahali.

Chapter 2

¹Neakasuka Kaperinaumu baada a matriku makeii ikatregheyeka ugukhaya. ²Antu vaingi ino vikagirunda hafo unoo ne gutrii nafasi kanki, hata u mulango, unoo Yesu akahanya ukhani. ³Unoo antu vikaja guni mweso vikatroa muntu neupoziee; antu vanne nevimuvaghae. ⁴Ikhondo nevajoremwa uhumbia gwasoko antu nevaingi, vikaheya paa unto newiiri. Unoo nevabuliya itundu, vikasimya gitranda gamuntu usuu neuree. ⁵Neakaona uhuvii wawe, Yesu akamukhania muntu neupoozie, "mwanane, mahutye ako asamehewaa". ⁶Nyeso anyohadia nevigikhee hafo vikagihoji unkhoo yawe, ⁷"Ugudaha uri uhanya vii? Ugukufuru! Anyu niugudaha usamehe mahutye hiya ama Mungu?" ⁸Yesu akamanya unkhoo akwe antu avii neviughema uyi. Akavakhania, "Nintuni nimughema uyi unkhoo yanyu?" ⁹Rafei nirifufu ino uhanya gwamuntu niupozie, 'Mahutye ako asamehewaa' au uhanya 'Imika, hoa gitranda gako na uenende?' ¹⁰Nyesi ili vihange umanya mwana wama Adamu wina udaho wosamehe mahutye uguurimi, akamwiira uyoo neupozie, ¹¹"Nugukhania veve imika, hoa ndii ako, na wende ukhaya". ¹²Akaimika itrambimwe akahoa ndii akwe na akaenda unji a nyumba na kila muntu, uyi vong'e vikashangaa na vikamufa Mungu utukufu na vikahanya, "Kamwe, gutrinawahi uona intu ginya irii". ¹³Akaenda kanki umpeo a iambo, unoo antu vong'e vikaja guni mweso, na akavafundisya. ¹⁴Neugukia akamwona lawi mwana wama Alfayo ugikhee sehemu ohoo kotri na akamukhania, "Nsambiya". Akaimika na umusambiya. ¹⁵Ikhondo Yesu neugulia maliwa unyumba ama Lawi, anyorunda kotri vaingi na antu nivina mahutye neviulya vinaa Yesu na anafunzi vakwe, gwasoko nevaingi vikamusambiya. ¹⁶Ikhondo anyohadia ni Mafarisayo, nevikaona Yesu ugulia na antu nivina mahutye na anyorunda kotri, vikamukhania, "nintuni ugulya na antu nivina mahutye?". ¹⁷Unoo Yesu neakatregheya vii akavakhania, "Antu nivina afya a mwiri vitrisighitre mughanga; ni antu nearue ndio visighitre. Ntinaja uvaitana antu nivina haki, unoo antu nivina mahutye". ¹⁸Anafunzi vama Yohana na Mafarisayo nevifungie. Na antu vakeii vikaja guni mweso na umukhania, "Nintuni anafunzi vama Yohana na mafarisayo viufunga., nyeso anafunzi vako vitrufunga?" ¹⁹Yesu akavakhania, "Uu nivijuaa uharusi viudaha ufunga unoo bwana harusi nikii vinawe? Gwa uyi bwana harusi kii wi itrambimwe nawe vitrudaha ufunga". ²⁰Nyeso matriku ijoja ikhondo bwana harusi ujoheywa guni veso, na ugutriku risii veso vijofunga. ²¹Gutrii muntu niugutruma kifande nigifya ga isaa ugisaa nirihiree, uuyi noo giraka gijohegha, gifya giuhegha ufuma nirihiree, na gujotamuka ivi. ²²Gutrii muntu niugutrendea divai nimpya u giriba kukuu, uyi noo divai ijovitramua viriba vyong'e viviri divai na viriba vijoyaghaa. Hiya ayo, ika divai nimpya uviba nivifya. ²³Ugutriku ra sabato Yesu akakira u baadhi a mighunda na anafunzi vakwe vikaandya uhoa baadhi a masuke a ngano. ²⁴Na mafarisayo vikamukhania, "Rava, nintuni viutrenda intu ni ginyume ga seria u gitriku ra Sabato?" ²⁵Akamukhania, "Mutrinasomaa iroo neakatrenda Daudi newina uhitaji na njaa--mweso antu niwinayo?" ²⁶Neakaenda unyumba a Mungu ikhondo Abiathari nee kuhani nimukuu na akalya mukatre newiikiwe usonge-- unoo nee hiya a seria gwa muntu gikaku ulia isipokuwa makuhani-- unoo akafava na avoo newinayo?" ²⁷Yesu akahanya, "Sabato ikatrendwa gwasoko a muntu, tri muntu gwasoko a sabato. ²⁸Uyi, mwana wama Adamu ni Bwana, hata gwa sabato.

Chapter 3

¹Na kanki akakia mung'i a sinagogi na kuko negwina muntu wina mukhono upoozie. ²Hiya aantu nevimusambiye gwa ukaribu uona mpese ujomuforya itriku ra sabato ili kwamba vimusitrake. ³Yesu akamukhania, "Imika mukhatri aantu avai". ⁴Unoo akavakhania, "Uu ni guja utrenda ntendo ninjija itriku ra sabato a utrenda nimavi; uokoa maisha, au uuragha?" Nyeso vikakia. ⁵Akavarava gwa makuo, uguhuzunika gwasoko a ukaku wa nkhooyawe, na akamukhania mu ntu usuu, "Humbua mukhono wako". Akauhumbua unoo Yesu akamuforya mukhono wakwe, ⁶Mafarisayo vikaenda unji vendotrenda hila na Maherode ili umuuragha Yesu. ⁷Unoo Yesu na anafunzi vakwe vikaenda ugiambo na antu vaingi vikavasambiya ufuma Galilaya na Uyahudi ⁸na ufuma Yerusalemu na ufuma Idumanya usonge a Yorodani na jirani ama Tiro na Sidoni, antu vaingi vikatregheya kila intu neuguritrendaa vikaja guni mweso. ⁹Na akavakhania anafunzi vakwe viandae ifango nirinyuii gwasoko aantu, ili vitajomusumpua. ¹⁰Gwasoko akaforya vaingi, ili mumuntu newina makhasiko newina nkumbu omughea ili amutrenye. ¹¹Gong'e nkhooy nimbini neikamwona, vikagwa fang'i usonge akwe na uria na vikahanya, "Veve wi mwana wama Mungu". ¹²Akavaamuru vitatrende amanyike. ¹³Akaenda unto a mulima, na akavaitrana niuvasighite na vikaenda. ¹⁴Akahwania ikumi na gaviri (neakavaitrana mitume) unoo vitrendeke itrambimwe nayo adahe uvatruma utranantya, ¹⁵na vihang' udaho woheya mafefo. ¹⁶Na akahwania ikumi na gaviri: Simoni akamwitrana Fetreo, ¹⁷Yakobo mwana wama Zebedayo, na Yohana muna wama Yakobo, akaitranwa Bonagesi, vasaa ni ana va ngurumo, ¹⁸Na Anderea, Filifo, Bortholomayo, Mathayo, Tomaso, Yakobo. mwana wama Alfayo ¹⁹na Yuda Iskariote niujomusaliti. ²⁰Unoo akaenda ukhaya, na antu vikaja nayo, vitradahe ata ulia mukate. ²¹Familia akwe nevikatregheya nkhanini isii, vikaenda umukwatira, unoo vikahanya, "Atrina ihaa". ²²Anyohadia nevikaja ufuma u Yerusalemu vikahanya, "Wapagawaa na Beelzebuli", na, "gwa mutrawala wa mafefo uguheya mafefo". ²³Yesu akavaitrana na uhanya nayo gwa ndolio, "Mwino uri shetani adahe umuheya shetani?" ²⁴Mwese utremi uaghanike weso, utremi usuu utrudaha uimika. ²⁵Mwese nyumba iaghanike nyeso, nyumba isii itrudaha uimika. ²⁶Mpese Shetani ujouka hiya ayo mweso na ugawanyika, atrudaha uimika, na ujogheya mwisho wakwe. ²⁷Nyeso gutrii ata umweddu niugudaha uhefeha mung'i a nyumba amuntu niwina udaho, na uhoa muuintu nirifo unyumba. ²⁸Tutri nuvakhania, mahutye ong'e aana vaantu ijosamehewa, itrambimwe na kufuru nivuihanya, ²⁹nyeso gikaku niujomukufuru mwahu mweru atrijsamehewa kamwe, unoo wina hatia a khae na khae". ³⁰Yesu akahanya irii gwasoko neviuhanya, "Wina nkhooy mbi". ³¹Unoo yiu wakwe na auna vakwe vikaja na uimika unji. Vikatruma muntu umwiitrana. ³²Na antu vong'e vikamwiira "yiu wako na auna vako viunji, viugufenja veve". ³³Akavajibu, "Ni anyu ni yiu wane na auna vane?" ³⁴Akavarava nevigikhee vigirundie, na akahanya, "Rava avai vayiu vane na auna vane!" ³⁵Gikaku niugutrendaa mafenji a Mungu, muntu usuu ni muna wane na dada wane na yiu wane".

Chapter 4

¹Kanki akaandya ufundisya umpeo a iambo. Na antu vaingi vikagirunda, akahefea ugifango na ugikhaa. ²Na akavafundisya mantu maingi gwa ndolio, na akahanya gwa mafundisyo akwe. ³Tregheyi, mufandii akaenda ufandia. ⁴Unoo neugufandia mbeyu ikagwa unjia, na nyonyi yajolia. ⁵Mbeyu mbuya ikagwa umagwe negutrii mahau nimaingi. Unoo ikauma gwasoko negutrii marongo odaha. ⁶Nyeso iuva nerajoaka, ikauma, na gwasoko neitrina miiri, ikauma. ⁷Mbeyu mbuya ikagwa umaghuya. Maghuya ikakua yakingiywa, unoo itrinafafa mbisya. ⁸Mbeyu mbuya ikagwa ufang'i ninjija na ikafafa mbisya ikhondo neyukua na ugiongeya, mbuya ikafafa mara kenda ino, na mbuya sitini na mbuya ighana". ⁹Na akahanya, "Gikaku niwina matwri otregheya, atregheye!"¹⁰Yesu neimwene avoo nevifif nayo na avoo ikumi na gavii vikamuwiya uhusu ndolio. ¹¹Akahanya, "Guni nyenye mufeiwee gimpihi ya utremi wa Mungu. Nyeso gwa avoo nivunji kila intu ni ndolio, ¹²unoo nivarava, ndio viurava nyeso vitrikengee na ni viutregheya, nyeso vitruelewa, amasivyo vingegeuka na Mungu angevasamehea". ¹³Na akahanya guni veso "Uuu mutrinamanya ndolio iyii? Mujodaha uri umanya ndolio mbuya?". ¹⁴Mufandii akafabdia ukhani. ¹⁵Vakaii ni avoo nevikagwa umpeo a njia, mahali ukhani niwafandiwe. Unoo nevikatregheya Shetani akaenda na uhoa ukhani niwifo mung'ii awe. ¹⁶Na akeii ni avoo nivafandiwe ung'ongo, unoo nevikatregheya ukhani, uri vikafokea nyeso viughimiyaa gunyuii. ¹⁷Unoo tabu na makhasiko niajoa gwasoko a ukhani unoo viukhangukwa. ¹⁸Na vauya ni avoo nivafandiwe u maghuya. Viutregheya ukhani, ¹⁹nyeso makhasiko a urimi na ureghege wa mali, na nyuetra ya mantu mauya, yuvahefeaa na ufunya ukhani na utrudaha ufafa mbisya. ²⁰Unoo gwina avoo nivafandiwe u fang'i ninjija. Viutregheya ukhani na viufokea vafafa mbisya: vakeii kenda, na vakeii sitini, ns vakeii ighana". ²¹Yesu akavaira, "Uu uguettraa taa mung'i a nyumba umiika fang'i a ikafu, au fang'i a gitranda? Viumietra mung'i na uika unto a giango. ²²Gwasoko gutrii gikaku nigagitrendie gitrijomanyika, na gutrii gimpihinigitrijogigheywa. ²³Niwatrendeka wifo niwina matrwi otregheya unoo atregheye!"²⁴Akavakhania, "Trendeki mwi makini na iroo nimuritregheya, gwasoko gifimo nimugifimaa nanyee mujofimiwa, na ijoongeywa guni nyenye. ²⁵Gwasoko usuu niukwetre ujofokea ino na uyoo niatrikwetre ufuma guni mweso vijohowa na ivoo niukwetre". ²⁶Na akahanya, "Utremi wa Mungu ugugikhoywa na mbeyu. ²⁷Neakaraa utriku na uuka diu, na mbeyu ikakinda na ukua, unoo atrunee gino gwatrendekie. ²⁸Urimi ugufunya mbeyu weso; mwandio matutru, unoo maua na mbeyu niyakhamaa. ²⁹Na ikhondo mbeyu nijoviya iutroa mundu, gwasoko mavuno ahuviaa". ³⁰Na akahanya, "guwiikhoye utremi wa Mungu na intu iki, au gutrumie ndolio iki uelezea?". ³¹Ni ginya mbeyu a haradali, unoo neikafaniwa ni nyuii ino guliko mbeyu yong'e uguurimi. ³²Uu, ikhondo neafandiwa, iukua ino zaidi a mimea ong'e u bustani, na iutrenda matawi makuu, ata nyonyi ya girunde yudaha utrenda iruryo yawe umpefo ayo". ³³Gwa ndolio nyingi akafundisya na akahanya ukhani, gino nevina udaho womanya, ³⁴na atrinahanyaa bila ndolio. Nyeso ikhondo neimwene, akavakhania muu intu anafunzi vakwe. ³⁵Ugitriku rasii yampindi neaghea, akahanya, "Kwendi ufande wa gavii". ³⁶Unoo vikamuhua Yesu unoo nivimung'i a ifango. ³⁷Na mpefo ninkhai na mawimbi ikakia mung'i a ifango na ukagijua maji. ³⁸Nyeso yesu mweso neugu shetri, uree. Vikamuucha vahanya, "Mwalimu utrijali sese gokuya?" ³⁹Unoo akauka wakenea mpefo na wakhania iambo, "Gutrendeke guja, amani". Mpefo ahia, unoo gwatulia. ⁴⁰Na akahanya, "Mutrija nintuni? Uu mutrina uhuvii?" ⁴¹Vikagijua woova niukuu na vikagikhania veso gwa veso, "Uyui ni anyu kanki, gwasoko ata mpefo a iambo iumutrija?"

Chapter 5

¹Vikaja faka ufande wuuya wa iambo, umukoa wa Gerasi. ²unoo Yesu neugufuma ugifango, muntu niwina nkho mbi akaja guni mweso ufumiee u makaburi. ³Muntu uyui akaishi u makaburi. Gutrii neugudaha umughiya, hata gwa minyororo. ⁴Nee utrungiwe ikhondo nyingi gwa pingu na minyororo. Akatrina pingu na minyoror akwe. Gutrii ata umwedu newina nguu umukiya mweso. ⁵Utriku na mumwi neugu makaburi na milima akaria na ugitrema mweso gwa magwe. ⁶Neakamuona Yesu kwengi, akadua guni mweso na uhulama usonge akwe. ⁷Akaria ino, "Usighitre nigutrendee ntuni Yesu, Mwana wama Mungu niwigunto ino? Nugusihi gwa Mungu mweso utrantese". ⁸Gwasoko akamukhanian, "Mufume muntu uyui veve nkho ni nchafu". ⁹Na mweso akamuwiya, "Rina rako ni anyu?" mweso wajibu, "Rina rane ni Legioni, gwasoko gwi vaingi". ¹⁰Akamusiya kanki na kanki atravatroe nje a mukoa. ¹¹Unoo irundo rikuu ra nguma nerudimwa unto a mulima, ¹²unoo vikamusihi vahanya "Gutume u nguma; guhefee mung'i awe". ¹³Unoo akavaruhusu; nkho nimbi ikafuma na uhefea u nguma, unoo nyeso ikadua faka giambo, na karibia nguma elufu ivii ikahefea giambo. ¹⁴Na avoo neviulisa nguma vikadua na uhanya niagigheaa ung'i. Unoo antu vaingi vikafuma urava niratrendekaa. ¹⁵Unoo vikaja guni Yesu na vikamwona muntu niwina fefo-- newina jeshi-- ugikhee fang'i, uyechiywee, na wina ihaa rakwe ija unoo vikatrija. ¹⁶Avoo nevaonaa niragigheaa umuntu neupagawe na fefo vikamwiira neratokee uhusu nguma. ¹⁷Unoo vikaandia umusiyaafwaye u mukoa wawe. ¹⁸Unoo neuguhefea ugifango muntu neupagawe na fefo akamusiya vende vinakwe. ¹⁹Nyeso atrinamuyanjiyaa, nyeso akamwiira "Enda ukhako na gwa antu vakhanniee wagutrendekaa Bwana na rehema niwagufaa" ²⁰Uyi akaenda na akaandia utranantya mantu nimakuu ni Yesu watrendaa u Dekapoli na kila umwedu wastajabu. ²¹Unoo Yesu neakavuka ufande wuuya mung'i a ifango antu vaingi vikagirunda neugumpeo a iambo. ²²Na umwedu wa viongozi wa sinagogi, neuguitranwa Yairo, akaja, neakamwona akagwa umighuu akwe. ²³Akamusiya ino na ino akahanya, "Muncha wane munyui wahuviia ukuya. Nugusiya njuu na wiike mikhono ako unto akwe unoo ahange afya na uishi. ²⁴Unoo akaenda nayo, na antu vaingi vikamusambiya. ²⁵Negwina mukhema nee saghami akwe afumi gwa miakha ikumi na gaviri. ²⁶Akakhasika ino. ²⁷Akatregheya nkhi yama Yesu. Unoo akaja unyuma akwe neuguendndaa gwaantuu unoo akatrenya isaa rakwe. ²⁸Unoo akahanya, "Mpese mukayatrenya masaa akwe nijotrendeka nimufanga". ²⁹Newamutrenya ufuma saghami gwahia, na akagitregheya umwiri wakwe waforywaa makhasiko akwe. ³⁰Unoo Yesu akamanya mung'i akwe nguu yakefaa. Na akagikengeya ugwaantu wawiya, "Anyu niwantenyaa isaa rane?" ³¹Anafunzi vakwe vamukhanian, "Ukengee antu avii vaguirundiraa navee uguhanya anyu niwagutrenyaa?" ³²Nyeso Yesu akagikengeya amanye muntu niwatrendaa vii. ³³Mukhema wamanyaa niratrendekaa akaoghofa na ukhakhatra. Akaja na akagwa fang'i usonge akwe na uhanya tutri ong'e. ³⁴Akahanya "Muncha uhuvii wako wagutrendaa ufoe. Enda gwa amani na uforywe ufuma u marue ako." ³⁵Neuguighitya, baadhi aantuu vikaja ufuma u Sinagogi, vahanya, "Muncha wako wakuyaa. Nintuni uendelea umusumpua mwalimu?" ³⁶Nyeso Yesu newatregheya neviuhanya akamwiira giongozi wa Sinagogi, "Utatrije. Huvia tu". ³⁷Atrinamuruhusu gikaku amusambiye hiya na Fetreo, Yakobo na Yohana muna wama Yakobo. ³⁸Vikaja ukhaya ama giongozi wa Sinagogi unee viuria ino. ³⁹Unoo newakia ukhaya akavaira, "Ntuni nimwasikitikaa na ntuni ni muria? Mwana atrinakuya unoo uree". ⁴⁰Vikamuheka nyeso mweso akavafunya vong'e unji akamuhoa baba wa mwana na nyinya na avoo nevinakwe, akahefea mung'i guni mwana. ⁴¹Akauhoa mukhono wa mwana na akamukhanian, "Talitha koom", ni "binti nimunyui nugukhanian uka". ⁴²Mwana akauka na uenenda (gwasoko newina miakha ikumi na gavii) Unoo vikashangaa ino. ⁴³Akavakhania gutrii gikaku niunoneye umanya irii. Na akavakhania vimufe maliwa.

Chapter 6

¹Na akafwaya hafo na wenda umuji wawe, na anafunzi vakwe vamusambiya. ²Sabato neikaghea, akaandya ufundisya u Sinagogi. Antu vaingi vikamutregheya na vikashangaa. Vahanya, "Ni hekima iki iyii niwafewaa?" "Ugutrenda uri miujiza iyii gwa mikhono akwe?" ³"Uyui ni uyoo seremala mwana wama Mariamu na muna wawe va Yakobo, Yose Yuda na Simioni? Uu dada vakwe vuishii hafai nasee?" Na vitrinayanjisywaa na Yesu. ⁴Yesu akavakhania, "Mughanga atruriaa hekima, isipokuwa u muji wakwe ni vakeii anyandughu vakwe na ukhakwe". ⁵Atrinadahaa utrenda miujiza hafo, unoo akavaikia mikhono arue vakeii akavaforya. ⁶Akasangaa ino gwasoko adioamini veso. Unoo akaenenda u ijiji jirani niugufundisya. ⁷Akavaitrana avoo anafunzi ikumi na vaviri akaandia uvatruma vaviri viri. Akavafa udaho unto a fefo nivachafu, ⁸na uvaamuru vitrahoe intu gikaku hiya na mwanga tuu. Vitrahoe mukate wala mukoba wala hela; ⁹nyeso viyae matru, na tri nkanjo iviri. ¹⁰Na akavakhania, "Nyumba gikaku nimujokia, gikhai hafo faka nimujofwaya. ¹¹Na muji gikaku niwadiovafokea wala uvaghimba, fwayi hafo, kununti ukungu wa mighuuu anyu, itrendeke usudanga guni veso". ¹²Veso vikaenda viutranantya antu vatubu na ureka mahutye awe. ¹³Vikajuncha mafefo na vikavaira antu makutra arue na vafao. ¹⁴Mutremi Herode newatregheya asaa gwasoko rina rama Yesu ramanyikaa ino. Vakeii vikahanya, "Yohana mubatzaji wafufukaa na gwasoko isii, nguu a miujiza iutrenda mwimo mung'i akwe". ¹⁵Vauya vahanya, "Uyui ni Eliya", unoo vauya vahanya, "Uyui ni mughanga, ginya umwedu wa aghanga avoo va khae". ¹⁶Nyeso Herode newatregheya ayai akahaya, "Yohana nenamutremiee itwre wafufuliwaa". ¹⁷Gwasoko Herode mweso akaraghiya Yohana akatwe na akamutruna ugigereza gwasoko a Herodia (mukhema wama kaka wakwe Filifo) gwasoko mweso neumuroghoe. ¹⁸Gwasoko Yohana akamukhania Herode, "Tri guja uroghoa mukhema wama kaka wako" ¹⁹Nyeso Herodia akaandia umukiwa na akasigha umuuragha, nyeso atrinadahaa, ²⁰maana Herode akamutrija Yohana; akamanya wina haki muntu nimweeru na akamureka. Unoo neakaendelea umughimba akahuzunika ino, nyeso akayanja umughimba. ²¹Nerikaghea ikhondo mwafaka nerahuviaa itriku rofafwa Heride akavatrendeya maafisa vakwe karamu, na makamanda, na viongozi vo Galilaya. ²²Unoo muncha wama Herodia akakia na uina usinge awe akamuyanjisya Herode na aghenyi vauya. Unoo mutremi akamwiira muncha wakwe, "Omha gikaku niusighitre nenoo nijogufa". ²³Akamurafiya na uhanya, gikaku niujonyomba nijogufa, ata nusu a utremi wane". ²⁴Akafuma unji akamuwiya nyinya, "Nirombe ntuni?" wahanya, "Itwre rama Yohana mubatzaji". ²⁵Na itambimwe wakia wahanya, "Nisighitre umpe u sahani itwre rama Yohana mubatzaji". ²⁶Mutremi akasikitika ino, nyeso gwasoko a gifaifo gakwe na gwasoko a aghenyi, atrinadahaa umuhitriya irombi rakwe. ²⁷Uyi mutremi akatruma musikai ukhatri a alinzi vakwe na uvaraghiya uenda umuetrea itwre rama Yohana. Mulinzi akaenda umutrina itwre. ²⁸Akaetra itwre un sahani na umufa muncha; na muncha wamufa yiu wakwe. ²⁹Na anafunzi vakwe nevatreghheya ayai vikaenda uuhoa mwiri wakwe vendozika. ³⁰Na mitume, vikagirunda usonge ama Yesu, vamukhania ong'e nivayatrendaa nani vayafundisya. ³¹Mweso wavakhania, "Njii nyenye mahali gwa gimpahi gutruye.". Antu vaingi nevijie na ufwaya, unoo vitrinahangaa chanya golya. ³²Uyi vikanatria mashua venda mahali gwa gimpahi. ³³Nyeso vikavaona vafwaya na vaingi vikavamanya, itambimwe vikadua na mighuu ufuma miji ong'e na vaghea va mwandyo. ³⁴Nevaghea umpwani, akaona antu vaingi wavahurumia, gwasoko nevigina nkhoov nevitrina mudimi. Unoo akaandya uvafundisya mantu maingi. ³⁵Muda newenda ino, anafunzi vikaja na umukhania, "Hafai ni mahali gwa gimpahi na mud waendelea. ³⁶Vaage vende miji ajirani na ijiji ili vendogighuriya maliwa". ³⁷Nyeso akavajibu wavakhania, "Vafi nyenye maliwa" Vamukhania, "Gudaha uenda na ughua mikate niina samani a dinari maghana aviri na uvafa avoo?" ³⁸Akavakhania, "Mwina mikate inga? Endi mwendorava". Nevahanga vikamukhania, "Mikatre itrano na samaki vaviri". ³⁹Akavaamuru antu vigikha u makundi. ⁴⁰Vikavaikhencha u makundi; ⁴¹Unoo akahoa mikatre itrano na samaki vaviri, u urava girunde wamibariki wavafa anafunzi vakwe viike usonge aantu. Unoo muumuntu akafewa samaki vaviri. ⁴²Vikalia vong'e. ⁴³Vikarunda ifande ya mikatre neyasaghaa, yagijua gikafu. ⁴⁴Unoo aghosya nevi elufu itrano nevalilee mikatre. ⁴⁵Unoo akavakhania vinatrie mashua vende sehemu mbuya, faka Bethsaida, ikhondo mweso uguaga makutano. ⁴⁶Unoo nevafwaya waendee u mulima uromba. ⁴⁷Nee yampindi na mashua awe ikhondo risii i mukhatri a bahari, mweso neiyene inchi kavu. ⁴⁸Noo akavaona viukhasika ukhua maksia gwasoko mpefo ikavaghiya. Neahuviaa diu akavaendea, uguenenda unto a maji, na akasigha uvakia. ⁴⁹Nyeso nevamuonaa uguenenda unto a maji vikahefewa na uova vahanya wui muzimu vakurya mukindo. ⁵⁰Gwasoko vikamwona vagijua uova. Mweso akavakhania "Mutrendeke mwina ujasiri! ni nene Mutraoghofe". ⁵¹Akahefea mung'i a mashua, na mpefo ahia. ⁵²Uyi vitrinaelewaa maana a mikatre iyoo. Gwasoko mahaa awe ne ina umanyi unyui. ⁵³Unoo nevavuka idandi, vikaghea Genaserati mashua aghea. ⁵⁴Neviikafuma nje amashua unoo vamumanya. ⁵⁵Vikadua utranantya u mukoa wong'e na vandia uvaetra arue gwa machela. ⁵⁶Gikaku newahefea u vijiji au mujini au ung'i vikavaika arue ugisoko, na vikamusiya avaruhusu vitrenye isaa rakwe. Na vong'e nevikamutreny vikafoa.

Chapter 7

¹Mafarisayo na baadhi a anyohadia nevimfume Yerusalemu vikagirunda gini mweso.²Na vikaona anafunzi vakwe vikalia nukatre gwa mikhono najisi; niitrinaoywaa. ³(U mafarisayo na ayahudi vitruliaa faka vioye mikhono awe ija; vikwatreee mbililo ya anyampaa. ⁴Ikhondo mafarisayo nivasuka ufuma u gisoko vitrulia faka vioghe tranchu. Na gwina seria mbuya niviihongetre, isii ni uoya maife,) ⁵Mafarisayo na anyohadia vikamuwiya Yesu, "Nintuni anafunzi vako vitrugikhaa ginya tamaduni ya anyampaa, unoo viulia mukatre bila unawa mikhono?" ⁶Nyeso mweso akavakhania, "Isaya akatabiri ija uhusu nyenye anafiki, akahadia, 'Antu avai vinyesimu gwa miomo awe, nyeso umkhoo yawe ikwengi nanee. ⁷Viuntendea ibada niitrina maana, viufundisya seria ya arimi gina mafokeo awe'. ⁸Mwarekaa seria a ⁹Na wahanya, "Mwahitraa amri yama Mungu guoro ili mukwatreee mantu anyu!" ¹⁰Gwasoko Musa akahanya, 'muhesimu tatra wako na yiu wako' na 'uyoo uguhanya ni mavi unto ama tatra wako au yiu wakoc ujokuya'. ¹¹Nyeso muhanya, 'mpese muntu ahanye guni tatra au yiu, "musaada gikaku nimuuhanga ufuma guni nene ni hazina a hekali", (unoo uhanya, ifunziywee na Mungu) ¹²Uyi mutruyanjiya utrenda intu gikaku gwasoko ama tatra au yiu wakwe. ¹³Mumitrenda amujri ama Mungu ndende na uetra mantu anyu. Na mantu anyu maingi muyatrendaa". ¹⁴Akavaitrana kanki na uvakhania, "Muntegheye nene nyenye nyong'e na mueelewe. ¹⁵Gutirii gikaku ufunyu umuntu nirudaha umuchafua muntu nirukia guni mweso. Nyeso ni iroo nirufumaa umuntu rijomusambiya. ¹⁶(Ringahiya usambi urui, "mpese muntu gikaku au matwri akwe iutregheya atregheye" utrifoo u nakala ya khae). ¹⁷Yesu newavareka na uhefea ukhaya, anafunzi vakwe vikamuwiya uhusu ndolio isii. ¹⁸Yesu akahanya, "Nanyee no mutrinaelewa? Mutrikengee gikaku nirumuhefea muntu ritrudaha umuchafua" ¹⁹gwasoko gitrudaha uenda unkhoo akwe, nyeso giukia undaa akwe genda faka uchoo". Gwa maelezo ayai Yesu akatrenda maliwa ong'e atrendeka maja. ²⁰Akahanya, "Igoo nigiumufuma muntu unoo giumusambiya. ²¹Gwasoko giufuma mung'ii, unji a nkho iufuma maghemu nimavi, ufumbu, uhimbi, uuraghi, ²²uasheratu, masigho nimavi, uvi, uregheghe, ufumbu, wiru, kashfa, ugisugha, na ufutru. ²³mavi ayai ong'e ifumiee mung'i unoo iumuchafua muntu". ²⁴Akauka ufuma hafo na ufwaya wenda u mukoa wa Tiro na Sidoni. Akahefea mung'i na atrinasighaa muntu gikaku amanye newihafo, nyeso vitrinadaha umufiha. ²⁵Nyeso mukhema nee mwanakwe wina roho muchafu, akatregheya nkhanu yakwe, akaja, na wagwa umighuu akwe. Mukhema usuu nee Muyunani wa ikabila ra Kifoeniki. Akamusiya amujunche fefo ufuma u mwanakwe. ²⁷Yesu akamukhania, "Vareke ana vilisywe tanchu, gwasoko tri guja uuhoa mukatre wa ana na ughumia siku". ²⁸Nyeso mukhema akamujibu, "Ndio Bwana, hata mbwa fan'gi a meza yulia mabaki a maliwa aana". ²⁹Akamukhania, "Gwasoko wahanyaa vii, wihuru uenda. Fefo wahaghaa u mwana wako". ³⁰Mukhema akasuka ukhaya wahanga mwanakwe uree, na fefo newafumaa. ³¹Yesu akafuma unji kanki a mukoa wa Tiro ukiria Sidoni uenda u bahari aGalilaya faka kanda a Dikapolis. ³²Na vikamuetrea muntu ne giziwi na bubu, vikamusiya Yesu aikie mikhono muntu usuu. ³³Akamufunya unji, na akaika anancha vake u matwri akwe na watia matre, akatrenya urimi wake. ³⁴akarava unto girunde, waehea na uhanya, "Efata", isii ni uhanya, "Rughuka"! ³⁵Na ikhondo risii matwri arughuka na waighitya ija. ³⁶Na akavakhania vitakhania muntu gikaku. ³⁷Unoo vikasangaa na uhanya, "Watrendaa kila intu ija. Unoo faka mabubu vaighitya".

Chapter 8

¹U matriku asaa, negwina antu vaingi, unoo nevitrina maliwa. Yesu waitrana anafunzi vakwe wavakhania, ²Nuvahurumia antu avai, vatrendekaa nanee gwa matriku atatu na vitrina maliwa. ³Nenavaira vende u makhaya awe bila ulia vijokuya na njaa munjia. Na vakei vawe vifumiee kwengi". ⁴Anafunzi vakwe vamijibu, "Gujohanga gufei mikatre odaha uvaikutya antu avai?" ⁵Wavawiya, "mwina ifande inga ya mikatre?" vahanya, "Saba". ⁶Akavakhania vingikhee fang'i. Wahoo mikatre saba, wamushukuru Mungu na waunania. Wavafa anafunzi viike usonge awe. ⁷Unoo nevina samaki nkei, baada oshukuru, akavaira anafunzi vivafe pia. ⁸Vikalia faka vaikutra. Na vikarunda ifande niyasaghaa, ikafu saba. ⁹Ne antu alfu ine. Unoo akavareka vende. ¹⁰Unoo akakia u mashua na anafunzi vakwe, vikaenda u Dalmanuta. ¹¹Mafarisayo vikafuma unji na uandia ubishana nayo. Vikasigha avafe ndolio ufuma girunde, gwa umusoya. ¹²Akaghema unkhoo akwe akahanya, "Ntuni ufafo urui ugufenja ndolio? Nuvakhania nyenye tutri gutrii ndolio niijofunywa uguufafo urui". ¹³Unoo wavaeka wakia mung'i a mashua kanki, wafwaya wend ufande wuuya. ¹⁴Ikhondo risii anafunzi vikavitra uhoa mikatre. Nevina mikatre gifande gimwedu ne giu mashua. ¹⁵Akavaonya na uhanya, "Mutrendeke mwimacho ugilinda na usasu wa mafarisayo na Herode". ¹⁶Anafunzi vagikhania veso, "Gwasoko gutrina mikatre". ¹⁷Yesu akamanya wavakhania, "Ntuni nimugwaya gwasoko mutrina mikatre? Kii mutrinamanya? Mutrielewe? Nkhoo yanyu yatrendekaa mpufu?" ¹⁸Mwina miho, Mutrikengee? Mwina matwri, mutritregheye? ¹⁹Ninamiaghania mikatre itrano gwaaantu elfu itrano, nuhoa ikafu inga niigijue ifande ya mikatre? vamujibu, "ikumi na iviri". ²⁰Noo ninamigawanyamikatre saba gwaantu elufu ine, mukahoa ikafu inga?" ²¹Vahanya "Saba". Wavakhania "kii mutrielewe?" ²²Vakaja Bethsaida Antu avai vikamuetrea yesu mufoku amuguse. ²³Yesu akamukwatira, na umuongoza unji a gijiji. Newatria matre unto a miho akwe na uhumbua mukhono akamuwiya, "Ukengee?" ²⁴Akarava unto na uhanya, "Nikengee antu vigighetre ginya mitri iuenenda". ²⁵Unoo akahumbua kanki mukhono na miho akwe, muntu usuu akarughua miho akwe, akaona kanki, muntu usuu akarangua, na waona kila intu. ²⁶Yesu akamureka wenda ukhaya na akamwiira, "utrahefee u mujini". ²⁷Yesu akafwaya na anafunzi vakwe wenda Kaiseria na Filipi. Neviunja akawiya anafunzi, "Antu viuhanya nene nianyu?" ²⁸Vikamujibu 'Eliya' na vauya Yohana mubatizaji. ²⁹Akawiya, "Nyeso nyenye muhanya nianyu?" Petro akamukhania, "Veve wi Kristo". ³⁰Yesu akavaonya vitramwiire muntu gikaku uhusu mweso. ³¹Na akaandia uvafundisya ya kuwa Wana wama Adamu lazima akhasike gwa mantu maingi, na ahittwe na viongozi na makuhani ni vakuu, na anyohadia na atauwa na baada a matriku atatu ujofufuka. ³²Akahanya ayai gwa uwazi unoo Petri akamuhua umpeo na wandia umukenea ³³Nyeso Yesu akagikengeya na uvarava anafunzi vakwe na umukenea Petro na uhanya, "Kira unyuma ane Shetani! Utrijali mantu a Mungu, isipokuwa mantu aarimi". ³⁴Unoo akaitrana anafunzi na uvakhania, "Mpese gwina muntu usighitre unsambiya, ahanye mweso, ahoe musalaba wakwe, na ansambiye. ³⁵Gwasoko gikaku niusighitre uyachoa maisha akwe ujoyayaghaya, na gikaku niujoyaghaya maisha gwasoko ane na injiki, ujoyaokoa. ³⁶Iumusaidia ntuni, uhanga urimi wong'e, au uhanga hasara amaisha akwe?" ³⁷Muntu ugudaha ufunya ntuni hiya na maisha akwe? ³⁸Gikaku niugunyonea minyaa na nkhanu yane u guufafo urui wa afumbu na nivina mahutye, Mwana wama Adamu ujomuonea minyaa niwajoja ugu utremi wama Baba wakwe na malaika ni vaeru.

Chapter 9

¹Na akahanya, "Hakika nuhanya guni nyenye, akeii vanyu gwina antu viimikie hafii vitrijowonja nkuya nikii vikinauona utremi wa Mungu niujie gwa nguu". ²Na baada a matriku sita, Yesu akavahoa Petro, Yakobo na Yohana u mulima, viyene. Unoo akaandia ubadilika usonge awe. ³Masaa akwe aera ino, guliko mantu ong'e uguurimi. ⁴Unoo Elia vina Musa vikagighea usonge awe, unoo neviighitriye vina Yesu, ⁵"Mwalimu niguja sese gutrendeke gwi hafayi, gujenge makumbu atatu, rimwedu rako na mauya ava Elia vina Musa". ⁶(vikaoghofa ino). ⁷Ilangu rikafuma ravakunikia. Unoo ruri wafuma girunde uguhanya, "Uyui ni mwanane ninimuyanjitre. Mutregheyi mweso". ⁸Nevigiravie vitranaonaa muntu gikaku hiya na Yesu tu. ⁹Neviusima u mulima, akavaamuru vitakhania muntu gikaku ayoo nivayaonaa, faka mwana wama Adamu ajofufuka ufuma gwa akuyi. ¹⁰Vikayafiha mantu ayai veso. Nyeso vikagiwiya veso gwa veso nintuni maana ayo, "ufufuliwa ufuma gwa akuyi". ¹¹Vikamuwiya, "Nintuni anyohadia viuhanyaa Elia lazima aje trenchu?" ¹²Wavakhania, "hakika Elia ujoja mwandio uchoa mantu ong'e. Nintuni iandikiwe mwana wama Adamu lazima ahange makhasiko maingi na ahowe?" ¹³Nyeso nuhanya guni nyenye Eliya wajie, na vmutrendiee gina visighitre, gina mahada ihanyiye". ¹⁴Nevikasuka anafunzi vikaona irundo rikuu rivazungukie na Masadukayo neviubishana nayo. ¹⁵Unoo nevikamwona antu vong'e vikadua umusalimia. ¹⁶Akavawiya anafunzi vakwe, "Mubushana nayo ntuni?" ¹⁷Umwedu wawe wa ikundi wahanya, "Mwalimu nenaetraa mwanane gini veve; wina nkho mbi iumutrenda atrudaha uighitya, ¹⁸na iumutrendeya ukhakhatro na ugwa fang'i, na ugufunya ifombou umomo na ugulya mino. Navarombaa anafunzi vako umufunya fefo, varemwa. ¹⁹Akavajibu, "ufafo niutruamini, nijogikhaa nanyee faka nanai? Nijovahoa faka nanai? Muetri haFAI". ²⁰Vikamueta mwana. Roho nimbi neikamwona Yesu, akakhakhatra. Muhumba akagwa na ufunya ifombou umomo. ²¹Yesu akamuwiya ihe, "Watrendekaa wivii gwa muda iki?" ihe akahanya, Tangu nemunyui. ²²Ugugwaa umotro a maji. Mpese ugudaha utrenda guhurumia uguariye. ²³Yesu akamwiira, "Mpese wi tayari. Kila intu rudahikaa gwa uyoo niuhuvie". ²⁴Baba wa mwana akaria na uhanya, "Nihuvie! Njariya udioamini gwane". ²⁵Unoo Yesu neakaona antu viduriee guni veso akamukenea roho nimuvi na uhanya, "Veve roho bubu na giziwi, nuguira mureke utrahefee kanki". ²⁶Akaria gwa nguu na umukhasya mwana na fefo akafuma. Mwana akagighea gina wakuyaa, antu vikahanya, "Wakuyaa" ²⁷Nyeso Yesu akamuhua gwa mukhono wamuhumbua, na mwana akaimika. ²⁸Yesu neakakia mung'i, anafunzi vakwe vikamuwiya, "Nintuni negwinadahaa umuheya?" ²⁹Akavakhania, "gwa namna iyii atrufuma bila marombi". ³⁰Vikafuma afo ukiria Galilaya. Atrinasighaa muntu gikaku amanye guni vairi, ³¹neugufundisya anafunzi vakwe, akavaira, "Mwana wama Adamu ujutrowa umikhono aantu, na vijomuuragha. Niwajokuya, baada a matriku atatu ujoftya kanki" ³²Nyeso vitrinaelewaa, na vikatrija umuwiya. ³³Unoo nevaghea Karpernaumu, neugunyumba akawiya, "Jamujadili ntuni unjia?" ³⁴Nyeso nevikiree soko neviubishana unjia anyu nemukuu ino. ³⁵Akagikhaa fang'i na uvaitrana vong'e makumi aviri, akahanya, "Mpese gikaku usighitre utrendeka wa mwandyo, ni guja atrendeke muteumami wa antu vong'e". ³⁶Akaho mwana munyui wamwiika mukhatri awe. wahanya, ³⁷"Gikaku niugumufokea mwana uyui gwa rina rane, unoo wampokeaa nanee na mpese muntu wampokeaa atrumpokea nene tu, unoo nauyoo niuntumiee". ³⁸Yohana akamukhania, "Mwalimu jagwamwonaa muntu ugufunya fefo gwa rina rako gwamughiya, gwasoko atrigusambiye". ³⁹Yesu akahanya, "Mutramughiye gwasoko gutrii niujotrenda mwimo ukuu gwa rina rane unoo ahanye ukhani niuvi juu ane. ⁴⁰Gikaku niatriginyume nanee wiitrambimwe nasee. ⁴¹Gikaku niujogufa gikombe ga maji gwasoko mwina Kristo, tutri nuvakhania atrijoyaghaya sawabu akwe. ⁴²Gikaku niwajovakosha avai nivanyuii niviguvie, ni guja atrungwe na igwe aghumiwe u girambo. ⁴³Mwese mukhono wako wakoseaa utreme. Ni guja uhefea uguufanga bila mukhono hiya na uhefea u motro wina mikhono ong'e. u motro "Niutrurima". ⁴⁴(Ringahiya; mustari urui, "Ikhondo ni funza vitrukuya na motro niutrurima". utrifoo u mahada a khae). ⁴⁵Gina mughuu wako wakosea uteme. Niguja uhefea uguufanga niugilema, guliko ughumiwa umotro na mighuu iviri. ⁴⁶(Ringahiya; "Ikhondo ni funza vitrukuya na motro niutrurima". utrifoo u mahada a khae). ⁴⁷Mwese riho ragukoshaa riheye. Niguja uhefesa uguutremi wa Mungu na riho rimwedu guliko uhefea u guzimu na miho aviri. ⁴⁸Ikhondo ni funza vitrukuya na motro niutrurima. ⁴⁹Na gwasoko mumuntu ujofta motro. ⁵⁰Munyu niuja mwese munyu uyaghaye lombe ayo, ujutrenda uri utrendeke na lombe ayo kanki? Mutrendeke mwina munyu ukhatri anyu nyenye, na mutrendeke mwina amani na mumuntu".

Chapter 10

¹Yesu neakafwaya akaenda u muko wa Uyahudi na usonge a mongo wa Yorodani na antu vikamusambiya kanki. Akavafundisya kanki. ²Unoo mafarisayo vikamuwiya, "Niguja gwa mughosya ureka mukhema wakwe?" ³Yesu akavajibu, "Musa akavakhania ntuni?" ⁴vahanya, "Musa akaguruhusu uandika ketri o gireka na ujunge mukhema wako". ⁵Nigwasoko ankhoo yanyu ninkaku ndio maan akavahadia vii" ⁶"Nyeso ufuma mwandio, 'Mungu akaumba mukhema na mughosya'. ⁷Gwasoko iyii mughosya ujomureka tatra na yiu wakwe unoo ujoungana nan mukhema wakwe, ⁸unoo vijotrendeka mwiri umweddu; Gwasoko tri vaviri kanki bali mwiri umweddu. ⁹Unoo niwagiunganishaa mungu mwanadamu atatenganisie. ¹⁰Nevi mung'i unyumba anafunzi vakwe vikawiya kanki uhusu irii. ¹¹Wavakhania, "Gikaku niugumureka mukhema wakwe na uroghoa mukhema muuya, ugutrenda ufumbu. ¹²Mukhema unoo niwamureka mughosya weakwe na uroghowa na muuya ugutrenda ufumbu". ¹³Unoo vikamuetrea ana vanyui ili avatrenye, unoo anafunzi vikavakenea. ¹⁴Nyeso Yesu newamanya, atrinaanjisywa nayo wavakania, "Vayanjiyi ana vije guni nene gwasoko utremi wa Mungu wawe. ¹⁵Tutri nuvakhania, gikaku niatrufokea utremi wa Mungu ginya mwana atrudaha uhefea ugu utremi wa Mungu. ¹⁶Unoo akavahoa antu u mikhono akwe na wavabariki wavaikia mikhono. ¹⁷Unoo newandya muhinjo wakwe muntu umweddu akamuduria na watrungama usonge akwe, wamuwiya, "Mwalimu, nitrende uri ili nidahe urisi ufanga wa khae na kahe?" ¹⁸Unoo Yesu wahanya, "Ntuni niugunyintana muja? Gutrii ni muja, hiya na Mungu. ¹⁹Uimanyie amuri: 'utrauraghe, utrahimbe, utraregheghe, muhesimu tatra na tyiu wako. ²⁰Muntu usuu akahanya, 'Ayii onge nayatrii tangu nigijana". ²¹Yesu akamurava na umuyanja. Wamukhania, "Ukefewe intu rimweddu. Unoneye urinje ong'e ufafe atruki, ujutrendeka wina usaghe girunde. Unoo uje unsambiye". ²²Nyeso akakhatraa gwa maraghiyo asaa; akafwaya wina huzuni, gwasoko newina ughwai ukuu. ²³Yesu akarava gong'e na wavaira anafunzi vakwe, "Ni gukhamu mughwai uhefea ugu utremi wa Mungu! ²⁴Anafunzi vikashangaa nkhanii iyii. Nyeso Yesu akavaira kanki, "Ana ni gukhamu uhefea guutremi wa Mungu! ²⁵Ni guoro ngamia ukia ugikhombo ra sindano guliko muntu ni mughwai ukia uguutremi wa Mungu". ²⁶Vikashangaa na vagikhania, "Uyi anyu niujofona". ²⁷Yesu akavarava na uhanya, "ununtu itruwezekana nyeso tri gini Mungu. Gwasoko guni Mungu ong'e iudahika." ²⁸Petro akaandya uighitya nayo, "rava gwarekaa ong'e na gwagusambiyaa". ²⁹Yesu wahanya, "Tutri nuvakhania nyenye, gutrii niurekie nyumba, kaka, dada, au yiu au baba au ana au fang'i gwasoko ane, gwasoko a ukhani, ³⁰usuu niatrijofokea mara ighana ino hafai uguurimi: nyumba, kaka, dada, yiu, ana, na fang'i gwa makhasiko gwa urimi niujie ufanga wa kahae na khae. ³¹Nyeso vaingi va mwandio vijotrendeka va mwisio na va mwisio vijotrendeka va mwandyo". ³²Neviu njia, uenda Yerusalemu, Yesu neutrongee usonge awe. Anafunzi vikashangaa, na avoo nevisambiye unyuma vikatrija. Unoo Yesu akavaheya umpeo avoo ikumi na gaviri na akaandya vakhania nirijomuhanga. ³³Rava gwinji faka u Yerusalemu, na mwana wama Adamu ujojheywa u makuhani. Vijomuhukumu akuye na vijomufunya gwaantu va urimi. ³⁴Vijomuzihaki vijomutriera matre vijomukhua, na vijomuuragha. Nyeso baada a matriku atatu ujofufuka". ³⁵Yakobo na Yohana ana vama Zebedayo vikaja na uhanya, "Mwalimu gusighitre ugutrendee niguguromba". ³⁶Akavakhania, "Musighitre nivatrendee ntuni?" ³⁷Vahanya, "Guyanjiye gugikhae navee uguweeru wako, umwrdu u mikhono wa gililo muuya wa gimoho". ³⁸Nyeso Yesu akavajibu, "Mutrunee nimuriomba. Mudaha ugunyuera gikombe ninijoginyuera nene au ughimiya ubatizo ninijobatizwa" ³⁹Vikamujibu, "Gudaha" Yesu wavakhania, "Gikombe ninijoginyuera na ubatizo ninijobatizwa mujoustahimili" ⁴⁰Nyeso niujogikhaa mikhono wane wa gililo au wa gimoho tri wane wofunya, nyeso ni gwa avoo nivaandaliwaa". ⁴¹Anafunzi avoo ikumi nevatregheya ayai, vavakasirikia va Yakobo na Yohana. ⁴²Yesu wavaitrana na wahanya, "Munmanyiee avoo nivihanywa atrawala va antu va urimi viuvatrawala na antu mashuhuri vigigheya udaho". ⁴³Nyeso itrinoneye utrendeka vii mukhatri anyu. Gikaku niwatrendeka mukuu guni nyenye avatrumamie, ⁴⁴na gikaki niwatrendeka wa mwandio ukhatri anyu atrendeke mutrumwa wa vong'e. ⁴⁵Gwasoko mwana wama Adamu atrinajaa utumamiwa unoo utrumama, na uyafunya maisha akwe na fidia a vaingi". ⁴⁶Vikaja Yeriko. Neugufwaya Yeriko na anafunzi vakwe mwana wama Timayo, Batimayo, mufoku niuguombaa akagikhaa umpeo a njia. ⁴⁷Newatregheya Yesu ni Mnazareti akahanya, "Yesu mwana wama Daudi ng'urumia!" ⁴⁸Vaingi vikamukenea mufoku uyui akie. Nyeso akaria ino, "Mwana wama Daudi ng'urumia". ⁴⁹Yesu akahanya aitrane. Vikamwiitrana vahanya, "Shujaa imika Yesu ugugwiitrana" ⁵⁰Akajughutra ikotri rakwe. ⁵¹Yesu akamujibu wahanya, "Usighitre nigutrendee ntuni?" mufoku wahanya, "Mwalimu nisighitre uona" ⁵²Yesu akamukhania, "Enda imani ako aguforyaa."

Chapter 11

¹Ikhondo risii nevikaja Yerusalemu nevahuvia Bethsfage na Bethania, u mulima wa Mizeituni, Yesu akavatruma vaviri ukhatri a anafunzi vakwe ²na akavakhania, "Endi u gijiji nigikabiliana nasee. Nimwahefea kuko, mujohanga mwandoghwe niatrinatriwe. Mutrunggwiri na mumuetre. ³Na gikaku niwawaira, "Ntuni nimutrenda vii?", munoneye uhanya, 'Bwana wina masigho na ujomusucha hafai'. ⁴Vikaenda na umuhanga mwandoghwe utrungiwee unji, unoo vikamuhua. ⁵Na akaii vaantu neviimikie hafo vikamwiira, "Mutrenda ntuni, mumurughwira mwandoghwe usuu?" ⁶Vikamwiira gina Yesu wavairaa, unoo vikavareka venda. ⁷Anafunzi vaviri vikamuetra mwandoghwe guni Yesu na vikatrandika masaa awe ili Yesu adahe unatria. ⁸Antu vaingi vikatrandika masaa awe ugifanda, na vauya vikatrandika matutru nevayatremaa umughunda. ⁹Avoo nevikaenda usonge akwe na avoo nevikamusambiya vikakhua mukindo, "Hosana! Ubarikiwe niwojoja gwa rina rama Bwana. ¹⁰Ubarikiwe utremi niujie wama tatra witru Daudi! Hosana niwigirunde". ¹¹Uno Yesu akahefea u Yerusalemu na akaenda ugihekalu na akarava muu intu. Fanoi, muda newendaa, akaenda Bethania itrambimwe na avoo ikumi na vavii. ¹²Itriku riuya, nevisukiee u Bethania, newina njaa. ¹³Unoo akaona mutri wa mutini na mahwa kwengi, akaenda uyarava mpese neugudaha uhangana intu rolia. Unoo newenda atrinahangaa isipokuwa mahwa, gwasoko netri ikhondo ra mutini. ¹⁴Akaukhania, "Gutrii muntu niujolia mbisya yako kanki". Na anafunzi vakwe vikatregheya. ¹⁵Nevikaja Yerusalemu, akakia ugihekalu na uandia uvafunya unji anyorinja na anyoghua mung'i a hekalu. Akajughutra mesa ya anyokhavisya hela na matrumbi aavoo neviurinja nkunde. ¹⁶Atrinamuruhusuu gikaku uhua gikaku nerudahwa urinjwa. ¹⁷Akavafundisya na akahanya, "Uu itrinaandikwaa, 'nyumba ane ijoitranwa nyumba a sala gwa urimi wong'e'? Nyeso meamitrendaa ifango ra ahimbi". ¹⁸Makuhani akuu na anyohadiavikatregheya neuguyahanya, unoo vikafenja ikhondo ro muuragha. Vikamutrija gwasoko antu nevaingi vikashangaa mafundisyo akwe. ¹⁹Yampindi neghea vikafwaya. ²⁰Neviuenda diu, vikaona mutini waumaa faka miri ayo. ²¹Petro akakumbukwa na wahanya, "Rabi! Rava, mutri wa mutini newaulani waumaa". ²²Yesu akavajibu, "Mutrendeke mwina uhuvii guni Mungu. ²³Amini nuvakhania mumuntu niwaukhania mulima urui, 'fwaya, na wendogijughutra veve u bahari,' na mpese wina mashaka unkhoo ako nyeso uhuvie niwarihanyaa rutrendeka, uyi ndio Mungu ujotrenda. ²⁴Gwasoko nuvakhania: muu intu nimuromba na uwiya gwasoko akwe, amini muhanga, unoo ijotrendeka anyu. ²⁵Nimuimika uromba munoneye usamehe gikaku niukwetre unkhoo, unoo tatra wanyu niugugirunde avasamehe nanyee mahutye anyu. ²⁶(Ringahiya: Usambi urui, "unoo nimwadiosamehe wala tatra wanyu niugugirunde atrijosamehe mahutye anyu" utrifoo u mahada a khae). ²⁷Vikaja u Yerusalemu kanki. Unoo Yesu neuguenenda ugihekalu makuhani nivakuu, anyohadia na anyampaa vikaja. ²⁸Vikamukhania, "Gwa mamlaka iki niugudaha utrenda mantu ayai?" Na ni anyu niwagufaa mamlaka otrenda vii?" ²⁹Yesu akavakhania, "Nijovawiya iswali rimwedu. Mbwiri nanee nijovakhania gwa mamlaka iki nuyatrenda mantu ayai. ³⁰Uu, ubatizo wama Yohana ukafuma girunde na ukafuma gwaaantu? Nkanii?" ³¹Vikagiwiya ukhatri awe na ushindana na uhanya, " ³²Mpese guhanye, 'ufuma gwaantu,'...."vikavatrija antu, gwasoko vong'e nevikwatrie kwamba Yohana nee mughanga. ³³Vikamujibu Yesu, "Gutrimanyie" Yesu akavakhania, "Nene ntijovakhania ni gwa mamlaka iki nuyatrenda mantu ayai".

Chapter 12

¹Unoo Yesu akaandya uvafundisya gwa ndolio. Waanya, "Muntu akafandia isamba ra mizabibu, watrendea ikitra, wakua ikhombo rotrenda muvinjo. Wajenga munara unoo wafanga mughunda wa mizabibu gwa anyorima zabibu. Unoo akaenda muhinjo wa kwengi. ²Ikhondo neraghea, akamutruma mutrumami gwa akulima va mizabibu ufokea ufuma guni veso. ³Nyeso vikamukwatra, vamukhua, na vamujucha. ⁴Akamutruma gwa atrumami vauya, vamujeruhi gitwre na umutrendea mantu a minyaa. ⁵Akamutruma muuya, na usuu vikamuuragha. Vikavatrende vauya mantu ayayo, vavakhua na uvauragha. ⁶Newina muntu umwedu muuya womutruma, mwanakwe niumuyanjitre. Unoo newamwisio neutrumiwe guni veso. Akahanya, "Vijomuhesimu mwanane". ⁷Nyeso apangaji vikagikhanja veso, "Uyui ndio murindi. Njii gumuuraghe, na urindi ujotrendeka witru". ⁸Vikamuvamia, vamuuragha na umujughutra unji a mughunda wa mizabibu. ⁹Uyi ujotrenda ntuni mughonjo wa mughunda wa mizabibu? Ujoja na uvamariya akulima va mizabibu na ujovafa mughunda antu vauya. ¹⁰Mutrinasoma ihada irii? "Igwe ni anyojenga vikarihitra, ratrendekaa igwe rompeo. ¹¹Irii rikafuma gini Bwana na rooghofya umiho itru". ¹²Vikafenja umukwatra Yesu, Nyeso vikatrija, vikamanya wahanyaa ndolio guni veso. Vikamureka vafwaya. ¹³Vikavatruma Mafarisayo na maherodia ili umuregha gwa nkhan. ¹⁴Nevaghea vikamwiira, "Mwalimu, gumanyie utrijali maoni agikaku na utrina upendeleo. Ugufundisya njia ama Mungu gwa tutri. Uu! ni guja urifa kotri guni Kaisari naa? ¹⁵Nyeso yesu akamanya unafiki wawe na uvakhania, "Nintuni nimunjaribu? Mpii dinari nidahe umirava". ¹⁶Vikaetra umwedu guni Yesu, wavakhania, "Uu! ni sura ama anyu na mahada nifo hafai ama anyu?" vahanya, "Kaisari". ¹⁷Yesu wavakhania, "Mufi kaisari mantu akwe na Mungu mufi mantu akwe". ¹⁸unoo masadukayo nivuhanyaa gutrii ufityo, vikaenda. Vikamuwiya, ¹⁹"Mwalimu, musa akahadia, 'mpese muna wa muntu akakuya na umureka mukhema, nyeso atrinareka mwana, muntu ujomuhua mukhema wa muna wakwe, na uhanga ana gwasoko a muna wakwe". ²⁰Negwina auna saba, wa mwandio akaroghoa unoo wajokuya, atrinarekaa ana. ²¹Wa gaviri akamuhua wakuya, atrinarekaa ana. Na wa gatatru viuyi. ²²Na wa saba akakuya bila ureka ana. Unoo na mukhema wajokuya. ²³Ikhondo ra ufufuo, nevafitya kanki, Uu! ujotrendeka mukhema wama anyu? Auna vong'e avai nee aghosya vakwe". ²⁴Yesu akavakhania, "Uu! gwasoko muyaghaawe, gwasoko mutrimanyie mahada wala nguu ya Mungu?" ²⁵Ikhondo rofitya ufuma gwa akuyi, vitrijoroghoa wala uhefa u marogho, unoo vijotrendeka ginya malaika va girunde. ²⁶Nyeso, akuyi nivafitywaa, uu mutrinasomaa ufuma gitrabu gama Musa, u habari ya ihaka, ginya Mungu neakahanya umukhanja, 'Nene ni Mungu wa Abrahamu, na Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo?' ²⁷Mweso tri Mungu wa akuyi unoo wa avoo ni vafanga. Na tutri muyaghae". ²⁸Umwedu wa anyohadia akaja na utregheya; akaona Yesu wavajibuu ija. Akamuwiya, "Uu! Ni amri iki ni a muhimu ukia yong'e?" ²⁹Yesu akamujibu, "A muhimu ni iyii, "Tregheya, Israeli, Bwana Mungu witru, Bwana ni umwedu. ³⁰Umuyanje Mungu wako, gwa nkho ako ong'e, gwa roho ako ong'e, gwasoko ako ong'e, na gwa nguu yako yong'e". ³¹Amuri a gavii ni iyii, 'umuyanje jirani wako ginya ugiyanjitre veve'. Gutrii amuri mbuya ninkuu ukia iyii". ³²Munyohadia akahanya, "Guja mwalimu! Wahanyaa tutri Mungu ni umwedu, na gutrii muuya. ³³Umuyanja mweso gwa nkho ong'e, na gwa umanyi wong'e na gwaa nguu yong'e, na umuyanja jirani wako veve ni guja ino ukia matoleo a sabihu yoyaghaya". ³⁴Yesu newaonaa wafunyaa ijibu ra busara, akavakhania, "veve utri kwengi na utremi wa Mungu". Unoo hafo gutrii muuya neakasoya umuwiya maswali. ³⁵Unoo Yesu akajibu, neugufundisya u hekali, akahanya, "Uu! anyohadia viuhanya uri Kristo ni mwana wama Daudi? ³⁶Daudi wayo u mwahu mweru, akahanya, 'Bwana akahanya u Bwana wane, gikhaa u mukhono wane wa gililo, faka nivatrende avi vako vije fang'i a mighuu aki'. ³⁷Daudi mweso ugumwiitrana Kristo, 'Bwana' Uu! ni mwana wama Daudi uri?" Na antu vikamughimba gwa furaha. ³⁸U mafundisyo akwe Yesu akahanya, "Giravi na anyohadia, nvisighitre uenenda na nkanjo nidifu na uramuchwa u masoko ³⁹na ugikhaa umatrumbi a akuu u masinagogi na sikunkuu gwa maeneo a akuu. ⁴⁰Viulia u nyumba ya ajane na viurumba marombi marifu ili antu vivaone. Antu avai vijofokea hukumu ninkuu". ⁴¹Yesu akagikhaa fang'i fifi na isanduku ra sadaka u gihakalu,; neuraviee antu neviutrendea hela mung'i. Antu niaghwai vikatrende hela nyingi. ⁴²Unoo mukhema mujane mutruki akatrende ifande viviri samani a senti. ⁴³Unoo akavaitrana anafunzi vakwe na uvakhania, "Amini nuvakhania, mukhema uyui mujane watrendekaa kiasi gikuu guliko vong'e nivafunyaa. ⁴⁴Vong'e vafunyaa soko a wingi wa mapato awe. Nyeso mujane uyui, ufuma u guutruki wakwe, watrendekaa hela ong'e neunoneye umitrumia u maisha akwe".

Chapter 13

¹Yesu neuguenenda ufuma ugihekalu, umwedu wa anafunzi vakwe akamuwiya, "Mwalimu rava magwe ayai oshangaza na majengo!" ²Wamukhania, ukengee majengo ayai makuu? Gutrii igwe ata rimwedu nirijosagha unto a riuya ritrijogwa fang'i". ³Unoo neugikhee u mulima wa Mizeituni nyuma a hekalu, Petro Yakobo, yohan na andrea vikamuwiya gwa gimpahi, ⁴"Gukhanie mantu ayai ijotrendeka nanai? Ni ntuni ndolio a mantu ayai ugighea?" ⁵Yesu akaandya uvakhania, "Trendeki mwi makini muntu gikaku atravayaghaye. ⁶Vaingi vijoja gwa rina rane vijohanya nene ni mweso, na vijovayaghaya vaingi. ⁷Nimwajotregheya fitra, mutatrije; mantu ayai ijogighea, unoo mwisio ukii. ⁸Itaifa rijoimika hiya na itaifa riuya, na utremi hiya na utremi. Gujotrendeka gwina wiikhakhatro gong'e, na njaa. Urui ni mwandio. ⁹Trendeki miho. Vijovatroa faka u mabaraza, na mujokhuwa u masinagogi. Mujoimichwa usonge a atrawala na atremi gwasoko ane, gina usudanga wawe. ¹⁰Nyeso ukhani uhubiriwe gwa urimi wong'e. ¹¹Nivajovakwatra na uvakabizi, mutratrije uhusu nimujorihanya. Mung'i a ikhondo risii mujofewa rohanya; tri nyenye nimujoighitya unoo mwahu mweru. ¹²Auna mutrijositraka auna ugiuragha, baba na mwanakwe. Ana vijoimihi hiya na vababa wawe na uvatrenda viuraghwe. ¹³Mujokiwa na mumuntu gwasoko a rina rane. Nyeso usuu niwajoghimiya faka mwisho ujookoka. ¹⁴Nimwajooni makiwo oruvanga hafo ritrijononeya uimika(niugusoma na amanye), unoo niviu Yuda vidue u milima, ¹⁵mweso niugunto anyumba atrasime fang'i, au uhoa intu nirunji, ¹⁶nani ugu mughunda atasuke uhoa isaa rakwe. ¹⁷Nyeso ole wawe akhema ni vi uritro naniviuoncha u matriku asaa! ¹⁸Rombi itragighee ni guriuku. ¹⁹Gujotrendeka gwina makhasiko makuu, niitrinagigheaa, mwino Mungu newaumba urimi, faka fanoi, unoo itrijogighea kanki. ²⁰Faka Bwana ajokefya matriku, gutrii mwiri niujookoka, nyeso gwa ateule, niujovahwania, ujokefya matriku. ²¹Ikhondo risii mpese muntu ajovakhania, ravaKristo wihafai! mutraamini. ²²Akisu va uregheghe na aghanga va uregheghe vijogighea na vijogigheya isara ya maajabu, ili kwamba, vavakhonge. ²³Ravi! Navakhania ayai ong'e. ²⁴Nyeso baada a makhasiko matriku asaa, iuva rijoirora, mweri utrijoeria, ²⁵njotra ijogwa ufuma gunto, na nguu ya girunde ijotregheyeka. ²⁶Unoo vijomwona Mwana wama Adamu niujie u malangu gwa nguu nkuu na uja. ²⁷Ujotruma malaika vakwe na ujoavarunda ateule vakwe mpande inne ya urimi, ufuma mwisio wa urimi faka mwisio wa irunde. ²⁸U mutini gifundisi. Ginya isanja rudaha ufunya na uika rui matutru akwe, unoo mujomanya kwamba chwi gififi. ²⁹Ndio guuyi, nimwajooni mantu ayai agighea, manyi wififi, na malango. ³⁰Tutri, nuvakhania, ufafo urui utrijokia kwengi na mantu ayai ikinagighea. ³¹Irunde na ng'ii ijokia, nyeso nkani yane itrukia kamwe. ³²Nyeso uhusu itriku risii au saa gutrii niu manyie hata malaika va girunde, wala Mwana, unoo Baba. ³³Trendeki muaravi, rava, gwasoko mutrimanyie ikhondo iki ijogighea. (Ringahiya: "Mutendeki mu aravi, ravi na ombi gwasoko..." utifoo u mahada a khae). ³⁴Na mpese muntu winji muhinjo: akareka nyumba akwe, na umwiika mutrumwa wakwe atrawale nyumba, kila umwedu na mwimo wakwe. Na umwamuru mulinzi agikhae ija. ³⁵unoo trendeki macho gwasoko mutrunee ni nanai bwana wa nyumba ujosuka, udahika ni yampindi, utriku niukuu, au yampindi au ninjololo aria au diu. ³⁶Unoo niwaja rui atraguhange uree. ³⁷Irii ninuhanya guni eve huhanya u mumuntu: Kesheni!"

Chapter 14

¹Nee matriku aviri baada a sikunkuu a pasakana Mikatre ni tri misasu. Makuhani akuu na anyohadia neviufenja ikhondo romuuragha Yesu. ²Gwasoko vikahanya, "Tri ikhondo irii ra sikukuu, antu vitrajotrenda mukindo". ³Ikhondo Yesu ne ugu Bethania ukhaya ama Simoni mkoma, newinji u meza, mukhema umwedu akaja guni mweso wina chufa a marashi a nado masafi a hela nyingi, akabelua chufa na umimina unto a itwre rakwe. ⁴Nyeso gwina vakeii vikakhaifa. Vikagiira veso gwa veso, "Gwasoko ikii antu viyaghae vii? ⁵Manukato ayai jaudahwa urinjwa gwa dinari maghana atatru, na vifewe atruki". Vikamukenea. ⁶Nyeso Yesu akahanya, "Mureki mweso. Mumusumpua ntuni? Watrendaa intu rija guni nene. ⁷Matriku ong'e atruki mwinawe, na mwayanija madaha utrenda nimaja guni veso nyeso mutrijotrendeka nanee muda wong'e. ⁸Watrendaa iroo niuguridaha: wairaa mwiri wane makutra gwasoko a maziko. ⁹Tutri nuvakhania, muu inkhondo ukhani niwajotranantywa uguurimi wong'e, irii niwatrendaa mukhema uyui gijoighitywa. ¹⁰Unoo Yuda Iskarioti, umwedu wa avoo ikumi, akaenda gwa akuu va makuhani ili adahe umukabizi guni veso. ¹¹Ikhondo akuu va makuhani nevatregheya uyi, akaandya nsambi yomukabizi guni veso. ¹²Ugitriku ra mwandyo mukatre nitri usasu, nevafunyaa mwankhoo wa pasaka, anafunzi vakwe vikamukhania, "Usighitre gwende gufei gwendotrenda maliwa a pasaka?" ¹³Akavatruma anafunzi vakwe vaviri na uvakhania, "Endi u mujini na mughosya niwuuchiye nsiva ujostrana nanyee musambiyi. ¹⁴Nyumba niujohefea musambiyi na mumukhanie, 'Mwalimu wahanyaa, 'Rigufei ikumbu ra aghenyi ninijolia pasaka na anafunzi vane?" ¹⁵Ujovaaghia chumba ga gunto. Trendi maandalizi gwasoko itru hafo". ¹⁶Anafunzi vikafwaya venda u mujini; vahanga kila intu ginya javakhaniwaa, na vatrenda maliwa a pasaka. ¹⁷Neeyampindi akaja na avoo ikumi na vaviri. ¹⁸Nevahuvia u meza na ulia, Yesu akahanya, "Tutri nuvakhania, umwedu ukhatri anyu nigulia nayo hafai ujonsaliti". ¹⁹Vong'e vikasikitika na umwedu baada a muuya vahanya, "Hakika tri nene". ²⁰Yesu akajibu, "Ni umwedu wa ikumi na gavii ukhstri anyu, umwedu niugulia itrambimwe nanee. ²¹Gwasoko mwana wama Adamu ujoenda ginya mahada iuhanya. Nyeso ole wakwe muntu ukiria mweso mwana wama Adamu ujosalitiwa! Niguja ino mpese muntu usuu neatrinafawaa". ²²Unoo neviulia, Yesu akahoa mukatre, waubariki, na uuaghania. Akavafa wahanya, "Hoi urui ni mwiri wane". ²³Akahoa gikombe, washukuru na wavafa, na vong'e vanyua. ²⁴Akavakhania, "Iyii ni saghami a iraghanuo, saghami niuhunuka gwasoko avaingi. ²⁵Tutri nuvakhania, ntijonyua kanki izao irii ra muzabibu faka itriku iroo ninijonyua nimpya ugu utremi wa Mungu". ²⁶Unoo nevaimba wimbo, vikaenda u nji a mulima wa Mizeituni. ²⁷Yesu akavakhania, "Nyenye nyong'e mujigiheya kwengi gwasoko ane, gwasoko ihadiwe, 'nijomukhua mudimi na nkhoi ijofaghatra". ²⁸Nyeso baada ofitya nene, nijotrongea u Galilaya". ²⁹Petro akavakhania, "Mpese vong'e vijogureka, nene ntijogureka". ³⁰Yesu akamukhania, "Tutri nugukhania, utriku urui, nikii njololo ikinaria gaviri, ujong'itra mara gatatru". ³¹Nyeso Petro akahanya, "Hata ijonyonyea ukuya itrambimwe navee, ntijoguhitra". Vong'e vikafunya ahadi iyiyo. ³²Vikaja ugieneo ra Getsemane, na Yesu akavaira anafunzi vakwe, "Gikhai hafai ninusali". ³³Akavahoa Petro, Yakobo na Yohana, wandia uhuzunika na ukhasika ino. ³⁴Wavakhania, "Nkhoi ane ina uvai ino, faka ukuya. Saghi hafai na mukeshe". ³⁵v35 Yesu akaenda usonge gunyuii, wagwa fang'i, waomba, mpese iudahika, unoo saa iyii imureke. ³⁶Akahanya, "Aba, Baba, mamtu ong'e guni veve iudahika. Ng'eyeya gikombe igii. Nyeso tri gwa mafenji ane, unoo gwa mafenji ako". ³⁷Akasuka wavahanga viree, akamukhania Petro, "Simoni, uree? Utrinadaha ukesha hata saa imwedu? ³⁸Keshi murombe mutrajohefea u makhasiko. Tutri nkhoi i mwari, nyeso mwiri uzaifu". ³⁹Akaenda kanki uromba, akatrumia nkhanii iyiyo. ⁴⁰Akaja kanki wahanga varaa, soko miho awe ne maitro na vitinamanyaa romukhania. ⁴¹Akaja mara a tatu na uvakhania, "Kii muree na utruya? Adahikaa! Saa agheaa. Rava! Mwana wama Adamu ujosalitiwa u mikhono a anya mahutye. ⁴²Uki, kwendi. Rava, uyoo niugunsaliti wififi. ⁴³Unoo nekii wiighitriye, Yuda, akaghea na akuu va makuhani na antu va mafanga na mafini. ⁴⁴Musaliti wakwe newavafaa ishara, akahanya, Uyoo ninijomutromya mukwatri na umutroa fang'i a ulinzi. ⁴⁵Yuda newaghea itrambimwe akaenda guni Yesu na uhanya, "Mwalimu" na wamutromya. ⁴⁶Unoo vikamuika fang'i a ulinzi na umukwatra. ⁴⁷Nyeso umwedu newiimikie fifi akahoa ifanga wamukhua mutrumami wa kuhani nimukuu na umutrema gitwri. ⁴⁸Yesu akamukhania, "Mwajaa unkwatra gwa mafanga na mafiniginya muhimbi? ⁴⁹Unoo matriku ong'e negwinanyu na nafundisiye u hekalu mutrinankwatraa. Nyeso ayai atrendekaa ili mahada ikhondeke. ⁵⁰Na avoo vong'e nevinaa Yesu vikamureka na udua. ⁵¹Gijana umwedu akamusambiya, neuyetre ishuka tu na usuu akakatwra. ⁵²Akadua wareka ishuka hafo wadua wa nkhone. ⁵³Vikamuhua Yesu faka guni kuhani nimukuu. Hafo vikagirunda makuhani vong'e nivakuu, anyampaa na anyohadia. ⁵⁴Petro unoo akamusambiya Yesu kwengi, uenda guni kuhani nimukuu. Akagikhaa na alinzi, neviuotra motro. ⁵⁵Makuhani vong'e na ibaraza neviufenja ushahidi wama Yesu ili vamuuraghe. Nyeso vitrinahangaa. ⁵⁶Gwaantu nivaingi vikaetra usudanga wa uregheghe, nyeso usudanga wawe utrinagikhuua. ⁵⁷Vakeii vikaimika na uetra usudanga wa uregheghe vahanya, ⁵⁸Gwamutregheye uguhanya, 'Nijoriruvanga hekalu irii niratrendiwee na mikhono na ukhatri a matriku atatru

nijojenga riuya niritrutrendwa gwa mikhono". ⁵⁹Nyeso vasaa noo usudanga wawe utrinagikhuaa. ⁶⁰Kuhani nimukuu akaimika ukhatri awe wamuwiya Yesu, "Utrina ijibu?" Antu avai vuhanya ntuni unto ako". ⁶¹Nyeso akagikhaa bila ujibu. Kuhani nimukuu akamuwiya kanki, "Uu veve wi Kristo, mwana wa uyoo niubarikiwe?" ⁶²Yesu akahanya, "Ndio nene. Na ujomwona Mwana wama Adamu ugikhee mukhono wa gililo wa nguu niujie u malangu a girunde". ⁶³Kuhani nimukuu akahafua masaa akwe na uhanya, "Uu kii gusighitre masudanga?" ⁶⁴Mwatregheyaa kufuru. ⁶⁵Maafisa vikamuhua na umukhua. ⁶⁶Na Petro newi fang'i, mutrumami umweddu wa asncha vama kuhani nimukuu akaja. ⁶⁷Akamwona Petro newiimikie uguotra motro, akamurava na umuhumbiya. akahanya, "Navee neumzaretu wama Yesu"? ⁶⁸Nyeso akahitra wahanya, "Ntunee uhusu irii niuguhanya" ⁶⁹Nyeso mutrumami wa gikhema akamwona na wandya umukhania kanki "Muntu uyui ni wawe". ⁷⁰Nyeso akahitra kanki. Baadae gidogo avoo neviimikie hafo vikamukhania Petro, "Veve umweso, gwasoko navee u Mugalilaya". ⁷¹Nyeso akaandya mweso ugiika fang'i gwa laana ogiafiya, "Ntimumanyie muntu uyui nimumuhanya". ⁷²Unoo njololo ikaria mara apili. Unoo Petro akakumbukwa nkhanu ni Yesu akamukhania, "Ninjololo aria mara mbili, ujinkhana mara tatu". Akagwa fang'i na waria ino.

Chapter 15

¹Diu akuu va makuhani vikatrana na anyampaa na anyohadia na ibaraza rong'e ra anyampaa. Unoo vikamutrunga Yesu vamutroa guni Pilato. Pilato wamuwiya, "veve u mutremi wa Ayahudi?" ²Wajibu, "Veve wahanyaa uyi". ³Akuu vama kuhani vikaeleza maingi ino ama Yesu. ⁴Pilato wamuwiya kanki, "Utrujibu? Utrikengee ginya viugusitraka gwa mantu maingi?" ⁵Nyeso Yesu atrinamujibuu Pilato, akashangaa. ⁶Gwa kawaida itriku ra sikunkuu viumurughwiraa mutrungwa umwedu, mutrungwa nevamwombaa. ⁷Negwina ahalifu vaingi ugitrungo, ukhatri a anyouragha neviutrumikia makosa aqwe. Newifo muntu umwedu neuguitranwaa Baraba. ⁸Umati ukaja guni Pilato, na umwomba atrende ginya neugutrendaa unyuma. ⁹Pilato akavajibu wahanya, "Musighitre nimurughwire mutremi wa Ayahudi?" ¹⁰Gwasoko akamanya ni soko a wiru akuu vamakuhani vikamukwatra Yesu na umuetra guni mweso. ¹¹Nyeso akuu vamakuhani vikaira antu ukhua mukindo arughwirwe Baraba hiya na Yesu. ¹²Pilato akavajibu wahanya, "Nimutrendee ntuni mutremi wa Ayahudi?" ¹³Vikakhua mukindo "Asulubiwe". ¹⁴Pilato wahanya, "Watrendaa ntuni ni mbii?" ¹⁵Nyeso vikazidi ukuria mukindo "Musulubishe". ¹⁶Pilato neusighitre uvarizisha antu akamurughwira Baraba. Akamukhua Yesu makhotya wamufunya ili asulubiwe. ¹⁷Asikai vikamuongoza faka mung'i a ua (uroo niwi mung'i a nkhambi) unoo vikagirunda vong'e. ¹⁸Vikamuyencha Yesu nkanjo arangi a zambarau, na vatrenda nkofia a maghuya vamuyecha. ¹⁹Vandia umureva na uhanya, "Salaam mutremi wa Ayahudi". ²⁰Vamukhua gitwrwe gwa mwanzi na vamutriera matre. Vatrungama usonge akwe na umuhesimu. ²¹Unoo nevamureva, vamuywiya nkanjo isii a rangi a zambarau na umuyencha masaa akwe, na wamufunya unji vendomusulubisha. ²²Vamuonyea mupita njia umuariya. Uguitrana Simoni Mkirene(baba wakwe Isakanda wama Rufo); vamuyencha uucha musalaba wama Yesu. ²³Asikai vamutroa Yesu u Golgota (maan ayo sehemu a ikufa ra itwre). ²⁴Vamufa muvinyo neuchanganyiywe na manemane, nyeso atrinanyuaa. ²⁵Vamusulubisha na vaaghana masaa akwe, vayakhuria kura aramua gifande niujohanga kila musikai. ²⁶Unee saa tatu a diu nevamusulubishaa. ²⁷Vaika unto akwe ubao newuandikiwe shitraka, "Mutremi wa Ayahudi". ²⁸Vikamusulubisha na majambasi aviri muuya ufande wa gililo muuya wa gimoho. ²⁹(Ringahiya:, "Na mahada ajoning'ania neahanyiywee" utrifoo u mahada akhae). ³⁰Neviukia vikamutruka, viuhanya, "Aha! niujobomoa i hekala matriku atatu na urijenga, ³¹gichoe veve na usime ufuma u musalaba". ³²Gwa vii akuu vama kuhani vikamuzihaki viugikhanja na anyohadia, "Akaokoa vaingi, nyeso atrudaha ugichoa mweso. ³³Kristo mutremi wa Israeli, sima fang'i ufuma u musalaba, ugudahe uona na uhuvia". Na avoo neakasulubiwa nayo vikamuzihaki. ³⁴Neikaghea saa sita, utriku ukaja ng'ii ong'e faka saa tisa. ³⁵Saa tisa, Yesu akakhua mukindo ukuu, "Eloi, Eloi, Iama sabaktani" uu ni, "Mungu wane, nintuni niwandekaa?" ³⁶Akeii vikaimika vahanya rava ugumwiitrana Eliya". ³⁷Muntu umwedu akadua wajaza siki u siponji watrendea u mutri wa mwanzi wafufa ili anyue. Muntu umwedu wahanya, "Ichaa guone mpese Elia ujie ajomusimia fang'i". ³⁸Unoo Yesu akaria ino faka wakuya. ³⁹Ipazia ro hekalu likatramuka ifandi ivii ufuma gunto faka fang'i. ⁴⁰Ofisa umwedu newiimikie umwelekee Yesu newaonaa wakuyaa uyi, wahanya, "Tutri muntu uyui nee mwana wa Mungu". ⁴¹Nevifo naa akhema neviuihenga kwengi. Ukhatri awe newifo Mariamu, Magdalena, Mariamu(yiu wakwe Yakobo mudogo wama Yose), na Salome. ⁴²Unoo neu galilaya vikamusambiya na umutrumikia. Vikamusambiya faka Yerusalemu. ⁴³Ikaghea yampindi, unoo ne itriku ra maandalo a sabato, ⁴⁴Yusufu wama Amiramathaya akaja hafo. Nee mujumbe wa ibaraza niuhesimiwe niusighitre utremi wa Mungu. Gwa wiijaghumbuo akaenda guni Pilato na uomba mwiri wama Yesu. ⁴⁵Pilato akashangaa kwamba Yesu wakuyaa; akamwiitrana afisa wamuwiya mpese Yesu wakuyaa. ⁴⁶Newahanga uhakika wakuyaa, akamuyanjiya Yusufu ahoe mwiri. ⁴⁷Yusufu newaghuaa sanda. Wamusimia u musalaba, wamutrunga na sanda, na umuika mung'i a ikaburu nerakuriwee u magwe. Watrendea igwe u mulango wayo. ⁴⁸Mariamu na Magdalena yiu wama Yose nevaonaa guni Yesu wazikwaa.

Chapter 16

¹Ikhondo nee sabato ahia, Mariamu Magdalena na mariamu mama wama Yakobo, na Salome, vikaghua manukato nimaja unoo vedomuira Yesu. ²Diu ino itriku ra kwanza ra juma, vikaenda ugikaburi yiuva nerafumaa. ³Viugikhanania veso gwa veso, "Anyu niujoheya igwe ili gukie?" ⁴Unoo nevagirava vikaona muntu wariheyaa igwe, nerikuu ino. ⁵Vakia mung'ii vaona gijana uyete ijoho rieru, ugikhee ufande wa gililo vashangaa. ⁶Wavakhania, "Mutraoghofe. Mumufenja Yesu, wa Nazareti, newasulubiwaa. Wafufukaa! Atrifoo hafai. Rava hafoo guni nevamwiikaa. ⁷Endi mwendovakhaniaanafunzi vakwe na Petro watrongeaa uenda u Galilaya. Kuko mujomwona ginya newavakhania. ⁸Vikafwaya viduriee ufuma u kaburi; vikakhakhatra ino. Vitrinahanyaa umuntu gikaku gwasoko vikatrija ino. ⁹(Ringahiya: Mahada a khae Marko 16:19-20) Uri u gitriku ra juma baada ofufuka, akamufumia Mariamu Magdalena, neakamufunya mafefo saba. ¹⁰Akafwaya na akavakhania avoo nevinawe, unoo neviufunya mihori. ¹¹Vikahanya wui muzimu wagigheaa, nyeso vitrinamwamini. ¹²(Ringahiya: mahada akhae Marko 16:9-20) Baada ahafo akagigheaa gwa ndolio hiya antu vauya vaviri neviuenenda u ng'ii. ¹³Vikaenda na uvakhania anafunzi nevifo, nyeso vitrinahuviaa. ¹⁴Yesu baadae akagigheaa gwa avoo ikumi na umwedu neviumeza, na akavakeneaa gwa udio huvia gwawe na ukaku wa nkho, gwasoko vitrinavahuviaa avoo nivamuonie baada a ufitya ufuma gwa akuyi. ¹⁵Akavakhania, "Endi uguurimi wong'e, na utranantya ukhani gwa mantu ong'e. ¹⁶Gikaku niwahuvia na ubatizwa ujochoa, na uyoo niwadiohuvia ujohukumiwa. ¹⁷Isara iyii ijogikhanja na avoo nivihuvie. Gwarina rane vijoheya fefo. Vijohanya gwa lugha nimpya. ¹⁸Vijokwatria njokha gwa mikhono awe unoo nivanyua ata intu nirivi ritruvazuru. Vijoika mikhono gwa arue na vijofaa". ¹⁹Unoo bwana newahanya nayo akahowa unto girunde na ugikhee mukhono wa gilili wama Mungu. ²⁰Anafunzi vikafwaya vendotranantya gong'e, ikhondo Bwana ugutrenda mwimo nayo na utrenda ukhani ugighee gwa miujisa na ndolio igisambiye naveso.

Luke

Chapter 1

¹Vaingi vasoya uekaa umopangilio mareghetrio uhusu masuala neaghodeywa moghatre itru, ²Ginya vagufie, nechu ufuma mwandio nemasudanga va miho na atromami va ketrii. ³Oii nane no, baada oravaa gwa umakini mwandio wa mantu ayai ong'e ufuma mwandio -naona neguja gwane uguhadea umofangileo wayo-mohesimewa ino Theofilo. ⁴Ili kwamba udahe umanya trutri aa mantu newafundisiywe. ⁵Umatriku ama Herode, motremi wa Yudea, nare guna kuhani fulani nareguetranwa Zakaria, wa ukoo wama Abiya. Moghema wakweagafuma gune moncha wama Haruni, narina rakwe waetraniwe Elizabeti. ⁶Vong'e nare anyo haki usonge aa Mungu; vegaenenda bila lawama uamri yong'e na maragheyo ama Bwana. ⁷Lakini nare vetrikwetri mwana, gwa soko Elizabeti nare atrofafa, na gwaighondo erei vong'e vavere nare anyampaa ino. ⁸Fanui nareahendekie kwamba Zakaria nare wefife na Mungu, neweendeleo nawajibu wagekuhani gwa utaratibu wazamu akwe. ⁹Gwaugigheya na desturi aaubaghua ne wafe kuhani nejuhudumea, narewaywaniywe gwa kura ukea ugihekalu rama Bwana nau nareujutruncha uvumba. ¹⁰Mwirundo wong'e waantu nareruomba unji ighondo roruncha uvumba. ¹¹Fanui malaika wama Bwana agamojea nawaemeka ufande wagulelo wamazabahu oofukizea. ¹²Zakaria agareka narewamuona; itreja ravakea. ¹³Lakini malaika wamwera, "Utratreje Zakaria, gwa soko marombi ako atregheya. Moghema wako Elizabeth ujugufafia mwana. Rina rakwe ujumoetrana Yohana. ¹⁴Ujuhendeka na furaha na uchangamofu, na vaingi vejugufurahea ufafwa gwako. ¹⁵Gwa soko ujuhendeka mokuu usonge aa mihoo ama Bwana. Atrijunyua divai au genywaji negeghae, na ujuhendeka ujuuwa na Mwaho Mweru ufuma undaa gune mama akwe. ¹⁶Na antu vaingi va Israeli vejufeurwa gune Bwana Mungu wawe. ¹⁷Ujuenda guusiu wama Bwana na unkoo aa nguu yama Eliya. Ujuhenda vii ili usucha nkoo yama vatratra gwa ang'inya, ili kwamba nevetro tii vejuenenda uu hekima aanyo haki. Ujuhenda vii ueka tayare gune Bwana antu nechu vaadalewa gwa soko akwe. ¹⁸Zakaria wamwera malaika, "Nejudaha uree umanyaa erei? Gwa soko nene nemonyampaa na moghema wane meagha enda ino." ¹⁹Malaika wamojibu nawahanya, "Nene ne Gabrieli, nechu guemeka usonge aa Mungu. Negatromwa uguera, uguetrea ghabari eyei nenjija. ²⁰N a ravaa, utrijueghetia, ujukia tue, utrijudaha ueghetia mpaka itiku eroo nechu mantu ayai ijugigheaa. Eyei negwa soko waemiwe uhueva nghani yane nechu ejughendeswa gwa ighondo ratrutre." ²¹Antu nare vemuindie Zakaria. Vegasangaywa kwamba nare gotromea muda wingi ugihekalu. ²²Lakini nare wafuma unji, atrina daha ueghetia nayo. Vamanya kwamba nare

wahangie maonoo nare gugihekalu. Agaendelea uonesia isara nawaeghaa tue. ²³Ahendeka kwamba matriku aa huduma akwe nareyahia agaenda ughaya. ²⁴Baada aa Zakaria usuka ughaya ufuma uhekalu, moghema wahanga utitro. Namweso atrina fuma ughakwegwa ighondo rameerii etrano. Wahanya, ²⁵"Erei ndio Bwana wahenda gune nene nare wandava gwa horoma waheya aibu usonge ane." ²⁶Fanui, uu mweri wasita wandaa ama Elizabeti, Mungu agamwera malaika gabreli aende umuji wa Galilaya neguetranwa Nazareti, ²⁷gune bekra nare waposiwe na moghosia nechu rina rakwe ne Yusufu. Mweso nare wina ukoo wa Daudi, na rina rama bikira usuu nare Mariamu. ²⁸Waja gune mweso nawahanya, "Salaam, veve newafokee neema nenkuu!Bwana wayanjiswa navee." ²⁹Lakini ighani yama malaika yamochanganyije na atrina elewa nentuni malaika wahanya salaamu eyei aajabu gune mweso. ³⁰Malaika wamwera, "Utratreje, Mariamu, soko wahanga neema ufuma gune Mungu. ³¹Ujufafa ndaa undaa ako na ujufafa mwana. Navee ujumuetrana rina rakwe' Yesu." ³²Ujuhendeka mokuu naujuetranwa Mwana newe Gunto ino. Bwana Mungu ujumofaa itrumbere rautremi rama Daudi tratra wakwe. ³³Ujutravala gunto aa ukoo wama Yakobo ghae naghae aa utremi wakwe ujuhendeka utrina mwisio. ³⁴Mariamu wamwera malaika, ereirejuhendeka gwa namna eke, soko ntinawahi uraa na moghosia gekaku? ³⁵Malaika wajibu nawahanya, "Mwahu ne Mweru ujujaa gunto ako, na nguu yauyoo newegunto ijuja gunto ako. Gwa hiyo, mweru neujufafwa ujuetranwa Mwana wa Mungu. ³⁶Ravaa, munyadughu wako Elizabeti ukreti urito wa mwana uumuri wakwe waunyampaa. Urui ne mweri wa sita gunne mweso, nechu nare guetranwa mugumba. ³⁷Gwa soko gutrii neretriudaheka gune Mungu." ³⁸Mariamu wahanya, "Ravaa, nene nemotromami wageghema gune Bwana. Reka ehendeke gune nene oii ginya ketri ako."Nahafo malaika wamoreka. ³⁹Gwa matriku asaa Mariamu wafwaya na gwa haraka agaenda ug'ee aa vilima, umuji ung'ee aa Yudea. ⁴⁰Agaenda unyumba ama Zakarianawamoramocha ⁴¹Elizabeti nare watregheya sayo ama Mariamu, mong'inya undaa akwe warima, na Elizabeti waijuwa na Mwahu ne Mweru. ⁴²Wahumbua ruri wakwe na wahanya gwa rurii neukuu, "ubarikewe wewe ino aa aghema vauya, na mong'inya neguu ndaa ako ubarikiwe. ⁴³Naahendeka uree gune nee kwamba, yiuu wama Bwana wane aje ughane? ⁴⁴Gwa soko narava, nare atregheyeka gune nee rori waramocha gwakoo, mung'inya undaa ane warima. ⁴⁵Na ubarikiwemoghema uyoo newahuvie kwamba nareuju mofumea ughondeki wa mantu ayoo newaeriwe ufuma gune Bwana." ⁴⁶Mariamu wahanya, nafusi ane yumokumajua Bwana, ⁴⁷na nkoo ane ayanja gune Mungu mochoi wane. ⁴⁸Gwa soko wameravaa hali afang'e amotromamia wakwe wageghema. Ravaa, ufuma fanui gwaufafo wong'e vejunyentana mobarikewa. ⁴⁹Gwa soko mweso newina udaho wahenda nemakuu gune nee, na rina rakwe nerieru. ⁵⁰Rehema akwe yodovaa ufafo na ufafo gwa avoo nevomuhesimu mweso. ⁵¹Waaghea nguu gwa moghono wakwe; wavabaghua avoo nare vogibuna gunto amaghemoo aa nkoo yawe. ⁵²Wavasimia ana atremi ufuma umatrumbe awe na wavahumbua gunto avoo nevehali afang'e. ⁵³Agavaikutia anyanjaa gwa mantu nemajaa, ila aghae wavajuncha gwa megghono metrofo. ⁵⁴Wafunya mosaada uisraeli motromami wakwe,ili ukumbuka uaghea neema ⁵⁵(ginya nare wahanyiye gune vatratra vitru) gune Abrahamu na ufafo wakwe ghae na ghae. ⁵⁶Mariamu agaeghaa vina Elizabeti gwa mierii etratru na hafo ndo wasuka ughakwe. ⁵⁷Ighondo nare raghea gune Elizabeti ugitrungua mwanakwe na wagitrungua wageghosia. ⁵⁸Majirani vakwe na anyadughu vakwe vatregheye ginya Bwana newamekuriye neema gune mweso, navayanja itrambe remweddu nayo. ⁵⁹Nare itriku ranane vegaja umotroa ihungo mwana.Nare vomoetrana rina rakwe "Zekaria,"gwa uravaa rina rama tratra wakwe, ⁶⁰Lakini yiu wakwe wahanya, "Gutrii; uguetranwa Yohana." ⁶¹Vamwera, gutrii hatra umweddu udughu ako neguetranwa gwa rina erei. ⁶²Vamohendeka isara tratra wakwe kwamba mweso nare useghetre aetranwe anyu. ⁶³Tratra wakwe wasegha ibasi roandeka, na wahadea, "Rina rakwe ne Yohana." Vong'e vasangaywa na erei. ⁶⁴Na hafo momo wakwe waroghorwa na ureme wakwe wahendeka we huru. Waeghetia na wamokumajua Mungu. ⁶⁵Hofu aja gwawe nare vodova itrambe remweddu nayo. Mantu ayai aenea ung'ee yong'e aa vilima voo Yudea. ⁶⁶Na ong'e nevayatregheye vayaeka unkoo yawe, vahanya, " Mong'inya uyui uhendeka wanamna eke?" Gwa soko mogghono wama Bwana nare weitambe remweddu nayo. ⁶⁷Tratra wana Zekaria agaijweywa na Mwahu Mweru nawafunya uoni, wahanya, ⁶⁸"Akumajuwe Bwana, Mungu wa Israeli, gwa soko waareya nawashugulekea uchoi gwa antu vong'e. ⁶⁹Waguhumbweya mpembe auchoi uu unyumba aa motromami wakwe Daudi, ufuma uguukoo wama Daudi, ⁷⁰ginya nare wahanya gwa momo wamuoni wakwe nare wefo ighondo raghingi. ⁷¹Ujuguchoa ufuma gwa avee vetru na ufuma umegghono aavoo nevegukiwitre. ⁷²Ujuhenda vii ugigheya rehema gune vatratra vitru, na ukumbuka iaghano rakwe itakatifu, ⁷³iafeyo newarehanyie gune va Abrahamu tratra vitru. ⁷⁴Agaafeya kwamba uonesia nare yodaheka omotromekea mweso bila utreja, baada uchowa ufuma gwa ave. ⁷⁵Uguweru nahaki usonge akwe matriku itru ong'e. ⁷⁶Hono, navee mong'inya, ujuetranwa muoni wa Uyoo newegunto ino, gwa soko ujuenenda usonge ausiu wama Bwana ili umwandalea njea, uvaandaa gwa soko aa ujeo wakwe, ⁷⁷uvamanyisia antu vakwe kwamba, vejuchowa gwa njea aa uvareywa mahutie awe. ⁷⁸Eyei ahendekie gwa soko aa huruma yama Mungu witru, soko nechu yovaa ufuma gunto rejugujea, ⁷⁹ueria gwa avoo nevoeghaa ukitri na uguuvuli wa ikuya. Ujuhenda vii gwa utrongeria megghuu itu ujea aa majeghana. ⁸⁰Fanui, mwana usuu ujukua nauhendeka munyanguu unkoo naagaeghaa umbugha mpaka itriku rojogifunya gwa Israeli.

Chapter 2

¹Fanui gwamatriku asaa, ahendeka kwamba Kaisari Augusto afunye ghabari kwamba antu vevarie sensa aa antu vong'e nevodova uguuremi. ²Eyei nare sensa aa mwandio neahendekie ighondo Krenio nare gavana wa Siria. ³Momontu waenda umujini uandikiswa sensa. ⁴Na Yusufu agfwa no waenda umuji wa Nazareti kuko Galilaya na wahenda muhenjo Yudea umuji wa Bethlehemu, neumanyikie ginya muji wa Daudi, gwa soko wafumie ugukoo wama Daudi. ⁵Agaenda kuko ugiandikisia itrambe remwe vina Mariamu, nech u nare wamoposie na nare ughemie ahang mwana. ⁶Egatokea kwamba, nare vekuko ighondo rasee ugitrungua gwa huvea. ⁷Wagitrungua mwana wageghosia, mofwafwa wamwandio, wamotrunga na masaa ili mwana atraghuwe na mpefo. Na ndio wamweka ugihuri rolelea ng'ombe, gwa soko nare gutrii chanya unyumba yaghenyi. ⁸Ugieneo resee, nare guna anyodema nevodovaa umeghunda nevolinda nkhooyawe utriku. ⁹Ghafula, malaika wama Bwana wavafumea, na weru wama Bwana ugung'aa wavafendeya, na vahendeka na itreja ino. ¹⁰Malaika wavera, "Motratreje, gwa soko novaetrea ghabari nenjija nech ujuetra uyanjo neukuu gwa antu vong'e. ¹¹Reo Moghomoi wafafwa umujini gune Daudi! Mweso ne Kresto Bwana! ¹²Eyei ndio isara nemojufewa, mujuhanga mwana utrungiwe mwasaa nauree uhuri rang'ombe. ¹³Nagwa hendeka ijesi rekuu rogiunde vaugana na malaika usuu vamukumajua Mungu, vahanya, ¹⁴"Uweru gune Mungu neugunto inoo, na majeghana uguuremi gwa antu vong'e nech uyanjiswa nayo. ¹⁵Nare malaika vafwa, anyodema vagiera veso gwa veso, "Kwendi sasa kuko uu Bethlehemu, na gwendo ona intu erei nerahendeka, nech Bwana guguraa." ¹⁶Vahenda rui kuko, na vamohanga Mariamu na Yusufu, na vamuona mwana uree ugihuri rang'ombe. ¹⁷Narevaona vii, vavaera antu uhusu eroo nare vaerwa uhusu mwana. ¹⁸Vong'e nare vatregheya ghabarin eyei vasangaa na eroo nerahanyiywe na atrumami. ¹⁹Lakini Mariamu waendelea ughema ong'e newayatregheya, wayaeka unkoo akwe. ²⁰Anyodema vong'e vasucha kunu vomokumajua Mungu gwa soko amointu nare vatregheya nauona, ginya nare aeghetwa gune veso. ²¹Nare raghea itriku ra nane ighondo romotahiri mwana, vamoetrana rina Yesu, rina newafeiwe na malaika uyoo nare ndaa ekee etrina hendwa undaa. ²²yawe nare iseghetrwe yautakaso igakea, ugigheya na seria ama Musa, Yusufu vina Mariamu vamtroa ugihekalu kuko Yerusalemu umueka usonge ama Bwana. ²³Ginya nareeyadewe uu seria ama Bwana, "Momoghosia negurughua ndaaakwe uguetranwa newaikiwe wakifu gune Bwana." ²⁴Naveso vajie ufunya sadaka gwa eroo neruhanywa uu seria ama Bwana, "Jozi aa nkonde au makinda avere a nkonde." ²⁵Nareguna montu uu Yerusalemu rina rakwe Simioni. montu uyuinare gumurumba Mungu. Mweso nare wendie gwa monyofariji wa Israeli, na Mwahu Mweru nare wengunto akwe. ²⁶Nare aroghuwe gwakwe ukerea Mwahu Mweru kwamba mweso nare atrikuya neakee atrina muona Kristo wama Bwana. ²⁷Itriku remwed u agaja mong'e aihhekalu, neutrongeriywe na Mwahu Mweru. Nechu afafi nare vamuetrie mwana, Yesu, umuhendea ayoo ne a seria, ²⁸na Simioni ndio wamofokee umeghonom akwe, na Wamukumajua Mungu na wahanya, ²⁹"Fanui ruhusu motromami wako waende gwa majeghana Bwana, gwa ukhani wako. ³⁰Gwa soko miho ane aona uchoi wako, ³¹nechu wagigheya gwamiho aa antu vong'e. ³²Mwese ne nuru gwa soko aurughweri gwa uremi na gwa Israeli." ³³Tratra vina Yiu wamwana vegasangazwa gwa m, antu neaaghetiywe uhusu mwana wawe. ³⁴Na hafo ndio Simioni wavavabarika na wahanya gune Mariamu yiu wakwe, "Trekheya gwa ijaa! Mwana uyui ujuhendeka soko ufokea na uokoka gwa antu vaingi uu Israeli na ni isara nech u antu vaingi vejumehitra, ³⁵Na neifanga nerejuhoma nkoo ako moghonjo, ili kwamba maghemo aa nkhooy antu nevaingi imanyeke". ³⁶Muoni wageghema neguetranwa Ana namweso nare wefo ugihekalu. Mweso natre binti wama Fanueli ufuma ugikabila ra Asheri. Nare wina meaghaa meengi ino. Namweso agadova na moghosia gwa meaghaa saba nare vagioghwa, ³⁷na ndio vahendeka mojan gwa meaghaa themanini na menane. Na mweso atrinawahi ufwayaugihekalu nekunu ugumurumba Mungu kunu guomba naufunga, utriku na momwe. ³⁸Na gwa ighondo resee, agaja hafo gune nare vere navandia umurumba Mungu. Agaeghetia uhusu mwana gwa momontu nare wendiu ughomoi wa Yerusalemu. ³⁹Nare vadaha muintu ugigheya na seria yama Bwana, vegasuka Galilaya, mujini ughaywe Nazareti. ⁴⁰Mwana agakua, vahendeka naguu, waogezeka uhekima, na neema aa Mungu ahendeka guntu akwe. ⁴¹Afafi vakwe nare voenda Yerusalemu momwagha gwa soko aa pasaka. ⁴²Nare wagheya meaghaikumi na evere, vegaenda kange gwa soko aa maumbe, vegaandia usuka ughaya. ⁴³Lakini Yesu agasagha Yerusalemu na afafi vakwe vetrina manyaa erei. ⁴⁴Nare vira wefo umwirundo nevehendie mohenjo nayo, vegahenda mohenjo gwa itriku remwed. Na ndio vandia umofenja gwa anyadughu na marafiki vawe. ⁴⁵Nare vaemwa umuhanga, vegasuka Yerusalemu na vandia umofenja kuko. ⁴⁶Ahendeka kwamba baada ama triku atratru, vamohanga ugihekalu, weghee moghatre aalimu, uvaghembie na uguvaweya maswali. ⁴⁷Vong'e nare vamtregheya vasangaywe na ihaa rakwe na majibu akwe. ⁴⁸Narevamuona vatreje, Yiu wakwe wamwera, "Mwanane, soko eke waguenda vii? Treghey, tratra wako na nene gwa hendeka gugufenja gwa ighondo rifu ino." ⁴⁹Wamwera, "Ne soko eke mompeja nene? Motrimanyie kwamba eseghetwe nehendeka nefo unyumba ama Tratra wane? ⁵⁰Lakini

vetrinaelewa ntuni negumehanya gwa nkhani isii.⁵¹ Na ndio waenda nayo mpaka ughaya Nazareti na nare motii ughawe. Yiu wakwe ageka mantu unkooakwe.⁵² Lakini Yesu agaendelea ukua gwa hekima na kimo, na waendelea uyanjwa na Mungu na antu.

Chapter 3

¹Fanui, gwa ighondo rautrawala wama Kaisari Tiberia, ighondo ramaPotio Pilato nare gavana wa Uyahudi, Herode nare mokuu wa moko wa Galilaya, na Filipino monyadughu wakwe nare mokuu wa moko wa Iturea na Trakoniti, na Lisania nare mokuu wakoa wa Abilene, ²na ighondo wa ukuhani wa mokuu wa Anasi na Kayafa, Ukhani wa MUnu ugamojea Yohana mwana wa Zakaria, ugijangwa. ³Agahenda mohenjo ufendeya mongo wa Yordani negutranantia ubatizo wa toba gwa soko aa mosamaha wa m,ahutie⁴Ginya ehandewe gune muoni Isaya, "rori wamontu negu mbugha, "Mehendi njea ama Bwana, ayende makereo akwe neeghokie.⁵Moi bonde rejuijweywa, momolema ijuekwa ijaa, babaaa neina kona ijughorwa, na njea neiina makware ijuwendwa laini. ⁶Antu vong'e vejuuona uchoi wama Mungu."⁷Oii,Yohana wavaera makutrana makuu aa antu nevamuendee ili vebatizwe na mweso, "Nyenye ufafo wanjoghaa nemuna sumu, neanyu newafundisiye umedua ghadhabu neienda ejie?"⁸Fafi ngharii neoendana na toba, na motraandie uhanya moghatre anyu, "Gumokwetri Abrahamu ne tratra wetu; gwa soko novaera kwamba, Mungu ugudaha umuhumbweya Ibrahimu ang'inya hatra ufuma umagwe ayai.⁹Gehendo gadaha uekwa umotre. Oi, momotre neutrofafa ngharii nenjija, ugutremwa nagujughutwa umongo.¹⁰Na antu umokutrana vamuweya vahanya, "Fanui guseghetwe guhende urii?" ¹¹Agasucha nawahanya, "mwese montu uketri kanzu ivere useghetwe afunye kanzu umuuya neatrikwetri kamwe, na neuketri malewa na ahende ui."¹²Na anyo hoa ushuru naveso vegaja vabatizwa, na vamwera, "Mwalimu, guseghetwe guhende ntuni?"¹³Wavaera, "Motrakusanye hela inoo ukea eroo nemoseghetwe uhoa."¹⁴Na baadhi amosikae no vamuweya vahanya, "Nasese no?Guseghetwe guhende ntuni?"¹⁵Wavaera, "Motrahoe hela gwa nguu, na motramutuhumu montu gwa uegheghe. Yanji mesahaa anyu."¹⁶Fanui,gwa soko antu nare vina shauku oomwindea Kristo neuujie, momontu nare gughema uhusu Yohana mweso mweso ndio Kristo. ¹⁷Yohana wasucha novaera vong'e, "Nnene novabatisia nyenye gwa maje,lakini wefo umwedu neguenda ujie newina nguu ukea nene, na ntitakiwe urughua hatra kamba yamatru akwe. Ujuvabatisia nyenye gwa Mwahu Mweru na gea motro. ¹⁸Ifenenteo rakwe rome ghono akwe ili ueria ijaa uwanda wakwe na ufenenta ngano na umerunda ngano ugeuu.Lakini, neujuteketesia makapi gwa motro neutrodaha urima.¹⁹Gwa maonyo nemaingi ino, agatranantia ughani neuja gwa antu. ²⁰Yohana agamoghefea na Herode mokuu wamoko gwaumuoghoa Herodia, moghema wa anyadughu vakwe na mavee nemaingi nechu Herode wayahendie. ²¹Lakini baadae Herode agahenda uvee uuya uvee ino. Agamotrunga Yohana ugigereza.²²Naahafo agafuma kwamba, ighondo antu vong'e nare vobatizwa na Yohana, na Yesu agabatizwa pia. Ighondo nare guromba, iunde yarughuka. ²³Mwahu Mweru wasima gunto akwe gwa iaghea ragamwere ginya nkonde, ighondo erero rori ufuma ugiunde wahanya, "Veve umwanane monyayanjwa. Nuyanjiwa ino navee."²⁴Fanui Yesu moghonjo, narewandia ufundisia, nare wina umurii wameagha theladhini.Nare mwana (ginya nare ahanyiywe)wa Yusufu, mwana wa Eli, ²⁵mwana wa Mathati, mwana wa Lawi, mwana wa Melki, mwana wa Yana, mwana wa Yusufu, ²⁶mwana wa Matathia,mwana wa Amosi, mwana wa Nahumu, mwana wa Esli,mwana wa Nagai, ²⁷mwana wa Maati, mwana wa Matathia, mwana wa Semeini, mwana wa Yusufu, mwana wa Yuda, ²⁸mwana wa Yoanani, mwana wa Resa, mwana wa Zerubabeli, mwana wa Shealtieli, mwana wa Neri, ²⁹mwana wa Melki, mwana wa Adi, mwana wa Kosamu, mwana wa Elmadamu, mwana wa Eri, ³⁰mwana wa Yoshua, mwana wa Eliezeri, mwana wa Yorimu, mwana wa Matathi, mwana wa Lawi, ³¹mwana wa Simioni, mwana wa Yuda, mwana wa Yusufu, mwana wa Yonamu, mwana wa Eliyakimu, ³²mwana wa Melea, mwana wa Mena, mwana wa Matatha, mwana wa Nathani,mwana wa Daudi, ³³mwana wa Yese, mwana wa Obedi,mwana wa Boazi, mwana wa Salmoni, mwana wa Nashoni, ³⁴mwana wa Abinadamu, mwana wa Aramu, mwana wa Hersoni, mwana wa Persi, mwana wa Yuda, ³⁵mwana wa Yakobo, mwana wa Isaka, mwana wa Ibrahimu, mwana wa Tera, mwana wa Nahori, ³⁶mwana wa Seruig, mwana wa Ragui, mwana wa Pelegi, mwana wa Eberi, mwana wa Sala, ³⁷Mwana wa Kenani, mwana wa Arfaksadi, mwana wa Shemu, mwana wa Nuhu, mwana wa Lameki, ³⁸mwana wa Methusela, mwana wa Henoko, mwana wa Yaredi, mwana wa Mahalelei,mwana wa Kenani, ³⁹mwana wa Enoshi, mwana wa Sethi, mwana wa Adamu, mwana wa Mungu.

Chapter 4

¹Na, Yesu newijue Mwahu Mweru, agasuka ufuma mongo Jordani, naagatrongerwa Mwahu ujjangwani ²gwa matriku arobaini, na kuko agasoiswa na ibilisi. Ighondo resee atrina lia ntu, na ighondo ramwesio agatregheya njaa. ³Ibilisi wamwera, "Mwese veve we Mwana wa Mungu, reereigwe erei rehendeke mokate." ⁴Yesu wamosucha, "Ehadewe;" montu atriudova gwa mokate gutrufu." ⁵Na ibilisi wamotroa gunto aamolema, na wamoaghea utremi wong'e wauremi gwa ighondo rekufei. ⁶Ibilisi wamwera, "Nejugufa mamolaka otrawala mamolaka eyei yong'e na ughae wayo. Nodaha uhemda oi gwa mantu ong'e nefeife mamolaka uyatravala, n anodaha omofa montu gekaku nenusegha mofa. ⁷Gwa hiyo, mwese ujunyunamea na usudangea, mantu ayai ong'e ejuhendeka ako." ⁸Lakini Yesu akasucha nawahanya, "Ehadewe, "lazima umurumbe Bwana Mungu wako, na lazima umotromekie mweso imwene." ⁹Ighondo rakea ibilisi agamotroa Yesu mpaka Yerusalemu na umweka gunto ino aijengo raihekalu wamwera, "Mwese veve we Mwana wa Mungu, gejughute fang'e ufuma afai. ¹⁰Gwa soko ehadewe, "Ujuvatroma malaika vakwe vejugutunza na ugulinda, ¹¹na vejuguhumbua gunto umeghono awe ili kwamba utravarie meghuu ako gunto aigwe." ¹²Yesu wamosucha wamwera, "Ahanywa, "utramosoye Bwana Mungu wako." ¹³Ibilisi nare wadaha umosoisa Yesu, agafwaya na wamoreka gwa ighonndo renge. ¹⁴Na Yesu agasuka Galilaya gwa nguu ya Mwahu, na naghabari umuhusu mweso yaenea na umekoa jirani ong'e ¹⁵Agafundisia umasinagogi awe, na momontu agamuhumbua. ¹⁶Itriku remwedu agenda Nazareti, muji newakurie. Ginya nare desturi akwe agakea umasinagogi itriku rasabato, na agaemeka usoma mahada. ¹⁷Agafewa igombo ramuoni Isaya, oi, agarughua gombo nawfenje sehemu neeandikiwe, ¹⁸"Mwahu wa Bwana wegunto ane, gwa soko gwa soko wantendehe makutra uhubiri ukhani niuja gwa atruki. Wantuma uhanya uhuru gwa atrungwa, na uvahenda nevetroona vedahe uona kange. Uvaeka huru avoo nevoonyeywa, ¹⁹uuhanya mwakha ne Bwana ujuagheya ujaa wakwe." ²⁰Na wamekunekea gombo, wamosucheya motrongeri waisinagogi, na waeghaa fang'e. Miho aa antu vong'e nare vogisinagogi asagha emorafie mweso. ²¹Agaandia ueghetia nayo wahamya, "Reo ihadaerei ratimizwa gune nyee." ²²Momontu wasudangea eroo newarehanya Yesu, na vaingi mokhatre awe vegashagazwa na ighani aa hekima nareyufuma umomo wakwe. nare vohanya, "uyui ne mobalanda tu wama Yusufu, nyiui?" ²³Yesu wamwera, "trutri mujuhanya methali eyei gune nee, "Tabibu, giforie veve moghonjo. Intu gekaku negwatregheya uguhenda uu Kapernamu, gehende na afai no ugejiji gako." ²⁴Na wahanya, "trutri novaera nyenye, gutrii nabii neguyanjecha ughawe." ²⁵Lakini novaera nyenye kwamba nare guna ajane vaingi Israeli gune Eliya, ighondo nare irunde rakumbwa mbua etraghue gwa meaghaa etratu na nusu, ighondo nare guna njaa ng'ee ong'e. ²⁶Lakini Eliya atrina trumwa gwa montu yeyote, lakini uu mojane umwedu naregudovaa uu Sarepta fife na muji wa Sidoni. ²⁷Pia, nare guna akoma vaingi Israeli uiighondo rama Elisha muoni, lakini gutrii hatra umwedu wawe newaforiye ila Nuhueva montu wa Siria. ²⁸Antu vong'e usinagogi vegaijuwa na makuo narevayatregheya ayai. ²⁹Vegaemeka na umusunteya unji aa muji, na umotrongeria mpaka ukingo wa molema wa maje nechui muji wawe ujengiwe gunto, ili vedahe u,ujughutra fang'e. ³⁰Lakini agakea salama moghate awe na wenda. ³¹Wasima Kapernamu, umuji wa Galilaya. Sabato emwedu naregufundisia antu uusinagogi. ³²Vegashangazwa na mafundisio akwe, gwa soko agafundisia gwa mamolaka. ³³Itriku resee mong'e aa sinagogi, nare guna montu wina royo mochafu, na agarea gwa rori waguunto, ³⁴"Gunantuni navee, Yesu wa Nazareti? Wajauguuragha? Nemanyie veve weanyu! Veve umweru wa Mungu!" ³⁵Yesu agamokenea fefo nawahanya, "Kiaa tui, na umufume montu uyui!" Fefo usuu nare wamojughutra montu usuu fang'e moghatre aa antu, agamofuma montu usuu bila umovaria. ³⁶Antu vong'e vegsangaa, na vegaeghetia uhusu intu resee. Vahanya, "Ne nkhanu yaina eke eyii?" Ugavaamuru mafefo gwa nguu na mamolaka efume." ³⁷Oi, ghabari guntoo aa Yesu egaenea ino sehemu umaeneo zeezungukie mokoaa usuu. ³⁸Yesu wafwaya umuji usuu wakea unyumba ama Simioni. Fanui, yiu nemoghwe wama Simioni nare uwire homa ghae, na vamosihi gwa niaba akwe. ³⁹Oi, Yesu agamuhumbeya, wamekenea homa esee naamorekea. Nawaemeka waandia uvatromekea. ⁴⁰Yovaa nare roharea, antu vegamuetrea Yesu momontu nare uwire. Agaekaa moghono gwa agonjwa na vegafona. ⁴¹Mafefo noegavafuma antu varea navahanya, "Vee we mwana wa Mungu!" Yesu agavakenea mafefo na uvaruhusu veeghetie, gwa soko vegamanya kwamba mweso nare ne Kristo. ⁴²Naregwaera, agaenda ieneo neretrina antu. Makutrano aa antu nare vemofenya na vamuhanga ugieneo gune narewere. Vegasoya umughiya atraende kwengi. ⁴³Lakini wavaera, "Lazima netrantie ghabari nenjija yaa Mungu gwa miji nemeingi, gwa soko eyei ndo soko natrumiwe afai." ⁴⁴Na agaendelea utranantia umasinagogi uguuyahudi wong'e.

Chapter 5

¹Antu vegamuzunguka Yesu veghembe ughani wa Mungu, nechu nare wemwkie umpeo aa iziwa Genesareti.

²Agaona mashua ivere yompeo aa iziwa. Avuvi nare vafwaya vuoya nyavu yawe. ³Yesu wakea umashua emwedu, nare ama Simoni na wamuomba etrowe umaje kwengi kidogo na muji neutriketri amje. Nawaeghaa wafundisia ufuma uu mashua. ⁴ueghetia, wamwera Simioni, "Metroemashua ako mpaka umwisio wa maje namosimie nyavun yanyu movue samaki." ⁵Simoni wamojibu nawahany, Bwana, gwahenda mwemo utriku wong'e, na gutrinakwatra intu lolotre, lakini gwa ughani wako nushusha nyavu. ⁶Nare vahenda uii vahangie samaki nyingi na nyavu yao yandio utreneka. ⁷Oi vavananteya abairia unashua mbuya ili veje nauvaaareya. Vegaja navaijueya , mashua ong'e, mpaka yandia ukea mong'e. ⁸Lakini Simioni Petro, narewaona oi, agagwa umeghuu ama Yesu wahanya, Fwaya gune nee, gwa soko nene ne montu nenina mahutie Bwana. ⁹Gwa soko agasangazwa, na navong'e nare veeitrambe remwedu, gwa uvuvi wasamaki nare vouhendan ¹⁰Eyei egavahoa vaa Yakobo vina Yohana ana vama Zebedaho, nechu nare asirika vama Simioni. Na Yesu wamwera Simioni. Na wamwera Simioni, "utratreje, gwa sko uandia fanui ujuguvua antu." ¹¹Nare vaitre mashua yawe ung'e ne nksku, vegareka moinyu vemosambeye mweso. ¹²Nare gumuji mojawapo, montu nare wejue ukoma narewekuko. Ighondo nare wamuona Yesu, agagwaa na waghulamia usiu wakwe fang'e wamuomba , wahanya, "Bwana, newahendeka useghetre, ugudaha utakasa." ¹³Na Yesu waghora moghono wakwe wadaha umotrenya, wahanya, "Neseghetre. Utakaseka." Na ighondo erero ukoma wamorekea. ¹⁴"Agamoragheya atramwere montu gekaku, lakini agavaera, "Enda , nawenda gighora umakuahani naufunye sadaka autakaso wako, ugigheya naeroo ne Musa warehanyiye, gwa usadanga gune veso." ¹⁵Lakini ghabari umuhusu mweso yaghea kwenge ino, na mwerundo waantu wajaumoghemba mweso negufundisia nauforia aremu. ¹⁶Lakini mara gwa mara gugibaghua na mwerundo na wendo omba. ¹⁷Igagighea itriku remwedu moghate amatriku nare gufundisia, na nareguna Mafarisayo na alimu va seria nevefumie uvijiji sia na sia umokoa wa Galilaya na Yudea, na pia ufuma umuji wa Yerusalemu. Nguu yama Bwana nare itrambe remwedu namweso uforia. ¹⁸Akui kadhaa vegaja, vemokengere umokeka montu newapozie, na vafenja njea umokeya mung'e ili vemorenche usonge ama Yesu. ¹⁹Vetrinahanga njea umukeya mung'e gwa soko aa mwerundo, oi veganantea gunto aa paa ranyumba na umusimia fang'e ukerea vigae, gunto uu mokeka wakwe gunto aa antu, usonge kabisa gune Yesu. ²⁰Warava uhuvei wawe, Yesu agahanya, "Rafiki, mahutie akaowasamehewa." ²¹Anyohadea na Mafarisayo vandio urejadili resee, vahanya, " Uyui neanyu neueghetiye makufuru? Neanyu negudaha usamehea mahutie ila Mungu mweso imwene?" ²²Ila Yesu, newamanya nentuni narevoghema, agavasucha nawahanya, "Nesoko eke mugiweya nerei unkoo yanyu? ²³Rafei nerahisi uhanya, 'Mahutie ako asemehewa, nampa uhanya 'Emeka uenende?' ²⁴Lakini momanye kwamba Mwana wa Adamu uketri mamolaka uguuremi na usamehea antu mahutie, Nugueraa veve, 'Ukaa, hoa mokeka wako nauende ughaya." ²⁵Ighondo erero wauka usonge awe na wahoa mokeka nare uurere. Nawasuka ukhaya kunu gumurumba Mungu. ²⁶Momontu agasangazwa na vamurumba Mungu. Vegaijuwa na hofu, navahanya, " Gwa ona mantu triakayaida reo." ²⁷Baada amantu ayai uhendeka, Yesu agafuma kuko nawamuona monyasegha usuru nare guetranwa Lawi weghee ugieneo rokusanyea kodi. Wamwera, "Nsabeya." ²⁸Oi lawi wauka na umusambeya, newareka muintu unyuma. ²⁹Na lawi waandaa nyumba gune mweso karamu nenkuu gwa ajili ama Yesu. Nare vefo anyodai usuru vaingi kuko na antu nevaingi neveeghee umeza volia nayo. ³⁰Lakini Mafarisayo na anyohadea vayo nare kee vomolalamekea anafunzi, "Nesoko eke molia na anyodai usuru na antu vauya anyamahutie?" ³¹Yesu wavasucha, "Antu nevina afya nenjija vetrihitaji moghanga, ne avoo nevevwire gutrufu ndo vejumusegha. ³²Ntinajaa uvaetrana antu nevina haki vehange utubu, ila uvaetrana anyamahutie vehange utubu." ³³Vamwera, "Anafunzi vama Yohana mara nenyiingi vofunga nauomba, na anafunzi vamaafarisayo naveso novohenda oi. Lakini anafunzi vako volia nauywa." ³⁴Yesu wavaera, "Yudaheka ovahenda antu nevajie uharusi ama Bwana Arusi ufunga neeghondo Bwana Arusi kee weitrambe remwedu nayo? ³⁵Lakini matriku ejujaa ne Bwana Arusi ujuheywa gune veso, na ndio umatriku asaa vejufunga." ³⁶Na Yesu agaeghetia gwa iraghea. "Gutrii negudaha ughafoa gana gefande gaisaa nerefia ufuma ugisaa rakwe na agetromie uhenda isaaa raghingi. Nemwese uguhenda ui, ujureghafua isaa rakwe nerifia, na gefande gamasaa ugisaa nerefia nare getrifaire utrumeka gwa isaa raghingi. ³⁷Gutrii montu negudaha eka divai uviriba nevikukuu. Nemwese wahenda ui, divai nempia nare ijughafua ibele resee, na divai nareijuhunuka, na viriba vejuhunuka. ³⁸Lakini divai nempia lazima ekwe uviriba nevifia. ³⁹Na gutrii montu baada unyua divai aa ghingi, utrijusegha nempia, gwa soko uhanya, 'Aghingi ndo njija.'"

Chapter 6

¹Yesu nare ukere umughunda wa nafaka na anafunzi akwe nare vovuna masuke, vayasugua sugua umeghono awe valia nafaka. ²Lakini baadhi amafarisayo vahanya, "Nesoko eke mohenda intu nentihalale geseria urehenda itriku ra sabato?" ³Yesu wawasucha, wahanya, "Motrinawahi usoma eroo ne Daudi nare wahendie newina njaa, mweso na aghosia nare veitrambe remwedu nayo? ⁴Agaenda unyumba aa Mungu, na waha mekate nemeeru nawalia mekei, na umefuma baadhi gwa antu nare veitrambe remwedu nayo umelia, hata kama nare halale umakuhani umelia." ⁵Na vamwera, "Mwana wa Adamu ne Bwana wa Sabato." ⁶Egahendeka u Sabato mbuya nare gu sinagogi na uvafundisia antu kuko. Nare guna montu nechumogho wakwe wakulia nareupozie. ⁷Anyohadea na Mafarisayo nare veravie gwa ino uona mwese guforia itriku ra sabato, ili vehange soko omositraki gwa uhenda ihutie. ⁸Lakini agamanya ntuni nare voghema nawahanya gwa muntu nare upozie umoghono. "Ukaa, emeka afai moghatre gwa momontu." Montu uyui waemeka na waemeka moghatre awe. ⁹Yesu wahanya, "Novaweya nyenye, ne guja itriku rasabato uhenda nemajaa au uhenda nemavee, uchoa maisha nauyafira?" Na agavara vong'e na umwera montu usuu, ¹⁰"Ghoroa moghono wako." Wahenda uii, na moghono wakwe nare waforwa. ¹¹Lakini agaijuwa namakuo, vaeghetia veso gwa veso uhusu ntuni vehende gune Yesu. ¹²Agaenda umelema uomba. Agaenda utriku wong'e nawaomba Mungu. ¹³Nareaghea diu, agavaetrana anafunzi vakwe gune mweso, nawavahwania ikumi na mbele moghatre awe, wavaetranie "metume." ¹⁴Marina ametume vasaa nare Simoni (nare guetranwa Phereo) na Andrea monyadughu wakwe, Yakobo, Yohana, Filipino, Bartolomayo, ¹⁵Mathayo, Tomaso na Yakobo mwana wa Alfayo, Simioni, nare guetranwa Zelote, ¹⁶Yuda mwana wa Yakobo na Yuda Iskariote, nechumogho nare mosaliti. ¹⁷Yesu wasima itrambe remwedu nayo umulema nawaemeka mahali gune guna tambarare. Idadi nekuu aa anafunzi vakwe nare vekuko, na antu nevaingi ufuma uu Uyahudi na Yerusalemu, na ufuma upwani aa Tiro na Sidoni. ¹⁸Vegaja ughemba nauforwa marue awe. na antu nare vina mafefo vegaforwa. ¹⁹Momontu umwerundo usuu agasoya umogusa gwa soko nguu yauforia nare yofuma moke akwe, na agavaforia vong'e. ²⁰Nawavarava anafunzi vakwe, na wahanya, "Mobarikewe nyenye nemomasikini, gwa soko utremi wa Mungu newanyu. ²¹Mobarikewe nyenye nemuna njaa fanui, gwa soko mujuikutra. Mobarikewe nyenye nemorea fannui, gwa soko mojuheka. ²²Mobarikewe nyenye neantu vejumokiwa na uvabaghua na uhanya kwamba nyenye muave, gwa soko a mwana wa Adamu. ²³Yanji gwa itriku resee naurimanga gwa uyanjo, gwa soko mujuhendeka na dhawabu kuu kuko ugiunde, gwa soko vatratra vawe vavahendee oii aoni. ²⁴Lakini ole wanyu nyenye nemwaghae! Gwa soko mwadaha uhanga faraja anyu. ²⁵Ole wanyu nyenye nemoikutie fanui! Gwa soko mujuona njaa badae. Ole wanyu nemuheka fanui! Gwa soko mujomboleza naurea baadae. ²⁶Ole wanyu, nemujusifewa na antu vong'e! Gwa soko vatratra vawe vavahendee aoni vugheghe oi. ²⁷Lakini nohanya gune nyee nemoghembie, vayanji maadui vanyu nauvahendea nemaja gwa avoo nevovakiwa. ²⁸Vabariki avoo nevovalaani nyeney namovaombe avoo nevovalaani. ²⁹Gwa uyoo negugughua ukhunda umwedu, muferukeye na uuya. Mwese montu newaguheyeya ijoho utramughiye na kanzu. ³⁰Mofee eroo neguguomba. Mwese montu waguheyeya eroo nechumogho ne mali ako, utramuombe agusucheye. ³¹Ginya muyanjetre antu vevahendee, nanyee vahendei oioi. ³²Mwese movayanja antu nenyee movayanjetre gutrofo, esee ne dhawabu eke gune nyee? Gwa soko atra anyamahutie vovayanja avoo neveyayanjetre. ³³Mwese movahendea nemaja avoo nevovahendea nemaja, esee nedhawabu eke gune nyee? Gwa soko hatra anyamahutie novohenda oii. ³⁴Mwese mokofisia mantu gwa antu nemokengee vejugasucheya, esee nedhawabu eke gune nyee? Hatra anyamahutie vovakofisia anyamahutie, na vosegha ufokea gease egego kange. ³⁵Lakini vayanji madaui vanyu navahendei nemaja. Akofisi namotrahofu usucheywa, na dhawabu anyu ijuhendeka nkuu. Mujuhendeka muana vauyoo newe Gunto, gwa soko mweso wayo ne mwema gwa antu ne vetrina asii na vohenda maovu. ³⁶Hendeki mwina horoma, ginya Tratra wanyu newina huruma. ³⁷Motrahukumu, nanyee motrijuhukumewa. Motralaani, nanyee motrijulaanewa. Vasamehei vauya, nanyee mujusamehewa. ³⁸Vafii vauya nanyee mojufewa. Gease gaukarimu negekinentewe, usukwa sukwa na uyunuka gejugwa umaruu anyu. Gwa soko gwa gefimo gekaku nemotromea ufimea, gefimo egego ndo getromeka uvafimea nyee. ³⁹Nawavaera eragheo no. "Aha montu neatrikengye ugudaha umotrongeris montu muuya neatrikengye? Nemwese wahendie oi, basi gwaho vagwere ughombo, aha nare vetrijugwera na? ⁴⁰Mwanafunzi atrohendeka mokuu ukea mwalimu wakwe, lakini momontu newafundiswa gwa ukamelifu ujuhendeka gwa alimu vakwe. ⁴¹Nentuni gurava gebanzi negemunyadughu muyako, na iboriti nero riho rako utrirerava? ⁴²Ugudaha umwera munyadughu wako, 'Monyadughu, nuomba neheye gebanzi negemong'e aa riho rako,' navee utrikengye iboriti neroriho rako moghonjo? Monafiki veve! Kwanza heya iboriti uriho rako moghonjo, nahafo ndio ujuona ijaa gebanzi uriho ramonyadughu ako. ⁴³Gwa soko gutrii motre neuja negufafa nghari nembee, wala gutrii motre neuvee nugufafa nghari nenjija. ⁴⁴Gwa soko momotre gumanyeka gwa nghari yakwe. Gwa soko antu vetrochuma tini umughuya,

wala vetrochuma zabibu umochongoma.⁴⁵ Montu nemwema uhazima aa nkoo akwe ugufuma nemajaa, na montu nemovee uhazina akwe ugufunya nemavee. Gwa soko momo wakwe uguhanya ayoo neijue nkoo akwe.⁴⁶ Soko eke modetrana, 'Bwana, Bwana', na kee motrohenda ayoo neneyaseghetre? ⁴⁷ Momontu neujie gunee neuyatregheya nkhani yane na uhenda mwemo, nejuvaaghea ginya eree. ⁴⁸ Ugigwetre na montu negujenga nyumba akwe, nechugukua mong'e inoo. naugujenga mosingi wa nyumba umwamba neughamu. Mafuriko neajaa, maporoko amaje neaghua nyumba, lakini etrina daha umeghueya, gwa soko nare ijengiwe ijaa.⁴⁹ Lakini montu newatregheya ughani wane nauutii; iragheo rayo nesawa na montu neujengie nyumba bila uhendeka na mosingi, mongo nare waja gwa nguu, nyumba esee egagwa.

Chapter 7

¹Baada ama Yesu udaha muintu narewawaera gwa antu nevamoghembie, wakea Kapernaumu.²Motromwa fulani wa akida, nare wina ujaa ino gune mweso, na moremu ino nanare wahuvea ukuya. ³Lakini narewatregheya uhusu Yesu, Akida usuu agamotroma motrongeri wa geyahudi, umuomba aje muchoa motromwa wakwe ili atrakuye. ⁴Nare vaghea fife na Yesu, vegamoseya gwa ino na vamwera, "ustahili kwamba useghetwe uhende vii gwa soko akwe, ⁵gwa soko nereyanjetre itaifa rane, na ndio newajengie isinagogi gwa soko itru".⁶Yesu waendelea namohenjo wakwe nayo. lakini nareakee atrinaenda kwengi na nyumba, afisa umwedu agavatroma marafiki vakwe vendo eghetia nayo. "Bwana, utraghatraye veve moghonjo gwa soko nene ntistahili veve ukea udari ane. ⁷Gwa soko eyei hatra nene wayo ntina ghema mwese nefaire uja gune veve, lakini hanya ughani tu na motromami wane namweso ujufoa. ⁸Gwa soko nene wayo nemontu nene ikiwe uu mamolaka na neketri asikae fang'e ane. Uguhanya gwa uyui "Enda" na uguenda, na ugumuuya, "Njuu" na mweso uguja, na gwa motromami wane 'Henda haki', na mweso uguhenda".⁹Yesu nare watregheya ayai agasangaa, na wavageukea makutrano nare vemosambeye na wahanya. "Novaera, hata guu Israeli, ntinawahi uona muntu newina uhuvei ginya uyui. ¹⁰Na avoo nare vetromiwe vasuka ughaya na vamohanga motromami mofanga. ¹¹Yanjii baada ayai, egahendeka Yesu nare usafiri uenda umuji wa Naini. anafunzi vakwe venda nayo nekunu vesambeywe na mwerundo wa antu. ¹²Nare waghea fife na molango wa muji ravaa, montu nare ufafetwe, na nemong'inya wapekee gune yiu wakwe. nare mojane, na mwerundo wamakili nare ufuma ugejiji nare veetrambe remwedu nayo. ¹³Nare vamuona, Bwana wamuhumbeya gwa horoma nkuu ino gunto akwe nawamwera, Utrarie". ¹⁴Nawahumbea usonge nawaretrenya ijeneza nare vehoree mwere, na avoo narfe vehumbue ijeneza wahanya "Mobalanda guhanya ukaa" ¹⁵Mukui wauka nawaeghaa fang'e na wandia ueghetia. Na Yesu wamofa yiu wakwe. ¹⁶Na vong'e vatreja. vaendelea umukumajua Mungu vahanyaa "Muoni nemokuu wahumbuwa moghatre itru" na "Mungu wavarava antu vakwe" ¹⁷Ghabari eyii nenjija yama Yesu egaenea Yudea ong'e na gwa mekoa ong'e na jirani. ¹⁸Anafunzi vama Yohana vegamwera mantu ayai ong'e. ¹⁹Na hafo ndio Yohana wavaetrana vavere anafunzi na uvatroma gune Bwana vahanya "Veve ndio uyoo niujie, au guna montu muuya gumuindie?" ²⁰Nare vaghea fife na gune Yesu vahanya, 'Yohana monyabatizia wagutroma gune vee guhanye, 'Veve uyoo neujie napa guna montu muuya gumuindie?' ²¹gwa ighondo resee agavaforiavaingi gwa magonjwa na maghaseko, ufuma unkoo nembee, na gwa antu nevina upofu agavafa uona. ²²Yesu wasucha nawahanya gwa veso. "Baada ohendeka mwenda gune mofumie mujumuera na Yohana intu nemwareona na uretregheya. Antu nevina upofu vuona na nevetroenenda veuenenda, nevina ukoma voerwa, viziwi votregheya, akui vuukaa na uhendeka vafanga kange, atruki voerwa ghabari nenjija. ²³Na montu neatrijureka unyamini nene gwa soko aa ntendo yane ujubarikewa". ²⁴Baada avoo nare vatromwa na Yohana usuka, Yesu wandia uhanya namokutrano gunto ama Yohana, "Mwendie unji uona ntuni, mwanzi neguhingiswa na mpefo? ²⁵lakini nare mwenda unji uona ntuni, montu neuyere ijaa? ravaa antu avoo nevoyaa masaa age tremi na udova maisa ageghae vohanya age tremi. ²⁶lakini muenda unji uona ntuni, Muoni? Hono, nuhanya gune nyee naino ukea muoni. ²⁷Uyui ndio uyo neuhadiwe, "Ravaa, nomotroma mujumbe usonge aa miho anyu, nejuandaa nje agwa soko ane, ²⁸Nuhanya gune nyee, moghatre aa avoo nevafaiwe na moghema, gutrii nemokuu ginya Yohana, lakini montu nenti muhimu ino neujudova na Mungu gune were mweso, ujuhendeka mukuu ukea Yohana. ²⁹Na antu vong'e nare vatregheya ayai itrambe remwedu na anydai usuru, vegahanya Mungu ne munya haki. Nare vefo naavoo nevabatiziywe gwa ubatisio wama Yohana. ³⁰Lakini Mafarisayo na ataalamu va seria yageyahudi, nechuvetrina batizwa na mweso vegahitra hekima yama Mungu gwa soko awe aghonjo. ³¹Kange nudaha uvalinganisia na ntuni antu vaufafo urui? Veuri fanui? ³²Vegighetre na ang'inya neveginisia umonada, neveeghee neugietrana umwedu mpaka namuuya neveuhanya, 'Gwaghua felembe gwa soko anyu, na motrina ina. gwaomboleza naurea. ³³Yohana monya batizia agaja atrina lia mokate wala unywa divai, na mwahanya "Wina pefo. ³⁴Mwana wa Montu waja walia na wanyua na mwahanya, "Chu moraku na mogharii, rafiki wamonya dai usuru na munya mahutie! ³⁵Lakini hekima amanyeka kwamba ikwetri haki gwa ag'inya vakwe vong'e. ³⁶Umwedu wamafarisayo agamuomba Yesu wahanya waende ulia itrambe remwedu nayo. Baada ama Yesu ukea unyumba akwe ama farisayo, agahaghameya meza ili alie. ³⁷Ravaa nare guna moghema umwedu umuji usuu nare wina mahutie. Wamanya nare weghee gune Farisayo, waetra nchufa amakutra. ³⁸Agaemeka unyuma akwe fife na meghuu akwe kunu uguea. Kange agaandia utrotrufia meghuu akwe gwa mihori, na umefutra gwa njee nwametromia meghuu na wameira makutra. ³⁹Na mofarisayo usuu nare wamwetriche Yesu nare waona oi, waghema mweso nawahanya, "Mwese montu uyui nare muoni, naregumanya uyui neayu na neaina eke amoghema negumotrenya, numonya mahutie. ⁴⁰Yesu wasucha nawahanya, "Simoni nina intu roguguera. "Wahanya" "Rehanye tu mwalimu!" ⁴¹Yesu wahanya "Nare guna natu vavere vodaiwa gwa monya kofisia umwedu. Umwedu nare gudaiwa dinari mia itrano na wa pele dinari hamosini. ⁴²Na nare

vetriketri hela omorefa vegasamehewa vong'e. Fanui neanyu neujumuyanjan ino? ⁴³Simoni wamusucha wahanya, "Noghema newasamehewa ino." Yesu wamwera, "Wahukumu gwa trutri." ⁴⁴Yesu mwarava moghema wamwera gwa Simioni, "Umukengee moghema uyui. Nakea unyumba ako. Utrinampaa maje gwa soko aa meghuu ane, lakini uyui, gwa mihori akwe, watrotrufia meghuu ane na umefutra gwa njee yakwe. ⁴⁵Utrina ntomia, lakini mweso, nare wakea afai atrina reka untomia meghuu ane. ⁴⁶Utrina iraa meghuu ane gwa makutra, lakini mweso wameiraa gwa makutra. ⁴⁷Gwa intu erei, nuguera kwamba nare wina mahutie maingi na wasamehewa ino, na pia agayanjan ino. Lakini newasamehewa gunyui, uguyanjan gunyui." ⁴⁸Baadae wamwera moghema, "Mahutie ako asamehewa" ⁴⁹Avoo nare veghee umeza itrambe remwedu nayo vandia ugifofohea veso gwa veso, "Uyui neanyu mpaka ugusamehea mahutie?" ⁵⁰Na Yesu wamwera moghema, "Uhuvei wako waguchoa. Enda gwa majeghana"

Chapter 8

¹Egahendeka ighondo nare Yesu wandia uhenda mohenjo umuji na umajiji sia na sia, neguhubiri nautranantia nkhami nenjija ya utremi wa Mungu na avoo ikumi navavere vegaenda itrambe remwedu nayo, ²naui nare guna aghema nevaforiywe ufuma unkoo nembee na magonjwa sia na sia. Nare Mariamu neguetranwa Magdalena nechua nare wafunyywe mafefo mofungatre. ³Yoana moghema wama kuza na meneja wama Herode, Susana, na aghema vauya vaingi, nevafunyywe ughae gwa soko awe. ⁴Nabaada aa mwirundo wa antu ugirunda itrambe remwedu, nanevefo antu nevajie ufuma muji sia na sia, waeghetia nayo gwa utrumea maragheo. ⁵"monyafandea agaendaufandea mbeyu, nare gufandea, guna mbeyu neyagwere unjea na yafanangewa na meghuu, na nyonyi yailia. ⁶Mbeyu mbuya yagua gunto aa ironko ramaghuya na nareyakinda na uhendeka miche nare yandia gwa soko nare gutrii maje. ⁷Mbeyu mbuya yagwera umeghuya, na meghuya esee akua itrambe remwedu na mbeyu yaemwa ukua. ⁸Lakini mbeyu mbuya yagwa ugirongo nerija na yahenda mbeyu nenjija mara mia ino. "Baada aa Yesu uhanya mantu ayai, agaeghetia," Montu neuketrimatrue otregheya na atregheye. "Kange anafunzi vakwe vamuweya iragheo ramofano urui nentuni, ¹⁰Yesu wavaera, "Mufeiwe upendeleo womanya mantu autremi wa Mungu, lakini antu vauya vejufundiswa gwa iragheo tu, ilikwamba' nevaona vetraone na nevatreghaya vetratregheye. ¹¹Na eyei ndio maana aa iragheo erei. Mbeyu neughani wa Mungu. ¹²Mbeyu iyoo neyagwa umpeo aa njea ndio antu avoo nevaretregheye ukhani, na na baadae muovu setani ugurehoa kwenge unkoo, ili vetrahuvie na uchowa. ¹³Na iyoo niigwe umwamba ne antu avoo neveretregheya ukhani na urehoa gwa uyanjo lakini vetrikwetri mirii yeyote, vuhuvea tu gwa ighondo rekufei, na ighondo rosoiswa vogwaa. ¹⁴Na mbeyu iyoo neyagwa umaghuya ne antu neveretregheya ukhani, lakini ginya voenda vokua vosongwa na huduma na ughwae ujaa wa udovo urui na vetrofafa nghari. ¹⁵Lakini mbeyu iyoo neyagwa ugirongo nerija ne antu avoo, nechua anyogisia na nkoo nenjija, baada utregheya ughani vorekatea na rahendeka salama na rofafa nkharii ya ughemei. ¹⁶Fanui, gutrii hatr umwedu, neguacha traan na umekunekea na bakuri au umeeka fang'e aa getranda. Badala umeeka ugenara ga traan ili kwamba kela montu negukea ameone. ¹⁷Gwa soko gutri neregugifiha retragighee, au intu gekaku nerigifihi ne retrijumanyeka nero mwanga. ¹⁸Gwa hiyo hendeka umakini neughembie. Gwa soko neuketri, gune mweso ujuongeywa ino, lakini uyoo neatrikwetri hata ganyui neuketri rejuhowa. ¹⁹"baadae yiu wama Yesu na anyadughu vakwe vaja gune mweso vetrinahuvea gwa soko aa mwerundowa antu ²⁰Na waerwa, "Yiu wako na anyadughu vako vefo afai veseghetre uguona. ²¹Lakini, Yeau wajibu wahanya " Yiu wane na anyadughu vane neavoo nevoghamba ughani wa Mungu na utii. ²²Egahendeka itriku remwedu Yesu na anafunzi vakwe veganantea umutumbwi, na wavaera, "Ne guvuke ng'ambo a pele amongo. "Vaandaa mashua awe. ²³Lakini nare vandia utringuya, Yesu waraa trua, na dhoruba nenkuu ampefo, na mashua awe andia uijua maje nanare vemoghatre. ²⁴baadae anafunzi vakwe vaja na vamuucha, wahanya, " Bwana nemokuu! Bwana nw mokuu! gwe fifeukuya! "Waukana wakenea mpefo na mawimbi aa maje aghava nagwa hendeka nautulivu. ²⁵Kange wavaera, "Uhuve wanyu wegufei? "Vatreja, Vegasangaa, vagifofohea momontu na muyakwe, "Uyui neanyu, mpaka guera mpefo, na maje yomotii? " ²⁶Vaghea umuji wa Gerasini neyonyuma aa muji wa Galilaya. ²⁷Yesu nare wasima naukanya uguuremi, montu fulani ufuma umujini, watrana nayo, na montu uyui nare wina nguu yakitri. Gwa ighondo rikuu nare atruyaa masaa, na nareatrodova ughaya, lakini nare gudova umakaburi. ²⁸Nare wamwona Yesu wareagwa rori ino, na wagwa usonge akwe. gwa rori ukuu wahanya, Nahenda ntuni gune vee, Yesu mwana wa Mungu newe Gunto? Nuguseya, Utranyazibu nene" ²⁹Yesu waamuru nkoo nembe imofume montu usuu, gwa soko mara nyingi amopagaa. hatra kama nare utrungiwe menyoo na ubanwa na uekwa fang'e aa ulinzi, natreguunania vifungo na uendeswa na mafefo mpaka ujangwa. ³⁰Yesu wamuweya, "Rina rako anyu? "wasucha wahanya, "Legioni" Gwa soko mafefo maingiakea gune mweso, ³¹Vaendelea umusihi utraguamuru gwende ughombo. ³²Mwerundo wa nguruwe na yodema umolema, amosihi ayaamuru endokea ugurue. ³³Gwa hiyo mafefo amofuma montu usuu vakea gwa ngurue, na mwerundo wagurue wadua wendo kea umaje. ³⁴antu avoo nare vodema gurue nare vaona ui, vadua na vafunya ghabari hafo umujini na unji aa muji newazungukie. ³⁵Antu nare vatregheya oi vaenda vendoona intu nerahendeka, na vaja gune Yesu na vamuona montu nechua mafefo amofuma. nare uyetre ijana montu newina ihaa, weghee umeghuu ama Yesu, na vegatreja. ³⁶na umwedu nare waona wandia uvaera vauya ginya montu uyui nare guendeswa na mafefo ginya waforwa. ³⁷Antu vong'e vamokoa wa Wagerasi na maeneo neezungukie vegamuomba Yesu afwaye gune veso soko nare vetreja. Naagakea umutumbwi ili asuke. ³⁸Montu uyoo narewaheywa fefo agamosihi Yesu vefwaye vong'e, lakini Yesu agamwera endo hanya, ³⁹"Suka unyumba ako nawendo varia anyoo ong'e ne Mungu waghuhenda" Montu uyui agafwaya, neguhanya gong'e umuji wong'e ayoo ong'e ne Yesu wayahenda gwa soko akwe. ⁴⁰Na Yesu wasuka, mokutrano wamoghenyifia, gwa soko vong'e nare vemuindie. ⁴¹Ravaa waja montu umwedu nare guetranwa Yairo ne umwedu katii atrongeru u sinagogi. Yairo wagwaa umeghuu ama Yesu na

wamosihi ende unyumba akwe, ⁴²gwa soko nare wina mwana wageghema umwedu gutrofo, wina umuri wameaghaa ikumi na ivere, na nare wina halia okuya. Nanare wenda winji, muktrano narevemosambeye. ⁴³Moghena nare gufumwa na saghami meagha ikumi na ivere nare wefo hafo nawatromie hela yakwe yong'e gwa aghanga, lakini gutrii newamoforiye hatra umwedu, ⁴⁴agaja unyuma ama Yesu nawatrenya isaa rakwe, na ghafla ufumwa na saghami gwahia. ⁴⁵Yesu wahanya, "Anyu newantanya?" Nare vahitra vong'e, Petro wahanya, Bwana Nemokuu, mwerundo waantu vugusunteya na vegusambeye. ⁴⁶Lakini Yesu wahanya, "Montu umwedu wantenya, soko namanya nguu yafuma gune nee." ⁴⁷Moghema nare waona ntiudaha ufiha newarehenda, wandia ughaghatra, wagua fang'e usonge ama Yesu wahanya mantu ong'e gwa antu ne soko eke neamuhenda amotrenye na ginya wafoa ghafla. ⁴⁸Na wahanya gune mweso, "Binti, uhuvei wako waguhenda uhendeke umofanga. Enda gwa Majeghana." ⁴⁹Nare guenda winji uhanya, montu umwedu waja ufuma unyumba amotrongereri wa sianagogi, wahanya, "Binti wako wakuya. Utramosumbue mwalimu." ⁵⁰Lakini Yesu nare watreghea ui, agamojibu, "Utratroje. Huvea tu, na ujuchowa." ⁵¹Nare wakea unyumba esee, atrina ruhusu montu gekaku ukea mong'e, ila Petro, Yohana na Yakobo, tratra wama binti, na yiu wakwe. ⁵²Antu nare vorea naufunya mihorii gwa soko akwe, lakini wahanya, "Motraghue mokindo, atrinakuya, lakini uree gutrofu." ⁵³Lakini vamoheka gwa dharau, veso vamanya wakuya, ⁵⁴Lakini mweso, newamokatrea binti moghono, waetrana gwa rori, wahanya, "Mong'inya, ukaa" ⁵⁵nkoo akwe amosukea, na waukaa ighondo erero. Waagheya kwamba, afewe intu ili alie. ⁵⁶Afafi vakwe vasangaa, lakini vegaagheya vetramwere montu intu nerahendeka.

Chapter 9

¹Wavaetrana avoo ikumi navavere, wavafa mamolaka gunto amafeo ong'e na uforia magonjwa. ²Wavatroma vende utranantia ughani wa utremi wa Mungu na kuponya magonjwa. ³Wavaera, "Motraho intu gekaku gwa mohenjo wala ighotia, wala mokoba, wala mokatre, wala hela, wala motraho kanju ivere. ⁴Nyumba gekaku nemujukea, eghai hafo mpaka nemujufwaya hafo. ⁵Na gwa avoo nevetrovafokea, nemujufwaya umuji usuu, gikununti mavumbi umeghuu anyu gwa usuhuda gunto awe". ⁶Vafwaya naukera uvijiji, nevetranantia nkhanini nenjija na uforia antu vakela mahali. ⁷Fanui Herode, motrawala, watregheye ong'e neyuhendeka agataabika ino, gwa soko egahaywa na antu vakei Yohana monyobatisia wauka ufuma ikuya, ⁸na vauya kwamba Elia wajaa, na vauya kwamba umweddu wa aoini vaghingi wauka ufuma ikuya. ⁹Herode agahanya, "namokikitie Yohana, lakini uyui neayu nenetregheye nkhanini yakwe? Na herode agafaenja njea oo mwona Yesu. ¹⁰Ighondo narewasuka narevatrumiwe, vamwera mointu nevarehenda. Wavahoa itrambe remweddu nayo, waenda imwene umuji neguetranwa Bethsadia. ¹¹Lakini mokutrano watregheya uhusu erei vamosambeya, na agavahumbeya, na waeghetia nawe uhusu utremi wa Mungu, na agavaforia avoo nareveseghetre ufoa. ¹²Itriku randia uhia, na avoo ikumi na mbele vaenda gune mweso nauhanya, "Vabaghue makutrano vende ujiji vafife naumujini vendo venja utroiya na malewa, gwa soko gugieno ra mbugha." ¹³Lakini wavaera, "Nyenye vafi intu rolia." Vahanya "Gutrikwetri ino aa mafaja amekate na samaki ivere, ¹⁴Nare guna aghosia veghire makumi atrano. Wavaeraanafunzia vakwe. "Vaeghechi fang'e umakundi na antu nevegheire hamosini gwa moikundi. ¹⁵Gwa hiyo vahenda oi na antu vaegha fang'e. ¹⁶Wahoa mekate ivere na samaki ivere na waravaa ugiunde, wayabariki, na uyaunania uamafaja, wavafa anafunzi vakwe ili vayaeke usonge aa mukutrano. ¹⁷Vong'e valia navaikuta, na mafaja aa malewa nare asagha nare aijuya makafu ikumi na ivere. ¹⁸Nahendeka kwamba, nare guomba imwene, anafunzi vakwe nare veitrambe remweddu nayo, nawavaweya wahanya, "antu vohanya nene neanyu?" ¹⁹Vajibu, vahanya, "Yohana monyabatizia, lakini vauya vohanya Eliya, na vauya vohanya umweddu waoni va ighondo raghingi wauka kange." ²⁰Wavaera, "Lakini nyenye muhanya nene neanyu?" Wajibu Petro wahanya, "Kristi ufuma gune Mungu." ²¹Lakini gwauvaonya, Yesu wavaelekeza udea umwera montu gekaku intu erei, ²²wahanya kwamba mwana wa Adamu lazima ughasekegwa mantu nemaingi na uhitwa na anyampaa va Makuhani nevakuu na anyohadea, na atauawa, na itriku ra tratu ujuukaa. ²³Wavaera vong'e, "mwese montu gekaku newasegha usambeya, laziam agihitre mweso moghonjo, ahoe mosalaba wakwe moitiku, na asambeye. ²⁴Gekaku negusegha uyachoa maisa akwe ujuyayaghaya, lakini montu neguyaghaya udovo wakwe gwa soko ane, ujuyachoa. ²⁵Aha rejumuarea ntuni mwanadamu, mwese auhange uremi wong'e, lakini wayaghaya auwahanga hasaraaa nkoo akwe?" ²⁶Montu gekaku neujuona aibu uhusu nene au ighani yane, gune mweso mwana wa Adamu ujumuonea aibu newajuhendeka uweru wakwe, na weru wama tratrana malaika nevaeru. ²⁷Lakini novaera trutri, guna antu afai nevemekie, vetrijuona ikuya mpaka veone utremi wa Mungu. ²⁸Ahendeka matriku nane nare Yesu wahanya nghani iyii kwamba wavahoa va Petro, Yohana na, Yakobo, wanantea umolema uomba. ²⁹Na nare guomba, muonekano wausiu wakwe ugabadileka, na masaa akwe ahendeka meeru na yong'aa. ³⁰Na ona, nare vefo aghosia vavere veeghetiye neyo! Nare Musa vina Elia, ³¹vegagighea guuweru. Vegaeghetria uhusu ifwaya rakwe, intu nenare wahuvea uremareya uu Yerusalemu. ³²Petro naavoo nare veitrambe remweddu nare veree. Lakini narevauka, vegauona weru wakwe na aghosia vavere nare veemekie itrambe remweddu nayo. ³³Ahendeka kwamba, nare vofwaya gune Yesu, Petro wamwera, "Bwana, neguja gune see ueghaa afai na iguseghetre guhende meghao aantu vatraru. Guhende remweddu gwa soko ako, na remweddu gwa soko ama Musa, na remweddu gwa soko ama Eliya." Atrina elewa nare ureeghetiye. ³⁴Nareguhanya asaa, raja ilangu naravakumba; vatreja narevaona vezungukiwe na ilangu. ³⁵Rori rafuma ugilangu rahanya, "Uyui ne Mwanane monyoywanwa. Moghembi mweso." ³⁶Rori nare wakia, Yesu nare imwene. vegaeghaa tue, na umatriku asaa vetrina mwera montu gekaku moghatre avoo nevayaune. ³⁷Itriku rosonge, baada oo fuma umolema, mwerundo ukuu waantu vegatrana. ³⁸Ravaa, moghosia ufuma umwerundo agarea gwa rori, wahanya, "Mwalimu nuguomba umuone mwanane, gwa soko ne mwanane wapekee. ³⁹Ukengee nkoo nembee yujumokwatra, na mara ugughua mokindo, na ugufuma mafumbuu gwa ughaseka. ⁴⁰Navaseye anafunzi vako vemekenee ehaghe. lakini vetrina daha." ⁴¹Yesu wajibu wahanya, "Nyee ufafo nemotrohuvea na nemuyaghae, mpaka nanae nejueghaa nanyee nanejugihorea nanyee? Mwetire mwanako afai." ⁴²Mobalandanare guenda ujie, nkoo isee amoghweya fang'e gwa mokindo. Lakini Yesu wakemea nkoo esee, agamoforia mobalanda, na umokabidgi gune tratra wakwe. ⁴³Vong'e vegasangaywa na ukuu wa Mungu. Lakini nare vosangaa mantu neahendeka, wahanya gwa anafunzi vakwe, ⁴⁴"Nkhanini eghee umatwe anyu, gwa soko Mwana wa Adamu ujufunywa gwa megghono aa anadamu." ⁴⁵Lakini vetrina elewa maana aa nghani isii, na egafihwa umiho awe, ili vetrajuelewa. Vegatreja uweya uhusu nghani isii. ⁴⁶Na wiremwi ugaandia moghatre awe anyu neujuhendeka mokuu. ⁴⁷Lakini Yesu nare wamanya intu nare vereeghetiye unkoo yawe, agamohoa mwana

munyui, na umueka ufande wakwe,⁴⁸ na wahanya, "mwese montu newamofokea mwana nemunyui ginya uyui gwa rina rane, wampokea nane no, na montu newampokea nene, wamofokea na uyoo newamotroma, gwa soko nemunui moghatre anyu na ndio nemokuu"⁴⁹ Yohana wajibu wahanya, "Bwana, gugamuona montu wafukuza mafefo gwa rina rako na gwamughiya, gwa soko atrigusambeye sese."⁵⁰ Lakini Yesu wamwera, "Motramughiye, gwa soko neatrihiya nanyee newanyu"⁵¹ Ahendeka kwamba, ughihweya na matriku nareahumbea matriku onda ugiunde, gwa ughamu agauelekeza usiu wakwe Yerusalemu.⁵² Watroma ketri usonge akwe, na veso venda ukea ugejiji ga Asamaria ili vemotayarisie mahali.⁵³ Lakini antu kuko vetrina moghenyifia, gwa soko nare uelekezie usiu wakwe Yerusalemu.⁵⁴ Anafunzi vakwe Yakobo na Yohana nare vareona erei, vahanya, "Bwana useghetre guagheye motro usime fang'e ufuma ugiunde uvafesie?"⁵⁵ Lakini wavageukea wavaghefe.⁵⁶ Navenda ugejiji geuya.⁵⁷ Nare vonda vinji gwa njea awe, montu umwedu wavera, "Nejugusambeya kela gune winji."⁵⁸ Yesu wavaera, "Meura inamaghombo, nyonyi ina iruyo, lakini mwana wa Adamu hatrikwetri gorencha itree rakwe."⁵⁹ Na ndio wamwera montu muuya, "Nsambeya." Lakini mweso wahanya, "Bwana, nduhusu ntranju nendo motruhea tratra wane,"⁶⁰ Lakini mweso wamwera, "Vareke akui vevatruhie akui vauya, lakini veve enda wendo uhanya utremi wa Mungu momahali."⁶¹ Namontu muuya wahanya. "Nejugusambeya, Bwana, lakini nduhusu tranju nendovaaga nevo nyumba ane."⁶² Lakini Yesu wamwera gutri montu, neguhendea moghono wakwe urema na uravaa unyuma neujufaa gwa utremi wa Mungu."

Chapter 10

¹Baada aa mantu ayai, Bwana wahwania sabini vauya, na wavatroma vavere vavere vetrongee gwa momuji na ieneo nareuseghetre uenda. ²Wavaera, "Mavuno nemaingi, lakini anyohenda mwemo nevakei. Oi basi muombi Bwana wamavuno, ili kwamba atrome rui anyahenda mwemo umavuno akwe. ³Enendi umeji, Ravii, novatroma ginya nkoo uu mbwa yomahaka. ⁴Motrahoe mufuko wa hela, wala mekoba anyosafiri, wala matru, wala motramoramoché montu gekaku munjea. ⁵Unyumba gekaku nemujukea, mwandio hanyi, 'Majeghana ehendeke unyumba eyei. ⁶'mwese montu wa, ajeghana wefo hafo, majeghana akwe yuhendeka gunto akwe, lakini mwese ntiui, ijusuka gwanyu. ⁷Saghii unyumba esee, lii na munyue intu nevejurefunya, gwa soko monyohenda mwemo ustahili mosahara wakwew. Motrahame nyumba esee namwende unyumba mbuya⁸Muji gekaku nemujukea, na vavahendea majeghana, lii ntu gekaku nerejufunyuwa usonge anyu, ⁹na forii agonjwa nevemoghatre anyu. Hanyi gwao, 'Utremiti wa Mungu waja fife na nyee'¹⁰Lakini umuji gekaku nemujukea, na vetrvaghenyifie, endi unji ubabaa namuhanye, ¹¹Hatra vumbi uu muji wanyu nerijue umeghuu itru gurehenya gunto anyu! Lakini manyi erei, Utremiti wa Mungu wahuvea. ¹²Novaera kwamba itriku rahukumu ijuhendeka neustahimilivu gunto aa Sodoma kuliko muji usuu.¹³Ole wako Korazini, Ole wako Bethsaida! Mwese mwemo neukuu wahendekie moghatre ako nareyuhendeka gune Tiro na Sidoni, Gwaho vatubu ghengi ino, nevoeghaa mong'e aa masaa yama gunea na mau. ¹⁴Lakini ijuhendeka ustahimilivu ino itriku rahukumu gune Tiro na Sidoni ukea nyee. ¹⁵Veve Kapernaumu, Ugughema ujuhumbuwa mpaka uu Giunde? Gutrii, ujusimwa fang'e mpaka uguzimu¹⁶Nuujuvaghamba nyenye ugughamba nene, na montu nejug'itra ugung'itra nene, na montu nejug'itra nene ugumuhitra uyoo newantumaa¹⁷Avoo sabini vegasuka gwa uyanjo, vahanya, "Bwana, hatra mafefo yugutii gwa rina rako." ¹⁸Yesu wavaera, "Njaa namuona setrani wasima ufuma ugiunde mpaka fang'e ginya radi. ¹⁹Ravaa, navafaa nguu yofanagea njoghaa na nkume, na nguu yong'e yamove, na gutrii gekaku gwa njea gekaku negejuvazuru. ²⁰Na hatra ui motrayanje gutrufu gwa resee, kwamba nkoo yova tii, lakini yanji ino kwamba marina anyu aandekwa ugiunde." ²¹Gwa ighondo erero agayanja ino u Mwahu Mweru, na wahanya, "Nugukumajua veve, Tratra, Bwana wagiunde na uremi, gwa soko wayafiha mantu ayai ufuma gwa anya hekima na ihaa, na uyarughua gwa antu nevetrofundiswa, ginya ang'inya vanyui. Hono, Tratra, gwa soko nare enoneye umiho akwe." ²²Mointu raekwa gune nene na Tratra wane, na gutrii neumanyie Mwana neanyu ila Tratra, na gutrii neumanyie Tratra neanyu ila Mwana, na montu gekaku ne Mwana gusegha ugiaghea gwakwe." ²³Wavarava anafunzi, wahanya gune gueru, "Vebarikewe avoo nevuona mantu ayai na nyenye no moyaona, ²⁴Novaera nyenye, kwamba aoni vaingi na atremi nareveseghete uona mantu nenyee muyaona, na vetrinayaona, utregheya utregheya nemoyatregheya, na vetrinayatregheya." ²⁵Ravaa, mwalimu fulani wa seria wa Geyahudi agaemeka na umosoisia, wahanya, "Mwalimu, nehende ntuni neuridhi utremi waghae na ghae?" ²⁶Yesu wavaera, "Geandekiwe ntuni uu seria? Ugumesoma urii?" ²⁷Wajibu wahanya, "Ujumuyanja Bwana Mungu wako gwa nkoo ako ong'e, gwa nkoo ako ong'e, gwa nguu yako yong'e, na gwa ihaa rako rong'e, na jirani wako ginya nafsi ako moghonjo." ²⁸Yesu wahanya, "Wajibu gwa usahihi. Henda vii naujudovaa." ²⁹Lakini mwalimu, newasegha ugivareya haki moghonjo, Wamwera Yesu, "Na jirani wane neanyu?" ³⁰Yesu wajibu wahanya, "Montu umwedu nare uteremokie ufuma uu Yerusalemu uenda Yeriko. Wagua moghatre aa anyoheyeya, nevamoheyeye mali yakwe, na umughua na umureka fife newahuvea ukuya..." ³¹Gwa bahati kuhanifulani nare ukere unjea esee, nare wamuona wakeraa umpeo mbuya, ³²Naoli umu Lawi no, nare waghea hafo wamuona, wakea umpeo mbuya. ³³Lakini Mosamaria umwedu, nare uhendie muhenjo, agakea hafo gune nare montu usuu were. narewamuona, agasunteywa gwa horoma. ³⁴Agamohoromea nawamotrunga idonda, wamwira makuta na divai gunto akwe, na wamotroa unyumba aghenyi na umuhudumea. ³⁵Itriku nerefuatie wahoa dinari ivere, nawamofa monyayumba na wamwera, 'Muhudumie narorote riuya, nejugurefa nenasuka. ³⁶Ne wafe moghatre avai nevatratri, ugughema, nejirani gune mweso?" ³⁷Mwalimu wahanya, "Ne uyoo newaraghea horoma." Yesu wavaera, "Enda nawendo henda oi?" ³⁸Nare vomohenjo, vegakea ugejiji fulani, na moghema umwedu rina rakwe Martha agamoghenyifia unyumba akwe. ³⁹Nare winw dada neguetranwa Mariamu, newaeghire umeghuu ama Bwana na ughamba ughani. ⁴⁰Lakini Martha agagifa ighondo riingi ro andaa malewa. Agaenda gune Yesu, na wahanya, "Bwana, utrujali dada wane wadaka nehudumie nimwene? Oi basi mwere anjareye." ⁴¹Lakini Bwana agamosucha nawamwera, "Martha, Martha, ugusumbuka gunto aa mantu maingi, ⁴²lakini neintu remwedu tu ramuhimu. Mariamu wahwania neramuhimu, nechui getrijuheywa gune mweso."

Chapter 11

¹Egahendeka nare Yesu nare guomba mahali fulani, umwedu wanafunzi vakwe agamwera, "Bwana, gufundisie sese uomba ginya Yohana naewavafundisiye anafunzi vakwe".²Yesu wavaera, Nemosali, hanyi, 'Tratra, Rina rako rierie. Utremiti wako uje.³Ugufe mokate witrut wamuitriku. ⁴Ugusamehe mahutite itru, ginya sese neguvasamehea avonevagukosee. Utraguongeye umajaribu."⁵Yesu wavaera, "Neanyu gune nyee ujuhendekana rafiki, neujumuende utriku, na umwera, Rafiki njaruma mekate itratru. ⁶Gwa soko rafiki wane waja fanui ufuma muhenjo, na nene ntikwetri romoandalea." ⁷Na uyoo newemong'e wamojibu, utrastaajabishe, Molango arutrewa, na ang'inya vane, itrambe remwedu nane gwadaha uraa. Ntiudaha ukaa naugufaa veve mekate. ⁸Novaera, japo atruuka naugufa mekate ginya rafiki wako, gwa soko ouendelea umugongea bila ovey, ujuuka naugufa ifande nyingi ya mekate ugigheya na mahitaji ako. ⁹Nane no novaera, Ombi, nanyee mujufewa; fenji, nanyee mujuyanga, gwii hodi nayee mujurughwerwa. ¹⁰Gwa soko momontu neguomba ujufewa, na momontu negufenja ujuhanga, na momontu negughua hodi, molango ujurughuwa gwakwe.¹¹Ne tratra wafe moghatre anyu, mwanakwe newaomba samaki ujumofa njogha? ¹²Au newamuomba ighee ujumufa nkume? ¹³Gwahiyo, neahendeka nyenye muna mahutite momanyie uvafa ang'inya vanyu dahwa nenjia, ahaa nti ino tratra wanyu wa giunde kwamba ujuvafa Mwahu Mweru vasa nevomuomba?"¹⁴Baadae, Yesu wokenea ifefo, na montu neuna mafefo nare bubu. Nare fefo wamofuma, montu usuu agadaha ueghetia. Mwirundo wastajaabu ino. ¹⁵Lakini antu vaingi vahanya, uyui guheya mafefo gwa Beelzebul, mokuu wama fefo¹⁶Vauya vegamosoya na usegha avaaghie isara ufuma ugiunde. ¹⁷Lakini Yesu agayamanya maghemu awe nawavaera, "Moutremi neujubaghuka ujuhendeka ukire tui, na nyumba neebaghukie ijugwa.¹⁸Mwese setani ujuhendeka ubaghukie, utremi wakweujumeka urii?Gwa soko muhanya nofuma mafefo gwa Beelzebul ¹⁹Mwese nenenofunya mafefo gwa Beelzebul, ahaa ayanyu vofunya gwa rina rama anyu?Gwa soko eyei, veso vejuvahukumu nyee. ²⁰Lakini, mwese nofuma mafefo gwa mwancha wama Mungu, basi utremi wa Mungu wavajee.²¹Montu newina silaha negulinda unyumba akwe, mantu akwe ijueghaa salama. ²²Lakini newavamea na montu newina nguu ino, Montu uyoo newina nguu ino ujumuheyeya silaha yakwe, na uhoa ughwae wakwe wong'e. ²³Mweo usuu neatritrambe remwedu nane wihiya na nene, na usuu neatrukusanya nane ugubaghua.²⁴Pepo nemochafu newamofuma montu, uguenda naufenja sehemu negutirii maje ili atruiye.Newahendeka wauria, uguhanya, 'nusuka gune nefumie. ²⁵Newasuka wahanga nyumba erughuwe na ighee ijaa. ²⁶Oi uguenda naufenja mafefo mofungatre nevina mahutite ukea mweso mughonjo na guvaetra vejuegha hafo. Na hali aa montu usuu yuhendeka mbee ukea eyoo aa mwandio."²⁷Nare wahanya nghani isii, moghema wefo waeghetia ino ukea vong'e umokutrano na antu vahanya " Rabarikewa ndaa negufafie na mavee newaokie" ²⁸Lakini mweso wahanya, vabarikiwa avoo nevoghemba ughani wa Mungu na uretunza.²⁹Ighondo mwerumdo wantu uguongezeka, Yesu wandia uhanya " Ufafo urui neufafo wamahutite. Ugufenja isara, na gutrii isara nevejufewa noyozidi eyo ama Yona. ³⁰Maana ginya Yona nare isara gwa antu va Ninawi, ndio na Mwana wa Adamu nejuhendeka isara gwa ufafo urui³¹Malkia wokhuma ujumeka itiku rahukumu na antu vaufafo urui na uvahukumu veso, kwani mweso agafuma umwisio wa ng'e ili aje ajughemba hekima yama Solomoni, na afai wefo nemokuu ukea Solomoni.³²Antu va Ninawi vejumeka gunto aa hukumu itrambe remwe na ufafo urui itriku rahukumu vejueghukumu, kwani veso vegatubu gwa mafundisio ama Yona, na narava, afai wefo nemokuu ukea Yona.³³Gutrii montu gekaku, neguacha tra naumeeka fang'e , ila ugumeacha naumeeka gunto ili kela montu aone mwanga. ³⁴Riho rako netraa aa mwere. Riho rako nerahendeka rija na mwere wako ujuhendeka wina mwanga. Lakini riho rako nerahendeka rivee na mwere wako ujuhendeka kitri. ³⁵Gwa hiyo, mogitaharii ili mwanga negumeere anyu utrahendewe kitri. ³⁶Oi no, mwese mwere wako wong'e guu mwanga, na gutrii sehemu neyo kitri, basi mwere wako ujuhendeka wesawa na tra neyuakaa naufunya mwanga."³⁷Nare wadaha ueghetia, Farisayo agamoreka endolia unyumba akwe, na Yesu wakea mong'e nawahendeka itrambe remwedu nayo. ³⁸Na Mafarisayo vasangaa soko atrinanawa tranju kabla olia malewa aiampende.³⁹Lakini Bwana wavaera, "Nyenye Mafarisayo nemodova unji aa ikombe na mabakuri, lakini mong'e anyu muijue mahutite na ovey. ⁴⁰Nyenye antu nemotriketri ihaa, Aha mweso newaumbie unji atriinaumba mong'e, ⁴¹Vafi atruki neemong'e, na mantu ong'e ijuhendeka meeru gwanyu.⁴²Lakini ole wanyu Mafarisayo, kwani mofunya zaka aa monanana mochicha na moaina aa nyanyi aa bustani. Lakini mwareka mantu aa haki na umuyanja Mungu. Ne muhimu ino uhenda nemaja na umuyanja Mungu, bila ureka nauhenda nasaa mauya.⁴³Ole wanyu Mafarisayo, gwa soko moyanjetre ueghaa umatrumbe oo songe umasinagogi na usalimewa gwa salamu ua hesima umenada. ⁴⁴Ole wanyu, soko mugighetre na makaburi neetrikwetri alama nechut antu veuenenda gunto akwe bilaumanya."⁴⁵Mwalimu umwedu wa seria wa Geyahudiwamojibu na wanwera, "Mwalimu, newarehanya ruguuzinasese." ⁴⁶Yesu wahanya, "Ole wanyu, aalimu va seria! kwani movafa antu meegho mekuu nevetrodaha umehumbua, lakini nyenye motruhumbua meegho esee hatra gwa mwacha hatra umwedu.⁴⁷Ole wanyu, gwa soko mojenga naukaa

kumbukumbu umakaburi aa aoni' nechu vauraghiwe na va babu vanyu. ⁴⁸Oi nyenye mosudangea na uyanja mwemo neahendiwe na va babu vanyu, gwasoko trutri vavauraghie aoni. ⁴⁹Gwasoko esee no, hekima aa Mungu yuhanya, 'Nejuvatrumea aoni na metrume na veso vejuvaghasia nauvauragha. ⁵⁰Ufafo urui ujuwajibeka gwa saghami aa aoni nevauraghiwe ufuma mwandio wa uremi, ⁵¹Ufuma saghami aa Abeli mpaka ama Zakaria, newauraghiwe moghate a mazabahu nenjeru. Hono, novaera nyenye, ufafo urui ujuwajibeka. ⁵²Ole wanyu alimu va seria ya Geyahudi, gwa soko mwahoa funguo yaa ihaa; nyenye aghonjo motriukea, na avoo nevoseghe ukea movaghiya. ⁵³Nare Yesu wafwaya hafo, Anyohadea na Mafarisayovegamughua na ubisana namweso gunto aa mantu maingi. ⁵⁴vegasoya umokwatra gwa nghani yakwe.

Chapter 12

¹Gwa ikhondo risii maelfu aantu vikagirunda itrambimwe, na uandia ugiheyeya, akaandya uhanya na anafunzi vakwe, "Giravi na ululu wa Mafarisayo ni uvi".²Na gutrii gimpipi nigijofihwa ni gitrijorughuwa, uu intu nirifihiwee niritrijomanyika.³Na gikaku nimwarihanyiyee ukutri, rijotregheywa u weeru. Na gikaku nimuyahanya u matrwi anyu na mung'ii anyu niitrungiwee ijohanywa unto a nyumba.⁴Nuvakhania anyandughu vane, mutatrije avoo niviuuragha mwiri na vitrina intu riuya rotrenda,⁵nyeso nuvaonya nimujomutrija. Mutriji uyoo niwajouragha, wina udaho wojughutrwa u jehnamu. Uu nuvakhania nyenye, mutriji usuu.⁶Shomoro itrano itrurinjwa gwa sarafu iviri? Uyi noo gutrii ata umwedu niujovitrwa usonge a Mungu.⁷Nyeso mumanye vii njii ya mitrwe anyu ivariywee. Mutatrije. Nyenye mwi va samani⁸Nuvakhania gikaku niwajonkiri usonge a antu, Mwana wama Adamu ujomukiri usonge a malaika va Mungu.⁹Nyeso gikaku niwajong'itra usonge a antu na mweso ujohitrwa usonge a malaika va Mungu.¹⁰Gikaku niwajohanya ukhani ni uvi u mwana wama Adamu ujosamehewa, nyeso niwajomukufuru Roho Mtakatifu atrijsamehewa.¹¹Nivajovatroa usonge a akuu va masinagogi, atrawala, na ni vina udaho, mutatrije gino mujoighitya ugitetea au ntuni nimujohanya,¹²gwasoko Roho Mtakatifu ujovafundisya ginya mujohanya".¹³Muntu umwedu akamkhanja, "Mwalimu, mukhanie muna wane ampe sehemu a urindi wane".¹⁴Yesu akamujibu, "ni anyu niwanyikiee utrendeka muramui au munyovaranwiya nyenye?"¹⁵Akavakhania, giravi na kila namna a tamaa, gwasoko ufanga wa muntu utrifoo u mantu niuyakwetre".¹⁶Yesu akavakhania ndolio, isamba ra muntu umwedu nee mughwai rikaviya ino,¹⁷na akagiwiya wahanya, nutrenda uri soko ntina sehemu oika mantu ane?¹⁸Akahanya, nutrenda vii. Nijovunja ghala yong'r ninyuii na ujenga imwedu ninkuu, na uyaika mazao ane ong'e.¹⁹Nijomikhania nkho a ne, "Nkhoo wagiikiyaa mantu maingi gwa miakha miingi. Tuya ulie, unyue na uyanje".²⁰Nyeso Mungu akamukhanja, veve mufutru utriku wa rio visighitre nkho ako, na mantu niifo ijotrendeka a ntuni?²¹Ndio gujotrendeka guuyi u mumuntu niugiikiye mali na tri gwa ughwaifa gwasoko ama Bwana.²²Yesu akavakhania anafunzi vakwe, uyi nuvakhania mutatrije u maisha anyu soko mujolia ntuni au mujoyaa ntuni.²³Gwasoko maisha ni zaidi a maliwa, na mwiri ni zaidi a masaa.²⁴Rava nnyonyia gunto, itrurimaa wala uvuna. Itrina nyumba wala ghala oikia maliwa, nyeso Baba wanyu uguilisyya. Nyenye mwi bora hiya na nyonyi.²⁵Wifei ukhatri anyu niugugikhasya ujodaha uongeywa dhira imwedu u maisha akwe?²⁶Mwese mutrudaha utrenda isii nirinyuii ntuni uu ukhasika na mauya?²⁷Ravi maua ni maja. Itutrenda mwimo. Nyeso nuvakhania, Sulemani ugu weeru wakwe wong'e atrinayechwaa ayai,²⁸Mwese Mungu uguyayecha ija mahwa o mbugha, ni irifo, na fadiu ajughutrwa u motro. Uu nyenye mujoyaa ntuni? nyenye ni mwina imani nkeii!²⁹Mutrakhasike mujolia ntuni au mujonyua ntuni, mutatrije.³⁰Gwasoko mataifa ong'e a urimi iukhasikiaa mantu awe. Na Baba wanyu umanyiee musighitre asaa.³¹Nyeso fenji utremi wakwe tranchu, na mauya mujofewa,³²mutatrije, nyenye gwasoko Baba wanyu uyanjitre uvafa nyenye utremi usuu.³³Rinji mali yanyu na muvafe atruki, mugitreneye mifuko niitruhia, hazina a girunde niitruhia, kuko ahimbi na nondo itruruvanga.³⁴Gwasoko guni gwina hazina ako, uu na nkho ako ijoenda kuko.³⁵Masaa anyu ni marifu itrungwe na mukanda, na tra a yanyu iendelee uaka,³⁶na mutrendeke mwi antu nivumuindie Bwana wawe ufuma u harusi, uu niwaja ukhua hodi, vijomurughwira uri.³⁷Vibarikiwe atrumami avoo, ni Bwana ujovahanga virangue.³⁸Mwese Bwana ujoja gwa zamu a gaviri a ulinzi utriku ijotrendeka guja gwa atrumami vasaa.³⁹Ino a ayai, mumanye vii, mwese bwana wa nyumba niwajomanya saa ni muhimbi ujie, atrijoyanja nyuba akwe ivunjwe.⁴⁰Trendeki mwi tayari pia soko mutrunee ni wakati iki mwana wama Adamu ujosuka.⁴¹Petro akahanya, "Bwana ugugukhanja sese ndolio iyii au ugumukhanja mumuntu?"⁴²Bwana akamukhanja, "Ni anyu mutumwa mwaminifu niwina hekima ambaye Bwana wakwe ujomuika unto a atrumami vauya, uu avagawie maliwa awe gwa ikhondo mwafaka?"⁴³Ubarikiwe mutrumami uyoo ni Bwana wakwe waja ujomuhanga ugutrenda ayoo niwahanyiyee.⁴⁴Hakika nuvakhania nyenye soko ujomuika unto a mali yakwe yong'e.⁴⁵Nyeso Mutrumami uyoo akahanya unkhoo akwe, "Bwana wane ugutrinya usuka; akaandia uvakhua atrumami va gighosya na va gikhema, uu wandia ulia na ughara,⁴⁶bwana wakwe niwajoja itriku niatrunee na saa niatrimanyie ujomuaghaia na umuika sehemu aaavoo nitri aamin ifu.⁴⁷Mutrumami niu manyie mafenji ama bwana wakwe, uu atrinagiandaa wala utrenda mafenji akwe ujokhuwa ino.⁴⁸Nyeso mutrumami niatrimanyiee mafenji ama bwana wakwe, nyeso niwatrenda ninoneye azabu ujokhuwa gidogo.⁴⁹Najaa uacha motro uguurimi na nisighitre wuake,⁵⁰nyeso nina ubatizo ni nijobatizwa na nina huzuni faka niwajodahika!⁵¹Uu mughema najiee uetra amani uguurimi? Gutrii, Nuvakhania huya ayo navaaghania.⁵²Fanoi nauandia gujotrendeka gwina antu vatrano unyumba imwedu, na vatatu vijotrendeka hiya na vavirina vaviri vijotrendeka hiya na vatatu.⁵³Vijoaghanika, baba ujutrendeka wi hiya na mwanakwe, na mwanakwe ujutrendeka hiya na baba wakwe, mama ujutrendeka wi hiya na muncha wakwe, na muncha ujutrendeka hiya na mama wakwe, mukhwe ujutrendeka hiya na mama mkwe wakwe.⁵⁴Yesu u neuguvakhania, "Nimwaona malangu iufuma mwei, muhanya mbua ojoja,

ndio gwiuyi. ⁵⁵Na mpefo otraghama niaja, muhanya mututru ujutrendeka na ndio gwiuyi. ⁵⁶Nyenye anafikimudaha utafsiri ginya ng'ii iiri na ilangu, nyeso uri mutrudaha uhanya ikhondo nirifo?⁵⁷Nintuni muntu umwedu atahanye nirija? ⁵⁸Gwasoko nimwenda na musitraki wayo guni hakimu, fatrani nikii munjia atrajogutroa guni hakimu ujojugutrwa gigereza. ⁵⁹Nugukhania, utrijofuma kuko faka urife senti a mwisio.

Chapter 13

¹Gwa ikhondo iriro, nee gwina antu nevamukhanie unto a Agalilaya nee Pilato akavauragha na ukhanja saghami awe na sadaka yawe. ²Yesu akajibu na uvakhania, "Uu mumanyie uu Agalilaya vasaa nevina mahutye hiya na Agalilaya vauya vong'e uu vihangwe na uvi usuu? ³Gutrii nuvakhania, nyeso nimwadiotubu nanyee mujoyaghaa viuyi. ⁴Au antu avoo ikumi na mutrandatru u Siloamu nee munara ukagwa vauraghwa, mughema vasaa nevina mahutye hiya na antu vauya u Yerusalemu? ⁵Gutrii, nene nuhanya, nyeso nimwadiotubu nyenoo mujoyaghaa". ⁶Yesu akavakhania ndolio iyii, "Muntu umwedu newina mtini wafandee u mughunda wakwe ma akaenda u mughunda wakwe ufenja mbisya nyeso atrinahangaa. ⁷Wamukhanie munyotunza bustani, 'Rava gwa miakha itatru najaa ufenja mbisya u mutini nyeso ntinahanga. Wuutreme. Uguruvanga fangi?' ⁸Mtunza bustani akajibu wahanya, 'Ureke mwakha urui uno niufarie ija na utrendea mbolea. ⁹Unoo niwafafa mbisya mwakha niujie, ni guja; nyeso niwadia ufafa wuutreme!" ¹⁰Yesu neugufundisya u Masinagogi ikhondo ra Sabato. ¹¹Rava, negwina mukhema nee miakha ikumi na minane newina roho mchafu wa uzaifu, unee ugikunye atrudaha uimika. ¹²Yesu newamuona, akamukhanie, "Mama waikwaa huru ufuma ugu uzaifu wako". ¹³Akaika mikhono unto akwe, unoo waghoka wamurumba Mungu. ¹⁴Nyeso mukuu wa Sonagogi akakiwa gwasoko Yesu akamuforya itriku ra Sabato. Uyi mutrawala akavakhania antu, "Gwina matriku sita ni lazima mutrende mwimo. Njii mujoyaghaa na tri u gitriku ra sabato". ¹⁵Bwana akamujibu wahanya, "Anafiki! Gutrii mumuntu urughua ndoghwe au ng'ombe ufuma u musae na uvatoa unyua maji itriku ra sabato? ¹⁶Uyi noo binti wa Abrahamu, nii setani wamutrungie uu jaitrinoneye gitrungo gakwe gitrarughuwe itriku ra sabato?" ¹⁷Nee uguhanya nkhanie isii, avoo vong'e niviumuhitra vikaona minyaa, unoo antu vauya vong'e vikayanja gwasoko a mantu newayatrendaa. ¹⁸Yesu akahanya, "Utrema wa Mungu ugikhwetere na ntuni na nudaha uwiikhoya nantuni? ¹⁹Ginya mbeyu a haradani neakamihwa muntu umwedu wafandia u mughunda wakwe, unoo akinda atrendeka mutri ukuu, na nyonyi ya girunde ikajenga irurio yawe u masanja ayo. ²⁰Kanki akahanya, "Niwiikhoye na ntuni utrema wa Mungu? ²¹Ni ginya usasu ni mukhema akahwa watrendea ugu utru unoo waumuka. ²²Yesu akaenda kila gijiji newinji u Yerusalemu uvafundisya. ²³Muntu umwedu akawiya, "Bwana ni antu vakeii nivijochowa?" Uyi wavakhania, ²⁴Gihumbue ino ukiri mulango niunyuii, gwasoko vaingi vijosoya vitrijodaha ukia. ²⁵Unoo munyanyumba niwajoimika na urughua mulango, mujoimika unji na ukhwa hodi muhanye, Bwana, Bwana gurughwire, ujoyakhania, 'ntivamanyie nyenye na guni mufumie'. ²⁶Unoo mujohanya, "Gukalia na unyua usonge ako venoo ukafundisya guni sese". ²⁷Nyeso mweso ujoyajibu, 'nuvakhania, ntivamanyie guni mufumie, fwayi guni nene nyenye anyotrenda mahutye! ²⁸Gujotrendeka gwina girio gikuu nimwajovaona Abrahamu, Isaka, Yakobo na manabii vong'e ugu utrema wa Mungu, nyeso nyenye mwajughutrwaa unji. ²⁹Vijoghea ufuma ukiya, umwei ukuma na utraghama, na utuya u meza a maliwa ugu utrema wa Mungu. ³⁰Na manya irii, wa nyuma ugutrendeka wa mwandio na wa mwandio ugutrendeka wa nyuma. ³¹Muda ukufii baadae, baadhi a mafarisayo vikaja na umukhanie, "Enda na ufwaye hafai gwasoko Herode ugusigha uguuragha". ³²Yesu akahanya, "Endi mwendomukhanie mura usuu, 'Rava nujuncha fefo na uforya rio na fadiu, na itriku ra gatatru nijokhondeya ndolio ane. ³³Ni guja gwasoko ane uendelea rio, na itriku nirijie, gwasoko itriyanjiywe umuuragha nabii kwengi na Yerusalemu. ³⁴Yerusalemu, Yerusalemu, anyu niuguvauragha manabii na uvakhua na magwe avoo nivatrumiwe guni nyenye. Mara ngapi nusighaa uvarundaana vanyu ginya nkuku niurundaa anankuku vakwe u mbaya yakwe, unoo mutrinasighaa. ³⁵Rava, nyumba ako arekwaa. Nanee nuvakhania, mutrudaha unyona hata mujohanya, 'Ubarikiwe usuu niujie gwa rina rama Bwana.'"

Chapter 14

¹Ikagighea itriku ra Sabato neewinji ukhaya u gionzozu wa Mafarisayo ulia mukatre, unoo nevimuraviee ija.

²Rava, hafoo usonge akwe neegwina muntu wiimbi. ³Yesu akawiya u seria a Ayahudi na Mafarisayo, "Uu ni guja u muforya itriku ra Sabato?" ⁴Nyeso nevikire, uu Yesu akamuforya na wamuyanjiya ende. ⁵Wavakhania, "Anyu ukhatri anyu niwina mwana au ng'ombe niwagwira u gisime itriku ra sabato atriomufunya unji?" ⁶Antu vasaa nevitrina udaho wofunya ijibu gwa muntu ayai. ⁷Yesu newamanya avoo neviraikiwe vahwaniana matrumbi a hesima, akavakhania ndolio wahanya, ⁸"ikhondo nemuraikiwee na muntu u harusi, utragikhae sehemu ya hesima, fangi uraikiwe muntu wohesimiwa ino hiya navee. ⁹Uu muntu niuvaraikiwe nyenye niwaghea, ujogukhania veve, "mufe muntu uyui nafasi ako," unoo gwa minyaa ujohoa nafasi a mwisio. ¹⁰Nyeso veve niwaraikwa enda wendogikhaa u mwisio, unoo uyoo niuguraikie niwaja, adahe ugukhania veve, 'Rafiki enda usonge', ujutrendeka wahesimikaa usonge a vong'e nivigikhee navee. ¹¹Gwasoko uyoo niugugihumbua ujositywa, na uyoo niugugisimiyaa ujohumbuwa. ¹²Yesu noo akamukhania muntu neumuraikie, 'Niugfunya maliwa a mumwi, utravaraikie marafiki ako au anyandughu vako. ¹³Hiya ayo, niugutrenda sherehe, raika atruki, vilema na afoku, ¹⁴navee ujobarikiwa gwasoko vitrudaha ugurifa. Gwasoko ujobarikiwa gwa ufityo wa. niwina haki". ¹⁵Ikhondo avoo nevigikhee u meza vina Yesu neakatregheya ayai, akavakhania, "Ubarikiwe uyoo niujolia mukatre ugu utremi wa Mungu!" ¹⁶Nyeso Yesu akamukhania, "Muntu umwedu akatrenda sherehe nkuu waraika antu vaingi. ¹⁷Sherehe neikaandia, akamutruma mutrumami wakwe avakhaniw, 'Njii gwasoko muntu ong'e akhondekaa'. ¹⁸Vong'e vikaandia uomba radhi. Wa mwandyo akamukhania mutrumami, 'Naghuaa mughunda unoo ninji uwuona. Unsamehe'. ¹⁹Na muuya akahanya, 'Naghuaa ng'ombe unoo ninji uvafundisya. Unsamehe'. ²⁰Na muntu muuya akahanya, 'Naroghoaa, ntudaha uja'. ²¹Mutrumami akasuka na umukhania bwana wakwe muntu ayai. Akakhaifa na umukhania mutrumami wakwe, 'Enda uri u mutraa wendovaetra atruki vilema na afoku". ²²Mutrumami akahanya, 'Bwana asaa niwaraghiyaa atrendekaa unoo kii gwina nafasi'. ²³Bwana akamukhania mutrumami, 'Enda u njia na vichochoro uvakhanie vikie, unoo nyumba ane igijue. ²⁴Gwasoko navakhaniaa, avoo nevaraikwaa mwandiogutirii niujowonja sherehe ane'. ²⁵Unoo antu vaingi nevienda nayo akageuka na uvakhania, ²⁶Mpese muntu niwaja guni nene atrumukiwa baba wakwe, mama wakwe, mukhema wakwe, anakwe, auna vakwe va gighosya na akhema, ndio na hata maisha akwe atrudaha utrendeka mwanafunzi wane. ²⁷Muntu niwadia uhoa musalaba wakwe na uja unyuma ane atrudaha utrendeka mwanafunzi wane. ²⁸Gwasoko ni anyu ukhatri anyu niusighitre ujenga munara atriogikhaa agheme mahesabu mwese ukwetre iroo niusighitre adahe ukhondeya risii? ²⁹Hiya ayo niwaika musingi na waremwa ukhondeya, vong'e nivaonjee vijoandia umuzihaki, ³⁰vijohanya, 'Muntu uyui akaandia ujenga, wauriaa nguu yokhondeya. ³¹Au mutremi iki, niwasigha ugikhua na mutremi muuya u fitra, niujogikhaa fang'i na uandia uhoa ushauri mwese ujodaha, itrabmwewe na antu makumi elfu ugikhua na mutremi muuya niujie unto akwe na antu elfu ishirini? ³²Mwese tri uyi ijeshi ra vauya kii ri kwengi ugutruma balosi gwa masharti a amani. ³³Uyi, gikaku ukhatri anyu niatrijoreka ong'e niuyakwetre, atrudaha utrendeka mwanafunzi wane. ³⁴Munyu ni uja, nyeso munyu niwaurya lombe ayo ugudaha utrendeka uri kanki munyu? ³⁵Itrina matumizi kanki ugu udongo au gwa mbolea. Ugujughutruwa kwengi. Usuu niwina matrwi otregheya atregheye."

Chapter 15

¹Uu atoza usuru vong'e na avoo nivina mahutye vikaja umughimba Yesu. ²Mafarisayo vong'e na anyohadia vikahanya, "muntu uyui uguvakaribisa anyahutye na uulia nayo." ³Yesu akahanya ndolio iyii, wahanya, ⁴"Anyu guni nyenye, mwese wina nkhooh ighana na wayaghaya imwedu, atriiorika iyoo tisini na tisa umbugha, endo mifenja iyoo niayaghaa faka amione?" ⁵Mweso niwamihanga ugumiika u maegha akwe na uyanja. ⁶Ni waghea unyumba, uguvaitrana marafiki vakwe na jirani vakwe wavakhania yanji nanee, gwasoko nahangaa nkhooh ane neayaghaa, ⁷nuvakhania uyi gujotrendeka gwina uyanjo girunde gwasoko a munya mahutye umwedu niwatubu, ino a anyahaki tisini nivirtina nkumbu otubu. ⁸Au gwina mukhema iki niwina sarafu ikumi na hela, niwayaghaya sarafu imwedu atriioacha traah amifenje gwa bidii faka amihange? ⁹Uu niwamiona uguvaitrana marafiki vakwe na jirani vakwe avakhanie yanji nanee, nahangaa sarafu ane neayaghae. ¹⁰Uyi nuvakhania gwina furaha usonge a malaika wa Mungu gwasoko a munya mahutye umwedu niwatubu." ¹¹Na Yesu akahanya, "Muntu umwedu nee wina ana vaviri, ¹²uyoo nimunyuii akamukhania ihe, Baba nampa mali ninoneye urisi. Uu akavaaghaania mali yakwe. ¹³Matriku tri maingi akarunda ong'e niuyakwetre wenda ng'ii a kwengi, uu kuko akafaghatya hela yakwe waghua mantu niitrinoneye, na ulia hela gwa anasa. ¹⁴Uu newatrumia ong'e njaa nkuu ikahefeah ung'ii isii namweso wakhasika. ¹⁵Akaenda na ugajiri mweso u raia umwedu wa ng'ii isii, uu akamutroa umughunda ulisya nguma. ¹⁶Unoo akasigha ugiikutya gwa mabada ni nguma yalilee gwasoko gutrii muntu gikaku niwamufiee intu rolia. ¹⁷Unoo mwana nimunyuii neakaika unkhoo akwe, akahanya ni atrumami vanga vama baba wane vina maliwa maingi odaha nanee nifo hafai, nukuya na njaa! ¹⁸Nijofwaya na uenda guni baba wane na umukhania, "Baba nakoseeah unto a irunde na usonge a miho ako. ¹⁹Ntinoneye uitranwa mwana wako kanki; ntenda ginya umwedu wa atrumwa wako." ²⁰Uu akafwaya wenda guni baba wakwe. Nekii wi kwenngi akamuonea huruma wadua wendomukumbatria na umutomya. ²¹Mwana usuu akamukhania, 'baba nahutyaa girunde na usonge a miho ako ntinoneye uitranwa mwana wako. ²²Baba usuu akavakhania atrumami vakwe, 'rietri uri isaa ni rija, mumuyeche mutrendeye na fetre u mwancha na matru u mighuu. ²³Uu etri mwang'ombe niughinie mumukikitre gulie na guyanje. ²⁴Gwasoko mwanane newakuyaa unoo fanoi mufanga. Neuyaghae wagigheeah vayanja ino. ²⁵Mwanakwe ni mukuu nee ugumughunda. Nee uguenda ujie akatregheya ruri ya nyimbo na miinisyo. ²⁶Akaitrana mutrumami umwedu wamuwiya mantu ayai ni ntuni? ²⁷Mutrumami akamukhania muna wako wajaa na baba wako wamukikitriaa mwang'ombe niughiniee gwasoko wasukaa ija. ²⁸Mwana ni mukuu akakiwanwahitra uhefeah mung'ii uu ihe akafuma unji umusiya. ²⁹Uu akamujibu ihe wahanya, 'Rava nene nagutrumamiaa miakha miingi, unoo ntinahutya amri ako, uu utrinampaa ata mwamburi uu nidahe usherekea na marafiki vane. ³⁰Nyeso nee waja mwana wako uyui niwayaghaeye mali ako ong'e na makahaba wamuhinjiaa mwang'ombe niughinie. ³¹Baba akamukhania, 'Mwanane, veve wiitrambimwe nanee matriku ong'e na ong'e ninikwetre ni ako veve. ³²Unoo jainoneye sese utrenda sherehe na uyanja, uyui muna wako newakuree, uu fanoi mufanga; newayaghae fanoi wagigheeah."

Chapter 16

¹Yesu akamukhanika kanki mwanafunzi wakwe, "Nee gwina muntu umwedu mughwai nee wina meneja, akakhaniwa meneja ugufaghatya mali yakwe. ²Uu mughwai akamuitranga wamukhanika, "Ni ntuni iyii ninimitregheye guni veve? Funya hesabu ya umeneja wako, gwasoko utrudaha utrendeka meneja kanki. ³Meneja usuu wahanya unkhoo akwe, Nitrende ntuni, gwasoko bwana wane wong'eyeya mwimo wane wa umeneja? Ntina nguu yorima, na uomba naona ayai. ⁴Nimanyie ninajotrenda uu ninajoheywa u mwimo wane wa uwakili antu vijonkaribisha u makhaya awe. ⁵uu wakili akavaitranga adeni vama bwana wakwe kila umwedu wa mukhanika wa mwandyo, 'Ugudaiwa uri na bwana wane?' ⁶Wahanya ifimo ighana rimwgedu vya makutra wamukhanika, 'hoa ketri ako andika hamsini. ⁷uu wamukhanika muuya, 'venoo ugudaiwa giasi iki?' wahanya, 'ifimo ighana rimwedu vya ngano wamukhanika hoa ketri ako andika semanini'. ⁸Bwana usuu akamusifu meneja zalimu ginya watrendaa. Gwasoko ana va urimi urui vahughu vaingi viulooa gwa uhughu na antu va ufande wawe hiya na ana va weeru. ⁹Nanee nuvakhania gitrendi mu marafiki na mali ya uzalimu uu nirajourika vivakaribisye u miikhao a khae na khae. ¹⁰Ni mwaminifu ugu iroo nirinyui ino ugutreneka mwaminifu u iroo nirikuu. ¹¹Mpese nyenye ne mutri aaminifu u mali ya uzalimu ni anyu niujovaamini u mali a tutri? ¹²Na mpese nee mutri aaminifu utrumia mali ya muntu muuya ni anyu niujovafa ni anyu nyenye? ¹³Gutrii mutrumami niugudaha utrumikia mabwana vaviri, gwasoko ujomukiwa umwedu na umuyanika muuya. Uu mutrudaha umutrumikia Mungu na mali. ¹⁴Uu Mafarisayo, neviyanjitre hela vikayatregheya ayai uu vamuzihaki. ¹⁵Na wavakhania, "Nyenye ndio ni mugisighaa mwi haki usonge aantu nyeso Mungu ukengee nkho yanyu. Gwasoko nirifumiee gwaantu rumukiwisyaa Mungu. ¹⁶Seria na manabii neeifo faka Yohana neewaja. Ufuma ikhondo risii, nkhanii ninjija ya utremi wa Mungu yuhanywaa, na muumuntu ugusoyaa ugihefeya gwa nguu. ¹⁷Nyeso ni guoro gwa irunde na ng'ii iyaghae guliko herufi imwedu a seria iyaghae. ¹⁸Niugurekaa mukhema wakwe na uroghoa muuya ni mufumbu, uu niugumuroghoa usuu niwarekiweee na mughosya wakwe ni mufumbu. ¹⁹Nee gwina muntu umwedu mughwai neuguyaa masaa a rangi ya zambarau na kitani nigija uu neuyanjitre muu itriku ughwai wakwe niukuu. ²⁰Na mmutruki umwedu rina rakwe Lazaro nee ugu geti rakwe na wina idonda. ²¹Mweso noo ne usighitre uikutra gwa maliwa ni neugwaa u meza a mughwai usuu uu mbwa yaja yaramba madonda akwe. ²²Uu mutruki usuu akakuya na wahowa na malaika faka ugikua gama Ibrahimu. Mughwai usuu noo wajokuya waikwa. ²³Uu kuko kuzimu nee ugu makhasiko akahumbua miho akwe wamuina Ibrahimu gwa kwengi na Lazaro u gikua gakwe. ²⁴Waria wahanya, 'Baba Ibrahimu ng'urumia umutruma Lazaro atrendee mwancha wakwe u maji auyanjisye urimi wane; gwasoko nukhasywaa u motro urui. ²⁵Nyeso Ibrahimu akahanya, 'Mwaname kumbukwa u maisha ako ukayafokea mantu ayai ni maja uu Lazaro noo akahanga ni mavi. Uu fanoi wihafai ugufarijiwa venoo uguvara. ²⁶Na ino a ayai, guikiwee ikhombo ririfu inoo ufuma kunui uja guni nyenyeunoo antu vitradahe uvua vije guni sese. ²⁷Mughwai usuu akahanya, "Nuguromba baba Ibrahimu, umutruma unyumba guni baba wane ²⁸gwasoko nina auna vatrano avanye gwa woova uu veso noo vijoja hafai u makhasiko. ²⁹Nyeso Ibrahimu akahanya, 'Vina Musa na manabii vaeke vavaghimbe veso. ³⁰Mughwai usuu akahanya, 'gutrii, Baba Ibrahimu nyeso mwese ende muntu ufuma gw akuyi vijotubu. ³¹Nyeso Ibrahimu akamukhanika, 'Nivadiovatregheya Musa na manabii vitrijodaha ushawishiwa na muntu hata afume gwa akuyi.

Chapter 17

¹Yesu akavakhania anafunzi vakwe, "mantu niusababishaa antu vitrende mahutye itrina budi ugighea, nyeso ole wakwe muntu niuguyasababishaa! ²Ni guja mweso muntu usuu ajotrungiywa igwe niriitro rosiera unkingo akwe na ujoghutruwa u bahari, hiya na umutrenda umwedu wa avai ni vanyui vitrende mahutye. ³gilindi. Mpesa muna wagukosea muonye, unoo niwatubu musamehe. ⁴Uu niwagukosea mara saba gwa itriku rimwedu waja wahanya, 'nutubu' musamehe!"⁵Mitrume vakwe vikamukhania, "Guonyeye imani itru". ⁶Bwana wahanya, "mpesa nijotrendeka nina imani ginya mbeyu a haradani nee nijodaha uukhania mutri urui wa mukuyu, 'hegha wendokinda u bahari' uu ujovatii. ⁷Nyeso ni anyu ukhatri anyu, niwina mutrumami niugurimaa mughanda au udimu nkho, ujomukhania ni usukiee u mughunda, 'Njuu uri ugikhae ulie maliwa? ⁸Uu atrijomukhania, "Ntendeya maliwa nilie na gitrunge mukanda na untumikie faka ninijodaha ulia na unyua. Baada a hafo ujolia na unyua?"⁹Atrijomushukuru mutrumami usuu gwasoko watrendaa ayoo niwakhaniwaa? ¹⁰Uyi nanyee ni mwatrenda ninatrumiwee hanyi, 'sese gu atrumami nivitrinoneye. Gwatrenda ayoo tu niinoneye utrenda."¹¹Ikagighea kwama nee usafiri winji Yerusalemu akikira u mfaka wa Samaria na Galilaya. ¹²Nee uguhefe u gijiji gimwedu akatrana na antu ikumi nee vina ukoma. Vikaimika kwengi. ¹³Vahanya, "Yesu, Bwana guhurumie."¹⁴Nee wawaona wavakhania, "Endi mwendogighea u makuhani". ¹⁵Umwedu wawe nee waonaa wadfoa wasuka gwa ruri ukuu ugumukurya Mungu. ¹⁶akztrungama u mighuu ama Yesu wamurumba. Mweso nee Musamaria. ¹⁷Yesu akajibu wahanya, "Uu vitrinaeraa vong'e ikumi? Vigufei avoo vauya tisa? ¹⁸Gutrii ata umwedu niwagigheiree usuka na umutukuza Mungu hiya na mughenyi uyui?" ¹⁹Akamukhania, "Imika wende imani ako aguforyaa."²⁰Nee wawiywa na mafarisayo utremi wa Mungu ujie nanai? Yesu akajibu wahanya, "Utrmi wa Mungu tri intu nirugigheaa. ²¹Wala antu vitrijojanya, 'rava hafai' gwasko utremi wa Mungu wi mun'ii ane."²²Yesu akavakhania anafunzi vakwe, "Ikhondo rijoghea mujosogha uona itriku ra Mwana wama Adamu nyeso mutrijoona. ²³Vijovakhania, 'Rava kukoo! Rava hafai!' nyeso mutrende urava wala uvasambiya, ²⁴ginya umeme wa ufiro niugumwikaa u anga uandya ufande umwedu faka wuuya. ²⁵Nyeso mwandio ijomunoneya uhasika u mantu maingi na uhitruwa na gizazi igii. ²⁶Ginya matriku ama Nuhu, uu ndio gujotrendeka guuyi u matriku a Mwana wama Adamu. ²⁷Vikalia, vanyua, varoghoa na uroghwa faka itriku iroo ni Nuhu wahefe u safina na gharika aja avayaghaya vonge. ²⁸Ndio negwi uyi matiku ava Lutu, vikalia, vanyua, vaghua na urinja varima na vajenga. ²⁹Nyeso itriku risii Lutu nee wafwaya Sodoma, ikakhua mbua a motro. ³⁰Uyi ndio gujotrenda guuri itriku ni mwana wama Adamu niwajorughuwa. ³¹Itriku risii utramuyanjiye niugu dari a nyumba asime uhoa bizaa yakwe mung'ii a nyumba. Na utramuyanjiye nii ugu mughunda suke ukhaya. ³²Mukumbukwe mukhema wama Lutu. ³³Gikaku niugusoya uyachoa maisha akwe ujoyayaghaya, nyeso nwajoyayaghaya ujoyahanga. ³⁴Nugukhania, utriku usuu utrijotrendeka ina antu vaviri u gitranda gimwedu. Umwedu ujohowa na muuya ujorekwa. ³⁵Gujotrendeka gwina akhema vaviri viusia. Umwedu ujohowa na muuya ujorekwa". ³⁷Vikamuwiya, "Gufei, Mungu" Wavakhania, "Hafoo guni gwina muzoga, unoo trai viugirundaa itrambimwe". ³⁷Vikamuwiya, "Gufei, Mungu" Wavakhania, "Hafoo guni gwina muzoga, unoo trai viugirundaa itrambimwe."

Chapter 18

¹Uu akavakhania ndolio ginya nee inoneye uromba ino, na vitrakate tamaa. ²wahanya, "nee gwina hakim u muji fulani, uu neatrumutirija Nungu na atrihe simu antu. ³Nee gwina mujane hafo fifi, uu akamwvnde a mara nyingi, 'njariya uhanga haki ane u mupinzani wane. ⁴Gwa muda urifu nee atri tayari umuariya, nyeso baada a muda urifu akahanya unkhoo akwe, 'ingawa nene ntumutirija Mungu wala umuhesimu muntu, ⁵nyeso gwasoko mujane uyui ugunsumpuanumuariya uhanga haki akwe, uu atraje ajonkhatraya gwa uja mara kwa mara". ⁶Bwana akahanya, Tregheya gina uguhanya hakim usuu zalimu. ⁷Uu Mungu atri joetra haki gwa ateule vakwe avoo niviumuriria mumwi na utriku? UU mweso atri joghimiya guni mweso? ⁸Nuvakhania ujoetra haki uri guni veso. Nyeso ikhondo Mwana wama Adamuniwajoja, uu ujohanga imani guurimi? ⁹Uu akavakhania ndolio iyii gwa baazi aantu ni viugionaa veso ndio vina haki na uvazarau antu vauya, ¹⁰antu vaviri vikanatria hekaluni venda usali: umwedu wa mafarisayo muuya mutoza ushuru. ¹¹Farisayo akaimika waromba mantu ayai unto akwe mweso. 'Mungu nushukuru gwasoko nene nti finya antu vauya ni ahimbi, antu nitri vaadilifu, afumbu au ginya uyui mtoza usuru. ¹²Nufungaa mara mbili muuwiki. Nufunayaa zaka u mapato ong'e ninuhangaa'. ¹³Nyeso mutoza ushuru, akaimika kwengi, atrinadahaa uhumbua miho akwe girunde, wakhua gikua gakwe wahanya, 'Mungu rehemu nene nina mahutye'. ¹⁴Nuvakhania Muntu uyui akasuka ukhaya wina haki hiya na uyoo muuya gwasoko niuguginatriyaa ujosimiywa nyeso niuguginyenyeyesa ujohumbuwa'. ¹⁵Antu vikamuetrea na avawe vanyuii uuv adahe uvagusa, nyeso anafunzi vakwe nevaona uyi vikavaghiya. ¹⁶Nyeso Yesu akavaitrana wahanya, "Vareki ana ni vanyuii vije guni nene gwasoko utremi wama Mungu ni wa antu ginya vasaa. ¹⁷Amin nuvakhania muntu gikaku niwadia ufokea utremi wa Mungu ginya mwana ni dhahiri atri johefea'. ¹⁸Mutrawala umwedu akamuwiya, 'Mwalimu ni muja nitrende ntuni uu niurindie ufanga wa khae na khae?' ¹⁹Yesu akamukhania, 'Nintuni niugunyintana mwema? Gutrii muntu ni muja uu Mungu imwene. ²⁰Uimanyie amri- utazini, utauraghe, utrahimbe, utaregheghe vahesimu baba na mama wako. ²¹Mutrawala usuu akahanya, 'mantu ing'e ayai niyakwatrie ufuma nee ni gijana'. ²²Yesu nee watregheya ayai akamukhania, "Ukefewe intu rimwedu. Ni guja urinje ong'e niukwetre ufafe atruki, uu venoo ujotrendeka wina hazina nkuu girunde uu njuu unsambiye. ²³Nyeso mughwai newatregheya ayai, akakiwa ino gwasoko nee mughwai ino. ²⁴Yesu akamuona gina akakiwa ino wahanya, 'ni gukaku aghwai uhefea uguutremi wa Mungu! ²⁵Ni guoro ngamia uhefea u sindano, hiya na mughwai uhefea uguutremi wa Mungu'. ²⁶Avoo nevatregheya ayai vikahanya, 'anyu noo niujodaha uchowa?' ²⁷Yesu akajibu, 'Mantu niitrudahika na antu Mungu uguyadaha'. ²⁸Petro akahanya, 'Naam, sese gwarekaa muu intu gwagusambiyaa veve'. ²⁹Yesu akamukhania, 'Amin nuvakhania gutiimuntu niwarekiee nyumba au mukhema, au auna, afafi na ana, gwasoko a utremi wa Mungu, ³⁰niatrijofokea maingi ino uguurimi urii na urimi niujie ufanga wa khae na khae'. ³¹Baada ovarunda avoo ikumi na vaviri wavakhania, 'Rava gunatria gwinji Yerusalem, na mantu ong'e ni ahadiwee na manabii uhusu mwana wama Adamu ijokhondeywa. ³²Gwasoko ujohowa na antu va mataifa na ujotrendewa dhihaka. ³³Baada omukhua makhotyavijomuuragha na itriku ra gatatu ujofitya'. ³⁴Vitrinamanyaa mantu ayai na ukhani urui neufihiwee guni veso na vitrinamanyaa mantu neuhanywa. ³⁵Yesu newaghea Yeriko, muntu umwedu mufoku neugikhee umpeo a babaa uguromba aariywe, ³⁶neutregheye antu akawiya gwina ntuni. ³⁷Vamukhania Yesu wa Nazareti ugukia. ³⁸Mufoku usuu akaria, wahanya, 'Yesu Mwana wama Daudi njariya' ³⁹avoo neviuenends vakamukene a mufoku, vamukhania akie. Nyeso mweso akazidi uria gwa ruri, mwana wama Daudi njariya. ⁴⁰Yesu akaimika wahanya muntu usuu aetrwe guni mweso. Uu mufoku nee waghea guni Yesu wawiya, ⁴¹usighitre nigutrendee ntuni? Wahanya, 'Bwana nisighitre nione'. ⁴²Yesu akamukhania, 'Uone. Imani ako aguforyaa'. ⁴³Unoo waona, wamusambiya Yesu wamutukuza Mungu. Nee vaona vii antu vong'e vamunguza Mungu.

Chapter 19

¹Yesu akahefea na ukira ukhatri a Yeriko. ²Uu hafo nee gwina muntu uguitranwaa /zakayo uu nee mukuu wa atoza ushuru unee mughwai. ³Arii ugusoya umuona Yesu ni muntu iki, nyeso atrinadahaa uona gwasoko antu nee vaingi, uu mweso nonee mukufi. ⁴Uyi akatrongea usonge aantu, wanatria u mukuyu udahe umuona gwasoko Yesu nee wififi. ⁵Yesu nee wafika hafo akarava gunto wamukhania, 'Zakayo sima uri, gwasoko rio ni lazima niduve ukhako. ⁶Watrenda uri wasima na wamukaribisha ija. ⁷Antu vong'e nevaonaa asaa valalamika vahanya, 'Wendaa umusoya muntu niwina mahutye'. ⁸Zakayo akaimika wamukhania Bwana, Rava Bwana nusu a mali yane nuvafa atruki, na mpese namuheyeye muntu gikaku intu, numusuchiya mara nne'. ⁹Yesu wamukhania, 'Rio wokovu wagheaa unyumba iyii, gwasoko navee wi mwana wama Ibrahimu. ¹⁰Gwasoko mwana wa muntu wajaa ufenya na uchoa antu niviyaghae'. ¹¹Nevatregheya asaa akaighitya na wafunya ndolio, gwasoko nee wififi na Yerusalemu na vso nevahanyaa wui utremi wa Mungu nee wififi ugighea itrambimwe. ¹²Uyi wavakhania, 'Ofisa umwedu akaenda ung'ii a kwengi uu afokee utremi na usuka. ¹³Akavaitrana atrumami ikumi, marundo ikumi, wavakhania, 'tendi biashara faka guni nijosuka. ¹⁴Nyeso ananchi vakwe nee vimuwhitre uu vikatruma ajumbe vimusambiye vendahanya, 'Gutrisighitre muntu uyui agutrawale'. ¹⁵Nee wasuka ukhayabaada a utrendwa mutremi, waamuru atrumami avoo newavarekee hela viitranwe guni mweso, amanye faida iki nivahangiee. ¹⁶Wa mwandio akaja, wahanya, 'Bwana ifungu rako ratrendaa mafungu ikumi zaidi'. ¹⁷Ofisa usuu wamukhania, 'Guja mutrumami nimuja. Gwasoko u mwaminifu u gintu rinyui, ujutrendeka wina madarak u miji ikumi'. ¹⁸Wa gavii akaja wahanya, 'Bwana fungu rako ratrenda mafungu atrano'. ¹⁹Afisa uyui akamukhania hoa mamlaka u miji itrano'. ²⁰Na muuya akaja wahanya, 'Bwana hela ako, nee naikiee ija ugitrumbaa, ²¹gwasoko nkatrija veve u muntu mukhai. Uguheya igoo niwinaikaa na uvuna niwinafandia; ²²Ofisa akamukhania, 'Gwa nkhanu yako veve, nuguhukumu, mutrumami ni muvi. Wamanyiee nene ni muntu mukhai, nuhoa nintinaikaa na uvuna nintinarifandia. ²³Chu utrinaikaa hela ane u benki, uu ninasuka nihoe na faida? ²⁴Ofisa wavakhania antu neviimikie hafo, 'Muheyeyi ifungu irii na umufa uyoo niwina mafungu ikumi'. ²⁵Vamukhania, 'Bwana mweso wina mafungu ikumi'. ²⁶Nuvakhania, mumuntu niukwetre ujoongeywa, nyeso niatrikwetreiroo niukwetre ujoheyeywa. ²⁷Nyeso maadui vane avai vitrinasighaa nitrendeke mutremi wawe, vaetri hafai muvauraghe usonge ane'. ²⁸Nee wahanya ayai akafwaya wenda u Yerusalemu. ²⁹Newahumbia Bethfage na Bethania fifi na mulima wa Mizeituni, akavatruma anafunzi vakwe vaviri, ³⁰wahanya, "Endi u gijiji ga jirani nimwahefea mujohanga mwandoghwe akinanatriwa. Mutrungi mumuetre. ³¹Mpese muntu ajovawiya, "Chu mumutrunga?" hanyi "Bwana umusighitre". ³²Avoo nevatrumwaa vikaenda vamuona mwandoghwe gina Yesu newavakhaniaa. ³³Neviumurughwira vikakhaniwa, "Nintuni nimumuhambwira mwandoghwe uyui?" ³⁴vikahanya, "Bwana umusighitre". ³⁵Uu vikamutrwera Yesu vatranda masaa awe unto a mwandoghwe na vamunatriya Yesu unto akwe. ³⁶Unoo nee winji antu vikatrende massa awe u babaa. ³⁷Nee ugusima mlima wa Mizeituni, anafunzi vong'e vikaandia umukurya Mungu gwa ruri ukuu, gwasoko a mantu ni makuu nee vayaonaa, ³⁸viuhanya, "Ubarikiwe mutremi niujie gwa rina rama Bwana! Amani gurunde na weeru gunto". ³⁹Mafarisayo u mukutrano vikamukhania, Mwalimu, vakiye anafunzi vako. ⁴⁰Yesu akajibu wahanya, "Nuvakhania avai nivakia magwe ijoighitya". ⁴¹Yesu newahumbia u muji akaurira, ⁴²wahanya, mpese newuune hata veve, ugitriku irii mantu nee aguetree amani igifihiee u miho ako. ⁴³Gwasoko matriku ijie adui vako vijoenga fifi navee, viuguzunguka na uguonyeya kila ufande. ⁴⁴Vijogikhwiya fang'i veve na ana vako. ⁴⁵Yesu akahefea hrekaluni, wandia uvajuncha avoo nee viurinja ⁴⁶wavakhania, "ihadiwe nyumba ane ni nyumba a sala; nyeso nyenye mwamitrenda ifango ra ahimbi". ⁴⁷Uyi Yesu nee ugufundisya muu itriku u hekalu. Makuhani na alimu va seria vikasigha umuuragha, ⁴⁸nyeso vitrinahangaa ikhondo rotrenda uyi, gwasoko antu vong'enevimughimbiee.

Chapter 20

¹Itriku rimwedu, Yesu nee ugufundisya antu Hekaluni na utranantya ukhani, makuhani na alimu va seria vikamwendea na anyampaa. ²Vikaighitya vamukhania, "Gukhanie ni gwa mamlaka gani ugutrenda mantu ayai? Au ni anyu usuu wagufaa udaho urui?" ³Mweso wajibu, wavakhania, 'Nanee nijovawiya iswali mbwiri ⁴ubatizo wama Yohana ufumiee girunde nampa gwa antu?" ⁵Nyeso vikagikhania veso gwa veso, vahanya, "Nigwahanya afumiee girunde ujoguwiya, chu mutrinamwaminii?" ⁶na ni gwahanya afumiee gwa antu; antu vong'e hafai vijogukhua na magwe gwasoko vong'e viune Yohana nee nabii". ⁷uu vikamujibu vitrunee guni ufumiee. ⁸Yesu akavakhania, "Uu nene ntuvakhania nyenye ni gwa mamlaka iki nutrenda mantu ayai". ⁹Akavakhania antu ndolio iyii, "Muntu umwedu akafandia isamba ra mizabibu, akarikodisia gwa anyorima sabibu, na akaenda u ng'ii mbuya gwa muda urifu. ¹⁰Gwa muda niwafangiwee akamutruma mutrumami wakwe gwa akulima va mizabibu. Nyeso vikamukhua, vamusucha viuyi. ¹¹Akamutruma kanki mutrumami muuya na usuu vamukhu, vmutrendea ivi na vamusucha viuyi. ¹²Akatruma wa gatatru na usuu watrendewa viuyi. ¹³Bwana wa isamba wagiwiya, "Nijotrenda ntuni? Nijomutruma mwanane. ¹⁴Uu na usuu nee vamuona vikajadili veso gwa veso vagikhania, "Uyui ndio murindi. Gumuuraghe, urindi wakwe utrendeke witrui". ¹⁵Vamufunya unji a mughunda na umuuragha. Uu bwana shamba ujovatrenda uri? ¹⁶Ujoja uvauragha akulima va mizabibu na ujovafa isamba risii antu vauya". Nevatregheya ayai vahanya, "Mungu wahitraa". ¹⁷Nyeso Yesu akavarava wahanya, "UUu ihada iriyi rina maana iki? Igwe ni ajenzi varihitrieratrendeka igwe rompo? ¹⁸Mumuntu ni ugugwa unto a igwe risii ujoaghanikanga. Nyeso uyoo nirajomugwira rijomuponda". ¹⁹Uyi anyohadia na akuu va makuhani vikafenja njia omukwatra hafo, vikamanya kwamba wahanyaa ndolio iyii guni veso. Nyeso vikatrija antu. ²⁰Vikamurava ija vatruma apelelezi nevikagitrenda antu va haki, ili vange ikosa gwa hotuba akwe uu vidahe umutroa gwa atrawala na ni vina udaho. ²¹Veso vikamuwiya, vahanya, "Mwalimu, gumanyie kwamba uguhanya na ufundisya mantu a tutri na tri gwa usiywa na muntu gikaku, nyeso veve ugufundisya tutri uhusu makiro a Mungu. ²²Uu ni guja sese urifa kotri guni Kaisari au la?" ²³Nyeso Yesu akamanya mutreghe wawe, wavakhania, ²⁴"Ndaghii dinari. Sura na chapa ama anyu ni i gunto?" Vikahanya, "Ama Kaisari". ²⁵Mweso akavakhania, 'Basi, mufi Kaisari ayoo ni akwe Kaisari, na Mungu ayoo ni akwe Mungu'. ²⁶Anyohadia na akuu va makuhani vitrinahangaa uwezo wokosoa iroo newahanyaa usonge aantu. Vikastaajabu majibu akwe na vitrinahanyaa gikaku. ²⁷Masadukayo vikamwendea, avoo ni viuhanyaa gutrii ufufuo, ²⁸vamuwiya, "Mwalimu, musa akaguhadia muntu niwakuyiwa na muna niwina mukhema ni atrina mwana unoneye umuhua mukhema wa muna wakwe na ufafa nayo gwasoko ama kaka wakwe. ²⁹Nee gwina auna saba wa mwandio akaroghoa, wakuya bila ureka mwana, ³⁰na wa gaciri viuyi, ³¹wa gatatru wamuhua viuyi unoo wa saba akakuya bila ureka mwana. ³²Mukhema usuu no wajokuya. ³³Ugu ufityo ujutrendeka mukhema wama anyu? Gwasoko vong'e saba nee vimuroghoe. ³⁴Yesu akamukhania, "Ana va urimi urui viuroghoa na uroghowa. ³⁵Nyeso avoo nivinoneye ufokea ufityo wa akuyi na uhefea ugu ufanga vituroghoa wala vituroghowa. ³⁶Uu vitrudaha ukuya kanki, gwasoko vi sawasawa na malaika na ni ana va Mungu ana va ifitywa. ³⁷Nyeso uyi akuyi viufitywa, hata Musa akagigheya mahali u nkhanu ya gihaka, akamwiitranu Bwana gina Mungu wama Ibrahimu na Mungu wama Isaka na Mungu wama Yakobo. ³⁸Fanoi, mweso tri Mungu wa akuyi, uu wa antu ni vafanga, gwasoko vong'e vugikhaa guni mweso". ³⁹Alimu va seria vikamujibu, "Mwalimu wajibu ija". ⁴⁰Vitrinasoyaa umuwiya maswali mauya. ⁴¹Yesu akavakhania, "Nintuni antu viuhanyaa Kristo ni mwana wama Daudi? ⁴²Soko Daudi mweso uguhanya u Zaburi: Bwana akamukhania Bwana wane: Gikhaa mukhono wa gililo, ⁴³faka nivaie avi vako u mighuu ako. ⁴⁴Daudi ugumuitrana Kristo Bwana uu ugutrendeka uri mwana wama Daudi?" ⁴⁵Antu vong'e neevimutregheye akavakhania anafunzi vakwe, ⁴⁶"Gihadhari na anyohadia viyanjitre uyaa masaa marifu, na viyanjitre ugifendua u sokoni na matrumbi a hesima u masinagogi, na maeneo a hesima karamuni. ⁴⁷Veso noo viulaa u nyumba ya ajane na viugitrendaa viusali ino. Avai vijofokea hukumu nkuru ino".

Chapter 21

¹Yesu akarava wawaona aghosya ni vaghwai neviuika dahwa yawe u hazina. ²Wamuona mujane umwedu waika senti yakwe iviri. ³Wahanya, "Tutri nuvakhania, mujane uyuiv mutruki waikaa nyingi hiya na antu vong'e. ⁴Avai vong'e vafunyaa ufuma ugu ayoo ni maingi niviyakwetre. ⁵Vauya neviuhanya juuu a hekalu, ginya neripambiwee na magwe ni maja na matoleo akahanya, ⁶"Gwa nkhani iyii ayai nimuyakengee, matriku ijie gutrii igwe nirijorekwa unto a igwe riuya niritrijobomolewa". ⁷Uyi vikamuwiya vahanya, "Mwalimu, mantu ayai ijogighea nanai? Na ni ntuni nijotrendeka ndolioa mantu ayai?" ⁸Yesu akajibu, "Ravi ija mutrajokhongwa. Gwasoko vaingi vijoja gwa rina rane, viuhanya, 'Nene ndio' na ikhon do rahumbiaa mutravasambiye. ⁹Nimwatregheya fitra mutratrije, gwasoko mantu ayai lazima igighee tranchu, nyeso mwisio utrijoghea uri". ¹⁰Wavakhania, "Taifa rijouka ugikhua na taifa riuya, na utremi unto a utremi wuuya. ¹¹Gujotrendeka na matetemeko makuru, na njaa u sehemu hiyahiya. ¹²Nyeso kabla a mantu ayai ong'e vijoika mikhono awe unto anyu na uvakhasya, uvatroa u masinagogi na magereza, uvaetra usonge a atremi nani vina udaho gwasoko arina rane. ¹³Iyi ijovafa fursa a usudanga wanyu. ¹⁴Uyi amui u nkhooyanyu udia uandaa utetezi uri. ¹⁵Gwasoko nijovafa nkhani na hekima, ni avi vanyu vitrijodaha upinga au uhitra. ¹⁶Nyeso mujohitrwa na afafi vanyu, auna vanyu, jamaa vanyu na rafiki vanyu na vijovauragha. ¹⁷Mujokiwa na mumuntu gwasko a rina rane. ¹⁸Nyeso gutrii ata ujii umwedu wa itrwe ranyu niujoyaghaa. ¹⁹Nimwaghimiya mujofonia nkhooyanyu. ²⁰Nimwajoona Yerusalemu izungukiwee na majeshi uu manyi iruvanga rahuviaa. ²¹Hafo avoo niviu Yudea vidurie u mulima na avoo nivi mukhatri vifwaye, na mutravareke nivukijiji vihefee. ²²Ayai ni matriku a gisasi, uu mantu ni ahadiwee ikhondeke. ²³Ole ni gwa avoo nivina mimba na gwa avoo nivuoncha ana u matriku asaaa. Gwasoko gujotrendeka guvi, na ikuo gwa antu avai. ²⁴Na vijogwa gwa ifanga na vijohowa mateka u uguurimi wong'e na Yerusalemuijofanangiwa na antu va mataifa ong'e faka faka ikhondo ra antu va urimi ujokhondeka. ²⁵Gujotrendeka gwina isara u yiuva mweri na njotra. Na u ng'ii gujotrendeka na ziki a mataifa ukata tamaa soko a murio wa bahari na mawimbi. ²⁶Antu vijozimia gwa uova na usigha mantu nijogighea ugu urimi. Gwasoko nguu ya irunde ijohingisywa. ²⁷Uuu vijomwona Mwana wama Adamu niujie u malangu gwa nguu na weeru niukuu. ²⁸Nyeso mantu ayai niajoandia ugighea, imiki, humbui mitrwe anyu, gwasoko ukhomoi wanyu wahumbiaa fifi". ²⁹Yesu akavakhania gwa ndolio, "Uravi mutini na mitri ong'e. ³⁰Niafunya masanja, muonaa nyenye na umanya chwii gififi. ³¹Uyi nimwaona mantu ayai iutrendeka nyenye manyi utremi wa Mungu wififi. ³²Tutri, nuvakhania, ufafo urui utrijokia, faka mantu ayai ong'e ijogighea. ³³Irunde na ng'ii ijokia, nyeso nkani yane itrijokia. ³⁴Nyeso giravi nyenye, unkhoo yanyu itraje ijolemewa na ufisadi, ughari na makhasiko a maisha ayai. ³⁵Ginya mutregho. Gwasoko ijotrendeka unto a muumuntu niugugikhaa ugu urimi. ³⁶Nyeso mutrendeke mwi tayari makhondo ong'e murombe mutendeke mu akhamu ija urakanuka na ayai niugigheaa na uimika usonge a Mwana wama Adamu". ³⁷Uyi ikhondo ra mumwi neugufundisya hekaluni na utriku akafuma unji, na wenda ukesha u mulima wa Mizeituni. ³⁸Antu vong'e vikaenda diu umughimba u hekalu.

Chapter 22

¹Uu sikunkuu a mukatre ni tri usasu neagheaa, iitranwaa Pasaka. ²Makuhani ni akuu na anyohadia vikagiwiya ginya viumuuragha Yesu, gwasoko vikatrija antu. ³Shetani akakia mung'ii ama Yuda Iskariote, umwedu wa anafunzi vakwe. ⁴Yuda akaenda uighitya na akuu va makuhani ginya ujomukabizi Yesu guni veso. ⁵Vikayanja, na umufa hela. ⁶Mweso akayanja na akafenja ikhondo romukabizi Yesu kwengi na antu. ⁷Itriku ra mikatre ni tri misasu rikaghea, unoo nkho a pasaka iufunyuwa. ⁸Yesu akavatruma Petro na Yohana wahanya, "Endi mwendo trenda maliwa a pasaka gujolia". ⁹Vikamuwiya, "Gufei usighitre gutrende maandalizi ayai?" ¹⁰Akavajibu, "Tregheyi, nimwahefea u mujini, mughosya niwuuchiye ng'ufa amaji ujoirana nanyee. Musambiyi u nyumba niujohefea. ¹¹Uu mukhanii bwana wa nyumba, "Mwalimu ugugukhania, gigufei chumba ga aghenyi ninijolia pasaka na anafunzi vane?" ¹²Ujovaaghia chumba go ghorofa nigidahikie. Trendi maandalizi kuko". ¹³Uyi vikaenda, na vikahanga kila intu ginya nevakhaniwaa. Uu vikaandaa maliwa a Pasaka. ¹⁴Muda newaghea akagikhaa na mitrume vakwe. ¹⁵Akavakhania, "Nina nkumbu nkuu ulia sikunkuu iyii a pasaka nanyeee nikii ntinateswa. ¹⁶Gwasoko nuvakhania, ntijolia kanki faka nijokhondeka ugu utremi wa Mungu". ¹⁷Yesu akahoa gikombe, uu newashukuru wahanya, "Hoi igii, na muaghane nyenye gwa nyenye. ¹⁸Gwasoko nuvakhania, ntijonyua kanki ufafo wa muzabibu faka utremi wa Mungu niujoghea". ¹⁹Uu akahoa mukatre, uu newashukuru waaghania na uvafa wahanya, "Urui ni mwiri wane niwafunywaa gwasoko anyu. Trendi vii unkumbukwa nene". ²⁰Wahoa gikombe viuyi wahanya, "Gikombe igii ni irakanuo ni rifya ra saghami ane niahunukie gwasoko anyu. ²¹Nyeso ravi. Niujonsaliti wifo hafai u meza. ²²Gwasoko Mwana wama Adamu tutri woka ginya neahanyiywee. Nyeso ole gwa muntu gikaku ni ukiria mweso Mwana wama Adamu ugusalitiwa!" ²³Vikaandia ugiwiya veso gwa veso, anyu ukhatri awe niujotrenda intu irii. ²⁴Uu ikagighea mabishano ukhatri awe ni snyu niugudhaniwa ndio mukuu hiya na vong'e. ²⁵Akavakhania, "Atremi va antu va urimivina ubwana unto awe, na avoo nivina udaho viitranwa ahesimiwa. ²⁶Nyeso itrinoneye nyenye utrendeka vii. Hiya ayo, reka uyoo ni mukuu ukhatri anyu atrendeke ginya munyuii. Na uyoo ni wa muhimuino atrendeke ugutrumikaa. ²⁷Gwasoko wifei ni mukuu, uyoo niugugikhaa u meza na uyoo niugutrumikaa?" ²⁸Nyeso nyenye ndio muendele utrendeka nanee u makhasiko ane. ²⁹Nuvafa nyenye utremi, ginya Baba niwampiee nene utremi, ³⁰muhange ulia na unyua u meza ane ugu utremi wane. Na mujogikhaa u matrumbi a enzi nimuhukumu makabila ikumi na avii a Israeli. ³¹Simoni, Simoni, manya vii, setani waombaa avahange uu avafenente ginya ngano. ³²Nyeso nagurombeaa, uu imani ako itrahamwe. Niwajosuka kanki wakhamisye auna vako". ³³Petro akamukhania, "Bwana ni tayari uenda navee u gereza hata faka ikuya". ³⁴Yesu akajibu, "Nugukhania, Petro, njololo itirioria rio, nikii ukinang'itra mara tatu kwamba umanyie". ³⁵Yesu akavakhania, "Nenavatoriee bila mufuko, gikafu ga maliwa, matru, uu nemwakefewa na intu?" ³⁶Vikajibu, "Gutrii". ³⁷Akavakhania, "Nyeso fanoi muu niwina mufuko na auhoe itrambimwe na gikafu ga maliwa. Uyoo niwina ifanga imunoneye arinje ijoho rakwe aghue umwedu. ³⁸Gwasoko nuvakhania, ong'e niahadiwe gwasoko ane lazima ikhondeke, 'Na akahowa ginya muntu niuvunjiee torati'. Gwasoko iroo niratabiriwe gwasoko ane giukhondeka". ³⁹Vikahanya, "Bwana, rava! Mafanga chaya hafai". ⁴⁰Baada a maliwa a utriku, Yesu akafwaya, ginya watrendeka ugutrenda mara kwa mara, akaenda u mulima wa Mizeituni na anafunzi vikamusambiya. ⁴¹Nevaghea akavakhania, "Rombi mutrahefee u majaribu". ⁴²Akaenda kwengi na veso, akatrungama waromba, ⁴³wahanya, "Baba mpese usighitre, ng'eyeya gikombe igii. Nyeso tri ginya nisighitre nene, nyeso mafenji ako itrendeke". ⁴⁴Uu malaika ufuma girunde akamufumia, akamufa nguu. ⁴⁵Nee uwire akaromba ino, wasufa nsufi yakwe yatrendeka ginya matronye makuru a saghami agwa fang'i. ⁴⁶Ikhondo nee wauka ufuma u marombi akwe, akaja gwa anafunzi, wavahanga viree gwa huzuni awe, ⁴⁷na wavawiya, "Nintuni nimuree? Uki murombe, mutrahefee u majaribu". ⁴⁸Ikhondo nekii wiighitriye antu vaingi vikaja, na Yuda nee uvaongozie. Akaja fifi na Yesu uu amutome, ⁴⁹nyeso Yesu akamukhania, "Yuda ugumusali Mwana wama Adamu gwa busu?" ⁵⁰Avoo nevififi na Yesu nevaona ayai iugighea, vikahanya, "Bwaba guvakhue gwa ufanga?" ⁵¹Umwedu wawe akamukhua mutrumami wa kuhani ni mukuu, akamutrema gitrwi gakwe ga gililo. ⁵²Yesu akahanya, "Adahikaa. Na akatrenya gitrwi gakwe wamuforya. ⁵³Yesu akahanya gwa kuhani ni mukuu na gwa hekalu, na gwa anyampaa nevajaa hiya na mweso, "uu mujie ginya mujogikhua na muhimbi na mafini na mafanga?" ⁵⁴Nee ni pamoja nanyee matriku ong'e u hekalu, mutrinaikaa mikhono anyu unto ane. Nyeso iyii ni saa ako udaho na utriku". ⁵⁵Vikamukwatra, vamuongoza, vamueta guni kuhani ni mukuu. Nyeso Petro akamusambiya gwa kwengi. ⁵⁶Baada o acha motro u uwanda wa mung'ii na nee vagikhaa fang'i Petro akagikhaa ukhatri awe. ⁵⁷Mutrumami umwedu wa gikhema akamuona Petro nee ugikhee u mwanga wa motro, wamurava, wamukhania, "Muntu uyui noo wiitrambimwe nayo". ⁵⁸Nyeso Petro akahitra wahanya, "mukhema nene ntimumanyie". ⁵⁹Baada a muda gidogo muntu muuya akamuona wahanya, "Navee mwinaawe" Petro akahanya, "Mughosia nene nti mweso". ⁶⁰Baada a isaa rimwedu vii, mughosya muuya akahanya, "Tutri gabisa muntu uyui nee vinawe gwasoko ni Mgalilaya". ⁶¹Nyeso Petro

akahanya, "Mughosia niuguhanya sio". Unoo newiighitriye njololo ikaria.⁶¹Wagikengeya, Bwana wamurava Petro. Na Petro akakumbukwa newakhaniwe, "nikii njololo ikinaria ujong'itra mara tatu".⁶²Wenda unji wendoria gwa uvayi ukuu.⁶³Aghosya nee viumulinda Yesu vikamuzihaki na umukhua.⁶⁴Baada a umukumba miho vikamuwiya, "Tabiri! Ni anyu niwagukhuua?"⁶⁵Vaighitya mantu mauya maingi hiya na Yesu na uukufuru mweso.⁶⁶Uu nee atrendeka diu, anyampaa na antu vikagirunda akuu va makuhani na anyohadia vamutroa u baraza,⁶⁷viuhanya, "Mwese veve wi Krist'o gukhanie". Nyeso mweso akavakhania, "Mwese ninavakhania, mutrijonyamini,⁶⁸na mwese ninavawiya mutrijobjibu nene".⁶⁹Nyeso uandia fanoi na uendelea. Mwana wama Adamu ujogikhaa u mukhono wa nguu wa gililo wa Mungu".⁷⁰Vong'e vikahanya, "Veve u Mwana wa Mungu?" na Yesu akavakhania, "Nyenye mwahanyaa ndio nene".⁷¹Vahanya, "Nintuni nikii gusighitre usudanga? Gwasoko sese vayo gwatregheyaa ufuma u momo wakwe mweso".

Chapter 23

¹Mukutrano wong'e ukaimika, vamutroa Yesu usonge ama Pilato. ²Vandia umuhongea viuhanya, "Gwamuhangaa muntu uyui ugukhonga itaifa ritru, gwa ughiya gutrafunye kotri guni Kaisari na uhanya mweso ni Kristo". ³Pilato akamuwiya, "veve ndio u mutremi wa Ayahudi?" Yesu akajibu, "Veve uguhanya uyi". ⁴Pilato akamukhania kuhani, "Ntikengee ikosa raa muntu uyui". ⁵Nyeso veso vikahanya, "Uguhongea antu ugufundisya ugu uyahudi wong'e, uandia Galilaya na fanoi wi hafai". ⁶Pilato nee watregheya ayai, akawiya mpese muntu uyui wa Galilaya? ⁷Nee wamanya nee wi fang'i a utawala wama Herode, akamutroa Yesu guni Herode, uu mweso nonee ugu Yerusalemu matriku asaa. ⁸Herode nee wamuona Yesu akayanja gwasoko akasigha umuona matriku maingi. ⁹Herode akamuhoji Yesu nkhanu nyingi, nyeso Yesu atrinamujibuuu. ¹⁰Makuhani na anyohadia vikaimika gwa ukhai. ¹¹Herode na maasikai vakwe, vikamutruka na umuzihaki, na umuyecha masaa nimaja, uu vikamusucha Yesu guni Pilato. ¹²Herode na Pilato vikatrendeka marafiki ufuma itriku rasii. ¹³Pilato akavaitrana na makuhani na atrawala na umati wa antu, ¹⁴wavakhania "Mundetrea muntu uyui ginya muntu niuvaongoziee antu vitrende mahutye, na rava, unoo namuhojii usonge anyu, ntinaonaa ikosa gwa muntu uyui uhusu mantu ong'e ni nyenye mwayahanyaa. ¹⁵Hapana, wala Herode, gwasoko wamusuchaa guni sese, na rava gutrii gikaku niwaritrendiee faka auraghwe. ¹⁶Uyi nijomuazibu na umurekea. ¹⁷(Fanoi Pilato uguwajibika umurekea mutrugwa umwendu gwa Ayahudi ikhondo ra sikunkuu.) ¹⁸Nyeso vong'e vikakhua kelele, vahanya muheye uyoo na gurughwire Baraba! ¹⁹Baraba nee muntu newiikiwe u gereza gwasoko a uasi na uuragha antu. ²⁰Pilato wavakhania kanki, usighitre umurekea Yesu. ²¹Nyeso veso vikakhua mukindo vahanya, "Musulubishe, musulubishe". ²²Akavawiya kanki, "Muntu uyui watrendaa mahutye iki? Ntinahangaa mahutye niinoneye azabu a ikuya. Unoo ninajodaha umuazibu nijomurekea". ²³Nyeso vikasisitiza gwa sauti a gunto visighitre asulubiwe. Na sauti yawe yamuhuma Pilato. ²⁴Uyi Pilato akayanja. ²⁵Akamurekea uyoo nee vimusighitre newatrungiwee gwa usababisha ghasia na uuragha. ²⁶Nee vimutroriee vikamukwatra muntu umwdu nee uguitranwaa Simoni wa Ukerene ufumiee ung'ii vikamufa musalaba anche umusambiye Yesu. ²⁷antu vaingi, na akhema nivihuzunika na uomboleza gwasoko akwe nee vimusambiye. ²⁸Nyeso akavageukia, Yesu akavakhania, 'Mabinti vo Yerusalemu, mutrandirie nen, uu rii nyenye gwasoko a ana vanyu'. ²⁹Rava, matriku ijie vijohanya, "Vibarikiwe avoo ni tasa na ndaa niitrafafaa, na mbee niutuonchaa. ³⁰uu vijoandia ukhania milima, Gugwiri na mugukunikie. ³¹mwese vitrnde mantu ayai ni mutri utotru ujutrendeka uri ni wauma?" ³²Aghosya avuya vaviri ni ahalifu vikatrowa nayo viuraghwe. ³³Nevagheaa sehemu a Fuvu ra itrwe uu vikamusulubisha na ahalifu vasa, umwedu ufande wa gililo na muuya ufande wa gimoho. ³⁴Yesu akahanya, "Baba uvasamehee gwasoko vatrunee nivitritrenda" ³⁵Antu nee viimikie viraviee kunu atrawala viumuzihaki viuhanya, "Akavachoa vauya. Fanoi niagichoe mweso, mpese mweso ni Kristo wa Mungu". ³⁶Asikai vikamuzarau, vikamuhumbiye vamufa siki, ³⁷vahanya, "Mpese veve u mutremi wa Ayahudi gichoe veve". ³⁸Nee gwina alama unto akwe nee ihadiwe, "UYUI NDIO MUTREMI WA AYAHUDI". ³⁹Umwedu wa ahalifu ne akasulubiwa akamutruka wahanya, "Veve wi kristo? gichoe veve na see" ⁴⁰Nyeso uyoo muuya akajibu, "Uu veve utrumutrija Mungu uu navee wifo u hukumu iyiyo? ⁴¹Sese gwifo hafai gwa haki gwasoko sese gufokeaa igoo nigunoneye gwa ntendo yitru". ⁴²Na akaongeya, "Yesu nkumbukwa niwajohefe u utremi wako". ⁴³Yesu akamukhania, "Amini nugukhania, rio iyii ujutrendeka nanee u Paradiso". ⁴⁴Hafo ne saa a sita, utriku ukaja unto a ng'ii ong'e faka saa tisa, ⁴⁵Mwanga wa yiuva ukarima. ⁴⁶Akaria gwa ruri ukuu, Yesu wahanya, "Baba u mikhono ako numiika nkho a nee wahanya uyi wakuya. ⁴⁷Akida nee waona nee atrendekaa akamutukuza Mungu wahanya, "Tutri muntu uyui nee wina haki". ⁴⁸Antu nee vajaa usudia nevaona mantu niatrendekaa, vikasuka viukhua ikua yawe. ⁴⁹Nyeso marafiki vakwe, na akhema nee vimusambiye ufuma Galilaya, vikaimika kwengi viuihenga mantu ayai. ⁵⁰Rava nee gwina muntu uguitranwaa Yusufu, ni umwedu wa baraza muntu muja niwina haki, ⁵¹ufuma Armathaya muji wa giyahudi, muji wa Giyahudi nee wiindie utremi wa Mungu. ⁵²Muntu uyui akaenda gini Pilato, waromba afewe mwiri wama Yesu. ⁵³Akamusimia na wauzungushia sanda, wauika u kaburi nee richongiwe u gigwe, uu negutrii niwazikiwee hafo. ⁵⁴Nee itriku ra maandalizi, na sabato ahumbiaa. ⁵⁵Akhema, nee vikaja ufuma Galilaya vikamusambiye na vikaona ginya waikwaa. ⁵⁶Vikasuka na uandaa manukato na marashi. Uu itriku tra sabato vikatruya.

Chapter 24

¹Uri itriku ra mwandio ra juma, vikaja u kaburi, vikaetra manukato nevayaandaa. ²Vahanga igwe raheywaa kwengi. ³Vahefea mung'ii nyeso vitrinauhangaa mwiri wama Bwana Yesu. ⁴Ikagighea kwamba, ikhondo nee vachanganyikiwa uhusu irii ghafla antu vaviri vikaimika ukhatri awe viyetre masaa iakie. ⁵Akhema vikagijua hofu vahulama fang'i. ⁶Ateifoo hafai, uu wafufukaa! Kumbukwi newahanyiyee nanyee ne ugu Galilaya, ⁷akahanya Mwana wama Adamu lazima afunywe u mikhono a antu nivina mahutye na asulubishwe, uu itriku ra gatatu afufuke kanki". ⁸Akhema avoo vikakumbukwa nkhanu yakwe, ⁹na vikasuka ufuma u kabri na vavakhania mamntu ong'e. ¹⁰Maria Magdalena, Joana na Maria mama wama Yakobo, na akhema vauya pamoja nayo vikafunya taarifa iyii u mitrume. ¹¹Nyeso ukhani urui ukagighea ginya muzaha gwa mitume vitrinaaminii akhema vasaa. ¹²Hata uyi Peetro akauka wadua wenda u kaburi wahefea faka mung'ii akaona sanda. Petro akafwaya wenda ukhaya wastaajabu niragigheaa. ¹³Rava aviri ukhatri awe nee vinji u gijiji ga Emmau, unoo nee maili sitini ufuma u Yerusalemu. ¹⁴Vaighitya veso gwa veso uhusu mantu nee agigheaa. ¹⁵Ikagighea vii neviugieiyi maswali, Yesu akaenda fifi waambatana nayo. ¹⁶Nyeso miho awe ikaghiywa u mumanya mweso. ¹⁷Yesu akavakhania, "Ntuni nyenye vavirimuighitya nimuenenda?" Vikaimika hafo vikagighea vina huzuni. ¹⁸Umwedu wawe rina rakwe Cleopa akamujibu, "Vee umuntu pekee hafai Yerusalemu niitrimanyie mantu niagighee matriku ayai?" ¹⁹Yesu akavakhania, "Mantu iki?" Vikamujibu, "Mantu uhusu Yesu mnazareti nee nabii, mudaha u ntendo na nkhanu usonge a Mungu na antu vong'e. ²⁰Na ginya akuu va makuhani na viongozi vitru vamufunyiiye uhukumiwa ikuya na umusulubisha. ²¹Nyeso gukatumaini kwamba mweso ndio niujovaika huru Israeli. Ndiyo kwengi na ayai ong'e, fanoi itriku ra tatu mantu ayai igighee. ²²Lakini no, baadhi aaghema ufuma gune see vegagusangaya, ohendeka ugikaburi diu. ²³Narevauria mwere wakwe, vaja, vaune na amaono amalaika nare vahanya kwamba mofanga. ²⁴Baadhi aghosia nare guitrambe remweddu nayo vegaenda ugikaburi, vahanga ginya nare vaerwa na aghema. Lakini vetrina muona mweso. ²⁵Yesu wamwera, "Nyenye antu nemwagheu na nemuna nkoo nditro oohuvea obg'e naoni vovaera! ²⁶Aha nare ntilazima Yesu ughaseka gwa mantu ayai, na ukea gwa weru wakwe?" ²⁷Na uandia ufuma gune Musa na aoni vong'e, Yesu wavatafuserea mantu neemuhuyu mweso umahada ong'e. ²⁸Nare vahuvea ugejiji, kuko nare vinji, Yesu wahenda ginya winji usonge. ²⁹Lakini vamareye, vahanya, "Eghaa nasee, soko yuenda inji iampende na itriku neginya rahia." Oi Yesu wakea nawaeghaa nayo. ³⁰Egahendeka kwamba, ighondo nare weghee nayo ulia, agahoa mokate, waubariki, na waunania, wavafa. ³¹Na miho awe aroghorwa, vamomanya, na wafwaya ghafla bila antu umanya umiho awe. ³²Vahanya veso gwa veso, "Hivi nkoo itru nare itrifo moghatre itru, ighondo nare wegheiyi nasee munjia, ighondo nare warughuera maahada?" ³³Vaukaa ighondo erero, na vasuka Yerusalemu. Vavahanga avoo ikumi naremweddu vegirundie itrambe remweddu, ³⁴Vahanya, "Bwana wauka trutritruti, nawamohanga Simioni." ³⁵Vavera mantu neahendeka munjea, na ginya Yesu narewadhihishwa gune veso uunania mokate. ³⁶Ikhondo neviuighitya mantu asaa, Yesu mweso akaimika ukhatri awe na akamukhanu, "Amani itrendeke nanyee". ³⁷Nyeso vikatrija na ugijua hofu, na vikaghema kwamba vaonjee nkho. ³⁸Yesu akavakhania, nintuni mufazaika? ³⁹Ravi mikhono na mighuu ane. ⁴⁰Newahanya vii akavaaghia mikhono na mighuu akwe. ⁴¹Mekii vina furaha niigikjhanjiye na udioamini na ustaajabu, Yesu akavakhania, "Uu mwina intu gikaku rolia?" ⁴²Vikamufa samaki. ⁴³Yesu akalia usonge awe. ⁴⁴Wavakhania, "Nilipokuwa nanyee navakhanie kwamba ong'e niahadiwe u seria ama Musa na manabii na Zaburi lazima ikhondeke." ⁴⁵Uu akarughua mahaa awe, vidahe uelewa mahada. ⁴⁶Wavakhania, "Ihadiwe, Kristo lazima akhasike na ufufuka kanki ufuma gwa akuyi itriku ra tatu. ⁴⁷Toba na musamaha wa mahutye lazima ihubiriwe gwa rina rakwe gwa mataifa ong'e uandia ufuma u Yerusalemu. ⁴⁸Nyenye mwi masudanga va mantu ayai. ⁴⁹Rava, nuvatrwa ahadi ama Baba wane unto anyu. Nyeso indii hafai faka ninijofewa nguu ufuma gunto. ⁵⁰Uu Yesu akavaongoza unji faka nevahumbia Bethania. ⁵¹Ikagighea kwamba nee ugubabariki, akavareka na wahumbuwa unto uenda girunde. ⁵²Vikamwabudu, na usuka Yerusalemu na furaha nkuu. ⁵³Vikaaendelea ugikhaa hekaluni viumubariki Mungu.

John

Chapter 1

¹Mwandyo negwina ukhani, na ukhani newi itambimwe na Mungu. ²Ukhani uyui, mwandyo newiitrambimwe na Mungu. ³Mantu ong'e ikatrendeka ukiria mweso, na mwese tri mweso gutrii hata intu rimweddu nerutrendeka. ⁴Mung'ii akwe negwina ufanga, na ufanga usuu newueriye gwaantu vong'e. ⁵Weeru uguerya ukitri, unoo kitri ritrinarimaa. ⁶Unoo negwina muntu neutrumiwe ufuma guni Mungu, rina rakwe nee Yohana. ⁷Akaja gina

masudanga usudangia uhusu weeru usuu, unoo vong'e vadahe uhuvia ukiria mweso. ⁸Yohana neatrina weeru uroo, unoo akaja asudangie uhusu weeru ⁹Uyi ukatrendeka weeru wa tutri neujie uguurimi unoo ugumueria muumuntu. ¹⁰Newifo uguurimi, na urimi ukaumwa ukiria mweso, na urimi utrinamumanyaa. ¹¹Akaja gwa mantu akwe, na antu vakwe vitrinamufokeaaa. ¹²Unoo gwa avoo nivamufokee, novahuvie rina rakwe, vasaa vikafewa haki otrendeka ana vama Mungu, ¹³avoo nivafafiwee tri gwa saghami, wala gwa mafenji a mwiri, wala gwa mafenji a muntu, unoo gwa Mungu mweso. ¹⁴Unoo ukhani ukatrendeka mwiri na ukhagikhaa ukhatri itru, gwaonaa weeru wakwe, weeru ginya wa muntu wa gipekee niwajie ufuma guni Baba, ugijue neema atutri. ¹⁵Yohana akasudangia uhusu mweso na akahanya, "Uyui ndie nenahanyiyee nkhani yakwe nahanya, 'Uyoo niujie baada ane ni mukuu guliko nene, gwasoko wakurree kabla ane'. ¹⁶Gwasoko ufumu gu ukhondeki wakwe sese song'e gwafokee ndende udaho aada a udaho. ¹⁷Gwasoko seria aetriwe ukiria Musa. Neema a tutri ikaja ukiria Yesu Kristo. ¹⁸Gutrii muntu niwamuonjee Mungu makhondo ong'e. Muntu usuu ni Mungu, niugugikua gama Baba, wamutrendjee mweso amanyike. ¹⁹Na urui ndio usudanga wama Yohana ikhondo makuhani na alawi nevatrumiwee guni mweso na Ayahudi umuwiya, 'veve wii anyu?' ²⁰Unoo bila ukhakhatra akahanya, "Nene nti Kristo" ²¹Unoo vamuwiya "unoo veve wianyu fanoi" Veve wi Eliya? Wahanya "Nene nti mweso" Vahanya, Veve u mughanga? Akajibu "Gutrii". ²²Vikamukhania, "Veve wianyu unoo guvafe ijibu avoo nivagutrumaa?" Visudangie uri veve umweso?" ²³Wahanya, "Nene ni ruri wakwe niuguria umbugha: 'Ghoori njia ama Bwana', ginya mughanga Isaya neakahanya". ²⁴Unoo negwinaantu nevatrumwaa hafo ufuma u Mafarisayo. Vamuwiya na uhanya, ²⁵Nintuni ugubatiza unoo veve tri Kristo wala Eliya wala mughanga?" ²⁶Yohana akavajibu, "Nubatiza gwa maji. Unoo ukhatri anyu uguimika muntu nimutrimumanyie. ²⁷Uyii ndio niujie baada ane. Nene ntinoneye ulegeza kamba ya matru akwe". ²⁸Mantu ayai ikatrendeka u Bethania, umpeo a Yorodani, neyohana ugubatiza. ²⁹Itriku nerifuatie Yohana akamwona Yesu ujie guni mweso uguhanya, "Rava mwankhoo wa Mungu ahoe mahutye a urimi! ³⁰uyui ndio nenahanyiyee nkhani yakwe, "mweso niujie unyuma ane ni mukuu guliko nene, gwasoko newifo kabla ane' ³¹Ntinamumanyaa mweso, nyeso ikatrendeka uyi ili akunukuwe u Israeli, unoo najie ubatiza gwa maji". ³²Yohana akasudia, "Nkaona nkhoos iusima ufuma girunde ndolio a nkunde na ikasagha unto akwe. ³³Nene ntinamumanyaa nyeso mweso newantumjee ili nibatize gwa maji akambwira, 'uyoo niujoona nkhoos iusima na ugikhaa unto akwe, usuu ndio ugubatizaa gwa mwahu mweru'. ³⁴Naonaa na nasudiaa kwamba muntu uyii ni mwana wa Mungu". ³⁵Kanki itriku nirijie Yohana newiimikie itambimwe na anafunzi vakwe vaviri, ³⁶vikamwona Yesu uguenenda na Yohana akahanya, "Rava, mwankhoo wa Mungu!" ³⁷Anafunzi vaviri vikamutregheya Yohana uguhanya ayai vikamusambiya Yesu. ³⁸Kanki Yesu akagikengeya na waona anafunzi vasaa vimusambiye, akavakhania, "Musighitre ntuni?" vikajibu "Rabi" ugugikhaa gufei?" ³⁹Wavakhania, "Njii na muone". Unoo vikaenda na uona guni ugugikhaa; vikagikhaa nayo itriku risii, unoo nee saa kumi. ⁴⁰Umwedu wawe akamutregheya Yohana newiighitriye na akamusambiya Yesu ne Andrea, muna wakwe Simoni Petro. ⁴¹Akamwona muna wakwe Simoni na akamukhania, "Gwamuhangaa masihi". ⁴²Wamuetra guni Yesu. Yesu wamurava wahanya, "Veve wi Simoni mwana wama Yohana' ujoitranwa Kefa". ⁴³Itriku nerifuatie Yesu newasigha ufwaya uenda Galilaya akamuhanga Filpo wamukhania, "Nsambiya nene". ⁴⁴Filipo ne mwenyeji wo Bethsaida, muji wama Andrea na Petro. ⁴⁵Filipo akamuhanga Nathanaeli na umukhania, gwamuhangaa uyoo ni Musa akahadia nkhan yakwe u seria na aghanga. Yesu mwana wama Yusufu, ufuma Nazareti. ⁴⁶Nathanaeli akamukhania, "Uu intu nirija rudaha ugighea Nazareti?" Filipo wamukhania, "Njuu na uone". ⁴⁷(mstari haupo) ⁴⁸Nathanaeli wamukhania "Wamanyaa nene uri?" Yesu wajibu wamukhania, "Nekii Filipo atrinaguitrana newi fang'i a mutini, nikaguona". ⁴⁹Nathanaeli akajibu, "Rabi veve wi mwana wama Mungu! Veve u mutremi wa Israeli!" ⁵⁰Yesu akajibu, gwasoko nagukhaniaa, 'naguonaa u mutini? uu waamini? ujoona ntendo ninkuu ukia iyii". ⁵¹Yesu akahanya "Amini nuvakhania mujoona irunde rurughuka, na uvaona malaika viunatria na usima unto a mwana wama Adamu".

Chapter 2

¹Baada amatriku atatru negwina harusi kuko Kana ya Galilaya na yiu wakwe Yesu newikuko. ²Yesu na anafunzi vakwe neviraikiwe u harusi. ³Unoo nevakefewa divai, yiu wakwe Yesu akamukhania, "Vitrina divai" "Yesu akajibu, "Mukhema isii ihusu ntuni guni nene? Muda wane kii utrinaghea" ⁵Yiu wakwe wamukhania atrumami, "Gikaku niwavakhania trendi". ⁶Unee gwina nyungu sita ya magwe hafo nyaikiwe gwasoko o nawa u sikunkuu ya Ayahudi, kila imwedu na ina wiijuo wa sio iveri itatru. ⁷Yesu akavakhania, "Tendei maji u nyungu ya magwe". Vatrendea faka gunto. ⁸Unoo akavaira atrumami avoo, "Hoi giasi mutroe u muhudumu mukuu wa meza". Vatrendaa ginya vakhaniwaa. ⁹Muhudumu nimukuu akawonja maji asaa neabadilikaa na utrendeka divai, uno atrinamanyaa guni ifumie. unoo akamwiitrana bwana harusi wamukhania, ¹⁰"Muumuntu aandie uhudumia divai ninjija unoo nivaghara viuvafa divai nitrinjija. Nyeso veve umiikie divai ninjija faka fanoi". ¹¹Muujiza urui wa Kana a Galilaya, suu ne mwandio wa isara ya miujiza newamitrendiee Yesu, ugukunukua weeru wakwe, unoo anafunzi vikamwamini. ¹²Baada a iriii, Yesu, yiu wakwe, auna vakwe na anafunzi vakwe vikaenda u muji wa Kapernaum na vagikhaa kuko gwa matriku makeii. ¹³Unoo Pasaka a Ayahudi neahuviaa, unoo Yesu akaenda Yerusalemu. ¹⁴Akavahanga anyorinja ng'ombe, nkho, na nkunde mung'i a hekalu. Unoo na anyokhavisya hela nevifo mung'ii. ¹⁵Yesu akatrenda mujeledi niwina makundo, akavafunya vong'e nevi mung'ii, na ng'ombe na nkho yayo. Akahunua hela ya anyokhavisya hela. ¹⁶Gwa anyorinja nkunde akavaira, "Heyi mantu ayai hafai, reki utrenda nyumba ama baba wane isoko". ¹⁷Anafunzi vakwe vikakumbukwa nee ihadiwe, "Wiru wa nyumba ako ujolii". ¹⁸Akuu va Giyahudi vikajibu, wamukhania, "Ni isara iki ujomiigheya gwasoko ugutrenda mantu ayai" ¹⁹Yesu akavajibu, "rikhononti i hekalu irii nanee nijorijenga baada a matriku atatru". ²⁰Unoo akuu va Ayahudi vikahanya, "Ahoriee miakha arobaini na sita ujenga ihekalu irii navee uguhanya ujojenga gwa matriku atatru?" ²¹Mweso akaighitya ihekalu ugumaanisha mwiri wakwe. ²²Uyi baada ofitya ufuma gwa akuyi, anafunzi vakwe vikakumbukwa akahanya uyi, vikaamini mahada na ayoo nee Yesu akahanya. ²³Neugu Yerusalemu u Pasaka, ikhondo ra sikunkuu antu vaingi vikaamini rina rakwe, nevaonaa ishara ya miujiza newamitrendaa. ²⁴Nyeso Yesu neatrina imani nayo gwasoko akavamanya antu vong'e. ²⁵Atrinasighaa umukhania muntu gikaku gina antu viiri gwasoko wuune niri mung'i awe.

Chapter 3

¹Unoo negwina Farisayo rina rakwe Nikodemo, umwedu wa ajumbe va ibaraza ra Ayahudi. ²Muntu uyui akaenda guni Bwana Yesu utriku na akamukhania, "Rabi, gumanyie ya kuwa u mwalimu ufuma guni Mungu, gwasoko gutrii muntu niugudaha utrenda isara iyii yong'e Mungu niwadiotrendeka itrambimwe nayo". ³Yesu akamujibu, "Amini, muntu atrudaha uhefea uguutremi wa Mungu newadiofafwa gaviri". ⁴Nikodemo akahanya, "Muntu ugudaha uru ufafwa ni munyampaa? Atrudaha uhefea undaa ama yiu wakwe mara a gavii na ufafwa, ugudaha?" ⁵Yesu akajibu, "Amini, amimi muntu niwadia ufafwa gwa maji na gwa Roho, atrudaha ukia ugu utremi wa Mungu. ⁶Nigafafiwe na mwiri ni mwiri, na nigafafiwe na Roho ni nkho. ⁷Utrasangae gwasoko nagukhaniaa, 'ni guja ufafwa gaviri' ⁸Mpefo iufumaa gikaku na ruri wayo muutregheya, nyeso mutrimanyie guni ugufumaa wala guni winji. Unoo gwiuyi umuntu niwafafwa na Roho. ⁹Nikodemo akajibu, "Mantu ayai iudahika uri?" ¹⁰Yesu akamujibu, "Veve u mwalimu wa Israeli, utrimanyie mantu ayai? ¹¹Amini, amini, nugukhania, igoo nigumanyie gusudia gwa iroo nigwaonaa. Nyeso mutrufokeaa usudanga witru. ¹²Mpese navakhaniaa mantu a hafai uguurimi na mutriamini, mudahuri uamini mpese nivakhanie mantu a girunde? ¹³Maana gutrii niunatrie gunto ufuma girunde hiya na uyoo niwasimaa, mwana wama Adamu. ¹⁴Ginya Musa neakahumbua njokha gijangwa, uyo no Mwana wama Adamu lazima ahumbuwe, ¹⁵ili vong'e nivimuhuvie vahange ufanga wa khae na khae. ¹⁶Gwasoko iyii Mungu akauyanjanja urimi, unoo wamufunya mwanakwe, ili mumuntu niumuhuvie atrayaghae unoo ahange ufanga wa khae na khae. ¹⁷Gwasoko Mungu atrinamutrumaa mwanakwe guurimi ili auhukumu urimi, unoo urimi uhowe ukiria mweso. ¹⁸Niumuhuvie mweso atrijohukumiwa. Usuu niatrimuhuvie unoo wahukumiiwaa gwasoko atrinahuvia rina ra mwana wama Mungu. ¹⁹Iyii ndio soko a hukumu, weeru ujie uguurimi, nyeso antu vajoyanja utriku ino aweeru gwasoko ntendo yawe nee mbi. ²⁰mumuntu niugutrenda nimavi uguhoa weeru unoo atrijie uweeru ili ntendo yakwe itajogigheya uweeru. ²¹Nyeso niugutrendaa tutri ujie u weeru ili ntendo yakwe igigheya yatrendwaa gwa utimilifu wa Mungu. ²²Baada a ayai, Yesu itrambimwe na anaafunzi vikaenda u ng'ii a Yudea. Kuko akatrumia muda nayo unoo neugubatiza. ²³Fanoi Yohana noo neugubatiza kuko Ainea fifi na Salim gwasoko negwina maji maingi. Antu neviuja guni mweso ubatizwa, ²⁴gwasoko yohana neatrinajughutrwaa ugigereza. ²⁵Unoo gukagigheya mabishano ukhatri a anafunzi vama Yohana na Myahudi uhusu sikunkuu ya utakaso. ²⁶Vikaenda guni Yohana vamukhania, "Rabi, uyui nemwinakwe u ng'ambo a mongo wa Yorodani, mweso niwasudie nkhanii yakwe, rava, ugubatiza na vong'e viumusambiya". ²⁷Yohana akajibu muntu atrudaha ufokes intu gikaku hiya ayo mpese wafewaa ufuma girunde. ²⁸Nyenye veso musudia kuwa nahanyaa, 'nene nti Kristo' hiya ayo nahanyaa, 'natrumwaa usonge akwe'. ²⁹Mweso ni bibi arusi ni bwana arusi. Fanoi rafiki waa Bwana arusi, wiimikie ughimba uguyanjanja ino gwasoko a sauti ama bwana harusi. Iriyi ni iyanja nirikhondekiw. ³⁰Unoneye ino nikefewe. ³¹Mweso niugufumaa gunto unto a ong'e. Mweso ni wa urimi ufumie uguurimi na uguighitya mantu a urimi. Mweso niufumie girunde wigunto a ong'e. ³²Mweso ugusudia ayoo niwayaonie na uyatregheya, nyeso gutrii niugufokea usudanga wakwe. ³³Mweso niwafokea usudanga wakwe wahakikishaa kuwa Mungu ni wa tutri. ³⁴Gwasoo mweso niwatrumwaa na Mungu uguighitya nkhanii ya Mungu. Gwasoko atrumufa roho gwa gifimo. ³⁵Unoo ugumuyanjanja mwana na wamufaa mantuvong'e umikhono akwe. ³⁶Mweso niumwamini mwana wina ufanga wa khae na khae, nyeso gwa usuu niatrimutii mwanakwe atrijoona ufanga bali ikuo rama mungu rijomuhanga.

Chapter 4

¹Yesu neakamanya Mafarisayo vatregheyaa ni mweso ugubabatiza ino ama Yohana, ²(Yesu neatrubatizaa nee anafunzi vakwe), ³akafuma Judea wenda Galilaya. ⁴Unoo neguja ukiria Samaria. ⁵Na akafika u Samaria, uu Sikari, fifi na gini Yakobo. ⁶Na ruji wama Yakobo newihafo. Yesu newakhatraa na muhinjo wakwe akagikhaa fifi na ruji. Unoo ne mumwi. ⁷Mukhema Musamaria akaja utrafa maji, na Yesu akamukhania, "Nampa maji ninyue". ⁸Gwasoko anafunzi vakwe nevendaa ughurya maliwa. ⁹Mukhema usuu akamukhania, "Uri veve muyahudi ugungyomba nene musamaria intu ronyua?" Gwasoko Ayahudi vitrigidahitre na Asamaria. ¹⁰Yesu akamujibu, "Mpese newuune karama a Mungu, na uyui niugugukhania, 'nampa maji ninyue', jaugumuromba agufe maji a ufanga", ¹¹Mukhema akajibu, "Bwana utrina ndoo ofrafia, na ruji urifu. Ujoyahanga gufei maji a ufanga?" ¹²Uu veve u mukuu, hiya na baba witru Yakobo, niwagufiee ruji urui, na mweso na anakwe na mitrugho akwe ikanyua maji a gisime igii?" ¹³Yesu akajibu, "Gikaku niwanyua maji ayai ujohanga nyuetra kanki, ¹⁴nyeso uyoo niwanyua maji ninamufa ne ginye ga milele". ¹⁵Mukhema usuu akamukhania, "Bwana nuyaromba maji asaa ntahange nyuetra, na ntakhasike uja hafai utrafa maji". ¹⁶Yesu wamukhania, "Endomwiitrane mughosia wako usuke". ¹⁷Mukhema akahanya, "Ntina mughosya". Yesu akajibu, "Wahanyaa ija, 'ntina mughosya'; ¹⁸gwasoko wina aghosya vatrano, na uyui niukumukwetre fanoi tri wako. Ugurii wahanyaa tutri!" ¹⁹Mukhema wamukhania, "Bwana naonaa veve wi nabii. ²⁰Baba vitru vikaabudu u mulima urui. Nyeso nyenye muhanya Yerusalemu ndio gunoneye uabudu." ²¹Yesu akamujibu, "Mukhema, nyamini, ikhondo rijie, mutrijomwabudau Baba u mulima urui au Yerusalemu. ²²Nyenye antu muabudu igoo nimutrigimanyie, nyeso sese gumwabudu nigumumanyie, gwasoko wokovu ufumiee gwa Aahudi." ²³Uyi noo, ikhondo rijie, na fanoi niviabudu tutri vijomwabudu Baba gwa roho na tutri, gwasoko baba ugufafenja antu niviuyi utrendeka antu vakwe. ²⁴Mungu ni Roho, na avoo nivumwabudu vinoneye umwabudu gwa tutri." ²⁵Mukhema wamukhania, "Nimanyie Masihi ujie. Usuu niwaja ujogukhania ong'e." ²⁶Yesu wamukhania, "Usuu niugumuhanya uu ndio nene." ²⁷Ikhondo iriro anafunzi vakwe vikasuka. Unoo vikashangaa nintuni newiighitriye na mukhema, nyeso gutrii niwamuwiye, "Usighitre ntuni" uu "Nintuni niuguighitya nayo?" ²⁸Unoo mukhema akareka ng'ufa akwe wenda u mujini wakhania antu, ²⁹"Njii muone muntu niugunkhania mantu ane ong'e ninayatrendiee, unoo ugutrendeka ndio Kristo?" ³⁰Vikafuma vaja guni mweso. ³¹Mumwi anafunzi vakwe vikamusiya vahanya, "Rabi lia maliwa". ³²Nyeso mweso akavakhania, "Nene niketre maliwa nimutriyamanyie nyenye". ³³Anafunzi vagikhania, gutrii niwamuetrea intu rolia, "Uu vikaetra?" ³⁴Yesu akavakhania, "Maliwa ane ni utrenda mafenji akwe uyoo niuntumiee utrenda mwimo wakwe. ³⁵Uu mutruhanya, 'kii mieri itrano na mavuno iutrendeka adahikaa?' Nuvakhania ravi mighunda niidahukie gwa mavuno! ³⁶Usuu niuguvuna ugufokea musahaa na urunda mbisia gwasoko a ufanga wa khae na khae, unoo uyoo niugufandia nayo avune viyanje vong'e." ³⁷Gwasoko ihanyo irii ra tutri, 'Umwedu ugufandia muuya uguvuna.' ³⁸Nikavatruma uvuna iroo nimwinarikhasikia, vauya vatrendaa mwimo nanyee mwahefeaa ufuraha a mwimo wawe." ³⁹Asamaria vaingi u muji uroo vikamwani gwasoko a ihanyo ra mukhema uyooo neugusudia, "Newankhania mantu ong'e ninayatrendie". ⁴⁰Unoo Asamaria nevikaja vikamusiya agikhee itrambimwe gwa matriku aviri. ⁴¹Vaingi vikamwamini gwasoko a ukhani wakwe. ⁴²Vikamukhania mukhema uyoo, "guhuvie tri gwa nkhani yako gwasoko see gwatregheyaa, na fanoi gukengee rutri mweso ni muchoi wa urimi." ⁴³Baada amatraku aviri, akafwaya na uenda Galilaya. ⁴⁴Gwasoko mweso wayo newatangazaa mughanga atrina hesima u ng'ii akwe mweso. ⁴⁵Neakaja ufuma Galilaya, Agalilaya vikamkaribisia. Nevaonaa mantu ong'e neakayatrenda u Yerusalemu u sikunkuu, gwasoko naveso nevikuko. ⁴⁶Neakaja kanki Kana a Galilaya kuko neakabadilisia maji atrendeka divai. Negwina ofisa mwanakwe nee murue kuko Kapernaumu. ⁴⁷Neakatregheys Yesu wafumaa kuko Judea na uenda Galilaya, akaenda guni Yesu na umusiya asime amuforye mwanakwe, neewifi ukuya. ⁴⁸Yesu akamukhania, "Nyenye nimwadia uona isara na maajabu mutruhuvia. ⁴⁹Giongozi akahanya, "Bwana sima fang'i nikii mwanane atrinakuya." ⁵⁰Yesu akamukhania, "Enda mwanako mufanga". Muntu usuu akahuvia ukhani newahanyaa Yesu wafwaya. ⁵¹Neeugusima, atrumami vakwe vikamufokea na umukhania mwana wakwe nee mufanga. ⁵²Uyi akavawiya ni muda iki akahanga bahu. Vikajibu "Ighoo muda wa saa saba homa amurekeaa." ⁵³Unoo baba wakwe akamamya ni muda ururo ne Yesu wahanyaa, "Mwanako mufanga". Uu mweso na famlia akwe vikaamini. ⁵⁴Iyii nee isars a gavii akatrenda Yesu neufuniee Judea uenda Galilaya.

Chapter 5

¹Baada a hafo negwina sikunkuu a Ayahudi, Yesu akanatria wenda Yerusalemu. ²Na kuko Yerusalemu neegwina ibirika u mulango wa nkho, neruitranwaa gwa Kiebrania Bethzatha, unoo rina matao atrano. ³Antu ni arue nee vaingi, afoku, viwete, na avoo nivipoozie nevirree u matao asaa. ⁴Unoo uyoo ne wa mwandio uhefea mung'ii baada a maji utrendewa akatrendwa mufanga ufuma na iroo nerumukhasya. ⁵Na muntu umwedu neuwire gwa miakha selasini na nane newifo mung'ii a matao. ⁶Yesu neakamwona uree mung'i a matao akamanya uree hafo muda urifu Yesu akamukhania, "Uuu usighitre utrendeka u mufanga?" ⁷Murue usuu akamukhania, "Bwana ntina muntu, wontendea ugibirika ni maji atibuliwa. Unoo ninusoya uhefea muntu muuya wantongea". ⁸Yesu wamukhania, "Imika uhoe igodoro rako ufwaye". ⁹Muntu usuu akaforywa wahoa gitranda gakwe wenda. Unoo itriku risii nee Sabato. ¹⁰Uyi Ayahudi vikamukhania, "Rio itriku ra Sabato na utruyanjiywa uucha igodoo rako". ¹¹Akajibu uyoo niwamporyaa ndio wankhaniaa, "Hoa igodoo rako wende." ¹²Vawiya, "Anyu niwagukhaniaa?" ¹³Unoo uyoo newaforywaa atrinamumanyaa, gwasoko Yesu newafwayaa gwa gimpipi. ¹⁴Yesu akamuhanga muntu usuu u hekalu wamukhania, "Rava wafoaa! Utatrende mahutye kanki ujohangwa na intu nirivi ino". ¹⁵Muntu usuu akaenda uvakhania Ayahudi Yesu ndio wamuforyaa. ¹⁶Unoo, gwasoko a mantu ayai Ayahudi vikamukhasya Yesu, gwasoko akatrenda mantu atai itriku ra Sabato. ¹⁷Yesu akavakhania, "Baba wane ugutrenda mwimo nanee fanoi nutrenda mwimo". ¹⁸Gwasoko iyii Ayahudi vikazidi umufenja vimuuraghe tri gwasoko ovunja Sabato, unoo gwa umwiitana Mungu Baba wakwe, ugutrenda wi sawa na Mungu. ¹⁹Yesu akavakhania, "Amini, amini, mwana atrudaha utrenda intu gikaku hiya na iroo niwamuonaa Baba wakwe ugutrenda, gwasoko intu gikaku ni Baba ugutrenda unoo mwana neujotrenda. ²⁰Gwasoko Baba umuyanjitre mwana, na ugumuraghia muu intu niugutrenda na ujomuaghia mantu nimakuu guliko ayai unoo muzidi usangaa." ²¹Gwasoko ginya Baba uguvafityaa akuyi, unoo mwanakwe noogumufaa niuumyanjitre. ²²Gwasoko Baba atrumuhukumu gikaku, unoo wamufaa mwana hukumu ong'e ²³unoo vong'e vimuhesimu Mwana ginya mwana niuumuhesimu Baba. mweso niwadiomuhesimu mwana atrumuhesimu Baba niwamutrumie. ²⁴Amini, amini, gikaku niugutregheya ukhani wane na umuhuvia uyoo niuntumiee wina ufanga wa khae na khae na atrijohukumiwa. Hiya ayo, wakiaa ufuma ugu ukuyi na uhefea ugu ufanga. ²⁵Amini, amini, nuvakhania ikhondo rijiena fanoi akuyi vijotregheya ruri wa Mwana wa Mungu, na vong'e nivajotregheya vijoishi. ²⁶Gwasoko ginya Baba niwina ufanga mung'i akwe mweso, ²⁷uno umufiee Mwana atrendeke wina ufanga mung'ii akwe, na Baba umufiee mwana mamlaka unoo ahukumu gwasoko ni Mwana wama Adamu. ²⁸Mutrasangazwe na irii, gwasoko wakati ujie akuyi vong'e niviu makaburi vijotregheya ruri wakwe ²⁹veso vijofuma unji: gwa nivatrendiee nimaja gwa ufityo wa ufanga, nanivatrendiee nimavi gwa ufityo wa hukumu. ³⁰Ntiudaha utrenda intu gikaku ufuma guni nene. Ginya nutregheya, ndio giya nuhukumuu na hukumu ane ni ahaki gwasoko ntufenja mafenji ane, unoo mafenji ama uyoo niuntumiee. ³¹Mpese nugisudia nene, usudanga wane ujotrendeka wa tutri. ³²Gwina muuya ugusudia uhusu nene na nimanyie gwa hakika usudanga niugusudia ni wa tutri. ³³Mwatrumaa guni Yohana unoo wasudiaa tutri. ³⁴Uyi noo, usudanga ninuufokea utrufuma u muntu. Nuyahanya ayai unoo mudahe uchowa. ³⁵Yohana nee traai niieriye, unoo nevayanjiyee ueru wakwe. ³⁶Usudanga niniukwetre ni ukuu hiya na uroo wama Yohana, gwa mwimo ninafeiwee na Baba, mimo isii ninumitrendaa yusudia kuwa Baba wantumaa. ³⁷Baba newantumiee mweso wasudiaa uhusu nene. Mutinawahii utregheya ruri wakwe wala uona umbo rakwe. ³⁸Gutrii ukhani wakwe ujogikhaa mung'ii itru gwasoko mutrimuhuvie niwatrumiwe. ³⁹Muyachunguza mahada mutrendiee mung'i ayo gwina ufanga wa khae na khae, na mahada asaa iusudia nkhanu yane na ⁴⁰mutrisighitre uja guni nene ili muhange ufanga wa khae na khae. ⁴¹Ntufokea sifa ufuma gwaantu, ⁴²nyeso nimanyie gutrii uyanjo wa Mungu mung'ii anyu nyenye. ⁴³Najiee gwarina rama Baba wane, mutrinadahaa umpokea. Ginya muya mpese wajie gwarina rane nemujomufokea. ⁴⁴Uu mudaha uri uamini nyenye nimufokea sifa ufuma kwa kila umwedu wanyu nyeso mutrukenja sifa niifumie guni mngu? ⁴⁵Mutrazani nene nijovasitraka usonge ama Baba. Niugvasitraka nyenye ni Musa, ninyenye muikiee matumaini anyu guni mweso. ⁴⁶Mpese nemumwamini Musa, nemunyamini nene gwasoko wahadiee uhusu nkhanu yane. ⁴⁷Mwese mutriamini mahada akwe, mujodaha uri uamini nkhanu

Chapter 6

¹Baada a mantu ayai, Yesu akaenda u bahari a Galilaya, unoo iitranwa bahari a Tiberia. ²Mukutrano ukuu neumusambiye gwasoko vikaona isara neakaitrenda gwa arue. ³Yesu akanatria unto faka gunto a mulima na akagikhaa kuko na anafunzi vakwe. ⁴(Na pasaka, sikunkuu a Ayahudi neahuviaa). ⁵Yesu neakahumbua miho akwe gunto na uona antu vaingi vijie, akamukhanja Filipo, "Gujendoghua mikatre gufei ila avai vidahe ulia?" ⁶(Nyeso Yesu akayahanya ayai guni Filipo gwa umusoya gwasoko mweso newuune niuguritrenda). ⁷Filipo akamujibu, "Hata mikatre a samani a dinari maghana aviri itrinatoshaa unoo kila umwedduhanga hata gifande ginyuii". ⁸Andrea na anafunzi vakwe muna wakwe Simoni Petro wamukhanja Yesu, ⁹Gwina muhumba hafai wina mikatre itrano na samaki vaviri, nyeso iyii inoneye uri gwa antu nivaingi vii?" ¹⁰Yesu wamukhanja, "Vaikhechi antu fang'i". Unoo aghosya elufu itrano vikagikhaa fang'i. ¹¹Yesu akahoa mikatre iyoo itrano akasukuru wavagawia avoo nevigikhee fang'i. Akavagawia na samaki ginya nevisighitre. ¹²Antu nevikaikutra, akavakhanja anafunzivakwe, "Rundi ifande niyasaghaa ili gitrayaghae ikaku". ¹³Unoo vikarunda na uijwiya makafu ikimi na gaviri, ifande ya mikatre shayiri - ifande niitrusaywa na avoo nivaliaa. ¹⁴Unoo avoo nevaonaa isara iyii nevaitrendie, "Tutri uyui ndio mughanga niujie uguurimi". ¹⁵Yesu newamanyaa visighitre umukwatra ili itrendeke mutremi wawe akagibaghua, kanki na akaenda u mulima mweso imwene. ¹⁶Unoo nee yampindi anafunzi vakwe vikasima venda giambo. ¹⁷Vikanatria u gifango unoo neviuvuka uenda Kapernaumu. ¹⁸Ikhondo risii mpepo nenkuru, na bahari neachafukaa. ¹⁹Anafunzi vakwe nevakhua makasia, vikamwona Yesu uguenenda unto a bahari na wahuvia ifango, na vikatrija. ²⁰Nyeso akavakhanja, "Ni nene mutatrije". ²¹Unoo nevitayari umufafa u gifango, unoo ifango rikaghea guni nevinji. ²²Itriku nerifuatie mukutrano newiimikie u bahari vikaona gutrii mutumbwi wuuya isipokuwa uroo ne Yesu na anafunzi vakwe vitriunatrie nyeso anafunzi vakwe nevafwayaa. ²³(Ne gwina antu na mafango awe nevifumie Tiberia fifi na guni nevaliaa mikatre baada ama Bwana ufunya shukurani). ²⁴Ikhondo makutano nevamanya tri Yesu wala anafunzi vakwe nevi kuko, veso vayo vikanatria u mafango venda Kapernaumu viumufenja Yesu. ²⁵Baada o umuhanga ufande wuuya wa irambo vikamuwiya, "Rabi wajiee nanai kunu?" ²⁶Yesu akavajibu, Amini, amini, mumpenja nene, tri gwasoko mwayionaa isara, unoo gwasoko mwaliaa mikatre na uikutra. ²⁷Reki utrendea mwimo maliwa niaruvikaa, uu mutrendee mwimo maliwa niifo khae na khae ni Mwana wama Adamu ujovafa, gwasoko Mungu Baba waikaa muhuri unto ayo. ²⁸Unoo wamukhanja, "Ni ntuni nigunoneye utrenda ili utrenda miimo a Mungu?" ²⁹Yesu akajibu, "Urui ndio mwimo wa Mungu: unoo mumwamini uyo niwamutrumie". ³⁰Vamukhanja, "Ni ndolio ifei niujotrenda, unoo gudaha uyiona na uhuvia? Ujotrenda ntuni?" ³¹Baba vitru vikalia manna jangwani, ginya iandikiwe, "Akavafa mikatre ufuma girunde ili valie". ³²Yesu akavajibu, "Amini, amini, tri Musa niwavafie mukatre ufuma girunde, uu Baba wane ndio uguvafaa mukatre wa tutri ufuma girunde. ³³Gwasoko mukatre wa Mungu ni uroo niugufumaa girunde na uhanga ufanga guurimi. ³⁴Uu vikamukhanja, "Bwana gufe mukatre urui". ³⁵Yesu akamukhanja, "Nene ndio ni mukatre wa ufanga, uyoo niujie guni nene atri Johanga njaa nan i ugunyamini atri Johisi nyuetra". ³⁶Nikavakhanja vii, mwanyonaa na kii mutriamini. ³⁷Vong'e ni Baba niuguvampaa vijoja guni nene, na gikaku niujie guni nene ntijomujughutra unji kamwe. ³⁸Gwasoko nasimaa ufuma girunde, tri gwasoko otrenda mafenji ane, unoo mafenji a uyoo niuntumie. ³⁹Na ayai ndio mafenji akwe niwantumiee, nitramuyaghae hata umweddu avoo niwampiee, unoo nijovafitya itriku ramwisho. ⁴⁰Gwasoko ayai ndio mafenji ama Baba wane, unoo gikaku niumuraviee Mwana na umwamini ahang' ufanga wa khae na khae; nenoo nijomufitya itriku ra mwisho. ⁴¹Unoo Ayahudi vikamunung'unikia uhusu mweso vahanya, "Nene ni mukatre niusimiee ufuma girunde". ⁴²Vahanya, "Uyui tri Yesu mwana wama Yusufu, ni baba wakwe na mama wakwe gumumanyie? Atrendekaa fanoi wahanyaa, 'Nisimiee ufuma girunde'?" ⁴³Yesu akajibu, wamukhanja, "Mutranung'unike ukhatri anyu. ⁴⁴Gutrii muntu niujie guni nene niwadioutwra na baba wane niuntumiee, nenoo nijomufitya itriku ra mwisho. ⁴⁵Gwasoko iandikiwe na aghanga, 'vijofundisiywa na Mungu', Kila niwatregheye na wagifundisiye ufuma guni Baba uja guni nene. ⁴⁶Tri kwamba gwina muntu niwamuoniee Baba, tri mweso niufumiee guni Mungu-wamuonaa Baba. ⁴⁷Amini, amini mweso niuhuvie wina ufanga wa khae na khae. ⁴⁸Nene ni mukatre wa ufanga. ⁴⁹Vatatra vanyu vikalia manna jangwani, na vikakuya. ⁵⁰Urui ndio mukatre ushukao ufuma girunde, unoo muntu aulie sehemu akwe ili atrakuye. ⁵¹Nene ni mukatre niwasimiee ufuma girunde. Mwese muntu alie sehemu a mukatre urui ujoishi milele. ⁵²Ayahudi vikakiwa veso na vikaandya ubishana vagikhanja, "Muntu uyui ugudaha uri ugufa mwiri wakwe gulie?" ⁵³Yesu akavakhanja, "Amini, amini, nimwadia ulia mwiri wamwaana wama Adamu na unyua saghami akwe, mutrijotrendeka mwina ufanga mung'i akwe. ⁵⁴Gikaku niugulya mwiri wane na unyua saghami ane wina ufanga wa khae na khae, nenoo nijomufitya itriku ra mwisho. ⁵⁵Gwasoko mwiri wane ni maliwa a tutri na saghami ane ni ginywaji ga tutri. ⁵⁶Mweso niugulya mwiri wane na unyua saghami ane ugugikhaa mung'i ane, nanee mung'i akwe. ⁵⁷Mpese Baba niwina ufanga ginya wantumiee, na gina nuishii gwasoko ama Baba, na mweso ugugikhaa gwasoko ane. ⁵⁸Urui

ndio mukatre niugusimaa ufuma girunde, tri gina mababa nevikalia vakuya. Mweso niuguliaa mukatre urui ujogikhaa milele.⁵⁹ Yesu akayahanya mantu ayai mung'i a sinagogi neugufundisya Kapernaumu.⁶⁰ Unoo vaingi anfunzi vakwe nevikatregheya ayai, vikahanya, "Irii niifundisyo rikaku na anyu niugudaha urifokea?"⁶¹ Yesu gwasoko akamanya anafunzi vakwe neviuronga intu irii, akavakhania uu intu irii rina wa mwandio?⁶² Unoo gujotrendeka guuri nimwajomuona Mwana wama Adamu ugusima ufuma guni newiiri?⁶³ Na Roho ndio niugufunyaa ufanga. Mwiri utruguariya intu gikaku. Nkhani ninaihanyaa guni nyenye ni nkho a ufanga.⁶⁴ Kuko gwina antu ukhatri anyu nivitrihuvie". gwasoko Yesu akamanya ufuma mwandio uyoo niatrudaha uhuvia na mweso niujomusaliti.⁶⁵ Akamukhania, ni gwasoko iyii nagukhanie gutrii muntu niujodaha uja guni nene unoo faka afewe na Baba".⁶⁶ Baada a ayai anafunzi vakwe vaingi vikasuka nyuma na vitrinagisambiya nayo kanki.⁶⁷ Yesu akavakhania avoo ikumi na gaviri, "uu nanyee musighitre ufwaya?"⁶⁸ Simoni Petro akamujibu, "Bwana gwende guni anyu veve ukwetre nkhan ya ufanga wa khae na khae, ⁶⁹ na guhuvie na umanya veve u Mutakatifu wa Mungu".⁷⁰ Yesu akavakhania, "Uu nene ntinavahwania nyenye, na umwedu wanyu ni ibilisi?"⁷¹ Fanoi newiighitriye uhusu Yuda, mwana wama Simoni Iskariote, gwasoko nee mweso umwedu na avoo ikumi na vaviri, unoo niujomusaliti Yesu.

Chapter 7

¹Unoo baada a mantu ayai Yesu akaenda u Galilaya, gwasoko atrinayanjaa uenda Uyahudi gwasoko Ayahudi nevisigha umuuragha. ²Fanoi sikunkuu a Ayahudi, sikunkuu aVibanda, neiffi. ³Unoo auna vakwe nevikamukhania,v" Fwaya hafai wende Uyahudi, unoo anafunzi vako vione ntendo niugutrendaa. ⁴Gutrii niugutrenda gikaku gwa gimpihi unoo mweso usighitre amanyike. unoo niugutrrnda mantu ayai, gigheye veve u gu urimi". ⁵Fanoi auna vakwe vitrinamwamini. ⁶Unoo Yesu newavakhania, "Wakati wane kii itrinaghea, nyeso wakati wanyu kila mara udahikiee. ⁷Urimi utrudaha uvakiwa nyenye, unoo munkiwa nene munkiwa gwasoko nusudia ntendo yakwe ni mbii. ⁸Natrii mwende u sikunkuu; nene ntinji u sikunkuu iyii gwasoko muda wane ukinakhondeka". ⁹Baada ohanya mantu ayai guni veso akasagha u Galilaya. ¹⁰Uyi noo, auna vakwe vikaenda u sikunkuu, unoo mweso akaenda, tri gwa mwari unoo gwa gimpihi. ¹¹Ayahudi vikamufenja u sikunkuu na uhanya, "Wigufei?"¹²Neviugiwiya ino na ugiwiya ino ukhatri awe. Vangi vikahanya, "Ni muntu muja". Vangi vikahanya, "Gutrii, ugukhongaa antu". ¹³Uyi noo gutrii niuguighitya unto akwe gwa utrija Ayahudi. ¹⁴Sikunkuu neaghea mukhatri, Yesu akanatria uenda Hekaluni na uandia ufundisya. ¹⁵Ayahudi vikashangaa na uhanya, "Nintuni muntu uyui umanyie mantu maingi? Atrinasomaa kamwe". ¹⁶Yesu akavajibu na uvakhania, "Mafundisyo ane tri ane, unoo ni akwe niwantumaa. ¹⁷Gikaku niwajoyanja utrenda mafenji akwe, ujomanya uhusu mafundisyo ayai, mwese ifumiee guni Mungu au mwese nuighitya ufuma guni nene. ¹⁸Kila niuguighitya niufuma guni mweso ugufenjaa weeru wakwe, unoo muu niugufenja weeru wakwe uyoo niwamutrumaa, muntu uyoo ni wa tutri, na mung'i akwe gutrii udiotrenda haki. ¹⁹Musa atrinavafaa nyenye seria? Nyeso gutrii ata umwe niugutrendaa sweria. Musighitre umbwagha nintuni? ²⁰Vikajibu, "Wina fefo. Anyu niusighitre uguuragha?"²¹Yesu akajibu wavakhania, "Natrendaa mwimo umwedu, nanyee nyong'e mwasangaa gwasoko iyii. ²²Musa akavafa ihungu, na u sabato mumutroa muntu ihungu. ²³Unoo nimuntu wajotrowa ihungu itriku ra sabato unoo seria ama Musa itrahutywe, nintuni nimunkhaifia nene gwasoko namuforyaa muntu gitriku ra sabato? ²⁴Mutrahukumu ginya mundaviee, unoo hukumu gwa haki. ²⁵Akaii vao ufuma Yerusalemu vikahanya, "Tri uyui niviuflenja umuuragha?c ²⁶Rava uguighitra gwa umwari, na vitruhanya gikaku u mweso. Au atronger vi manyiee uyui ndio Kristo? ²⁷Gumanyiee muntu uyui ufumiee gufei. Kristo niwajoba, unoo gutrii niujomanya ufumiee gufei". ²⁸Yesu newiighitriye ugihekalu, ugufundisya na uhanya, "Nyenye nyong'e mumanyiee nene na mumanyie guni nifumie. Ntinajaa gwa nafsi ane, unoo uyoo niwantumiee ni wa tutri, na mutrimumanyie mweso. ²⁹Nimumanyie mweso gwasoko nifumiee guni mweso na akantuma". ³⁰Neviusoya umukwatra, nyeso gutrii ata umwedu neakahumbua mukhono wakwe unto gwasoko saa akwe neikinaghea. ³¹Uyi noo, antu vaingi vikamwamini. Vikahanya, "Kristo niwajoba, ujutrenda isara nyingi hiya na muntu uyui?" ³²Mafarisayo vikavatregheya antu viuronga mantu ayai uhusu Yesu, na akuu va makuhani na mafarisayo vakatruma maafisa vijovmukwatra. ³³Yesu akahanya, "Kii gwina muda gitambo niitrabimwe nanyee, unoo badae nijoenda guni uyoo niwantumaa. ³⁴Mujompenja wala mutrijonyona; guni ninje mutrijodaha uja." ³⁵Uyi Ayahudi vikagikhanian, "Muntu uyui ujoenda gufei unoo guremwewe umuona? Ujoenda gwa avoo nivafaghatrue kati a Ayunani na uvafundisya Ayunani? ³⁶Ni ukhatri iki neakahanya, 'Mujompenja unoo mutrijonyona; kuko nininji mutrijodaha uja?' ³⁷Fanoi ugutriku ra mwisho, itriku ra sikunkuu, Yesu akaimika wahanya, "Gikaku niwina nyuetra,aje guni nene anyue. ³⁸Mweso niuhuvie nene, ginya mahada iuhanya, ufuma mung'ii akwe ijosemamba miongo a maji a ufanga". ³⁹Nyeso akayahanya ayai uhusu Roho, veso nivimuhuvie vijomufokea; Roho nee akii atrinafunywa gwasoko Yesu neatrinatukuzwaa. ⁴⁰Akeii vawe, nevatregheya nkhanii iyii vikahanya, "Tutri uyui ni mughangaa". ⁴¹Vangi vikahanya, "Uyui ni Kristo". Nyeso vangi vikahanya, "ntuni, Kristo ugudaha ufuma u Galilaya? ⁴²Mahada atrinahanyaa kuwa Kristo ujofuma ugu ukoo wama Daudi na ufuma Bethlehemu gijiji nee Daudi wiiri? ⁴³Hafu ukaimika mugawanyiko ukhatri aantu gwasoko akwe. ⁴⁴Vauya neviomukwatra, nyeso gutrii niwahumbue mukhono wakwe. ⁴⁵Unoo maofisa vikasuka gwa akuu vama kuhani na mafarisayo, vikavakhania, "Nintuni mwinamuetra?" ⁴⁶Maofisa vikajibu, "Gutrii muntu niwaighitriye gina uyui". ⁴⁷Unoo Mafarisayo vikavajibu, "Nyenoo mwayaghaywaa? ⁴⁸Gwina gikaku ukhatri a atawala niuumuhuv ie, au gikaku wa mafarisayo? Unoo avai nivitrimanyiee seria- vilaaniwe". ⁴⁹(mstari haupo) ⁵⁰Nikodemo akavakhani, ⁵¹"Uu seria itru iumuhukumu muntu niwatregheywaa na umanya niwaritrendaa?" ⁵²Vikajibu na umukhania, "Venoo ufumie u Galilaya? Fenja na uone gutrii mughangaa niufumiee u Galilaya." ⁵³Unoo mumuntu akaenda uhakwe.

Chapter 8

¹Yesu akaenda u mulima wa Mizeituni. ²Uri diu akaja kanki u hekalu, na antu vong'e vikamwendea; akagikhaa na uvafundisya. ³Anyohadia na Mafarisayo vikamwetreka mukhema newakatrwaa ugu usinzi. Vikamwiika mukhatri. ⁴Unoo vikamukhania Yesu, "Mwalimu, mukhema uyii wakatrwaaw ugu uzinzi, untendo gabisa. ⁵Fanoi u seria Musa wahanyiyee uvakhua na magwe antu avai, uguhanya uri? ⁶Vikahanya ayai ili umutreghe unoo vihange intu romusitraka, nyeso Yesu akahulama waandika fang'i gwa mwancha wakwe. ⁷Nevikawiya kanki akaimika na uhanya, "Uyoo niatina mahutye ukhatri anyu, atrendeke mwa mwandio umukhua magwe". ⁸Akahulama kanki wahadia u fang'i gwa mwancha wakwe. ⁹(Ringahiya: Yohana 7:53 - 8:11). Nevatregheya ayai, vikafwaya vong'e. Unoo Yesu akarekwa imwene na mukhema newi khatri awe. ¹⁰Yesu akaimika na umukhania, "Mukhema nivagusitrakaa vifei? Gutrii ata umwe? ¹¹Akahanya, "Gutrii ata umwedu Bwana". Yesu akahanya, "Nenoo ntuguhukumu. enda njia ako; uandia fanoi utatrende kanki mahutye". ¹²Kanki Yesu akaighitya na antu wahanya, "Nene ni weeru wa urimi; usuu niugunsambiya atrihoenenda ukutri unoo ujohanga weeru wa ufanga", ¹³Mafarisayo vikamwiira, "Ugugisudia veve; usudanga wako tri wa tutri". ¹⁴Yesu akajibu, "Unoo mwese nugisudia nene, usudanga wane ni wa tutri. Nimanyie guni nifumiee na guni ni ninji. ¹⁵Nyenye muhukumu gimwiri; nene ntumuhukumu gikaku. ¹⁶Nene hata nihukumu, hukumu ane ni a tutri gwasoko ntiyene, unoo gwina Baba niwantumiee. ¹⁷Uu na u seria anyu ihadiwe vii usudanga wa antu vavii ni wa tutri. ¹⁸Nene ndio ninugisudia, na Baba niuntumiee ugunsudia". ¹⁹Vikamukhania, "Baba wako wigufei?" Yesu akajibu, "nene mutrimajie unoo Baba wane mutrimumanyie; mwese mumanyiee nene, unoo ja mumumanya na Baba wane". ²⁰Akahanya nkhanu newififi na hazina neugufundisya hekaluni, na gutrii hata umwedu niwamukwariee gwasoko saa akwe neikinafika. ²¹Akavakhania kanki, "Nofwaya; mujompenja na mujokuya na mahutye anyu. Guni ninji mutrijodaha uja". ²²Ayahudi vikahanya, "Ujogiuragha mweso, mweso niwahanyiyee, 'guni ninji mutrudaha uja'?" ²³Yesu akavakhania, "Mufumiee fang'i; nene nifumiee gunto. Nyenye mwi va urimi urui; nene nti wa urimi urui. ²⁴Uu navakhanie mujokuya u mahutye anyu. Muhuvie kuwa nyenye mujokuya u mahutye anyu". ²⁵Vikamukhania, "Veve wi anyu?" Akavakhania, "Ayoo ninavakhanie mwandio ²⁶nina mantu maingi oighitya na uhukumu unto anyu. Uyi uyoo niuntumiee ni wa tutri; na mantu niniyatregheye ufuma guni mweso, ayai nuyahanya ugu urimi". ²⁷Vitrinamuelewaa newiighitriye uhusu Baba. ²⁸Yesu akahanya, "Nimwajomuhumbua unto mwana wa muntu unoo mujomanya nene ndiye na kwamba ntutrenda gikaku gwa nafsi ane. Ginya Baba wampundisiye, nughitya mantu ayai. ²⁹Mweso niwantumiee wiitrambimwe nanee, na mweso atrinandekaa nimwene unoo nutrendaa niimunoneye". ³⁰Yesu neuguhanya mantu ayai vaingi vikamwamini. ³¹Yesu akahanya gwa Ayahudi avoo nivimuhuviee, "Mpese mujogikhaa ugu ukhania wane, unoo mujotrendeka anafunzi vane tutri, ³²unoo mujomanya tutri, na tutri ijovaika huru". ³³Vikamujibu, "Sese ni ufafo wama Ibrahimu unoo gwinatrendekaa chini a utrumwa gikaku; uguhanya uri, 'gujoikwa huru'?" ³⁴Yesu akavajibu, "Amini, Amin nuvakhania kila niugutrenda mahutye ni mutrumwa wa mahutye. ³⁵Mutrumwa atrugikhaa ukhaya; mwana wifo matriku ong'e. ³⁶Unoo muu mwana niwavaika huru, mujotrendeka hur tutri". ³⁷Nimanyiee nyenye mu ufafo wama Ibrahimu; musighitre umbwagha gwasoko ukhania wane utrina nafasi mung'ii anyu. ³⁸Nuhanya mantu ninayaonaa itrambimwe na Baba wane, nanyee mutrenda mantu mutrnda mantu ufuma guni Baba wanyu". ³⁹Vikajibu na umukhania, "Baba witu ni Abrahamu". Yesu akavakhania, mwese nee mwi ana vama Ibrahimu nemutrenda miimo ama Ibrahimu. ⁴⁰Fanoi mufenja umbwagha, muntu niwavakhanietutri natregheye ufuma guni Mungu. Abrahamu atrinatrendaa vii. ⁴¹Mutrendaa miimo ama Baba wanyu". Vikamukhania, "Gutrinafafwaa ugu uzinzi, gwina Baba umwedu, Mungu". ⁴²Yesu akavakhania, "Mwese Mungu ni Baba wanyu, nemunyanja nyenye, gwasoko nifumiee guni Mungu; unoo ntinajaa gwa nafsi anyu, unoo mweso niwantumiee. ⁴³Nintuni mutrielewe nkhanu yane? Gwasoko mutudaha ughimiya utregheya nkhanu yane. ⁴⁴Nyenye mwi vama Baba wanyu, shetani, na musighitre uitrenda nyuetra yama Baba wanyu. Nee uguuragha ufuma mwandio na atrudaha uimika u tutri gwasoko tutri gutrii mung'ii akwe. Niugueghegha uguighitya gwa asili akwe gwasoko ni muegheghe na baba wa uegheghe. ⁴⁵Fanoi gwasoko nuhanya ni tutri, mutriamini. ⁴⁶Anyu ukhatri anyu niugunsudia kuwa ni mahutye? ni mwese nuhanya tutri, ntuni nimutrinnyamini? ⁴⁷Meso ni wama Mungu ugutregheya nkhanu ya Mungu; nyenye mutitregheye gwasoko nyenye mutri vama Mungu". ⁴⁸Ayahudi vikamujibu na umukhania, "gutrinahanya tutri kuwa veve u Musamaria na wina fefo?" ⁴⁹Yesu akajibu, ntina fefo; nyeso nimuheshimu Baba wane nyenoo mutrinnyeshimu. ⁵⁰Ntufenja weeru wane; gwina umwedu niugufenjaa na uhukumu. ⁵¹QAmuni, Amin, nuvakhania gikaku niwakwatria ukhania wane atrihoona ikuya kamwe". ⁵²Ayahudi vikamukhania, "fanoi gwamanyaa kuwa wina fefo. Abrahamu na manabii vikakuya; nyeso uguhanya, 'mwese muntu ajokwatria ukhania wane atrihoona'. ⁵³Veve tri umukuu gulilo baba witu Abrahamu niwakuree tri ndio? Manabii noo vikakuya. Veve ugutrendiee wi anyu?" ⁵⁴Yesu akajibu, "Mpese nijogijuncha nene weeru wane ni ndende; ni baba wane niujontukuza - uyoo nimumuhanyaa ni Mungu wanyu.

⁵⁵Nyenye mutrimumanyie mweso nyeso nene nimumanyie. Mpese nijohanya, 'ntimumanyie', nijotrendeka gina nyenye muegheghe. ⁵⁶Baba wanyu Abrahamu." ⁵⁷Ayahudi vikamukhania, "Kii utrinagheya miakha hamsini, navee wamuoniee Ibrahimu?" ⁵⁸Yesu akamukhania, "Amini, Amin, nuvakhania, kii Abrahamu akinafafwa, nene nifo." ⁵⁹Unoo vikahoa magwe vimukhue, nyeso Yesu akagifiha wafuma u hekalu.

Chapter 9

¹Yesu neugukia, akaona muntu mufoku tangu afafwe. ²Anafunzi vakwe vikamuwiya, "Rabi anyu niwatrendiee mahutye, muntu uyui au afafi vakwe, unoo afafwe mufoku?" ³Yesu akavajibu, "Tri muntu uyui wala afafi vakwe nivatrendiee mahutye, unoo mwimo wa Mungu ukunukuwe ukiria mweso. ⁴Gunoneye utrenda mwimo wakwe mweso niwantumiee ikhondo nekii mumwi. Utriku waja ni gutrii niujodaha utrenda mwimo. Ninirifo uguurimi, nene ni weeru wa urimi". ⁵(mstari haupo) ⁶Yesu newahanya nkhanii iyii, akatria u fang'i, akatrenda ironko gwa matre na akamuiira muntu uyoo u miho. ⁷Akamukhanii enda womdoogha u ruji wama Silaom". Unoo muntu usuu akaenda akanawa wasuka na akaona. ⁸Majirani va muntu usuu na avoo nevikamuona mwandio gina mwombaji vikahanya, Uu! uyii tri ndio neugugikhaa na uromba?" Vauya vikahanya, "Ni mweso". ⁹Na vauya vikahanya, "Gutrii, unoo ugikhwetre nayo". Nyeso akahanya, "Ndio nene." ¹⁰Vikamukhanii, "Fanoi miho ako arughuwa uri?" ¹¹Akajibu, muntu niuguitranwaa Yesu akatrenda ironko na uira miho ane na unkhania, 'Enda Silaom wendonawa'. Unoo nkaenda, nanawa na nadaha uona kanki." ¹²vamukhanii, "Wigufei?" akajibu "Ntunee." ¹³Vikamutroa muntu usuu u Mafarisayo. ¹⁴Nee itriku ra sabato Yesu neakatrenda ironko na uyarughua miho akwe. ¹⁵Unoo kanki Mafarisayo vikamuwiya waonjee uri. Akavakhania, "Akatremdea ironko u miho ane, nikanawa a fanoi nikengee." ¹⁶Mafarisayo vikahanya, "Muntu uyui atrinafumaa guni Mungu gwasoko atrikwatire Sabato". Vauya vikahanya, "Iudahika uri muntu niwina mahutye utrenda ndolio gina yasii?" Unoo vikagiremwa veso gwa veso. ¹⁷Vikamuwiya mufoku uyoo kanki, "Uguhanya uri guni mweso gwasoko akarughua miho ako?" Mufoku akahanya, "Ni nabii." ¹⁸(mstari haupo) ¹⁹Vikavawiiya afafi vakwe, Uyii ni mwana wanyu nimuhanya wafafiwee mufoku? wadaha uri uona? ²⁰Uyi afafi vakwe vikajibu. "Gumanyie uyii ni mwana witrufu wafafiwee mufoku. ²¹Uyii niwamurughua miho akwe gutrimumanyiee. Muwiiyi mweso. Ni muntu mukuu. Ugudaha uhanya mweso." ²²Afafi vakwe vikahanya mantu ayai, gwasoko vikavatrija ayahudi. Gwasoko ayahudi nevagikhaniaa gikaku niwajokiri Yesu ni Kristo ujobaghuwa na Sinagogi. ²³Gwasoko iyii afafi vakwe vikahanya, "Ni muntu mukuu muwiiyi mweso." ²⁴Uyi gwa mara agavii, vikamwiitran muntu usuu nee mufoku na umukhanii, "Mufe Mungu utukufu. Gumanyiee muntu uyii wina mahutye." ²⁵unoo muntu usuu akajibu, "Atrendeke wina mahutye nene ntunee. Intu rimwedu ninimanyie: nenimufoku na fanoi nikengee" ²⁶Vikamukhanii, "Wagutrendee ntuni? Akayarughua uri miho ako?" ²⁷Akajibu, "Navakhaniaa, unoo mwinatregheya! Nintuni musighitre utregheya kanki? Unoo mutresighitre utrendeka anfaunzi vakwe?" ²⁸Vikamutruka na uhanya, "Veve u mwanafunzi wakwe, nyeso sese gwi anafunzi vama Musa. ²⁹Gumanyiee Mungu akaighitya vina Musa, nyeso u muntu uyii, gutrimanyiee guni ufumiee." ³⁰Muntu usuu akajibu na uvakhania, "Nintuni, intu irii kwani rushangaza, unoo mutrimanyie guni ufumiee na wayarughua miho ane. ³¹Gumanyiee Mungu atutregheya anyu mahutye, nyeso ni muntu gikaku wajomwabudu Mungu na utrenda mafenji akwe, Mungu ugumutregheya. ³²Mwino ne urimi wandia itrinatregheyeekaa muntu niwarughuee miho a muntu nimufoku. ³³Mpese muntu uyii atrinafumaa guni Mungu jaatutrenda intu gikaku." ³⁴Vikajibu na umukhanii, "Newafafiwee u mahutye gabisa, unoo ugugufundisya sese?" Unoo vikamufunya u Sinagogi. ³⁵Yesu akatregheya kwamba vikamufunya u Sinagogi, akamuhanga na umukhanii, "Umwamini mwana wa muntu?" ³⁶Akajibu na uhanya, "Ni anyu, Bwana nanee nimwamini?" ³⁷Yesu akavakhania, "Wamuona na uyii niwiighitriye nayo ndio mweso". ³⁸Muntu usuu akahanya, "Bwana, Nihuvie. ³⁹Yesu akahanya, "Gwa hukumu najiee ugu urimi urii unoo avoo nivitruona vidahe uona na avoo niviuona vitrendeke afoku." ⁴⁰Mafarisayo nevatregheya nkhanii iyii vikawiiya, "Uu nasee no gu afoku?" ⁴¹Yesu akavakhania, "Mwese nee muafoku nemutrendeka mutrina mahutye. fanoi muhanya, 'Gukengee', mahutye anyu iugikhaa."

Chapter 10

¹Amin i, amin nuvakhania, uyoo niartrukia gwa mulango wa musae wa nkhood, nyeso ugufandia gwa njia mbuya, muntu usuu ni muhimbi. ²Mweso niuguhefeaa u mulango ni mudimi wa nkhood. ³Mweso mulinzi wa mulango ugumurughwira. Nkhoo yutregheya ruri wakwe na uguitrana nkhood yakwe mina awe na uifunya unji. ⁴Nwajoifunya unji iyoo ni yakwe, ugutrongea, na nkhood yumusambiya, gwasoko imanyie ruri wakwe. ⁵Itrijosambiya mughenyi nyeso hiya ayo ijomutrija, gwasoko itrimanyie ruri wa mughenyi". ⁶Yesu akahanya ndolio iyii, nyeso vitrinayaelewaa mantu ayai neviukhaniwa. ⁷Yesu akahanya kanki, "Amini, amin, nuvakhania, nene ni mulango wa nkhood. ⁸Vauya nivantongee ni ahimbi, nyeso nkhood itrnavatregheya. ⁹Nene ni mukango. Gikaku niuguhefea ukiria nene, ujochowa, ujohefea mung'ii na ufuma, unoo ujohanga maliwa. ¹⁰Muhimbi atrijie isipokuwa, uhimba, uuragha na uangamiza. Najaa unoo vihange ufanga na vitrendeke nayo tele. ¹¹Nene ni mudimi muja. Mudimi ni muja uguufunya ufanga wakwe gwasoko a nkhood. ¹²Mutrumami niwujiriwe, na tri mudimi, unoo nkhood tri mali akwe, niwaona maimwana ijie uguireka nkhood unoo mweso wadua nkhood. ¹³Maimwana iukwatra na ulia. Yudua gwasoko mutrumami atrijali nkhood. ¹⁴Nene ni mudimi nimuja, nanimanyiee ni vane, na avoo ni vane vimanyiee nene. ¹⁵Baba umanyiee, nanee nimumanyie Baba, unoo nufunya ufanga wane gwasoko a nkhood. ¹⁶Nina nkhood mbuya tri ya musae urui. vasa noo inoneye niyietre, na ijotregheya ruri wane unoo gutrendeke gwina idae rimweddu na mudimi umweddu. ¹⁷Gwasoko Baba unyanjitre: niufunye ufanga wane unoo niuhange kanki. ¹⁸Gutrii niuguhoa ufuma guni nene, nyeso nene nufunya. Nina udaho wofunya, na nina udaho wohanga noo. Nafokee iraghiyo iriyi ufuma guni Baba". ¹⁹Mugawanyiko ukagigheha kanki Ayahudi gwasoko a nkhood iyii. ²⁰Vangi vikahanya, "Wina mafefo na ni muhari. Mumutregheye nintuni?" ²¹Vangi vikahanya, "Iyii tri nkhood ya muntu niwina mafefo. Ifefo rudaha urughua miho a mufoku?" ²²Unoo ikaja sikunkuu oika wakfu Yerusalemu. ²³Nee ikhondo ra mpefo, unoo Yesu neuguenenda hekaluni guni Selemani. ²⁴Unoo Ayahudi vikamuzunguka na umukhania, "Faka nanai uguguika u mashaka? mpese veve wi Kristo gukhanie. ²⁵Yesu akavajibu, "Navakhaniaa nyeso mutrihuvie. Mimo ninumitendaa gwa rina rama Baba wane, isii isudia juu ane. ²⁶unoo mutrihuvie gwasoko nyenye mutri nkhood yane. ²⁷Nkhood yane yutregheya ruri wane; Niimanyie nyeso noo yunsambiya nene. ²⁸Niifie ufanga wa khae na khae; utrijoyaghaa kamwe, na gutrii hata umweddu niujoihoa u mikhono ane. ²⁹Baba wane, niwampiee isii, ni mukuu hiya na vong'e, na gutrii ata umweddu niugudaha uihoa u mikhono ama Baba. ³⁰Nene na Baba umweddu". ³¹Vilkahoa magwe ili vimukhue kanki. ³²Yesu akavajibu, "Navaraghiaa mimo miingi nimija ufuma guni Baba. Gwa miimo iki hafo nimusigha unkhua na magwe?" ³³Ayahudi vikamujibu, "gutrugufonda gwa miimo ni mija nyeso gwa ukufuru, gwasoko veve wi muntu, ugitrendiee wi Mungu". ³⁴Yesu akavajibu, "Itrinahadiwaa u seria anyu, 'Nikahanya Nyenye mwi miungu'?" ³⁵Unoo akavaitrana miungu gwaavoo ni ukhania wa Mungu ukavajia, ³⁶muhanya juu a ayoo ni Baba wamufunyyee na umutruma uguurimi, ugukufuru gwasoko nahanyaa nene ni Mwana wa Mungu? ³⁷Unoo mwese ntutrenda mwimo wama Baba wane mutranyamini. ³⁸Unoo mwese nutrenda hata kama mutrunyamini, amini mimo unoo mudahe umanya kwamba Baba wifo mung'ii ane nanee nifo mung'ii ama Baba". ³⁹Vikasoya kanki umukwatra Yesu, nyeso akafwaya guni veso. ⁴⁰Yesu akaenda kanki umpeo a Yorodani guni Yohana neugubatiza mwadio, na akagikhaa kuko. ⁴¹Antu vaingi vikaja guni Yesu. Vikahanya, "Yohana tutri atrinatrendaa ndolio yeyote, nyeso mantu ong'e neakahanya yohana juu a muntu uyii ni a tutri". ⁴²Antu vaingi vikamwamini Yesu.

Chapter 11

¹Unoo muntu umwedu rina rakwe Lazaro ne murue. Akafuma Bethania, gijiji gama Mariamu dada wakwe Martha. ²Nee Mariamu uyuyo neakamwiira Bwana Marhamu na umufutra gwa njii yakwe, unoo muna wakwe Lazaro nee murue. ³Uno vikatruma sayu guni Yesu na uhanya, "Bwana rava uyoo ni umuyanjitre uwire". ⁴Yesu newatregheya akahanya, "Urue urii tri wa nkuya, nyeso hiya ayo ni gwasoko a weeru wa Mungu unoo Mwana wa Mungu adahe utukuzwa ukiria urue." ⁵Yesu neumuyanjitre Martha na dada wakwe Lazaro. ⁶Newatregheya kuwa lazaro murue, Yesu akagikhaa matriku aviri guni newiiri. ⁷Unoo baada a irii akavakhania anafunzi vakwe, "Kwendi Uyahudi kanki". ⁸Anafunzi vikamukhania, "Rabi, Ayahudi nivulwa ugufonda veve, uu veve usigitre usuke kuko kanki?" ⁹Yesu akavajibu, "Saa ya mumwi tri makumi aviri? Muntu niuguenenda mumwi atrudaha ukhangukwa, gwasoko ukengee gwa weeru wa mumwi." ¹⁰Uyi, mwese ujoenenda utriku, ujokhangukwa gwasoko weeru gutrii mung'ii akwe". ¹¹Yesu akahanya mantu ayai na baada amantu ayai akavakhania "Rafiki witeu Lazaro waraa, nyeso ninji nendumufitya." ¹²Anafunzi vikamukhania, "Bwana mpese uree ujouka." ¹³Yesu newiighitrye nkhanu ya ikuya rama Lazaro, nyeso veso nevahanyaa wiighitrye nkhanu ya uraa truo. ¹⁴Yesu akavakhania, "Lazaro wakuyaa." ¹⁵

¹⁶Tomaso newaitraniwee Pacha, akavakhania anafunzi ayakwe, "Nasee kwendi gwendokuya itrambimwe na Yesu". ¹⁷Yesu neakaja, akahanga Lazaro waikwaa ugikaburi matriku ane. ¹⁸Unoo Bethania nee ififi na Yerusalemu kama kilomita arobaini na tano vii. ¹⁹Vaingi ukhatri a Ayahudi vikaja guni Martha na Mariamu uvafariji gwasoko a auna vawe. ²⁰Unoo Martha akatregheya kuwa Yesu ujie, akaenda utrana nayo, nyeso Mariamu akaendelea ugikhaa ukhaya. ²¹Unoo Martha akamukhania Yesu, "Bwana mpese newihafai, kaka wane jaatrukuya." ²²Unoo fanoi nimanyiee gikaku niwajoomba ufuma guni Mungu ujogufa". ²³Yesu akamukhania, kaka wako ujofitya kanki".

²⁴Martha akamukhania, nimanyiee ujofitya ugu ifitywa ra itriku ra mwisho". ²⁵Yesu akamukhania, "Nene ni ufufuo wa ufanga; mweso niunyamini, unoo ujokuya, uyi noo ujoishi; ²⁶na mweso niugugikhaa na uhuvia nene atriokuya. Uhuvie irii?" ²⁷Akamukhania, "Ndio, Bwana nihuvie kwamba veve wi Kristo, Mwana wama Mungu, mweso niujie uguurimi". ²⁸Neakahanya vii akaenda na umwiitrana dada wakwe Mariamu ugimpifi. Akahanya, "Mwalimu wifo g=hafai uguguitrana". ²⁹Mariamu neakatregheya ayai, akaimika gwa haraka na wenda guni Yesu.

³⁰Yesu neakii akinaja u gijiji, unoo nekii wi kukoo nevatranaa vina Martha. ³¹Unoo Ayahudi nevinaa Mariamu unyumba na avoo neviuumufariji, nevikamuona neuguuka haraka na ufuma unji vikamusambiya; nevitrendiee wui winji ukab uri endoria kuko. ³²Unoo Mariamu newaghea Yesu akamuona akagwa fang'i na umukhania, "Bwana, mpese jawifo hafai muna wane jaatrukuya." ³³Yesu neakamuona uguria, na Ayahudi newajaa nayo neviuria, akaria ino; ³⁴akahanya, "Mwamurenchaa gufei?" vamukhania, Bwana njuu urave". ³⁵Yesu akaria. ³⁶Ayahudi vikahanya, "Rava neumuyanjitre Lazaro!" ³⁷Nyeso vauya vikahanya, "Tri uyui muntu neakayarughua miho a mufoku, atrinadaha umutrenda muntu uyui atakuye?" ³⁸Unoo Yesu neuguomboleza unkhoo akwe, akaenda u kaburi. Unoo ne ifango na igwe neriikiwe unto ayo. ³⁹Yesu akahanya, "Riheyi igwe". Martha dada wama Lazaro akamukhania Yesu, "Bwana gwa muda urui, mwiri wagharaa, gwasoko wakuyaa matriku ane".

⁴⁰Yesu akamukhania, "Nene ntinavakhania kwamba, mpese uhuvie, ujouona weeru wa Mungu?" ⁴¹Unoo vikariheya igwe. Yesu akahumbua miho akwe unto na uhanya, "Baba, nushukuru gwasoko uguntegheya.

⁴²Nimanyiee uguntegheya matriku ong'e, nyeso gwasoko a antu avai niviimikie hafai nahanyaa ayai unoo vidahe uhuvia kuwa veve untumiee". ⁴³Baada a uhanya ayai, akaria ino, "Lazaro fuma unji!" ⁴⁴Mukuyi akafuma unji utrungiwe mikhono na mighuu gwa sanda, na usiu wakwe utrungiwee na gitrambaa. Yesu akavakhania, "Mutrungiwi mumureke ende". ⁴⁵Unoo Ayahudi vaingi nevikaja guni Mariamu na uona Yesu newatrendaa vikamwamini; ⁴⁶nyeso akeii vawe vikaenda u Mafarisayo na uvakhania mantu newayatrenda Yesu. ⁴⁷Unoo akuu va Makuhani na Mafarisayo vikagirunda u baraza na uhanya, "gutrenda ntuni? Muntu uyui ugutrenda ndolio nyingi. ⁴⁸Mwese gujomureka vii imwene vong'e vijomwamini; Arumi vijoja na uhoa ong'e na itaifa ritru". ⁴⁹Uyi muntu umwedu ukhatri awe, Kayafa, nee kuhani ni mukuu mwakha usuu, akavakhania, "Mutrimanyiee gabisa.

⁵⁰Mutrugheya kwamba inoneye muntu umwedu ukuya gwasoko a antu guliko itaifa rong'e uyaghaa". ⁵¹Ayii atrinayahanyaa gwasoko akwe, hiya ayto, gwakuwa ne kuhani ni mukuu mwakha usuu, akatabiri kwamba Yesu ujokuya gwasoko a itaifa; ⁵²na tri gwa itaifa riyene, Yesu adahe uvarunda ana va Mungu nivafaghatriee sehemu hiya hiya. ⁵³Uyi ufuma itriku risii vikafanga ginya viumuuragha Yesu. ⁵⁴Yesu atrinaenendaa kanki ukhatri a Ayahudi unoo akafwaya hafo na uenda ung'i niifiifi na jangwa ung'i a Efraimu. ⁵⁵Unoo Pasaka a Ayahudi nee ififi, na vaingi vikaenda Yerusalemu. ⁵⁶Neviumufenja Yesu, na uighitya kila muntu neviimikie hekaluni, "Mughema ntuni? Kamba atriije u sikunkuu?" ⁵⁷Akuu va Makuhani na Mafarisayo nevafunyaa amri mwese vimanyie guni Yesu wiiri vihanyee ili vimukwatere.

Chapter 12

¹Matriku sita kabla a Pasaka, Yesu akaenda Bethania, guni Lazaro, uyoo neakamufitya ufuma gwa akuyi. ²Unoo vika mwandalia maliwa a utriku kuko, na Martha akamutrumikia, unoo Lazaro nonee wifo nevilia vinaa Yesu. ³Unoo Mariamu akahoa raatli a manukato niatrendiwee gwa nardo safi akamuiria Yesu u mighuu, na umufutra na njii yakwe; nyumba ong'e ikanyunka manukato. ⁴Yuda Iskariote, umwedu a anafunzi vama yesu niujomusaliti Yesu akahanya, ⁵"Nintuni manukato ayai itrinarinjwa gwa dinari maghana atatu na vifewe atruki?" ⁶Unoo akahanya ayai tri gwa uvaonea uvai atruki, unoo gwasoko nee muhimbi: mweso ndio neukwatrie mufuko wa hela unoo neuguhua mantu niikiwe gwasoko akwe mweso. ⁷Yesu akahanya, "Mureke aike niurikwetre gwasoko a itriku ra maziko ane. ⁸Atruki mujotrendeka mwinawe matriku ong'e; nyeso mutrijotrendeka nanee matriku ong'e". ⁹Unoo Ayahudi vaingi vikamanya Yesu wikuko, unoo vikaya, tri gwasoko ama Yesu tu, ila vimuone na Lazaro neakafufuwa ufuma gwa akuyi. ¹⁰Unoo akuu va makuhani vikasigha vimuuraghe Lazaro; ¹¹gwasoko akwe Ayahudi vaingi vikaenda vamuamini Yesu. ¹²Na itriku ra pili antu vaingi vikaja u sikunkuu. Nevatregheya kuwa Yesu ujie u Yerusalemu, ¹³vikahoa asanja a mitri a mitende na ufuma unji umlaki na vikakhua mukindo, "Hosana! Ubarikiwe niujie gwa rina rama Bwana, Mutremi wa Israeli". ¹⁴Yesu akanatria mwandoghwe; ginya neahadiwe, ¹⁵"Utatrije binti Sayuni; rava, mutremi wako waja, unatrie mwandoghwe". ¹⁶Anafunzi vakwe vitrinaelewaa mantu ayai hafo mwandio, nyeso Yesu newatukuzwa, unoo vikakumbukwa ya kuwa mantu ayai akahadiwa mwesona vatrendaa mantu ayai guni mweso. ¹⁷Antu nevifo na Yesu ikhondo newamuitraniee Lazaro ufuma u kaburi, viasudia u vauya. ¹⁸Unoo nee gwasoko iyii antu vikaenda umlaki. ¹⁹Mafarisayo vikaighitya veso gwa veso, "Rava fanoi mutrudaha utrenda chochote; rava, urimi wendaa guni mweso". ²⁰Fanoi Ayunani nevifo ukhatri a avoo nevinji uabudu u sikunkuu. ²¹Avai vikamwendea Filipo, neufumie Bethsaida a Galilaya, vikamwomba vahanya, "Bwana sese gusighitre umwona Yesu". ²²Filipo akaenda akamukhanja Andrea; Andrea na Filipo vikaenda na umukhanja Yesu. ²³Yesu akavajibu, "saa afikaa mwana wama Adamu utukuzwa. ²⁴Amini, amin nuvakhania, chembe a ngano niadia ugwa ung'i akuya, unoo niadia ukuya ijofafa mbisya nyingi. ²⁵Mweso niuyanjitre ufanga wakwe ujouyaghaya; unoo uyoo niukiitwre ufanga wakwe uguurimi urui ujouhanga ufanga wa khae na khae. ²⁶Muntu gikaku niwantumikia nene, na ansambiye; nene nifo unoo mutrumami wane noojotrendeka wifo. Muntu gikaku niwantumikia Baba ujomuheshimu. ²⁷Fanoi nkho ane afadhaikaa: nanee nihanye uri? Baba unchoe usaa iyii. ²⁸Baba utukuze rina rako". Unoo ruri ukaja ufuma girunde na uhanya, "Naritukuzaa unoo nijotukuza kanki". ²⁹Unoo neviimikie fifi vikatreghya, vikahanya gwina ngurumo. Vauya vikahanya, "Malaika wahanyaa nayo. ³⁰Yesu akajibu na uhanya, "Ruri urui utrinajaa gwasoko ane unoo gwasoko anyu. ³¹Fanoi hukumu a urimi urui ifo: Fanoi muku wa urimi urui ujojughutruwa unji. ³²Nanee ninahumbuwa unto a ng'i, nijovautra nyong'e". ³³Akahanya ayai ugugigheya nkuya iki niujokuya. ³⁴Mukutrano ukamujibu, "Sese gwatreghyaa u seria kwamba Kristo ujugikhaa khae na khae. Venoo uguhanya uri mwana wama Adamu ujohumbuwa gunto? Mwana wa muntu ni anyu?" ³⁵Basi Yesu akavakhania, "Weeru mpese wifo nanyee muda gidogo. Enendi maadam mwina weeru, unoo kitri ritrajovadaha. Uyoo niwinji ukitri atrunee guni winji. ³⁶Nimwina weeru, huvii weeru unoo muhange ana va weeru". ³⁷Unoo Yesu akatrenda ishara nyingi uyi usonge awe unoo vitrinamwaminii. ³⁸Ili rikhondeke ukhania wama Isaya neakahanya, "Bwana, ni anyu niwasadiki nkhani yitru? Na mukhono wama Bwana wakunukuwaa anyu?" ³⁹Unoo ndio soko vitrinaaminii, Isaya akahanya kanki, ⁴⁰"Wavafokuyaa miho na watrendaa nkho yawe yakakufaa; vitraje vijoona kuwa miho awe na vamanyaa gwa nkho yawe, vaeghegha nanee navaforya". ⁴¹Isaya akahanya nkhani iyii gwasoko akaona weeru wama Yesu na akahanya nkhan yakwe. ⁴²Walakini, unoo akuu ni vaingi vikamwamini Yesu; nyeso gwasoko Mafarisayo, vitrinakirii unoo vitrajotengwa na Sinagogi. ⁴³Vikayanja sifa ya anadamu hiya na sifa niifumiee guni Mungu. ⁴⁴Yesu akahanya, "Usuu niunyamini nene, atrinyamini nene tu bali na uyoo niuntumiee nene ⁴⁵uu uyoo niugunyona nene umukengee na uyoo niuntumiee. ⁴⁶Nene najiee ginya weeru uguurimi ili mumuntu niunyamini nene atragikhae ukitri. ⁴⁷Mwese muntu gikaku ujojotregheya nkhan yane nyeso atraikwatrie, nene ntumuhukumu, gwasoko ntinajaa ili niuhukumu urimi. ⁴⁸Mweso niugung'itra nene niuguyahitra nkhan yane, naye amhukumuye: ukhania urui ninauhanyiyee unoo ujomuhukumu itrikiku ra mwisho. ⁴⁹Gwasoko nene ntinahanyaa gwa nafsi ane. Unoo ni Baba niwantorie. ⁵⁰Nanee nimanyiee iraghiyo rakwe ni ufanga wa khae na khae; unoo ayai ninuhanyanene ginya Baba wankhaniee, ndio gina nuhanya guni veso".

Chapter 13

¹Unoo kabla a itriku ra Pasaka, gwasoko Yesu akamanya kuwa saa akwe afikaa niujofuma uguurimi uenda guni Baba, unoo wavayanjaa antu vakwe nevifo ugu urimi, akavayanja. ²Na ibilisi newiikiwe tayari u nkho ama Yuda Iskariote, mwana wama Simoni, umusaliti Yesu. ³Yesu akamanya kuwa Baba waikaa mantu ong'e u mikhono akwe na wafumaa guni Mungu na nee winji utrenda kanki guni Mungu. ⁴Akauka u maliwa na akatrandika isaa rakwe fang'i. Unoo akahoa na taulo wagitrunga. ⁵Unoo akahoa maji u bakuri wavaoya mighuu anafunzi vakwe na wavafutra na taulo neugitrungiee mweso. ⁶Akaja guni Simoni Petro, na Petro akamukhania, "Bwana usighitre uoya mighuu ane?" ⁷Yesu akajibu na umukhania, "Ninuritrenda utrimanyie fanoi, nyeso ujomanya baadae". ⁸Petro akamukhania, "Utruoya mighuu ane kamwe". Yesu akamujibu, "Mpese ntijoguoya, ujutrendeka utrina sehemu itrambimwe nanee". ⁹Simoni Petro akamukhania, "Bwana utraoye mighuu ane tuu, unoo na itrwe na mikhono ayo." ¹⁰Yesu akamukhania, "Gikaku niwaoghaa atrihtaji uogha isipokuwa mighuu akwe, na watrendekaa mueru mwiri wakwe wong'e; nyenye mwatrendekaa mu aeru, nyeso tri nyong'e". ¹¹Gwasoko Yesu newamanyaa uyoo niujomusaliti; iyii ndio soko akahanya tri nyong'e mwatrendekaa mu aeru." ¹²Yesu newavaoya mighuu awe akahoa isaa rakwe na ugikhaa kanki, akavakhania, "Uu mwamanyaa iriyi ninavatrendekaa?" ¹³Munyintana nene mwalimu na Bwana iyii muhanya tutri, maana ndio niiri. ¹⁴mwese nene ni Bwana na mwalimu, navaoyaa mighuu anyu, nanyee ivanoneye uvaoya ayanyu mighuu. ¹⁵Gwasoko navafaa ndolio iyii unoo nyenye mutrende ginya nene natrendaa guni nyenye. ¹⁶Amini, Amini, nuvakhania, mutrumwa tri mukuu hiya na bwana wakwe; unoo uyoo niutrumiwe ni mukuu guliko uyoo niwamutrumaa. ¹⁷mwese umanyie mantu ayai, ubarikiwe niwayatrendaa. ¹⁸Ntuhanya uhusu nyenye nyong'e, gwasoko nivamanyie avoo ninava hwaniye uu nuhanya ayai ili mahada idahe ukhondeka: 'Uyoo niwalia mukatre wane wahumbuaa gitrinkinyo gakwe.' ¹⁹Nuvakhania fanoi nirikinatredeka ili niratrendeka, mudahe uhuvia unoo nene ni mweso. ²⁰"Amini, amini, nuvakhania, niwampokea nene ugumufokea ninamutrumie, na uyoo niugumpokea nene ugumufokea na uyoo ninamutrumie." ²¹Yesu neakahanya ayai, akakhasika unkhoo, akasudia na uhanya, "Amini, amini nuvakhania umwedu hafai ujonsaliti". ²²Anafunzi vakwe vikagirava vashangaa gwasoko ama anyu ni waighitya uyi. ²³Negwina meza, umwedu wa anafunzi vakwe uhaghamiye gikua gama Yesu akamuyanja. ²⁴Simini Petro akamuwiya mwanafunzi uyui na uhanya, "Gukhanie wifeiniuguighitya". ²⁵Mwanafunzi uyoo neuhaghamiye gikua gama Yesu akamukhania, "Bwana ni anyu?" ²⁶Unoo Yesu akajibu, "ni gwa uyoo ninijosiniya gifande ga mukatre na umufa". Unoo newasiniya mukatre akamufa Yuda mwana wama Simoni Iskariote. ²⁷Unoo baada a mukatre setani akamuhefea. Unoo Yesu wamukhania, "Iroo niuguloo utrende ritrende haraka". ²⁸Fanoi gutrii muntu u meza neeakamanya soko iki Yesu wahanya intu irii guni mweso. ²⁹Vauya vikaghema vii gwasoko Yuda akakwatra mufuko wa hela, Yesu akamukhania, "Ghua mantu nigusighitre gwasoko a sikunkuu", au ufunye mantu gwa atruki. ³⁰Yuda nee wafokea mukatre, akafuma unji, unoo ne utriku. ³¹Yuda nee wafwaya, Yesu akahanya, "Fanoi mwana wama Adamu watukuzwa, na Mungu watukuzwaa ukiria mweso. ³²Mungu ujomutukuza guni mweso, na ujomutukuza rui. ³³Ana ni anyuii, niitrmbimwe nanyee gidogo. Mujompenja, ginya navakhanie Ayahudi, 'Guni ninji mutrudaha uja', fanoi navakhania nanyee. ³⁴Nuvafa amuri nimpya, mugiyanje, ginya nene nivayanjitre nyenye, inoneye nanyee mugiyanje nyenye gwa nyenye. ³⁵Gwasoko iriyi antu vamanyie nyenye mu anafunzi vane, mwese mwina uyanjo u muumuntu na muuya". ³⁶Simoni Petro akavakhania, "Bwana, woka gufei?" Yesu akajibu, "Fanoi guni ninji utrijodaha unsambiya, unoo ujonsambiya baadae". ³⁷Petro akamukhania, "Bwana nintuni ntagusambiye fanoi? Nene nijoyafunya maisha ane gwasoko ako". ³⁸Yesu akajibu, "Uu ujoyafunya maisha ane gwasoko ako? Amini amini nugukhania, njololo itrinaria nikii ukinang'itra mara tatu".

Chapter 14

¹"Utrayanjiye nkhooh ako itrendeke ina makhasiko. Umuamini Mungu unoo unyamini nanee. ²Unyumba ama Baba wane gwina mikhaoh miingi ogikhaa; mpese netri uyi, kaho nagukhaniaa, gwasoko noka ugutrendeya mahali gwasoko ako. ³Mwese ninenda na uvatrendeya mikhaoh, nijoja kanki, unoo guni nifo nanyee muje. ⁴Mumanyie njia nininji" ⁵Tomaso akamukhania Yesu, "Bwana, gutrunee guni ninji; uu gudaha umanya njia? ⁶Yesu akamukhania, "Nene ndio ninjia a tutri na ufanga; gutrii niugudaha uja guni baba unoo ukiria nene. ⁷Mwese nemwamanyaa nene, jamumumanya na BABA wane; uandia fanoi mumanye mwamumanyaa mweso". ⁸Philipo akamukhania Yesu, "Bwana guraghie Baba unoo ijotrendeka gwakhondekaa". ⁹Yesu akamukhania, "Ntinatrendekaa gwinanyu muda urifu, na kii utrimanyie nene Philipo? Gikaku niwanyonaa nene wamuonaa Baba; uguhanya uri 'Nivaraghie Baba'? ¹⁰Mutrihuvie nene ni mung'i ama Baba, na Baba wi mung'ii ane? Nkhani ninuhanya guni nyenye ntuhanya gwa kusudi rane nene; hiya ayo, ni Baba ni wi khatri ane ugutrenda mwimo wakwe. ¹¹Nyamini nene, ni mung'i ama Baba na Baba wi mung'ii ane; ¹²Amini, amini nuvakhania, usuu niuhuvie, nene miimo ninutrendaa, ujutrenda mimo iyii na mweso, na ujutrenda mwimo ukuu gwasoko nok guni Baba. ¹³Gikaku nimuromba gwa rina rane, nijotrenda unoo Baba akurywe ukiria mwana. ¹⁴Mwese muromba intu gikaku ukiria rina rane, nijotrenda. ¹⁵Mwese nimwanyanja, mujokwatria amuri yane. ¹⁶Na nijomuromba Baba ujovafa mwariyi muuya adahe utrendeka nanyee khae na khae, ¹⁷Roho wa tutri. Urimi utrudaha umufokea mweso gwasoko utrikengee, au umumanya mweso. Uyi nyenye, mumumanyie mweso ugugikhaa nanyee na ujutrendeka mung'ii anyu. ¹⁸Ntijovareka mwiye; nijosuka guni nyenye. ¹⁹Gwa muda ukeii, urimi utrijonyona kanki, nyeso nyenye munkengee,. Gwasoko nugikhaa nanyee mujogikhaa pia. ²⁰Itriku rasii mujomanya nene ni mung'ii ama Baba, unoo nanyee mwi mung'ii ane, na nee ni ming'ii anyu. ²¹Gikaku niugukwatria amuri yane na uitrenda ndio umwedu niunyanjitre nene; naniunyanjitre nene ujoyanjwa na Baba wane, na nijomuyanja nijogighea guni mweso". ²²Yuda akamukhania Yesu, "Bwana uu ni ntuni gijogighea faka ujogionyesha veve ugu urimi? ²³Yesu akamukhania, "Gikaku niunyanjitre ujokwatria ukhani wane. Baba wane ujomuyanja, na gujoja gujutrenda mikhaoh guni mweso. ²⁴Gikaku niatrinnyanjitre nene, atrukwatria nkhanii yane. Ukhani nimutregheya tri wane unoo wama Baba niwantumie. ²⁵Nayahanyaa mantu ayai guni nyenye, unoo kii nigikhaa ukhatri anyu. ²⁶Uyi, mufariji Mwahu Mweru ni Baba ujomutruma gwa rina rane, ujovafundisya mantu ong'e na ujovatrenda mukumbukweong'e ninayahanyaa guni nyenye. ²⁷Amani nuvafa amani ane nene. Ntuvafa iyii gina urimi ugufunya. Mutratrenda nkhooh yangu ihange makhasiko na woova. ²⁸Mwatregheye gina navakhanie; 'Noka na nijosuka guni nyenye'. Mpese munyanjitre nene, jamuhanga furaha gwasoko noka guni Baba, gwasoko Baba nimukuu hiya nanee. ²⁹Unoo navakhania nikii ikinatrendeka unoo niajotrendeka muamini. ³⁰Ntijoighitya nanyee nkhanii ni nyingi, gwasoko mukuu wa urimi urui ujie. Mweso atrina nguu guni nene, ³¹nyeso urimi umanye nimuyanjitre Baba nutrenda iroo ni Baba waraghiyaa, gina akankhania imiki, gufwaye hafai.

Chapter 15

¹Nene ni muzabibu wa tutri, na Baba wane ni mukuli ma wa muzabibu. ²Muu isanja mung'i ane niritrufafa mbisya, na nueryaa muu isanja nirufafa mbisya uriheya unoo ridahe ufafa ino. ³Nyenye mwatrendekaa mu aeru gwa ukhani ninavakhanjaa. ⁴Mugikhae mung'ii ane na nee mung'ii anyu. Ginya isanja nitrudaha ufafa riyene niratrendeka ritri u mzabibu, unoo nanyee, nimwadia ugikhaa mung'ii ane. ⁵Nene ni muzabibu; nyenye mwi masanja. Niwadumu mung'ii ane, muntu uyui ugufafa mbisya nyingi, unoo bila nene mutrudaha utrenda intu gikaku. ⁶Mwese muntu atrijsagha mung'ii ane, ujojughutwra ginya isanja na uuma,; antu viurunda masanja na uyajughutra u motro, na uteketea. ⁷Unoo mwese mujogikhaa ukhatri ane, na mwese nkhan yane yugikhaa guni mweso, rombi gikaku nimusighitre unoo mujotrendewa. ⁸Uirii Baba wane wakurywaa, mufafa mbisya nyingi na ni anafunzi vane. ⁹Mwese Baba wane wanyanjiyee nene, nene noo navayanjiyee nyenye; gikhai uguuyanjo wane. ¹⁰Mwese mujokwatra amri yane mujogikhaa ugu uyanjo wane ginya nikatrie amuri yama Baba wane ugikhaa ugu uyanjo wakwe. ¹¹Nahanyaa mantu ayai guni nyenye unoo furaha ane itrendeke mung'ii anyu na furaha anyu itrendeke kuwa ikhondekie. ¹²Iyii ndio amri ane, unoo mugiyanje nyenye gwa nyenye gina nivayanjitre nyenye. ¹³Gutrii muntu niwina uyanjo niukuu ginya urui, unoo afunye maisha akwe gwasoko a marafiki vakwe. ¹⁴Nyenye mwi marafiki ane nimwajotrenda ayoo ninuvakhanjaa. ¹⁵Ntuvaitrana atrumwa, gwasoko mutrumwa atrunee iroo niugutrendaa bwana wakwe. Navaitranaa nyenye marafiki gwasoko navakhanjaa mantu ong'e ninatregheyaa ufuma guni Baba. ¹⁶Mutrinanchaguaa nene, uu nene navahwaniyee nene na uvaika mwende mufafe mbisya, na mbisya yanyu igikhae. Iyii ivii uu gikaku nimuromba guni Baba gwa rina rane, ujevafa. ¹⁷Mantu ayai nuvaraghiya, uu mugiyanje mumuntu na muyakwe. ¹⁸Mwese urimi ujevakiwa, mumanye kuwa ukankiwa nene kabla anyu. ¹⁹Mwese nee mwi va urimi, urimi ujevayanja gina vakhawe; nyeso gwasoko nyenye mu tri va urimi na gwasoko navahwaniye ufuma ugu urimi, na gwasoko iyii urimi uguvakiwa. ²⁰Kumbukwi ukhani ninavakhanie, 'Mutrumwa tri mukuu guni bwana wakwe'. Mwese vankhasiye nene uu vijovakhasya nanyee, mwese vakwatrie ukhani wane vijokwatra na anyu noo. ²¹Vijovatrendea mantu ayai ong'e gwasoko a rina rane na vittimanyiee niwantumiee. ²²Mwese ntinajaa na uvakhanja, kaho vinatrendaa mahutye; nyeso fanoi vitrina uzuru u mahutye awe. ²³Niugunkiwa nene ujomukiwa na Baba wane pia. ²⁴Uu mwese ntinatrendaa mwimo ukhatri awe uu gutii niwamitrendiee vitrina mahutye, uu fanoi vatrendaa ong'e aviri vaonaa na vankiwaa nene na Baba wane. ²⁵Irii rugighea uu ukhani ukhondeke. ²⁶Mufariji niwaja, ninijomutruma guni nyenye ufuma guni Baba, uyui ndio Roho wa tutri, niufumiee guni Baba, ujonsudia. ²⁷Nyenye noo munsudia gwasoko natrendekaa itambimwe nanyee ufuma mwandio.

Chapter 16

¹Navakhaniaa mantu ayai unoo mutradahe ugiremwa. ²Vijivafunya u masinagogi; saa ijie mumuntu niuguvauragha ujoona ugutrenda mwimo niuja wa Mungu. ³Vijovatrendea mantu ayai gwasoko vitrimumanyie Baba unoo vitrimanyie nanee. ⁴Navakhaniaa mantu ayai unoo ikhondo niraghea, mudaha uyakumbukwa na ginya navakhanie mudahe nyenye. Ntinavakhaniaa uhusu mantu ayai ufuma mwandiogwasoko ninananyee. ⁵Uuu fanoi noka guni uyoo niuntumiee; uu gutrii niugumbwiya, "Woka gufei?" ⁶Gwasoko nahanyaa nkhanii iyii guni nyenye, huzuni igijue unkhoo yanyu. ⁷Uyi nuvakhania tutri: ni guja ninafwaya; gwasoko ninadiofwaya, mufariji atriyoja guni nyenye, na ni nenda nijomutruma guni nyenye. ⁸Niwaja mufariji usuu ujouraghia urimi uhusu mahutye, haki na hukumu. ⁹Uhusu mahutye, gwasoko vitrinanyaminii nene, ¹⁰uhusu haki, gwasoko noka guni Baba, na mutrijonyona kanki; ¹¹na uhusuhukumu gwasoko mukuu wa urimi urui wahukumiwaa. ¹²Nikwetri maingi ovakhania, nyeso mutrijolewa fanoi. ¹³Nyeso mweso Roho wa tutri niwaja, ujoatrongea u tutri ong'e; gwasoko atriyoighitya gwa mweso imwene; nyeso gikaku niwajotregheya, ujohanya mantu ayai; na ujoigheya mantu nijie. ¹⁴Uuu ujonkurya nene gwasoko ujoyahoa mantu ane na ujohanya guni nyenye. ¹⁵Mantu ong'e niukwetre Baba ni ane; uyi nahanyaa Roho ujoahoa mantu ane na ujoaigheya guni nyenye. ¹⁶Kii muda ukeii mutrijonyona kanki; uu baada a muda ukufiyii mujonyona". ¹⁷Anafunzi vakwe vikagikhania, "Ntuni niugugukhania, 'muda ukufi mutrijonyona kanki' uu muda ukufi mujonyona' na gwasoko noka guni Baba?" ¹⁸Uyi vikahanya, "Ni intu iki niuguhanya, 'kii muda ukufi'? Gutrimanyiee niuguyahanya". ¹⁹Yesu akaona vikasigha umuwiya, uu akavakhania, "Mugiwiya nyenye uhusu irii, ninahanyaa, 'kii muda ukufi, mutrijonyona kanki; na baada a muda ukufi mujonyona?'" ²⁰Amini, amini nuvakhania, mujoria na uomboleza, nyeso urimi ujoyanja, mujotrendeka mwina huzuni nyeso huzuni anyu ijotrendeka furaha. ²¹Mukhema ugutrendeka wina huzuni gwasoko ikhondo rogitrunga ragheaa; nyeso niwagitrunga mwana, atrukumbukwa kanki mavai gwasoko a furaha akwe ni mwana wafafwaa. ²²Nyenye noo mwina huzuni fanoi, nyeso nijovaona kanki; na nkho yanyu ijoyanga na gutrii niujodaha uheya furaha anyu. ²³Itriku risii mutrijombwiya maswali. Amini, Amini nuvakhania, Nimwaromba guni Baba ujovafa gwa rina rane. ²⁴Faka fanoi mutrinaromba gwa rina rane: Rombi nanyee mujofokea unoo furaha anyu ikhondeke. ²⁵Naighityaa na nyee gwa lugha niitrimanyikiee, nyeso fanoi ijie ntijoighitya hiya ayo nijovakhania uhusu Baba. ²⁶Itriku rasii mujoromba gwa rina rane, na ntuvakhania nijoromba guni Baba gwasoko anyu; ²⁷Gwasoko Baba wayo uvayanjitre gwasoko munyanjitre nene na muhuviee nfumiee guni Baba. ²⁸Nifumiee guni Baba na najiee ugu urimi; kanki, nufwaya guurimi na ninji guni Baba". ²⁹Anafunzi vakwe vikamukhania, "Ukengee, fanoi wiighitriye wazi wazi na ututrumie mafumbo. ³⁰Fanoi gwamanyaa umanyie mantu ong'e, na utrisighitre uwiye. Gwasoko guhuvie ufumie guni Mungu. ³¹Yesu akavajibu, "Fanoi mwahuviaa?" ³²Rava saa ijie, uu afikaa, mujofaghatra muumuntu mundeke nene. Nyeso ntiyene unoo gwina Baba wane. ³³Nuvakhania mantu ayai unoo mung'ii ane mutrendeke mwina amani. Urimi wina makhasiko, nyeso gifi nkho, mwasindaa urimi.

Chapter 17

¹Yesu akayahanya mantu ayai; uu wahumbua miho akwe gunto girunde na akahanya, "Baba saa agheaa; mukurye mwanako unoo namweso agukurye- ²ginya wamufiee udaho unto a ong'e ni ina mwiri unoo avafe ufanga wa khae na khae niwamufiee. ³Urui ndio ufanga wa khae na khae: uu vigumanye veve, Mungu wa tutri, na niwamutrumiee Yesu Kristo. ⁴Nikagutukuza hafai ugu urimi, na ukhondeya mwimo niwampiee. ⁵Fanoi, Baba unkurye nene navee wayo gwa weeru uroo nenikwetre na vee kabla a urimi uumbwa. ⁶Nikakunukua rina rako gwa antu niwampiee hafai ugu urimi. Nee antu vako; nyeso ukampa nene, veso vakwatria ukhane wako. ⁷Fanoi vimanyie muu intu niwampiee nene rifumie guni veve, ⁸na nkhanu iyoo niwampiee nene-- navafiee veso nkhanu isii. Vafokee tutri na vamanyiee nifumiee guni veve, na vahuvie veve ndio wantumiee. ⁹Nuvarombea veso. Nturombea urimi uu avoo niwampiee gwasoko veso ni vako. ¹⁰Mantu ong'e guni nene ni ako, na ayoo niukwetre veve ni ane; nanee nukurywa gwa asaa. ¹¹Nene ntifoo kanki uguurimi, uu veso viuguurimi, nanee noja guni veve. Baba Mtakatifu, vatunze gwa rina rako niwampiee. ¹²Neninawe, nikavalinda gwa rina niwampiee; Nkavalinda na gutrii ata umwedu niwayaghae isipokuwa mwana wa upotevu, unoo mahada ikhondeke. ¹³Fanoi noja guni veve; nyeso nuhanya ayai urimi unoo furaha ane ikhondeke mung'ii awe veso. ¹⁴Navafaa ukhane wako; urimi wawakiwaa gwasoko veso tri va urimi. ¹⁵Ntuvarombea kwamba uvafunye ugu urimi uu uvalinde na uyoo ni muvi. ¹⁶Veso tri va urimi ginya nene ni nti wa urimi. ¹⁷Uvaike wakfu veve u tutri; ukhane wako ndio tutri. ¹⁸Ukantuma ugu urimi, nanee navatrumaa ugu urimi. ¹⁹Gwasoko ane nene nagifunyiiye guni veve uu veso vagifunye guni veve gwa tutri iyoo. ²⁰Tri avai gutrifu ninuvarombea, uu na avoo nivijohuvia ukiria ukhane wawe ²¹uu veso vitrendeke itrambimwe gina veve Baba, niwi mung'ii ane nanee mung'ii ako. Nuvarombea unoo veso vidahe utrendeke mung'ii itru unoo urimi udahe uhuvia veve ndio wantumiee. ²²Weeru niwampiee nene - navafaa veso, unoo vidahe utrendeke pamoja, ginya sese gwiiri. ²³Nene mung'ii awe, navee mung'ii ane unoo vidahike ukhondeka itrambimwe; urimi umanye veve ndio wantumiee, na uvayanja gina veve wanyanjiye nene. ²⁴Baba, iroo niwampiee nene - nisighitre na veso vidahe utrendeke nanee guni nirii vidahe uona weeru wane, uroo niwampiee: gwasoko veve wanyanjiye nene nekii ukinaumba urimi. ²⁵Baba niwina haki, urimi utrinagumanyaa veve, nyeso nene nigumanyie veve; na vimanyie wantumiee. ²⁶Nikatrenda rina rako rimanyike guni veso na nijotrenda rimanyike uuj uyanjo niwanyanjiye nene utrendeke ukhatri awe, nanee nitrendeke ukhatri awe".

Chapter 18

¹Yesu newahanya nkhanii iyii, akafwaya na anafunzi vakwe wenda u Kidron, unoo ne gwina bustani, umweso na anafunzi vakwe vikahefe mung'ii. ²Uu Yuda, neakasigha umusaliti, mweso noo akamanya hafo, soko Yesu neuguendaa mara gwa mara newina anafunzi vakwe. ³Yuda newahangaa irundo ra masikai na maofisa ufuma gwa akuu vama kuhani, vikaja vina tra, kurunzi na silaha. ⁴Yesu, newamanyaa muu intu nirutrendeka, akagigheha usonge awe wavawiya, "Mumufenja anyu?" ⁵Vamujibu, "Yesu Mnazareti". Yesu akavakhania, "Nene ndio nimweso" Yuda neakamusaliti newiimikie itrambimwe na maasikai vasaa. ⁶Newavakhania, "Nene ndio nimweso" vikasuka nyuma vagwa fang'i. ⁷Akavawiya kanki, "ni anyu nimumufenja?" vikajibu "Yesu Mnazareti". ⁸Yesu akavajibu, "Navakhaniaa nene ndio ni mweso, vareki vauya vende". ⁹Ayii ong'e ikatrendeka unoo ukhani ukhondeke newahanyiyee, "Avoo niwampiee ntinamuyaghaaya ata umwe". ¹⁰Unoo Simoni Petro newina ifanga, akamutrema gitwri askai umwedu wama kuhani. Na rina ra mutrumami usuu nee Malko. ¹¹Yesu akamukhania Petro, "Sucha ifanga u hala ayo. Nintuni ntanyuere gikombe igoo ni Baba wampiee?" ¹²Maasikai vasaa na majemedari na atrumami va Ayahudi, vikamukwatra Yesu na umutrunga. ¹³Unoo vikamuhia faka guni Anasi, uu mweso ne mukhwe wama Kayafa, unoo ndio nee kuhani nimukuu gwa mwakha usuu. ¹⁴Fanoi Kayafa newavafaa ushauri Ayahudi inoneye muntu umwedu akuye gwasoko awe. ¹⁵Simoni Petro akamusambiya Yesu, uyii noo na mwanafunzi muuya. Usuu neumanyikiee guni kuhani nimukuu, unoo akahefeha vina Yesu ugibehewa rama kuhani nimukuu; ¹⁶uu Petro newiimikie u mulango. Uu mwanafunzi uyoo neumanyikie guni kuhani ni mukuu, akafuma unji wendoighitya na mukhema neugulinda mulango wamuhefeya Petro mung'ii. ¹⁷Unoo mutrumami usuu akamukhania Petro, "Uu navee ni umwedu wa afuasi va muntu uyui?" Mweso wahanya, "Nene ntumweso". ¹⁸Na atrumami na akuu ne viimikie hafo; neviuotra moto. Petro noo newihafo wiimikie. ¹⁹Kuhani nimukuu akamuwiya Yesu anafunzi na mafundisyo akwe. ²⁰Yesu akamujibu, "Naukhaniaa urimi; Nene nafundisiyee ino u masinagogi na ugihekalu guni Ayahudi viendaa. Ntinahanyaa gwa gimpihi. ²¹Nintuni mukambwiya? Vawiyi niviughimbaa ayoo ninuhanyaa. Antu avai vina mantu ninahanyiyee. ²²Yesu newahanya uyi, umwedu wa akuu newiimikie akamukhua Yesu na mukhono wakwe wahanya, "Uyi ndio inoneye umujibu kuhani ni mukuu?" ²³uu Yesu akajibu, "Mpese nahanyaa intu gikaku nirivi unoo utrendeka u masudanga gwa uvi, unoo mpese namujibuu ija nintuni niugunkua? ²⁴Unoo Anasi akamutroa Yesu guni Kayafa kuhani nimukuu vimutrungiee. ²⁵Simoni Petro newiimikie uguotra motro. Antu vikamukhania, "Veve noo u mwanafunzi wakwe?" Akahanya, "Nene nti mweso". ²⁶Umwedu wa atrumami vama kuhani ni mukuu nee muna wa mughosia uyoo neakatremwa gitwri na Petro akahanya, "Veve tri ndio janaguonaa kukoo u bustani?" ²⁷Petro akahitra kanki faka njololo aria. ²⁸Vikamuhua Yesu guni Kayafa faka Praitorio. Nekii diu. Veso vinahefeha Praitorio unoo vitajonajisika gwa ulia Pasaka. ²⁹U Pilato akaenda wavakhania, "Ni isitraka iki ni muntu uyui utrendiee?" ³⁰Mpese muntu uyui neatrinatrenda mahutye ja gutrumuetra guni veve". ³¹Pilato akavakhania, "Muhoi nyenye mwendomuhukumu gwa seria anyu". Ayahudi vikamukhania, "Seria itrugyanjiya sese uuragha muntu". ³²Vikahanya uyi unoo ukhani wama Yesu ukhondeke newahanyiyee gina ujokuya. ³³Pilato akahefeha kanki Praitorio wamwiitrana Yesu: akamukhania, "Veve u mutremi wa ayahudi?" ³⁴Yesu akamujibu, "Veve uguwiya vii gwasoko umanye nampa vagutrumaa uwiye vii?" ³⁵Pilato akajibu, "Nene nti Muyahudi au tri uyi?" Itaifa rako na kuhani ni mukuu vaguetraa guni nene watrendaa ntuni?" ³⁶Yesu akajibu, "Utremiti wane tri wa urimi urui, mwese utremi wane nee wa urimi urui atrumwa vane nivijogikhua ntafunywe gwa Ayahudi. Tutri utremi wane utrufuma hafai. ³⁷Pilato akamukhania, "veve u mutremi?" Yesu akajibu, "Veve ndio uguhanya nene ni mutremi gwasoko nene nafafiwee na najiee guurimi nitrendeka ni masudanga wa tutri. Gikaku ni wa tutri ugutregheya ruri wane". ³⁸Pilato akamukhania, "Tutri ni ntuni?" Neakahanya akaenda gwa Ayahudi wavakhania. "Ntikengee u muntu uyui. ³⁹Nyenye mwina utamaduni worughwira muntu umwedu u pasaka uu musighitre nimurughwire mutremi wa Ahyahudi" ⁴⁰Vikahanya, "Tri uyui murughwire Baraba". Baraba nee muhimbi.

Chapter 19

¹Pilato akamuhua Yesu na umukhua. ²Maasikai vauya vikatrenda nkofia a maghuya. Vamutrendeya u gitwre rakwe na umuyencha masaa a rangi a zambarau. ³Vikamukhania, "Veve mutremi wa Ayahudi". Uu vamukhua na mikhono awe. ⁴Pilato akafuma unji na uvakhania antu, "Ravi navaetreaa muntu uyui mumanye nene ntinaonaa ikosa mung'ii akwe". ⁵Yesu akafuma unji; neuetre nkofia a maghuya na isaa ra zambarau. Pilato akavakhania, "Ravi muntu uyui" ⁶Kuhuni na antu vakwe nee vamuona Yesu vikahanya, "Musulubishe! Musulubishe". Pilato wavakhania, "Muhoi nyenye mwendomusulubisha, gwasoko nene ntikengee hatia ukhatri akwe". ⁷Ayahudi vikamujibu Pilato, "Sese gwina seria na seria inoneye akuye gwasoko akagitrenda mweso mwana wa Mungu". ⁸Pilato newatregheya nkhani iyii akatrija, ⁹wahefea Praitorio kanki wamukhania Yesu, "Veve ufumiee gufei?" Yesu atrinamujibu. ¹⁰Pilato akamukhania, "Veve utruighitya nanee? Wuune nene ninina mamlaka ogurekea au ugusulubisha?" ¹¹Yesu akamujibu, "Mpese utrinafewaa nguu ufuma gunto kaho utrina nguu guni nene. Uyi muntu niumpunyeve guni veve ni mahutye makuu". ¹²Ufuma gwa ijibu risii, Pilato akasigha umurekea, nyeso Ayahudi vikahanya, "Mwese veve ujomurekea kaho utri rafiki wama Kaisari: Mumuntu niugugitrenda mutremi uguhanyaa ivi guni Kaisari". ¹³Pilato newatregheya nkani isii akamufunya Yesu unji wagikhaa u gitrumbi ra hukumu gumanyikie Gabatha. ¹⁴Itriku ra Pasaka neraghea muda wa saa sita. Pilato akavakhania Ayahudi, "Ravi mutremi wanyu chuyu hafai!" ¹⁵Vahanya, "Muheye, muheye, musulubishe!" Pilato wavakhania, "Nimusulubishe mutremi wanyu?" Kuhani nimukuu wajibu, "Sese gutrina mutremi hiya na Kaisari". ¹⁶Pilato akamufunya Yesu asulubiwe. ¹⁷Vikamuhua Yesu, wiifafitre musalaba wakwe mweso faka u Golgotha. ¹⁸Vikamusulubisha Yesu, na aghosya vaviri, umwedu ufande urui, na Yesu mukhatri awe. ¹⁹Pilato akaandika u musalaba. YESU MNAZARETI MUTREMI WA AYAHUDI. ²⁰Ayahudi ni vaingi vikasoma alama isii guni newasulubishwaaa nefifi na mji. Alama isii ikaandikwa gwa Giebrania gwa girumi na giyunani. ²¹Akuu va Makuhani na Ayahudi vikamukhania Pilato, "Utrahadie, 'Mutremi wa Ayahudi'; mweso ndio akahanya ni mutremi wa Ayahudi. ²²Pilato akajibu, "Ninayahadiaa ndio nahadiaa nadahaa". ²³Askai nevamusulubisha Yesu, vikahoa masa akwe na uyaaghana mafungu ane, muu asikai rimwedu, uyi noo na nkanjo, nkanjo isii neititrumiwee uu neitrendiwee ufuma gunto. ²⁴Vikagikhania veso gwa veso, "Gutramitramue, uu gukhue kura gujoona ama anyu". Ikatrendeka uu ihada rikurywe niruhanyaa, "Vikaaghana masaa ane vakhuria kura". ²⁵ ²⁶Yesu neakamwona yiu wakwe na mwanafunzi uyoo neumuyanjitre viimikie fifi, akamukhania mama wakwe, "Mukhema rava, ona mwanako chuyu hafai!" ²⁷Wamukhania na mwanafunzi, "Rava uyui hafai mama wako". Ufuma saa isii mwanafunzi usuu akamuhua wenda nayo ukhakwe. ²⁸Baada a asaa, Yesu akamanyanya ong'e ahiaa ukhondeya mahada, akahanya, "Nikengee nyuetra". ²⁹Gifei negigijue siki negiikiwe hafo, vikatrendea sifongoniigijue siki uguufito wa hisopo, vamutrendeya u momo. ³⁰Yesu neakawonja wahanya, "Ahiaa" Uno wahula, ia itwrwe rakwe wakabizi nkho akwe. ³¹uyi nee wakati wa Sabato. ³²Asikai vikaja na uunania mighuu a muntu wa mwandio na gaviri uu avoo navasulubiwa vinaa Yesu. ³³Nevamughea Yesu, vamuhangaa wakuyaa, uu atrinaunanywaa mighuu akwe. ³⁴Uyi askai umwedu akamuhoma Yesu uvaru na mukoha, afuma maji na saghami. ³⁵Unoo neakaona vii akafunya usudanga. Umanyiee niwahanyiee n itutri nanyee muhuvie. ³⁶Mantu ayai ikatrendeka ukhani newahanyiywee ukhondeke, "Gutriti ata wakwe umwedu niujounanywa". ³⁷Kanki ihada riuya, "Vijomurava veso vamuhoma". ³⁸Baada a mantu ayai Yusufu wama Arimathaya, uu ne mwanafunzi wama Yesu, nyeso gwa gimpihi govatrija Ayahudi, akamuomba Pilato ahoe mwiri wama Yesu, Pilato akamuyanjiya yusufa akaja wahoa mwiri wama Yesu. ³⁹Nicodemo neakamusambiya Yesu utriku mweso noo akaja. ⁴⁰Vikauhoa mwiri wama Yesu vautrunga na sanda a kitani na manukato, ginya ne desturi gwa Ayahudi nivuzikia. ⁴¹Guni Yesu neakasulubiwa negwina bustani; u bustani isii negwina ikaburi rifya uu negutriti muntu niwazikiwee hafo. ⁴²Uyi gwasoko nee itriku ra maandalio a Ayahudi uu ikaburi nonee rififi unoo vikamuika Yesu hafo.

Chapter 20

¹Uri itriku ra mwandio ra juma , nekii utriku, Mariamu Magdalena akaja u kaburi; akaona igwe raheywaa. ²Uyi akadua uri wenda guni Simoni Petro na u mwanafunzi uyoo muuya nee Yesu umuyanjitre, akamukhanja, "Vamuhooa Bwana ugikaburi, senoo gutrunee guni vamutroaa". ³Petro na mwanafunzi uyoo vikafuma, venda u kaburi. ⁴Vikadua vong'e; mwanafunzi uyoo akadua ino waghea gi kaburi wa mwandio. ⁵Akaimika na urava u kaburi; waona sanda a kitani iree, nyeso atrinahefeaa mung'i. ⁶Simoni Petro newaghea akahefeaa mung'ii. Wamiona sanda iree hafo ⁷na lesa iyoo neiugitwre neitiree na sanda uu neumpeo ayo. ⁸Mwanafunzi uyoo muuya newahefeaa mung'i akaona na uamini. ⁹Faka hafo nevitrinamanyaa mahada nee lazima Yesu afufuke gwa akuyi. ¹⁰Anafunzi vikaenda kanki ukhawe. ¹¹Uyi Mariamu newiimikie u kaburi uguria, neuguria akaimika warava u kaburi. ¹²Akaona malaika vaviri vaeru vigikhee umwedu ugitwre na muuya u mighuu guni nee Yesu uree. ¹³Vamukhanja, "mukhema uguria ntuni" mweso wavakhanja, "Gwasoko vamuhooa Bwana wane nanee ntunee guni vamukhaa". ¹⁴Newahanya uyi, akageuka wamuona Yesu wiimikie. Nyeso atrinamumanyaa. ¹⁵Yesu akamukhanja, "Mama uguria ntuni? Ugumufenja anyu?" Akamukhanja, "Bwana mpese veve vamuhooa, mbwira guni umuikie, nenoo nendumuhooa". ¹⁶Yesu akamukhanja, "Mariamu" Mweso akagikengeya na umukhanja, "Mwalimu". ¹⁷Yesu akamukhanja, "Utrantenye, kii ntinaruma nende guni Baba; uu enda gwa auna vane uvakhanja nijoruma uenda guni Baba wane uu ni Baba wanyu, Mungu wane na Mungu wanyu". ¹⁸Mariamu magdalena akaenda wavakhanja anafunzi, "Namuonaa Bwana". ¹⁹Uu nee yampindi itriku ra mwandio milango ifungiwee gong'e viutrija Ayahudi, Yesu akaja na uimika ukhatri awe wavakhanja, "Amani itrendeke nanyee". ²⁰Newahanya asaa akavaaghia mikhono akwe na uvaru wakwe. Anafunzi nevamuona vikayanja. ²¹Yesu akavakhanja kanki, "Amani itrendeke nanyee. Gina Baba wantumiee nene uyi noo nanee nuvatruma nyenye.". ²²Yesu newahanya uyi, wavavuvia wavakhanja, Fokei mwahu mweru. ²³Gikaku nimumusamehe mahutye vasamehewaa, na avoo nimujovarutria varutriwaa". ²⁴Thomaso neuguitranwaa Didimas, neatrina anafunzi ayakwe nee Yesu wajaa. ²⁵Anafunzi avoo vikamukhanja, "Gwamuonaa Bwana". mweso wavakhanja, "Mwese ntijoona alama ya misumari u mikhono akwe, na uika anancha vane u alama isii ntijoamini". ²⁶Baada a itriku ra ine anafunzi nevigifihie uyi, uu Tomaso nonee wifo. Milango neirutriwe Yesu akaimika ukhatri awe wahanya, "Amani itrendeke nanyee". ²⁷Akamukhanja Tomaso, etra mwancha wako na uone mikhono ane, etra mikhono ako utatrendeke utriamini unoo uamini". ²⁸Tomaso akajibu wamukhanja, "Bwana wane na Mungu wane." ²⁹Yesu wamukhanja, gwasoko wanyonaa, uamini. Vibarikiwee avoo niviuaminii muu atra vitrikengee. ³⁰Yesu akatrenda ndolio nyingi usonge a anafunzi vakwe, itranahadiwaa hafai, ³¹iyii ihadiwe uu mudahe uhuvia uu Yesu ni Kristo, mwana wama Mungu, uu nimwahuvia muhange ufanga gwa rina rakwe.

Chapter 21

¹Baada a mantu ayai Yesu akagighea kanki gwa anafunzi u Bahari a Tiberia; uyi ndio akagighea mweso: ²Simoni Petro nevina Tomaso niuguitranwa Didimas, Nathanael wa kana a Galilaya, ana vama Zebedayo na anafunzi vauya vaviri vama Yesu. ³Simoni Petro akavakhania, "Nene noka uvua samaki". Veso vikamukhania, "Sese no gujoenda navee". Vikaenda vahefea u gifango, nyeso utriku usuu vong'e vitrinahanga intu. ⁴Na diu negwaera, Yesu akaimika ufukweni, na anafunzi vitrinamanyaa ni Yesu. ⁵Uu Yesu akavakhania, "Ahumba mwina gikaku rolia?" Veso vikajibu, "Gutrii". ⁶Akavakhania, "Simi wavu ufande wa gililo wa ifango, mujohanga". Vikasimia wavu wawe na vitrinadahaa uutra kanki gwasoko a wiingi wa samaki. ⁷Uu mwanafunzi nee Yesu umuyanjitre akamukhania Petro, "Ni Bwana". U Simoni Petro newatregheya ni Bwana akagitrunga isaa rakwe, wagwira u giambo. ⁸Anafunzi vauya vikaja u mashua, uu neviuutra nyavu iyoo niigijue samaki. ⁹Nee vaghea ufukweni, vikaona motro wa makhaana unto ayo neegwina samaki na mukatre. ¹⁰Yesu akavakhania, "Etri samaki nimwavuaa fanoi". ¹¹Basi Simon Petro akanatria na uhoa wavu uroo niugijue samaki 153, uu nenyongi, wavu usuu utrinakhafukaa. ¹²Yesu akavakhania, "Njii mujolia". Gutii mwanafunzi niakamuwiya, "Veve wi anyu?" Vikamanya ni Bwana. ¹³Yesu akaja akahoa mukate usuu wavafa na samaki uyi uyi. Iyii ni mara a gatatri Yesu ugighea gwa anafunzi vakwe baada ofitya ufuma gwa akuyi. ¹⁴(Mstari haupo) ¹⁵Baada olia, Yesu akamukhania Simon Petro, "Simon mwana wama Yohana unyanjitre nene guliko avai?" Petro akajibu, "Ndiyo Bwana" veve umanyie niguyanjitre". Yesu akamukhania, "Lisia anankhoo vane". ¹⁶Akamukhania kanki, "Simon mwana wama Yona, unyanjitre?" Petro akamukhania, "Ndiyo Bwana; veve umanyie niguyanjitre." Yesu akamukhania, "Dima nkhooyane." ¹⁷Akamukhania kanki, "Simon, mwan awama Yohana unyanjitre?" Petro akahuzunika ginya akhamukhania mara a gatatri, "Unyanjitre?" Mweso akamukhania, "Bwana umanyie ong'e, niguyanjite". Yesu akamukhania Lisia nkhooyane. ¹⁸Amini amini nugukhania, nekii umunyui neuyanjitre uyaa masaa veve na uenda guni usighitre; nyeso niwatrendeka u munyampaa, ujonysa mikhono ako na muuya ujoguyencha masaa na ugutroa guni utrisighitre uenda. ¹⁹Yesu akahanya ayai uu uonyesha ni ikuya rafei mwese Petro ujomukurya Mungu. Newahanya ayai akamukhania Petro, "Nsambiya." ²⁰Petro akageuka na umuona mwanafunzi uyoo ne Yesu akamuyanja akavasambiya. ²¹Petro akamuona na wamuwiya Yesu, "Bwana muntu uyui ujutrenda ntuni?" ²²Yesu akamujibu, "Mwese nisighitre asaghe faka guni nijie iri riguhusu ntuni?" ²³Uyi ukhani urui ukaning'aniagwa auna avoo, uu mwanafunzi usuu atrijokuya. Nyeso Yesu atrinamukhaniaa mwanafunzi usuu atrijokuya. ²⁴Uyui ndio mwanafunzi niugufunyataa usudanga wa mantu ayai, na ndio uandikiee mantu ayai na gumanyie usudanga wakwe ni wa tutri. ²⁵Gwina mantu maingi ni Yesu akayatrenda. Mwese kila rimwedu riandikwe kaho urimi neutrjodaha uika itabu ya mahada.

Acts

Chapter 1

¹Getrabu gaghingi negagehadea, Theofilo, nenohanya ong'e ne Yesu waandiye uyahenda na ufundisia, ²Mfaka itriku nemweso wa fokelewe gunto. Eyei nare amorii ufuma umetume ukerea Mwaho ne Mweru narewavabaghue. ³Ighondo ramaghaseko akwe, Mweso agagighea gune veso mofanga pia namantu neyudhibitisia. Gwa matriku arobaini agagighea gwao, na agaeghetria uhusu utremi wa Mungu. ⁴Naregutrana nayo, agavaamuru vetrfwaye uu Yerusalemu, lakini veindie gwa ahadi ama Tratra, nech, agahanya, "Mogatregheya ufuma gune nee kwamba Yohana agabatisia gwa maje, lakini mojubatiswa gwa Mwaho ne Mweru matriku makei." ⁵Na nare vatrana vong'e vegamuweha, "Bwana, hivi irei ndio ighondo nejuvasucheya Israeli utremi na?" ⁶Mweso wavaera, "Ntiguja gune nyee umanya ighondo na majira nuchu Trata ukusodie gwa mamolaka akwe moghonjo." ⁷Lakini mojufokea nguu, ighondo ne Mwaho ne Mweru ujuaa gune nyee, na nyenye mojuhendeka masudanga vane gonye u Yerusalemu na Uyahudi ong'e na Samaria mpaka mwisio wa ng'ee." ⁸Bwana Yesunare wadaha uyahanya ayai, nekee veravie gunto, Mweso wahumbuwe gunto, na malangu amokumba ili vetramuione gwa miho awe. ⁹Ighondo neveravie gwa ughemei ugiunde neguenda winji, ghafula, antu vavere vaemka moghatre awe nareveyetre masaa meruu. ¹⁰Vahanya, "Nyee antu va Galilaya, nentuni moemekie hafai moravie ugiunde?" Uyui Yesu newaruma gunto ugiunde ujusuka kanke gwa namna eyeyo ginya nemomokengee winji ugiunde. ¹¹Na hafo ndio vasuka Yerusalemu ufuma umelema amezaituni, nech kuko fife na Yerusalemu, mwendo wa itriku rasabato. ¹²Narevaghea vegaenda ughorofa gune nare veeghaa. Nare ne Petro, Yohana, Yakobo, Andrea, Filipo, Thomaso, Batho;omayo, Mathayo, Yakobo Mwana wa Alfayo, Simoni Zelote na

Yuda Mwana wa Yakobo. ¹⁴Vong'e vegaeghaa ginya intu remweddu, gwa juhudi ino nare veendelea namarombi. Irambe navasa nare vefo naaghema, Mariamu Mama wama Yesu, na vakaka vakwe. ¹⁵Gwa ighondo eroo Petro agaemeka moghatre anyadughu, gwa antu 120, wahanya, ¹⁶Anyadughu, nare lazima kwamba mahada edaheke umareka, nech u gwa ghingi Mwahu ne Mweru agaeghetia ukerea momo wama Daudi uhusu na Yuda, nech nare wavaaghe antu nevamokwatire Yesu. ¹⁷Gwa soko mweso nare umweddu witr u wafokee ifungu rakwe gwa huduma eyei. " ¹⁸(Fanui montu uyui waghoa ieneo gwa eroo newarefokee gwa ovey wakwe na hafo wague neutrongeye itrwe, mwere watramoka na ndaa ong'e ahendeka ewazi. ¹⁹Vong'e nare vodova Yerusalemu vatregheye sayo iyii, na eneo resee vareetrana gwa rina rawe "Akeldama" rese ne "moghunda wa saghami.") ²⁰Ugetrabu gama Zaburi ehadewe, 'Nkaa ieneo rakwe rehendeka hame na etaruhusewe montu hata umweddu udova hafo,' na, ' Naruhusu montu unge ahoe nafasi autrongeri. ²¹Esee ne mohimu, gwa hiyo, umweddu wavaghosia nech nare gunawe ighondo Bwana Yesu nare wafuma naukea gune see, ²²ufuma uguubatizo wama Yohanamfaka itriku eroo nare wahowa gunto, lazima ahendeka sodanga wa uchoi itrambe remweddu nasee. ²³"Vaekaa usonge aghosia vavere, Yusufu neguetranwa Barnaba, nech nare waetraniwe Yusto na Mathia. ²⁴Veso vegaromba vahanya, "Veve, Bwana, neumanyie nkoo yaantu vong'e, oii ukaa unji moghatre aantu vavere avai nech wavabaghua ²⁵uhua nafasi uhuduma na utume, nech Yuda waendie uvey nauenda mahali gwakwe." ²⁶Vaghua kura gwa soko awe, na kura amoghwerwa Mathia nech agavarwa itrambe remweddu na metume ikumi na remweddu.

Chapter 2

¹Nareaghea itriku ra Pentekoste, vong'e nare vevong'e sehemu emwedu. ²Ghafula wagighea murunkumo ufuma ugiunde ginya mpefo nenghae. waijua unyumba ong'e na antu nare vieghee mung'e. ³Nahafo yafuma ndeme, ginya ndeme ya motro ibaghukie, yahendeka gunto awe momontu. ⁴Veso vong'e vaijuwa na Mwaho ne Mweru na vaandia ueghetia gwa lugha mbuya, ginya Mwaho nare uvafie udaho wohanya. ⁵Nare guna Ayahudinare vodova uu Yerusalemu, antu va Mungu, ufuma mo itaifa fang'e auremi. ⁶Merunkumo eyei nare atregheywa, mwirundo wantu waja na vekwetri wasiwasi gwa soko momontu nare watregheya ginya voeghetia gwa lugha akwe momontu. ⁷vegatreja na vasangaa, veso vegahanya, "Truttri, avai vong'e voeghetia ntii Agalilaya?" ⁸Nentuni sese guvatregheye, momontu uulugha negwafafiwe nayo? ⁹Vaparthia na Vamedi na Vaelamu, na avoo nevodova u Masopotamia, Uyahudi, na Kapadokia, na u Ponto na Asia, ¹⁰uu Frigia, Pamfilia, u Misri, na sehemu aa Libya hatra na Kirene, na vauya ufuma u Rumi, ¹¹Ayahudi na aongofu, Akrene na Arabu, guvatregheye voeghetia ulugha itru uhusu meemo audaho wa Mungu. ¹²"Vong'e nare veduae na varekwa vetrielewe; vegagiera veso gwa veso, "Eyei inamaana eke?" ¹³Lakini vauya vegadhihaki vahanya, "Avai vaijuuiywa gwa movinyo neufia." ¹⁴Lakini Petro waemeka itrambe remwedu naavoo ikumi na remwedu, wafunya rori, wavaera, "Antu va Yudeana avoo nevodova uu Yerusalemu, erei remenyekee gune nyee, ghembu ghwa ihaa ino nkhanu yane. ¹⁵Antu avai vetrina elewa ginya nyee muune, gwa saa iyii ne diu saa tatu. ¹⁶Lakini erei nare rahanyiywe ukerea muoni Yoeli: ¹⁷Ijuhendeka umatriku amwisio; Mungu uguhanya, nejuhunua Mwaho wane gwa antu vong'ee. Ana vanyu na ancha vanyu vejufunya uoni, abalanda vanyu vejuona maono, na anyampaa vanyu vejuotrea ndotri. ¹⁸Oii no gwa atromami vane vageghema umatriku asaa, nejuhunua Mwaho wane, naveso vejutabiri. ¹⁹Njugigheya mantu osangaya gunto na isara fang'e auremi, saghami, motro, na mafusho aayuki. ²⁰Na yovaa rejuhendwa kitri na mweri uhendeka saghami, neekke etrina itriku nerikuu na raajabu rama Bwana. ²¹Ijuhendeka kwamba momontu nare gurietrana rina rama Bwana ujuchowa. ²²Antu va Israeli, treghei nkhanu iyii: Yesu mwana wa Nazareti, mwanadamu newagigheiywe na Mungu gune nyee gwa ntendo na mantu nemakuu, na isara nechu Mungu ukerea mweso moghatre anyu, ginya nynyee nemomenyi- ²³Gwa soko amofango newakusudewe ufuma mwandio, na mahaa aa Mungu, agafunywa, na nyee, gwa meghono aantu nevahalifu, mogamosulubisia naumouragha, ²⁴ne Mungu wamuhumbue, wauheya uvai waikuya gune mweso, gwa soko itrinadaheka gune mweso uegherwa na usuu. ²⁵Oi Daudi uguhanya guhusu mweso, 'Namuune Bwana usonge ausio wane, mweso wefo umughono wane wagelelo oi no itujutreywa. ²⁶Gwa hiyo nkho ane nare inauyanjo na ureme wane narewayanjiye. Pia mwere wane ujudova udio utreja. ²⁷Utrijumereka nkho ane ende ugitanuri ra motro, wala utriju rufusu Mweru wako aone ughori. ²⁸Veve wagigheya gune nee njia ya ufanga; ujutenda neijue uyanjo usonge ausio wako. ²⁹Anyadughu, nudaha uighetria gune nyee gwa wijaghumbui uhusu tratra witrut Daudi: mweso agakuya nawatruhewa, na ikaburi rakwe reitrambe remwedu nasee hatra reo. ³⁰Oii, naree muoni na narewamnyie Mungu waafeye gwa soko akwe, kwamba ujueka umwedu gwa ufafo wakwe ugitrumbie rautremi. ³¹Agareona erei rui, na wahanya uhusu uchoi wama Kristo, 'wala nare atrinarekwa uguzimu, wala mwere wakwe utrinaghoa. ³²Oyui Yesu- Mungu agamuucha, nechu sese song'e gumasudanga. ³³Gwa hiyo, newahumbuwa umoghono wagelelo wa Mungu, na newahendeka wafokea ahadi aa Mwaho ne Mweru ufuma gune Tratra, mweso wahunua ahadi eyei, nechu nyenye moghengee na uona. ³⁴Kwani Daudi atrina ruma uenda ugiunde, lakini uguhanya, 'BWANA agahanya gune Bwana wane, ³⁵"eghaa umoghono wane wagulelo, mfaka gune nejuvahenda ave vako itrumbie gwa soko ameghuu ako. ³⁶Gwa hiyo nyumba ong'e aa Israeli na emanye gwa truttri kwamba Mungu wahenda Mweso uhendeka Bwana na Kristo, Yesu uyui nechu naremwamosulubisiye. ³⁷Fanui nare vatregheya uii, vahomwa unkhoo yawe, vamwera Petro na metume vauya, "Monyadughu, gutrende ore?" ³⁸Na Petro wavaera, "Tumbuni na Mooywe, momontu, gwa rina rama Yesu Kristo gwa soko amosamaha wama hutie anyu, na mojufoke adahwa aa Mwaho ne Mweru. ³⁹Kwani gune nyee ne ahadi na gwa ang'inya vanyu na gwa avoo nevekwenge nanyee, antu vaingi ginya Bwana Mungu ujuvatretra. ⁴⁰Gwa nghani nyingi agavasudangea na uvaera; agahanya, "Gechoi moheghe uguufafo urui waovee." ⁴¹Nahafo ndio vafokea ikhani yakwe na vavaoya, hafo vahendeka vaingi gwa itriku resee ginya nkho makumi motrandatru. ⁴²Vaendelea umafundisio ametume na ugiareya, uunania mokate na umarombi. ⁴³Hofu aja gwa kela nkho, na mantu nemaingi ooghofia na isara yaheendeka ukerea metume, ⁴⁴"Vong'e nevahuvie nare veitrambe remwedu na mantu awe ong'e, ⁴⁵na vgarinja mantu na miliki yawe nauaghana gwa antu vong'e gwa ughigheya na ihitaji ramontu. ⁴⁶Oii itriku hadi itriku vegaendelea oii nevina ilengo remwedu ugihekalu, na vegaunania mokate mokhaya na vegalia malewa gwa uyanjo na ugisia gwa nkho; ⁴⁷vegamukhumajua Mungu na nevina ruhusa na antu vong'e. Bwana agavaongeya itriku gwa itriku nechu nare vachowa.

Chapter 3

¹Fanui Petro vina Yohana nare veenda vinji ugihekalu ighondo ramarombi, saa tisa. ²Montu fulani, nare gewete ufuma unyui wakwe, nare guhumbuwa moi itriku na nare gurenchwa moitiku umolango waihekalu neguetranwa ujaa, ili adahe uromba sadaka ufuma gwa antu nevefumie ugihekalu. ³Nare wawaona Petro vina Yohana vahuvea fife na molango ukea ugihekalu, wavaomba sadaka. ⁴Petro, wamoghamechea miho, itrambe remwedu na Yohana, wahanya, "gurave sese." ⁵Gewete wavarava, newira uguhanga intu ufuma gune veso. ⁶Lakini Petro wahanya, "hela na zahabu nene ntikwetri, lakini intu nenekwere nene nufunya gune veve. gwa rina rama Yesu Kristo wa Nazareth, enenda." ⁷Petro wamohoa gwa moghono wakwe wagulelo, na wamohumbua gunto: itrambe remwedu meghuu akwe itrungo yakwe ya mekufa akwe yahanga nguu. ⁸Wrima gunto, montu gewete agaemeka nawandia uenenda; wakea ugihekalu itrambe remwedu na Petro na Yohana, kunu uguenenda, kunu gurima, na umohumbua Mungu. ⁹Antu vong'e vegamuona negunenda na negumuhumbua Mungu. ¹⁰Vmanya kwamba n montu uyoo nare ugueghaa nauomba sadaka umolango neuja wa ihekalu; vegaijuwa na moshangao na vastaajabu gwa soko intu nerahendeka. ¹¹Ginya nare uvakwatrie Petro vina Yohana, antu vong'e vadua uguukumbi neguetranwa wama Suleimani, nevesangae ino. ¹²Petro narewareona resee, mweso wavasucha antu, "Nyenye antu va Israeli, nntuni mosangaa? Nentuni moguravie sese, ginya negwamohenda montu uyui aenende gwa nguu itru aghonjo au gwa uchaji wetru?" ¹³Mungu wama Ibrahimu, na wama Isaka, na wama Yakobo, Mungu wama va tratra vitru, wamohumbua motrumami wakwe Yesu. Uyui ndio nare mwavafie na omohitra usonge aa usiu wama Pilato, japo mweso nare waseghie umorekea uhuru. ¹⁴Mwamohitrie Mweru na Monya Haki, na hiyaa ayo mwamosegha monyouragha arekewe horo. ¹⁵Nyenye mwamooraghie Motremi wa ufanga, nechu Mungu nare wamoochiye ufuma gwa akui- Sese gumasudanga vaerei. ¹⁶Fanui, gwa uhuvei gwa rina rakwe, montu uyui nemomokengee na umanya, wahendie uhendeka na nguu. Uhuvu negukerea gune Yesu amofa mweso ufanga urui neughondeekie, usonge anyu nyenye nyong'e. ¹⁷Fanui, anyadughu, nmanyie kwamba mwahendie uguugheu, naoi ndio ginya vahendie atrongereri vanyu. ¹⁸Lakini mantu ne Mungu wavaerie rui gwa meomo aaronbi vong'e, kwamba uyui Kristo ujughaseka, fanui wayadaha. ¹⁹Gwa hiyo, ugami na mosuke, ili kwamba ovey wanyu udahe uhywa kamwe, ili ijee imaghondo oyanjaa gwa soko auwepo wama Bwana; ²⁰na kwamba adahe omotroma Kristo nechu wadaha uhwanwa gwa soko anyu, Yesu. ²¹Mweso ndio iunde lazima remofokee mpaka ighondo rosuchwa gwa mantu ong'e, nechu Mungu narewaeghetiye ghengi gwa meomo aoni nevaeru. ²²Trutri Musa nare wahanyiye, 'Bwana Mungu ujuhumbua muoni ginya nene ufuma ugwa anyadughu vane. Mojumoghamba mointu neujuvaera nyenye. ²³Ijuhendeka kwamba momontu neatroghemba gune muoni usuu ujuuraghwa kamwe afume moghatre aantu. ²⁴Hono, na aoni vong'e ufuma gune Samweli na avoo narevafuatie, vegaeghetia na vegetrangaza matriku ayai. ²⁵Nyenye mwana va aoni na va iaghano ra Mungu nare warehendie itrambe remwedu na vatratra, ginya nare wahanya gune Abrahamu, 'Umbeyu ako aa familea yong'e yauremi ijubarikewa.' ²⁶Nare Mungu wamohumbua motromamia wakwe, agamotroma gune nyee tranju, ili avabariki nyee gwa ugiferukeya ufuma umavee anyu."

Chapter 4

¹Ighondo nare Petro vina Yohana veeghetiye na antu, makuhanu na monyolinda wagihekalu na masadukayo vegavaendea. ²Vauzikie ino gwa soko Petro vina Yohana nare veeghetiye sayo uhusu Yesu na uhanya uhusu iuka rakwe ufuma ugikuya. ³Vegavakwatra navaveka ugigereza mpaka diu neifuatie, gwa soko nare aghea iampende. ⁴Lakini antu nevaingi narevatregheya ukhani navahuvea; na aghosia nevahuvi nare vakadirewe vee maghana atrano. ⁵Nanareagha diu atri ku rosonge, akuu vawe, anyampaa na asudangei, itrambe remwedu vegagironda Yerusalemu. ⁶anasi kuhani nemokuu nare wefo, na Kayafa, na Yohana, na Iskanda, na vong'e nare anyadughu vama kuhani nemokuu. ⁷Gune nare vevekie va Petro vina Yohana moghatre awe, vawaweya, "Gwa nguu ikhee, au gwa rina rek mohenda ayai?" ⁸Na, Petro, nare weijue, Mwaho ne nMweru, wavaera, "Nyenye akuu vaantu, na anyampaa, ⁹mwese sese itriku ra reo guweywa uhusu mantu nemaja nera hendwa omontu uyui ne morue - gwa uree montu uyui ginya wahendwa mofanga? ¹⁰Naneremanyeke resee gune nye na gwa antu vong'e uu Israeli, kwamba gwa rina rama Yesu Kristo wa Nazareti, necghu mwamosulubisiye, nechhu Mungu wamouuchiye ufuma ugwakuii, ne gwa njea akwe kwamba montu uyui uguemeka afai usonge anyu neuketri ufanga. ¹¹Yesu Kristo mweso neigwe nenyee anyojenga mwarihitrie, lakini nechhu rahendiwe igwe nerikuu rompeo. ¹²Gutrii uchoi gwa montu muuya awae yote. Gwa soko gutrii rina riuya ufang'e auremi nevarefiwe antu, nechhu gwa resee gudaha uchowa." ¹³Nare vaona wijaghumbui wama Petro vina Yohana, vamanya kwamba neantu vakawaida nevetrikwetri elimu, vasangaa, vamanya kwamba Petro vina Yohana vaumbie vina Yesu. ¹⁴Gwa soko vamuune montu uyoo newaforiye weemikie itrambe remwedu nayo, narevetrikwetri intu rohanya gunto aerei. ¹⁵Lakini nare vadaha uvaera metume vefwaye usonge aa mokutrano wa ibaraza, vegaeghetia veso gwa veso. ¹⁶Vegahanya, gujuvahendea ntuni antu avai? Ne trutri mooujiza wa ajabu wahendeka ukerea antu avai umanyekie umomontu neguduva uu Yerusalemu; gutrudaha ure hitra erei. ¹⁷Lakini, ili intu erei retradahe uenenda gwa antu, neguvaonye vetradahe ueghetia gwa antu gekaku uhusu rina erei. ¹⁸Vegavaetrana Petro vina Yohana navavera umotraeghetie kanke wala ufundisia gwa rina rama Yesu. ¹⁹Lakini Petro vina Yohana vavajibu vavaera, "Mwese nesawa umiho aa Mungu uvaghamba nyenye kuliko Mungu, hukumu nyenye aghonjo. ²⁰Soko sese gutrudaha ureka ueghetia mantu negwayaune nauyatregheya." ²¹Nare vavaonya ino va Petro vina Yohana, vegavareka vefwaye. Vetrinadaha uhanga soko gekeku ovafa adhabu, gwa soko antu vong'e nare vomohumbua Mungu gwa eroo nare rahendekie. ²²Montu nare wafoomuujiza wofoowa agahanga megghao meeingi mpaka meggha arobaini. ²³Narevavarekea, Petro vina Yohana venda gwa antu vaw naovaera mantu ong'e nare makuhanu na anyampaa nare vavaera. ²⁴Narevayatregheya, vafunya ndorii yawe itrambe remwedu gune Mungu vahanya, "Bwana, veve newaombie uremi na iunde na bahari na mointu moghatre ayo, ²⁵veve nechhu, gwa Mwaho ne Mweru, gwa momo wama tratra witrudaudi, motromami wako, wahanyiye, "Nesoko eke antu vamataifa vohenda fujo, na antu vaghema mantu neetriaire? ²⁶Atremi vauremi vagifanga itrambe remwedu, na anyotrawala vagirunda gwa itrambe remwedu gunto ama Bwana na gunto ama masihi wakwe. ²⁷Ne trutri, vong'e Herode na Pontio Pilato, na antu vauremi na antu va Israeli, vegagirunda gwa itrambe remwedu moghatre amoji urui gunto aa atromami vako Yesu, nechhu wamoirie makutra. ²⁸Vegagirunda uhenda ong'e nechhu moghono wako namafenji ako wayaamuru mwandio nare ikee etrina gighea. ²⁹Fanui, Bwana, yarave matisheo awe, na naovajalie atromami vako urehanya ineno rako gwa ugijaghumbua. Ili ³⁰kwamba negughora moghono wako uforia, ishara na maajabu idahe ugighea ukera rina ramotromami wako Yesu." ³¹Nare vadaha uromba, eneo nare vegirundie rahingiswa, na vong'e vaijuwa na Mwaho ne Mweru, na vegaeghetie ughani wa Mungu gwa udea utreja. ³²Antu nare vahuvie nare vina nkhoo emwedu na nguu imwedu: nagutrii montu hatra umwedu newahanyiye kwamba intu nare uketri nare rakwe imwene; hiya ayo nare veotrumie mantu ong'e ginya awe. ³³Gwa nguu nenkuu metume nare vohanya usuhuda wawe uhusu iuchwa rama Bwana Yesu, na neema nenkuu nare egunto awe vong'e. ³⁴Naregutrii montu gekeku moghatre aw nare wakefewe na mantu neuyaseghetre, gwa soko antu vong'e nare vekwetri hati ya maeneo au nyumba, vegayarinja na vaetra hela ya mantu nevaiijiye ³⁵na uyaeka fang'e ameghuu ametum. Na negaaghana gwa kela monyohuvea, ughigweya gwa momontu ginya nare unamasegho. ³⁶Yusufu, molawi, montu ufuma Kipro, agafewa rina rama Barnabasi na motume (maana ayo, ne mwana wa faraja). ³⁷Neuketri moghunda, agaririnja nawaetra hela, waikaa fang'e ameghuu aa metume.

Chapter 5

¹Oii, montu umwedu nare guetranwa Anania, na Safira moghema wakwe, vegarinja sehemu aughwae, ²navafiha sehemu aa hela nevariijiye(moghema wakwe namweso nare waremanyie erei), na nawaetra sehemu neesaghie naumeekaa umeghuu aa metume.³Lakini Petro wahanya, "Anania, nentuni setrani wauijueya nkhood aki uahanya ugheghe gune Mwahu Mweru na ufiha sehemu aughae wa moghunda?"⁴Ighondo nare rekee retrina rinjwa, nare nti ughae wako? Nanare warerinja, nare retrifang'e amaamuzi ako na?nare uri ugheme intu erei unkhoo ako? Utrina vaghonga anadamu, ila wamoghonga Mungu."⁵Moghatre otreghya ighani iyii, Anania agagwa fang'e nawakuya. Na vong'e nevatregheye eri vegatreja.⁶abalanda vaja usonge navamohendea usanda, na vamtroa unji navamotruhea.⁷Nare akea masaa atratu vii, moghema wakwe agakea mong'e, atrune nentuni nejaahendeka.⁸Petro wamwera, "Mbweru, mwese nare mwarinja moghunda gwa hela esee."Wahanya, "Hono, gwa hela esee."⁹Petro wamwera, "Yuhendeka urii mwafanga nyong'e itrambe remwdu umosoya Mwahu wana Bwana? Ravaa, meghehu avoo nevamotruhea moghosia wako yomolango, na vejuguhumbua navee vegutro unji." ¹⁰Ghafla wagwa umeghuu ama Petro, watrena nkhood, na abalanda avoo vajamong'e vahanga wakuya. Vmohumbua umotroa unji, na umotruhea vife na moghosia wakwe. ¹¹Hofu nenkuu aja unto aikanisa rong'e, na gunto aa antu vong'e nevatregheye mantu ayai.¹²Isara nyingi na maajabu nare yuhendeka gwa antu ukerea meghehu ametume. Nare veetrambe remwdu uguukumbi wama Suleimani. ¹³Lakini, gutrii monti sia nare wina wijaghumbui wovasambeya; hatra oi, vegafea hesima gunto aantu.¹⁴Na pia, anyohuvea vang'i narte vezidi ingefa gune Bwana, idadi nenkuu aoghosa na aghema, ¹⁵mpaka vegavahumbua na aremu omotraa, na uvarencha uguitranda na umokochi, ili kwamba Petro negukea, mwimimi wakwe udahe usima gunto aw. ¹⁶Hafo no. idadi antu nevaingi egaja ufuma umeji neezungukie Yerusalemu, veetra aremu na antu nevepagawe na mafefo, na vong'e vegafurwa.¹⁷Lakini kuhani nemokuu agaemeka, na vong'e nare veitrambe remwedu nayo (nechu nare vaizehebu ra masadukayo); na vegeijua oveye ¹⁸vaghora meghehu awe uvakwatra metume nauvaeka mong'e aigereza la jumla. ¹⁹Na ighondo rautriku malaika warughua melango aigereza na uvatrongerua unji nawahanya, ²⁰"Endi, mwendo emeka ugihekali na uvaera antu nkhanu yong'e ya Ufanga urui."²¹Narevatregheya erei, vegakea ugihekali ighondo royova ufuma na vafundisia. Lakini, kuhani nemokuu agaja na vong'e nare vinawe, na vaetrana ibaraza rong'e, na anyampaa vong'e na antu va Israeli, na vavatroma ugigereza ili uvaetra metume.²²Lakini atromami nevaendie, vetrinavahanga ugigereza, vegasuka navafunya taarifa, ²³"Gwa hanga igereza reguigiwe ijaa, anyolinda veemekie umolango, lakini najagurughua, gutrina ona montu mong'e."²⁴Ighondo jemedari wa ihkalu na makuhani nevakuu nare vatregheya nkhanu isii, vegekewa na shaka nenkuu gwa soko awe nevoghema intu erei rejuhendeka reuri. ²⁵Na umwedu waja wavaera, "antu nejamovatrungie ugigerza vogihekali na vofundisia antu."²⁶Oi jemedari agaenda na atromami, na vavaetra, lakini bila uhenda vurugu, gwa soko vava trejie antu navefo vaghua na magwe. ²⁷Nare vavaetra, vavaeka usonge aibaraza. Kuhani nemokuu agavaweya ²⁸wahanya, "Jagwavaera motrafundisie gwa rina erei, na kee momeijueya Yerusalemu gwa ifundisio ranyu, na usegha uetra saghami amontu uyui gunto itru."²⁹Lakini Petro nametume vavasucha vahanya, "Lazima gumotii Mungu kuliko nyenye. ³⁰Mungu wama vatratra vitru wamouuchiye Yesu, nemwamouraghie, gwa umoning'inia umotre. ³¹Mungu agamohumbua gwa moghehu wakwe wagulelo, na wamohenda uhendeka Mokuu na mochoi, ufunya mosamaha gwa Israeli, na mosamaha wa mahutie. ³²sese gumasudanga wamantu ayai, na Mwahu ne Mweru, nchu ne Mungu wamofunya gwa avoo nevoginyumpia."³³Ajumbe vaebazanare vatregheya oii, vakwatrewa na makuo vasegha uvauragha metume. ³⁴Lakini farisayo nareguetranwa Gmaeli, mwalimu wa seria, nawahesimewe naantu vong'e, agaemaka nawahanya metume vehowe vefunywe unji ighondo rekufei.³⁵Na wavaera, "Aghosia va Israeli, hendeki momakini ino naeroo nmoreyanja uvahendea antu avai. ³⁶Gwa soko, ighingi neakire, Theuda agahumbuka naugisegha uhendeka montu nemokuu, na idadi aantu, nare vemia inne vegamosambeyqa. Agavauragha, na vong'e nare vomoghamba vegabaghuka navayaghaa. ³⁷Baada amontu uyui, Yuda mogalilaya, agahumbuka matriku asaa ohadewa sensa, wautra antu vangi unyuma akwe.. Namweso no agayaghaa na antu nare vemotii vegabaghuka.³⁸Fanui novaera, gehei gwa antu avi na movareke veso, gwa soko, mweso mofango uroi au mwemo uroi ne aantu ijujughutruwa. ³⁹Lakini mwese nea Mungu, motrijudaha uvaghiya; modaha uhanga mosindana hatra na Mungu."Oii, vegashawisheka na nkhanu yakwe. ⁴⁰Nahafo, vegavaetrana metum mong'e vavqaghua maghotria navavera vetraeghetie gwa rina rama Yesu, na vavareke vefwaye. ⁴¹Vegafwaya usonge aibaraza veyanjete gwa soko vavarwa ne antu nevastahili ughaseka naudea uhesimewa gwa swoko arina resee. ⁴²Gwa hiyo, moitriku, moghatre aihekali na ufuma ughaya mpaka ughaya vegaendelea ufundisia na utranantia Yesu kwamba ne Masihi.

Chapter 6

¹Fanui umatriku ayai, ighondo nare anafunzi vendele uhndeka vaingi, ilalameko ra Ayahudi va Geyunani igaandia na Vaebrania, gwa soko ajane vawe nare vejuwitwa umugao wa kela itriku wamalewa.²Metume ikhumi na vavere vegaetrana mwirundo wong'e ra anafunzi na vahanya, "Nti trutri gune see ureka ukhani wa Mungu na uhudumea umeza. ³Gwa hiyo, Monyadughu, baghui, aghosia saba, ufuma gune nyee, antu nevaja, neveijue nkoo na hekima, negudaha uvakabidhi huduma eyei. ⁴Na sese, gujuendelea ino umarombi nauhuduma aukhani. ⁵Hotuba awe auyanjisia mokutrano wong'e. Oi, vamohwania Stefano, montu newijue uhuvei na Mwaho ne Mweru, na Filipo, Prokoro, Nikanori, Timoni, Parmena, na Nikolao, mongofu ufuma Antiokia. ⁶Anyohuvea vegavaetra antu avai usonge aa metume vegaromba nabaadae vavakea meghono awe.⁷Oi, ukhani wa Mungu ugaenea; na idadi aanafunzi aendelea uongezeka kuko uu Yerusalemu; na idadi nekuu ama kuhani vautii uhuvei. ⁸Na Stefano, narewijue neema na nguu, nare guhenda ishara na maajabu nemakuu moghatre antu. ⁹Lakini hafo vauka antu vakei va Sinagogi nereetranwa Sinagogi ra Mahuru, na ra Vakirene na ra Vaeskanderia, na antu vakei ufuma Kilikia na Asia. Antu avai nare vegisucha vina Stefano. ¹⁰Lakini, vetrina daha usindana na hekima na Mwahu nare Stefano ugutromea umaeghetio. ¹¹Na vavaseya antu vakei gwa siri vahanya, "Gwatregheya Stefano ueghetie nkhanu ya kufuru gunto ama Musa vina Mungu." ¹²Vegavasurutisia antu, anyampaa, na anyohadea, na vamwendea Stefano, vamokwatra, na vamoetra usonge aibaraza. ¹³vegavaetra masudaga vaugheghe, nevahanyiye, "montu uyui atoreka uhanya nkhanu nembée gunto aukhanu urui neuwru na seria. ¹⁴Kwani gwa motregheya neughetriye uhusu Yesu Nazareti ujuvira sehemu eyei nauhendea desturi yakwe nagureke desturi negwafeiwe na Musa." ¹⁵Momontu nare gugibaraza, wamorava Stefano, na vauona usiu wakwe nare uginya usiu wa malaika.

Chapter 7

¹Kuhani nemokuu wahanya, "mantu ayai neatrutri"? ²Stefano wahanya, "Anyadughu na vatratra vane, nteghei nene: Mungu wa weru agamofumea Abrahamu nare gu Mesopotamia, nare akeeatrina dovaa Harani, ³wamwera, 'Fwaya ong'e ako na majamaa ako na wende ung'e nenejuguaghea'. ⁴Wafwa ung'e aa Ukaldayo na wadova uu Harani, ufuma hafo, nare tratra wakwe wakuya, Mungu wamwetra ungee eyei, nevodova fanui. ⁵atrina movaa intu ginya urende wakwe, nare gutrii hatra sehemu oekee moghuu, Lakini Abrahamu narewaahidewe nare akee atrina hanga mwana kwamba ujufewa ng'ee ginya miliki akwena ufafo wakwe. ⁶Mungu wahanyiye nayo vii, kwamba ufafo wakwe nareujudova ung'ee nenghenyi, na kwamba aenyeji vakukwe vejuvahenda atromwa vawe na uvatrenda ivee gwa meaghaa maghana ane. ⁷Na Mungu wahanya, nejurehukumu itaifa nerejuvahenda mateka, na baada ahafo vejufuma naurumba nene usehemu eyei. ⁸Na wamofa Abrahamu iaghano ra tohara, oii Abrahamu wahendeka tratra wama Isaka wamotahiri itriku ra nane; Isaka wahendeka tratra wama Yakobo, na Yakobo wahendeka tratra wa anyampaa vetri ikhumi navavere. ⁹Anyampaa vetru vamuonea oveye Yusufu vamorinja ung'e aa Misri, na Mungu nare witrambe remwedu nayo, ¹⁰na wamochoa umaghaseko akwe, na wamofa fazili na hekima usonge ama Farao motremi wa Misri. Farao wamohenda ahendeke motrawala gunto aa Misri na gunto aa nyumba akwe ong'e. ¹¹Basi gwa hendeka nanjaa nekuu na maghaseko uu Misri na Kanani, na vatratra vitru vetrinahanga malewa. ¹²Lakini Yakobo nare watregheyaguna malewa u Misri, agavatroma va tratra vitru gwa mara amwandio. ¹³Umohenjo wa gavere Yusufu agagigheya gwa anyadughu vakwe, familie ama Yusufu amanyeka gune Farao. ¹⁴Yusufu wavatroma anyadughu vakwe vende mwera Yakobo tratra wawe aje u Misri, itrambe remwedu na jamaa akwe, antu vong'e ne sabini na tano. ¹⁵Oi Yakobo wasima uu Misri; na wakuya mweso itrambe remwedu na va tratra vitru. ¹⁶Vahowa hatra Shekemu vatruhewa ugikaburi nechu Abrahamu narewareghurie gwa mafaja ahela ufuma gwa ana va Hamori kuko Shekemu. ¹⁷Ighondo rahadi eyoo ne Mungu nare wavahadie Abrahamu nare wahuvea, antu narevaigefa kuko Misri, ¹⁸ighondo resee agahumbuka motremi muuya uu Misri, motremi nare atrimanyie uhusu Yusufu. ¹⁹Usoo motremi muuya wavaghonga antu vetru na uvatrenda oveye vatratra vitru, na uvajughutra anavitru nevanyui vetradovee. ²⁰Gwa ighondo resee Musa agafafwa; nare muja usonge aa Mungu, warewa gwa mieri etratra gune tratra wakwe. ²¹Ighondo nare wajughutruwa, moncha wama Farao agamohoa wamorea ginya mwanakwe. ²²Musa agafundiswa mafundisio ong'e age Misri; nare wina nguu unkhani na ntendo. ²³Lakini nare wagheya meagha arobaini, atregheya unkhoo akwe uvasoya anyadughu vakwe, ana va Israeli. ²⁴Nare wamuona Muisraeli uguhendewa oveye, Musa agamoareya nawarefeya hiri gwa uyoo nare gumuonea gwa Momisri. ²⁵kunu guhanya kwamba anyadughu vakwe vemanyie kwamba Mungu ujuvachoa gwa moghono wakwe, lakini nare vetrune. ²⁶Itiriku nare refuatae agaenda gwa Vaisraeli nare veugighua; wasoya uvaamweya; wahanya, 'Mabwana, Nyenye mwanyadughu; chumogihorisia nyenye gwa nyenye,? ²⁷Lakini newamokosee jirani akwe wamosunteya kwengi, na wahanya, 'Anyu newaguhenda motrawala na mohukumu witru? ²⁸Veve useghetre uburagha, ginya nejawamouragha Momisri eghoo? ²⁹Musa wadua nejawatregheya oi; wahendeka moghenyi ung'e aa Midiani, kuko wahendeka tratra wa vana vavere. ³⁰Ighondo rameaka arobaini ukea, malaika wamofumea ugijangwa ra molema Sinai, umwali wa motro ugighuu. ³¹Ighondo nare Musa waona motro, agashangaa na watreja eroo newareona, na narewasoya ugehumbeya ili aeone, rorii wama Bwana wamojea wahanya, ³²Nene ne Mungu wama va tratra vako, Mungu wama Abrahamu, na wama Isaka, na wama Yakobo'. Musa agaghatra naatrina seghaa uravaa. ³³Bwana nwamwera, 'Yua matru ako, gune uemekie ne gueruu. ³⁴Naona maghaseko aantu vane nevo Misri; Natregheya uwaa gwao, nane nasima ili nevaareye; fanui njuu, nejugutroma veve u Misri. ³⁵Uyui Musa nare vamuhitrie, ighondo nare wahanya, 'anyu waguenda uhendeke motrawala na monyoamua witru?' nare ndio nechu Mungu wamohendie ahendeke motrawala na mochoi. Mungu wamotromie gwa moghono wamalaika nenare wamofumie Musa ugighuu. ³⁶Musa agavatrongereria ufuma u Misri nare wadaha uhenda meujiza na isara kuko uu Misri na ubahari aa Shamu, na ugijangwa gwa meagha arobaini. ³⁷Ne Musa oyoyo newavire antu va Israeli vii, 'Mungu ujuwahumbweya muoni ufuma moghatre anyu, muoni newemwe nee'. ³⁸Oyoi nare montu nare gumokutyranu ugijangwa na malaika nechu nare waeghetiye nayo umolema Sinai. Oi ndio montu nare vina tratra vitru, oi nemontu newafokee ukhani neufanga naugufa sese. ³⁹Oinemontu nechu vatratra vitru vahitrie omotregheya; wamosunteye kwengi, naunkoo yawe vasukie uu Misri. ⁴⁰Gwa ighondo rasee vamweerie Haruni. guhendeye merongo nejugutrongeria. Musa Uyui, nare gugutrongeria ufuma ung'ee a Misri, gutrune ntune neamohanga. ⁴¹Oi vahenda ndama gwa matriku asaa na vafunya sadaka gwa sanamu esee navayanja gwa mwemo wameghono awe. ⁴²Lakini Mungu wavaferokeya vaabudu njotra neyogiunde, ginya nare ehadewe na aoni, 'Ahaa Mwampunyeya nene sadaka ya maimwana nemwayakikitra ugijangwa gwa ighondo rameagha arobaini, nyumba aa Israeli? ⁴³Mwayanja hema otranea ama Moleki na njotra ya mungu refani, na

picha nemwamehendie na ovarumba veso: na nejuvatroa kwengi ino na Babeli.⁴⁴ Va tratra vitru nare vina ihema rotranea kuko ujangwani, ginya nare Mungu waamuru nare waeghetia na Musa, kwamba nareujumehenda ginya eyoo nare wameune.⁴⁵ Erei neihema ne vatratra vitru, gwa ighondo rawe, vegaetrwa ung'e na Joshua. Eyei agigheire ighondo nare waja uhoa itaifa nechu Mungu agavafukuza nare vatratra vitruvekee vetrinajaa. Eyei nare evii mpaka matriku ama Daudi,⁴⁶ nare wahangie gebali gune Mungu, nawaremba ufenja meghao gune Mungu wama Yakobo.⁴⁷ Lakini Selemani agajenga nyumba ama Mungu.⁴⁸ Hatra oi Newegunto atrodova unyumba yojengwa na meghono; eyei neginya muoni narewahanyiye,⁴⁹ Iunde ne itrumbere rane rautremi, na uremi ne sehemu oekea meghuu ane. Nyumba aina eke nemujumejenga?, wahanya Bwana: au negufe sehemu ane otroeya?⁵⁰ Ntri moghono wane newahendie ayai ong'e?⁵¹ Nyenye antu nemwina nkingo nghamu nemotrotahirewa nkhood na matrue, momara momohitra Mwahu ne ,Mweru,' mohenda ginya vatratra vanyu vahendie.⁵² Ne muoni eke uguaoni ne vatratra vanyu vetrina moghasia?. Vvauraghie aoni vong'e nare umweddu akee atrina newina Haki,' na fanui mwahendeka asaliti na anyo mooragha,⁵³ nyenye antu nemwafokee seria eyoo neahanyiywe na malaika namotrina mekwatrea."

⁵⁷lakini ajumbe vaibaraza vaghua mokindo gwa rori wagunto, vakivea matre awe, vamodorea vong'e,

⁵⁸vamojughutra unji umaje na vamoghoa na magwe: na masudanga vayua masaa awe onji na vayaeka fang'e fife na meghuu amobalanda nare guetranwa Sauli.⁵⁹ Nare vomoghua Stefano magwe, agaendelea omoetrana Bwana na wahanya, "Bwana Yesu, fokea nkhood ane,".⁶⁰ Waghua maruu nawaetrana gwa rorii neukuu, "Bwana, utravavareye ovey urui. "Nrewahanya ayai, wakuya.

Chapter 8

¹Sauli nare ugumakubaliano aikuya rakwe. itriku resee indio nare wandi uvaghasia ikanisa nare ro Yerusalemu; na anyohueva vong'e nare vabaghukie ugijimbo ra Yudea na Samaria, kasoro metume. ²Antu nevemotrumesha Mungu vamotruhea Stefano na vahenda maombolezo makuu gunto akwe. ³Lakini Sauli garezarau ino ikanisa. Agaenda nyumba gwa nyumba nauvautrutra unji aghema na aghosia, nauvajughutra ugigereza. ⁴anyohueva nare vabaghukie nare kee votranantia ukhani. ⁵Filipo wasima omuji wa Samaria na wamotranantia Kristo kuko. ⁶Baada aa mukutrano uona na utregheya isaranare guienda Filipino; vaekea umakini gwa eroonewarehanyie. ⁷Ufuma hafo antu vaingi nevatregheye, mafefo nemavee avafuma antu kunu vorea gwa rori neukuu, na vaingi nevepozie na viwete vagaforwa. ⁸N nare guna uyanjo ukuu omujii. ⁹Lakini nare guna montu umwedu umuji usuu rina rakwe Simoni, nechunare uguhenda uroghi; nechunare guutrumea uvaoghofia antu va Samaria, ighondo neguhanya mweso nemontu wamohimu. ¹⁰Asamaria vong'e nare vanyui na nevakuu, vamoghembamba; wahanya, "montu uyui ne nguu ya Mungu nenkuu." ¹¹Vamoghembamba, gwa soko wawasangaza ighondo riifu gwa uroghi wakwe. ¹²Lakini ighondo nare vahuvea kwamba Filipino ugutranantia ughani wamotremi wa Mungu na gunto arina rama Yesu Kristo, vegafumpwa, aghosia na aghema. ¹³Simioni wayo agahueva: ighondo nare wafumpwa, agendelea uhendeka vina Filipino; nare waona miujiza na ishara neyuhendeka, agasangaa. ¹⁴Ighondo metume va Yerusalemu narevatregheya Samaria afokea ukhani wa Mungu, vavatroma Petro vina Yohana. ¹⁵Ighondo nare vosinma vavaombea; kwamba vemofokee Mwahu ne Mweru. ¹⁶Mfaka ighondo rasee, Mwahu ne Mweru nare akee atrina sima umontu hatra umwedu; nare vebatisiye tu gwarina rama Bwana Yesu. ¹⁷Nhafo Petro na Yohana vavahendeya meghono, naveso vamofokea Mwahu Mweru. ¹⁸Ighondo nare Simioni waona kwamba Mwahu Mweru wafunyuwa ukerea uekewa megono na metume; wasegha uvafa hela, ¹⁹Wahanya, "Mpii nguu eyei, ili kela montu nenejumuekea meghono ahang'e Mwahu ne Mweru." ²⁰Lakini Petro wamwera; hela ako na veve wayo uyaghae kwengi, gwa soko wira karama aa Mungu yuhangeka gwa hela. ²¹Utrikwetri sehemu ugintu erei, gwa soko nkoo ako nti unyoofu usonge aa Mungu. ²²Oii no tubu mavee ako na umuomba Mungu wie ujugusamehe maghemu aa nkho. ²³Gwa soko nekengee gusumu auvai na ikhundo ra mahutie. ²⁴Simioni wajibu wahanya, "Muombi Bwana gwa soko ane, gwa sokomantu ong'e nemwayaeghetia yudaha ujaa gune nee. ²⁵Ighondo nare Petro vina Yohana vosuhudea na utranantia ukhani wama Bwana, vegasuka Yerusalemu gwa njea esee; vegatranantia ughani uvijiji vong'e vya Wasamaria. ²⁶Basi malaika wama Bwana waeghetia vina Filipino na wahanya, "Eria nauende ukhuma unjea neinji fang'e aa Yerusalemu uelekea Gaza." (Njea eyei ugijangwa). ²⁷Waeria nawenda. Ravaa, nareguna montu wa Ethiopia, towashi newina mamolaka fang'e aa kandase; malkia wa Ethiopia. Nare wegunto aa hazina akwe ong'e; namweso nare waenda Yerusalemu urumba. ²⁸Nareusukie ueghee ugigae negusoma chuo gama muoni Isaya. ²⁹Mwahu wahanya na Filipino, "Gisunte fife na igae resee ugikwarie nayo. ³⁰Oi Filipino waenda udurie, wamotregheya ugusoma uchuo gama muoni Isaya; wahanya, Aha umanyie intu neguresoma?" ³¹Muethiopia wahanya, "nejudaha uriimontu newadeo untongereria?" wamoera Filipino anantie ugigae na waeghaa itrambe remwedu nayo. ³²Fanui ifungu ramahada nare gusoma Moethiopia ne erei; Nareutromgeriye ginya nghoo neinji ukikitrwa; na ginya nghoo neikire tui, atrina eghetia: ³³Gwa guhuzuniswa gwakwe uhukumu egaheywa: Anyu neujera ufafo wakwe? odovoo wakwe waheywa ung'e." ³⁴Oii towashi wamuweya Filipino, na wahanya, "nuguomba, ne muoni eke neugusanywa afai, ne uhusu mweso, au yamontu onge"? ³⁵Filipo wandia ueghetia, agaandia gwa ihada erei rama Isaya utranantia nkhanu yama Yesu. ³⁶Nare vemonjia, vaghea gune guna maje, towashi wahanya, "Ravaa, guna maje afai ntuni neyonghiya nebatizwe?, ³⁷nkhanu eyii, "Moethiopia oyui wahanya" nuhueva kwamba Yesu Kristo ne Mwana wa Mungu, "etrifo umahada aghingi). Nahafo Moethiopia wahanya igae reemeke. ³⁸Vaenda mong'e amaje, Petro vina towashi, Filipino wamobatisia. ³⁹Nare vafuma umaje, Mwahu wama Bwana wamotroa Filipino kwengi; towashi atrina muona, waenda njea akwe kunu uyanjetre. ⁴⁰Lakini Filipino wafuma uu Azoto. Agakera umokoa usuu na watranantia ukhanu umoji ong'e mpaka nare waghea Kaisari.

Chapter 9

¹Lakini Sauli, agaendelea uhanya matshio aikuya gwa anafunzi vama Bwana, agaenda gwa kuhani nemokuu ²na wamuomba ketri gwa soko amasinagogi kuko Dameski, ili kwamba newamuhanga montu negunjea iyoo, ahendeke moghema au moghosa, avatrungu naovaetra uu Yerusalemu. ³Hatra nare gumuhenjo, nare wahuvea uu Dameski, ghafla amueria gong'e nuru neefumie ugiunde, ⁴namweso wagwa fang'e nawatregheya rori, "Sauli, Sauli, chuu ugughasia nene?" ⁵Sauli wajibu, Veve weanyu Bwana? Bwana wahanya, " Nene ne Yesu negunyuzi; ⁶Lakini ukaa, kea umojini, nave ujuerwa neuseghetwe uyahende ⁷Antu avoo nare vahenda mohenjo vina Sauli wakia tui, neveghimgie rori, vetrina ona montu. ⁸Sauli wauka ung'e nawahumbua miho akwe, atrina daha uona intu, vamokwatra moghono vamoetra mpaka u Dameski. ⁹Gwa matriku atratru atrikengee, atriulia wala unyua. ¹⁰Basi nare guna mwanafunzi u Dameski rina rakwe Anania, Bwana agahanya nayo undotri, "Anania." Na wahanya, " Ravaa, neafai, Bwana. ¹¹"Bwana wamwera," Ukaa uende gune winji uende umotraa uguetranwa Nyofu, na unyumba a Yuda na wende uweya montu ufuma u Tarso neguetranwa Sauli; soko rava uguomba; ¹²na agamuona gwa ndotri montu rina rakwe Anania negukea nawamuekea meghono gunto akwe ili adahe uona. ¹³Lakini Anania wajibu, "Bwana, natregheya habari ya montu uyi gwa antu vaingi, gwa gease geke wavatrenda oree aeru vakuko Yerusalemu; ¹⁴Afai uketri mamolaka ufuma gune kuhani nemokuu umukwatra montu negureetrana rina rako. ¹⁵Lakini Bwana wamwera, "Enda, gwa soko mweso niibele nirija gune nene, arehoe rina rane usonge aa Mataifa na atremi na ana va Israeli. ¹⁶Soko nejuvaaghea nemaingi neijusegha umoghasia gwa soko arina rane". ¹⁷Anania waenda, wakea unyumba; Wamuekea meghono wahanya, Monyadughu Sauli, Bwana Yesu, narewagigheya unjea nare ujie, wantroma udahe uonanauijweywe na Mwahu ne Mweru. ¹⁸Ghafla agwa fang'e umiho akwe mantu ginya mabada, wahanga uona, waemeka, wabatizwa; walia malewa na wahanga nguu. ¹⁹Waeghaa itrambe remweddu na anafunzi kuko uu Dameski gwa matriku maingi. ²⁰Ighondo erero wamuhanya Yesu umasinagogi, neguhanya kwamba mweso ne Mwana wa Mungu. ²¹Na vong'e nare vatregheya vegashangaa vahanya, "Nti montu uyoo nare guvafira avoo nevorietrana rina erei kuko Yerusalemu? na afai nare waja gwa ikusudi rovatrunga naovatroa umakuhani." ²²Lakini Sauli agaareywa utranantia na uvahenda Ayahudi nevodova u Dameski veruvekewe na veghondesiye kwamba uyuine ne Kristo. ²³Baada amatriku mangi, Ayahudi vahenda shauri ili vemouraghe. ²⁴Lakini mofango wawe wamanywa na Sauli. Vamonyireea umolanga mumwe na utriku vedahe umuuragha. ²⁵Lakini anafunzi vakwe vamuhoa utriku vasima ukerea ukuta, vamosimia fang'e ukerea gekafu. ²⁶Na Sauli nare waghea u Yerusalemu, agasoya ueghaa itrambe remweddu na anafunzi rakini nare vomotreja, verahanye kwamba mweso ne mwanafunzi. ²⁷Lakini Barnaba wamuhoa wamotroa umetume, Na wawaera ginya Sauli wamuona Bwana monjea na Bwana ginya nare wahanya nayo ²⁸Agatrana nayo nare ugukea na ufuma Yerusalemu. Wahanya gwa udea utreja gwa rina rama Bwana Yesu, ²⁹negugisucha na Ayahudi vage Yunani lakini vosoya mara gwa mara umuuragha. ³⁰Ighondo nare anyadughu varemanga erei, vamuhoa mpaka Kaisari, na vamtroe aende Tarso. ³¹Basi ikanisa rong'e u Yahudi, Galilaya na Samaria, nare rima majeghana, na rajengwa, na uenenda kunu vomotreja Bwana na faraja aa Mwahu ne Mweru, kanisa rkua nauogezeka antu. ³²Na atokea Petro nare guenendaenenda uu moko wawateremokea anyohuvea nevodova umuji wa Lida. ³³Wamuona kuko muntu umweddu rina rakwe Ainea, montun usuu wahendeka ugitranda meaghaa nane; soko nare upozie. ³⁴Petro wamwera, "Ainea, Yesu Kristo aguforie; Ukaa nautrandeke getranda gako," Nawauka. ³⁵Na antu vong'e nare veegha Lida na Sharoni nare vamuona muntu uyui, vamusukia Bwana. ³⁶Nare guna mwanafunzi u Yfa nareguetranwa Tabitha, nechu nare ratafasiriwe ginya "Dorkasi" Moghema uyui nare wijue mwemo neujana ntendo ya rehema nare wahendie ugwatruki. ³⁷Ajiugigheya umatriku asa wajiuwaa wakuya; narevamuoya, vegamuhumbua uchumba gagunto na vamorenya. ³⁸Gwa soko Lida nare wevive na Yafa, na anafunzi nare vatregheya kwamba Petro wekuko, vegavatroma antu vavere, wamwera, "Njuu gunee see bila uchelewa". ³⁹Petro wauka nawaenda neyo. Nare waghea, vegamuera uchumba gagunto. Na ajane vong'e vegaemeka fife nayo kunu vorea, nevomuagheya makotri na masaa nechu Dorcas wavatrumeye nare kee wenayo. ⁴⁰Petro wavafunya vong'e uchumba, waghua maruu waomba, na waurava mwere, wahanya, "Tabitha, ukaa". Warughua miho akwe na nare wamuona Petro waeghaa fang'e. ⁴¹Na Petro wamofa moghono wakwe wamuhumbua, na na narewavaetrana anyohuvea na ajane, wavafa mofanga ⁴²Intu erei ramanyeka Yafa ong'e. na antu vaingi vamuohuvea Bwana. ⁴³Ahendeka Petro waeghaa matriku maingi Yafa itrambe remweddu na montu neguetranwa Simoni, monyohenda meghunja.

Chapter 10

¹Nare guna montu umuji wa Kisari, rina rakwe nare Kornelio, nare mukuu wagekosi ga Kiitalia. ²Nare gumocha Mungu na nare gumurumba Mungu mweso na nyumba akwe ong'e; agafunya hela nyingi gwa ayahudi na agaromba gune Mungu matriku ong'e. ³Muda wa saa tisa aa momwe, waona ndotri Malaika wana Mungu guenda ujie gune mweso. Malaika wamwera "Kornelio! ⁴Kornelio wamorava malaika kunu ugutreja ino wahanya "Eyei nentuni mokuu?" Malaika wamwera "Maombi ako na dahwa yako gwa atruki yanantea gunto ginya kumbukie guuwepo wa Mungu". ⁵Fanui troma antu vaende Yafa vendomwera montu umwedu guetranwa Simioni nechu no guetranwa Petro. ⁶Ugueghaa namonyohenda mekunja neguetranwa Simioni nechu nyumba akwe yumpeo aa bahari." ⁷Nare Malaika wafwaya, Kornelio wavaetrana atromami vakwe vo nyumba akwe vavere, na asikae nare gumurumba Mungu moghatre amaskiae nare vomotromekea. ⁸Kornelio wavaera vong'e nejaahendeka na wavatroma Yafa. ⁹Itriku nare refuatie saa sita narevahuvea umojini, Petro wanaitea gunto unyumba waomba. ¹⁰Na wahendeka wina njaa nawasegha alie, lakini ighondo neantu vorogha malewa, waaghewa ondotri, ¹¹waona iunde rarughuka na ibele rasima na intu fulani ginya isaa rikuu rosima fang'e gwa mpande nne yong'e yakwe. ¹²Moghatre ayo nare guna moaina aimwana nevina meghuu ene na nevoenenda ufang'e, na nyonyi wogiunde. ¹³Kanke rori wahanya gune mweso "Ukaa, Petro kikitrana ulie". ¹⁴Lakini Petro wahanya "Ntiui, Bwana gwa soko ntina wahi ulia intu gekaku nenajisi nanegechafu. ¹⁵Lakini rori waja gune mweso kange gwa mara aapele "Newageoyaa Mungu utrageetrane gechafu". ¹⁶Eyei egafuma mara atratu, na ibelee eroo gahowa kake ugiunde. ¹⁷Na ighondo ne Petro ugacahnganyekewa gunto aa ndotri isii ugumaanisia ntuni, Ravaa, antu nejavetromiwa na Kornelio vaemeka usonge a molango, veweya njea oenda unyumba. ¹⁸Na vaetrana nauweya mwese Simioni nechu guetranwa Petro mwese nare gueghaa hafo. ¹⁹Ighondo rasee Petro nare gughema gunto aa ndotri isii, Mwahu wahanya nayo, "Ravaa antu vatratri vogufenja. ²⁰Ukaa usime fang'e nauende nayo. Utratreja uenda nayo, gwa soko navatroma." ²¹Petro wasima fang'e awe nawahanya "Nene neuyoonemomofenja. Nentuni mwaja?" ²²Vahanya, "Akida umwedu rina rakwe Korinelio, montu wa haki nauyanjere umurumba Mungu, na antu vomuhanyainja ugitaifa rageyahudi, waerwa na malaika va Mungu ili wende unyumba akwe, ili atregheye ketrii ufuma gune vee." ²³Petro wavaghenyifia mong'e nawaeghaa nayo. Diu nare aghea waukaa nawaenda nayo, na nayadughu vakei ufuma gune Yafa waenda nayo. ²⁴Itriku rosonge vaja u Kaisari, Na Kornelio nare ovaandie; na nare wavetrana na anyadughu vakwe na marafiki vakwe vafife. ²⁵Ighondo ne Petro ugukea mong'e, Kornelio wamolaki na waghulama mpaka fang'e umeghuu akwe gwa umohesimu. ²⁶Lakini Petro wamuhumbua nawahanya "Emeka; nene no nemontu mwevee." ²⁷Ighondo Petro nejagueghetria nayo, agaenda mong'e wahanga antu vegirondie. ²⁸Wavaera, "Nyenye wanyo momanyie nti seria ageyahudi ushirikiana na usoywa na montu nenti waitaifa erei. Lakini Mungu wandaghea nene kwamba ntamuetrane montu gekaku nenajisi au mochafu. ²⁹Na ndio maana naja bila uhitra, gune janatromwa gwa soko esee. Gwa hiyo nevaweje jamwatromwa ntuni gwa soko ane." ³⁰Kornelio wahanya, "Matriku ane neaakea, Ighondo ginya erei nare nuomba muda wa saa tisa momwe moghatre aa nyumba ane; Naona montu usonge ane uemekie uyetre masaa maeru, ³¹Wambwera "Kornelio maombi ako atregheywa na Mungu, na dahwa yako gwa atruki yahendeka kumbukei usonge aa Mungu. ³²Gwa hiyo troma montu uu Yfa na endo mwetrana montu neguetranwa Simioni aje gune nee, nechu no guetranwa Petro. negudova umunyohenda meghunja umwedu neguetranwa Simoni nenyumba akwe yumpeo aa bahari. ³³Hendeka umakini: Omostri oroi, "Namweso neujujaa ujuhanya nayee," Utrifo umahada aghingi. ³⁴Nahafo ndio Petro waroghua momo wakwe wahanya "Trutri, nahuvea kua Mungu atrodaha uhendeka naupendeleo. ³⁵Hiy ayo, moitaifa montu negumurumba na uhenda ntendo ya haki uguyanjiwa gune mweso. ³⁶Umanyie ketri newamefunyiye ugwaantu va Israeli, nare gutranantia nkhanini nenjija ya majeghana ukerea Yesu Kristo nechu na Bwana wa vong'e- ³⁷nyenye wayo momanyie intu nerahendeka, nechu nahendeka Yudea ong'e na randeya Galilaya, baada ubatisio nare Yohana wauhanya. ³⁸itukio nare remohusu Yesu Kristo ginya nare Mungu wamohendeya makutra ukerea Mwahu Mweru na gwa nguu. Agaenda neguhenda nemajaa nauforia vong'e nare voghaswa na morogho, gwa soko Mungu nare weitrambe remwedu nayo. ³⁹Sese gumasudanga va mantu ong'e neahendekie u ng'e aa Uyahudi na Yerusalemu-uyui ne Yesu nevamooraghie navamoeka omotre. ⁴⁰Montu oyui Mungu wamoochiye itriku ratatu na wamofa umanyeka, ⁴¹tri gwa antu vong'e, lakini gwa amsodanga nevaywaniywe na Mungu. -sese wayo, negwalile nayo na unywa nayo nare wauka ufuma ugikuya. ⁴²Wagutroma utranantia gwa antu na usudangea kwamba uyui ndio nechu Mungu wamoywaniye uhendeka mwamuzi wa avoo nefanga nanevekue. ⁴³Ukerea mweso aoni vone vesuhudie, ili kwamba momontu neguhuvea ukerea mweso ujufokea mosamaha wa mahutie ukerea rina rakwe." ⁴⁴Ighondo ne Petro uendeleo uhanya ayai, Mwahu Mweru wavaijua vong'e nare veghembie ketri akwe. ⁴⁵Antu avo nevehuseka na mwirundo wa anyohuvea nevatahirewe-avoo vong'e nare vajaa vina Petro-vegashangazwa, gwa soko aa karama ya Mwahu Mweru newahunuwe no

umataifa.⁴⁶Gwa soko nare vatregheya mataifa ayai veeghetriye gwa lugha mbuya na umurumba Mungu. Petro wahanya, ⁴⁷"Guna montu negudaha yagiya maje antu vetra batizwe, Antu vai afokea Mwahu Mweru ukerea sese?" ⁴⁸Nahafo ndio wavaamuru vebatizwe gwa rina rama Yesu Kristo. Baadae vamuomba aeghae nayo gwa matriku makei.

Chapter 11

¹Metume na anyadughu avoo nere vo Yudea vegatregheya kwamba mataifa varefokea ukhani wama Mungu.

²Petro nare waja kuko uu Yerusalemu, mwirundo waantu nevetahirewe vandio umohanya, Vohanya,

³"Wagikwatrea na antu nevetritahirewe na walia nayo!"⁴Lakini Petro wandia uhanya itukeo gwa undani ino; wahanya, ⁵"Nare nuomba umuji wa Yafa, na naona ndotri ibele rosima fang'e ginya isaa nerikuu neyosima ufuma ugiunde umpande yong'e ine. Gasima gunenee. ⁶Negagerava na ugeghema gunto ayo. Naona maimwana neiketri meghuu ene nevodova ung'e, na maimwana neyudova umahaka na nevoenenda na nyonyi. ⁷Nahafo natregheya rori ueghetriye nane, "Ukaa, Petro, kikitra naulie!" ⁸Nahanya, "Ntiui, Bwana, umomo wane gutrina wahi ukea intu gekeku ne ntigeeu na negechafu" ⁹Lakini rori wansucha kange ufuma Ugiunde, eroo ne Mungu warehanya rieru, utrageetrane najisi, ¹⁰Eyei egaonekana mara itratru, na mointu rahowa ugiunde kake. ¹¹Ravaa, ighondo resee antu vatratu nareveemekie unyumba eyo nare guere; vatromwa ufuma Kaisari veje gune nee. ¹²Mwahu wambwera enda nayo, na utraende hiya nayo. Aghosia avi sita venda nane na nare gwenda unyumba amontu umwedu.

¹³Agaguera ginya nare wavaona malaika veemekie unyumba akwe wahanya, "Ntuma Yafa nendo muetra simioni nechurina rakwe riuya na Petro. ¹⁴Ujuhanya ketri gune vee gwa usuu ujuchowa veve na nyumba ako." ¹⁵Nare naandia uhanya nayo, Mwahu Mweru waja gunto awe ginya nare waja gune see mwandio. ¹⁶Nokumbukwa nkhanu yama Bwana, narewahanya, "Yohana agabatizia gwa maje; lakini mojubatizwa gwa Mwahu ne Mweru." ¹⁷Pia mwese Mungu wafunya dahwa ginya nare wagufa sese naregwahuvea gune Bwana Yesu Kristo, nene neanyu, kwamba nodaha umuhitriya Mungu? ¹⁸Narevatregheya mantu ayai, vetrina sucha, ila vegamorumba Mungu na vahanya, "Mungu wafunya toba gwa soko auremi pia" ¹⁹Basi anyohuvea nare maghaseko andia gune Stefano vegabaghuka ufuma uu Yerusalemu- anyohuvea avai vegaenda kwengi, mpaka uu Foinike, Kipro na Antiokia. Vegavaera uhusu Yesu gutrifu gwa ayahudi na ntringwa vauya. ²⁰Lakini vakei wawe neantu ufuma uu Kipro na Krene, vegaja Antiokia na uhanya na ayunani na umotranantia Bwana Yesu.

²¹Na moghono wama Bwana nare wiitrambe remweddu nayo, na antu vaingi vegahuvea na vamosukia Bwana.

²²Ghabari yawe yaghea ugikanisa ra Yerusalemu: na vamotruma Barnaba aende mpaka uu Antiokia. ²³Nare waja nawaona karama ama Mungu agayanja; na vegavatia moyo vong'e vesaghe na Bwana unkhoo yawe. ²⁴Gwa soko nare wiijue majeghana nawina Mwahu Mweru na uhuvei na antu vang'e vaongezeka gune Bwana. ²⁵Baadae Brnaba waenda uu Tarso umuona Sauli. ²⁶Narewamohanga, wamuetra Antiokia. Ahendeka gwa mwagha wong'e vagirunda itrambe remweddu na ikanisa na uvafundisia antu vang'i. Na anafunzi vaetranwa akristo gwa mara amwandio kuko Antiokia. ²⁷Na gwa ighondo rasee aoni vasima ufuma Yerusalemu mpaka Antiokia. ²⁸Umweddu wawe ne Agabo ndio rina rakwe, waemeka neguashirewa na Mwahu wahendeka nanjaa ighae ijujaa uguuremi wong'e. Eyei egagighea ighondo ra Klaudio. ²⁹Gwa hiyo, anafunzi, momontu ginya nare wafanikewa, vegaamua utroa mosaada gwa anyadughu nevo Uyahudi. ³⁰Vegahenda vii; vegatroma hela gwa moghono wama Barnaba vina Sauli.

Chapter 12

¹Ighondo resee motremi Herode waghora moghono wakwe gwa antu nevefumie umwirundo ili avaghasie.

²Wamouragha Yakobo monyadughu wakwe Yohana gwa ifanga.³Nare waona kwamba evafaire Ayahudi, wamokwatra na Petrokanke. Eyei nare ighondo ramekate netrochachwa. ⁴Narewamokwatra, wamweka ugigereza nawaeka vikosi ine ya asikaeili vemolinde, nare useghetre amotroe ugwantu itriku ra Pasaka. ⁵Petro waekwa ugigereza, lakini marombi ahendwa na mwirundo gwa soko akwe gune Mungu. ⁶Itriku ne Herode akee atrina enda umufunya, Utriku usuu Petro nare uree moghatre amoskae vavere, kunu utrungiwe na menyoror ivere, na alinzi usonge amolango nare volinda igereza. ⁷Rava, malaika vama Bwana vamofumea na uweru waaka moghatre. Wamoghua Petro ubaru na wamoucha wahanya, "Uka rui." nahafo ndio menyoo nare utrungiwe aroghuka ufuma umeghoono akwe. ⁸Malaika wamwera, "Yaa masaa ako na matru ako." Petro wahenda oi. Malaika wamwera, "Yaa isaa rako na usambeye." ⁹Oi Petro wamusambeya malaika nawafuma unji. Atrina amini mwese ntu nerahendwa na malaika neratrutriti. Nrewaira ukengee ndotri. ¹⁰Nare wakea ilindo ramwandio na rapele, vaghea ugigeti rokerea uenda umojini, raroghuka reso gwa soko awe. Wafuma unji vasima omotraa, na Malaika wamoreka. ¹¹Petro narewagimanya, wahanya, "Fanui namanya kwamba Bwana jawamotroma malaika wakwe ili afunye umeghono ama Herode, na gwa matarajio aa antu vong'e va uyahudi." ¹²Baada umanya ayai, waja unyumba ama Mariamu yiu wama Yohana nechu ne Marko; Akristo vangi vegagirona vaomba. ¹³Narewaghoa hodi omolango, motromami umwedu wageghema nare guetranwa Roda wajuroghua. ¹⁴Nare wamanya nerori wama Petro, gwa furaha waemwa urughua molango; hiya ayo, wadua uchumba mong'e; na nawavera kwamba Petro uemekie umolango. ¹⁵Oii, Vahanya, "Veve uchanganyekewe" lakini waendelea uhanya trutriti nemweso. Vahanya "Uyui ne malaika wakwe." ¹⁶Lakini Fereo agaendelea ughua hodi, na vegarughua molango, vamuona navasangaa ino. Fereo wavakiya gwa moghono nawavera ginya Bwana vamofumea ufuma ugigereza. wahanya, ¹⁷"Vaere va Yakobo na anyadughu vakwe." Nawafwaya waenda sehemu mbuya. ¹⁸Nare aghea momwe, gwa hendeka nahuzuni gwa asikae, uhusu nare neratokea gune Fereo. ¹⁹Nare Herode wamofenja nawamuona wavaweya alinzi nawahanya veuraghwe. Waenda ufuma uyahudi mpaka Kaisaria na waeghaa kuko. ²⁰Herode nare wina makuo gunto aantu va Tiro na Sidoni. Vaenda itrambe remwedu ughakwe. Vahendeka naurafiki na Blasto mwaarei wa motremi, ili avaareye. Nawavaomba majeghana, gwa soko ng'e awe afokee malewa ufuma ung'e a motremi. ²¹Itriku nare rekusudewe Herode wayaa masaa agetremi na waeghaa ugitrumbe ragetremi, na wavahutubea. ²²Antu vaghuamukindo, "Urui ne rori wa Mungunatri wa montu!" ²³Mara ghafla malaika wamoghua, gwa soko atrina mofa Mungu uweru; walewa na chango na wakuya ²⁴Lakini ukhani wa Mungu wakua nausambaa. ²⁵Baada aa Barnabana Sauli ughodeya uhuduma awe vafuma hafo venda Yerusalemu, vamohoa na Yohana nechu rina rakwe rofafwa ne Marko.

Chapter 13

¹Fanui ugikanisa ra Antiokia, nare guna aoni na aalimu. Nare Barnaba, Simioni(nare guetranwa Nigeri). Lukio na Kirene, Maneni(monyadughu neatriketri saghami wama Herode motrongeri wamokoa), bna Sauli. ²Nare vomorumba Bwana na ufunga, Mwahu Mweru agahanya, "Vabaghui umpeo Barnaba vina Sauli, vehende mwemo nare navaetranea." ³Ighondo nare Kanisa afunga, uomba, na ueka meghono awe gunto aantu avai, vavareka viende. ⁴Gwahiyo Barnaba vina Sauli vamoghembie Mwahu ne Mweru navegagungutra uenda uu Seleukia; Ufuma kuko vegahenda muhenjo ubahari uenda ugesiwa ga Kipro. ⁵Nare vomuji wa Salami, vegahanya ukhani wa Mungu uma sinagogi aa Ayahudi. Pia nare vina Yohana Marko ginya monyoareya wawe. ⁶Nare vaenda ugesiwa gong'e ga Pafo, vegahanga montu fulani moroghi, Moyahudi muoni wauegheghe, rina rakwe nare Ber Yesu. ⁷Moroghi uyui nare veetrambe remweddu vina Liwali Sergio Paulus, nare montu monyo ihaa. Montu uyui agavareka Barnaba vina Sauli, gwa soko nare uhitaji ughemba ughani wama Mungu. ⁸Lakini Elima"moroghi uyoo"(oi ndio rina rakwe ginya nare rahanyiywe) agavaghua; aagasoya umoferokeya liwali uyoo afume uguhuvei. ⁹LakiniSauli nare guetranwa Paulo, narewiijuwe na Mwahu Mweru, wamoghamecha miho ¹⁰na wahanya "Veve mwana wama Ibilisi, uijuywe na aina yong'e auegheghe na ugharao. Veve omove wakela aina a haki. Utrijukoma uiferokeya njea yama Bwana, niighokie, aha ujudaha na?" ¹¹Fanui rava, moghono wama Bwana wegunto ako, na ujuhendeka utriona. Utrijureona yova gwa muda" mara emweddu ighungo na kitri vegagua gunto ama Eliamas; agaandia uzunguka hafo naneguomba antu vemotrongerie njea. ¹²Baada aliwali uona intu neragighea, agahuvea, gwa soko agasangaywa na mafundisio uhusu Bwana. ¹³Paulo na marafiki vakwe vahenda muhenjo umaje ufuma uu Pafo na vaghea Perge uuu Pamfilia. Lakini Yohana agavareka nawasuka Yerusalemu. ¹⁴Paulo vina jamaa wakwe vahenda muhenjo ufuma Perge na vaghea Antiokia aa Pisidia. Kuko vegaenda itriku ra Sabato navaeghaa fang'e. ¹⁵Baada osoma seria na aoni, atrongeri va sinagogi agavatromea ketri guhanya, "Monyadughu, mwese moketri ketri otia moyo antu afai, hanyi" ¹⁶Gwa hiyo Paulo agaemeka nawafungea moghono; wahanya, "Aghosia va Israeli na antu nemomotii Mungu, treghei. ¹⁷Mungu waantu va Israeli agavahonwa va tratra vitru na uvahenda antu nevaingi nareveghee ung'e aa Misri, na gwa moghono wakwe uhumbuwa agavatrongerieria unji akwe. ¹⁸Gwa meagha arobaini agavaghemeya ugijangwa. ¹⁹Baada uyavira mataifa saba ung'e a Kaanani, agavafa antu vetru ng'ee awe gwa urithi. ²⁰Matukio ayai ong'e egahendeka zaidi ameagha mia nane na hamosini. Baada amantu ayai ong'e, Mungu agavafa aamuzi mpaka Samweli Muoni.

²³Ufuma uguukoo wamontu uyui Mungu wameetrea Israeli mochoi, Yesu, ginya nare waahidi uhenda. ²⁴Erei raandiye uhendeka , nare Yesu ake atrinaja, Yohana tranju wahanyiye ubatizo wa toba gwa antu vong'e va Israeli. ²⁵Na Yohana nare gumareya mwemo wakwe, wahanya, ' Moghema nene neanyu?nene ntuyo. Lakini ghembie, neujie unyuma ane, ntisitahili ulegeza matru ameeghuu ane. ²⁶Monyadughu, ang'inya va ukoo wama Abrahamu, na avoo nechuu moghatre anyu momorumba Mungu, ne gwa soko itru kwamba ketri iyei aa uchoi wamotroma. ²⁷Gwa avoo nevodova Yerusalemu, na anyotrawala, vetrina momanya ijaa, na vetrina manya ketriaa aoni nechuu yosomwa mo Sabato; gwa hiyo vatimiziye ketri aaoni gwa gumukumea Yesu. ²⁸Ila nare vetrina hanga soko nenjija gwa ikuya moghatre akwe, vegamuomba Pilato vemouuraghe. ²⁹Nare vadaha mantu ong'e nare ehadewe uhusu mweso, vegamosimia ufuma omotre na vamorenya ugikaburi. ³⁰Lakini Mungu agamochoa ufuma ikuya. ³¹Agagighea gwa matriku maingi gwa avoo narevaendie itrambe remweddu nayo ufuma Galilaya uenda Yerusalemu. Antu avai fanui ne masudanga va antu. ³²Oi guvaetrea ghabari njinja uhusu ahadi nevaifiwe vatratra vitru. ³³Mungu agaeka ahadi iyii gune see, ang'iya vawe, gwa resee agamoucha Yesu na umosucha kanke uguufanga. Naerei no rahadewe uu Zaburi agavere: 'Veve u Mwanane, reo nahendeka ne Tratra wako' ³⁴Uhusu trutri wamouuchiye ufuma ugikuya ili kwamba mwere wakwe utraefe, waeghetria vii: 'Nijugufa uweru na baraka nenyese yama Daudi' ³⁵Eyi ndi soko wahanya u zaburi mbuya, 'Utrijumoruhusu mweru wako aone ughori.' ³⁶Gwa soko baada ama Daudi utromekea mafenji aa Mungu uguufafo wakwe, agaraa, agarenchwa itrambe remweddu na tratra vakwe, na aga uona ovey, ³⁷Lakini newauchiye na Mungu atrina ona ovey. ³⁸Oi na emanyeke gune nyee, anyadughu, ukerea montu uyui, mosamaha wa mahutie watranantwa. ³⁹Gwa mweso momontu neguhuevea uguvareywa haki na mantu ong'e nechuu seria ama Musa mwesenare itrina vafa haki. ⁴⁰Oi hendeki moanyorava kwamba intu nevaeeeghetie aoni getrajuhendeka gune nyee: ⁴¹Ravaa, nyenye nemozaraa, na mwendo shangaa na mwendo kuya; gwa soko nohenda mwemo gwa matriku anyu, mwemo nemotrodaha uhuvea, hatra kama montu ujuvaera. ⁴²Ighondo Paulo vina Barnaba narevafwaya, antu vajusegha hata veeghetie nkhanu hatra itriku ra Sabato neeiije. ⁴³Ighondo ra mokutrano wa sinagogi narewahia, Ayahudi vang'i na antu nevaokokie vegavasambeya Paulo na Barnaba, nechuu nare vaeghetia nayo na vegavahimiza veende u neema aa Mungu. ⁴⁴Sabato neefuatie, ighetri moji wong'e ugagirunda ughemba ukhani wa Mungu.

⁴⁵ Ayahudi nare vaona mwirundo, vegaijuwa na oree na vaeghetia nkhanu neyohitra mantu neahanyiywe na Paulo na vegamotroka. ⁴⁶ Lakini Petro vina Barnaba vegaeghetia bila utreja na vahanya, "Nre mohimu kwamba ukhanyu wa Mungu rehanywe tranju gune nyee. Gwa soko more jughutra kwengi ufuma gune nyee namwagiona kwamba mostahili ufanga wa ghae na ghae, ravii gujuvasukea mataifa. ⁴⁷ Ginya Bwana neugumuru, wahanya, 'Navaeka nyenye ginya werugwa antu vamatifa, kwamba muetre uchoi gwa pande yong'e yauremi.'" ⁴⁸ Mataifa nare vatregheya ayai, vegahanya navarehumbua ineno rama Bwana. Vingi vegaywanwa gwa ufanga waghaye na ghae vegahuvea. ⁴⁹ Ukhanyu wama Bwana regagheya ng'ee ong'e. ⁵⁰ Lakini ayahudi vegavera nevagifunyiye na aghema muhimu, na atrongeru va muji. Ayai neahongee maghaseko guntu ama Paulo Barnaba na vegavajughutra unji aa mefaka aa muji. ⁵¹ Lakini Paulo vina Barnaba vegaghununta vumbi umeghuu awe. Navaenda omuji wa Ikonu. ⁵² Na anafunzi vegaijuwa na uyanjo itrambe remwe na Mwahu Mweru.

Chapter 14

¹Ahendeka kwamba moghatre aa Ikonio kwamba Paulo vina Barnaba vegakea vong'e uu sinagogi ra Ayahudi naughetria ginya mwirundo wa antu Ayahudi na Ayunani ginya vahuvie. ²Lakini ayahudi nevetrohuvea vegavahongea mahaa vamataifa na uvahenda uhendeka vave gunto anyandughu. ³Gwa hiyo vegaeghaa kuko gwa ighondo rikuu, neveeghetia gwa udea utreja ukhani wama Bwana, kunu vofunya ughendei uhusu ketri aa neema akwe. Agahenda vii gwa ufunya isara na maajabu ehendwe gwa meghono ama Paulo vina Barnaba. ⁴Lakini ieneo rikuu ramuji regaaghanwa: antu vakei nare veeitrambe remwedu na Ayahudi, na vauya itrambe remwedu na metume. ⁵Ighondo ramataifa na Ayahudi usoyaa uvashawishi atrongereri vawe uvahendea nemave na uvaghua magwe Paulo na Barnaba, ⁶varemanya resee na udua umuji wa Likaonia, Listra na Derbe, na maeneo neezungukie hafo, ⁷na kuko vegatranantia ukhani. ⁸Na kuko nare guna montu umwedu neweghee, nare atrikwetri nguu umeghuu, gelema ufuma undaa ama yiu akwe, atrinasoya uenenda. ⁹Montu usuu agamotregheya Paulo ueghetriye. Paulo agamokazea miho na muona nare uketri uhuvei woforwa. ¹⁰Oi agahanya gune mweso gwa rori neukuu, "Emeka gwa meghuu ako." Namontu usuu agarima gunto na waandia uenenda. ¹¹Mwirundo nare waona intu newarehendie Paulo, vegahumbua rori yaywe, vahanya uu (lahanja aa Kilionio), "meungu agusimea gwa njea agebinadamu." ¹²Vegamwetrana Barnaba "Zeu," na Paulo "Herme" gwa soko nare monyo hanya nemokuu. ¹³Kuhani wa Zeu, nechui ihekalu rakwe nare ronji amoji, agaetra fahari aa ng'ombe na motrongo wamaua mpaka umolango wamuji, mweso na mwirundo vegasegha ufunya sadaka. ¹⁴Lakini metume, Barnaba na Paulo, narevatregheya erei, vegaghafoa masaa awe navenda unji umwirundo, varea ¹⁵na vahanya, "Nyenye antu, nentuni mohenda mantu ayai? Na see no gwa antu ginya nyee. Guvaetrea ghabari nenjija, kwamba mogivetrokeye umantu ayaineetrefaire gune Mungu nemofanga, newaumbie iund, uremi na bahari na mointu nerefo. ¹⁶Gwa ighondo nerakire, agavaruhusu uremi uenenda unjea waywe aghonjo. ¹⁷Ila nkee, atrina fwaya bila sodanga, gwa resee agahenda ija na wavafa mbua ufuma ugiunde na ighondo rovuna, newawaijueya nkoo yanyu gwa malewa na uyanjo" ¹⁸Hatra gwa nkhanu iyii, Paulo na Barnaba gwa shida vegaughiya mwirundo ufunya sadaka. ¹⁹Lakini baadhi aa ayahudi ufuma Antiokia na Ikonio vegaja useya mwirundo. Vamughua magwe Paulo na umuutrutra mpaka unji aa moji, nare vira wakuya. ²⁰Hatra oi anafunzi nare veemekie fife nayo, agaukaa, wakea umujini. Itriku ra pele, agaenda Derbe na Barnaba. ²¹Baada ofundisia ukhani umuji uroo nauvahenda anafunzi vaingi, vegasuka Listra, hadi Ikoniamu, na hadi Antiokia. ²²Vegaendelea uemecha nafasi yaanafunzi na uvafa moyo veendelea ugu uhuvei, vahanya, "Lazima gukie uguutremi wa Mungu gwa ukerea maghaseko mangi." ²³Nare vavahwania gwa soko awe anyampaa gwa momwirundoranyohuea, na neveomba naufunga, vegavaeka gune Bwana, nechui veso vegahuvea. ²⁴Na vakea uu Pisidia, vaghea Pamfilia. ²⁵Ighondo nevoeghetia nkhanu uu Perga, vegasima uenda uu Atalia. ²⁶Ufuma kuko veganantea meli hadi Antiokia gune nare vegifunziye gwa neema aa Mungu gwa soko aa mwemo nechui fanui nare vameghondesha. ²⁷Nare vaghea kuko Antiokia, na navegagirunda mwirundo wa irambe remwedu, vafunya taarifa aa mantu ne Mungu wahenda gune veso, na ginya varoghwerwe molango wa uhuvei gwa antu va Mataifa. ²⁸Vegaeghaa gwa muda mwifu na anafunzi.

Chapter 15

¹Antu fulani vasima ufuma Uyahudi na vavafundisia anyadughu, vahanya, "nemwadeo tahirewa ginya destur ama Musa, motrodaha uchowa." ²Ighondo Paulo na Barnaba nare vina vetra na mojadala itrambe remwedu nayo, anyadughu vegaamua kwamba Paulo, Barnaba, na vauya vakei vende Yerusalemu gune metume na anyampaa gwa soko aa iswali erei. ³Gwa hiyo, gwa utromwa gwao na kanisa, vegakerea Foinike na Samaria nevhanya uferukeywa nia gwa mataifa. Vegaetra uyanjo nenkuu gwa anyadughu vong'e, ⁴Nare vaja Yerusalemu, vegaghenyifwa na kanisana metuma na anyampaa, na vegavafa ketrii aa mantu ong'e ne Mungu wahenda nayo. ⁵Lakini antu fulani nevahuvie, nare vomwirundo wa Mafarisayo, vegaemeka navahanya, "ne muhimu uvatahiri na uvaamuru vemekwatrie seria ama Musa." ⁶Oi metume na anyampaa vegaemeka itrambe remwe naureghema iswala erei. ⁷Baada amajadiliano maifu, Petro agaemeka na wahanya gwao, "Anyadughu mumanyie kwamba ighondo nerija nerakire Mungu agahenda iywanwa moghatre anyu, kwamba gwa momo wane Mataifa vetregheye ukhani wa injili, na vahuvie. ⁸Mungu, neumanyie nkho, ugushuhudea gwawe, uguvafa Mwahu Mweru, ginya wahendie gune see; ⁹na atrina henda hiya moghatre itu na veso, agahenda nkho yawe njeru gwa uhuve. ¹⁰Gwa hiyo, soko eke momosoya Mungu kwamba mueke nira ukingo yanafunzi nech u atra vatratra vitru wala sese gutrina daha ustahili? ¹¹Lakini guhuvea kwamba gujuchowa gwa neema ama Bwana Yesu, ginya nareveere. ¹²Mwirundo wong'e ugakia nare vemoghembie Barnaba na Paulo nare vofunya ketri aa isara na maajabu nuchu Mungu agahenda nayo moghatre aa antu vamataifa. ¹³Narevareka ueghetia, Yakobo agajibi wahanya, "Anyadughu reghei. ¹⁴Simoni waelezea mwendio Mungu gwa neema agavaareya Mataifaili kwamba agihangeye ufuma gwao antu gwa soko aa rina rakwe. ¹⁵Nkhani yaa aoni yugijanja na erei ginya ahadewe. ¹⁶Baada aa mantu ayai nijusuka na ujenga hema ama Daudi, neague fang'e; nejuhumbua na uemecha uvirii wakwe, ¹⁷ili kwamba antu nevesaghie vemofenje Bwana, itrambe remwe na antu va Mataifa nevaetraniwe gwa rina rane." ¹⁸Oi ndio guhanya Bwana newahendie mantu ayai emanyeke ufuma utrawala wagingi. ¹⁹Oi no, ushuri wane ne, gutravafe shida antu va Mataifa nevomogeukea Mungu; ²⁰lakini neguhadie gune veso kwamba vereke mantu aa sanamu, njaa yauasherati, na neekue, na saghami. ²¹Ufuma ufafo waanyampaa guna antu momuji neveufira na vomosoma Musa uma sinagogi mo Sabato. ²²Gwa hiyo neagighea yuvayanjisia metume na anyampaa, itrambe remwedu na kanisa rong'e, umohwania Yuda nare guetranwa Barsaba, na Silas, nare atrongereri va kanisa, nauvatroma Antiokia itrambe remwedu na Paulo na Barnaba. ²³Vahadie vii, "Metume, anyampaa na anyadughu, gwa anyadughu vama Taifa nevo Antiokia, Shamu na Kilikia, novaramocha. ²⁴Gwa tregheye kwamba antu fulani nare gutrina vafa amurii esee, vegafuma gune see na vavaghasia uma fundisio neyoetra ghasiunkoo itru. ²⁵Gwa hiyo agighea ijaa gonye gune see ubaghua antu nauvatroma gune nyee itrambe remwedu na anyoyanjwa vitru Barnaba na Paulo, ²⁶antu nevahatarisiye odovo wawe gwa soko aa rina rama Yesu Kristo. ²⁷Gwa hiyo gwamotroma Yuda vina Sila, vejuvaera mantu ayayo. ²⁸Gwa soko agigheire ijaa gwa Mwahu Mweru na gune see, uheghegwanyu muegho ukuu ukea mantu ayai ne alazima: ²⁹kwamba mogeuke umantu neyofuywa gwa sanamu, saghami, mantu onyomwa, na uasherati. Mwese mujugieka kwengi na ayai, ijuhendeka guja. Gwa herini. ³⁰Oi basi, narevabaghuwa, vegasima Antiokia; nare varunda mwirundo, vegavafa ketri. ³¹Nare vamesoma, vegayanja gwa soko otiwa moyo. ³²Yuda na Sila, na aonii, vegavatia moyo anyadughu gwa nkhan nyingi na uvatia nguu. ³³Narevaeghaa ighondo rekufei kuko, vegabaghuka kwa majeghana ufuma gwa anyadughu gwa avo nevavatromie. ³⁴[Lakini igagighea ijaa Sila usagha kuko] ³⁵Lakini Paulo na vauya vegaeghaa Antiokia itrambe remwedu na vauya vangi, nech u vegafundisiana utranantia ukhani wama Bwana. ³⁶Baada amatriku kadhaa Paulo agahanya gune Barnaba, "Nane gusuke fanui guvasoye anyadughu momuji gune gwatranantiye ukhani wama Bwana, na guvaone ginya veduvie. ³⁷Barnaba agasegha vemohoe na Yohana nare guetranwa Marko. ³⁸Lakini Paulo agaghema nare ntiguja umuhua Marko, narewavarekie kuko Pamfilia na atrinaendelea nayo umwemo. ³⁹Nahafo gwagighea mabishano makuu navagibaghua, na Barnaba agamuhua Marko na wahenda mohejo na meli hadi u Kipro, ⁴⁰Lakini Paulo agamuhua Sila na vafwaya, nare wamofewa na anyadughu gwaneema ama Bwana ⁴¹Na agaenda ukerea Shamu na Kilikia, neguimecha makanisa.

Chapter 16

¹Paulonare waja u Derbe na Lystra; na ravaa, hafo nare guna anafunzi nevetranwa Timotheo, ne mobalanda newafafiwe na yiu wage Yahudi nechu nemonyohuvea na tratra wakwe ne Mgiriki. ²Antu va Litra na Ikonia vegamosuhudea ijaa. ³Paulo nare umuseghetre ili vehende muhenjo nayo, oi wamuhoa naumotahiri gwa soko aa Ayahudi nare vekuko kwani vong'e vegamomanya kwamba tratra wakwe ne Mgiriki. ⁴Nare veenda vinji umeji vegafunya maagheyo gwa makanisa ili uyatii maagheyo asa neahadewe na metume na anyampaa kuko Yerusalemu. ⁵Oi makanisa ayendeka maghamu gwa uhuvei na avoo nevahuvie vaongezeka gwa idadi moitriku. ⁶Paulo namuyakwe venda uu Firigia na Galatia, gwa soko Mwahu wa Mungu agavaghiya utranantia ughani kuko ugijimbo ra Asia. ⁷Narevahuvea Misia, vegasoya uenda uu Bithinia, lakini Mwahu wama Yesu agavaghiya. ⁸Gwa hiyo vakera Misia vaja mpaka Umuji wa Troa. ⁹Ndotri igamujea Paulo utriku, nare guna montu wa Makedonia weemekie, gumuetrana nawahanya "Njii muguareye kunu Makedonia". ¹⁰Paulo nre waona ndotri, nagwagiandaa uenda Makedonia, nekunu umanyie Mungu waguetrana gwende utranantia ughani. ¹¹Oi gwafwaya ufuma Troa, gwenda uu Samothrake, na itriku nare rosonge gwaghea Neapoli. ¹²Ufuma hafo kwenda Filipi nechu nemuji woo Makedonia, muji muhimu moghatre aa wilaya na utrawala wa Gerumi na gwaeghaa matriku makei. ¹³Itriku ra Sabato, gugaenda uji amolango gwa njea aa mongo, sehemu nare gwira gujuhendeka na sehemu ohendea marombi. Gugaeghaa fang'e naughetia na vayiu nare vajie itrambe remwedu. ¹⁴Moghema umweddu neguetranwa Lidia, munyorinja zambarau, ufuma umuji wa Tiatra, munyo murumba Mungu, agagughemba. Bwana agamurughua moyo wakwe umuekea maanani nkhaneyahanyiywe na Paulo. ¹⁵Nare vabatizwa, mweso na nyumba akweong'e, agagusihi wahanya" mwese mwanyona nene nemwaminifu gune Bwana, basi novasihi mukienamueghee gune nee". Wagusihi ino. ¹⁶Ahendeka kwamba, nare guenda gwinji mahali gwa marombi, moncha umweddu nare wina ifefo rodea umanya watrana nasee. Agamuetrea bwana wakwe faida nyingi gwa (ubashiri). ¹⁷Moghema uyui agamosambeya Paulo na sese, waghua mukindo na wahanya "Aghosia avai neatromami va Mungu ne Mokuu, nevovotranantia nyenye ghabari yauchoi". ¹⁸Agahenda oi gwa matriku maingi, lakini Paulo newakasirishwa nantendo esee, agagiferokeya nyuma nwamwera fefo, "Nugumuru gwa Rina rama Yesu umufume monghatre akwe." Namweso wafuma nawamoreka itrambe remweddu. ¹⁹Mabwana nare vaona itumaini rawe rafaida raheywa, vegavakwatra va Paulo vina Sila nauvautrutra ugigureo usonge anya mamolaka. ²⁰Narevavagheya umahakimu, vegahanya, "Aghosia avai ne Ayahudi na vohenda fujoo nkuu umuji witru. ²¹Vofundisia mantu nechu ntiseria sese uyafokea wala uyasambeya gwa Arumi." ²²Mwirundo wavaemekea hiya Paulo na Sila, mahaakimu vaghafua masaa awe na uvayweya na vahanya veghuwe maghotria. ²³Nare vavaghua maghotria maingi, vegavajughutra ugigereza navavaera asikae velinde ijaa. ²⁴Nare vafokea amurii esee, asikae vaigereza vavajughutra uchumba gamung'e aigereza na uvatrunga meghuu awe usehemu nareveekiwe. ²⁵Ighondo rautriku wakitri, Paulo na Sila voomba na uemba nyembo yomurumba Mungu, kunu atrungwa vauya vevaghembie, ²⁶Ghafla gwa tokea itetemeko rikuu na mosingi waigereza wahingiswa, melango aa gereza arughuka, na menyororo atrungwa von'e alegezwa. ²⁷Molinzi wa Gereza waukaa ufuma utrua na waona melango ong'e aigereza irughuwe; nawahoa ifanga rakwe soko narewasegha ugiuragha gwa soko nare waghema atrungwa vong'e vatroroka, ²⁸Lakini Paulo waghua mukindo gwa sautinenkuu, wahanya "utragiuraghe gwa soko song'e gumung'e afai". ²⁹Mosikae waigereza agaomba traaietrwe na wakea mong'e aigereza gwa haraka, negutreja na gughaghatra, wavaguera va Paulo vina Sila, ³⁰na wavafunya unji aigereza nawahanya, "Aheshimewa, nehende ntuni ili nedahe uokoka?" ³¹Naveso vamwera, "Muhuvie Bwana Yesu navee ujuokoka na nyumba ako." ³²Wagaeghetria ukhani wama Bwana wakwe, itrambe remweddu na antu vong'e vanyumba akwe, ³³Mosikae waigereza agavahoa utriku usuu na uvaoya gune vevare, mweso na antu va nyumba akwe vabatizwa. ³⁴Wavaetra va Paulo vina Sila unyumba akwe na wavahendeya malewa. Namweso wahendeka na uyanjo neukuu itrambe remweddu na nyumba akwe gwa soko vamuhuvea Mungu. ³⁵Nareaghea momwe, mayakimu vatroma ketri gune mosikae usuu wa igereza vahanya, "Varuhusu antu vasaa vende", ³⁶Mosikae wamwera Paulo uhusu ikhani isii vii, "Mahakimu vatroma ketri nevaruhusu mofwaye: oi fumi unji namuende gwa majeghana." ³⁷Lakini Paulo wamwera, "Vgughurie azarani, antu neva Rumi bila uguhukumea na vagujughutra ugigereza; alafu veseghetre vegufunye gwa siri? Gutri, itrodaheka, veso neveje vejuguheya afai". ³⁸Asikae vavaera mahakimu gunto aghani isii, mahakimu vatreja ino nare vamanya kwamba Paulo vina Sila ne Arumi. ³⁹Mahakimu vajanavaseya vefume, na nare vavafunya unji aigereza, vegavaomba Paulo vina Sila vefume unji aa muji wawe. ⁴⁰Gwa hiyo Paulo vina Sila vafuma unji aigereza vaja unyumba ama Lidia. Paulo vina Sila nare vavaona anyadughu, vegavatia moyo na vafwaya umuji usuu.

Chapter 17

¹Na nare vakea umuji wa Amfipoli na Apolonia, vegaja mpaka umuji wa Thesalonike nechu nare guna sinagogi ra Ayahudi. ²Ginya nare kawaida gune Paulo, agaenda ughawe, na gwa ighondo ramatriku atratru ya Sabato agagisucha nayo gunto amahada. ³Nare guvarugwera mahada naovaera kwamba, naereesegetrwe Kristo aghaseke na uuka kanke ufuma gwa akui. Agavaera, "Yesu uyui nenovaera ghabari yakwe ndio Kristo" ⁴Baadhi aa Ayahudi vegashawisheka navaugana vina Paulo na Sila, na Agiriki anyomurumba Mungu, aghema vaingi na aongofu na mwirundo neukuu waantu. ⁵Lakini Ayahudi vakei nevetrohuvea, neveijuwena wivu,vegaenda umunada nauvaho antu nevina mavee, varunda mwirundo waantu itrambe remwedu, na uhenda fujo umujini, na vamevamea nyumba ama Jason, nevoseghe uvakwatra Paulo vina Sila ili vevaetre usonge aantu. ⁶Lakini nare vavauria, vegamukwatra Yasoni na baadhi aa anyadughu nauvatroa usonge aa maafisa wa muji, vaghua mukindo, "Aghosia avai nevaghundoghusiye uremi vaghea na kunui na, ⁷Aghosia avai nevaghenyifiwe na Yasoni vemefira seria ama Kaisari, vohanya guna motremi muuya neguetranwa Yesu" ⁸Mwirundo na maafisa nare vatregheya ghabari isiyi, vakewana wasiwasi. ⁹Baada uhendeka vaho hela ya dhamaniaa ulinzi ufuma gune Yasoni na vauya, vegavarekea vefwaye. ¹⁰Utriku usuu anyadughu vegamotroma Paulo vina Sila Beroya. Na nare vaghea kuko vegaenda usinagogi ra Ayahudi. ¹¹Antu vasaa nare vekeri ujaa neukuu ukea avoo va Thesalonikea, gwa soko nare vina udaho worefokea ineno gwa mahaa awe, na uhungea mahada moitriku ili uona mwese nkhami neyahanyiywe neyatrutru na. ¹²Gwa hiyo nevaingi vawe vegahuvea, nevefo aghema nevina ushawishi neukuu gwa Gikiriki na aghosia nevaingi. ¹³Lakini Ayahudi va Thesalonikea nare vamanya Paulo ugutranantia ukhami wama Mungu kuko u Beroya, vegaenda kuko nauhungea na uandia uiremwi guantu. ¹⁴Gwa haraka, anyadughu vamotroa Paulo uu unjea aa iambo, lakini Sila na Timotheo vasagha hafo. ¹⁵Anyadughu avoo nare vamotroa Paulo vegaenda nayo mpaka uu Athene, nare vamoreka Paulo kuko, vegafokea maragheyo ufuma gune mweso kwamba, Sila na Timotheo veje gune mweso gwa haraka. ¹⁶Na ighondo nevevaindie kuko u Athene, nkoo akwe egaghefa mong'e akwe ginya nare vaona muji una sanamu nyingi. ¹⁷Oi vagieera u sinagogi na ayahudiavoo nerevomurumba Mungu na gwa avoo vong'e newatranie nayo muitriku uu gigureo. ¹⁸Lakinibaadhi anafalsafa va Vaepikureo na Vastoiko vamokwatrea. Na vauya vahanya, "Nentuni negumehanya monyoegetria uyui nemunyui?Vuya vahanya, "egighetre ugutranantia nkhami ya mungu nemoghenyi," gwa soko ugutranantia nkhami yama Yesu na uchoi. ¹⁹Vamohoa Paulo navamotroa uu Areopago vahanya, "Gudaha umanya mafundisio ayai ne mafya neguyahanya na? ²⁰Gwa soko ugietra mantu nemafya umatre itru. Gwa hiyo guseghe umanya mantu ayai ina maana eke?" ²¹(Na antu vong'e va Athene na vauya nevoghao, votromea muda wawe ueghetia na ughemba gunto aintu nerifia.) ²²Gwa hiyo Paulo waemeka moghatre aantu va Areopago na wahanya, "Nyenye antu va Athene, nekhengee nyenye mwantu va dini gwa mo namna, ²³Gwa soko ukera gwane naurava mantu anyu vorumba, naona imwedu amaneno neehadewe umadhabahu anyu,yohanya" **GUNE MUNGU NE ATRIMANYEKIE**". Oi no, usuu nemomorumba bila umanya, ndio nenovaera nyenye. ²⁴Mungu newaumbie uremi na mantu ong'e neefo mong'e, gwa sokone Bwana wa iunde na ng'ee, atrodaha ueghaa umahekalu neehendiwe na meghono. ²⁵Na atriotrumekeka na meghono aa anadamu kwamba ginya neuseghetre intu gune nyee, gwa soko mweso ndio uguvafa ufanga na pumzi na mantu mauya ong'e. ²⁶Ukerea montu umwedu, agahenda mataifa ong'e aantu nevodova gunto aa usiu wa uremi, na waeka ighondo na meembe umaeneo nevodova. ²⁷Gwa hiyo, veseghetrwe vemofenje Mungu, na yamokini vemoghee na umuhanga,na gwa uhakika atrifo kwengi na momontu witr. ²⁸Gune mweso gudova, guenenda naguhanga ufanga witr, ginya monyotunza shairi wanyu narewahanyie 'gu ufafo wakwe. ²⁹Gwa hiyo, neahendeka sese gu ufafo wakwe Mungu, gutriseghetre gugheme kwamba uungu neginya dhahabu, au shaba, au magwe, sanamu neechoigiwe gwa ufundi na maghemo amontu. ³⁰Gwa hiyo, Mungu agakireka ighondo eroo raugheu, lakini fanui uguamuru antu vong'e momahali vehange utubu. ³¹Eyee negwa soko uekie itriku rojo hukumu uremi gwa haki gwa montu newamohwaniye. Mungu agafunya trutre wamontu uyui gwamomontu afo nare wamochoa ufuma ugikuya. ³²Na antu va Athene nare vatregheya ghabari uuchwa gwa akui, baadhi awe vamoithaki Paulo, ila vauya vahanya "Gujugughemba kake gwa ghabari eyei" ³³Baada ahafo, Paulo wavareka. ³⁴Lakini baadhi aantu vegenda nayo navahuvea, narewefo Sionisia Mwareopago, na Moghema nare guetranwa Damari na vauya itambe remwe.

Chapter 18

¹Baada aa mantu ayai, Paulo agafwaya Athene waenda Korintho. ²Kuko wamohanga Moyahudi guetranwa Akwila montu waikabila ra Ponto, mweso na moghema wakwe guetranwa Prisila vegaja kuko ufuma Italia, gwa soko Klaudia agavaamuru Ayahudi vong'e veheghe Roma; Paulo waja gune veso; ³Paulo wadova kuko go henda mwemo gwa soko mweso guhenda mwemo neugighetre nawawe. Veso nare anyohenda mahema. ⁴Paulo waeghetianayo kuko uu sinagogi moitriku ra Sabato. Agavaseya Ayahudi itrambe remwe na Agiriki. ⁵Lakini Sila na Timotheo vegaja ufuma Makedonia, Paulo agasunteywa na Mwahu uvasudangea Ayahudi kwamba Yesu ndio Kristo. ⁶Ighondo nare Ayahudi vamoghua naomudhihaki, oii Paulo waghununta isaa rakweusonge awe, na wavaera, "Saghami anyu naehendeke gunto amatrwe anyu aghonjo; Nene ntina osee. ufuma fanui nauendelea, novahanga Mataifa". ⁷Oii wafwaya ufuma hafo waenda unyumba ama Tito Yusto, Montu negumorumba Mungu. Nyumba akwe yofife na sinagogi. ⁸Kristo, motrongeri wa sinagogi itrambe remwedu na antu va nyumba akwe vamohuvea Bwana. Antu vaingi va Korintho nevamotregheye Paulo neoeghetriye vegahuvea na vabatizwa. ⁹Bwana wamwira paulo utrikhu kwa njia andotri, "Utratrije, lakini ighitria na utrakhie. ¹⁰kwani nene nitrambimwedu nave, nagutriye niujusoya uguvaria, maana nina antuwaingi umukhari a mji urui". ¹¹Paulo wekha khukho kwa muda wa mwaka umwedu na mieri sita agafundisia ukhuni wa mungu umukhatri awo. ¹²Lakini Galio nawatrendwa giongozi wa Akaya, wayahudi waimikha itrambimwedu ginyume na Paulo na umutrua usonge ya itrumbi ra ukumu, ¹³vahanya, "Muntu uyuyi uguwashawishi antu vimwabudu mungu ginyume na sheria". ¹⁴Wakati paulo nariginiwiri wasigha ighitria, Galio wamukhania Wayahudi, "Nyenye Wayahudi, mpese nare ihutie au uvirii, nare ijuhendeka halale uvadrendea mwemo. ¹⁵Lakini gwa soko nemaswali, neehusu nkhanu na mina, na seria yanyu, basi hukumu nyenye aghonjo. Nene ntiseghetre uhendeka uhukumu gwa ghabari ya mantu ayai." ¹⁶Galio wavaera vefwaye usonge aitrumbi rahukumu, ¹⁷Oi, vamokwatra Sosthene, motrongeri wa sinagogi, vamoghua usonge aa itrumbi ra hukumu. Lakini Galio atrina jali intu nevarehendie. ¹⁸Paulo, ighondo nare waeghaa hafo gwa ighondo riifu, agavareka anyadughu nawaenda gune meli Siria itrambe remwedu na Priska na Akwila. Kabla ofwaya ubandari, agamwaa njee yakwe gwa soko nare waafeya uhendeka Monadhiri. ¹⁹Nare vaghea Efeso, Paulo agamurekea Prisila na Akwila hafo, lakini mweso moghonjo wakea uu sinagogi na wajaadileana vina Ayahudi. ²⁰Narevamuera Paulo aeghee nayo gwa ighondo riifu, mweso agahitra. ²¹Lakini wafwaya gune veso, wavaeraa, "Nejusuka gune nyee kange, neahendeka mafenji aa Mungu". Baada aa hafo, wafwaya gwa meli ufuma Efeso. ²²Paulo nare waghea Kaisari, aganantea wenda oramucha ikanisa ra Yerusalemu, nawasima fang'e ukanisa aa Antiokia. ²³Baada oeghaa gwa muda hafo, Paulo agafwaya gwaukerea nkhanu yama Galatia vina Frigia na ovatia moyo anafunzi vong'e. ²⁴Moyahudi umwedu neguetranwa Apolo, newafafiwe kuko uu Alexandria, agaja Efeso. Nare uketri ufasaha moghatre oeghetia na uhodari umahada. ²⁵Apolo nare uelekeziwe umafundisio ama Bwana. Gwa jinsi nare wina inoo unkoo, agaeghetia na ufundisia gwa usahihi mantu neyumuhusu Yesu, ila nare umanyie ubatizo tu wama Yohana. ²⁶Apolo wandia ueghetria gwa wijaghumbui ugihekalu. Lakini Prisila vina Akwila narevamotregheya, vegahenda udughu nayo navamwera gunto aa njea yama Mungu gwa usahihi. ²⁷Narewasegha ufwaya uenda uu Akaya, anyadughu vegamotia moyo nauvaadekea ketri anafunzi nevoo Akaya ili vedahe umoghenyifia. Narewaghea, gwa neema agavaareya ino avoo nevahuvie. ²⁸Gwa nguu yakwe na ihaa, Apolo agavazidi Ayahudi hazarani neguaghea ukera mahada kwamba Yesu ndio Kristo.

Chapter 19

¹Ahendeka kwamba Apolo nare gu Korintho, Paulo wakera nkenenti yagunto naughea umuji wa Efeso, na wahanga anafunzi vakei kuko. ²Paulo wavaera, "Ahaa, mogavokea Mwahu Mweru nare mwahuvea na?" Vanwera, "Gutrii, gutrina daha hatra utregheya uhusu Mwahu ne Mweru." ³Paulo agahanya, "Fanui nyenye mogabatizwa urii?" Vahanya, "Uguubatzizo wama Yohana. ⁴Basi Paulo wajibu, "Yohana agabatizia gwa ubatizo wa toba. Wavaera antu avoo vefaire umuhuvea uyoo nare neujie baada akwe, yaani, Yesu." ⁵Antu nare vatregheya ghabari eyei, vegabatizwa gwa rina rama Bwana Yesu. ⁶Nanare Paulo newaika meghono gunto awe, Mwahu ne Mweru waja gunto awe na vaandia unena gwa lugha na utabiri. ⁷Jumla ayoo nare aghosia ikumi na gavere. ⁸Paulo agaenda u sinagogi wahanya gwaodea utrija gwa ighondo ramieri itratu. Nare gutrongeria majadileano na uvautra antu uhusu mantu neehusu utremi wa Mungu. ⁹Lakini Ayahudi vauya nare akaidi na nevetrotii, vegaandia uhanya ivee uhusu rina rama Kristo usonge amwirundo. Basi Paulo agavareka nawagibaghua na anyohuvie kwenge nayo. Namweso agaandia ueghetia moitriku uguukumbi wa Tirano. ¹⁰Eyei egaendelea gwa meaghaa ivere, gwa hiyo nare vodova uu Asia vegatregheya ughani wama Bwana, vong'e Ayahudi na Ayunani. ¹¹Mungu nare guhenda ntendo nenkuu gwa meghono ama Paulo, ¹²Kwamba hatra aremuu vegaforwa, na nkoo nembee igafuma, ighondo nare vahoa lesa na masaa nareyafuma uu mwere wama Paulo. ¹³Lakini nare guna Ayahudi nevetroiye umpefo nevhenda mohenjo ukerea ieneo erei, neveretromea rina rama Yesu gwa matrumizi awe. Nevovaera avoo nare vina fefo movee; Vahanya, "Novaamuru mofume gwa rina rama Yesu nech u Paulo ugumotranatia." ¹⁴Nevahendie ayai nare ana mofungatre va makuhani ne Mokuu wa Geyahudi, Skewa. ¹⁵Nkoo nembe yavajibu, "Yesu nemomanyie, na Paulo nemomanyie; lakini nyee movaanyu?" ¹⁶Fefo usuu nemochafu wavarimea anyafunga mpefo na wavahuma nguu navuvaghua. Nandio vadua ufuma unyumba esee nevetriketri masaa navavarwa. ¹⁷Intu erei ramanyeka gwa antu, Ayahudi na Ayunani, narevaduvie kuko Efeso. Vahendeka nahofu ino, na rina rama Bwana razidi uhesimewa. ¹⁸Pia, vaingi vanyahuvea vegaja na vahendeka itrambe remweddu nevigigheya mantu ne mavee nevayahendie. ¹⁹Vaingi nare vohenda ughanga vakusanya itrabu yawe, vaitrimea usonge akela montu. Ighondo veso nare vovaria dhamni amantu asaa, nare ifande hamosini ya hela. ²⁰Oi ukhani wama Bwana waenenda ino gwa nguu. ²¹yama Paulo ughondeya uhuduma akwe kuko Efeso, Mwahu wamoelekeza uenda uu Yerusalemu ukerea Makedonia na Akaya; Vahanya, "Baada uhendeka kuko, neseghetrwe nemeone na Rumi pia." ²²Paulo wavatroma Makedonia anafunzi vakwe vavere, Timotheo na Erasto, nech u nare vamoareya. Lakini mweso moghonjo wasagha Asia gwa ighondo rikufei. ²³Ighondo resee gugahendeka na wiremwi ukuu kuko Efeso uhusu Njea eyoo. ²⁴Sonara umweddu rina rakwe Demetrio, nech u nare wahendie anasanamu vya hela wa mungu Diana, agaetra biasara nkuu gwa mafundi. ²⁵Oi varunda mafundi vaingi va mwemo usuu na vahanya, "Ahesimewa, momanyie kwamba ubiasara eyei gukeya hela nyingi. ²⁶Mokengee nautregheya kwamba, tri fai Efeso, ila hatra fife na Asia ong'e, uyui Paulo wavaseya antu navafetrokeya antu vaingi. Uguhanya kwamba gutrii meungu neehendiwe na meghono. ²⁷Naefo fetra kwamba biasara itu ijuhendeka itriseghetrwe kanke, lakini pia na hatra ihekalu ra mungu wageghema nemokuu Diana ugudaha uhowa ahendeka atrina maana. Kanke hatra ayaghave ukuu wakwe, mweso nech u Asia na uremi vomorumba." ²⁸Narevatregheya ayai, vegaijuwa na asira vaghua mokindo, vahanya, "Diana wava Efeso ne mokuu." ²⁹Moji wong'e waijua wiremwi, na antu vadua uguukumbi wamiinisio. vavakwatra anyamohenjo wakwe na Paulo, Gayo na Aristariko, nevefumie uu Makedonia. ³⁰Paulo agasegha ukea umwirundo waantu, lakini anafunzi vegamoghiya. ³¹Pia, baadhi amaafisa va mokoa wa Asia nare majaa vakwe vamotrera ketri gwa nguu atrakie uguukumbi wa miinisio. ³²Baadhi antu nare vohanya intu erei na intu eroo, gwa soko mwirundo waantu nare uchanganyekewe. Vaingi vawe vetrina daha atra umanya nesoko eke vajie itrambe remweddu. ³³Ayahudi vamoetra Iskanda unji amwirundo na uvaeka gunto usonge aantu. Iskanda wafunya isara gwa moghono wakwe ufunya maelezo gwa antu. ³⁴Lakini nare vamanya kwamba mweso ne Moyahudi, vong'e vaghua mokindo gwa rori umweddu gwa ighondo rasaa ivere, "Diana ne mokuu wa Vaefeso." ³⁵Baada aa karani wa moji ukiya mwirundo, agahanya, 'Nyee aghosia va Efeso, ne anyu neatrimanyie kwamba moji urui wa Efeso ni monyo tunza ihekalu rama Diana mokuu na picha eyoo neague ufuma ugiunde? ³⁶Uona basi mantu ayai etriudaheka, guseghetrwe guhendeke na utulivu na motrahende intu rorote gwa haraka. ³⁷Gwa soko mwavatrana antu avai afai umahakama nech u njiahambi va hekalu wala nti anyomokufuru mungu witrageghema. ³⁸Gwa hiyo, ginya Demetrio na mafundi neveitrambe remweddu nayo vekwetri masitraka gunto aa montu yeyotre, mahakama imwari na maliwali vefo. Na neveitrwe usonge aa mashauri. ³⁹Lakini mwese veve ugufenja intu gekaku uhusu mantu mauya, ejushughulekewa ugekao halale. ⁴⁰Gwa trutri guvetra gwa utuhumewa uhusu ghasia itriku erei. Gutrii soko aa macahafuko ayai, na gujuhendeka gutriketri udaho woyahanya. ⁴¹Baada ohanya ayai, agavafaghatria mwirundo.

Chapter 20

¹Nare ghasia adaheka, Paulo agavaetrana anafunzi vakwe nauvatia moyo. Nawaaaga waendo u Makedonia.

²Namweso nare gukea mekoa isee nare guvatia moyo anyohuvea, wakea Uyunani. ³Baada a mweso uhendeka hafo gwa ighondo ramieri itatru, nja, a igaundwa gunto akwe na Ayahudi nare wahuvea uhenda mohenjo gwa njea a bahari uenda Shamu, oi egamolazimu asuke ukerea Makedonia. ⁴Vegaadamana nayo hadi Asia nare Sopatro, mwana wa Pirho ufuma Berea; Aristrako na Sekundo, vong'e ufuma anyohuvea va Vathesalonike; Gayo wa Derbe; Timotheo; Tikiko na Trofimo ufuma Asia. ⁵Lakini antu avai nare vatrongoa navaguindea kuko Troa.

⁶Gwa njea aa bahari ufuma Filipino baada amatrifu aa mekate neetrohendewa chachu, na moghatre ama triku atrano gwa vaghea kuko Troa. Gugaeghaa kuko gwa matrifu saba. ⁷Hatra itrifu ra mwandio rajuma, nare gugirundie ili guumege mokate, Paulo agaeghatia Naanyohuvea. Nare guvanga ufwaya fadiu, oi waendelea ueghetria mpaka utrifu wakitri. ⁸Nare guna tra a nyinge uchumba gagunto gune nare gugirundie song'e. ⁹Ugidirisa nare weghee mobalanda umwedu rina rakwe Utiko, nech u agaelemewa na troa nenditro. Hatra Paulo nare uguhutubea gwa ighondo riifu, mobalanda uyui, narewaraa, wagwaa fang'e ufuma u ghorofa atatu na agaokotwa newakuya. ¹⁰Lakini Paulo agasima fang'e, agagighora mweso wayo gunto akwe, wamokumbatrea na wahanya, "Motrakate tamaa, gwa soko mofanga." ¹¹Na wadaha unantea kake ughorofa na waumega mokate, walia. Baada oeghetia nayo gwa muda uifu hadi diu, wafwaya. ¹²Vamoetra mobalanda uyoo mofanga vafarijeka ino. ¹³Sese wayo gugatrongoa usonge ama Paulo gwa meli na gwaenda Aso, nechu sese nare gwafanga umuhua Paulo kuko. Egei ndio hatra mweso narewafanga uhenda, gwa soko nare wafanga uenda ukerea ung'ee nekanku. ¹⁴Nare waghea kuko Aso, gwamofakea uu Meli gwaenda Mitilene. ¹⁵Nasee gwafwaya ufuma kuko na itrifu rapele gugaghea ufande wa pele wa gesiwa ga Kio. itrifu nare refuatae, gwaghea ugesiwa ga Samo, na fadiu ayo gwa ghea umuji wa Mileto. ¹⁶Gwa soko Paulo nare waamua uhenda muhenjo ukerea Efeso, ili kwamba atratromie muda wowote uu Asia; gwa soko nare wina haraka owahi uu Yerusalemu gwa soko aa sikhunkuu aa Pentekoste, mwese nare yudaheka ahende oi. ¹⁷Ufuma uu Mileto watroma antu u Efeso na wavaetrana anyampaa va kanisa. ¹⁸Narevaghea gune mweso, wavera, nyenye wayo momanyie ufuma itrifu ramwandio narenafanda afai Asia, ginya nare negune nyee ighondo rong'e. ¹⁹Namotromekea Bwana gwa uginyumpia ino na gwa mihori, na maghaseko neang'angie nene gwa hila ya Ayahudi. ²⁰Momanyie ginya ntina gighiya uhanya gune nyee intu gekaku nech nare ramohimu, na ginya nene navafundisiye waziwazi na pia uenda nyumba gwa nyumba. ²¹Momanyie ginya nene naendelea uvaonya Ayahudi na Ayunani gunto aa toba gune Mungu na uhuvei gune Bwana witrifu Yesu. ²²Na fanui, ravii, nene, nenomotii Mwahu Mweru uenda Yerusallemu, ntamanye mantu neejufumea kuko, ²³ila gwa soko Mwahu Mweru ugumbwera nene gwa kela mojina ugahanya kwamba menyoo na maghaseko ndio neenyidie. ²⁴Lakini nene ntina ghema udovoo wane ne gwanjea gekaku aa thamani gune nee, ili nedahe umareya muhenjo wane wahuduma nenafokee ufuma gune Bwana Yesu, umeshuhudea injili aa neema ama Mungu. ²⁵Na fanui, ravaa, nemanyie kwamba vong'e, moghatre awe nenaendie uvatranantia Utremi, motriju nyona usiu kake. ²⁶Gwa hiyo navashuhudea reo eyei, kwamba ntikwetri hatia gwa saghami amontu gekaku. ²⁷Gwa soko ntina gizuea utranantia mafenji ong'e ama Mungu. ²⁸Gwa hiyo hendeki mwaangalifu nyenye aghonjo, na gunto aikundi gekaku nech Mwahu Mweru wavaeka nyenye uhendeka mwaanyorava. Hendeki mwanyo rava gwa soko olilinda ikiundi rama Bwana, nech wareghurie gwa saghami akwe moghonjo. ²⁹Nemanyie kwamba baada ofwaya gwane, mbwa yomahaka ijujaa gune nyee, na itrarehoromie ikundi. ³⁰Nemanyie kwamba hatra gune nyee guna antu vejuja navejuhanya mantu nemavee, ili uvautra anafunzi vevasambeye veso. ³¹Gwa hiyo mohendeke miho. Kombuki kwamba gwa meagha itratru intinadaha uvafundisia kela umwedu wanyu gwa mihori momwe na utrifu. ³²Na fanui nene novakabidhi gune Mungu, na gwa neema aukhani wakwe, nech rodaha uvajenga na uvafa uridhi itrambe remwedu nayo vong'e nevaekiwe wakifu gune Mungu. ³³Ntinaseghe hela, dhahabu, au masaa. ³⁴Monmayie kwamba meghono eyei ndio ang'angeya mantu ane moghonjo na mantu avoo nare neitrambe remwedu nayo. ³⁵Umantu ong'e negavafa wiraghei wa ginya eseghetwe uvaareya anyonge gwa uhenda mwemo, na ginya iseghetwe ukumbuka ikhani yama Bwana Yesu, nkhan nemweso waho wahanyiye: "Neguja ufunya kuliko ufokea." ³⁶Baada ohanya namna eyei, agaghwamagoti waomba itrambe remwedu nayo. ³⁷Vong'e varea ino na vamogwera Paulo ukingo na umotromia. ³⁸Vegahuzuneka ino aasaa gwa soko aero nech nare warehanyiye, kwamba vetrijuona usiu wakwe kange. Navamotrindekea umerikebuni.

Chapter 21

¹Ighondo nare gwagireka nayo, na guhendie mohenjo ubahari, gwa ghea umuji wa Kosi, na fadiu ayo gwa ghea muji wa Rodo, na ufuma kuko gwa ghea muji wa Patara. ²Naregwahanga meli neyovuka uenda Foinike, guganantea gwa henda mohenjo. ³Nare gwaghea usonge agiambo ro Kipro, gwamereka ufande wa gemoho, gwa henda mohenjo mpaka Siria, gwa eka naga umuji wa Tiro, gwa soko kuko ndio ja meli isimeywe shehena ayo. ⁴Baada ovaona anafunzi, gwaeghaa kuko matriku saba. Anafunzi vasaa vamwera Paulo ukerea Mwahu Kwamba mweso atrafande Yerusalemu. ⁵Hatra nare aghea itriku ero, sese gwafwaya. Song'e, na aghema vawe na ana vawe, vegatrindeke unjea itru mpaka nare gwa fuma unji amuji. Nagwaghua magoti upwani, gwaomba, gwa giaga momontu. ⁶Gwanantea meli, kuko naveso vasuka unyumba awe kange. ⁷Hatra nare gwamare mohenjo witrufuma Tiro, gwaghea Tolemai. Hafo gugaramocha anyadughu, na ueghaa nayo gwa itriku remwedu. ⁸Fadiu ayo gwa fwaya gwaenda Kaisaria. Sese gwakea unyumba ama Filipino, motranati waughani, nare umwedu waavoo saba, nasee gwaeghaa itrambe remwedu nayo. ⁹Montu uyui nare wina achaa vatrano mabikira nare votabiri. ¹⁰Baada ueghaa kuko gwa matriku kadhaa, wasima ufuma Uyahudi muoni umwedu neguetranwa Agabo. ¹¹Mweso agaja gune see nawauhoa mokanda wama Paulo. gwa hiyo agagitrunga meghono akwe na meghuu akwe wahanya, "Mwahu Mweru guhanya vii," "Ayahudi va Yerusalemu vejumotrunga montu negumiliki mokanda urui, naveso vejumokabidhi ugwaantu va mataifa." ¹²Naregwatregheya mantu ayai, sese na antu narevodova hafo gogamosihi Paulo atraende Yerusalemu. ¹³Nahafo Paulo agajibu, "Mohenda ntuni, morea nauunania nkoo ane? gwa soko netayare, nti utrugwa gutrofo, lakini hatra ukuya kuko Yerusalemu gwa soko aa rina rama Bwana Yesu." ¹⁴Gwa soko Paulo atrina sega ushawishewa, gugareka nauhanya, "Basi mafenji ama Bwana naehendeke." ¹⁵Baada amatriku ayai, gugahoa mefuko itru nagwanantea Yerusalemu. ¹⁶Baadhi anafunzi ufuma uu Kaisaria vegagusambeya. Vamoetra montu umwedu neguetranwa Mnasoni, montu wage Kipro, mwanafunzi wa ghege, nechu gugaeghaa nayo. ¹⁷Naregwaghea Yerusalemu, anyadughu vegagughenyifia gwa uyanjo. ¹⁸Fadiu ayo Paulo agaenda nasee gune Yakobo, na anyampaa vong'e narevefo. ¹⁹Baada ovaramocha, agavafa taarifa emwedu baada ambuya aa mantu aa Mungu newahendie moghatre ama taifa gwa ukerea huduma akwe. ²⁰Nare vatregheya asaa, vamohumbua Mungu, na vamwera, "Ukengee, anyadughu, guna maghana aga vahuvea meongoni mwa Ayahudi. Veso vong'e veketri nia ukatrea seria. ²¹Vaerwa uhusu veve, kwamba ugufundisia Ayahudi nevodova moghatre amataifa ugireka vina Musa, na kwamba uguerwa vetravatahiri ana vawe, na vetrasambeye desturi yaghangi. ²²Guseghetrwe guhende ntuni? Bila shaka vejutregheya veve waja. ²³Oi henda eroo nesese guguera: gukwetri antu vanne neveekiwe nadhiri. ²⁴Vahoe antu avi ugitakase na yoo, na uvarefeye gharama yawe, ili vedahe umwa metwe awe. Oi momontu amnye kwamba mantu newaeriwe uhusu veve neuegheghe. Vejugifundisia kwamba veve no ugusambeya seria. ²⁵Lakini gwa ghabari yama taifa nechu vahendeka ahuvei, giugahadea kwa, mba veseghetwe ugieka kwenge na mantu neefuniye dhabihu gwa sanamu, na saghami, utokana naero neranyomiywe, na vigieke kwengi na uasherati." ²⁶Nahfo, Paulo agavahoa aghosia, na itriku ragavere, wagitakasa mweso itrambe remwedu nayo, wakea u Gihekalu, uhanya kpende gama triku ogitakasa, mpaka sadaka efunywe gwa soko amoumwedu wawe. ²⁷Matriku asaa saba nare ahuvea udaheka, baadhi Ayahudi ufuma Asia vamuona Paulo Ugihekalu, na mokutrano wakasireka, na vamoghorea meghono. ²⁸Narevoghua mokindo, "Antu va Israeli, guarei. Oi ne montu neguvafundisia antu momahali mantu nechu hiya na antu, seria, na mahali afai. Pia wavaetra Ayunani u Gihekalu na wanajisi mahali afai negueruu." ²⁹Gwa soko mwandio nare vamuona Trifimo Moefeso nare vinawe omojini, naveso nare viraa kwamba Paulo agamoetra ugihekalu. ³⁰Moji wong'e nare wina taharuki, na antu vadua na umokwatra Paulo. Vamofunya unjii aihekalu, na melango afungwa. ³¹Nare vasoya umuuragha, ghabari igamoghea mokuu wa ijeshi ra alinzi kwamba Yerusalemu ong'e nare ijue vetra. ³²Mara esee vamohoa mosikae na jemedari waudorea mwirundo. Ighondo nare antu vaona mosikae na mokuu waijeshi, vareka umoghoa Paulo. ³³Nahafo mokuu waijeshi agamohuveya nawamokwatrea Paulo, na waamuru atrungwe menyoo evere. Wamuyweya neanyu newahenda vii. ³⁴Baadhi aantu umwirundo nare vopayuka vii navauya riuya. Gwa soko jemedari atrinadaha umwera itu rorote gwa soko akelele isii, waamuru Paulo aetwe mong'e aa ngome. ³⁵Basi nare waghea ungazi, wahowa na mosikae gwa soko aa ghasia yamwirundo. ³⁶Maana mwirundo waantu ugamosambeya navegaenda ughua mokindo, "Moheii oyui!" ³⁷Paulo nare guetrwa mong'e agome, agamwera mokuu waijeshi, "Nodaha guera intu?" Mokuu waijeshi wahanya, "Ahaa ugueghetria Geyunani?" ³⁸Ahaa, veve utrimomesiri nechu mwandio agatrongerira ovey na agahoa magaidi maghana ane nyikani?" ³⁹Paulo wahanya, "Nene ne Moyahudi, ufuma umiui wa Tarso aa Kilikia. Nene ne montu wa muji neumanyikie. Novaomba, moduhusu neeghetrie na antu." ⁴⁰Ighondo jemedari nare wamofaa ruhusa, Paulo waemeka gune guna kitri nawafunya isara gwa antu gwa moghono wakwe. Ighondo nare gwa kia tui ino, waeghetria nayo Giebrania. Wahanya,

Chapter 22

¹Anyadughu na tratra vane, treghei utretrei wane nenuuhenda gune nyee fanui." ²Mwirundo nare watregheya Paulo neueghetriye naveso gwa Giebrania, vakia, Wahanya,³"Nene ne moyahudi,nefafiwe umuji wa Tarso ieneo ra Kalikia, ila nahangie elimu umuji urui, umeghuu ama Gamalieli. Negafundiswa gwa soko aa njea yaa seria yama vatratra vitru. Nene neketri ino aa Mungu, ginya nyenye muere reo. ⁴Negavagahsia gwa njea eyei mpaka ikuya; navatrunga aghosia na aghema na uvajughutra ugigereza. ⁵Hatra kuhani nemokuu naanyampaa vong'e vodaha ufunya usahidi kwamba negafokea ketri ufuma gune veso gwa soko anyadughu vo Dameski, gune nee uhenda mohenjo uenda kuko. Nare nevaetre antu Yerusalemu gwa njea iyoo ili vetrungwe na uadhibewa. ⁶Ajitokea afoo nare nomohenjo nahuvea Dameski, majira amomweghafla nuru nenkuu wajaa umeghuu aandia ueria. ⁷Nagwa nanatregheya rori guhanya , 'Sauli, Sauli nentuni ugunyuzi?' ⁸Najibu, 'veve weanyu, Bwana?'Wambwera, 'Nene ne Yesu Mnazareti, nechue veve gunyuzi.' ⁹Avoo nare gunawe vaune nuru, ila vetrina tregheya rori waoyoo nare ueghetriye na nee. ¹⁰Nahanya, 'Nehende ntuni, Bwana?' Bwana wambwera, 'Emeka nauende Dameski; kuko ujuerwa mointu neutakewe uhende.' ¹¹Ntinadaha uona gwa soko aa nuru esee, nahafondo naenda Dameski gwa otrongerwa na meghono avoo nare gunawe. ¹²Kuko natrana na montu guetranwa Anania, nare montu neukatrie seria na mweso uhesimewa usonge aa Ayahudi vong'e nevadovie kuko. ¹³Waja gune nee, waemeka usonge ane, na wahanya, 'Monyadughu wane Sauli, uhangue uona.'Gwa ighondo erero nahanga uona. ¹⁴Wahanya, 'Mungu wama vatratra vitru waguywania veve ili udahe umanya mafenji akwe, umuona uyoo monyahaki, na utregheya rorineufumie umomo wakwe. ¹⁵Gwa soko ujuhendeka wesudanga gune mweso gwa antu vong'e gunto aa ayoo newaona na uyatregheya. ¹⁶Basi nentoni fanui uindie?Ukaa, ubatizie, wendo oyaa mahutie ako, negureetrana rina rakwe.' ¹⁷Baada usuka Yerusalemu, nanare nosali mong'e aihekalu, ahendeka kwamba nafewa maono. ¹⁸Namuona gumbwera, 'Henda ufume Yerusalemu ruee, gwa soko vetrijuyanjanja ushuhuda wako uhusu veve.' ¹⁹Nahanya, 'Bwana,veso vayo vemanyie negavatrunga ugigereza na uvaghua avoo nevaguhuvie gwa moisinagogi. ²⁰Na saghami ama Stefano sahidi wako neayunuwe, Nene no nareneemekie vife na uyanja na nare nolinda masaa avoo nevamooragie.' ²¹Lakini agambwera, 'Endaa, gwa soko nene nejugutroma uende kwengi gwa antu vamataifa.'"²²Antu vamoruhusu aeghetrie gunto aukhani urui. Lakini baadae wahumbua ruri na wahanya, "moheye montu uyui ung'e: gwa soko ntri sahihi adove." ²³Nare vaongeya ndorii, na ujughutra masa awe na ujughutra vumbi gunto, ²⁴Jemedari nemokuu waagheya Paulo aetwe ugome. Waamuru awayewe gune gughuwa mejeledi, ili mweso no amanye nentuni nare gughua mokindo oi. ²⁵Hatra nare vemotrungie na kamba, Paulo wamwera akida usuu nare wemekie fife nayo, "Ahaa! nehaki umughua montu ne Morumi na akee atrinahukumewa?" ²⁶Akida usuu narewatregheya nkhanii, waenda gune jemedari nemokuu na wamwera, wahanya," Useghetre uhenda ntuni? Gwa soko montu uyui ne morumi." ²⁷Jemedari nemokuu waja nawamwera, "Mbwera, aha veve omontu wa Rumi?"Paulo wahanya,"Hono." ²⁸Jemedari wajibu, "Neukerea geasi gekuu ga hela ndio negahanda orai."Lakini Paulo wamwera, "Nene nemorumi wofafwa." ²⁹Basi awe nare vetayare uenda umuweya vafwaya navamoreka ighondo erero. Na jemedari na mweso watreja, nare wamanya Paulo ne Morumi, na gwa soko wamotrunga. ³⁰Itriku nare refuatie, jemedari nemokuu agasegha umanya trutri uhusu mashitaka Ayahudi dhidi ama Paulo. Oi wamotrungwera ifungo wakwe waagheya akuu wa makuhani na baraza rong'e vetrane. Wamuetra Paulo fang'e, na umweka moghatre awe.

Chapter 23

¹Paulo wavarava itrambe remwedu antu vaibaraza wahanya, "Anyadughu vane, nadova gune Mungu gwa dhamira nenjija mpaka reo." ²Kuhani nemokuu Anania wavaragheya antu nare veemekie fife nayo vemokhue itwe rakwe. ³Nahafo Paulo wavaera, "Mungu ujuvaghua nyenye, ukutwa newairewe chokaa. Weghaa uhukumea gwa seria, navee guragheya neghuwe hiya na seria?" ⁴Avoo nare veemekie fife nayo vahanya, "Vii ndio ginya ugumotroka kuhani nemokuu wa Mungu?" ⁵Paulo wahanya, "anyadughu vane, nene nare ntune mwese uyui ne kuhani nemokuu. Gwa soko ehadiwe, utriju eghetria ivee gunto aa atrawala va antu vako." ⁶Paulo nare waona ufande umwedu waibaraza ne Masadukayo navauya ne Mafarisayo, waongeya rurii nawahanya, "anyadughu vane, nene ne Mofarisayo, mwana wa Mofarisayo. Ne gwa soko eyei neendie udeo utreja uuchwa gwa aakui nenohukumewa nayo." ⁷Narewayahanya ayai, wiremwai wahendeka neukuu baina aa Mafarisayo na Masadukayo, na mokutrano wabaghuka. ⁸Soko Masadukayo vohanya gutrii iuchwa, malaika wala gutrii nkoo, ila Mafarisayo vohanya ayai ong'e. ⁹Wiremwineukuu wahendeka na baadhi aantu nare veofande wa Mafarisayo vaemeka navajadili, vahanya, "gutrina intu nirivee gunto aa montu uyui. Oree mwese Mwahu au malaika waeghetria nayo?" ¹⁰Ighondo nare gwa hendeka na hoja nenkuu, mokuu wamajesi agatreja kwamba Paulo nareujughafuwa mafaja mafaja naveso, oi waragheya anajesi vesime fang'e na omohoa gwa nguu ufuma gwa aajumbe vaibaraza, na umoetra ungome. ¹¹Utriku nare gusonge Bwana agaemeka fife nayo nawahanya, "Utratreje, gwa soko washuhudea uu Yerusalemu, oi ujufunya usahindi no u Roma." ¹²Naregwaera, baadhi aa Ayahudi vegahenda iaghano na uetrana laana gunto awe aghonjo: vegahanya kwamba vetrijuulia wala unyua intu gekaku mpaka nevejumooragha Paulo. ¹³Nare guna antu zaidi aa arobaini nare vahendie njama eyei. ¹⁴vaenda uakuu vama kuhani na anyampaa na vahanya, "Gwagieeka sese aghonjo ulaana nenkuu, gutralie ntu mpaka negujumuuragha Paulo. ¹⁵Oi fanui, baraza remuere jemedari nemokuu amoetre gune see, ginya nemomooragha kesi akwe gwa utrutre. Gune see gutayare umooragha neake atrina aja afai." ¹⁶Lakini mong'inya wama dada wakwe Paulo watregheya kwamba nare guna njama, waenda nawakea mong'e aa ngome nawamwera Paulo. ¹⁷Paulo wamoetrana akida umwedu nawamwera, "Mohoe mobalanda uyui gune jemedari; soko ukwetri ughani womwera." ¹⁸Basi akida wamohoa mobalada wamotroa gune jemedari nemokuu wamwera, "Paulo motrungwa uyo aganyetrana wambwera neguetree mobalanda oyui. Uketri ughani woguera." ¹⁹Jemedari nemokuu wamokwatra moghono wagibaghua nayo kwengi, na wamoweya, "Nentu eke negusegha umbwera?" ²⁰Mobalanda usuu wahanya, "Ayahudi vagiera vejuguomba umuetre Paulo fadiu ugibaraza soko veseghetre vehange ghabari yakwe gwa utrutri ino. ²¹Basi veve utrayanje gwa soko antu vaingi zaidi aa arobaini vomonyiera. Vegitrungie gwa laana, vetralie wala unyua mpaka gune vejumooragha. Hatra fanui vetayare, nevendie gebali ufuma gune vee." ²²Basi jemedari nemokuu wavareka abalanda vefwaye, narewamotroma" utramwere montu gekaku kwamba wambwera mantu ayai." ²³Wavaetrana makida vavere wavaera vaeri asikae maghana avere viende Kaisari na mosikae anyonantea farasi sabini, naanya mekoha maghana avere, mojufwaya zamu wa ampende. ²⁴Wavaera ueka maimwana eghondeke nechua Paulo ujumotromea na umuhua ijaa gune Feliki Gavana. ²⁵Wahadea ketri gwa namna eyei, ²⁶Klaudio Lisia gune liwali motukufu Feliki, nuguramucha. ²⁷Montu uyui wakwatriwe na Ayahudi vasegha umuuragha, nandio naenda na gekosi ga asikae namochoa, narenahanga ghabari kwamba mweso ne montu wa gerumi. ²⁸Narenasegha umanya nentuni vamositraka, oi namotroa ugibaraza. ²⁹Naona kwamba nare usitrakiwe gwa soko ama swali aa seria awe, wala atrina sitrakewa gwa soko aa aughani gekaku ro stahili uraghwa wala utrungwa. ³⁰Naamanyeka gune nee kwamba guna njama gunto akwe, uchu gwa haraka namotroma gune vee, na uvaragheya avo nevomositraka na veetre mastraka usonge ako. Vagireka. ³¹Basi asikare vatii amuri: vamoeha Paulo vamotroa Antipatri utriku. ³²Itriku nerefuatie, vamosikae vaingi vavareka anyonantea farasi viende itranbe remwedu nayo, na veso vasuka ungome. ³³Naanyonantea farasi narevaghea Kaisari, na umofa liwali ketrii, vamoeka Paulo usonge akwe. ³⁴Na liwali nare wamesoma ketri, agamoweya Paulo ufumie ijimbo reke; nare wamanya kwamba nemontu wa Kilikia, ³⁵wahanya, "Nejughutregheya veve nevaja avo nevagusitrakie," waagheya aekwe ugikulu rama Herode.

Chapter 24

¹Baada amatrifu atrano, Anania kuhani nemokuu, baada anyampaa na anyohanya umwedu neguetranwa Tertulo, vaenda hafo. Antu avai vaetra masitraka gunto ama Paulo gune gavana. ²Paulo waemeka usonge ama gavana, Tertulo wandia umositraki na wahanya gune gavana, "gwa soko ako guna majeghana makuu; na gwa ndotri yako yoetra uferukie ujaa uguitaifa ritru; ³basi gwa asii ong'e gufokea mointu negurehenda, Guguramocha mokuu Feliki. ⁴Lakini ntagughatraye ino, nuguseya ughembe ighani nkei gwa fadhili yako. ⁵Gwa soko gwa mohanga montu uyui moghae, na gusacha Ayahudi vong'e uhenda ovey uguuremi. Tena ni motrongeri wamadhehebu aa Wanazorayo. (Rava ino: Sehemu amositari urui 24:6 ⁶Na kake agasoya urehenda ihekalu uvee oi gwamokwatra., utrifo uu nakala nenjija aghingi). (Ravaa ino: Mostari urui ⁷Lisiasi, afisa, agaja nawamohoa gwa nguu umeghono itru., utrifo unakala nenjija yamahada aghingi). ⁸Newamoweya Paulo mantu ayai, hatra ujudaha ugifundisia ne intu eke gusitrakewe." ⁹Ayahudi vamositrakie Paulo, vahanya kwamba mantu ayai ne atrutri. ¹⁰Liwali nare wamofungea moghono Paulo ili aeghetie, Paulo wajibu, "Nemanyie kwamba gwa meagha miingi wahendekie umuamuzi wa taifa erei, na neketri uyanjo ugieleza nene moghonjo gune vee. ¹¹Ugudaha uhakikisia kwamba itrina kea matriku nyingi ikumi na mbele ufuma nare nenda uabudu Yerusalemu. ¹²Nanare vang'anga ugihekalu, ntinagisucha na montu gekaku, na ntina henda fujoo umokutrano, wala umasinagogi wala umuji; ¹³na wala vetrodaha uhakikisia gune vee masitraka neveyasitraka gunto ane. ¹⁴Ila nohanya erei gune vee, kwamba gwa njea eyoo neveetrana edhehebu, gwa njea eyeyo nomotromekea Mungu wama vatratra vitru. Nene nemoaminifu gwa antu vong'e nevoseria na mahada amuoni. ¹⁵Neketri wijaghumbuo ururo gune Mungu nechuwatra veso veuindie, uja gwa uchoi waakui, gwa antu vong'e nevina haki na nevetrikwetri haki; ¹⁶na gwaerei, nohenda mwemo ili nehendeke na dhamiri neetrikwetri ovey usonge aa Mungu na usonge aa anru ukerea mantu ong'e. ¹⁷Fanui baada ameagha nemeingi uetra mosaada gwa itaifa rane na dahwa aa hela. ¹⁸Nare nahenda vii, Ayahudi fulani va Asia vang'anga moghatre aa serehe autakaso moghatre aihekalu, bila ikundi raantu wala vetra. ¹⁹Antu avai neampasa uhendeka usonge ako fanui navahanya eroo neverekwetri gunto ane mwese vekwetri ughani wowote. ²⁰Au antu avai navehanye ne ikosa reke nevoreona gune nee nare naemeka usonge aaibaraza rageyahudi; ²¹ila gwa intu remwedu nenarehanyie gwa rorii nare naemeka moghatre aywe, 'ne gwa soko auchoi waakui nyenye mohukumea.'" ²²Feliki nare waeriwe ijaa uhusu njea, na wavahairisaha mokutrano. Wahanya, "Lisia jemedari neujie fang'e ufumie Yerusalemu nofunya maamuzi gunto amasitraka anyu." ²³Nahafo wamoragheya akida amolinde Paulo, ila ahendeke na chanya atrahendeke montu wovaghiya majaa akwe watramoareye wala vetramosoye. ²⁴Baada amatrifu makei, Feliki wasuka na Drusila moghema wakwe nare moyahudi, wamotroma umuetrana Paulo na waghamba ufuma gwakwe ghabari auhuvei mong'e aa Kristo Yesu. ²⁵Ila Paulo nare gujadileana nayo uhusu haki, uhendeka nageasi ga hukumu neejie, Feliki wahanga hofu wahanya, "enda kwengi gwa fanui, ila nenahanga ighondo kake, nejuguetrana." ²⁶Ighondo erero, nareutegemee kwamba Paulo ujumofa hela gwa hiyo wamoetranie mara nyingi waeghetia nayo. ²⁷Ila meagha ivere nareakea, Porkio Festo wahendeka Liwali baada aa Feliki, ila Feliki waseghie ugipendekeza gwa Ayahudi, oi wamoreka Paulo fang'e auagalizi.

Chapter 25

¹Nahafo ndipo Festo nare wakea ugijimbo rese na baada aa matriku atratru agaenda ufuma Kaisari mpaka Yerusalemu. ²Kuhani nemokuu na Ayahudi mashuhuri vegaetra shutuma gunto ama Paulo gune Festo, na vegaeghetia gwa nguu gunw Festo. ³Navegamuomba Festo fadhili gunto aa ghabari yama Paulo adahe umoetrana uu Yerusalemu ili vedahe umuuragha monjea. ⁴Lakini Festo agasocha vii Paulo nare motrungwa uu Kaisari, na mweso ujusuka kuko rui. ⁵Agahanya "Gwa hiyo, avoo nevodaha, vodaha uenda kuko nasee. Mwese guna intu nirivee umontu uyui, modaha umositraka." ⁶Baada oeghaa matriku nane au ikumi ino, wasuka Kaisari. Naitriku nerefuatie waeghaa ugitrumbe gautremi gahukumu nawaagheya Paulo aetrwe gune mweso. ⁷Nareghea, Ayahudi ufuma Yerusalemu vaemeka fife, Vafunya masitraka nemaingi maitro nechu vetrina daha uyadhibitisia. ⁸Paulo agagitetea na wahanya, 'Ntigunto aa rina ra Ayahudi, ntigunto aihekalu, na nti gunto aa Kaisari, nahenda mavee.'

¹¹Nemwese nehutriye na mwese nahenda negestahili ikuya, ntohitra ukuya. Ila nemwese shutuma yawe ntiintu, gutrii montu negudaha ukabidhi gune veso. Nomoromba Kaisari. ¹²Baada ama Festo ueghetria na ibaraza wajibu, "ugumoromba Kaisari; ujuenda gune Kaisari." ¹³Baada amatriku kadhaa, Motremi Agripa na Bernike vegaghea Kaisari uhenda ziara rsimi gune Festo. ¹⁴Baada ueghaa hafo gwa matriku maingi, Festo agawakilisha kesi ama Paulo gune motremi; Wahanya, 'Montu umwedu urekiwe afai na Feliki ginya motrungwa. ¹⁵Nare no Yerusalemu makuhani nevakuu na anyampaa va Yahudi vegaetra masitraka gunto aa montu uyui gune nee, naveso vegaweya gunto ahukumu akwe. ¹⁶Gwa erei nene negavajibu ntidehuri aa Aroma umufunya montu gwa uyanjo hiya ayo, motuhumewa utakewe uhendeka na chanya yaovaa kabili anyomositraka vakwe naugitetea gunto atuhuma isii. ¹⁷Gwa hiyo, nare vaja hafai, ntinadaha utranatia, lakini itriku nerosonge negaeghaa ugitrumbe ra hukumu nauragheya montu usuu aetrwe mong'e. ¹⁸Ighondo anyomositraki nare narevaeghaa naomositraka, negaghema gutrii masitraka nemakuu neaetriwe gunto akwe. ¹⁹Hiya ayo, nare vina mabisano fulani gunto akwe uhusu dini awe nauhusu Yesu nechu wakue, lakini Paulo ugudai kwamba mofanga.

²⁰Narenkumbiwe muno uhungeya intu erei, na namoweya mwese narewinji Yerusalemu uhukumewa uhusu mantu ayai. ²¹Lakini Paulo nare waetranwa aekwe fang'e aulinzi gwa soko aa maamuzi a Motremi, negaragheya akwe hatra nenenojumotroa gune Kaisari. ²²Agripa agaeghetia na Festo, "nenosegha nemoghembe montu uyui." "Festo, wahanya, "fadiu ujumoghembamba." ²³Oi fadiu ayo, Agripa na Bernike vegaghea na maumbe maingi; vegaghea na maafisa vagejeshi, na antu nevemanyikie va moji. Na Festo nare wafunya amuri, Paulo agaetrwa gune veso.

²⁴Festo wahanya, "Motremi Agripa, na antu vong'e nechu vefo afai itrambe remwedu nasee, momokengee montu uyui; jumuiya ong'e aa Ayahudi kuko Yerusalemu na hafo no vasegha nevaseye, na veso vaghua mokindo gune nee kwamba atradove. ²⁵Negaona kwamba atrina henda rorote nerefaire ikuya; lakini gwa soko wamoetrana Motremi, negaamoa umotroa gune mweso. ²⁶Lakini ntikwetri ntu dhahiri guhadea gune Motremi. Gwa soko eyei, namoetra gune vee, ino gune vee, Motremi Agripa, ili nedahe uhendeka naintu roabdeka uhusu kesi. ²⁷Gwa soko nekengee gutrii maana umutroa motrungwa na bila uaghea masitraka neyomositraka.

Chapter 26

¹Oi, Agripa wamwera Paulo, 'Uruhusewe ugitetea. 'Nando Paulo wahumbua moghono wakwe wahanya vii.
²"Negikengee monya yanja, Motremi Agripa, ili uhenda kesi ane usonge ako reo gunto amasiraka ong'e aa Ayahudi. ³Ino, gwa soko veve omotaalamu wa mantu ageremi aa Ayahudi na maweyo. Oi nuguseya ughembe gwa ughemei. ⁴Trutri, Ayahudi vemenyie ginya nadovie ufuma ubalanda wane uguitaifa rane kuko Yerusalemu. ⁵Vemanyie ufuma mwandio na veseghetwe uyanja kwamba nadovie ginya Mafarisayo, idhehebu nerina moemekeo neughae udini awe. ⁶Fanui neemekie afai ili nehukumewe gwa soko nene naravie ahadi nechu Mungu wahendie vina va tratra vitru. ⁷Eyeyi ne ahadi nechu makabila itru ikumi va ivere vinamatumaini ufokea mwese vomorumba Mungu gwa inoo utriku na momwe. Ne gwa soko aaitumaini erei, motremi Agripa, vii Ayahudi vositraka. ⁸Ne soko montu gekeku moghatre anyu gughema neajabu Mungu guucha antu nevekue? ⁹Ighondo remweddu nare naghema uhenda mantu nemaingi gunto aarina rama Yesu wa Nazareti. ¹⁰Negahenda ayai uu Yerusalemu; Negavatrunga anyohuvea vaingi ugigereza, na nare nekwetri nguu ufuma gwa akuu vamakuhani uhenda oi; na ighondo vuuraghwa, negaghwa kura gunto awe. ¹¹Maghondo nemaingi nare novaadhibu umasinagogi ong'e na negasoya uvahenda vehitre uhuvei wawe. Nare ninahasira ino gunto awe na negavajuncha hatra umuji waaghenyi. ¹²Ighondo nenare nohenda ayai, negaenda Dameski, nenina nguu na maregheyo ufuma umakuhani neakuu; ¹³narenemonjea ighondo ramomwe, Motremi, negaona uweru ufuma ugiunde nareughae ukea yovaa na ugaeria wagufimeya nene na antu nenarevina mohenjo nane. ¹⁴Sese song'e nare gwagwa fang'e, negatregheya ruri neueghetriye nane neyohanya ulugha aa Geebrania: 'Sauli! Soko eke ugughasia? Negughamu gune vee ughua isuti mochokoo. ¹⁵Nahafo nahanya, 'Veve weanyu, Bwana?' Bwana wajibu, 'Nene ne Yesu negughasia. ¹⁶Fanui ukaa uemeke gwa meghuu ako; soko gwaikusudi erei nene nagighea gune vee, naguhwania uhendeke motromami na sodanga gunto aa mantu neuyamanyie uhusu nene fanui na mantu nenejugughea ighondo nerejie; ¹⁷na nejuguchoa ufuma gwa antu na antu va mataifa nechu nugutroma, ¹⁸urughua miho awe na uvahenya ukitri viende uweru na uhegha unguu yakitri vemosukie Mungu; ili vehange ufokea ufuma gune Mungu mosamaha wa mahutie awe na uridhi nenavafie avoo nene vabaghue gwa uhuvei neugenenee. ¹⁹Oi, motremi Agripa, ntinadaha uasi ndotri yogiunde, ²⁰lakini, gwa avoo nevo Dameski tranju, na u Yerusalemu na ng'ee ong'e aa Yudea, na gwa antu va mataifa mauya, negatranantia vii vechowe na umosukea Mungu, vehende tendo neistahili toba. ²¹Gwa soko esee Ayahudi vegakwatra ugihekalu, vasoya uburagha. ²²Mungu wajareya mpaka fanui, oi nuemeka nausodangea gwa antu va kawaida na gwa avoo nevakuu gunto ayoo nechu aoni na Musa vegahanya ejuhendeka natrimauya; ²³Vii Kristo ujughaseka na ujuhendeka wamwandio uukaa ufuma ugikuya nautranatia weru gwa Ayahudi na antu va mataifa. ²⁴Paulo nare wadaha ugitretrea, Festo agahanya gwa rorii neukuu, 'Paulo, veve umuharii! masomo ako aguhenda uhendeke umugheu. ²⁵Lakini Paulo wahanya, Nene ntimogheu, moheshimewa Festo; lakini gwawijaghumbo nohanya nkhan ya trutri utrofo. ²⁶Gwa soko motremi umanyie uhusu mantu ayai; na oi, nooghetria gwa ugirekea gune mweso, gwa soko nenaauhakika vii gutrii intu gekaku nerefihiwe gune mweso; gwa soko erei retrinahendwa umpeo. ²⁷Aha, uguhuvea aoni, Motremi Agripa? Nemanyie vii uguvahuvea. ²⁸Agripa wamwera Paulo, 'Gwa ighondo rekufei ugudaha ushawishi nene na untende Mokesu? ²⁹Paulo wahanya, "'Numuomba Mungu vii, gwa ighondo rekufei au riifu, nti veve gutrifu, ila fong'e nevetregheye afai reo, veve ginya nene, lakini bila menyoo eyeyi aigereza. ³⁰Nahafo ndio motremi waemeka, na liwali, na Bernike no, na avoo nareveeghee itrambe remweddu nayo, ³¹narevafwaya uguukumbi, vegaeghetria veso gwa veso vahanya, 'Montu uyui atristahili ikuya wala utrungwa. ³²Agripa wamwera Festo, "Montu uyui jauseghetwe aekwe uhuru mwese jaatrina kata rufani gune Kaisari."

Chapter 27

¹Nareamurewa vii eseghetwe guhende mohenjo gwa ukerea umaji uenda Italia, vegamokabidhi Paulo na atrungwa vauya gune afisa umwedu wamajesi ra Geroma neguetranwa Julio, wa Gekosi ga Agustani.

²Gwanaentea meli ufuma uu Adramitamu, nech u nare ehende mohenjo umpeo aa pwani aa Asia. Oi gwakea uu bahari. Aristika ufuma Thesolinike aa Makedonia waenda itrambe remwedu nasee.³Itriku nerefuatie gwa sima uu muji wa Sidoni, nech u Julio agamohendea Paulo gwa ujaa na wamoruhusu uenda gune jamaa wakwe ufokea ukarimu wawe. ⁴Ufuma hafo gwenda ubahari gwahenda mohenjo uzunguka geziwa ga Kipro nech u nare geufihie mpefo, gwa soko mpefo nare yugusumbua. ⁵Baada ohendeka gwa henda mohenjo gwa maje neefife na Kilikia na Pamfilia, gwaja Mira, muji wa Lisia. ⁶Hafo afisa uyoo wa ijesi raa Geroma, wamehanga meli ufuma Alexandria nech u nareeseghetwe ehende mohenjo uenda uu Italia. Wagunanteya mong'e. ⁷Baada ohendeka gwa henda mohenjo mpompwea gwa matriku maingi na hatimaye gwa hendeka gwa ghea gwa maghaseko ino fife na Kinidas, pefo etrina hanja kake uenda ijea esee, oi gwa henda mohenjo umpeo aa mwimimi wa Krete neguukenga mpefo, mokabala na Salmone. ⁸Gwahenda mohenjo umpeo aa pwani gwa ughamu, mpaka gwa ghea umahali neguetranwa Fari Haveni nech u efife na muji wa Lasi. ⁹Gwa horie ighondo riingi ino, na muda wawamofungo wa Geyahudi nare wakea, na fanui nare guvee uendelea namuhengo. Oi Paulo waguonya, ¹⁰wahanya, "Aghosia, nekengee mohenjo negusegha guuhoe ijuhendeka naovee na hasara nyingi, nti ameegho gutru na meli, lakini hatra aa odovo witru." ¹¹Lakini afisa wajesi ra Geroma wamoghemba ino bwana wakwe na monya meli, ukea mantu ayo nech u aeghetriywe na Paulo. ¹²Gwa soko bandari nare ntishehemu nempofu ueghaa ighondo rampefo, mabaharia vaingi vaseya guhende mohenjo ufuma hafo, ili gwa namna gekaku gudahe ughea muji wa Foinike, gueghee hafo ighondo rampefo. Foinike ne bandari kuko Krete, na igiravie traghama neakeya na khuma neakeya. ¹³Mpefo aa khuma nare nareandia uja mpompea, mabaharia vira vahanga eroo nejavereghema. Vatrunguya navandia mohenjo umpeo ya Krete fife na pwani. ¹⁴Lakini baada aighondo rinyui mpefo nenghae, neguetranwa Wa traghama neakeya, wandia ugughua ufuma umpeo aa gesiwa. ¹⁵Ighondo nare meli aelemewa na uemwa uhuma mpefo, gwagiyanja na hali esee, gwa henda mohenjo nayo. ¹⁶Gwa dua ukerea mpeo esee nare yuhua mpefo agegiwa negeetranwa Kauda; na gwaa maghaseko ino gugadaha uchoa motumbwi. ¹⁷Baada ohendeka vamiutra, vegatromea kamba umeutra meli. Vegatreja kwamba gudaha uenda usehemu amahau nemaingi aa Syiti, oi vasimia nanga na vegadurwa umpeo, ¹⁸Gugaghuwa ino na dhoruba, oi itriku nerosonge mabaharia vandia ujughutra meegho ufuma umeli. ¹⁹Itriku ra tatu, mabaharia vandia ufunya maje gwa meghono awe aghonjo. ²⁰Ighondo ne njotra na mweri itrina akaa gwa ighondo riingi, kee dhoruba nenkuu egagughua, na uhuvei kwamba nareguchowa egafwaya. ²¹Baada oenda gwa ighondo neriifu bila malewa, hafo Paulo waemeka moghatre ama baharia wahanya, "Aghosia, nareeseghetwe moghembe, na nareguseghetwe gutraringuye ufuma Krete, ili uhanga ayai mavee na hasara. ²²Na fanui novafariji mogitie moyo, gwa soko gutrijuhendeka uyaghai udovo moghatre anyu, ila hasara aa meli gutrofo. ²³Gwa soko utriku narewakea malaika wa Mungu, nech u Mungu usuu nene newakwe, na nech u nomorumba pia -malaika vakwe vegaemeka umpeo ane ²⁴na wahanya, "Utratreja Paulo. Lazima umekee usonge ama Kaisari, na ravaa, Mungu gwa wema wakwe wagufa antu avai vong'e nevhendie mohenjo navee. ²⁵Oi, aaghosia, gifii moyo, gwa soko nemohuvie Mungu, kwamba ejuhendeka ginya narenaerwa. ²⁶Lakini lazima guvare gwa ughuwa ubaadhi avisiwa. ²⁷Nare waghea itriku rakumi nanne, naregudoriywe kuko na kuko ubahari aa Adratiki, ginya utriku wamanane vii, mabaharia nare vira vaghea ung'ee nenkaku. ²⁸Vegatrumea milio ufima urifu wa maje navahanga mita thelathini na mofungatre, baada aighondo rikufei vafima kanke vahanga mita ishirina saba. ²⁹Vegatreja mwandio kwamba gudaha utrua meamba, oi vasimia nanga nne ufuma usehemu ueka nanga na vaomba kwamba diu naejie rui. ³⁰Mabaharia vasaa nare vofenja namna omereka meli navegasimia umaje boti nenyui nyui yochoa odovoo, na vagihenda kwamba vejughutra nanga ufuma usehemu osonge a boti. ³¹Lakini Paulo wamwera mosikae usuu wajeshi ra Geroma na asikae avoo, "Motrodaha uchoa ila antu avai vosagha uu meli". ³²Naa mosikae vasaa vatrena kamba ya boti na arekwa ehowe na maje. ³³Ighondo nare weru wadiu nare gugighea, Paulo wavaseya vong'e agalau velie gunyui. Wahanya, "Eyei ne itriku rakumi nanne moendie bila ulia, motrina lia intu. ³⁴Oi novaseya mohoe hatra malewa gunyui, gwa soko eyei negwa soko aa odovo wanyu; na gutrii hatra unjee umwedu wa matre anyu nuujuyaghaa. ³⁵Narewadaha uhanya asaa, wahoa mokate wafunya asii gune Mungu usonge amiho amomontu. Nawaunania mokate wandiolia. ³⁶Nahafo vatiwa moyo na veso vahoa malewa. ³⁷Nare quantu 276 mong'e aa meli. ³⁸Nare valia vaikutra, vegamehenda meli mpofu gwa ujughutra ngano mong'e aa bahari. ³⁹Nareaghea momwe, vetrina memanyaa ng'ee nenkaku, lakini vaona sehemu aa ng'ee nenkaku neakewa na maje neetrikwetri mahau nemaingi. vagiseya mwese vodaha umeduria meli uenda hafo. ⁴⁰Oi vailegeza nanga vaireka mong'e aa bahari. Gwa ighondo erero vailegeza kamba na tanga na vahumbua sehemu aa usonge uenda umpefo, oi vaenda

usehemu esee aa mahau nemaingi. ⁴¹Lakini vaja gune njea ivere aa maje yotrana, na meli aenda umahau, Na ile sehemu aa usonge aa meli akwama hafo naitrina daha ufuma, lakini sehemu oo songe andia uneka gwa soko aa ughae wamawimbi. ⁴²Mofango wa asikae nare uvauragha atrungwa, ili kwamba nare gutrii negudaha ufumpa na utroroka. ⁴³Lakini mosikae waijesi ra Geroma agasegha umuchoa Paulo, oi waamecha mofango wawe; na waagheya avoo nevodaha uoghaa, verime ufuma umeli naveende ung'ee nekaku. ⁴⁴Nahafo aghosia vauya vejusambeya, vaunya gunto aa mafaja aa mbao na vauya gunto aa mantu mauya ufumaa uu meli. Gwa njea eyei ahendeka kwamba song'e gujughea salama ung'ee nenkaku.

Chapter 28

¹Naregwaghea ijaa,gugamanya kwamba gesiwa geetranwa Malta. ²Antu vahafo vetrina gughenyifia ijaa, ila vegaacha motro navagughenyifia song'e, gwa soko aa mbua na mpefo nareendelee.³Lakini Paulo nare warunda meegho aa kwee naumeeka umongo, mwanjoghaa nemunyui newina sumu wafuma unkwee isii gwa soko amotrutru, na wagizungusha umoghono wakwe. ⁴Antu vamuji nare vaona imwana rening'inie ufuma umughono wakwe, vagiera veso gwa veso, "Muntu uyui truttre nemonyauragha neutrorokie ubahari, lakini haki etrimuruhusu adovee."⁵Lakini mweso wamojughutrea imwana resee umotro na atrina hanga oveye gekeku. ⁶Vesoo nare viindie aimbe gwa homa au agwe ghafula na akuye. Lakini baada omorafa gwa ighondo riifu na uona kwamba gutrii intu netri rakawaida gune mweso, vegatreya maghemo awe na vahanya nare Mungu.⁷Basi hafo fife nare guna fang'e nechu nare ekwetri ughae wamonya gesiwa, montu nare guetranwa Pablio. Agagughenyifia nauguhendea ukarimu gwa matriku atratru. ⁸Igahendeka kwamba tratra wama Pablio agakwatru na homa na ugonjwa wohaa. Na Paulo narewamwedeo, agaomba, waeka meghono gunto akwe, nawamoforia. ⁹Baada aerei uhendeka, antu vauya ugesiwa nare vewire vegaenda navaforwa. ¹⁰Antu vaguheshimu gwa hesima nyingi. Nare gugiandaa uhenda mohenjo, vegagufa ayoo nareguyaseghetre.¹¹Baada amerii etratru, gugahenda mohenjo mong'e aa meli ama Iskanda nenare eghuriwe mpefo hafo ugesiwa,nechu atrongerii vakwe nare anyadughu vavere mafaha. ¹²Baada ohendeka gwa ghea umuji wa Sirakusa, gugatrana hafo matriku atratu.¹³Ufuma hafo gugahenda mohenjo gwaghea umuji wa Regio. Baada aitriku remwedu mpefo aa kusini ugatokea ghafla, na baada amatriku avere gwaghea umuji wa Putoli. ¹⁴Kuko gugavahanga baadhi anyadughu na gugaghenyifwa ueghaa nayo gwa matriku saba. Gwa njea eyei gwaja Rumi. ¹⁵Ufuma kuko anyadughu, nare vatregheya ghabari itru, vegaja ugufokea kuko ugigureo ra Apias na Hotel tratu. Paulo nare wavaona anyadughu vasaa agafunya asii gune Mungu wagifa uijaghubui. ¹⁶Naregwakea uu Roma, Paulo agaruhusewa udovaa imwene itrambe remwedu na mosikae nare gomolinda. ¹⁷Basi nare gwa matriku atratu Paulo agavaetrana itrambe remwedu aghosia nare atrongeri moghatre aa Ayahudi. Nare vajaitrambe remwedu, agahanya gune veso, "Anyadughu, pamoja nantina henda ihutie gekeku gwa aantu avai au uhenda hiya na vatratra vitru nevagutrongee, negafunyuwa ginya motrungwa ufuma Yerusalemu hadi umeghono aa Arumi. ¹⁸Baada ung'oji, vegasegha undeka huru, gwa soko naregutrii soko gune nene oo stahili adhabu aikuya.¹⁹Lakini Ayahudi narevaeghetia hiya ashauku awe, negalazimeka utrena rufaa gune Kaisari, japokua naretri kana kwamba noetra masitraka gunto aitaifa rane. ²⁰Gwa soko okata rufaa gwane, oi, negaomba ovaona na oeghetia nanyee. Ni gwa soko aaroo nechu Israeli winawijaghubui gwa resee, natrungwa gwa gefungo egei.²¹Na vamwera, "Gutrinawahi ufokea ketri ufuma Yudea uhusu veve, wala gutrii monyadughu newajie naufunya taarifa au uhanya ughani gekaku nerivee uhusu veve. ²²Lakini guseghetre utregheya ufuma gune vee ugughema ntuni uhusu erei mwerundo wa antu avai, gwa soko emanyikie gune sese vii roeghetria hiya momahali."²³Nare vebaghue itriku gwa soko akwe, antu nevandi vegamojea gune nare godova. Agahanyo intu eroo nausudangie uhusu utremi wa Mungu. Agasoya ovaseya uhusu Yesu, gwa hiya yong'e iveri ufuma uu seria yama Musa na ufuma ugwaoni, uandia diu na iampende. ²⁴Baadhi awe vegaseywa uhusu mantu asaa neahanyiywe, ighondo riuya vetrinahuvewa.²⁵Nare veemwa ugikabiliana veso gwa veso, vegafwaya baada ama Paulo urehanya intu erei remwedu, "Mwahu Mweru agahanya ijaa ukerea Isaya muoni wama vatratra vitru. ²⁶Agahanya, 'Enda gwa antu avai uhanye, "Gwa matree anyu mujutregheya, lakini motrijuelewa; Na gwa miho anyu mujuona lakini motrijumanya.²⁷Gwa soko aa nkoo yaa antu avai ahendeka dhaifu, matree awe atregheya gwa taabu, vagumba miho awe; ili kwamba vetragumanye gwa miho awe, na utregheya gwa matree awe, na uelewa gwa nkoo yawe, na ugiferokeya kange, na narenovaforia."²⁸Gwa hiyo, moseghetwe momanye uchoi wa Mungu watrowa gwa antu va ayahudi vegafwaya, Mataifa, na vejughemba."²⁹(Zingatea: Mokeree urui ²⁹"Ighondo nare wahanya mantu ayai, ayahudi vegafwaya, nevina masindano nemakuu moghatre awe,"utrifo unakala nenjija yaghing).³⁰Paulo agaeghaa unyumba akwe na ufanga gwa meagha ong'e iveri, na agavaghenyifia vong'e nevajie ughakwe. ³¹Nare gutranantia utremi wa Mungu na nare gufundisia mantu gunto ama Bwana Yesu Kristo gwa wijaghubui wong'e. Gutrii newamoghiiye.

Romans

Chapter 1

¹Paulo modemi wama Yesu Kristo, narewaeraniwe moromwa, na wabaghuwe gwa soko aa ukhani wa Mungu. ²Oroi ndio ukhani newauhanyiye ikhondo iro ronyuma ukerea aoni vakhae ufuma omahada nemaeru. ³Nechu soko mwana wakwe, narewafafiwe ukerea ndughu ama Daudi gwa ndughu age mwere. ⁴Mweso newahanyiwe uguhendeka mwana wa Mungu gwa nguu ya mwaho ne mweru gwa eferia ra akui, Yesu kristo Bwana witu. ⁵Ukerea mweso gwafokea uyanjo na oromwa gwa utii wa ohevei mukare auremi wong'e gwa soko a rina rakwe. ⁶Mukare ama [taifa] ayai, nyeye nomweraniwe mohedeke ana vana Yesu Kristo. ⁷Kerii eyei gwa antu vong'e nevo Rumi, neveyanjerwe na Mungu, nevaeraniwe vehedeke vajaa. Uyanjo nauhendeke gene nyee, na ohevei neeufumie gene Mungu tratra wiru na Bwana Yesu Kristo. ⁸Noandia gwamoromba Mungu wane gufuma ghene Yesu Kristo gwa soko anyu nyong'e, gwa soko ohevei wanyu naoranantiye ugu uremi wong'e. ⁹Gwa soko Mungu ne sodanga wanee, nenemoromekea gwa nkoo ane omokare aa ukhani wa Mwana wakwe, ginya noekhaa mughare ovahanya. ¹⁰Matiku ong'e numoomba ufuma umarombi ane gwa njea gekaku nehange upeo fanui gwa mafenji a Mungu mukhare uja gene nyee. ¹¹Gwa soko neseghere nevaone, nehange uvafaa nyenye Dahwa aa nko, nehange uvahenda moanyanguu. ¹²Neseghere ukhamia nkoo nanye, gwa njea aa ohevei a kela montu wiruu, anyu na ane. ¹³Fanui anyandughu tiseghere muurie umanya vii, mehenjo meingi nosegha uja gene nyeye, ila naghiywa mpaka fanui. Nansekere vii ili uhendeka na nkarii gene nyee ginya aree ugwantu vaauremi. ¹⁴Nudaiwa na Ayunani aghenyi no, na anyomanya na aheu. ¹⁵Uu soko ufande wane, nenenetayari uyahanya okhani gene nyenye nanye nemo Roma. ¹⁶Gwa soko tuonea menya okhani, gwa soko ne odaho wa Mungu neguera uchoi gwa kela monyo huvea, gwa Muyahudi ranchu na Muyunani. ¹⁷Gwa soko trutri a Mungu agidweye ufuma ohevei na ohevei, mweno ahadewe, "Monya trutri uguishi gwa ohevei." ¹⁸Maana ikuo ra Mungu radwira rathibitishwa gufumia ugirunde ukira na uvi wong'e waantu gwa ikhondo ra uvi ugufiha tutri. ¹⁹Iyii ni gwa soko ong'e niudaha umanyika gunto a Mungu na igighete gini veso. Gwa soko Mungu wavarugwire. ²⁰Gwa soko mantu akwe niutiugighea ija atendeka igighete mwandio woumbwa gu urimi. Ielewekie ukiria mantu niaumbiwe. Mantu ayai ni udaho wakwe wakhae na khae na urendi wa urungu. Matokeo ayo antu vitina soko. ²¹Iyii ni gwasoko hanga nivamanyie guhusu Mungu, vitina mukumajua mweso ginya Mungu, navitina mufa asii. Hiya ayo vatendeka afutu u maghemmo awe na nkhooyawe ni ina atendewe kiti. ²²Vagitendie veso ni amanyi, nyeso vatendeka afutu. ²³Vikabadilisha uweru wa Murungu na ni atina uvi gwa nkhoori a ikiro ra muntu na niwina uvii na nyonyi na maimwana ni ina mighuu ine na mang'unyi niuenenda. ²⁴Gwa soko Murungu wavarekie vihonge mafenji a nkhooyawe gwa uvi, gwa miri awe iukhasywa ukhati awe. ²⁵Na veso nivamikhavisiye tuti a Murungu atendeka uregheghe na avoo vikaabudu na viutumikia mantu angi guliko mutundi, niugusifiwa khae. Amina. ²⁶Gwa soko iyii Murungu akavareka vihonge masigho a minyaa awe, gwasoko akhema vawe vikakhavisia matumio awe gwa intu nitira asili awe. ²⁷Uu kanki noo, aghosia noo varekaa utrumia asili yao gwa akhema na ugusighe veso gwa veso. Avai narii aghosya narii vikatrenda na aghosya ayawe ayoo narii itrinoneye gini veso, narii vafokee asabu niinoneye uvi wawe. ²⁸Gwasoko vahitrie utrendeka vama Mungu umahaa awe, agavareka vihonge mahaa awe niirifo, vitrende ayoo niitrinoneye. ²⁹Vigijue na uvi wong'e, vijijue wiru, nyuetra na uvi vigijue na wiimai, wiiremwi, wuegheghe na masigho ni mavii. ³⁰Veso ni vavi, anyoreghegheya, na avoo niviumuhorya Mungu. Nivina mukindo na mughari veso viurunda uvi, na nivitriutegheya afafi vawe. ³¹Vasaa vitikete ihaa; nivitrimanyikie, vitrikete uyanjo wa tutri, avoo nivitrina uvai. ³²Nivimanyie mahanyo a Mungu, vasaa nivitrenda mantu asaa vinoneye ikuya. Nyeso vitritrenda mantu asaa gutrufu. Viugihanyiya na vasaa nivitrenda mantu asaa.

Chapter 2

¹Kwahyo utrina soko veve niuguhukumiaa, gwasoko asaa niuguhukumia vangija ugugiheya veve ugutrenda mantu ayayo. ²Nyeso gumanyie iramua ra Mungu ni ra tutri gwa vasaa nivutrenda mantu asaa. ³Nyeso veve ghemaniya, veve niuguhukumiaa vasaa niviutrnda mantu asaa ingawa venoo ugutrenda ujohuvia iramua ra Mungu naa? ⁴Nampa gughema gunyuii ino unto a wiingi wa uja wakwe, uchelewa gwa azabu akwe, na ughimiya wakwe? Mutrina uja wakweunoneye uguhonja wende ufea mahutye?⁵Ila gwa kadri a ukhamu wako na nkho ako niitrikete toba ugugiikiya veve mughonjo akiba a ikuo gwa itrikun iroo ra ikuo, nichu itriku iroo ra ufunuo ra hukumu ahaki a Mungu. ⁶Mweso ujomurifa mumuntu ulingana na ntendo yakwe: ⁷gwa avoo nivi zabiti a ntendo ninjija vifenjiyee sifa, hesima na udioruvika, ujevafa ufanga wa khae na khae. ⁸Nichu gwa avoo niva binafsi vitrurii tutri ila vutii dhuluma, makhasiko na ikuo nirikuu rijie. ⁹Mungu ujoetra khasi na sida gunto a kila nkho a muntu niwatrendiee nimavi, gw aMuyahudi tanchu, unoo na u Muyunani. ¹⁰Ila sifa na hesima na uhuvii ijie gwa kila muntu niugutrenda mantu nimaja unoo u Muyahudi tanchu na u Muyunani. ¹¹Gwasoko gutrikeheye uyanjo guni Mungu. ¹²Gwasoko nivaingi nivauiyee bila seria na vijoyaghaa ni gutrii seria na ginya ni vaingi niviuriyee ugigwiya na seria vijohukumiwa na seria. ¹³Soko narii antu votregheya na seria nivina haki usonge aMungu ila ni avoo nivitenda seria nivijovariywa tutri. ¹⁴Gwasoko antu va urimi urui ni voo vikwete seria, vutrenda gwa asili a mantu a seria, veso vatrendekaa seria gwa nkho yawe, nichu ja veso vitriketi seria. ¹⁵Gwa irii vaguraghiaa ntendo niisighitwe na seria ihadiwe ukhatri a nkho yawe. Maghemmo ihadiwe iuvasudia veso, na maghemmo awe veso iuvasitraka veso au ivaghoja veso ¹⁶na gune Mungu. Ayai ijufuma matriku ne Mungu ujuihukumu siri aaa antu vong'e, olingana na ukhani wane, gwa njea ama Yesu Kristo. ¹⁷Guhanye veve ugugierana Umuyahudi, newekhee useria, shangilie naugisifu gune Mungu, ¹⁸yamanye mafenji akwe, naofima mantu neehiya naasaa, nechuhare waaagizwa na seria. ¹⁹Na guhanye una wijaghumbuo kwamba veve mughonjo omorongeri wa vipofu, weru gwa avoo novokiri, ²⁰monyoghora aheu, mwaliimu wavaghinya, naukweri trutri na ihaa uu seria. ²¹Veve no, neguranantia umuyako, aha, urogifundisia mukhonjo na? Veve neguranantia udea ohemba, aha veve orohemba na? ²²Veve neguhaya urazini, aha uguzini? Veve neutrimesehere sanamu, aha uguhamba ugihekalu?²³Veve negugisifu useria, aha oromohuzunisha Mungu neguvunja seria? ²⁴Gwa soko "rina ra Mungu rofezeheshwa na antu vauguoremi gwa soko anyu."ginya nare eandikiwe. ²⁵Gwa soko utairewa trutri gufaire ginya utii seria, ila nempese veve ugumehitra seria, utahiriwa gwako guhendeka ginya nerii utahirewa. ²⁶Basi, neahendeka, montu neariotahirewa uguendelea ukwarea seria, aha otahirewa gwakwe gurijo howa ginya montu neotahirewa na? ²⁷Na mweso nearotahirewa gwa asili ujuguhukumu nemwese wamareya seria? Eyei negwasoko una mahada neehadewe na tohara ila keeugumihitra seria!²⁸Gwa soko mweso tri Muyahudi neguhali oonji; naotahiriwa rikukoo onji gutrofo omwere. ²⁹Ila mweso ne Moyahudi newemong'e, na tohara ne ankho, mukhare anko, reugiadeko. Sifa aa montu wa namna esee erotokana na antu ila yotokana na Mungu.

Chapter 3

¹Ne faida ekee neumekeri Muyahudi? Na faida aa tohara ne ntuni? ²Ne gujaa ino gwa kela njea. Hiya aong'e, Ayahudi narevakabidhewe ukunukuo ufuma gune Mungu. ³Ila, ejuhendeka urii Ayahudi narevitrikeri uhuvei? Aha, Odeauhuvea gwao gujuhenda uhuvei wa Mungu uhendeka batili? ⁴La hasha. Hiyaayo, reka Mungu agighee gwa trutri, hata kama kela montu ne mwegheghe. ginya nare ahadewe, "Ili udahe ugighea umonyo trutri omaregherio ako, na udahe uhuma newakea ugiraghanoo." ⁵Ila oveye witrugugigheya trutri gune Mungu, guhanye ntuni? Mungu ne dhalimu negufunya irakanuo rakwe, aha weoii na ? Neeghetie ufuma namaghemo aantu. ⁶La hasha! Neore Mungu ujuuhukumu uremi? ⁷Ila nemwese trutri aa Mungu ukerea uregheghe wane nofunya mbesia nenyinyi gwa soko akwe, ne soko eke nkee nohukumewa ginya montu newinw mahutrie? ⁸Nentuni gurahanye, ginya nare gwa singiseywe na ginya vaouya vohanya kwamba nase guhanya, "Guhende oveye, ili ujaa uje"? Eraghanuo gunto ao ne ra trutri. ⁹Nemtuni fanui? Gugihanyeya sese aghonjo? Gutrii kamwe. Gwa soko sese gwadaha uvashutumu Ayahudi na Ayunani vong'e irambe remwe, vefang'e a mahutrie. ¹⁰Eyei nare ginya nare eadikiwe: "Gutrii monya trutri, hata umwedu. ¹¹Gutri montu neoelewe. Gutrii montu negumofenja Mungu. ¹²Vong'e vagikengetya. vong'e irambe remwe vahendeka vitikeri maaana. Gutrii neguhenda nemajaa, la, hata omwedu. ¹³Memio awee ne makaburi neeroghowe. Reme yawe yahanya oegheghe. Sumu aaa njokha yofang'e aa meomo awe. ¹⁴Meomo awe egijue laaan ya ovai. ¹⁵Meghoo awe edorie ohunua saghamu. ¹⁶Oferii wawe na maghaseko ifoo onjea yawe. ¹⁷Antu avai verina manya njea yamageghana. ¹⁸Gutrii hofu aa Mungu usonge aaa mihoo awe. ¹⁹Ufanui gumanyie kwamba intu gekeku neseria yuhanya, yuhanya naavoo nevefang'e aa seria. Eyei nare kele kinywa gerutrewa, na oii kwamba oremi wong'e udahe uwajibeka gune Mungu. ²⁰Eyei negwa soko gutrii mwere nejuvareywa trutri gwa ntendo ya seria usonge aa miho akwe. Gwa soko ukerea seria uguja ufahamu wa mahutrie. ²¹Ila fanui negutrii seria, trutri Mungu amanyeka. Nareashuhudewe na aghanga gwa seria, ²²esee ne, trutri aa Mungu ukerea uhuvei gune Yesu Kristo gwa avoo vong'e novohuvea. Maana gutrii hiya. ²³Gwa soko vong'e vahenda oveye, na ukerewa na weru wa Mungu. ²⁴Vavareywa trutri ndende gwa neema akwe na gwa njea aa ochoi neugene Kristo Yesu. ²⁵Gwa soko Mungu nare wamofunyiye Kristo Yesu ahendeka upatanisho gwa njea aaa uhuvei gwa saghami akwe. Agamofunya Kristo ginya ushahidi wa trutri akwe, gwa soko oirekea mahutrie neakiree ²⁶uguughemie wakwe. Ayai ong'e atokeeili oaghea trutri akwe ikhondo erei rafanui. Eyei nare adahe ugidhibitisha mweso ne trutri, na oaghea omovareya montu trutri gwa soko aa uhuvei gune Yesu. ²⁷Gogwefei ugihumbua? Gwabaghuwa. Gwa mesingi afe? Misingi antendo? Gutrii, Ila gwa mesingi aa uhuvei. ²⁸Oii gumareya vii montu uguvareywa trutri gwa uhuvei negutrii ntendo na seria. ²⁹Nampa Mungu ne Mungu wa Wayahudi gutrufo na ? Aha mweso tri Munguwa antu vama uguremi pia? Hono, waguuremi pia. ³⁰Nare gwa trutri Mungu ne omwedu, ujuvareywa trutri avoo ne vatohara gwa uhuvei, na avoo netri vatohara gwa njea aauhuvei. ³¹Aha trisese negumeghafisia seria gwa uhuvei? La hasha! genyume gaa asa, sese gumesebitisie seria.

Chapter 4

¹Gujuhanya ntuni kanki kwamba Abrahamu, tratra witru gwa jinsi amwere, wahangeka? ²Gwa soko nechui Abrahamu nare wavareywe trutri gwa ntendo, mwese nare wina sababu ughumbua, ila triusonge aa Mungu. ³Kwani mahada yohanay oreo? "Abrahamu agamuhuea Mungu, na avarwa gune mweso ne trutri." ⁴Fanui omontu neguhenda mwemo, mosaha wakwe arovareywa ne neema, ila ne ideni. ⁵Ila omontu neatriohenda mwemo ila ugumwamini mweso nuchu ugumovareya trutri netri motaua, uhuvei wakwe montu osoo wavarwa ne trutri. ⁶Daudi nogunene baraka gunto aa montu ne Mungu ugumovareya trutri negutirii ntendo. ⁷Agahnya, "Vabarikewa avoo ne oveye wawe wasamehewa na avoo ne mahutrie awe akhumbwa. ⁸Wabarekewa montu oyoo ne tratra atromovareya mahutrie." ⁹Aha baraka eyei ne gwaavoo nevetahiriwe gutrifu na, nampa nagwaavoo nevetritahirewe? Soko guhanya, "Guni Abrahamu uhuvei wakwe ugavarwa ne trutri." ¹⁰Uii egavarwa oreo? Ikhondo Abrahamu nere ugutohara, au nare akee atrinatahirewa? Nare ugumahali otahirewa, ila naretriotahirewa. ¹¹Abrahamu agafokea ihada rotahirewa. Oroi nare morojo wa trutri aa uhuveinereukere ikhondo nare akee atrina tairewa. Matokeo aishara eyei nare wahendeje tratra waantu nevehuea, nempese nare verifo utahirewa. Eyei inaama kwamba trutri ejuvarwa gune veso. ¹²Eyei no amaaniishiye Abrahamu agahendeka tratra wa tohara tri gwaavoo nevefumie na tohara, ila naavoo nevesambeya maghondo yama tratra witru Abrahamu. Naeyei ndio nare uhuvei nareukere gwavoo netrotahirewa. ¹³Gwa soko naretri gwa seria kwamba ahadi egafunye gune Abrahamu na ufafo wakwe, ahadi eyei nekwamba vijuhendeka arende va orema. ila, nare ukerea trutri aa uhuvei. ¹⁴Gwa soko mwese avoo va seria ndio arende, uhuvei wahendeka ndende, na ahadi agiveroa. ¹⁵Gwa soko seria yoera ikuo, ila afoo negutirii seria, pia gutirii nootii. ¹⁶Gwa soko eyeieyei yotekea gwa uhuvei, ili ehehndeke gwa neema. Mbesia yayo, ahadi ne yoweru gwa ofafo wong'e. Naofafo oroi ntri gwaavoo nevemanyie seria gutrufo, ila naavoo nevo seria ama Abrfahamu. Gwa soko mweso ne tratra witru song'e, ¹⁷ginya nare ehadewe, "Naguhenda veve we tratra wamataifa ong'e." Abrahamu nare uguuwepo waoyoo newahuvie, nechui, Mungu neguvafaa ufanga avoo neakui naguyaerana mantu neerifo ili edahe uhendeka efoo. ¹⁸Licha aa hali yong'e yonjii, Abrahamu agamwamini Mungu gwa ugijaghumbua gwa matriku neejie. Naoii wahendeka tratra wa mataifa mainge, ughighweya naero narerahanywa, "... Ndio ginya ujuhendeka ufafo wako." ¹⁹Mweso nare atrilegee uguhuvei. Abrahamu agahanya mwere wakwe nare tayare wakuya-nare wina meakha karibuni ikhana remweddu. Nanarewayanja hali okuya aa ndaa ama Sara. ²⁰Ila gwa soko aa ahadi aa Mungu, Abrahamu atrina giseghea udeauhuea. Ila, agafewa nguu mukhare aauehuea naagamohumbua Mungu. ²¹Nareomanyie hakika aaa ero ne Mungu wareahidi, nare wina odaho woremareya pia. ²²Uii na rese no ravareywe gune mweso ne trutri. ²³Ufanui etrinaadekwa gwa faida akwe, kwamba avariywe gune mweso. ²⁴Nareaadikiwe gwa soko itru pia, gwa avoo nevaekiwe uvarwia, sese neguamini mughare amweso newamofofoe Bwana witru Yesu ufuma uwafu. ²⁵Uyui neoyoo naree wafuniywe gwa soko amahutrie itru na uuchwaa ili gudahe uhanga trutri.

Chapter 5

¹Gwa soko gwa vareywa trutri gwa njea aauhuvei, guna majeghana na Mungu gwa njea aama Bwana witru Yesu Kristo. ²Ukerea mweso sese no guna furusa gwa njea aa uhuvei mughare aa neema eyei nechu mokhare ayoo guemeka. Guyajere mokhare aawijagumbuo negugufa Mungu gwa soko aikhondo nerejie, wijagumbuo negujushiriki weru na Mungu. ³Reeyei gutrofo, Lakini guyanjere omahutie itu. Gumanyie kwamba maghaseko yofafa ughemei. ⁴Ughemei ugufafa uyanjwa, na uyanjwa ugufafa wijagumbui gwa soko aa ikhondo nerejie. ⁵Wijagumbui urui orokatisia tamaa, gwa soko uyanjo wa Mungu uhunowe mokhatre aa nkoo itu ukerea Mwaho ne Mweru, nare wafunyywe gune sese. ⁶Gwa soko nare gwanyo kharaa, gwa ikhondo neretakewe Kristo agakuya gwa mahutie. ⁷Gwa soko ejohendeka nghamu montu umwedu ukuya gwa soko aa montu monyo trutri. Eyei nesoko, fangeja montu agasoya ukuya soko aa montu neatrina mahutie. ⁸Ila Mungu wahakikisia uyanjo wakwe mweso mughonjo gune sese, gwa soko ighondo nare guna mahutie, Kristo agakuya gwa soko itu. ⁹Nagunto aaong'e, fanui soko chu gwavareywa trutri gwa saghami akwe, gujuchowa gwa esee ufuma uugikuo ra Mungu. ¹⁰Gwa soko, ikhondo nare gwa ave, gugapatanisiwa na Mungu gwa njea aa ikuya ramwanakwe, gunto ino, ikhondo nare gwa faraniswa, gujuchowa gwa udovo wakwe. ¹¹Trivii gutrufo, ila guyanjere gune Mungu ukerea Bwana Yesu Kristo, ukerea mweso gwahanga ufaranisio oroi. ¹²Ufanui, mwese ukerea montu umwedu mahutie egakea uguuremi, gwa njea eyei ikuya regakea gwa mjea aa mahutie. Naikuya raenea gwa antu vong'e, gwa soko vong'e vegahenda mahutie. ¹³Gwa soko mfaka seria, mahutie nare yougooremi, ila mahutie otrovareka negutii seria. ¹⁴Oonaoi, ikuya regatawala ufuma gune Adamu mfaka gune Musa, hata gunto aavoo nevetrinahenda ovey ginya odea otii gwa Adamu, nechu nare mofano wa mweso nareojie. ¹⁵Ila hata oii, dahwa andede triginya ihutie. gunto ino neema aa Mungu na dahwa gwa neeme aa montu unwedu, Yesu Kristo, aongezeka gwa vaoya nevaingi. ¹⁶Gwa soko dahwa triginya mafunyeo aauyo nare wahendie mahutie. Gwa soko gwa ikhondo rioya, hukumu aa ikuoajie gwa soko aihutie ramontu umwedu. Ila gwa ikhondo riuya, gepawa gandede negeofuma ugivareywa trutri gegeje baada aovee newiege. ¹⁷Gwa soko, nechu gwa ovey wa omwedu, ikuya regatawala ukerea umwedu, gunto ino avpp nevejufokea neema nenyngi irambe remwe na gepawa ga trutri vejurawala ukerea odovi wa montu umwedu, Yesu Kristo. ¹⁸Oii fanui, mwese ukera ihutie remwedu antu vong'e vegaja ugiraghanuo, ila nare ukerea ukhani umwedu wa trutri gugaja uvareywa trutri aa odovi ugwaantu vong'e. ¹⁹Gwa soko mwese ukerea odea utii umontu umwedu vaingi vahendiwe anyamahutie, oii okerea utii wa montu umwedu vangi vejuhendwa anyo trutri. ²⁰Ila seria egakea irambe remwe, ili ovey odahe oenea. Ila sehemu nare mahutie azidi uhendeka maingi, neema nare egaongezeka zaidi. ²¹Eyei egagighea ili kwamba, ginya mahutie nare egatawala mukhare aaikuya, nandio neema yodaha otrawala trutri gwa ajili aa odovo wa khae na khae ukerea Yesu Kristo Bwana witru.

Chapter 6

¹Guhanye tuni fanui? Guendelele omahutie ila neema eogezeke? ²La hasha. Sese negwakue omahutie, gudaha orii odovaa ogwaaasaa? ³Aha morimanyie avoo nevaa oiyiwe ukerea Kristo vegabatizwa umauti akwe? ⁴Naregwatuhewe irambe remwe namweso ukerea ioywa mukhar aikuya. Eyei egahendeka ginya Kristo nare agahumbuwa ufuma omauti ukerea weru wama Tratra, ili kwamba nase gudahe uenenda uufya wa odovoo. ⁵Soko nemwese gwaunganiswa irambe remwe nayo mughare aa ikuya rakwe, nagujuunganiswa uguochoi wakwe. ⁶Sese gumanyie vii, ontu witrutru waghingi wasulubewe irambe remwe namweso, ili mwere wa oveye oharebiwe. Eyei egahendeka ili gutra endelele uhendeka gwa tromwa vaamahutie. ⁷Mweso newakue wahendwa monya trutri ugigheya na mahutie. ⁸Ila nemwese gwakuya irambe remwe na Kristo, guhuvea kwamba gujudovaa nayo. ⁹Gumanyie kwamba Kristo waochiywe ufuma ugikuya, na kwamba trimokui kake. Ikuya retrimotawala kake. ¹⁰Maana gwa habari aa ikuya narewakuie gwa mahutie, agakuya irambe remwe gwa soko antu vong'e. Hata oii, odovo negudova, uguduva gwa soko aa Mungu. ¹¹Gwa njea eyeyo eyeyo, nanye no mogivarie mwakui omahutie, ila ofanga gune Mungu mukhare ama Kristo Yesu. ¹²Gwa soko esee utraruhusu oveye otrawale mwere wako ili udahe uitii nywera yayo. ¹³Orafunye sehemu ya mwere wako omahutie ginya mabele nevetrikeri trutri, ila gifunyi nyenye aghonjo gune Mungu, ginya avoo nevafanga ufuma umautini. Naifunyi sehemu yanyu ya mwere anyu ginya ibele ratrutri gune Mungu. ¹⁴Motraruhusu oveye ovatawale. Gwa soko motri fang'e aa seria, ila fang'e aa neema. ¹⁵Ntuni fanui? Guhende oveye gwa soko gutri fang'e aa seria, ila fang'e aa neema? La hasha. ¹⁶Motrimanyie gune mweso nyeye nemogifunya ginya atromwa ndio nyenye nemorendeka atromami vakwe, mweso nemotakewe momotii? Eyei ne trutri hata kama nyenye mwaromwa mokhare aa mahutie nechu yohenda mauti, au atromwa vaotii negoroa trutri. ¹⁷Ila neeqshukurewe Mungu! gwa soko nare mwatromwa va mahutie, ila mwatii ufuma unkoo namna eyoo aifundisio nemwarefiwe. ¹⁸Mwahendwa huru ufuma umahutie, na mwahendwa mwatromwa va trutri. ¹⁹Neeghetriye ginya montu gwa soko aa mazaifu aa meere anyu. Gwa soko ginya nare mwafunya viungo vya meere anyu uhendeka aromwa gwa ighwee na oveye, gwa jinsi eyeyo, fanui funyi viungo vya meere anyu uhendeka mwa aromwa gwa trutri aotakaso. ²⁰Gwa soko nare mwatromwa va mahutie, nare mwehoru kwenge na trutri. ²¹Gwa ikhondo rasee, naree mwinw nkharu afe mantu negwafanui mokengee aibu gwaasaa? Gwa soko matokeo aamantu asa ne ikuya. ²²Ila nechu fanui mwahendwa huru ghwenge na mahutie namwahendeka atromwa vama Mungu, mokeri nkharu gwa soko aa otakso. Ifuma rayo ne ufanga wa khae na khae. ²³Gwa soko mosahaa wa mahutie ne ikuya, ila dahwa aa ndede aa Mungu ni ufanga wa khae na khae mukhare ama Kristo Yesu Bwana witrutru.

Chapter 7

¹Nampa motri manyie, anyadughu (gwa soko neegheriye na antu nevemanyie seria), kwamba seria yomotwala nekee mofanga?²Gwa soko mokhema neoghowe utrungiwe na seria gune mokhosia wakwe nekee mofanga, ila nemwese mokhosia wakwe wakue, uguhendeka wekiwe uhuru otokana na seria andoa. ³Oii no, nemwese mokhosia wakwee khee mofanga, newahendeka ugudovaa na mokhosia moooya, ujueranwa mozinzi. Ila nemwese mokhosia wakwe wakuya, we huru gunto aa seria, oii aatrijuhendeka mozinzi newahendeka ogudova na mokhosia mooya. ⁴Ufanui, monyadughu, nyenye nomwahendiwe mwakui gwa seria gwa njea aa mwere wama Kristo. Ahendeka vii ili modahe uunganiswa na mooya, gune mweso nare wafofolewe ugwakui ili gudahe omofafea Mungu nkharri. ⁵Gwa soko nare guhali aa mwere, nywera ya mahutie igauchwa oviungo vitru gwa njea aa seria na omefafeya mauti nkharri. ⁶Ila fanui gwaroghwerwa ufuma oo seria. Gwamekuea hali eyoo nareagughurie. Ili sese gudahe utrumeka uhali nempya aa nkoo, natri uhali aa khingi a aihada. ⁷Guhanye ntuni? Serani ni mahutie? La hashu. Hara oii, mwesenare ntina manya mahutie, nare tri gwa njea aa seria. Gwa soko narentiomanya osekha ginya seria nareetriohanya, "Oratamani." ⁸Ila mahutie egahanga chanya gwa amuri eyoo naegaera mokhare ane kela aina otamani. Gwa soko ovey negutriti seria akuya. ⁹Nane nare nemofanga ikhondo ramwandio naregutriti seria, ila nare aja amuri eyoo, ovey ogahanga ofanga, nane nakuya. ¹⁰Amuri eyoo nechu nare yoera ofanga ajio giferoa na ohendeka ikuya gune nee. ¹¹Gwa soko ove wajuuhanga chanya gwa amuri eyo na ajiuokhonga. Ukerea amuri esee, egamburagha. ¹²Oii seria ne njeru, na amurii eyoo ne njeru, aa trutriti, na njija. ¹³Oii fanui eyoo ne njija nare ikuya gune nee? Erahendeka oiii kamwe. Ila ovey, ili ogighee ne ovey hasa ukerea eroo nerija, egaera ikuya mokhare ane. Eyei nare ukerea amuri eyoo, ovey ohendeka ovey ino. ¹⁴Gwa soko gumanyie seria asili ayoo ne unkoo, Ila nene nemontu wa mwere. Narinjwa fang'e aa otromwa wa mahutie. ¹⁵Soko nenerehenda, tireelewe ijaa. Gwa soko ndo eroo nenereyajere orehenda, ntiorehenda, na naero netrireseghere, ndio nereyanjere. ¹⁶Ila nenerehenda eroo netrireyanjere, nugiyanja na seria kwamba seria nenjija. ¹⁷Ila fanui ntinene nkoo ane nenohenda rasee, ila ne ovey oroo neguekhaa mokhare ane. ¹⁸Gwa soko nemanyie mokhare ane, aaani mokhare a mwere wane, reti ekhaa intu nerija. Gwa soko nywera aa eroo ne rija inoo mokhare ane, ila ntiorehenda. ¹⁹Gwa soko eroo nerija nenereyanjere ntiorehenda, ila eroo nerivee ntio reyanja ndio norehenda. ²⁰Unemwese nohenda eronetireyanjere, nene trinemobinafsi nenerenda, ila ne ovey oroo neomong'e ane. ²¹Namanya, kake, efo kanuni mokhare ane ohenda eroo nerija, ila ovey trutriti wefoo mokhare ane. ²²Gwa soko nemefurahee seria ama Mungu gwa ontu wamong'e. ²³Ila nehengee kanuni neehiya oviungo vya mwere wane. Yoghwa veraa gunto aa kanuni nempya ugihaa rane. Yontenda nene nemateka wa kanuni aa mahutie neyoviungo vya mwere wane. ²⁴Nene nemontu wahuzuni! Neanyu nejunyokoa na mwere oroi waikuya? ²⁵Ila nohanya asii gune Mungu gwa Yesu Kristo Bwana witrui! Uii no. Nene mukhonjo gwa ihaa rane nometumekea seria ama Mungu. Ila, gwa mwere nometromekea kanuni aa ovey.

Chapter 8

¹Ufanui gutii eraghanuo raa ikua gwaavoo nevegene Kristo Yesu. ²Gwa soko kanuni aa nkoo aa ofanga oroo neugene Kristo Yesu watenda nene huru ghwege na kanuni aa mahutie na ikuya. ³Gwa soko iroo ne seria egaremwa ohenda gwa soko naree dekheku ukerea mwere, Mungu agahenda. Agamoroma mwanakwe gwa mofano wa mwere wa mahutie ahendeke sadaka aa mahutie, na agaramoa ovey okerea mwere. ⁴Agahenda vii ili maragheyo aa seria ehendwe mokhare itu, sese gutraenende gosambeya mantu aa mwere, ila gosambeya mantu aa nkoo. ⁵Avoo nevesambeya mwere veuhenda mantu aa mweere, ila avoo nevosambeya nkoo voyaghema mantu aa nkoo. ⁶Gwa soko ighemo ramwere ne ikuya, ila ighemo rankoo ne ofanga wamajeghana. ⁷Eyei negwasoko ighemo ra mwere ne ovey gunto aa Mungu, gwa soko erotii seria aa Mungu, naerodaha otii. ⁸Avoo nevosambeya mwere verodaha omoyanjisia Mungu. ⁹Ooo naoi, motrifo omwere ila onkoo, mwese trutri nkoo aa Mungu yodovaa mokhare anyu. Ila nemwese montu atina nkoo ama Kristo, mweso ntiwakwe. ¹⁰Nemwese Kristo wemokhare anyu, mwere wakuya gwa mamntu aa ovey, ila nkoo nempanga gwa mantu aa trutri. ¹¹Nemwese nkoo eyoo neamofofoe Yesu ufuma ugikuya yodova mokhare anyu, mweso oyoo newamofofoe Kristo ufuma ugwa akui ojomefa meere anyu ikuya nerefanga gwa njea aa nkoo akwe, neyodovaa mokhare itu. ¹²Oii no, anyadughu vane, sese gumadeni, ila tri gwa mwere ndo guishi gwa jinsi aa mwere. ¹³Gwa soko nemwahendeka modova gwa jinsi aa mwere, mwefife ukuya, ila nemwese gwa nkoo motoyasegha mantu aa mwere, nanye mojudovaa. ¹⁴Soko ginya nevaingi vorongerwa na nkoo a Mungu, avai ne vana va Mungu. ¹⁵Gwa soko nare motrina fokea nkoo aa otromwa morejee. Hiya ayo, mwafokee nkoo aohendeka ana, nech u gwa esee gurea," Abba, Baba!" ¹⁶Nkoo anyeso no yosudangea irambe remwe na nkoo itu kwamba sese gwang'inya vana Mungu. ¹⁷Nemwese guang'inya, ila gwa arende pia, arende vaa Mungu. Nasese guarende irambe remwe na Kristo, nemwese chugwa trutri na mweso ili gudahe uhumbuwa erambe remwe nayo. ¹⁸Gwa soko noyavaria maghaseko gwa ikhondo irei tri ntu nenagigheya na weru neojuroghowa gune sese. ¹⁹Gwa soko mantu ong'e veendie gwa lombe nenkuu oroghowa gwa ana va Mungu. ²⁰Gwa soko uombwa rong'e ugatiiswa fang'e aa ubatili, ti gwa masegho akwe, ila negwa soko aa mweso nare waviitisiye. Ne mokhare aitumaini ²¹kwamba uuombwa no ujuekwa oweru naofunywa ogoromwa wa ovirii, naokeywaa mukhare a weru wa ana vama Mungu. ²²Gwa soko gumanyie vii oumbwa naweso naguwa na oghaseka gwa ovai irambe remwe hata fanui. ²³Reoi gutrofo, ila nasee nguna malimbuko aa nko-nase nogufia unkoo itu, neguindie uhendwa ana, yaani ochoi wa meere itu. ²⁴Gwa soko negwa taraja erei gugachowa. Ila intu nareretarajewe neragighea gutrii taraja kaki, gwa soko neanyu neougiidie egoo neogekengee? ²⁵Ila neguiedie eroo neguti rekengee, guriidie gwa saburi. ²⁶Gwa njea eyeyo, Mwaho mweru noguguareya gwa olegheku witu. Gwa soko gutimanyie oromba ginya esegherwe, ila Mwaho mweru mweso gugumbea gwa ovaii negurodaha oyanywa. ²⁷Namweso neguhungea nkoo ugumanya ihaa ra Mwaho ne Mweru, gwa soko guomba gwa soko awe nevehuvie ughweya na mafenji aa Mungu. ²⁸Nase gumanyie gwavong'e nevemoyanjere Mungu, mweso uguhenda mantu ong'e kwa oja, gwa avoo vong'e nevaeraniwe gwa ikusudi rakwe. ²⁹Gwa soko avoo vong'e nevavamanyie ufuma asili, nanare wawachague ufuma asili vigighweywe na mofano wa Mwana wakwe, ili mweso ahendeke monyofafwa wa mwandio mukhare aanyadughu nevaingi. ³⁰Naavo nevabaghuwe ufuma asili, vasaa noagavaerana no. Na avoo newavaeranie, vasaaa agavavareya trutri. Na avoo nevavareywe trutri. navaa wavahumbua. ³¹Guhanye ntuni gunto aa mantu ayai? Mungu newahendeka weopeo itroo, ne aanyu newegunto itruu? ³²Mweso nearomorekea mwana wakwe imwene ila nare wamofunye gwa soko itu sese song'e ujuoria oriiugukiremea na mantu ong'e irambe remwe na mweso? ³³Neanyu neujuvasiraka anyochagulewa vama Mungu? Mungu ndio monyovavareya trutri. ³⁴Neanyu neujuvaramoa na ikuo? Kristo Yesu ndio nare wakuiye gwa soko itu, na ino aasaa, mweso nowaochiye. Namweso ugutrawaala irambe remwe na Mungu gune guna hesima, na ndio gugumbea sese. ³⁵Neayu neujutenga na uyanjo wama Kristo? Ovey, au sidaa, au maghaseko, au njaa, au uchii, au vetra, au ofanga? ³⁶Ginya nareeadikiwe," Gwa faida akoo guuragwa moitiku. Naregwavariye ginya nkhooyokikirwa." ³⁷Mukhare aamantu ayai ong'e sese guzaidi aa anyohuma gune mweso newaguyajie. ³⁸Gwa soko nashawisheka kwamba anyolia akui, wala ofanga, wa malaika, wala mamolaka, wala mantu neefo, wala mantu neejie, wala nguu, ³⁹wala ayoo neegunto, wala neefang'e, wala geumbe geuya gekaku, getrijodaha ugubaghua na uyanjo wa Mungu, nech u ne Kristo Yesu Bwana witu.

Chapter 9

¹Nohanya trutri gune Kristo. Ntiahanya uegheghe, na dhamiri ane yoshuhudea irambe remwe nane uu Mwaho ne Mweru, ²Kwamba guna huzuni nkuu na maghaseko nerohia mokhare aa nkoo ane. ³Kwamba nare seghere nene mokhonjo nelaanewe naubaghuwa kwenge na Kristo gwa soko anyadughu vane, avoo vaokoo wane gwa njea aamwere. ⁴Veso ne Vaisraeli. Nevina hali aaohendeka ang'inya, vaueru,wa maagano, na dahwa ya seria, umorumba Mungu, na ahadi. ⁵Veso nearongeri nechuh Kristo wajie gwa hesima uyaa mwere uroi-nechuh mweso ne Mungu waong'e. Namweso ahumbuwe khae na khae. Amina. ⁶Ila triese ahadi aa Mungu yaemwa udaheka. Gwa soko trikela montu negu Israeli ti Mwiisraeli watrutri. ⁷Nttoi na guofo wama Abrahamu neanakwe watrutri. Ila," neukera Isaka ufafo wakwe ujueranwa. ⁸Eyeyi nekwamba, ang'inya va mwere nti vaa Mungu. Ila ang'inya va ahadi veraviwe ginya ofafo. ⁹Maana erei ndio inene raahadi:"Mokhare aa ikhondo irei nejie, na Sara ujufewa mwana." ¹⁰Tri erei gutrofo, ila baada aa Rabeka ohanga ndaa gwa montu umwedu, Isaka tratra witu. ¹¹Kwamba ang'inya nare vakee vetrina fafwa na nareb akee atrina henda itu nerivee au nerijaa, ili ikusudi ra Mungu redahe uimeka, wala tri gwa ntendo, ila negwa soko auyoo newaeraniwe. ¹²Igahanywa gune mweso, "Nemokuu ujumotromekea ne monyui." ¹³Ginya nareaandikiwe: "Yakobo negamoyanja, ila Esau negamokiwa." ¹⁴Ukaki gujuhanya ntuni? Aha guna uzalimu gune Mungu? La hashu. ¹⁵Gwa soko guhanya gune Musa, "nijuhendeka nina rehema guuyoo nenejumohehemu, nanejuhendeka ninahoroma gwa oyoo nenejumohoromea." ¹⁶Kwa hiyo basi, tri gwa soko aa mweso neuseghetre, wala tri gwa soko aa mweso negudua, ila gwa soko Mungu, neguaghea rehema. ¹⁷Gwa soko mahada yuhanya gune Farao, "Gwa ikusudi erei maalumu negaguhumbua, ili nedahe oaghea nguu yane gune veve, naili rina rane redahwe ohanywa uguuremi wong'e." ¹⁸Oii no, Mungu una rehema umontu gekaku neomoyanjere, na gwa oyoo nearimoyanjere, ugumohenda mkaidi. ¹⁹Naujuhanya gune nene, "Nentuni kee ukenge ihutie? Neanyu nare wastahimili mantu akwe?" ²⁰Hiya ayo, montu, veve weanyu negujibu hiya na Mungu? Guna udaho gekeku wa monyoombwa ohanya oomombi, "Nentuni nare wantendie nene vii?" ²¹Aha moonyoomba atikwere trutri ugirongo uhenda ibele gwa matumizi maalumu ufuma ugighoo egego egego, na ibele renga gwa matumizi aa kela itiku? ²²Urii nemwese Mungu, nechuh una udaho woaghea ikuo rakwe na uhenda nguu akwe omanyeka, wastahili gwa ughemei wotosha mabele aa ikuo nareveandalewe gwa okunua? ²³Ore nempese nare wahenda vii ili adahe oakhea ukuu wakwe guntu aa mabele aa rehema, nare wadaha oyaandaa gwa soko aa uweru? ²⁴Ore mpese nare wahenda vii gune see, nechuh pia nare wagueranie, nti ufuma gwa Ayahudi, ila no ufuma gwa antu vaguuremi? ²⁵Ginya uguhanya nagune Hosea: "Nejuvaerana antu vane nare chuu ntiantu vane, na monyoyanjwa wakwe nare atrina yanjwa. ²⁶Naejuhendeka kwamba afoo naregwahanyiywe gune vesu, 'Nyeye motriantu vane,' avoo vejueranwa ' ana va Mungu nemofanga." ²⁷Isaya gurea uhuseana na Israeli, " Ginya ivarwa ra vana va Israeli mwese nare ginya mahau obahari, ijuhendeka nemasalia nevejuokolewa. ²⁸Gwa soko Bwana ujuhoa ukhani guntu aa ng'ee, rui na udaheki. ²⁹Naginya Isaya nareguhanya mwandio, "Ginya Bwana wamajesi atrina gureka unyuma ufafo gwa soko itu, nareguhendeka ginya Sodoma, na nanareguhendwa ginya Gomora. ³⁰Guhaya ntuni fanui? kwamaba antu vaguuremi nechuh nare verovenja trutri, vegahanga trutri, trutri gwa uhuvei. ³¹Ila Israeli, nare wafenjie seria aa trutri, atrina meghea. ³²Nentuni reoi? Gwa soko vetrina mefenje gwa uhuvei, ila gwa ntendo. Vegaghangukwa guntu aaigwe rogikwaa, ³³gina nare adaheka oandekwa, "Ravaa, narencha igwe rogikwaa mokhare aa Sayuni na mwamba wa hutia. Mweso neguhuvea uguerei arijoaibeka."

Chapter 10

¹Monyadughu, nia aa nkoo ane na irombi rane gune Mungu ne gwa soko awe, gwa soko aa wokovu wawe. ²Gwa soko novasuhudea vina juhudi gwa soko aa Mungu, ila nti gwa soko aa ihaa. ³Gwa soko vetrimanyie trutri aa Mungu, na vofenja ujenga trutri awe vesoo. Narentivaatiifu gwa trutri aa Mungu. ⁴Gwa soko Kristo ndio utimilifu wa seria gmwa soko a trutri aa momontu neguhuvea. ⁵Gwa soko Musa uguadeka uhusu trutri neyuja ufuma na seria: "Montu neguhenda trutri aa seria uguduva gwa trutri eyei." ⁶Ila trutri neyofuma na uhuvei yuhanya vii, "Utrahanye unkoo ako, 'Anyu neujuruma uenda ugirunde?' (Eyei neomwera Kristo fang'e). ⁷Naorahanye, 'Anyu neujusima mukhare aikhombo?'" (Eyei ni, omwera Kristo gunto ufuma uguakui). ⁸Ila yuhanya ntuni? "Ukhani wevivee navee, mukhare aa monmo wako na na unkoo ako." Usao neukhani wa uhuvei, nechuh gwa resee guhanya. ⁹Gwa soko mwese gwa momo wako gumuhanya Yesu gwa kua ne Bwana, na uhuvea unkoo akoo kwamba Mungu agamochoa ufuma ugikuya, ujuokoka. ¹⁰Gwa soko gwa nkoo montu uguhuvea nauhanga trutri, na gwa momo uguhanya uhanga ochoi. ¹¹Gwa soko iadeko rohanya, "Kela momtu neguhuvea atrijo aibeka." ¹²Gwa soko gutrii hiya aa Myahudi na Myunani. Gwa soko Bwana oyoyo ne Bwana wavong'e, na nemogwae gwa vong'e nevomwerana. ¹³Gwa soko kela montu neguretii rina rama tratra ujuokoka. ¹⁴Gwaore veudaha omwerana oyoo nearina huvea? Nagwaoree vodaha uhuvea gune mweso nevetrina motregheya? Navejotregheya orii negutii monyohubiri? ¹⁵Nagwaorii gudaha uranantia ukhani, isipokua varomwa?- Ginya nare aadikiwe, "Neore ginya meja meghuu a avoo nevhanya nkani ya uyanjo na yamantu nemaja!" ¹⁶Ila vong'e vetrina tregheya ukhani. Gwa soko Isaya uguhanya, "Bwana, Neanyu newatregheye ukhani witu?" ¹⁷Oii uhuvei gujaa gwa otregheya, na utregheya gwa ukhani wama Kristo. ¹⁸Ila nohanya, "Aha vetrina tregheya?" Ndio, gwa trutri ino. "Rori wawe wafuma inoo onji mukhare aa uremi wong'e, na nkani yawe yaenda ikhondo ra mwesio aa dunie." ¹⁹Zidi aong'e, Nohanya, "Aha Israeli atrina manya?" Mwandio Musa uguhanya, "Nijuvachokoza novahendea wivu gwa antu netii vaguuremi. Gwa njea aa uremi neutikeri uelewa, nijuvahongea mfaka mokasirike." ²⁰Na Isaya ne montu neatriotreja ino uguhanya, "Negahangeka naavo nare vetriofenja. Negagighea gwaavo nare vetriseghere." ²¹Ila gwa Israel yuhanya, "Matriku ong'e nare nanyoshie mekhono ane gwa avoo neveroo tii na gwa antu nevaghamu."

Chapter 11

¹Basi nohanya, aha, Mungu agavahitra antu vakwe? Hata gunyui. Gwa soko newayo ne Mweisrel, wa okoo wama Abrahamu, waikabila rama Benjamini. ²Mungu atrina vahitra antu vakwe, nareovamanyie ufuma mwandio. Aha motrimanyie iandeko rohanya orii uhusu Eliya, ginya nare wamosihi Mungu gunto aa Israel? ³"Bwana, vavaoragha aoni vakoo, navabomoa masabahu akoo. Nene nimwene nasagha, naveso vyeofenja uburagha nane." ⁴"Ila ijibu ra Mungu rohanya urii gune vee? "Nivaekie antu gwa soko ane veelufu saba neveromokurea Baali magoti." ⁵Oonai, ikhondo erei rafanui guna antu keevesaghie gwa soko aibaghua raa neema. ⁶Ila nempese gwa neema, nti gwa ntendo kake. Hiya ayo neema itijuhendeka neema kake. ⁷Nentuni fanui? Intu nare Israeli yorefenja, etinarehanga, ila anyohwanwa vegarehanga, navaoya vegavewa uito. ⁸Neginya nare eandikiwe: "Mungu wavafa nkoo nentu, miho ili vetraone, na matree ili vetratregheye, faka ikhondo irei." ⁹Na Daudi uguhanya, "Reka meza yawe naihendeka wavu, moregho, ikhondo rogwa, na orefeya hiri dhidi awe. ¹⁰Reka miho awe ehendewe utiku ili vetra dahe uona. Wende vahulamia meghongo awe matriku ong'e." ¹¹Ila nohanya, "Aha, vaghangukwa mfaka vagwa?" Irahendeka oii kamwe. Hiya ayo, gwa oremwa gwawe, ochoi waghea uguoremi, ili veso vayo vehendeywe wivu. ¹²Fanui nemwese uemwa gwao nee ughae wa oremi, na mwese ideo hanga neughwae wa mataifa, ni gease geke ijuhenda udaheka gwao? ¹³Na fanui neeghetiye nanye antu va ugreumi. Gwa soko nahendeka nemotume wa ouguoremi ouya, nugibunea huduma ane. ¹⁴Wei nejuvahendeya wivu avoo nevemwere umwedu na nee. Wie gujuvachoa antu akei. ¹⁵Soko nemwese uhitra gwao ne mayanjo ouremi, ifokewa nawe rejuhendeka reuri ila ufanga ufuma ugikuya? ¹⁶Mwese nkharu ya mwandio ne akiba, ndio ginya eree ughoo ga utruu. Mwese mwiri ne akiba, na masanja no oii. ¹⁷Ila nemwese guna masanja atremwa, mwese veve, isanja romahaka ra mozeituni, ugafandewa mukhare ayo, na mwese nare wasiriki nayo umirii aa ughwae wa mozeituni, ¹⁸utragisifu gunto aa masanja. Ila nemwese mogisifu, triveve negumeeareya mirii, ila miiri ndo ejareye nene. ¹⁹Ila ujuhanya, "Masanja nare aremiwe ili nedahe ufandewa ugitrina." ²⁰Esee ne trutri. Gwa soko aideo uhvea rawe avoo nevaremiwe, ila veve ugaemeka ijaa gwa soko aa uhuvei wako. Utragiheme veve gwa ughumbua gunto ino, ila treja. ²¹Soko nemwese Mungu atrinayarekea masanja aa asili atrijuguhoromea nave pia. ²²Ravaa, no, ntendo nenjija na ukhae wa Mungu. Gwa ikhondo remwedu, ughae ugaja gunto aa Wayahudi nare vague. Ila gwa ikhondo renge, ujaa wa Mungu gujaa gunto ako, mwese ujuekhaa uguujaa wakwe. Newadea henda oii nave ujuhitra kwenge. ²³Na oii, mwese vetrohenda gwa odea uhvea gwawe, vejufandeywa kange. Maana Mungu ukweti udaho wawavandea kaki. ²⁴Gwa soko nemwese nyenye nare mwatremiwe unji gwa asili aa mozeituni woomahaka, na hiya ayo aa asili mwafandewe omozeituni neujaa, tiino gwa Wayahudi, neveginya masanja aa asili udaha ufandewa kake mokhare aa mozeituni wawe vesoo? ²⁵Gwa soko anyadughu tiseghere moramanye, uhusu na siri eyei, ili kwamba motrahendeka na ihaa mokhare oghema gwanyu nyenye aghonjo. Gepehi egei ne kwamba ughamu wafumue uu Israel, mpaka udaheka gwa mataifa negujjaa. ²⁶Oii Israel vong'e vejuokoka, ginya nare ehadewe: "Ufuma Sayuni ujuja Moghomoi. Ujuoheya ovee ufuma gune Yakobo. ²⁷Naerei rejuhendeka irakanuo rane irambe remwe naveso, ikhondo nenejuheya mahutie awe. ²⁸Gwa ufande umwedu uhusu ukhani, vekiwa gwa soko anyu. gwa ikhondo rompeo gwa soko aa ubaghuu wa Mungu, vayanjwa gwa soko aava tratra. ²⁹Gwa soko dahwa na ietranwa ra Mungu otrobadileka. ³⁰Gwa soko mwandio nyenye naare mwahendi mahutie gune Mungu, ila fanui mwamefokea rehema gwa soko oasi gwao. ³¹Gwa nje eyeyo, fanui Wayahudi avai vahenda mahutie. Mafunyeo ayoo ne kwamba otokana na horoma nemwaifewie nyenye vodaha nofofokea rehema. ³²Soko Mungu wavarutea antu vong'e uguovee, ili adahe ovahoromea vong'e. ³³Ginya ghwaee inoo hekima na mahaa aa Mungu! Retruhungewa iraghanuo rakwe, na njea yakwe itromanyeka! ³⁴Maana neanyu newamemanya nia ama Bwana? Au ni anyu wahendeka mosei wakwe? ³⁵Au neanyu mwandio newamofie Mungu intu, ili ajurefewa kake?" ³⁶Gwa soko ufuma gune mweso, na gwa njea akwe na gune mweso, mantu ong'e efoo. Gune mweso uhendeka weru khae na khae. Amina.

Chapter 12

¹Ufanui nevaera, anyadughu, gwa horama yama Mungu, mefunyi meere anyu ehendeke dhabihu ne mpanga, nenjeru, neyoyanjwa na Mungu. Eyei ndio ibada anyu neeina maana. ²Wala motra sambeye ginya oremi useghetre, ila mofeneguwe gwa ohendwa kake nia yanyu. Hendi vii modahe oyamanya mafenji aa Mungu nemajaa, omoyanjisia naneedahekie. ³Gwa soko nohanya, gwa soko aa neema nenamefiwe, kwamba kela montu newefoo hafoo atrafekerie gunto akwe ukea eyoo neuseghetrwe afikerie. Ila, emoseghetre afikerie gwa ihaa, ginya nare Mungu wavafa kela montu gease fulani gaa uhuvei. ⁴Gwa soko gukeri viungo veengi omwere umwedu, ila viungo vong'e vina mwemo umwedu. ⁵Oii oii, sese negovaingi gumwere umwedu gune Kristo, na viungo mokela montu gune moyakwe. ⁶Gukeri karama niikwengi na kwengi ginya neema nemwafiwe. Nemwese karama aa montu neonabii, na amehende gulingana na uhuvei wakwe. ⁷Ne mwese karama aa montu ne huduma, na aromeke. Namoooya newahendeka wina karama oofundisia, na, afundisie. ⁸Ne mwese karama aa montu ne faraja, na, afariji. Nemwese karama amontu ne ufunya, ahende oii gwa okarimu. nemwese karama amontu neotrongerieria, na retrendeke gwa oravywa. Nemwese karama amontu ne ooghea horoma, narehendeke gwa furaha. ⁹Uyanjo utrahendeke na onafiki. Ohiti ovey; moyakwatie ayoo nemajaa. ¹⁰uhusu uyanjo wa anyadughu, giyanji nyenye gwa nyenye. uhusu hesima, gehesimu nyenye gwa nyenye. ¹¹Uhusu ino, motrahendeke mwaleghu. Uhusu nkoo, hendeki mwina lombe. Uhusu Bwana, motromekii. ¹²Yanjii gwa wijaghumbuo nemookeri uhusu matriku neejie. Mohendeke na wendei omatratrizo anyu. Modove omarombi. ¹³Mosiriki omahitaji anyohuvea. Fenji njea nenyengi yoaghea ukarimu. ¹⁴Vatakeii baraka vong'e nevevatesa nyee; movabariki nwala motravalalani. ¹⁵Yanji irambe remwe naavo nevoyanjaa, reii irambe remwe naavoo nevore. ¹⁶Mohendeke nania imwedu nyenye gwa nyenye. Morafikerie gwa ugihumbua, ila vayanji antu va hali afang'e. Motrahendeke mwina hesima gunto aa maghemmo anyu nyenye aghonjo. ¹⁷Motra morefe montu gekaku ove gwa ovey. Hendi mantu nemaja gwa antu vong'e. ¹⁸Mwese yudaheka, ginya nare eekiwe gwanyu, mohendeke na majeghana na antu vong'e. ¹⁹Anyoyanjwa, motragirefeya gesasi nyenye gwa nyenye, ila repishi iramuo ra Mungu. Gwa soko ehadewe, " 'gesasi ne gane; Nene nejurefa,' uguhanya Bwana." ²⁰"Ila nemwese movee wako wina njaa, molesie. Newina nywera, monyosie. Gwa soko newahenda oii, ujumofa makaa aa motro gunto aitre rakwe." ²¹Otrahumwe na ovey, ila uhume ovey gwa ujaa.

Chapter 13

¹Moonkoo ehendeke na otii gwa mamolaka agunto, gwa soko gutrii mamolaka ila efumie gune Mungu. Na mamolaka neeifoo yaekiwe na Mungu. ²Ufanui wasoo neguhitra mamolaka esee ugumehitra amuri aa Mungu; naavoo nevemehita vejufokea hukumu gunto awe aghonjo. ³Gwa soko anyotrawala tri itisio gwa antu nevina ntendo njija,ila gwa avoo nevina ntendo nembee. Aha ugusegha otreja mamolaka? Henda ne majaa, na ujusifewa nayo. ⁴Gwa soko ne motromami wa Mungu gune vee gwa soko ayoo nemaja.Ila nemwese ujuhenda nemavee,treja;gwa soko atio ifanga bila sababu.Gwa soko ne motromami wa Mungu, monyo refa gesasi gwa ikuo gunto aoyoo neguhenda ovey. ⁵Gwa hiyo useghetre utii, tri gwa iragahnuo gutrofu,ila na gwa dhamiri pia. ⁶Gwa soko eyei no gurefa kodii. Gwa soko anyo mamolaka nevaa Mungu, neveendeleo uhenda intu erei. ⁷Morefi kela montu itu neguvadai: kodi umontu neustahili kodi; ushuru gwa oyoo neustahili ushuru; hofu gwa oyoo nrustili hofu; hesima gwa oyoo neustshili hesima. ⁸Motradaiwe itu gekaku, ila gugiyanje sese gwa sese. Gwa soko loyoo negumoyanja jirani wamedaha seria. ⁹Gwa soko, " Otrijozini,utrijuoragha,otrijuhempa,utrijusegha," na mwese guna amurii mbuya pia,ajumuleswa mokhare aa sentesi eyei: "Ujumoyanja jirani ako ginya veve mokhonjo." ¹⁰Uyanjo otrimozuru jirani akwe. Ufanui,uyanjo neodaheki wa seria¹¹Gwa soko eyei, momanyie ikhondo, kwa neikhondo rofuma otroa. Gwa soko ochoi witu wahuvea inoo ukea ikhondo eroo nare guhuvie mwandio. ¹²Utriku uendeleo, namomwe oendeleo. Nagueke upeo ntendo yakiti, naguyae silaha ya weru. ¹³Naguenende ijaa, ginya uweru, tri gwaserehe ya ovey naoghari. naguraenende uzinaa au nywetra netrodaheka oghiywa, natrii oofitina au wivu. ¹⁴Bahu gumoyae Bwana Yesu Kristo, nagutraeke ikhondo gwa soko ameere, gwa nywera yayo.

Chapter 14

¹Mofekei montu gekaku neatina nguu uguuhuwei, bila ufunya irakanuo guhusu maghemu akwe. ²Montu omwedu ukeri uhuwei wolila intu gekaku, mooya nemozaifu ugulia nyanyi gutufo. ³Montu negulia kela intu atramozarau oyoo neatrolia mointu. Namweso neatrolia mointu atramohukumu oyoo negulia mointu. Gwa soko wamofokea. ⁴Veve weanyu, veve neguhukumea motromami nech uwa montu ong'e? Ne osonge ama Bwana wakwe uguemeka au ugugwaa. Ila ujuhumbuwa, gwa soko Bwana gudaha omohenda aemeke. ⁵Montu umwedu ugusamini itriku remwedu ukea matriku mauya. Mouya no gusamini matriku ong'e. Momontu neashawisheke ugihaa rakwe moghonjo. ⁶Mweso usuu negukwarea itiku, ugukwarea gwa soko ama Bwana. Nagwaosoo negulia, ugulia gwa soko ama Bwana, gwa soko ugumofaa Mungu asii. mweso neatroo lia, ugugighiya ulia gwa soko ama Bwana. namweso nogufunya asii gune Mungu. ⁷Gwa soko gutrii negudovaa gwa chanya akwe, nagutrii neufaire gwa soko akwe mweso moghonjo. ⁸Gwa soko nemwese gudovaa, guduvaa gwa soko ama Bwana. Naneahendeka kukuya, kukuya gwa soko ama Bwana. Nemwese kukuya au gudova uchugwe guughwae wama Bwana. ⁹Gwa soko ne ikusudi rama Kristo agakuya naoishi kake, kwamba ahendeka Bwana wa antu vong'e neakui nanevedovaa. ¹⁰Ila veve, gwa soko ekee ugumuhuku monyodughu ako? Navee, nesoko ugumozarau monyodughu ako? Gwa soko sese song'e guju sima ugitrumbe rairamoo ra Mungu. ¹¹Gwa soko eadikiwe, " ginya nodova," uguhanya Bwana," Gune nee kila iruu rejughuwa, na mooremi ujufunya ujaa gune Mungu." ¹²Uii no, momontu ujufunya ivaria rakwe moghonjo gune Mungu. ¹³Uii no, guraendele kake ugihekumea, ila hiya ayoo amoa vii, kwamba gutrii neujueka gekwazo au moregho gune monyadughu akwe. ¹⁴Nemanyie nanayanjiswa gune Bwana Yesu, kwamba gutrii intu nenajisi gesoo. Ne gwa mweso tu negudhani gekaku ne najisi, gwa soko gune mweso ne najisi. ¹⁵Ne mwese gwa soko aa malewa monyadughu ako uguhuzuneka, utroenenda kake uguuyanjo. Otramofire gwa malewa akoo montu nech uwa soko ama Kristo agakuya. ¹⁶Ufanui motra rufusu ntendo yanyu nenjija ehende antu uvazihaki. ¹⁷Gwa soko ufalme wa Mungu tri gwa soko aa malewa na mantu onywaa, ila ne gwa soko atrutri, majeghana, na iyanja mokhare aa Mwahu ne mweru. ¹⁸Gwa soko oyoo negumotromekea Kristo gwa jinsi eyei Wayanjwa na Mungu na antu novamoyanja. ¹⁹Ufanui no, nagusambeye mantu amajeghanana mantu neyumojenga montu na moyakwe. ²⁰Otra fire mwemo wa Mungu gwa soko aa malewa. mantu ong'e trutri ne maeru, ila neguvee gwa montu oyoo nech gulia na gumohenda agwee. ²¹Neguja udeo ulia nyama, wala unywa divai, wala intu gekaku nech uwa resee monyodughu ako uguhorewa. ²²Ohuvei oroi maalumu neoketi, ieke kati avee moghonjo na Mungu. Waferoka oyoo neatrogihukumu moghonjo ugweeroo neureyanjere. ²³Neukere mashaka wahukumewa newahendeka gulia, gwa soko etrofuma na uhuwei. Naitu gekaku negetrofuma na ohuvei ne ovee.

Chapter 15

¹Fanui sese negukeri nguu guseghetrwe guhoe uzaifu aa awoo nevezaifu, na gutriseghetwe ugiyanjisia sese aghonjo. ²Namomontu amoyanjisie moyakwe gwa soko neintu nerijaa, gwa ilengo ro mojenga. ³Gwa soko hatra Kristo atrina gipendekeza mweso. Hiya ayo, nare ginya nare eandikiwe, "Matroki avoo nevagutrokie ag'anga nene." ⁴Gwa intu gekaku negarongee ohadewa, rahadewe gwauguelekeza, gwa ikusudi kwamba ukera ughemei na ukerea utiwa nkoo na mahada gwaho gunawijaghumbui. ⁵Fanui Mungu wa ughemei nawotia nkoo avafe uhendeka na nia sawa gwa kela umwedu ulingana na Yesu Kristo. ⁶adahe uhenda vii gwa nia emwedu modahe omohumbua gwa meomo anyu omwedu Mungu na tratra wama Bwana witu Yesu Kristo. ⁷Ufanui moghenyefi mokela montu, ginya Kristo ginya nare wavafokee, gwa weru wa Mungu. ⁸Kwani nohanya vii Kristo wahendwa motromami wa tohara gwa soko aa trutri aa Mungu. Agahenda vii ili kwamba adahe umareya ahadi nareyafunyywe gune vatratra, ⁹na gwa mataifa umotukusa Mungu gwa neema akwe. Ginya nare ehadewe, "Ufanui nejufunya sifa gune vee omataifa na oemba sifa gwa rina rako." ¹⁰Kake yuhanya, "Yanjii, nyenye antu vamataifa, itrambe remwe na antu vayo." ¹¹Nakake, "Mosifu Bwana, nyenye mataifa ong'e reka antu vong'e vamataifa vemosifu mweso." ¹²Kanke Isaya uguhanya, " gujuhendeka guna itrina rama Yese, na umwedu neujuemeka naotawala gunto amataifa. mataifa vejuhendeka namatumaini gune mweso." ¹³Fanui Mungu wa tumaini avaijuye iyanja rong'e majeghana na uhuvea, ili kwamba modahe uzidi ugitumaini, gwa nguu ya Mwaho Mweru. ¹⁴Nene no nashawishewa na nyee, anyadughu ane. Nashawishewa kwamba nanye aghonjo mwaijuywa naujaa, mwaijuywa na mahaa ong'e. Nashawishewa kwamba, nyenye nomodaha ughimiza kela umwedu na moyakwe. ¹⁵Ila noadeka gwa ugijaghumbua ino gune nyee gunto aa mantu fulani ili uvakhumbukeya kake, soko agefewa nenafiwe na Mungu. ¹⁶Gefawa egei nare kwamba nedahe uhendeka motromami wama Yesu Kristo nare watromiwe omataifa, ugifunya ginya kuhani wa injili ama Mungu. Narenodaha uhenda vii ili ugifunya gwane gwa mataifa kwamba gwayanjwa, gwabaghuwa na Mungu gwa njea aa Mwaho Mweru. ¹⁷oii iyanja rane regene Kristo Yesu na gune mantu aa Mungu. ¹⁸Gwa soko tijudaha usoya uhanya intu gekaku ila Kristo wakamilisia ukerea nene utii wamataifa. Mantu ayai adahwa gwa ukhani na ntendo, ¹⁹gwa nguu ya iraghea na mantu osahangaza, na gwa nguu ya Mwaho Mweru. Eyei nare kwamba ufuma Yerusalemu, na uzunguka kwenge ginya Iliriko, nedahe omehoa unji gwa udahiki wa ukhani wama Kristo. ²⁰Gwa njea eyei, nia ane ahendeka umetangaza injili, ila tri afoo Kristo umanyiekie gwa rina, ili kwamba tadahe ujenga gunto aa mosingi wa montu mooya. ²¹Ginya nare ahadewe: " Nechu gwa mweso vetikweri habari yakwe agaja vejumwona, na avoo nevetrina motregheya vejumotregheya." ²²Ufanui nare naghiywa ikhondo reingi uja gune nyee. ²³Ila fanui, trikeri kake ikhondo omekoa eyei, na nahendeka nejusegha gwa meakha mengii ujaa gune nyenye. ²⁴Oii ikhondo erei nenenda Hispania, ninamatumaini ovaona nenakera, na naodaha otrowa njea ane na nyee, baada ohendeka nayanjaa ushiriki na nyee gwa ikhondo renyui. ²⁵Ila fanui nokaa Yerusalemu uvahudumea anyohuvea. ²⁶Maana nareavayanjisiye antu va Makedonia na Akaya Uhenda ichangizo maalumu ugwa atruki mokhare aa anyohuvea kuko Yerusalemu. ²⁷Hono, nare gwa uyanjo wawe, na trutri, vahendeka anyo daiwa. Maana naahendeka mataifa vasiriki umantu age nkoo, vodaiwa na veso pia uvahudumea omantu neveyaseghetre. ²⁸Ufanui, ikhondo nenadaha vee nauhendeka naudaheki ra nkhari eyei gune veso, nene nejuenda unjea irambe remwe nanye kuko Hispania. ²⁹Nemanyie vii, ikhondo nenejie gune nyee, nejie uguudaheki wa baraka yama Kristo. ³⁰Fanui novaera, anyadughu, gwa Bwana witu Yesu Kristo, na gwa uyanjo wa nkoo, kwamba mosiriki irambe remwedu nanee omarombi anyu Mungu gwa soko ane. ³¹Ombi kwamba nedahe ochowa ufuma gune veso nevetrina utii moghare aa Yudea, na kwamba huduma ane kuko Yerusalemu edahe ufokelewa na aumini. ³²Ombi kwamba nodaha uja gune nyee gwa iyanjaukerea mafenji aa Mungu, na kwamba nidahe uhendeka irambe remwe nanyee, uhanga utroiya. ³³Na Mungu wa majeghana ahendeke nanye nyong'e. Amina

Chapter 16

¹Nomokabidhi gune nyee Fibi dada wanyu,nechu motromami wa kanisa neroo Kenkrea, ²ili kwamba modaha mofokea gune Bwana. Hendi vii uguresee nerina dhamani gavaumini, moemeke irambe remwe nayo ugintu gekaku nejuhendeka nauriseghere. Gwa soko mweso moghonjo wahendeka mohudumu wavaingi,na gwa ajili ane nene moghonjo.³Moramoche Priska na Akila, anyo henda mwemo irambe remwe nane gune Kristo Yesu, ⁴nechu gwa odovo wane vegaeka odovo wawe ofera veso aghonjo. Nufunya asi gune veso, na tri nene nimwene, ila nagwa makanisa ong'e aamataifa. ⁵Reramoche ikanisa neroghao. Moramoche Epanieto monyoyanjwa wane, nechu nemonyo fafwa wa mwandio wama Kristo mokhare ama Asia.⁶Moramoche Mariamu nechu wahendie mwemo gwa bidii gwa soko anyu. ⁷Moramoche Androniko na Yunia, majamaa ane, na arugwa irambe remwe nane. Nivamohimu mokhare ametume, nechu narevarongee umomanya Kristo nare nene nkee. ⁸Moramoche Ampliato, monyoyanjwa wane gune Bwana⁹Moramoche Urbano, monyohenda mwemo irambe remwe nane gune kristo, na Stakisi monyoyajwa wane. ¹⁰Moramoche Apele, monyo yanjwa gune Kristo. Varamoche vong'e nevenyumba ama Aristobulo. ¹¹Ndamocha Herodioni, jamaa ane. Ndamocha vong'e neveonyumba ama Narkiso, nevegene Bwana. ¹²Ndamocha Trifaina na Trifosa,nevhenda mwemo gwa bidii gune Bwana. moramoche Persisi monyoyanjwa, newahenda mwemo ino gune Bwana, ¹³Ndamocha Rufo, newahoaniwe gune Bwana na yiu wakwe na wane. ¹⁴Moramoche Asinkrito, Flegoni, Herme, Patroba, Herma, na anyadughu vong'e neveeirambe remwedu. ¹⁵Ndamocha Filologo na Yulia, Nerea na dada akwe, na Olimpa, na anyohuvea vong'e neveerambe remwe. ¹⁶Ndamocha momontu gwa ugiromia gwa weru. Makanisa ong'e gune Kristo yovaramocha. ¹⁷Fanui novaa sihi, anyadughu, ghemi guvasaa novohenda mofaghatro na uemei. Voenda hiya na mafundisio nechu mwaghodio ugifundisia. Geferui mofume gune vasaa. ¹⁸Gwa soko antu ginya avai vetromotromekea Kristo Bwana, ila ndaa yawe aghonjo. Gwa nkhanu yawe nentotru na dahwa ya oegheghe voghonga nkoo ya antu nevetrikeri ovey. ¹⁹Gwa eragheo raotii wanyu momoghea momontu. Oiii, nayanja gunto anyu, ila nevasseghere nyee mohendeke na mahaa umantu nemaja, namotrahendeke na hatia osonge aa ovey. ²⁰Mungu wamajeghana atrochelewa umomareya serani fang'e aa meghoo anyu. Neema ama Bwana Yesu Kristo ehendeke irambe remwe nanyee. ²¹Timotheo, monyo henda mwemo nane, uguvaramocha, na Lukio Yasoni na Sospeter, jamaa yane. ²²Nene, Tertio, nenaohadie waraka oroi, novaramocha gwa rina rama Bwana. ²³Gayo, newatunzie na gwa ikanisa rong'e, rovaramocha. Erasto, monyo ekaa hela wa moji, guvaramocha, irambe remwe na Kwarto ne monyadughu. ²⁴(Hendeka umakini: unakala atrutru a mwandio, mokere oroi utrifo. Ravaa Warumi 16: 20. "Neema ama Bwana Yesu Kristo ighae nanye nyong'e. Amina.")²⁵Fanui gune mweso neukeri udaho wohenda mwemeke ughweya na ukhani na mafundisio ama Yesu Kristo, ughweya uroghuo wofihwa gwa ikhondo nereifu inoo, ²⁶ila fanui adaheka uroghowa na ohendwa omanyeka na mahada aa aoni ughweya na amori aa Mungu wa ghae naghae, gwa oitreghei wa uhuvei mokhare amataifa ong'e?²⁷Gune Mungu imwene newina hekima, ukerea Yesu Kristo, guhendeke na uweru ghae na ghae ong'e. Amina

1 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, niwaitraniwe na Kristo atrendeke mutrumami gwa mafenji a Mungu, na Sosthene muna witru, ²ugikanisa ra Mungu nirifo u Korintho, gwa avoo nivitrendewe wakfu gini Yesu Kristo, avoo niviitraniwe vitrendeke vaeru. Guvahadia avoo vong'e niviurihanya rina rama Bwana witu Yesu Kristo u ng'i ong'e, Bwana wawe na witu. ³Neema na uhuvii itrendeke nanyee ufuma gini Mungu tatra witru na Bwana witru Yesu Kristo. ⁴Matriku ong'e numurumba Mungu wane gwasoko anyu, gwasoko a neema ya Mungu ni Kristo Yesu wavaflee. ⁵Uvatrendiee mu aghwai u kila ikhondo, u mahanyo na mahaa ong'e. ⁶Uvatrendiee aghwai, gina usudanga uhusu Kristo kwamba wahwanyuwe atrendeke tutri mukhatru anyu. ⁷Uyi mutukefewa karama yo nkho, gina mwina hamu oindia ufunuo wama Bwana witru Yesu Kristo. ⁸Ujuvakakufia nanye mfaka ighondo ra mwesio, ili motrahanywe gwa mavee itiku rama Bwana witu Yesu Kristo. ⁹Mungu nemwaminifu nare wavaeranie nyenye uguosereka wa mwana wakwe, Yesu Kristo Bwana witu. ¹⁰Fanui novaseya kaka vane na dada vane, ukerea rina rama Bwana witu Yesu Kristo, viii nyong'e moyanjee, na gutrahendeke guna wiaghane mokhare anyu. Novaseya vii modove irambe remwedu mokhare aa nia imwedu na uguikusudi remwedu. ¹¹Kwani antu vaa nyumba ama Kloe vapenjaa kwamba guna wiaghaneii neweendele mokhare anyu. ¹²Nina maana eyei: Kela montu wanyu

uguhanya, " Nene newama Paulo," au " Nene newama Apolo", au "Nene newama Kefa" au "Nene newama Kristo".
¹³Ahaa! Kristo weaghanekie? Ahaa! Paulo agasolubewa gwa soko anyu? Ahaa! Mogaoywaa gwa rina rama Paulo?
¹⁴Nohanya asii gune Mungu gwa soko tina oyaa montu yeyote, ila Kristo vina Gayo. ¹⁵Eyei nare kwamba montu yeyeto nareguhanya mwa oyiywe gwa rina rane. ¹⁶(Pia nare navaoyiye novonyumba ama Stephania. Gunto aahafo, tune mwese mwaoyiye montu onge gekaku).¹⁷Gwa soko, Kristo atrinantuma uoyaa ila utranantia ukhani. atrinantuma utranania gwa nkhanu ya ihaa ragebinadamu, ila gwa nguu ya mosalaba wama Kristo netroheywaa.
¹⁸Gwa soko kerii amo salaba neugheu gwa avoo nevekuya. Ila gwa avoo ne Mungu guvachoa, ne nguu ya Mungu.
¹⁹Gwa soko ehadewe," Nejufira ihaa raavoo neevina ihaa. Nejufira imanya gwa avoo nevina ihaa."²⁰Weguwei montu newina ihaa? Weguwei neukeri elimu? Weguwei monyohanya neguseya uremi uroi? Ahaa, Mungu atrina meferoa hekima aouremi uroi uhendeka uheu? ²¹Ufuma ighondo ronyuma uremi hekima ayoo etrina momanya Mungu, nareemoyanjisiye Mungu uguugheu wayo woviraa ili ochoa avoo nevehuvea.²²Gwa Ayahudi voweia ishara na mantu oghofia na gwa Ayunani vofenja ihaa. ²³Ila gumotranantia Kristo newasulubewe, nechu movee gwa Ayahudi na neugheu gwa Ayunani. ²⁴Ila gwa avoo nevaetraniwe na Mungu, Ayahudi na Ayunani, gumotranantia Kristo ginya nguu ya ihaa ra Mungu. ²⁵Gwa soko ugheu wa Mungu una ihaa ukea wamwanadamu, na ugharao wa Mungu wina nguu inoo ukea mwanadamu. ²⁶Ravaa ietranwanwa ra Mungu gunto anyu, kaka na dada vane. Trivaingi vanyu nare mwina ihaa ulingana na mwanadamu. Trivaingi vanyu mogafafwa guukuu. ²⁷Ila Mungu agabaghua vintu nevigheu vya uguuremi ili uviabisha nivina ihaa. Mungu agabaghua neretina nguu uguuremi ugeaibisha negina nguu. ²⁸Mungu agabaghua ego negina hali aa fag'ee nanegahitriwe uguuremi. Agabaghua na mantu nareetrina hesimewa nauhendeka intu, gwa uvihenda trintu mantu neetrin ugwaee.
²⁹agahenda vii ilaatrarendeke montu newina soko ogibuna usonge akwe. ³⁰Gwa soko aaroo ne Mungu warehendie, fanui mwemong'e ama Kristo Yesu, nechu wahedekie hesima gwa soko itru ufuma gune Mungu. Nare trutri itu, uweruu na uchoi. ³¹Ginya mantu neagighea, ginya ihada rohanya," Negugisifu, ugugisifu gune Bwana."

Chapter 2

¹Narenegaja gune nyee kaka na dada vane, tinaja gwa nkhani aa shawishewa na ihaa ginya nare naranantiye trutri neegifihie uhusu Mungu. ²Negaamua ntamanye intu gekaku nare neeirambe remwedu nanyee ila hiya na montu umwedu Yesu Kristo, na mweso newasulubewa. ³Nare niirambe remwe nanyee ugugarao, na uguovaa, na ughaghatra ino. ⁴Na kheri ane na uranantia gwane nare trii gwa maneno osawisewa na ihaa. Hiya ayoo, nare omodhihirisha Mwaho na nguu yakwe, ⁵ili vii uhuvei wanyu urahendeke uguihaa ragebinadamu, ila mughatre aa nguu yaa Mungu. ⁶Funui gumeeghetia hekima moghatre aa antu nevakuu, ila tri hekima aa uremi uroi, au aa anyo trawala gwa ighondo erei, nechueveokea. ⁷Hiyaayo, gumereghetia hekima ama Mungu mukhatre aa trutri neegifihie, hrkima neefihiwe nechueveokea Mungu wamechegue ikhondo ronyuma aa uweru witrui. ⁸Gutirii monyo trawala yeyote ighondo erei newamemanyie hekima eyei, Mpese vamemanyie gwa ighondo eroo, gwayo vetrina mosulubisha Bwana wa weruu. ⁹Ila ginya ehadewe, "Mantu negutirii riho rayaonaa, gutirii getree negayatregheya, mawazo itrinaghema, mantu ne Mungu wayaadaa gwa soko aa avoo nevemuyantere mweso." ¹⁰Ayai ne mantu ne Mungu wayaroghoa gune see ukerea Mwaho, Gwa soko Mwaho uguhungeya kela intu, hata mantu aa mung'e aaMungu. ¹¹Gwa soko neanyu neumanyie maghemoo aa montu, ila ne nkoo amontu mokhatre akwe? Oii no, gutirii montu neumanyie mantu aa mong'e aa Mungu, ila ne mwaho wa Mungu. ¹²Ila gutrina fokea nkoo aa uremi, ila Mwaho neufumie gune Mungu, ili gudahe omanyaa gwa urekei mantu negwafeiwe na Mungu. ¹³Guhanya mantu ayai gwa maneno, nechueveokea hekima amontu etrodaha ofundisia, ila nechueveokea Mwaho ugugufundisia. Mwaho uguhaya maneno aageroho gwa hekima aageroho. ¹⁴Montu netrii wageroho atriofokea mantu aa Mwaho wa Mungu, gwa soko asaa gune mweso neugheue. Atrodaha yamanyaa gwa soko yomanywa gwa mwaho. ¹⁵Gwa oyoo wageroho uguhukumu mantu ong'e. Ila uguhukumewa na vauya. ¹⁶"Neanyu negudaha oyamanyaa maghemoo ama Bwana, nechueveokea omofundisia mweso?" Ila guketri maghemoo ama Kristo.

Chapter 3

¹Nanee, kaka na dada vane, tinahanya nanyee ginya antu vageroho, ila ginya antu vagemwere. Ginya na ang'inya nevanyui gune Kristo. ²Navanywesiye mayaa natrii nyama, gwa soko nare motridahekie ulia nyama. Nafanui mokee motridahekie. ³Gwa soko nyenye kee mwantu va mwere. Gwa soko ovey na ugibuna agighea mokhare anyu. Ahaa, motrodova ugighweya na mwere, na ahaa, motroenenda ginya kawaida agebinadamu na? ⁴Gwa soko umwedu uguhanya "Nomosambeya Apolo," motrodova ginya anadamu na? ⁵Apolo neanyu? na Paulo ne anyu? Atromami vamontu oyoo nemwamohuvie, gwa momontu ne Bwana wamofie mantu ohenda. ⁶Nene negafandea, Apolo wahendea maje, ila Mungu wakhuria. ⁷Oii, tri newafandie wala newahendee maje ukhere intu. Ila ne Mungu negukuria. ⁸Fanui negufandea naneguhendea maje vong'e vesawa, namomontu ujuphokea dahwa akwe ugighweya na mwemo wakwe. ⁹Gwa soko sese guanyohenda mwemo wa Mungu, nyenye mwembugha ama Mungu, ijengo ra Mungu. ¹⁰Gwa soko aa neema aa Mungu nenafewie ginya monyojenga nemokuu, narenemosingi, na moouya ugujenga gunto ayoo. Ila montu neahendee moghondanei ijaa ginya gujenga gunto ayoo. ¹¹gwa soko gutrii moouya negudaha ujenga mosingi oouya ino auro newajengiwe, nechuh ne Yesu Kristo. ¹²Fanui, mwese umwedu wanyu ugujenga gunto akwe gwa dhabihu, hela, magwe aa dhamani, metre, mahoa, au (nyasi), ¹³mwemo wakwe ujukhunukhuwa, gwa mwanga wa momwe ujugigheywa. Gwa soko ejumanyiswa na motro. Motro ujusoya ughamu wa mwemo wa kela montu newarehendie. ¹⁴Mwese intu lolote montu newarejengie rejusagha, mweso ujufokea dahwa. ¹⁵Ila nemwese mwemo wa montu ujuhia gwa motro, ujuhanga hasara. Ila mweso moghonjo ujuchowa, ginya oii uheywa umotro. ¹⁶Motrimanyie nyenye nemweihekali ra Mungu na kwamba Mwaho wa Mungu ugudovaa mokhare anyu? ¹⁷Mwese montu newafira ihekalu ra Mungu, Mungu ujumofira montu usuu. Gwa soko ihekalu ra Mungu neriero, naoi nanyee. ¹⁸montu atragighonge mweso moghonjo, ginya mweso mokhare anyu ugughema ukeri hesima ugighondo erei ra fanui, ahendee ginya "mogheu" nahafu ndo ujuhendeka una hesima. ¹⁹Gwa soko hesima aa uremi uroi ne ugheu usonge aa Mungu, Gwa soko ehadeve, " Uguvaghwara anyu hesima gwa ovey wawe" ²⁰Nakhanke " Bwana omanyie maghemu aa montu neuna busara na ubatili. ²¹Oii montu atragibunie mwanadamu! Gwa soko mantu ong'e neanyu. ²²Mwese ne Paulo, au Apolo, au Kefa, aunuremi, au odovo, au ikuya, au mantu neefo, au nejuhendeka efoo. ong'e neanyu, ²³na nyenye mwevama Kristo na Kristo ne wama Mungu.

Chapter 4

¹Vii ndio ginya montu guguvarya sese, ginya aromami vama Kristo na mawakili va siri yatruturi yama Mungu. ²Mokhare aerei, negesegetre gwa uwakili nevii kwamba vehedekewa anyotumaenewa. ³Ila gune nene neintu rinyui ino kwamba nohukumewa na nyee au hukumu agebinadamu. Gwa soko tighukumu hata nene moghonjo. ⁴Ntighukumu nene, eyei etrina maaana kwamba nene nina truturi. Ne Bwana ugung'ukumu nene. ⁵Oii no, motramehanye hukumu gunto aintu gekaku nekee ighondo rekee retrina ghea, nekee atrinajaa Bwana. Ujuyaera uweru mantu neegifihie uwiru na urughua makusudi aa nkoo. Nahafo ndio kela montu ujufokea ujaa wakwe ufuma gune Mungu. ⁶Fanui, kaka na dada vane, nene wayo na Apolo natromea kanuni eyei gwa soko anyu. Ili kwamba ufuma gune sese modaha ugifundisia maana aa ihanyo, " Uraede inoo ginya nare guhadewe." Eyei nekwamba gutrii montu wanyu negugibuna gunto aa mooya. ⁷Soko neayu neguona hiya kati anyu navaoya? Ne ntuni nekwere utrina gefokea ndende na? Mwese wadaha ugefokea ndende, onentuni mogibuna ginya nare motrinahenda oii? ⁸Gwaghonda mokheri vyong'e nechu naremosethe! Mwaghonda wahanga ugwa! Mwandia otrawala-na kwamba momiliki zaidi itroo! truturi, novatakea umiliki neuja ili gudahe umiliki song'e. ⁹Ufanui noghema Mungu wagueka sese metume ginya uguaghea guvaa mwisio mokhare aa mokhere wa maaadamano na ginya antu nevahukumewe ughunuwa. Gwahendeka ginya itamasha gwa uremi, gwa malaika na gwa anadamu. ¹⁰Sese gwa heu gwa soko ama Kristo, ila nyenye mwanyo hekima gwa soko ama Kristo. Gwakewa, ila nyenye muna nguu. Mohesimewa, ila sese guzaraulewa. ¹¹Hata fanui guna njaa na nywera, gutrikeri masaa, guna meegho, na kanke gutrikeri sehemu odova. ¹²Guhenda mwemo gwa nguu yong'e, gwa meghono itru aghonjo. Negwazaraulewa, gubariki. Ighondo neguteswa, gughemeya. ¹³Negurokwa, gusocha gwa ufoo. Gwahendeka, na kee guvarwa ginya uhitruwa na uremi na mafara gwa mantu ong'e. ¹⁴Twoohadea mantu ayai uvaabibisia nyenye, ila uvasokea nyenye ginya anane nenevayanjere. ¹⁵Haka kama mokeri aalimu makhomi elfu gune Kristo, motrikheri vatratra vaininge. Gwa soko nahendeka tratra wanyu mokhare ama Yesu Kristo ukerea ukhani. ¹⁶Oii novasihi monyegheye nene. ¹⁷Esee ndio soko namoromie Timoseo, monyoyanjwa wane na mwana mwaminifu gune Bwana. Ujuvakumbukeya njea yane ukerea Kristo, ginya novafundisia kela sehemu nakela moikanisa. ¹⁸Fanui baadhi anyu vegibuna, navohenda ginya tijoja kanke gune nyee. ¹⁹Ila nejie gune nyee ikhondo triiriifu, nemwese Bwana wayanja. Nahafo ndio nejumanya trinkhani yawe gutrofo nevegubunea, ila nejuona nguu yawe. ²⁰Gwa soko uremi wa Mungu utrionkhani ila ugunguu. ²¹Moseghere ntuni? Nejee gune nyee na mwanga nampa gwa uyanjo na gwa nkoo nepoo?

Chapter 5

¹Gwa tregheya nkhani kwamba guna (zinaa) mokhare anyu, aina aa (zinaa) nechu etrifo atra mokhare antu vauremi. Guna ukhani kwamba umwedu wanyu uguraa na mokhema wama tratra wakwe. ²Nanyee mogibuna! Hiya ayoo jamoseghetrwe mohuzuneke? Osoo newahenda oii utakewe aheywe mokhare anyu. ³Ila nechu tiirambe remwedu nanyee gemwere lakini neerambe remwedu geroho, nadaha umohukumea osoo negutrenda oii, ginya nejanefoo. ⁴Nemorana irambe remwedu gwa rina rama Bwana witrut Yesu, na nkoo ane efoo hafo ginya gwa nguuru yama Bwana witrut Yesu, nadaha omohukumu montu oyoi. ⁵Nadaha omofaa serani montu oyoi ili mwere wakwe odahe ofirwa, ili nkoo akwe edahe ochowa itriku rama Bwana. ⁶Ugibuna gwanyu trii ntu nerija. Motrimanyie chachu nkeii yofira mwirondo neoukuu? ⁷Gioii nyenye aghonjo chachu aghingi, ili mohendeke idonge nerifia, ili kwamba mohendeke mokate neoutriuchachulewa. Gwa soko, Kristo, Mwana wa nkoo witrut wa pasaka yakikirwa. ⁸Ufanui neguserehekee karamu tri gwa chachu aghingi, chachu aa tabea nembee na ovey. Hiya ayo, guserehekee na mokate neutrihendewa chachu auginyopia gwa trutri. ⁹Narenahadee ukheri ane vii motragughanje na anzinzi. ¹⁰Tina maana azinzi va uremi oroi, au na gwa avoo nevina nywera au wanyoheyeya au anyoromba sanamu gwa oekhaa kwenge nayo, onareevaseghere mofume uguuremi. ¹¹Ila fanui novahadea motragighanje na montu gekaku negueranwa kaka au dada gune Kristo, ila ugudova uguunzinzi au nemonyosegha, au monyoheyeya, au moromba sanamu, au monyotrokana au moghari. Wala motralie nayo montu namna esee. ¹²Ofanui nejugehusisha uvahukumea avoo neveoji aa kanisa? Hiya ayoo, nyenye motrinavahukumu nevemong'e aa kanisa? ¹³Lakina Mungu uguvahukumu neveuji. "Moheyi montu nemoovu mokhare anyu"

Chapter 6

¹Umwedu wanyu newahendeka wina itatizo na moyakwe, ugusoya uenda omahakama aa antu nevitrina trutri kuliko usonge aaumini? ²Motrimayie kwamba aumini vejuhukumu uremi? Na mwese mojuhukumu uremi, motriodaha oamoa mantu netrii amohimu? ³Motrimanyie kwamba gujuvahukumu malaika? Gwa geasi gekee inoo, gudaha oamoa mantu aodovo oroi? ⁴Mwese gudaha ohukumu mantu aodovo uroi, nentuni mosoya otroa masitaka ugwaantu nevetrioemeka usonge aa kanisa? ⁵Nohanya ayai gwa aibu anyu. Gutri monya ihaa mokhare anyu wotosha ueka mantu sawa kati amonyadughu na monyadughu? ⁶Ila ginya eree fanui, monyohuvea umwedu uguenda omahakama dhidi aa monyohuvea mooya, na namashitraka asaa yoekwa usonge aa hakimumu neatriohuvea! ⁷Truti nevii kwamba guna matatizo mokhare Akristo neaaera usumboi gune nyee. Nentuni motraghaseke gwane mavee? Nentuni moyanja oghongwa? ⁸Ila mwahenda nemave na oghonga vauya, na vasaa ni kaka na dada vetruu! ⁹Motrimayie kwamba netri va trutri vetriju uridhi uremi wa Mungu? Motra amini oegheghe. Oasherati, anyorumba sanamu, azinzi, anyohenda aghosia ayawe, anyolawiti, ¹⁰ahembi, araku, aghari, anyoheheya, anyotrokana-gutrii mokhare aywe neujuuridhi uremi wa Mungu. ¹¹Navasa narebaadhi awe nenyee. Lakini mwadaha uoywa, lakini mwadaha uerwa, lakini mwadaha ubaghuwa gune Mungu, lakini mwahendwa trutri usonge aa Mungu gwa rina rama Bwana Yesu Kristo na gwa Mwaho wa Mungu witru. ¹²"Mantu ong'e nehalale gune nene", ila tri kela intu rekeri faida. "Mantu ong'e ne halale gune nene," lakini ntijo trawalewa na gemwedu gaai. ¹³"Malewa negwasoko aanda, na ndaa ne gwa soko aa malewa," lakini Mungu ujuyayaghaya ong'e. Mwere utriombwa gwa soko aaukahaba,hiyaayo, mwere negwa soko ama Bwana, na Bwana ujuuhudumea mwere. ¹⁴Mungu agamofofoa Bwana na sese pia ujugufofoa gwa nguu yakwe. ¹⁵Motrimanyie kwamba meere anyu ekere muunganeko na Kristo? Modaha ore uviheya viungo vyama Kristo na uenda uviunganisia na kahaba? Erodaheka! ¹⁶Motrimanyie kwamba neguungana na kahaba wahendeka mwere umwedu nayo? Ginya ihada rohanya, "Vavere vejuhendeka mwere umwedu." ¹⁷Lakina neguugana na Bwana uguhedeka nkoo imwedu irambe remwedu nayo. ¹⁸Medoi zina! "Kela ihutie negurehenda montu ni unji na mwere wakwe. Lakini zinaa, montu uguhenda ihutie gunto aa mwere wakwe moghonjo. ¹⁹Motrimanyie vii meere anyu neihekalu ra Mwaho ne Mweru, negudovaa moghare anyu, oyoo nare mwafeiwe ufumagune Mungu? Motrimanyie kwamba tri nyenye gutrofo? ²⁰Kwamba mogaghowa gwa thamani. Ofanui mohumbui Mungu gwa meere anyu.

Chapter 7

¹Uhusu mantu nemwayahadee: Guna ikhondo ne moghosia utakewe atrarae na mokhema wakwe. ²Ila gwa soko aa masoiswa nemaingi aa zinaa momoghosia ahendeke wina mokhema, na momokhema ahendeke ukerii moghosia. ³Moghosia utakewe amofe moghema haki aa ndoa, na oioi na moghema gune moghosia. ⁴Tri moghema neukeri nguu gunto aa mwere wakwe, ne moghosia wakwe. Na oioi, moghosia namweso atrighetri nguu uu mwere wakwe, ila moghema akwe. ⁵Motragighiye nemokaoraa nyong'e, ila mogiyanjeye gwa ighondo maalum. Hendi oii ili uhanga ighondo ramarombi. Nahafo modaha ugisokea kanke irambe remwedu, Ili serani arajewasoya gwaoria geasi. ⁶Ila nohanya mantu ayai gwa hiari natriginya amuri. ⁷Nosegha momontu ahende mwenee ginya neere. Ila momontu ukeri karama akwe ufuma gune Mungu. Uyoi wina karama eyei, na oyoo wina karama eyoo. ⁸Gwa avoo nevetrioghowa na vajane nohanya vii, neguja gwao nemwese vasagha bila uoghowa, ginya nere nene. ⁹Ila nemwese vetroadaha ugighiya, veseghetre veoghowe. Gwa soko gujaa gwao uoghowa guliko uakaa na nywera. ¹⁰Fanui gwa avoo neveoghowe novafa amuri, ntinene ila ne Bwana. " Moghema atragibaghue na moghosia wakwe." ¹¹Ila nemwese wagibaghua ufuma umoghiosia wakwe, asaghe oii bila uoghowa au hiya ayo vegisokea na moghosia wakwe. Na "Moghosia atramofe talaka moghema akwe." ¹²Ila gwa avoo nevasaghie, nohanya- nene, tri Bwana- kwamba vii ginya monyandughu gekaku ukeri moghema neatrihuvea na warizeka udova nayo, atritakewe amoreke. ¹³Mwese moghema ukeri moghosia neatrihuvea, na mwese ugurizeka odova nayo, atramoreke. ¹⁴Mwese moghosia neatrihuvea uguoywa gwa soko auhuvei wamoghema wakwe. Namoghema neatrihuvea uguoywa gwa soko aamoghiosia wakwe neguhuea. Hiya na hafo vanavanyu neverohendeka vaero, ila gwa trutri vaerwa. ¹⁵Ila moyako nearohuea newaenda neafwaye. Gwa namna esee, kaka au dada atotrungwa na maafeyo awe. Mungu wagueranie gudove gwa majeghana. ¹⁶Ugumanya oreo mwese moghema, wefojodaha omochoa moghohi? Nampa uguona uree mwese moghosia, wefojodaha omochoa meghema? ¹⁷Momontu adove odovo ginya Bwana narewagawa, momontu ginya Mungu narewavaeraneso. Oroi neorongereri wane gwa makanisa ong'e. ¹⁸Wefo nare watahirewe nerewaetranwa ohuea? Atrasoye ofwaya ihada ra tohara akwe. Wefo gekaku newaeraniwe uguhuvei atrinatahirewa? Atritakewe utahirewa. ¹⁹Gwa erei ahendeke watahirewa na neakeeatrina tahirewa gutrii ovey. Negini ovey neutii amurii ya Mungu. ²⁰Kela montu asaghe uwetranwa nechuu nare waetranwa na Mungu uhuea. ²¹Nareomotromwa nare Mungu waguerana? Utrajali guhusu rasee. Ila nemwese ugudaha uhendeka wehuru, henda oii. ²²Gwa omwedu newaetraniwe na Bwana ginya motromwa ne montu huru gune Bwana. ginya, umwedu newehuru narewaetraniwe uhuea ne motromwa wama Kristo. ²³Mwadaheka ughuwa gwa gharama, uyi mutratrendekhe mwatrumwa wa ntu. ²⁴Kaka na dada vane, ugudovo kilamtu witrui narii gwaitranwa uhuvia, gusaghe gina uyii. ²⁵Fanuyi, havo wong'e nichu vitriong'oeckhamwe, ntikhetri amuri nifumie gini Bwana, lakini nuvafa mang'emo ane gina niri. ²⁶Gwa huruma ya ma Bwana, niyamikhie Kwa hiyo nughema uyi gwa sokho ausumbufu, ni vija mung'osia asang'e gina wiri. ²⁷Utrungiwe gwa mukhema na giafiyo ga ndoa? utrasighe uhuru gufuma gurisii. Una uhuru ufuma umukhema au utrinaoghowa? utrafenye mukhema. ²⁸Ila nimwese woghoe, utrinatrenda mahutrie. Nampese umukhema utrina ong'owa niwaoghowa, utrinatrenda mahutrie. Khi avo nivigioghoa vihangha mahangaikho aina sia na sia. Nene nisighitre nivaheye gwa asa. ²⁹Ila nuhanya vii, kaka na dada vane, ikhondo ikhufiye. Gufuma fanuyi na nigwendeke, awo nivikhetre akhema viduve gina vitrikhetri. ³⁰Wong'e nivina huzuni vagitrende gina nitrina huzuni, na vong'e niviyanjitre, mpese na vetriyanjitre na vong'e nivighua intu gikhakhu, mpese navitrimiliki intu lolote. ³¹Na wong'e nivihangaikha na uremi, vatrendekhe vitrina gishughulishia nayo. Gwasokho mitindo a dunia ofikha mwisio wayo. ³²Neseghetre mohendeke mwehoro gwa masumbufu ong'e. Moghosia neatrioghoa ugugisughulisia na mantu neemohusu Bwana, ginya emoyanjisia mweso. ³³Ila moghosia neuoghoe ugugisughulisia n mantu auremi, ginya yomoyanjisia moghema, ³⁴wabaghuka. Mwanawakwe neatrioghowe au kee bikira ugugisughulisia na mantu neemohusu Bwana, namuna ogibaghua na mwere na nkoo. Ila moghema neoghowe ugugisughulisia na mantu aa uremi, namuna omofurahisia moghosia wakwe. ³⁵Nohanya vii gwa faida anyu nyenye, na ntiohenda moregho gune nyenye. Nohanya gwa soko netrutri, ili kwamba modaha ugieka wakfu gune Bwana negutrii gekwazo gekaku. ³⁶Ila nemwese montu ugughema atrodaha omohendeka gwa hesima mwanamwali wakwe, gwa soko aa hisia yakwe inanguu ino, reka agioghoe nayo ginya uyanjere. Tri ovey. ³⁷Ila nemwese wahoa maamuzi odeaooghoa, na gutrii haja omolazimisia, na mwese gudaha umetrawala njaa akwe, ujuhenda ijaa nemwese atrijomwoghoa. ³⁸Oii, negumooghoa mwana mwali wakwe ahende ijaa, na montu gekaku neguamoa udea uoghoa ujuhenda ijaa inoo. ³⁹Moghema utrungiwe na na moghohi neeke mofanga. Ila nemwese moghohi wakuya, wehoru uoghowa na montu gekaku neomoyanjere, ila ukerea Bwana gutrufu. ⁴⁰Kee omamuzi ane, ujuhendeka wina furaha ino mwese ujudova ginya weere. Na noghema vii nane nina Mwaho wa Mungu.

Chapter 8

¹Fanui uhusu malewa neaafunyyiwe sadaka gwa sanamu: gumanyie vii "sese song'e gukweri ihaa." Ihaa roera ugihumbua, ila uyanjo ugujenga. ²Nemwese guna montu gekaku uguhanya omanyie intu fulani, montu usuu akee atrimanyie ginyaeseghetrwe amanye. ³Ila nemwese montu umwedu wanyu newamoyanja Mungu, montu usuu umanyikie nayo. ⁴Oouhusu ulia malewa neafunyyiwe sadaka gwa sanamu: gumanyie vii "sanamu triintu uguuremi urui," na gwa soko gutrii Mungu ila neumwedu tu." ⁵Gwa soko nevaingi neveetrwanwa meungu neugirunde na uguuremi, ginya veere "meungu na mabwana nevaingi." ⁶Ilachuu gunesee guna Mungu umwedu tu nechu ne Tratra, mantu ong'e efumie gune mweso, nasese guduva gune mweso, na Bwana umwedu Yesu Kristo, nechu gune mweso mantu ong'e vahendeka efoo, na gwa soko akwe sese gwefo." ⁷Ooonaoi, ujuzi oroi utrifo mong'e akela montu. Hiyaayo, vaoya vaseriki ibada rasanamu ighondo raghinge, na fanui volia malewa ayai kana kwamba ne entu nerafunyyiwe sadaka aa sanamu. maghemo awe yayaghaywa gwa soko itrina nguu. ⁸Lakina malewa itrijogudhibitisia sese gune Mungu. Sese gutriave ino nemwese gwadea olia, na gutrivaja ino negwahendeka gulia. ⁹Ila hendeki momakini kwamba uhuru wanyu utrahendeki sokho omosokosa oyoo nezaifu uguuhuwei. ¹⁰Naghema vii montu waguona, veve neukeri ujuzi, ugulia malewa moghate aa ihekalu ra sanamu. Dhamiri aa montu osoo itrojodhibitika namweso alie mantu neaafunyyiwe sadaka gwa sanamu? ¹¹Ufanui gwa soko aa imanya rako ra truti gunto aa asili a sanamu, kaka au dada ako newezaifu, nechu Kristo agakuya gwa soko akwe, uguuraghwa. ¹²Oii, neguhenda ovey dhidi aa kaka na dada vako na uifaria dhamiri yawe neiizaifu, motrenda ovey dhidi aa Kristo. ¹³Oii no, nemwese malewa yohenda uhendeki omovee gune va kaka au dada, ntijulia nyama kamwe, ili ntajuhenda kaka au dada vane vegwe.

Chapter 9

¹Nene ntihuru? Nene ntimotume? Nene ntinamwona Yesu Bwana witru? Nyenye motrinkari ya mwemo wane gune Bwana? ²Nenahendeka nene ntrimotromwa gwa antu vauya, gunyui nemotume gune nyee. Gwa soko nyenye moghondekie uraghea antu utume wane gune Bwana. ³Uroi ndio utetesi wane gwa avoo nevyong'ungea nene. ⁴Aha gutrikeri haki olia na unywa? ⁵Gutrikeri haki ohoa moghema neuhuvie ginya vohenda metume vauya, na anyadughu vama Bwana, na Kefa? ⁶Nampa ne nene nimwene na Barnaba nechu gusegetwe guhende mwemo? ⁷Neanyu neguhenda mwemo ginya mosikae gwa gharama yakwe moghonjo? Ne anyu neuyajere mozabibu na atralie nkharo yayo? Au neanyu negudema mwirundo naaranywe maya ayoo? ⁸Ahaa nohanya ayai gwa mamolaka agebinadamu? Seria no etrohanya ayai? ⁹Gwa soko ehadewe oseria ama Musa, "utramotrunge ng'ombe itre neyolia nafaka." Ne trutri kwamba afai Mungu umejali ng'ombe? ¹⁰Nampa ahaa atrohanya ayai gwa soko itru na? ehadewe gwa soko itu, gwa soko mweso usuu negurema nafaka useghetre areme gwa matumaini, naosuu neguvuna useghetre avune gwa matarajeo oo hangea omavuno. ¹¹Neahendeka vii gwavandie mantu aa mwahu mokhare anyu, Aha! Ne ihanyo rikuu gune see gwavunie mantu aa mwere ufuma gune nyee? ¹²Neahendeka vauya vahangie haki eyei ufuma gune nyee, Ahaa! Sese triino na? Hata oii, gutrina medai haki eyei. Hiya ayo, gugaghemeya hali yong'e badala ohendeka guavee gwa ukhani wama Kristo. ¹³Motrimanyie kwamba vong'e nevyehenda mwemo ugihekalu uhanga malewa awee ufuma ugihekalu? Motrimanyie vii vong'e nevyohenda mwemo omadhabahu vohanga eroo nerafunywa omadhabahu? ¹⁴Gwa njea eyeyo, Bwana wahanyiye vii neveorantia ukhani vedahe odovaa ufuma na ukhani usoo. ¹⁵Ila ntina vadai haki yong'e iyiii. Na tihadea ayai ili itu gekaku rehendeke gwa soko ane. Nebahu nene nekuye kuliko montu gekaku uhenda ubatili naugihumbua gwane. ¹⁶Gwa soko nenorantia ukhani, ntikeri soko ogibuna, gwa soko netekewe nehende vii. Na ole wane nenadea urantia ukhani! ¹⁷Gwa soko nenahenda vii gwa hiari ane, nekeri thawabu. Ila neahendeka trigwahiare, nkee nekeri ijukumu rohendeka newakili. ¹⁸Ahaa thawabu ane nentuni? Nechu nurantia, nejufunya ukhani bila gharama na negutriti utromea gwa truti ane nenemekeri mokhatre aa ukhani. ¹⁹Ila nechu janhuru gwa antu vong'e, nahendekie nemotromwa wa antu vong'e, ili nedahe uvafa nevaingi inoo. ²⁰Gwa Ayahudi nareneginya Moyahudi, ili nevafe Ayahudi. Gwa avoo nevefang'e aa seria, nare neginya umwedu wawe newefang'e aa seria ili nevafe avoo nevefang'e aa seria. Nahendie oiii ila nene nare ntifang'e aa seria. ²¹Gwa avoo neveunji aa seria, nare neumwedu wawe unji aa seria, ila nene nare ntuiji aa seria aa Mungu, ila ufang'e aa seria ama Kristo. Nahendie oii ili nevafe avoo nevyonje aa seria, ²²Gwa avoo nare anyonge nane narenemonyonge, ili nevafe avoo nevanyonge. Nahendeke nefo uhali yong'e gwa antu vong'e, ili gwa njea yong'e nedahe ovachoa antu vakei. ²³Nane nuhenda mantu ong'e gwa soko aa ukhani, ili nedahe usiriki ubaraka. ²⁴Motrimanyie kwamba ugetregheana vong'e nevegikeya vughua mbio, lakini montu nogufokea dahwa neumwedu? Oii ghuii mbio ili mohange dahwa. ²⁵Mwana mechezo ugugighiya gwaong'e negumafundisio. Vasaa vohenda oii ili vefokee sogweda neyuruveka, ila sese gudua ili guhange sogweda neetruruveka. ²⁶Ufanui nene ntiudoa bila soko au noghwa ngumi ginya noghoa hewa. ²⁷Ila noughasia mwere wane nauhenda ginya motromwa, ili nenajaodaha uvarantia ukhani antu vauya, nene moghonjo nehendeke ntimontu wohitruwa.

Chapter 10

¹Neseghetre nyenye momanye kaka na dada vane, kwamba vii vatratra vitu nare vefang'e aa irunde navong'e vakere ugiambo. ²Vong'e vegabatiswa vehendeke vama Musa mokhare aa irunde na mokhare aa irambo, ³na vong'e vegalia malewa ayayoayayo aa mwaho. ⁴Vong'e veganyua genywaji igegoigego ga mwaho. Soko narevanyue ufuma umwamba wa nkoo nechunareuvasambeye, na mwamba usuu nare Kristo. ⁵Ila Mungu atrinayanjiswa ino na nevaingi vawe, na maiti yawe igahunuwa ugijangwa. ⁶Ochu mantu ayai ong'e nare wiraghei gune see, ili sese guhendeke gutriatu vosegha mantu nemave ginya naveso narevahendie. ⁷Motrahendeke mwanyaromba sanamu, ginya vauya vanyu nare veere. Eyei nare ginya nare ehadewe, "Antu vegaikhaa vang'e nauywa, na vegaukaa uina gwa nywera ya mapenzi." ⁸Gutrahende mantu nemave (uasherati) ginya avoo nevaingi nevahendie. Vakuya antu antu makumi avee na morandaru gwa soko esee ⁹Nagutragighonge omusoisia Kristo, ginya nevaingi vawe narevahendie navafrirwa na njokhaa. ¹⁰Namoranung'uneke, ginya nevaingi vawe narevanung'uneka navafrirwa na malaika wa ikuya. ¹¹Uchu mantu asaa egahendeka gwa eraghea gune see. Ahadewa ili eguonye sese - negwaghemawe gwa odovoo witu wonyuma. ¹²Ufanui kela montu neugighengee uimekie ahendeke uimekie ijaa ili atrajugwa. ¹³Gutirii isoiswa neravahangie nyee neretri kawaida aa mwanadamu. Ila Mungu ne mwaminifu. Atriju vareka mosoiswe ukerea udaho wanyu. Irambe remwe na isoiswa mweso ujuvafa ighondo rofumea, ili modahe usinda. ¹⁴Oii no, anyoyanjwa vane, medoi ibada aa sanamu. ¹⁵Nohanya nanye ginya antu nevikeri ihaa, ili moramoe gunto aintu nenorehanya. ¹⁶Gekhombe ga baraka negubariki, tri usereka wa saghami ama Kristo? Mokate oroo neguunania, tri usereka wa mwere wama Kristo? ¹⁷Gwa soko mokate neumwedu, sese neguvaingi gumwere umwedu. Sese song'e gufokea umwedu gwa irambe remwedu. ¹⁸Varavii antu va Israeli: Aha! Avoo vong'e nevolia sabihu tri anyo siriki omasabahu? ¹⁹Nohunya ntuni fanui? Kwamba sanamu nentu? Au malewa neafunywa sadaka gwa sanamu ne ntu? ²⁰Ila nohanya gunto a mantu ayoo nevyuyafunya sadaka antu neapagani va Uremi, kwamba veufunya mantu ayai gwa mafefo na tri gwa Mungu. Nane ntriseghetre nyenye mogiareye na mafefo! ²¹Motrodaha uywera gekombe gama Bwana na gekhombe gama mafefo. Motrodaha ohendeka mona usereka umeza ama Bwana na umeza amafefo. ²²Nampa gumohendeya Bwana nkoo nembee (wivu) Guna udaho ino ukea mweso? ²³"Mantu ong'e ne atrutri," ila triong'e neefaire. "Mantu ong'e ne atrutri," lakini ntionge neyovajenga antu. ²⁴Gutirii naumwedu nereujufenja nemaja akwe gutrufo. Hiya ayo, kela montu nareujufenja nemaja amoyakwe. ²⁵Modaha olia mointu nerogigireo bila uweya -weya gwa soko aa (dhamiri). ²⁶Soko "uremi ne ugwae wama Bwana, na mantu ong'e neyoijweya." ²⁷Na montu neatrwiohuvea newakaribisia ulia, na mosegha uenda, lii intu gekaku nemofewa bila uweya maswali aa (dhamiri). ²⁸Ila nemontu wawaera, "Maleya ayai efumie na sadaka ya apagani," motralie. Eyei ne gwa soko akwe newaguire, na gwa soko aa (dhamiri). ²⁹Nanee ntiumanisia (dhamiri) yanyu, ila (dhamiri) aauyo mouya. Gwa soko nentuni wirekei wane uhukumewe na (dhamiri) aa montu mouya ³⁰Neahendeka nene notromea malewa gwa asii, nentuni netrokwe gwa intu nenarefunyeya asii? ³¹Oi no, intu gekaku nemonyua au nemolia, au gekaku nemohenda, hendi ong'e gwa soko aa uweru wa Mungu. ³²Motravakoseshe Ayahudi na Ayunani, au ikanisa ra Mungu. ³³Soii ginya nene nenosoya uvayanjisia antu vong'e gwa mantu ong'e. ntiufenja ino ane moghonjo, ila anevaingi. Nane nohenda vii ili vehange uchowa.

Chapter 11

¹Nsambei nene, ginya nane nenomosambeya Kristo. ²Fanui novahumbua gwa soko aa ginya mokumbukie omantu ong'e. Novahumbua gwa soko mwayakwarea mafokeo ginya nare nayaetrie gune nyee. ³Uneseghete momanye kwamba Kristo neitrwe ga kela moghosia, na moghosia neitrwe ra moghema, na kwamba Mungu neitrwe rama Kristo. ⁴Momoghosia neguromba au negufunya uoni nekhunu ukhumbie itrwe ugugiabisia itrwe rakwe. ⁵Ila momoghema negufunya au uguoma uoni alafu itrwe rakwe rewazi ugugiabisia itrwe rakwe moghonjo. Gwa soko neginya neumweiwe. ⁶Neahendeka moghema atri ju kumba itrwe rakwe, na atrenwe njee yakwe ihendeke kufei. Gwa soko neahendeka aibu moghema utrena njee yakwe au umweywa, basi nekumbe itrwe rakwe. Kwani itritakewe moghosia ukumba itrwe rakwe, gwa soko mweso neiragheo ra weru wa Mungu. Ila moghema neweru wa moghosia. ⁸Soko moghosia atrinafuna gwa moghema. Ila moghema agafuma gwa moghosia. ⁹Wala moghosia atrinaumbwa gwa ajili aa moghema. Ila moghema ndo waumbiwe gwa soko aa moghosia. ¹⁰Eyei ndio soko moghema useghetwe uhendeka ishara aa mamolaka gunto aa itwe rakwe, gwa soko aa malaika. ¹¹Hata oii, gune Bwana, moghema atrifo imwene bila moghosia, au moghosia negutirii moghema. ¹²Soko ginya moghema agafuma uu moghosia, oioi moghosia agafuma gwa moghema. Na mantu ong'e yofuma gune Mungu. ¹³Hukumu nyenye aghonjo: Aha! neguja moghema amuombe Mungu nekunu itrwe rakwe remwarii? ¹⁴Aha ata asili gutrufo etrofundisia kwamba moghosia newahendeka wina njee nendifu ne aibu gune mweso? ¹⁵Aha asili etrovafundisia kwamba moghema newahendeka njee nendifu neuweru gune mweso? Soko wafewa njee isii nendifu ginya isaa rakwe. ¹⁶Ila neahendeka montu gekaku ugubisana gunto aerei, sese gutrikeri namna mbuya, wala makanisa aa Mungu. ¹⁷Omaragheyo neejie, nene ntwivahumbua. soko nemogironda, ntrii gwa faida ila negwa hasara. ¹⁸Soko mwandio, notregheya kwamba nemwatrana ukanisa, guna mwighaneko mokhare anyu, na gwa sehemu nohuvea. ¹⁹Gwa soko nelazima guhendeke guna ugisia mokhatre anyu, ili kwamba avoo nevayanjiywe vemaneyeke gune nyee. ²⁰Gwa soko nemotrana, nemogelia ntrimalewa ama Bwana. ²¹Nemolia, momontu gulia malewa akwe moghonjo kabla avauya nevekee vetrina lia. hata nauyui ukeri njaa, na uyui ughetre. ²²Aha gutrinyumba yolelea naunyea? Ahaa morezara ukanisa ra Mungu na uvafezehesha avoo nevetrikweri intu? ehanye ntuni gune nyee? nevahumbue? Ntjuvahumbua uguerei! ²³Gwa soko nare navokee ufuma gune Bwana eroo nenavafaa nyenye yakwamba Bwana Yesu, utriku urooo nare wasalitewa, agahoa mokate. ²⁴Nare wafunya asii, agaunania nauhanya, "Oroi ndio mwere wane, newefo gwa soko anyu. Hendi vii gwa ukombukwa nene." ²⁵Na oioi agahoa gekhombe nare walia, na uhanya, "Gekhombe egei neaghano nerifya ufuma usaghami ane. Hendi neguingi kela nemonyua, gwa ukombukwa nene." ²⁶Gwa mweikhondo nemolia mokate oroi naugenyea gekhombe, momehanya mauti ama Bwana mpaka neuje. ²⁷Ufanui, momontu negulia mokate au ugenyea gekhombe gesee gama Bwana neetriseghetrwe, ujuhendeka waghangeya hatia aa mwere na saghami ama Bwana. ²⁸Montu neagihoji moghonjo tranju, na ndio aulie mokate, na ugenyue gekhombe. ²⁹Soko negulia naunyuwa bila uupambanua mwere, ugulia naunyuwa hukumu akwe moghonjo. ³⁰Eyei ndio soko antu nevaingi mokhare anyu vewire na ugharao, na vakei vanyu vakuya. ³¹Ila negwagihungea sese aghonjo gutrijohukumewa. ³²Ila neguhukumewa na Bwana, gusokewa, ili guraje gujuhukumewa na uremi. ³³Ufanui, kaka na dada vane, gunemotrana mohange ulia, mogiindie. ³⁴Montu newahendeka ukeri njaa, nealie ughakwe, ili kwamba nemotrana itrambe remwe etrahendeka gwa hukumu. Nahusu mantu mauya nemwayahadie nejuvaelekeza nenaja.

Chapter 12

¹Uhusu karama ya nkoo, kaka na dada vane ntiseghetre moorie umanya. ²Momanyie kwamba nare mwapagani naremotrongerwa gawaosambeya sanamu netrieghetia, gwa ighondo gekaku mwatrogeniwe nayo. ³Oii no, neseghetre momanye vii gutrii montu gekaku neunena gwa Mwaho wa Mungu neguhanya, "Yesu walaanewa." Gutrii monu gekaku neujuhanya, " Yesu ni Bwana," ila gune Mwaho ne Mweruu. ⁴Basi guna karama sia na sia, ila Mwaho neuyuyo. ⁵Na guna huduma sia na sia, ila Bwana neuyuyo uyuyo. ⁶Na guna meemo sia na sia, ila Mungu nemweso uyuyo neguhenda meemo ong'e mokhate avong'e. ⁷Basi momontu ugufewa urughweri wa Mwaho gwa faida aantu vong'e. ⁸Soko montu umwedu wafewa na Mwaho ukhani wa hekima, na moouya ukhani wa ihaa gwa Mwahoo uyuyouyuyo. ⁹Gwa moouya ugufewa ihuvea gwa mwaho uyuyo, na gwa moouya karama auforia gwa Mwaho umwedu. ¹⁰Gwa moouya ntendo ya nguu, na moouya uonii. Na gwa moouya udaho wo baghua nkoo, mouya aina sia na sia ya lugha, na gwa moouya uighetia lugha mbuya. ¹¹Ila Mwahu ne uyuyo neguhenda meemo ong'e eyei, omofaa kela montu karama gwa mwino ubaghui wakwe mughonjo. ¹²Gwa soko ginya mwere ne umwedu, naukerii viungo viingi, na viungo vyong'e nevyu mwere ururo, oi oi na Kristo. ¹³Gwa soko gune Mwahu umwedu sese song'e gwa batisiye uhendeka mwere umwedu, vii gutrofu Ayahudi au Ayunani, kwamba gwatromwa au huru, na song'e gwaywesiye Mwahu umwedu. ¹⁴Gwa soko mwere ntri geungo gemwedu, ila neveingi. ¹⁵Nemwese moghuu ujuhanya, " gwa soko nene ntimoghono, nene ntisehemu aa mwere," esee etroheda etrahendeka sehemu aa mwere. ¹⁶Na getree rejuhanya, "gwa soko nene nti reho, nene ntisehemu aa mwere," esee etrohenda udeohendeka sehemu aa mwere. ¹⁷Mwese mwere wong'e ujuhendeka riho, gwahogugufei otregheya? Mwese mwere wong'e uhendeka gerwe, gwahogugufei unyucha? ¹⁸Ila Mungu agaeka mogeungo ga mwere sehemu ayo ginya nare wafangie mweso. ¹⁹Na mwese ong'e nare geungo gemwedu, mwere gwaho wegufei? ²⁰Uu fanui viungo neviingi, ila mwere neumwedu. ²¹Riho retrodaha uera moghono, "ntrikeri haja navee." Wala itwe retrodaha uera meghuu, ntrikeri haja nanyee." ²²Ila viungo vya mwere nevyogighea vina hesima nyui veseghetwe inoo. ²³Na viungo vya mwere neguhanya vina hesima nyui, guvifaa hesima nanguu, na viungo vetu nevitikeri movuto vakeri ujaa inoo. ²⁴Na fanui viungo vyong'e vetrikeri haja ofewa hesima , gwa soko gwadaheka uhendeka vina hesima. Ila Mungu waviunganisia viungo vyonge itrambe remwedu, na wavifaa hesima inoo ukue ivoo nevetrohesimiwa. ²⁵Agahenda oii ili gutrahendeka na mweibaghuo uu mwere, ila viungo vywong'e vigijunze gwa uyanjo wa umwedu. ²⁶Na ikhondo negeungo gemwedu gavara, viungo vyong'e vyiovara gwa itrambe remwe. Nampa nechu geungo gemwedu nagahehimewa, viungo vyong'e veyanje gwa irambe remwe. ²⁷Fanui nyenye mwe mwere wama Kristo, na viungo kela gemwedu hiya ayo. ²⁸Na Mungu waekie um kanisa mwandio metume, mbele aoni, motrandaro mwalimu, na avoo vong'e nevohenda ntendo nenkuu, na karama yooforia, avoo nevyoareya, avoo nevohenda meemo otrongerua, na vonge nevekeri aina sia na sia yaa lugha. ²⁹Aha sese song'e gumetume? Sese song'e guanyo onaa? Sese song'e gwaalimu? Aha sese song'e gutrenda ntendo yoreja na? ³⁰Aha sese song'e guna karama aoforia? Sese song'e guekhetia gwa lugha? Sese song'e gutafusiri lugha? ³¹Venji inoo karama nenkuu. Nanee nejuvaaghea ikhondo nerijaa inoo.

Chapter 13

¹Guhanye vii kwamba guhanya gwa lugha aa antu na ya malaika. Ila mwese ntrikeri uyanjo, nahendeka ne shaba neyorea au (upatu) neguvuma. ²Na vii nekeri karama aa uoni naimanya ratruti neigifihie na ihaa, na vii nekeri uhuvei wohamisia molema. Ila nentikeri uyanjo, nene ntii intu. ³Na guhanye kwamba nene nofunya milki ane ong'e na ovalesia atruki, na na vii neufunya mwere wane netrimewe motro. Ila nemwese trikeri uyanjo, etrojareya intu. ⁴Uyanjo ugughemeya nagufazili. Uyanjo utrogibuna au ughumbua. Utrikeri geburi ⁵au wiremwi. Otrofenya mantu akwe, otroona uvai rue, na otrovaria ovey. ⁶Otroyanja uzalimu. hiya ayoo, uguyanjanja utrutri. ⁷Uyanjo ugughemeya mantu ong'e, wina odeja otreja omantu ong'e, na ugudaha mantu ong'e. ⁸Uyanjo otrohia. Neahendeka guna uoni, wong'e ejukea. Neahendeka guna lugha, ijukoma. Neahendeka guna mahaa, ejukea. ⁹Gwa soko gumanyie gwa sehemu na guhenda uoni gwa sehemu. ¹⁰Ila neajuja eyoo needahekie, eyoo neetridahekie ejukea. ¹¹Nerenemung'inya, narenuhanya ginya mong'inya, narenoghema ginya mong'inya, narenoamua ginya mong'inya. Narenahendeka nemontu nemokuu, negaeka kwengi mantu age ng'inya. ¹²Gwa soko fanui guona ginya geyoo, ginya ikero uwiru, ila ikhondo nerejie gujuona usui gwa usiu. Fanui nemanyie gunyui, Ila ighondo resee nejumanya inoo ginya nane nenemanyikie inoo. ¹³Ila fanui mantu ayai motrandatro yugeghaa inoo: Uhuvei, itumaini nereijue, na uyanjo. Ila nerekuu inoo ayai ne uyanjo.

Chapter 14

¹Ufenji uyanjo na usegha inoo karama yonkoo, inoo modahe ufunya uoni. ²Soko mweso neguhanya gwa lugha atrohanya na antu ila na Mungu. Soko gutrii negumanya gwa soko uguhanya mantu neegifihie mokhate aa inkoo. ³Ila usuu negufunya uoni, uguhanya na antu na ovajenga, uvatia moyo, na uvafariji. ⁴Mweso neguhanya gwa lugha ugugijenga moghonjo, ila mweso usuu negufunya uoni ujurejenga ikanisa. ⁵Fanui nesegetre kwamba nyenye yong'e mohanye gwa lugha. Ila gunto inoo aasaa, nesegetre kwamba mofunye uoni. Mweso usuu negufunya uoni ne mokuu ukea uyoo negunena gwa lugha(wie ahendeke wefo wohanya lugha esee nemontu ugunena), ili kwamba ikanisa redahe ujengwa. ⁶Ila fanui, kaka na dada vane, nenaje gune nyee na uhanya gwa lugha, nejuvaareya ntuni nyee? Ntio daha, ila nohanya nanyee gwa uroghui, au gwa ikhondo ra mahaa, au uoni, au gwa njea aa mafundisio. ⁷Neahendeka mantu neetrikeri ufanga ginya felembe au genubi neyadea ofunya rorii neikeri hiyaa, ijumanyeka oree ne ibele reke nerukhuwa? ⁸Gwa soko neahendeka baragumu ijufunya rorii neetrimanyekie, neoree montu ujumanya kwamba ikhondo ro giadaa gwa vetra? ⁹Vioi nanyee. Nemwafunya ukhani neotrizahiri, ne namna ekee montu ujuelewa nemorehanya? Mojuhendeka moeghetia, na gutri neujuvalewa. ¹⁰Gutrii shaka kwamba guna lugha nyingi sia na sia uguuremi, na gutri hata emweddu neetrikeri maana. ¹¹Ila nenahendeka ntrimanyie maana aa lugha, nejuhendeka nemoghenyi gwakwe neguhanya, namweso neguhanya ujuhendeka moghenyi gune nene. ¹²Oioi nanyee. gwa soko moseghete ino uona ugighei wa Mwahu, seghi kwamba gunto ino morejenge ikanisa. ¹³Oi, mweso neguhanya gwa lugha neaombe afewe utafasiri. ¹⁴Gwa soko nenaomba gwa lugha, nkoo ane yuomba, ila ihaa rane retikeri nkarii. ¹⁵Nehende ntuni? Nejuomba gwa nkoo ane, ila no nejuomba gwa ihaa rane. Nejuemba gwa nkoo ane, na nejuimba gwa mahaa ane no. ¹⁶njiahafo, newamohumbua Mungu gwa nkoo, mweso usuu nemoghenyi ujuetreka oree "Amina" negufunya asii, newahendeka atrimanyie neguyahanya? ¹⁷Soko netrutri veve wafunya asii ijaa, ila uyoo mouyaa atrojengwa. ¹⁸Nofunya asi gune Mungu gwa soko nunena gwa lugha ino anye nyong'e. ¹⁹Ila mokhatre aikanisa ni heri nenene nkhani itrano gwa ihaaa rane ili nehange uvafundisia vauiyaa, gunto ino unena maneno ikumi emwe gwa lugha. ²⁰Kaka na dada vane, motrahendeke moang'inya omaghemmo anyu. Hiya ayo, uhusu mahutie, hendeki ginya ag'inya neanyui. Ila nemoghemmo gwanyu mwendohendeka antu neakuu. ²¹Ehadewe oseria, " gwa antu va lugha mbuya na gwa meomo aghenyi nejuhanya na antu avai. Wala navetrijuntegheya," wahanya Bwana. ²²Oii, ndeme na eragheo, natri gwaavo nevehuvie, ila gwa avpp nevetrihuvie. Ila ufunya uoni na eragheo, natrii gwa avo nevetrihuvie, ila gwa soko aa avo nevehuvie. ²³Aree, neahendeka ikanisa rong'e regirondie vong'e navong'e venene gwa lugha, na aghenyi na nevetrihuvie vakea, ahaa vetrodaha uhanya vii kwamba mokeri wazimu? ²⁴Ila neahendeka nyong'e mofunya uoni na neatrihuvie au moghenyi newakea, ujushawishewa na ong'e neguyatregheya. Ujuhukumewa na ong'e neyohanywa. ²⁵Mantu neegifihie unkoo akwe nareijuroghowa. Mbesia yayo, nareugugwa na ndaa na omorumba Mungu. Nsre uguhanya kwamba Mungu wemokhati anyu. ²⁶Ntuni neuenda ejie, kaka na dada vane? Nemotrana nyong'e, momontu ukeri Zaburi, mafundisio, mafunuo, lugha au utafasiri. Hendi mointu ili kwamba morejenge ikanisa. ²⁷Mwese montu gekaku neguhanya gwa lugha, vehendeke vefoo vavere au motrandaro, na momontu gwa ugirekea. Na montu lazima atafasiri nerahanywa. ²⁸Ila nemwese gutrii montu wotafasiri, basi momontu wawe aeghae akie mokhate aa kanisa. Basi momontu aeghetie mweso imwene na gune Mungu. ²⁹Na aoni vavere au motrandatru vehanye, na vauiya veghembe gwa urakanua neraeghetwa. ³⁰Ila neweghee neguroghwerwa intu uhuduma, uyoo nejagunena neakie. ³¹Gwa soko kela umweddu wanyu ugudaha ufunya uoni umweddu na umuuya ili kwamba kela montu adahe ugifundisia na vong'e vedahe utiwa nkoo. ³²Gwa soko nkoo aa aoni ifang'e airava ra aoni. ³³Gwa soko Mungu ntri Mungu wamafezo,ila wamajeghana. Ginya eree umakanisa ong'e aa anyohuvea, ³⁴esegetwe aghema veekhee vekie ukanisa. Gwa soko vetritakewe veeghetie. hiya ayo, veseghetwe vehendeke anyosima, ginya no seria yuhanya. ³⁵Mwese guna intu gekaku veseghetre ugifundisia, uno vewaweye aghosia vawe ukhaya . Gwa soko neuvee gwa moghemmo ueghetia ukanisa. ³⁶aha ukhania wa Mungu ugafuma gune nyee na ? Aha ravaghea nyenye gutrofo na? ³⁷Mwese montu wagiona mweso nemunyoona aa waonkoo, useghetwe ayamanye nenovahadea kwamba ne maragheyo ama Bwana. ³⁸Ila newadea umanya ayai, moreki atramanywe. ³⁹Oii no, kaka na dada vane, seghe inoo ufunya uoni, na motra moghiye montu gekaaku unena na lugha. ⁴⁰Ila mantu ong'e ehendeke gwa ujaa na gwa upwopea.

Chapter 15

¹Fanui novakumbukeya, va kaka na va dada, gunto aa ukhani nenavahuberie, nech u nare mwaufokee naumeka guusuu. ²Neunjili eyei mwachowa, mwese mwarekhatea ijaa ukhani nenaerie nyenye, ila nare mwahuvie ndende. ³Ginya mwandio nare namefokee gwa omuhimu nameerie gune nyee ginya eree: kwamba ufuma umahada, Kristo agakuya gwa soko amahutie etu, ⁴ufuma umahada agaruhewa, na agaukaa itiku ramotrandatru. ⁵Na vii agamofumea Kefa, na gwa avoo ikumi na mbele. ⁶Naaga vafumea gwa ighondo remwed u va kaka na va dada zaidi aa maghana atrano. Nevaingi vawe vakeevafanga, ila vauya vawe vakuya. ⁷Naagamofumea Yakobo, na wavafumea metume ong'e. ⁸Ikhondo rompeo aong'e, agampumea nene, ginya umung'inya newafafwa ugikhondo netrireso. ⁹Gwa soko nene nemonyui umetume. ntiseghetwe neetranwe nemotume, gwa soko naretiesie ikanisa ra Mungu. ¹⁰Ila gwa neema a Mungu nefoo ginya nere, na neema akwe gune nene naretrindede. hiya ayoo, nega trintara ukea antu vong'e. Ila nare ntinene, ila nare neema aa Mungu neemokhate ane. ¹¹Ufanui mwese nene au veso, gutranantia oii na guhuvea oii. ¹²Fanui mwese Kristo watranatiywe nech u waukie ufuma ugikuya, aa nyenye mohaya urii gutrii uchoi waakui? ¹³Ila nemwese gutrii uchoi waakui, uno hata Kristo atrina ukaa. ¹⁴Na mwese Kristo atrina ukaa, utranantia gwiu ne ndende, na uhuvei witu ne ndende. ¹⁵Na gwahangeka gumasahidi vauegheghe umuhusu Mungu, Gwa soko gwa musuhudie Mungu hiyaa, uhanya wamochoie Kristo, ila atrina moucha. ¹⁶Nemwese akui vetrochowa, Yesu namweso atrina chowa. ¹⁷Na mwese Kristo atrina chowa, uhuvei wanyu nendende nakee momahutie anyu. ¹⁸Oi na avoo neakui gune Kristo naveso vakuya. ¹⁹Neahendeka gwa odovi uruigutruifu gukweti wijaghubui gwa ikhondo nerejie mokhate ama Kristo, antu vong'e, sese negwauhurumewa ino aa antu vong'e. ²⁰Ila fanui Kristo waukaa ufuma gwa akui, nkarii ya mwandio gwa avoo neakui. ²¹Gwa soko ikuya rajie ukerea montu, na ukrea montu uchoi wa akui. ²²Gwa soko mwese ginya gune Adam vong'e vokuya, naoi gune Kristo vong'e vejuikwa vafanga. ²³Ila kela montu gwa mofango wakwe: Kristo, nkaria ya mwandio, na avoo nevina Kristo vejuhendwa vafanga ikhondo rojaa mweso. ²⁴Nahafo ndio ujuhende mwisio, afoo nech u Kristo ujukabidhi utremi gune Mungu Tratra. eyei ne afoo neujukomesia utrawala wong'e na mamolaka ong'e aa nguu. ²⁵Gwa soko lazima atrawale mfaka neujukewa avee vakwe vong'e fang'e aa maghondo akwe. ²⁶Movee wa mwisio ne ikuya. ²⁷Gwa soko " waekie kela ntu fang'e aa maghondo akwe." Ila neyuhanya " waekie mointu," ne gueru kwamba eyei etrohanya kwamba neveikie mointu fang'e akwe mweso. ²⁸Ikhondo nemantu ekiwe ong'e fang'e akwe, na Mung'inya wakwe ujekwa fang'e akwe Mweso newaikie mantu ong'e fang'e akwe. Eyei ijugighea ila vii Mungu Tratra ahende wong'e gwa ong'e. ²⁹Au vejuhenda ntuni avoo nevaoyiye gwa soko aikuya? Mwese akui vetrouchwa kamwe, netuni kanke vyooywa gwa soko awe? ³⁰Na nentuni mweikhondo guvetra? ³¹Kaka na dada vane, ukerie ugibuna gwane gune nyee, nech u nemekeri gune Kristo Yesu Bwana witr u, nuhanya vii: nukuya mweitiku. ³²Yujareya ntuni, ugwirava ramontu, ginya nare nagikhurie na maimwana kukoyo u Efeso, mwese akui vetrouchwa? " Reka gunyue naulia, gwa soko fadiu gukuya." ³³Motraghongwe: "Mwirundo neuvee uguviraa ihaa nerijaa. ³⁴" Muhendeke muna geasi! modove utrutri! motraendelee uhenda ovee. Gwa soko vakei vanyu motrikeri ihaa rage Mungu. Nohanya vii gwa soko aa itreja ranyu. ³⁵Ila montu moouya ujuhanya, " Neore akui vachowa? Navejuja na mwere wa aina ekee?" ³⁶Veve umegheu inoo! Mointu neorefandie retrodaha uandia ukua ila rakuya. ³⁷Namweero negurefandea tri mwere nech u ujukoa, ila ne mbeyo neyochipua. yodaheka uhendeka ngano au intu riuya. ³⁸Ila Mungu ujumefa mwere ginya mweso uyanjere, na mombeyu mwere wakwe moghonjo. ³⁹Meere ong'e etrogighoa. Ila, guna mwere umwed u wa montu, na mwere uuya wa maimwana, na mwere uuya wa nyonyi, na uuya gwa soko a samaki. ⁴⁰Pia guna meere ogiunde na uguuremi. Ila uweru wa meere ogiunde neaina emwed u auweru na waguuremi wehiya. ⁴¹Guna weru umwed u wa yova, na uweru uuya wamweri, nauweru uuya wa njora. Gwa soko njora emwed u ehiya na njora mbuya uguweru. ⁴²Oi ndio ginya were uchoi waakui. ntu nerofandewa roefaa, na nantu nerofaa retroefa. ⁴³Gafandewa ogiromea rakawaida, ruoteshwa uweru. Gefandewe gune gutrii itrofe, ruoteshwa gune guna itrofe. ⁴⁴Refandewe u mwere wa asili, ruoteshwa umwere waghero. Mwese guna mwere wa asili, wefo mwere waghero pia. ⁴⁵Oi noehadewe, " Montu wa mwandio Adamu agahenda ikoo neyodovaa." Adamu wa mwisio agafunya ikoo neyokuya. ⁴⁶Ila waghero atrina jaa mwandio ila wa asili, na ndio waja waghero. ⁴⁷Montu wa mwandio newauremi, agahendwa gwa irongo. Montu wagavere ufumie ugiunde. ⁴⁸Ginya uyooo newahendiwe na irongo, naoi avoo nevahendiwe na irongo. Ginya montu wa giunde newere, navasaa vogiunde veuii. ⁴⁹Ginya gufafere wighei wa montu wa irongo, gujufafa na wa montu wa giunde. ⁵⁰Fanui novaere, kaka na dada vane, kwamba mwere wasaghami utrodaha uridhi utremi wa Mungu, Wala atrinaefaa uridhi wodeauefa. ⁵¹Ravaa! Novaera nyenye mantu neegifihie gwa trutri: Gutrijukuya song'e, ila song'e gughafiswa. ⁵²Gujughafiswa ugighondo, mokhate okhumbana uroghua gw riho,uu tarumbeta ya mwisio. gwa soko tarumbeta ijurea, na akui vejuuchwa gwa udearuveka, na gujughafiswa. ⁵³Soko urui woruveka lazima uyae wodea uruveka, na uroi wokuya lazima

uyae wodea ukuya.⁵⁴Ila ikhondo erei woruveka newayechwa wodeauruveka, na urui wokuya newayaa wodea ukuya, nahafo rejuja ihanyo nerehadewe, "Ikuya ramiwa uguushidi."⁵⁵"Ikuya, ushidi wako wegufei? Ikuya, wegufei uvai wako?"⁵⁶Uvai wa ikuya ne mahutie, na nguu a ihutie ne seria.⁵⁷Ila asii guni Mungu, negugufaa sese udaho ukerea Bwana witu Yesu Kristo!⁵⁸Oi no, anyoyanjwa kaka na dada vane, hendeki mwaghamu na motrahigike. Matriku ong'e hendi mwemo wama Bwana, gwa soko momanyie vii mwemo wanyu guni Bwana ntidende,

Chapter 16

¹Fanui uhusu mechango gwa soko aanyohuvea, ginya navaera makanisa aa Galatia, oioi moseghetwe mohende. ²Mokhate aa itiku ra mwandio aa wiki, kela montu wanyu aeke intu fulani umpeo aa ureeka, ginya modaha. Hendi oii ili kwamba gutrahendeke na mechango ikhondo nenaja. ³Na nenajughea, montu nemomohwanya, nejumotroma irambe remwe na keru ufunya sadaka anyu kuko Yerusalemu. ⁴Na mwese ne sawa gwa nene uenda pia, vejuenda erambe remwe nane. ⁵Ila nejuja gune nyee, ikhondo nejukera Makedonia. Gwa soko nejukera u Makedonia. ⁶Fangeja nodaha uekhaa nanye au hata udaha ikhondo ra mpefo, ili kwamba modahe ujaeya mokhatre aa mohenjo wane, sehemu yong'e gune nenjii. ⁷Gwa soko ntune mwese novaona fanui gwa ikhondo rekufei. Soko nekeriuhuvei uduvaa nanyee gwa ikhondo fulani, mwese Bwana ujunduhusu. ⁸Ila nejukehaa u Efeso mpaka Pentekoste, ⁹gwa soko molango neughae waroghuwa gwa soko ane, na vefoo ave vaingi nevyompinga. ¹⁰Fanui ighondo ne Timotheo waja, muoni kwamba weirambi remweddu nanyee motraoghofe, uguhenda mwemo wama Bwana, ginya nohenda. ¹¹Montu gekaku atramoorofie. Momoareye ujea akwe gwa majeghana, ili kwamba adahe uja gune nee. Gwa soko netarajie aje na anyandughu. ¹²Fanui uhusu na monyadughu witu Apolo. Negamofa moyo ino ovasoya nyenye irambe remwe na anyadughu. Ila atrina amoa uja gwa fanui. Naoi, ujuja ighondo neukeri chanya. ¹³mohendeke miho, emeki ijaa, mohende ginya aghosia, mohendeke na nguu. ¹⁴Ari ong'e nemoyahenda yahendi kwa uyanjo. ¹⁵Momemanyie ghaya ama Stefano. Momanyie nechu nare monyohuvea wa mwandio kukoyo Akaya, na kwamba agagieka mweso uhuduma aa anyohuvea. Na fanui novaera, kaka na dada vane, ¹⁶Hendeke mwanogisimila gwa antu ginya vasaa, na momontu neguareya umwemo naanyohenda mwemo irambe remwe nasee. ¹⁷Na nayanjaa gwa ijaa rama Stefana, Fotunato, na Akiko. Vaemekie mahali nechu nareeseghetwe nyenye mohendeke. ¹⁸Gwa soko vayainjisia nkoo ane na anyu. Kwahiyo fanui, vamanyi antu ginya avai. ¹⁹Makanisa aa Asia vatroma salamu gune nyee. Akila na Priska vovaramocha gune Bwana, irambe remwe na kanisa neronyumba awe. ²⁰Kaka na dada vane vong'e vovaramocha. Giramochi gwa ugiromia gwa weru. ²¹Nene, Paulo, nohadea vii gwa moghono wane. ²²Mwese wefo neatrimoyanjere Bwana, basi laana nehendeke gunto akwe. Bwana witrui, njuu! ²³Neema ama Bwana Yesu ehendeke nanye. ²⁴Uyanjo wane uhendeke nanye moghatre ama Kristo Yesu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo mutrumwa wama kristo yesu gwa mafenji a mungu, na timoteo muna witu gwa ikanisa ra mungu niru korinto na gwa ahuvii vong'e va Akaya. ²Neema na itrendeke nanyee na amani ufuma guni Mungu baba witrui na bwana witrui Yesu Kristo. ³Na ahuviwe Mungu witrui na tatra witrui na Bwana Yesu Kristo. Mweso ni tatra wa rehema na Mungu wa faraja ong'e. ⁴Mungu ugugufariji sese u makhasiko itru ong'e, unoo gudahe uvafariji avoo nivina makhasiko. Guvafariji vauya gwa faraja iyiyo ni Mungu wamitrumie ugufariji sese. ⁵Gwasoko mpese makhasiko ama Kristo iongezeka gwa soko intu, nau faraja intu yuhendeka nyingi ukerea Kristo. ⁶Ila nemwese gughaswa, ne gwa soko aa faraja anyu na uchoi wanyu. Na mwese gufarijewa, ne gwa soko aa faraja anyu. Faraja anyu yuhenda mwemo gwa nguu nemoseriki maghaseko gwa ughemei ginya sese negughaseka. ⁷Naodea utreja gwitu gunto ne thabiti. Gumanyie vii ginya moseriki maghaseko, oioi mosiriki na faraja. ⁸Gwa soko gutriseghetenyenye mohendeke mwaghe, anyadughu, uhusu maghaseko nare guyakeri kukweye Asia. Gwaonewe ino ginya nare gudahere uvaghaa, mfaka nare gwa uriyeitumaini rodova kake. ⁹Trutru, nare guna hukumu aikuya gunto itu. Ila esee nare uguhenda sese gutrahendeke itumaini gunto itru sese aghonjo, hiya ayo guhendeke itumaini gune Mungu, neguucha akui. ¹⁰Agaguchoa sese ufuma umakuya, na ujuguchoa kanke. Guikie wijaghumbuo witu gune mweso vii ujuguchoa kanke. ¹¹Ujuhenda vii ginya nyenye pia nemoguareya gwa marombi anyu. Oi vaingi vejufunya asii gwa niaba itu gwa soko aa uyanjo wa neema negwamefeiwese sese ukerea marombi aa antu nevaingi. ¹²Gugihumbua gwa erei: usudangei wa dhamiri itru. Gwa soko negwa nia nenjeru na uweru wa Mungu kwamba gwaenendie sese aghonjo uguuremi. Gwahenda vii ino nanyee, na tri ugihaa ra uremi, ila hiyaayoo ne mokhate aa neema aa Mungu. ¹³Gutro mohadea intu gekaku nemotrodaha ugesoma naugeelewa. Nekeru wijaghumbuo ¹⁴kwamba gwa sehemu mwadaha uguelewa. Nanekeru wijaghumbuo ino ugweii itiku rama Bwana Yesu gujuhendeka gwasoko anyu gwa soko augihumbua gwanyu, ginya mojuhendeka gune see. ¹⁵Gwa soko narenekweru wijaghumbuo uhusu intu erei, nare nasegha uja gune nyee mwandio, ili kwamba

modahe ufokea inoo ojoyoywa marambe avere. ¹⁶Nare nofanga ujoyasoya kanke nare nesokie ufuma Makedonia, na nyee mwadaha untuma nene ighondo nare neenda ninji Uyahudi. ¹⁷Nare noghema vii, ahaa, nare nurejareja? Ahaa nofanga mantu gwa gewango gagebinadamu, ili kwamba nehanye "Hono, hono" na "Gutrii, gutrii" gwa ighondo remwedu? ¹⁸Ila ginya Mungu mwaminifu, gutrohanya ong'e "Hono" na Gutrii. ¹⁹Gwa soko mwana wa Mungu, Yesu Kristo, nechusilvano, Timotheo na nene gugamohanya mokhate anyu, nti "Hono" na Gutrii. "Hiyaa ayo, mweso kela ighondo ne "Hono." ²⁰Gwa soko mantu newahanyie ujugufaa Mungu ne "Hono" gune mweso. Oi noukerea mweso guhanya "Amina" gwa uweru wa Mungu. ²¹Fanui ne Mungu negugughondeyesia sese song'e na nyee gune Kristo, na agaguragheya sese. ²²Agaekeka mohurii gunto itru naagagufa Mahu unkoo itu ginya irefeya na intu eroo nare ujugufa gwa ikhondo nerejie. ²³hiya ayo, nomosihi Mungu asudangie nene gwa soko neantendie mtaje koritho ni kwamba ntavaghatraye nyenye. ²⁴Eyei ntisoko guseghete usoya uthibitisia ginya uhuvei wanyu gunyauseghetwe uhendeke. Hiya ayoo, guhenda irambe remwedu gwa soko a iyanjaa ranyu, ginya mweemeka ugihuvea ranyu.

Chapter 2

¹Kwa hiyo naamue gwa sehemu ane moghonjo kwamba nemwese naretinjie gune nyee gwa hali auvai. ²Mwese navasachiye nyenye umavai, ne anyu nareujuyanisia nene, ila neuyoo nare wavariywe na nee?³Nahadie ginya narenahendie ili kwamba ighondo nenajaa gunee nyee tadahe uvarwia na avoo nechu nareveseghetwe vehende nayanje. Nekerideotreja gwa soko anyu nyong'e kwamba iyanja rane neerero nemokeri nyenye nyong'e. ⁴Gwa soko navahadienye gwa soko amaghaseko nemakuu, na dhiki ankoo, na gwa mihori nemaingi. Ntinasegha uvasababisia nyenye mavai. Hiya ayo, narenesegethe momanye uyanjo wa moghate neneukere gwa soko anyu. ⁵Mwese guna montu gekaku wasababisia mavai, atrinasababisia gune nene gutrofu, ila gwa intu fulani-neatroekia ughae ino- gune nyenye nyong'e. ⁶Azabu eyei amontu usuu gwaantu nevaingi edahete. ⁷Ufanui no gwa azabu, moseghetwe momosomehe na omofariji. Hendi vii ili kwamba atradahe ukeywa na huzuni neezidi. ⁸Kwa hiyo novatia nguu ugigheya uyanjo wanyu ugwighe gwa soko akwe. ⁹Eyi ndio soko nahadie, ili kwamba nedahe uvasoya na umanya kwamba mwese mwanyogisimia umwentu. ¹⁰Nemwese mwamosamehe montu gekaku, na nene nonumosamehe montu usuu. Ego nenagesamehe-nemwese nasamehe intu gekaku-gasamehewa gwa fainda anyu mokhate auwepo wama Kristo. ¹¹Eyi negwa soko moroghu atrajuguhende uegheghe. Gwa soko sese gutriaghe gwa mefango akwe. ¹²Molango waroghowe gune nene na Bwana narenaja omuji wa Troa utranantia ukhani wama Kristo hafo. ¹³Naoi, naretikeri majeghana ankoo, gwa soko ntinamohanga monyandughu wane Tito hafo. Oi negavareka nanegasuka Makedonia. ¹⁴Ila asuchewe asii Mungu, nechu gune Kristo ighondo ringi ino ugugutrongeria sese uguusindi. Ukerea sese uguhunua harufu nenjinja aihaa rakwe kela mosehemu. ¹⁵Gwa soko sese gune Mungu, ne harufu nenjinja gune Kristo, vong'e moghate avoo nevachoriwe na moghate avoo nevokuya. ¹⁶Gwa antu nevokuya, ne harufu ufuma ikuya mfaka ikuya. Gwa avoo nevochowa, ne harufu nenjinja ufuma ufanga mfaka ufanga, Neanyu negustahili mantu ayai? ¹⁷Gwa soko sese nti gwa antu nevaingi nevorinja ukhani wa Mungu gwa faida. Hiya ayo gwa uweru wa nia, gunena gune Kristo, ginya negutromwa ufuma gune Mungu, usonge aa Mungu.

Chapter 3

¹Aha, gwandia ugihumbua sese kanke? Gutriseghete keri amapendekezo gune nyee au ufuma gune nyee, ginya antu nevakei, ahaa guseghete? ²Nyenye wayo mokeri itu amapendekezo, neahadewe unkoo itu, neemanyekie na neyusomwa na antu vong'e. ³Namoaghea vii nyenye mokeri ufuma gune Kristo, neafunyiwe nasee. Ahadewe ntigwa wino ila gwa Mwahu wa Mungu nemofanga. Etrinahadewa gunto aanambao vya magwe, ila uanambao vya nkoo yaanadamu. ⁴Naurui ndio wijaghumbui neguukeri gune Mungu ukerea Kristo. ⁵Gutrigiamini sese gwa usegha intu gekaku ginya ufuma gune sese. Hiya ayo, ugiamini gwitu neufuma gune Mungu. ⁶Ne Mungu mweso newadahie uguhenda atromami vaiaghano nerifia. Erie neiaghano nanti keri ila ne ra Mwahu. Gwa soko keri yuuragha, ila nkoo yufunya ufanga. ⁷Fanui mwemo waikuya narewachongiwe uherufi gunto amagwe egaja gwa namana aweru kwamba antu va Israeli vetrinarava itambi remweddu uguusiu wama Musa. Eyei negwa soko aa weru wa usio wakwe,uweru nare ugumisamisa. ⁸Aha, mwemo wa Mwahu utrijuhendeka naweeru ino? ⁹Gwa sokomwesehuduma aa hukumu mwese nare inaweru, ne mara inga ino huduma a haki yozindi ino uguweru! ¹⁰Ne trutree vii, ero negahendie uweru mwandio getikeri uweru kanke uhesima eyei, gwa soko auweru neguzidi. ¹¹Gwa soko mwese ero narerokea naregekeri uweru, negease geke ino egonechu gasaghami nechuu geekhaa ino gujuhendeka na weru! ¹²Gwa soko gugiamini oi, gunaodea otreja ino. ¹³Gutriginya Musa, newaekie utaji uguusiu wakwe,ila kwamba antu va Israeli vetradahe uravaa moja gwa moja umwesio wa weru nechuu nare ugufwaya. ¹⁴Ila mahaa awe nare etrungiwe. Nahata itiku erei utaji oruro keeugusagha ugusomaji wa eraghano ra ghengi. Etrinaekwa uweru, gwa soko negune Kristo imwene yuheywa kwengi. ¹⁵Ila nahata reo, ikhondo gekeku ne Musa ugusomwa,utaji uguekhaa guntonkoo yawe. ¹⁶Ilamomtu negugivetrokeya guneBwana, utaji uguheywa. ¹⁷Fanui Bwana ne Mwahu. Gune guna Mwahu wama Bwana guna urekei. ¹⁸Fanui sese songe, irambe remweddu na masiu neetrohendewa utaji, yuona uweru wama Bwana. Gubadiliswa mokhate aa wighei oruroo wa weru ufuma uu (shahada) emweddu a weru naunda umbuya, ginya ere ufuma gune Bwana, nechuu ne Nkoo.

Chapter 4

¹Ufanui, gwa soko gukeri huduma eyei, na ginya gwa mefokee rehema ,gutriseghete nyweta. ²Hiya ayo, gwa hita njea yong'e yaa ovey neniigifihie. gutrodovaa gwa ugiekea ovey, na gutroretromea ivee ineno ra Mungu. gwa umeficha trutri, gugiagheha sese gwa dhamiri aakela montu usonge aa Mungu. ³Ila nemwese itranantia retu regifihie, egifihie gutrofu gwa avoo nevokuya. ⁴Mokhate airakanuo rawe, mungu wa uremi urui wawahenda afoku mahaa awe neerohuvea. Maagheo ayo, vetrodaha uona weru wa ukhani wa weru wana Kristo, nech neiragheo ra Mungu. ⁵Gwa soko gutrogihanya sese aghonjo, ila Kristo Yesu ginya Bwana, na sese aghonjo ginya atromami vanyu gwa ukhani wama Yesu. ⁶Gwa soko Mungu mweso ndio wahanyiye, "Weru ujueria ufuma uwiru." Waeria unkoo ituu, ufunya weru wa mahaaa a weru wa Mungu uguwepo wama yesu Kristo. ⁷Ila gukweti hazina eyei umabele airongo,ili kwamba emanyeke vii nguu nenkuu ino nea Mungu na ntiitru, ⁸Gutaabika gwa mohali, ila gutrosongwa. Guona itreja lakini gutroijsua na usuka nyuma. ⁹Guteswa lakini gutrinarekwa. Gujughutwa fang'e ila gutrokuya. ¹⁰Matiku ong'e gufafa umwere witu ikuya rama Yesu, ili kwamba ufanga wama Ysenu ugighee naumeere itu. ¹¹Sese neguafanga matiku ong'e gwafunywa ukuya gwa soko ama Yesu, ili kwamba ufanga wama Yesu ugigheumeere itu agebinadamu. ¹²Gwa soko eyei, ikuya riohenda mwemo moghate itu, ila ufanga uguhenda mwemo moghate itu. ¹³Ila gukeri nkoo eyeyo aauhuvei gwaugighweya naero nerahadewe: "Nahuvie, na uii negahanya." Sese noguhuvia, na ui noguhanya. ¹⁴Gumayie vii kwamba uyooo newamouchiye Bwana Yesu na ujuguucha nasee irambe remwe namweso. Gumanyie kwamba ujuguera sese irambe remwe nanyee uguwepo wakwe. ¹⁵Mointu negwa soko anyu ili kwamba, asii izindi inoo uhendeka nyingi gwa weru wa Mungu. ¹⁶Oii gutrosuka nyuma. Japokua gwauji gughataa, gwa mung'e guhendwa kanke itiku hadi itiku. ¹⁷Gwa ighondo erei rikufei, maghaseko ayai mafufyu yuguadaa sese gwa soko aa ghae na ghae neuito gwa weru neukire mantu ong'e. ¹⁸Gwa soko gutrorava gwa soko a mantu neyugigheha, ila ne gwa soko amantu neetrogigheha. Mantu negudaha oyaona ni aighondo tu, ila mantu neetrogigheha nea ghae na ghae.

Chapter 5

¹Gumanyie vii mwese ghaya auremi nechu gudovaa mong'e yoevaa, gukeri ijengo ufuma gune Mungu. Ne nyumba neetrihendie gwa meghono aantu, ila na nyumba aghae na ghae, ugiunde. ²Gwa soko ugihema erie guwaa, negusegha uvikwa gwa maskani agiunde. ³Guseghete gwa soko eyei gwa soko gwa umeyaa gutrijugighea gutrina masaa. ⁴Gwa trutri ighondo negumoghate aihema erei, guwaa negwaghatrwaywa. Gutriseghete uyueywa. Hiya ayo, guseghete uyechwaa, ili kwamba eroo nerakuie gedahe umiwa na ufanga. ⁵Uyooo newaguadae sese gwa intu erei ne Mungu, nechu wagufie sese ahadi aero nerejie. ⁶Mohendeke mwinw wijaghumbuo matiku iong'e. Mohendeke na miho kwamba ighondo negughaya umwere, gukwengi na Bwana ⁷. Gwa soko guenenda gwa uhuvei, ntigwauona. Uchu gunawijaghumbuo ⁸. Nebahu guhendeke gukwenge umwere na ughaya irambe remwe na Bwana. ⁹Gwa hiyo gumehenda gwailengo ritru, mwese gukwengi naghaya, gumuyanjisie mweso. ¹⁰Gwa soko lazima gugigheeusonge airiumbe ra hukumu ama Kristo, ili kwamba momontu adahe uhoa eroo neremofaire gwa mantu neahendekie gwa mwere, nemwese gwa ujaa ama gwa uvee. ¹¹Uoii, gwa umemanya hofu ama Bwana, guseya antu. Ginya guere, egighete uweru na Mungu. Ninauhuvei kwamba yueleweka na odhamiri yanyu. ¹²Gutrosoya uvaseya nyenye kanke uguona sese gwetrutri. Hiya ayo, guvafa nyenye soko ogibuna gwa soko itu, ili kwamba modahe uhendeka naijibu gwa avoo neveugibuna uhusu wighei ila ntuu eroo neremokate ankoo. ¹³Gwa soko nemwese gurimiwe na mahaa, ne gwa soko aa Mungu. Na mwese gumahaa itu neekamilikie, negwa soko anyu. ¹⁴Gwa soko uyanjo wama Kristo gugusurutisia, gwa soko gwina trutri na erei: gwa soko montu umweddu agakuya gwa soko etu song'e, na gwa eseesong'e gwakue. ¹⁵Na Kristo agakuya gwa soko itu song'e, ili kwamba avoonevodovaa vetradovee kanke gwa soko awe aghonjo. Hiya ayoo, lazima vedove gwa soko akwe mweso newakue nauchwa. ¹⁶Gwa soko eyei, uandia fanui nauendelea gutromuhukumea montu ulingana na gewango gamwanadamu, ingawa mwandio naregumoravaa Kristo gwa namna eyei. Ila fanui gutromuhukumu montu gekaku gwa namna eyei kanke. ¹⁷Ufanui no, neahendeka montu gekaku wegene Kristo, mweso negeumbe negefya. Mantu aghingi akea. Ravaa, ahendeka mafya. ¹⁸Mantu ong'e ayai efumie gune Mungu. Agagupatanisia sesegune mweso mughonjo ukerea Kristo, na wagufaa huduma aa upatanisio. ¹⁹Esee neuhanya ,gune Kristo, Mungu uguufatranisia uremi mweso moghonjo, ntii uvaria mahutie awe gunto awe. Ugueka gune see ujumbe wa upatanisio. ²⁰Gwa hiyo guteulewa ginya guawakilishi wama Kristo kana kwamba Mungu jaguhenda rufaaakwe ukerea sese. Guvasihi nyenye gwa soko ama Kristo: " Mofaraniswe gune Mungu!" ²¹Agamohenda Kristo ahendeke sadaka gwa soko a mahutie itu. Mweso ndio neaatrina henda mahutie. Agahenda vii ili gudahe uhendeka trutri aa Mungu gune mweso.

Chapter 6

¹Na gwa esee, uhenda mwemo gwa ighondo remwe, guvaseya nyenye motrafokee neema aa Mungu negutirii nkari. ²Gwasoko uguhanya, "Ighondo nare rayanjiywe nare neghwekeye gune nyee, namoghate aitiku rauchoi negavaareya." Ravaa, fanui neighondo nerayanjiywe. Rava, fanui neitiku raochoi. ³Gutroeka igwe roghiya montu gekaku usonge, gwa soko gutrometakea huduma itu erwe ughumbua nerive. ⁴Hiya ayo, gugihungeya sese gwa ntendo itu yong'e, kwamba gwa atromami vama M ungu. Gwa tromami vakwe uguinge wa ughemei, maghaseko, dhiki, ughamu waidova, ⁵ughuwa, utrungwa, ghasia, uhenda mwemo ino, uurwa uraa utiku, unjaa, ⁶uguweru, ihaa, ughemei, ujaa, uu Mwaho ne Mweru, uguuyanjo watrutri. ⁷Gwa atromami vakwe ugughani wa trutri, unguu aa Mungu. Gukweti silaa atrutri gwa soko amoghono wagulelo na wagemoho. ⁸Guhenda mwemo moghate auhesimewa na usimwa, ukasifa na uhumbuwa. Gusingiseywa guvaegheghe ila chu gwetrutri. ⁹Guhenda mwemo ginya negutrimanyikie nakhee gumanyikie ijaa. Guhenda mwemo ginyagukuya na - Rava! - nkee gudova. Guhenda mwemo ginya guazibewa gwa soko aa ntendo itu ila nti ginya nevehukumewa hadi ikuya. ¹⁰Guhenda mwemo ginya anyosikiteka, ila matiku ong'e gukweri iyanja. Guhenda mwemo ginyaatruki, ila gughwehya antu vaingi. Guhenda mwemo ginya gutrohanga itu ila ginya gwaanyomiliki mointu. ¹¹Gwaeghetia trutri ong'e gune nyee, Akorintho, na nkoo itu yarughuka gwa ughae. ¹²nkoo yanyu itughiywa na see, ila moghiywa na maghemo anyu nyenye aghonjo. ¹³Fanui ughavisia trutri - nueghetia ginya guang'inya - rughui nkoo yanyu gwa ughae. ¹⁴Motraekwe itrambe remwedu naantu nevetrohuvea. Gwa soko guna ujaa ukee moghate a trutri na ovej? Na guna usereka ukee moghate aa weru na wiru? ¹⁵Ne makubaleano eke moghate aa Kristo negudaha uhendeka nayo na Beliari? Au usuu neguhuvea wina sehemu ike namontu neatrihuvie? ¹⁶Na guna makubaleano eke moghate aa ihekalu ra Mungu na sanamu (meungu neetroeghetia)? Gwa soko sese gueihekalu rama Mungu nemofanga, ginya Mungu nawahanya: " Nejueghaa moghate awe nauenenda moghate awe. Nejuhendeka Mungu wawe, naveso vejuhendeka antu vane." ¹⁷U fanui, " Fung'i moghate awe. na mwendo baghuwa nayo," uguhanya Bwana. " Motrarenye ntu nereighwe, na nejuvaghenyifia nyenye. ¹⁸Nejuhendeka netratr wanyu, nanyee mojuhendeka mwanane vageghosia na vageghema," uguhanya Bwana Monyumba.

Chapter 7

¹Anyoyanjwa vane, gwa soko guketri ahadi iyii, na nagugierwe sese gwa kela intu nechuhendehenda guhendekene na ighwe umeere intu na unkoo. Na guufenje weru gwa uginyumpia gwa Mungu.²Hendi chanya gwa soko itu! Gutrina enda hiya na montu gekaku. Gutrina movaria montu gekaku. Gutrina moyanjisia montu gekaku.
³Nohanya erei ntigwauvalaumu. Gwa soko nadaha uhanya vii momoghate nkoo intu, gune sese ukuya itrambe remwe na odova no itambe remwe. ⁴Nekeriidea otrenja ino moghate anyu, na nugibuna gwa soko anyu. Neejui faraja. Nugijuwa na furaha hatra moghate aa maghaseko itu ong'e. ⁵Naregwaja Makedonia, meere itu nare itikweti erweya. Hiya ayo, gugahanga ghasi gwa hiya yong'e gwa oghowa vetra ighondo ronji otreja ighondo ramong'e. ⁶Ila Mungu, nugufariji avoo nevakatie tamaa, agagufariji gwa ujeo wama Tito. ⁷Nare tri gwa uja gwakwe gutrifu kwamba Mungu agagufariji. nare na faraja isii Tito agaivokea ufuma gune see. Mweso agaguera uyanjo neukuu nemoukweti, huzuni anyu, na ginya nare monaotretreja gwa soko ane. Oii naedelea uhendeka nina furaha ino. ⁸Hatra nechuhendehenda waraka wane ugavahenda mosikheteki, nene ntiujutea. Ila nujutea nenare nauona waraka usoo ugavahenda nyenye uhendeka na huzuni gwa ighondo rekufi. ⁹Fanui nina furaha, nti gwa soko naremwina seda, ila gwa soko huzuni anyu avaa utoba. Mogahangwa na huzuni agiungu, oi mogaghaswa nti gwa hasara gwa soko itu. ¹⁰Gwa soko huzuni ageungu yuera toba neyoghodisia uchoi bila uhendeka na majuteo. Huzuni auremi, naoi, yuetra ikuya. ¹¹Ravii huzuni eyei ageungu egafafisia azma eke nenkuu moghate anyu. Neore azma nare nkuu moghate anyu neyoghondesia kwamba nare motrina oree. Gwa oree uvai wanyu nechuhendehenda nare ukuu, hofu anyu, masegho anyu, ino anyu, na shauku anyu uona kwamba trutri eseghetwe uhendwa! gwa mointu mwaghondenyenye udeouhendeka na hatia. ¹²Nechuhendehenda nare navahadea nyenye, ntinaandeka gwa soko aa monyohutria, na tri gwa montu newaghaswa na mahutrie. Nahadea ili kwamba udhati wa nkoo wanyu gwa soko itu ehendwe umanyeka gwanyu usonge a miho aa Mungu. ¹³Ne gwasoko a eyei sese gufarijeka. Moghate aiogeywa rafaraja itu aghonjo, gukwere furaha pia, hatra ino gwa soko aa furaha ama Tito, gwa soko nkooakwe aburudisiye nanyenye nyong'e. ¹⁴Gwa soko mwese nagibunie gune mweso uhusu nanyee, natikweti itreja. Hiya ayoo, ginya tu moughani negwahanyie gune nyee nare trutri, Ugijaghumbua gwitu uhusu nyenye gune Tito egaghodeywakwamba ne treutri. ¹⁵Uyanjo wakwe gwa soko anyu neukuu ino, ginya ugukumbukwa utii wanyu nyong'e, ginya mwamoghenyifiye mweso gwa utreja na ughaghatra. ¹⁶Ninafuraha gwa soko nekeri udeoutreja neudahekie moghate anyu.

Chapter 8

¹Guseghetenyenye momanye, abalanda na ancha, uhusu neema aa Mungu nechuhafunwa gwa makanisa aa Makedonia. ²Ighondo ramasoiswa nemakuu aa maghaseko, uwingw wa furaha awe na eongezeko rautruki wawe wafafa ugwa neukuu wa ukarimu. ³Gwa soko nosudangea kwamba vegafunya gwakadiri narevyoudaha, na hata ino narevodaha. ⁴Na gwa hiari awe aghonjo gwa uguseya guinge, vegaguomba gwa soko oseriki uhuduma eyei gwa anyohuvea. ⁵Eyi etrinafuma ginya naregutarajie. Hiya ayo, mwandio vegagifunya veso aghonjo gune sese gwa mafenji aa Mungu. ⁶Oigugamoseya Tito, nechuhafu wadaha uandia mwemo oroi, uetra uguudaho wa ntendo eyei aukarimu guntu anyu. ⁷Ila nyenye mokeri wengi gwa mointu - uguuhuvei, uguihanya, umahaa, ubidii, na uguuyanjo wanyu gwa soko itu. Oii hakikishi kwamba nyenye mohendeka nawingi na untendo erei raukarimu. ⁸Nohanya erei nti gwa amuri. Hiya ayo, nohanya erei ili ufima utrutri wa uyanjo wanyu gwa ugigweya na nywera aantu vauya. ⁹Gwa soko momanyie neema ama Bwana witu Yesu Kristo. Na mwesenare moghwae, gwa soko anyu nare motruki. Ili kwamba ukerea utruki wakwe modahe ughwefa. ¹⁰Ugiintu erei nejuvafaa usauri nejuvaareya. Mwagha umweduh newakea, motrinaadia tu uhenda intu. Ila nemoseghetre urehenda. ¹¹Fanui reghondei. Ginya tu nare mokeri shauku na nia aa urehenda, na, ahaa, naremodaha urietra uguudaho, gwa ginya modaha. ¹²Gwa soko mokeri shauku ohenda itendo erei, ni intu rijaa na royanjwa. Lazima reemeke guntu aero nemontu ukerii, ntii guntu amontu neatrakeri. ¹³Gwa soko mwemo urui nti gwa soko vauya vedahe uhanga nafuu na nyee modahe ulemewa. Hiya ayo, uhendeka nauswa. ¹⁴Nevaingi vanyu vaighondo wa fanui ujuareya gwa ero neveresegetre. Eyei neoi pia ili kwamba guhendeke nausawa. ¹⁵Eyei neginya nareehadewe; " Mweso neukeri maingi nareatrikeri ntu gekaku nerasaghie na mweso neukeri gekei nare atrikeri useghi wowote." ¹⁶Ila ashukurewe Mungu newemong'enkoo ama Tito nkoo eyeyoyeyo otrintara ojali nechunemekeri gwa soko anyu. ¹⁷Gwa soko ntigutrofu wafokee marombi itu ila pia nareukeri bidii uhusiana na maombi asaa. Agaja gune nyee gwa hiari akwe mweso. ¹⁸Gumotroma irambe remwe na anyodughu nechugusifewa moghate amakanisa gwa soko aa mwemo wakwe moghate ohanya ughani. ¹⁹Tri vii gutrofo, lakini pia wahwaniye na makanisa uhenda mohenjo naseeurehumbua sehemu sia na sia itrendo erei raukarimu. Eyei negwa uweru wama Bwana moghonjo na gwa shauku itu uareya. ²⁰Guhegha ugitreja kwamba montu gekaku useghetwe ulalameka uhusu sese uhusu ukarimu uroi nechuhafu. ²¹Guhoa erava uhenda nerahesima, tri usonge ama Bwana gutrofo, ila na usonge aantu. ²²Pia gumoragheya monyadughu muuya irambe remwe nayo. Gwa mosoya inoo, na gwa moona wina shauku gwa soko aameemo mingi. Na atra fanui ukeri uitritari ino gwa soko aa wijaghumbuo neukuu neukeri moghatre anyu. ²³Gwaahabari ama Tito, mweso ne mosereka moyane na monyo henda mwemo gwa soko anyu. Ginya gwa anyadughu vitu, votromwa namakanisa. Nevahesima gune Kristo. ²⁴Oi, vaaghei uyanjo wanyu, na namoaghie umaghanisa gwa soko ugijaghumbua gwitu ne gwa soko anyu.

Chapter 9

¹Uhusiana na huduma gwa soko anyohuvea, ne bora ino gune nee uvahadea. ²Nemanyie uhusu shauku anyu, nechuu nagibunie gwa antu va Makedonia. Negavaera kwamba Akaya aghondeka ufuma mwaghajo. Lombe anyu avafa nkoo vangi vawe uhenda. ³Fanui, navatroma anyandughu ili kwamba ugijaghumbua gwitro uhusu nyenye etrahendeke ne ndende, na ili kwamba mwese nare mwetayare, ginya nare nahanya mgekua. ⁴Hiyaayo, mwese montu yeyote wa Makedonia newaja irambe remwe nane nawawahanga motrighondekie, nareguona haya --- ntiohanya intu gekaku uhusu nyenye -- gwa uhendeke ntiotheja ino gune nyee. ⁵Oi naune nare muhimu uvaseya anyadughu uja gwanyu na uyenda mefango rui gwa soko aa dahwa nemwaahidi. Eyei neoi ili kwamba ihende yadaheka ginya baraka, natri ginya intu neraamurewa. ⁶Iwazo neerei: montu negufandea gunyuio ujuhanga gunyui, na montu negufandea gwa lengo la baraka naujuhanga baraka. ⁷Basi na kela montu afunye ginya ufangie nkoo akwe. Basi naatrafunye gwa uhuzuneka au gwa ulazimisia. Gwa soko Mungu ugumoyanja uyoo negufunya gwa furaha. ⁸Na Mungu ugudaha umeongeya mo baraka gwa soko anyu, ili kwamba, mweighondo, umantu anyu ong'e, modahe uhanga ong'enemoyaseghetre. Eyei ejuhendeke ili kwamba modahe uongeya mointu nirija. ⁹Ne ginya ahadewe: Wabaghua ughwae wakwe na uufunya gwa atruki. Trutri akwe yueghaa gahena ghae." ¹⁰Na usuu negufunya mbeyu gune mopanzi na mokate gwa soko amalewa, pia ujufunya uongeya mbeyu anyu gwa soko ofandea. Mweso ujuongeya mavuna aa trutri anyu. ¹¹Mojughwefywa gwa kela namna ilikwamba modahe uhendeke moakarimu. Eyei ijuera asii gune Mungu ukerea sese. ¹²Gwa uhenda huduma eyei trii gutrofu yugusa mantu anyohuvea. Pia yuongeya ontendo nenyinyi aa asii gune Mungu. ¹³Gwa soko ohuguheywa gwanyu na ughondeywa gwa huduma eyei, pia mojumohumbua Mungu gwa otii gwa ihanya ranyu na gwa soko a Kristo. Pia mojumorumba Mungu gwa ukarimu wa karama yanyu gune veso na gwa kela montu. ¹⁴Veseghetre, na vuomba gwa soko anyu. Vohenda vii gwa soko aa neena nenkuuua Mungu neegunto anyu. ¹⁵Asii ihendeke gune Mungu gwa karama akwe neetrodaha uhanywa.

Chapter 10

¹Nene Paulo, nene wayo novasihi gwa ugisimia na ufoo wama Kristo. Nene nemofoo nenosonge anyu, Lakini triotreja gune nyee nenekwenge nanyee. ²Novaomba nyenye kwamba, ighondo negunanyu, ntijusegha nehendeke ntiureja na ugiadini gwane moghonjo. Lakini noghema nesegete uhendeka ntiureja ighondo nenuvaghua avoo novoghema gudova gwa jinsi aa mwere. ³Gwa soko nahata mwese guenenda gwa mwere, gutrogighwa vetra gwa njea a mwere. ⁴Gwa soko silaha neguitromea ugighua tri yagemwere. hiya ayo, ikwere nguu yageugu yo fira nkambe. Yoheya kabisa mejadala neyoyaghaya. ⁵Pia, gufira mointu nerina mamolaka neregihumbua gunto aa mahaa aa Mungu. Gurehenda mateka moighemo moghate autii wama Kristo. ⁶Na guhanga udaho woadhibu kela ntendo neretrikeri utii, afoo tuutii wanyu newaghondeka. ⁷Ravaa ero neregigheri usonge anyu. Mwese montu gekaku ugushawishika kwamba mweso newama kristo, na neagikumbukeye mweso moghonjo kwamba mwese tu ginya were nekristo, oi ndio nasee ginya guere. ⁸Gwa soko hatra negibune hatra gunyui ino uhusu mamolaka itu, nechu Bwana agayafunya gwa soko itu uvajenga nyenye na tri uvafira, ntijuona ovee. ⁹Ntijusegha erei rigighee kwamba novatishea nyenye gwa nyaraka yane. ¹⁰Gwa soko baadhi aantu vohanya, "Nyaraka yakwe nenghae na ina nguu, ila gemwere mweso atrina nguu. Nghani yakwe itristahili ughembwa." ¹¹Hebu antu va jinsi esee vemanee kwamba ero negurehanya gwa waraka ighondo negukwengi, ni sawasawa na ginyaguhenda ighondo neguafoo. ¹²Gutrinji kwengi ino ginya ugirunda sese au ugilinganisia sese na avoo nevogisifea veso. Lakininevagifima vesoo na momontu wawe, vetrikweriiaha. ¹³Sese, hata oi, gutrijugibuna ukea meembe. Hiya ayo, gujuhenda oii tu meembe nechu mungu wagufimea sese, meembe neyoghea kwengi ginya wanyu were. ¹⁴Gwa soko gutrinagiongeya sese naregwavahendeya nyee. Nare guvamwandio ughea gwa kwengi ginya vanyu gwa soko aa Kristo. ¹⁵Gutrinagibuna ukerea meembe uhusu meemo antu vauya. Hiya ayo, gunamatumaini ginya uhuvei wanyu ginya gukua kwamba ginya ieneo ritu ra mwemo rejughempwa ino, na rekee ne mong'e aa meembe sawa. ¹⁶Gunamatumaini gwa erei, ili kwamba gudaheutnantia ughani hata umekoa zaidi anyu gutrijo gibuna uhusu mwemo neyohendwa moghate aa maeneo nemaingi. ¹⁷Lakina montu gekaku negugibuna, agibune gune Bwana." ¹⁸Gwasoko ntiuyoo negugigheya moghonjo ugugigheywa. Isipokua, ni yule ambaye Bwana ugumwigheya.

Chapter 11

¹Noghema kwamba namoghemeya nane moghatre aaugheu. Lakini gwatruti moghemeya nane. ²Gwasoko nemontu wawivu uhusu nyenye. Nekeru wivu wa Mungu gwa soko anyu, gufuma nare navaahidi nyenye undoa aa moghosia umwedu. Narenaahidi uvaera nyenye gune Kristo ginya bikira neatrina ighwe. ³Lakini notreja kwamba gwa namna fulani, ginya njogha narewamoghongie Eva gwa hila akwe, maghemu anyu yodahaupotoshwa kwengi ufuma ugiibada ratruti na nirieru gune Kristo. ⁴Gwa soko gwa eragheo kwamba montu fulani waja nohanya Yesu mouuya hiya nauyo newahanyiywe, Au gwa iragheyo kwamba mwaphokea nkoo mbuya hiya na oyoo nemwamofokee. au gwa iragheyo kwamba mwafokea ughani uuya hiya na uroo nemwaufokee. Mwaghemeya mantu ayai ijaa adaheka! ⁵Gwasoko noghema nene ntimoghare aavoo nevefang'e gwa vasaa neveetrwanwa metume-nevaja. ⁶Lakini hata kama nene ntinafundiswa moghate ofunya hutuba, ntio umahaa. Gwa m, onamna na moghate amantu ong'e gugahenda erei ili umanyeka gune nyee. ⁷Aha, Nahendie mahutie gwa ugisimia nene moghonjo ili nyenye modahe uhumbuwa? Gwa soko natranantiye gwa uhagharo ughani wa Mungu gune nyenye. ⁸Negaheyeye makanisa mauya gwa ufokea mosaada ufuma gwao ili kwamba ningeweza uvahudumea nyenye. ⁹Ighondo nare gunanyu na naare keenesegetre, ntinamolemea montu kekaku. Gwa soko masegho ane egadahwa na ndughu nevajie vefumie Makedonia. Moghate umointu nagighiya moghonjo udea uhendeka mwegho gwanyu, na nejuendelea uhenda ui. ¹⁰Ginya trutri ama Kristo neemoghate ane, kunue ugihubua gwane, gutrijukiywa usehemu ya Akaya. ¹¹Nentuni? Gwa soko ntivayanjere? Mungu umainyie nevayanjere. ¹²Lakini eronenurehenda, nejurehenda pia. Nejurehenda kwamba nedahe ughiya chanya a avoonevosegha chanya ohendeka ginya gwere moghatreaero nevogibunea. ¹³Gwa soko antu vasaa nemetume vauegheghena anyohenda mwemo wa uegheghe. Vyogivetrokeya veso ginya metume vama Kristo. ¹⁴Naeyei etrooghofia, gwa soko hata morogho ugugiferukeya mweso ginya malaika wa weru. ¹⁵Eyeyi etrikeri moshagao neukuu ginya atumisi vakwe nougivetrokeya veso ginya atrumisi wa trutri. Mwesio wawe ijuhendeka ginya ntendo yawe ginyaistaili. ¹⁶Nuhanya kake: Basi naatrahangeke montu gekaku negughema nene nemogheu. Lakini mwese mohenda, ng'enyifi nene ginya nemogheu ili nedahe ugibuna gunyui. ¹⁷Ero nenorehanya uhusu kunui ugijaghumbua gwa ugihumbua gutrohukumewa na Bwana, lakini noeghetia ginya mogheu. ¹⁸Gwa soko antu vaingivogibuna gwa soko amwere, nejugibuna pia. ¹⁹Gwa soko mwahoriwe gwa furaha na agheu, nyenye wayo mokeri ihaaa! ²⁰Gwa soko mogihoreya na montu mwese waghuhenda ugutromwa, mwese ugusababiisia mwaghaneka moghate anyu, mwese guvatromea nyenye gwa faida yakwe, mwese wagiike gunto hewani, au mwese wavaghwa ugusiu. ²¹Nujuhanya gwa itreja ritru kwamba sese nare guzaifu ino uhenda ui. Na kee mwese montu gekaku newagibuna-- nueghetia ginya mogheu-- nene no nejugibuna. ²²Aha, veso ne Ayahudi? Nane neoi. Aha, veso ne Aisraeli? Na nee neoi. Aha, veso neufafo wama Abrahamu? Na nee neoi. ²³Aha, veso ne atrumisi wama Kristo? {Nuhanya ginya nare narimwa na ihaaa rane.} Nene ne ino. Nahendeka hata umeemo nemghamu ino, kwengi ino uhendeka uguurungwa, moghatre ughuwa ukea ifimo, moghate ukabili vetra nenyinyi ya ikuya. ²⁴Ufuma uva Yahudi navokea mara tano " makhuwa maghana mufangate ofunya remwe." ²⁵Mara itratu negaghuwa naighotia. Mara imwedu negaghuwa na magwe. Mara itratu nanusurikie umeli. Natromea utriku na momwe ubahari neewazi. ²⁶Nahendeka umohenjo sia na sia, U vetra ya meongo, uvetra ya majambazi, uvetra ufuma ugwa antu vane moghonjo, uvetra ufuma uguantu vauremi, uvetra ya muji, uvetra yugijangwa, uvetra ya bahari, uvetra ya anyadughu ne vaegheghe. ²⁷Nahendeka umeemo nemeghemu na ogudovo neughamu, uguutriku neuinge wodeo uraa, unjaa na nywetra, negungi ino ufunga, umpefo na udeo yaa masaa. ²⁸Kwengi na mointu riuya, guna mosunteyo moitiku gunto ane wa itreja rane gwa soko amakanisa. ²⁹Ayu ne wina ughatrao, na nene ntigharae? Anyu newasacha muuya ugwaumahutie, na nene ntiuvavya mung'e? ³⁰Mwese nelazima negebungie, nejugibunie uhusu eroo nerogigheya uzaifu wane. ³¹Mungu na Baba wa Bwana Yesu, mwesu neguhumbuwa ghaena ghae, umanyie kwamba nene ntiughonga. ³²Kuko Dameski, mokuu wamokoa fang'e aamofalme Areta nare uguulinda muji wa Dameski ili ukwara. ³³Lakini negaekwa ugekafu, ukerea ugidirisha uguukuta, na nanegafona ukerea umeghono akwe.

Chapter 12

¹Ne lazima negibune, lakini gutrii neroongeywa naresee. Bali nejuendelea omaono na umafunuo ufuma gune Bwana. ²Nemomanyie montu umwedu gune Kristo nechu meagha ikumi na inne neakire---neahendeka umwere, au unji aa mwere, nene ntune, Mungu umanyie--- agahumbuwa gunto ugiunde ra tatu. ³Na nemanyie kwamba montu uyui---neahendeka umwere, auunji a mweere, nene ntune, Mungu umanyie-- ⁴Agahowa gunto hadi uparadiso na utregheya mantu nemaja ino gwa montu gekaku uyahanya. ⁵Kwa soko amontu ginya usuu nejugibuna. lakini gwa soko ane moghonjo ntijugibuna. Isipokua uhusu udhaifu wane. ⁶Mwese nosegha ugibuna, nantihendeka nemogheu, gwa soko nemwese narenoeghetia trutri. Lakini nejureka ugibuna, ili kwamba atrahendeke yeyote neujufikirea ino gwa asaa ukea neegighetre moghatre ane au utregheya ufuma gune nee. ⁷Ntijugibuna pia gwa soko asaa maroghweru aina aa ajabu. U fanui, ntijuijuwa na geburi, mughuya nare waekiwe moghatre aa mwere wane, mujumbe wama moroghu seraniusambulea nene ili negiferukeye uhendeka montu wamajivuno. ⁸Mara itratu namosihi Bwana uhusu erei, ili mweso uheya ufuma gune nee. ⁹Namweso wambwera, "Neema ane etoshia gwa soko ako, gwa soko nguu yuhendwa ighondeke uguudhaifu. Oii, nanejusegha negibune ino uhusu udhaifu wane , ili kwamba udahowama Kristo udahe uighaa gunto ane. ¹⁰Ufanui neghondekie gwa soko ama Kristo, uguudhaifu, umatroki, ushida, umaghaseko,uhali amasiketeko. Gwa soko ighondo nenedhaifo, kisha nina nguu. ¹¹Nene nahendeka nemogheu! nyenye mwalazimishiyegwa erei, gwasoko mwesenare nasifewa na nyee. Gwa soko nare ntiduni ino gwa vasaa neveetranwa mwtume--bora, hata kama nene ntiintu. ¹²Maagheo atrutri amotume egahendeka moghatre anyu gwa ughemei , maagheo na maajabu na ntendo nenkuu. ¹³Gwa oree nare mwinwumuhimu wa fang'e kuliko makanisa neasaghai, isipokua nare ntimoregho gune nyee? Mosamehee gwa ihutie erei!¹⁴Rava! nenenetayare uja gune nyee gwa mara aa tatu. Ntijuhendeka nemoegho gune nyee, gwa soko itiseghetre intu nera nyuu. Nevaseghete nyee. Gwa soko ang'inyavetriseghetre uekaakiba gwa sokoauzazi. Hiy ayo , afafi veseghetwe veeke akiba gwa soko aang'iya. ¹⁵Nejuyanja ino gwa utromea na gwautromewa gwa nkoo yanyu. Namwese nevayanjere ino, neseghetre neyanjwe gunyui?¹⁶Ila ginya eree, ntinavaelemea muegho nyenye. Lakini gwa nene nemweru ino, nene neuyo neuvakwarie nyee gwa nahedeka uyoo newawahangie gwa uegheghe. ¹⁷Aha, nahorie gwa ugihendeya faida gwa montu gekaku newamotromie gune ne? ¹⁸Negamosihi Tito uja gwanyu, na negamotroma montu muuya itrambe remwe nayo. Aha, Tito agavahendea faida nyee? Aha, gutrinaenenda ujea eyeyoyeyo? Aha, gutrinaenenda umaghondo ayayo na?¹⁹Mwira gwa ighondo erei rong'e gwa hendeka gugitetea sese wayo gune nyee? Usonge aa Mungu, na gune Kristo, gwahendeka guhanya muintu gwa soko aovaamurisia nyenye. ²⁰Gwa soko nina neotreja kwamba nenejie nefodeo vahanga nyenye ginya neseghetre. Niotreja mwefonjuria ginya moseghetre. Notreja kwamba gwefo hendeka gwina majadiliano, wivu, malipuko aa hasira, nywera ya ubinafsi, umbea ,geburi, na uiremwi. ²¹Ninahofu kwamba nenajusuka kake, Mungu wane wefo nsimia gune nyee. Ninahofu kwamba nefo huzunishwa na nevaingi nevhenda mahutie kabla afanui, na avoo nevetrina tubu ighwe, na uaserati namantu a nywera nevoyatrenda.

Chapter 13

¹Eyei nemara a tatu kwamba nejie gune nyee. "Moisitraka lazima rejengwe na uthibitisho wa masahidivaverewavatratu." ²Nadaha uhanya gwa vasaa novohenda mahutie kabla na gwa vauya ighondo nare nekuko mara a pele, na nuhaya kanke: Nenejuja kanke nejuvaghemea. ³Novaera nyenye erei gwa soko mofenja ushahidi kwamba Kristo uguhanya ukerea nene. Mweso ntizifu gune nyee, hiya ayo, mweso nemonyoo nguu gune nyee. ⁴Gwa soko agasulubewa gwa udhaifu, lakini nemofanga gwa nguu ya Mungu. Gwa soko nasee guvazaifu moghate akwe, ila gujudova nayo gwa nguu ya Mungu moghate itu. ⁵Gihungei nyenye muone mwese mwefo guuhuwei. Gifimi nyenye. Motrogondoa kwamba Kristo wemoghatre anyu? Mweso wefo, hiya ayo mwesemotrinagigheywa. ⁶Na nekeri wijaghumbuo kwamba nyenye mojumanya kwamba sese gutrinahitrwa. ⁷Fanui guomba gune Mungu kwamba motradahe uhenda nerivee. Ntiomba kwamba sese guonekane gwakera ijaribu, hiya ayo nomba modahe neresahihi, Igawa gugighea gwaemwa ijaribu. ⁸Gwa soko sesegutrodaha uhenda intu hiya na trutri, ila ne gwa soko aa trutri. ⁹Gwa soko gwina uyanjo ighondo neguadhaifu nanyee nemwina nguu. Guomba pia modahe uhendwa moghondekie. ¹⁰Noyahadea mantu ayai gwa soko nekwenge nanyee, ili kwamba nenajuhendeka nanyee ntiseghete uvaaghea ughae nyee. Ntiseghete utromea mamolaka Bwana newampie nene nevajenge nantiuvira fang'e. ¹¹Ufanui anyadughu vageghema navageghosia, yanji! hendi mwemo gwa soko aurejesho, mofewe nkoo, giyanji nyenye gwa nyenye, modove uguhuwei. Na Mungu wauyanjo na majeghana ujuhendeka nanyee. ¹²Giramochi momontu gwa ugiromia nugujaa. ¹³Aumini vong'e vovaramocha. ¹⁴Neema ama Bwana Yesu Kristo, uyanjo wa Mungu, na usereka wa Mwaho ne Mwero uhendeke itrambe remwe nanyee nyong'e.

Galatians

Chapter 1

¹Nene Paulo mutrumwa. Nene nti mutrumwa ufuma gwa antu, nyeso ukiria guni Yesu Kristo na Mungu Baba niwamufitriye ufuma gwa akuyi. ²Itimbimwe na anyandughu vong'e nanee, nuyahadia makanisa a Galatia. ³Neeema itrendeke nanyee na amani niifumie guni Mungu Baba witru na Bwana Yesu Kristo, ⁴niwagifunyiye mweso gwasoko a mahutye itru unoo aukhomboe urimi na mahutye, gwa mafenji a Mungu witru na Baba. ⁵Guni mweso utrendeke weeru wa khae na khae. ⁶Nushangaa mugikengeya uri gwa ukhani wuuya. Nushangaa mugeuka kwengi ufuma guni mweso niwavaitrane gwa neema a Kristo. ⁷Gutrii ukhani wuuya, nyeso gwina antu nivuvatrenda nyenye makhasiko na usigha ubadilisha ukhani wama Kristo. ⁸Nyeso mpese ni sese au malaika ufuma girunde ujohanya guni nyenye ukhani hiya na uroo niwatranantiywe guni nyenye na alaaniwe. ⁹Ginya gwahanyaaa mwandio, na fanoi nuhanya kanki, "Mwese gwina muntu ujobakhania nyenye ukhani hiya na wa mwandio, na alaaniwe". ¹⁰Fanoi nufenja uthibitisho wa antu au Mungu? Nufenja uvayanjisa antu? Mwese niendelee usoya uvayanjisa antu, nene nti mutrumami wama Kristo. ¹¹Auna, nisighitre nyenye mumanye ukhani ninauhanyiyee utrifumie gwaantu. ¹²Ntinaufokeaa ufuma u muntu, unoo ntinafundisywaa. Hiya ayo, nee gwa ukunukuo wama Yesu Kristo guni nene. ¹³Mwatregheyaa u maisha ane a khae u dini a Kiyahudi, gina nenurikhasiaa gwa ukhai ikanisa ra Mungu faka urifaghatya. ¹⁴Neniendelee u dini a Kiyahudi faka auna vane va Giyahudi. Neni kwetre juhudi ino u tamadune yama baba vane. ¹⁵Nyeso Mungu akayancha uhanywa nene ufuma u ndaa ama mama. Akanyintana nene ukiria neema akwe. ¹⁶Umwigheya mwanakwe mung'ii ane, unoo nimuhanye mweso ukhatri a antu va mataifa. Uu ntinafenjaa ushauri wa mwiri na saghami ¹⁷na ntinanatriaa uenda Yerusalem gwa avoo nee atrumwa kabla ane. Hiya ayo nkaenda Uarabuni na baadae usuka Damesiki. ¹⁸Baada a miakha itatru nkanatria uenda Yerusalem umusoya Kefa, nikagikhaa nayo matriku ikumi na tano. ¹⁹Nyeso ntinaonaa mitrume vauya hiya na Yakobo, muna wama Bwana. ²⁰Rava, usonge a Mungu, ntukhonga gwa iroo ninuhadia guni nyenye. ²¹Nkaenda u mikoa a Shamu na Kilikia. ²²Nentimanyikie gwa miho u makanisa a Ayahudi ayo ama Kristo, ²³nyeso neviutregheya, "Uyoo neugugukhasiaa fanoi ugutranantya imani neugumiruvaa". ²⁴Neviu mukurya Mungu gwasoko ane.

Chapter 2

¹Baada a miakha ikumi na ine nkaenda kanki Yerusalemu itrambimwe na Barnaba. Unoo nkamuhua Tito itambimwe nanee. ²Nkaenda gwasoko mungu akagighea guni nene kwamba neninoneye uenda. Nkaika usonge ukhani nenkautranantya gwa antu va urimi. ³Nyeso Tito, negwinakwe, nee Muyunani akaonyewa utrowa ihungu. ⁴Intu irii rikagighea gwasoko a ndughu wa uregheghe nivijie gwa gimpihi kupeleleza uhuru negukwetre ukhatri ama Kristo Yesu. ⁵Gutrinagifunyaa uvatii hata gwa isaa rimwedu, uuukhani wa tutri usaghe bila ubadilika guni nyenye. ⁶Nyeso avoo nivahanyiywee viongozi vitrinachangiaa gikaku guni nene. Gikaku neviutrenda ritrina maana guni nene. Mungu atrinayanjaa upendeleo wa antu. ⁷Hiya ayo vikanyona kwamba nihuviwee kwamba niaminiwe utranantya ukhani gwa avoo nivitri troriwe ihungu. Ptro neujotranantya ukhani gwa avoo nivitahiriwe. Gwasoko Mungu, akatrenda mwimo wakwe guni Petro gwasoko a utume gwa avoo nivatahiriwe, unoo akatrenda mwimo mung'ii ane gwa antu va mataifa. ⁸Ikhondo Yakobo, Kefa na Yohana, vikamanyika kuwa vijengie kanisa, vikamanyika neema ninafeiwee, vikagufokea ugu usirika nanee na Barnaba. Vikatrenda vii ili vidahe uenda gwa avoo nivitahiriwe. ¹⁰Vikasigha sese uvakumbukwa atruki. Nene nenisighitre utrenda intu irii. ¹¹Ikhondo Kefa neakaja Antiokia, nkamuhitra umwari gwasoko neuhutriye. ¹²Kabla a antu vakee uja ufuma guni Yakobo, Kefa nee ugulia na antu va urimi. Nyeso antu avai nevikaja, akareka na ufwaya ufuma gwa antu va urimi. Neugutrija antu nevisighitre tohara. ¹³Ayahudi vauya vikaungana na unafiki urui vinaa Kefa. Unoo Barnaba no akahowa na unafiki urui. ¹⁴Nyeso nenaonaa vitrisambiye ukhani wa tutri, nkamukhanika Kefa usonge awe, "Mpese nyenye mu Ayahudi na mugikhaa na tabia ya antu va urimi hiya na tabia ya Kiyahudi, ntuni nimuvaonyea antu va urimi ugikhaa ginya Ayahudi?" ¹⁵Sese gu Ayahudi vofafwa na ti, "Antu va urimi nivina mahutye" ¹⁶manya vii gutrii niuguvaryiwa haki gwa ntendo ya seria. Hiya ayo viuvaryiwa haki gwa imani guni Yesu Krisito. Gukaja gwa imani guni Yesu Kristo unoo guvanywe haki gwa imani mung'ii ama Kristo na tri gwa ntendo ya seria. ¹⁷Nyeso mpese nigumufenja Mungu gwa uguvanywa haki guni Kristo, gugihanga sese gwina mahutye, uu Kristo akatrendwa mutrumwa wa mahutye? Tri uyi! ¹⁸Soko mwese nitrende tegemeo rane unto otunza seria, tegemeo ninariheiyee, nugighea nene, nuvunja seria. ¹⁹Ukiria seria nkakuya gwa seria, uyi ninoneye ugikhaa gwasoko a Mungu. ²⁰Nasulubiwe itrambimwe na Kristo. Tri nene kanki nugikhaa unoo Kristo mung'ii ane. Maisha ninugikhaa u mwiri nugikhaa gwa imani u mwana wa Mungu, niwanyanyiyee na wagifunya gwasoko ane. ²¹Ntumihitra neema a Mungu, gwasoko gwa haki nee irifo ukiria seria, unoo Kristo kaho wakuree ndende.

Chapter 3

¹Agalatia vajinga, ni riho iki niravaruvie? Uu Yesu Kristo atrinagigheaa gina musulibiwa usonge a miho anyu?

²Nene nisighitre umanya irii ufuma guni nyenye. Uu mukamufokea roho gwa ntendo ya seria au gwa uhuvia iroo nimwatregheye? ³Uu nyenye mwi ajinga kiasi iki? Uu mukaandia u roho uu mumariye u mwiri? ⁴Uu mukakhasika gwa mantu maingi ndende, mpese tutri ne ndende? ⁵uu mweso niugufunyaa nkhoos guni nyenye na utrenda ntendo ya nguu ukhatri anyu ugutrenda gwa ntendo ya seria au gwa utregheya pamoja na imani? ⁶Abraham, "Akamwamini Mungu wavarywa munya haki". ⁷Uyi manyi avoo niviamini ni ana vama Abrahamu. ⁸Ihada rikatabiri Mungu ujovaria haki antu va urimi gwa njia a imani. Ukhani ukatranantywa mwandio guni Abrahamu: "guni veve mataifa ong'e ijobarikiwa". ⁹Ili baadae avoo nivina imani vibarikiwe pamoja na Abrahamu, newina imani. ¹⁰Avoo nivitegemee ntendo ya seria vilaaniwe. Gwasoko ihadiwe, "Ulaaniwe muumuntu niatrikwatrie mantu niihadiwe u gitrabu ga seria, uyatrenda ong'e". ¹²Seria itrufumaa gu imani., nyeso hiya ayo, ¹¹Fanoi ni mwari Mungu atrumuvarya haki hata umwedu gwa seria gwasoko, "Niwina haki ujogikhaa khae na khae". ¹³Niugutrenda mantu ayai u seria, ujogikhaa gwa seria". ¹³Kristo akagukhomboa sese ufuma u laana a seria ikhondo neakatrendeka laana gwasoko itru. ¹⁴Ilengo rakwe ne baraka yama Ibrahimu ijoja gwa antu va urimi guni Kristo yesu, unoo gudahe ufokea ahadi ya Roho ukiria imani. ¹⁵Anyandughu, nuighitya gihinadamu. Ikhondo agano a gihinadamu neaikwa ija, gutrii niugudaha upuuza au uongeya. ¹⁶Fanoi ahadi niyahanyiywee guni Ibrahimu na ufafo wakwe. itruhanya, "Gwa mpafo", umaanisha vaingi hiya ayo gwa umwedu, "Gwa ufafo wako", ni Kristo. ¹⁷Fanoi nuhanya vii seria neeajie miakha 430 baadae, itruheya irakanuo ro nyuma niraikiwee na Mungu. ¹⁸Gwasoko mpese urindi wajiee gwasoko a seria, utrijoja kanki gwa ahadi. Nyeso Mungu akafunya ndende guni Ibrahimu gwa njia a ahadi. ¹⁹Ntuni fanoi seria niafuniywee? Ikaongeywa gwasoko a mahutye, faka mfafwa wama Ibrahimu aje gwa avoo niuahidiwe. ²⁰Fanoi mpatanishi ugumaanisha ino a muntu umwedu, uu Mungu ni imwene. ²¹Uyi seria i hiya na ahadi ya Mungu? La hashu! Gwasoko mwese seria neafuniywee ina udaho woetra ufanga, haki neijohangika gwa seria. ²²Nyeso hiya ayo, ihada ratrunga mantu ong'e u mahutye. Mungu akatrenda vii uu ahadi yakwe yoguchoa sese gwa imani guni Yesu Kristo idahikie uhangika gwa avoo nivi amini. ²³Nyeso kabla imani guni Kristo ikinaja, negutrungiwee gwa seria faka uje ukunukuo wa imani. ²⁴Uyi seria ikatrenda giongozi witrufaka Kristo newajoja, gudahe uvarywa haki gwa imani. ²⁵Fanoi gwasoko imani ajiee, gutri fang'i a muravi. ²⁶Gwasoko nyenye nyong'e mwi ana va Mungu ukuria imani ama Kristo Yesu. ²⁷Vong'e nimwabatiwee guni Kristo mwayaa Kristo. ²⁸Unoo gutrii Myahudi au Myunani mtrumwa wala huru, mukhema wala mughosya, gwasoko nyenye mwiintu rimwe guni Kristo Yesu. ²⁹Mpese nyenye mwi vama Kristo basi ni ufafo wama Ibrahimu, arindi gwa mujibu wa ahadi.

Chapter 4

¹Nuhanya kwamba maadam murindi ni mwana atrina hiya na mutrumwa, uu ata kama ni munya mali yong'e.

²Hiya ayo, wii fang'i a uravi na adhamini faka wakati niwaikiwe na Baba wakwe.³Uno nasee nekii gwi ana, gukakatriwa gwa atrumwa va kanuni ya mwandio ya urimi. ⁴Nyeso ikhondo sahihi neraghea, Mungu akamutruma mwanakwe, mufafwa wa mukhema, mufafwa u seria. ⁵Akatrenda vii unoo avakhomoe avoo neviu seria, uu vidahe ufokea utrendeka ana. ⁶Gwasoko nyenye mwi ana, Mungu akamutruma Roho wa mwanakwe mung'ii a nkho yitru, Roho uguitrana, "Aba, Baba". ⁷Gwasoko iyii veve u tri mutrumwa kanki uu wi mwana. Mpese wi mwana, uu veve u murindi ukiria Mungu. ⁸Ikhondo nemutrimumanyie Mungu ne mwi atrumwa gwa avoo ni gwa asili tri miungu gabisa. ⁹Nyeso fanoi mumanyie Mungu, na mumanyikie guni Mungu nintuni ni musuka u mantu a mwandio? Au musighitre utrendeka atrumwa kanki? ¹⁰Mukwatria gwa uangalifu itriku maalumu, miandamo a mieri, majira na miakha. Nutrija gwasoko anyu. ¹¹Nutrija gwa namna fulani mugikhasya ndende. ¹²Nuvasiya, anyandughu, mutrendeke gina niiri, gwasoko natrendekaa ginya mwiiri. Mutinankoseaa. ¹³Mumanyie nee gwasoko a urue wa mwiri uu nihubiri ukhani guni nyenye mwandio. ¹⁴Unoo hali ane a mwiri ikavaika u makhasiko, mutrinanzarauu au ung'itra. Hiya ayo mwampokee gina malaika wama Mungu, gina neni Kristo Yesu mweso. ¹⁵Uyi, igufei fanoi furaha anyu? Gwasoko nusudia guni nyenye, niadahika, mujoheya miho anyu na umpa nene. ¹⁶Uyi fanoi, uu natrendeka muvi wanyu gwasoko navakhaniaa tutri? ¹⁷Viuvafenja gwa nyuetra, unoo tri gwa ija. ¹⁸Ni guja utrendeka na nyuetra gwa mantu ni maja, na tri gwa muda nigwinanyu. ¹⁹Anane ni vanyuii niwire uvai gwasoko anyu kanki faka Kristoatrendeke ukhatri anyu. ²⁰Nijoyanja utrendeka nayee fanoi na utrenda ruri wane gwasko nimamashaka nanyee. ²¹Mbwiri nyenye musighitre utrendeka fang'i. ²²Gwasoko ihadiwe kwamba Abrahamu newina ana vaviri. ²³Uyi noo uyoo wa mutrumwa akafafwa gwa mwiri. ²⁴Mantu ayai iudaha uhanywa gwa utrumia ndolio, gwasoko akhema avai vigikhwetre na marakanuo aviri. ²⁵Fanoi Hajiri ni mlima Sinai niugu Arabuni. Ugugikhoywa na Yerusalem a fanoi, gwasoko ni mutrumwa itrabimwe na anakwe. ²⁶Yerusalemu nii gunto ni huru, na iyii ndio mama witrui. ²⁷Gwasoko ihadiwe, "Yanja veve mukhema niwi tasa, veve ni utru fafaa. Paza ruri wako ukurye mukindo gwa furaha, veve niutrina ufafo, gwasoko vaingi ni ana va tasa, ino a avoo va mukhema niwina mughosya". ²⁸Fanoi anyandughu mwese Isaka, nyenye mwi ana va ahafi. ²⁹Gwa ikhondo risii muntu niwafafwa gwa mujibu wa Roho. Fanoi noo uyi. ³⁰Mahada iuhanya uri? Muheye mukhema mutrumwa na mwanakwe wa gighosya. ³¹Uyi, ndugu, sese tri ana va mukhema mutrumwa uu ni mukhema huru.

Chapter 5

¹Gwasoko Kristo akagufa uhuru unoo gutrendeke gwi huru. Uyi, imiki ija wala mutrakatywe kanki ugu utrumwa. ²Rava, Nene Paulo, nuvakhania mpese mutahiriwe, Kristo atrijsaariya gwa njia gikaku. ³Kanki, numusudia kila mughosyaniutahiriwe kwamba unoneye uwajibika gwa seria ong'e. ⁴Mubaghuwee kwengi na Kristo, avoo vong'e, "nimuvariywa haki" gwa seria. Muguee kwengi na neema. ⁵Maana gwa njia a roho gwa imani guindie wiijaghumbuo wa haki. ⁶Guni Kristo Yesu utahiriwa au udiotahiriwa gutrii maana gikaku. Ni imani hiya niutrenda mwimo ukiria uyanjo. ⁷Nemuduaa ija. Anyu niwavaghiyaa umitii tutri? ⁸Ushawishi wotrenda utrufumaa guni mweso niuguvaitrana nyenye. ⁹Usasu kidogo uguruvanga ntonge ong'e. ¹⁰Nina matumaini nanyee gini Bwana mutrijoghema gwa njia mbuya yeyote. Gikaku uyoo niwajovakhonga ujoucha hukumu akwe mweso. ¹¹Auna mpese niendeleo uhanya tohara, ntuni nikii nukhasywa? Gwa iswala iroo ni gizuizi ga musalaba uruvangwa. ¹²Ni masigho ane avoo niviutrongeaa ivi vijoghihasi beso. ¹³Mungu wavaitranaa nyenye anyandughu, ugu uhuru. Unoo mutrautrumie ivi uhuru wanyu gina fursa amwiri. Hiya ayo gwa uyanjo mugife nyenye gwa nyenye. ¹⁴Gwasoko seria ong'e ikhondekie u amuri imwedu; isii noo, "Ni lazima umuyanje jirani wako ginya veve". ¹⁵Nyeso mwese mugirume na ugilia giravi unoo mutragiruvange nyenye gwa nyenye. ¹⁶Nuhanya, enendi gwa roho, na wala mutrijokhondeya tamaa ya mwiri. ¹⁷Gwasoko mwiri wina tamaa nkuru hiya na nkhood, na nkhood ina tamaa nkuru u mwiri. ¹⁸Nyeso mpese nkhood iuvatrongeaa nyenye, mutri fang'i a seria. ¹⁹Fanoi ntendo ya mwiri igighetre. Isii noo ufumbu, uchafu, ufasidi, ²⁰ibada a sanamu, uroghi, uadui, wiiremwi, husuda, kuwaka hasira, ushindani, faraka, uaghanika madhehebu, ²¹wiru, ughari, uraku na mantu mauya ginya ayai. Nuvaonya nyenye, gina navaonyiee mwandio, uu avoo nivutrendaa mantu ginya asaa virtijorisi utremi wa Mungu. ²²Nyeso mbisya a nkhood ni uyanjo, furaha, amani, ughimiya, utu wema, imani, ²³ufoo na giasi. Gutrii seria u mantu ayai. ²⁴Avoo ni vama Kristo Yesu vausulubishaa mwiri na shauku a tamaa yawe ni mbii. ²⁵Mwese gugikhee gwa Roho, unoo guenende gwa Roho. ²⁶Gutragibune, gutragisokose kila umwedu na muyakwe uu gutaoneane wiru.

Chapter 6

¹Auna mwese muntu wakatwrrwaa u mahutye, nyenye ni mwi va giroho, mumonenye umusucha muntu uyui unkhoo a ufoo. Unoo mugirave nanyee mutrajojaribiwa. ²Mugihoreye miigho, na gwa uyi, mujokhondeya seria ama Kristo. ³Mwese muntu gikaku ugikengeeni bora unoo tri intu, ugugikhonga mweso. ⁴Kila umwedu afime mwimo wakwe. Unoo ujohanga intu mweso imwene roo gisifu, bila ugilinganisha mweso na muntu gikaku. ⁵Gwasoko mumuntu ujohoa miigho akwe mweso. ⁶Muntu niwafundisiywe ukhani lazima unoo guja amushirikishe nimaja mwalimu wakwe. ⁷Mutrakhongwe. Kila niugurifandia muntu ndio niujorivuna. ⁸Kila niugufandia mbeyu ugu urindi wa mahutye ujevuna iruvanga, nyeso uyoo niugufandia mbeyu u roho ujevuna ufanga wa khae na khae. ⁹Gutrakhatrae utrenda nimaja, gwasoko gwa ikhondo rakwe gujevuna mwese gutrijokata tamaa. ¹⁰Uyi noo ikhondo nigwajohanga nafasi, gutrende nimaja u muumuntu. ¹¹Ravi ukuu wa ketri ninavahadie gwa mukhono wane nene. ¹²Avoo nivisighitre utrenda ni maja gwa mwiri unoo viuvaonyea mutahiriwe. Viutrenda uyi gwasoko vitrahefee u makhasiko a musalaba wa Kristo. ¹³Uu avoo nivitahiriwe veso vitrukwa seria. Hiya ayo visighitre nyenye mutahiriwe uu vidahe ugibuna na miiri anyu. ¹⁴Ittragighee nijogibuna isipokuwa gwa musalaba wama Bwana witrut Yesu Kristo. Guni mweso urimi wasulubiwa guni nene nanee ugu urimi. ¹⁵Gwasoko itrujalisha utahiriwa na udio tahiriwa utrendeka intu. ¹⁶Gwa vong'e nivuiishi gwa kanuni iyii, vitrendeke na amani na rehema itrendeke naveso, na Israeli ama Mungu. ¹⁷Fanoi muntu gikaku atransumpue, maana nauchaa chapa ama Yesu u mwiri wane. ¹⁸Neema ama Bwana witrut Yesu Kristo itrendeke nanyee. Amina.

Ephesians

Chapter 1

¹Paulo, mutumwa wama Kristo Yesu gwa mafenji a Mungu, gwa avoo nivakhamatuwe na Mungu nivii Efeso ni nivi tutri gini Kristo Yesu. ²Neema itrendeke gini nyee na uhuvii niufumie gini Mungu tatra witrut na bwana witrut Yesu Kristo. ³Mungu tratra wama Bwana witu Yesu Kristo gumokurie. Ne mweso newagofie mantu gwa mboro yong'e ya nkoo, omahali agirunde mukatri ama kristo. ⁴Nare ukee urinaubwa oremi, Mungu agaguhwania sese nech u nare guamini mukatri aa kristo. Agagohania sese ili gudahe ohendeka guvaero nanegurohanywa ivee usonge akwe. ⁵Gwa uyanjo wa Mungu waguhanaye mwandio akagufunya gina ana vakwe gwa ikhondo rama Yesu Kristo. Agatrenda vii gwasoko watrendie ni arii urisighitre. ⁶Wiigheo wayo ni kwamba Mungu uguhuviwa gwa neema ya weeru wakwe. Irii ndio niwagufie ndende gwa njia a muyanjwa wakwe. ⁷Gwa soko muyanjwa wakwe, gwina ukhomoi ukiria saghami akwe, irekewa wa mahutye. Guketri iriyi gwa soko a ughwai wa neema akwe. ⁸Akatrenda neema iyii itrendeke nyingi gwasoko itru mukhatri a hekima na ihaa. ⁹Mungu akatrenda imanyike gini sese ili tutri niigifihie a mufango, ufuma gwa nkumbu niagigheiywe u mung'ii ama Kristo. ¹⁰Narii makhondo aghea gwa udahika mufango wakwe, Mungu ujoyaika itrambi rimwe kila intu ugirunde na ra gunto a ng'ii mung'ii a Kristo. ¹¹Gini Kristo narii guhwanywe na ughemwa u mwandio. Iyii arii ifumie na mufango wa yoo niugutrenda ong'e gwa maghemu a mafenji akwe. ¹²Mungu akatrenda uyi ili gudahe utrendeka ukurya weeru wakwe. Neguu va mwandio utrendeka gwina ugijaghubua mukhati ama Kristo. ¹³Arii gwa njia ama Kristo gwatregheye ukhani wa tutri, ukhani wa ukhomoi wanyu u njia ama Kristo. ¹⁴Nkhoo ndio okariyii witu mpaka umiliki neujuhangeka. Eyei nerenegwa ukuria uweru wakwe. ¹⁵Gwa soko eyei, gufuma ikhondo eroo nare naregheya guhusu ohovei wanyu mukhare ama Bwana yesu na uhusu uhanjo wanyu gwa avoo nevakahuwe gwa soko akwe. ¹⁶Tinareka uhanya asii gune Mungu gwa soko anyu na ovahanya omarombi ane. ¹⁷Noomba vii Mungu wa Bwana wetu Yesu Kristo, tratra wa weru, ujuvafa nkoo aa ihaa, makhunukuo aa ihaa rakwe. ¹⁸Noomba vii mihoo anyu aa akoo ihendewe weru gwa nyee umanya neafe tenga aeranwa gwanyu. Noomba vii momanye ughwae wa weru wa orende wakwe ogwavoo nevabaghuwe gwa soko akwe. ¹⁹Noomba vii umanye ukuu neukire nguu yakwe mukhari itru avoo neguamini. Ukuu oroi neufuma na honde mwemo mukhare aa nguu akwe. ²⁰Eyei ne nguu neahendie mwemo mukhare ama Kristo ikhondo Mungu nare wamofofoe ufuma oowafu na omweka um0khono wakwe wagelelo umahali ogeunde. ²¹Agamweka Kristo gunto kwenge na utawala, uremi, nguu, enzi, namorina nerohanywa. Agamweka Yesu re gwa ikhondo erei ila na gwa ikhondo na nerejie pia. ²²Mungu agaeghecha mantu ong'e fangi aa megghu ama Kristo. Wamohendie mweso irwe guntoo a mantu ong'e ugikanisa. ²³Ne ikanisa kwamba ndio mwere wakwe, udaheko wakwe neguijweya mantu ong'ee mukhare aa njea yong'e.

Chapter 2

¹Mna oii nare mwakhui omakosa na mahutie anyu. ²Nare mukhare ayai vii mwandio naremwaenendie ugikhweya na ighondo ra urimi urui. Aremwenenda gwa usambeya motawala wa mamolaka aa anga. Eyei ndio nko akwe uyoo negutrenda mwemo mukhare aa avana va mahutie. ³Sese song'e ikhondo rase nare gumeongoni gwa avai nevero amini. Naregurenda gwa namna aa nywera nembee ya meere itru. Nare guasili aa vana va ikuo ginya vaoya. ⁴Ila Mungu wijue rehema gwa soko uyanjo wakwe ukuu newaguyanjiye sese. ⁵Ikhondo nare gwa khui umahutie itru, agaguera song'e uwekhao neufia mukhare ama Kristo. Negwa neema vii mwachowa. ⁶Mungu agagofofoa na ugurenda uikhaa irambe remwe umahali yaa mbingu khare ama Kristo Yesu. ⁷Agarenda vii ili kela mwikhondo nerejie adahe uguaghea ughwae ne ukuu wa neema akwe. Uguguaghea sese erei gwa njea aa wema wakwe mukhare ama Kristo Yesu. ⁸Gwa neema mwaokolewa gwa njea aa ohovei. Naeyei itrinafuma gune sese. Nedahwa aa Mungu. ⁹Erifumie nantendo. Matokeo ayoo, arahendeke umwedu wanyu wogihumbua. ¹⁰Gwa soko sese gumwemo wama Mungu, gwaombiwe ukerea Kristo Yesu uhenda tendo nenjija. Netendo iyii nechu Mungu agayafanga gufuma ghege gwa soko itru, ili guenende mukhare asaa. ¹¹Ufanui kumbukwi vii ufuma mwandio nare mwantu va Mataifa gwa jinsi aamwere. Mweranwa "nemorina rowa ihongo" gwa eroo nereeranwa tohara aa mwere neyohendwa gwa mekhono aa antu. ¹²Gwa ikhondo rasee naremobaghuwe na Kristo. Nare mwaghenyi gwa antu vaesraeli. Naremwaaghenyigwa agano ra ahadi. Naremutikeri uhakika wa ikhondo nerejie. Naremoomba bila Mungu ugu uremi. ¹³Ila fanui mukhare aa Kristo Yesu nyenye nare mwandio namwekhwenge na Mungu mwerwa fife na Mungu gwa saghami ama Kristo. ¹⁴Gwa soko mweso ndo majeghana itru. Agatrenda vavere kua umwedu. Gwa mwere wakwe agaufira ukuta wa ubaghuo nare ugubaghue, usoo uadui. ¹⁵Kwamba agakomesha seria aa amri na kanuni ili kwamba aumbe montu umwedu nemofia mukhare akwe. Agahenda amani. ¹⁶Agahenda vii ili uvapatanisha meerundo ivee aa antu uhendeka mwere umwedu gune Mungu ukerea mosalaba. Gwa njea aa mosalaba agaufisha uadui. ¹⁷Yesu narewajie na uhanya amani gune nyee naremukwenge na amani gwavoo nare vefife. ¹⁸Gwa soko gwa njea ama yesu sese song'e negwa avee gukeri ikhondo gwa uyoo Mwahu Mweru ukea gune tratra. ¹⁹Ufanui no, nyenye antu vamataifa morianyamohenjo na aghenyi kanki. Ila mwarendeka mwenyeji itembe remwe na avoo nevabaghuwe gwa soko aa Mungu naaajumbe mukhare aa nyumba aa Mungu. ²⁰Mwajengwa guntoo aa mosingi wa metume na aonii. Kristo Yesu mweso nare igwe nerikuu raikhondo rompeo. ²¹Mukhare akwe ifaghaa rong'e raunganishwa pamoja na ukhua ginya ihekalu mukhare ama Bwana. ²²Nemukhare akwe nyenye no mojangwa pamoja genya mahali aa udovoo irembe remwe na Mungu mukhare aa Mwahu ne mweru.

Chapter 3

¹Gwa soko eyei, Paulo, ni morungwa wama Yesu Kristo gwa soko itru sese Mataifa. ²Nohovea vii mwatregheya gunto aa mwemo wa neema aa Mungu newampie gwa soko anyu. ³Novaadekea ufuma naginya ukunukui ginya narewakunukuwe gune nene. Eyei ne trutri neagifihie nechunare naadeke gwa ukufe ukheri mbuya. ⁴Negusoma uhusu ayai, ujudaha utambua ihaa rane mughare aa trutri eyei neegifihie uhusu Kristo. ⁵Gwa ufafo uyaa trutri eyei utrina hendwa umanyeke gwa ana vaantu. Ila fanui waekwa wazi gwa Mwaho Mweru gwa Mitume nevatengiwe na Aoni ⁶Trutri eyei neegifihie nekwamba antu va Mataifa newashiriki vaweru naajumbe airuu vavee. ⁷Na gwa irii natrendekiee mutrumami wa zawadi a mbotro a Mungu niufunyyiwe u nene ukiria itrenda ra tutri akwe. ⁸Mungu wafunyyee dahwa iyii gini nene, gwasoko nene ni muntu munyuyii wa vong'e ukia avoo nivabaghuwe gwa soko a Mungu. Dahwa iyii isighitre uvaira mataifa ukhani niwina ughwai nitri wogihengwa wa kristo. ⁹Ibidi uvaire antu vong'e gunto a masigho a Mungu wa gimpahi. Ayai ni masigho narii afihiwe miakha ni miingi niakiree na Mungu akaumba mantu ong'e. ¹⁰Iyii narii guvii, ukiria ikanisa atremi na anya nguu ya iunde vadahe umanya sehemu ni nyingi ya khae a ihaa ra Mungu. ¹¹Ayai agigheiree ukiria maghemu akhae narii adahie u mung'ii ama Kristo Bwana witru. ¹²Gwasoko ni Kristo gwina ntenga na udaho wohuvia na gwina ntenga gwasoko a uhuvii gini mweso. ¹³Gwa uyi nuromba mutraire ntyeri gwasoko a makhasiko ane gwasoko anyu. Ayai ni weeru wanyu. ¹⁴Gwasoko iyii nutrungama gini tratra. ¹⁵Uni mweso u kila ufafo wo giunde na unto a fang'i uguitrana rina. ¹⁶Nuromba adahe uvafa mbotro, ufuma na ughwai wa weeru wakwe, avatrende uimika gwa nguu ukiria nkho akwe, mweso niwi mung'i anyu. ¹⁷Nuromba vii Kristo agikhee mung'i a nkho yanyu ukiria uhuvii. ¹⁸Nuromba mutendeke mwina itrina na mufereji wa uyanjo wakwe. Mutrendeke mwina uyanjo wakwe ili mudahe umanya itrambi rimwedu na vong'e nivuhuviaa, mwina ughwai, na wiru na mwisho wa mung'ii a uyanjo wama Kristo. ¹⁹Nuromba mumanye ukuu wa uyanjo wama kristo, uruu niugukiya maghemu. Mutrende ayai ili muijuywe udaho wong'e wa Mungu. ²⁰Na fanoi ni mweso udahite utrenda muu intu, u mantu ong'e niguyaromba au niguyaghema ukiria nguu yakwe atrende mwimo mung'i itru, ²¹u ni mweso gwina weeru mung'i a kanisa na gini Kristo Yesu gwa mufango wong'e khae na khae. Amina.

Chapter 4

¹Mwina ni mutrungwa gwa soko ama Bwana, niwomwira muenende ija na wiitwani urui ni Mungu wavaitanie. ²Mugikhae gwa uginyumpia nanguu na ufoo na ughimiya. Mugihoreye mukhatri a uyanjo. ³Trendi utrintaro udima wiikhanji wa nkho ufuuma gitrungo ga majighana. ⁴Gukweti mwiri umwedu na nkho imwedu ginya avoo narii vaitraniwe ututi ukiywa itrambi rimwedu na wiitwana wanyu. ⁵Na gukweti Bwana umwedu, uhuvii umwe, ijighana rimwe, na izikwa rimwedu, ⁶na Mungu umwedu na tatra wa vong'e . Mweso wi gunto a mantu ong'e, na mung'ii ong'e. ⁷Gwa kila muumuntu wafiwee dahwa ogining'ana na ifima udahwa ama Kristo. ⁸Ni ginya mahada niuhanya "narii akaruma unto ino, akatongereria mateka mukhatri a utrumwa. Akafunya dahwa gwaantu." ⁹Ni ntuni maana a, "Akaruma", ila wasimiee ufang'i a urimi? ¹⁰Mweso narii akasima ni muntu uyuyo narii akaruma kwengi gunto uirunde rong'e. Akatrenda vii ili udaho wakwe utrendeke u mantu ong'e. ¹¹Kristo akafunya dahwa ginya vii: atumwa, aghanga, ahubiri, adimi, na anyofundisia. ¹²Akatrenda vii ili adahe uvawezesha aumini gwasoko amiimo ahuduma, gwasoko a ujenga mwiri wama Kristo. ¹³Ugutrenda vii na sese song'e gughee itrambi rimwe wa uhuvii na ihaa ra mwana wa Mungu. Ugutrenda vii faka gudahe utrendeka guu akhamu ginya avoo narii vagheire ugikhondo ra mwisho gini Kristo. ¹⁴Iyii ni kwamba gutatrendeke kanki gina ang'inya gutraghumweghumwe kunui na kukoo. Ili gutrahoreywe na kila aina a mpefo aufundisia, gwa hila yaantu gwa uhughu na uegheghe niutifoo. ¹⁵Maana ayo, guighitiaa tutri ugu uyanjo na ukia ino u njia yong'e mung'ii akwe niitwe Kristo. ¹⁶Kristo wahanjiyee, itambi rimwe, mwiri wong'e wa ahuvii. Wahanjiywee itrambi rimwedu na muu giungo ili mwiri wong'e ukue na ugijenga weso uguuyanjo. ¹⁷Gwa uyi, nuhanya irii, na nuvasiya gini Bwana: mutraenende kanki na antu va urimi mwina vienenda ugu uyaghao wa mahaa awe. ¹⁸Vikumbiwe na kitri u maghemu awe. Vajunchiywe ufuma ugu ufanga wa Mungu gwa ufutu narii wi mung'i awe gwa soko a ukhamu wa nkho yawe. ¹⁹Vatrugitregheya minyaa. Vigiikiee veso gwa uchafu wa ntendo ni mbi gwa kila uvi. ²⁰Gwasoko iyii tiyoo mwino mwagifundisiye gini ni Kristo. ²¹Nuhanya vii mwatregheye ufuma gini mweso. Nuhanya mwatrendekaa mufundisiye ukiria mweso ginya tutrii nii mukhati gini Kristo. ²²Lazima muyue mantu ong'e niigikwete na mienendo anyu a khengi, untu wanyu wa khengi. Ni untu wa khengi niugunyunka gwasoko a nyuetra ya uegheghe. ²³Yui untu wanyu wa khengi ili mutrendwe mu afia mukhati a nkho ya mahaa anyu. ²⁴Trendi vii ili mudahe uyaa untu niufia, niugikhwete na Mungu. Ni waumbiwe mukhatri a tutri na weeru wa tutri. ²⁵Uuu fanoi, ika kwengi weegheghe. "Ighiti tutri, kila muntu umwedu na jirani wakwe." gwasoko gwaashirika gwa kila muntu umwedu guni muyakwe. ²⁶Mutrendeke mwina ikuo, ila mutratrende mahutye." Yiuva ritraharie nikii mwina makuo anyu. ²⁷Mutramufe ibilisi nafasi. ²⁸Muntu gikaku niuguhimba lazima atrahimbe kanki. Hiya ayo ni lazima atrende mwimo. Atrende mwimo niunoneye u mikhono akwe, ili adahe u muhudumia muntu niwina ihitaji. ²⁹Mahanyo ni mavii itragighee umiomo anyu. Hiya ayo, nkhan lazima ifume u miomo anyu niifaire u masigho, uvafa faida avoo niviughimba. ³⁰Na mutramuhuzunishe mwahu mweru wa Mungu. Ni gwasoko a mweso mwaikiwe mutrojo gwasoko aitriku ra uchoi. ³¹Lazima mwiike kwengi uvai wong'e, makuo, wiiremwi na matruki itrambimwedu na kila aina a uvi. Trendeki mu aja nyenye gwa nyenye. ³²Trendeki mwina huruma. Mugisamehee nyenye gwa nyenye, ginya Mungu gini Kristo narii akavasamehea nyenye.

Chapter 5

¹Muhendeke mwa antu vomusambeya Mungu, ginya anakwe neveyanjerwe. ²Muenende gwa unyanjo, oi oi ginya Kristo nareugyanjere sese, agagifunya mweso gwa soko intru. Mweso nare sadaka na sabihu, uhendeka monyuku neujaa womoyanjisia Mungu. ³Sitarehe na ikhwe gekaku na nywera nembee irahanywe mukhare anyu, ginya esekherwe gwaavoo nevina uhoi, ⁴wala wihori erahanywe, mahanyo ageforuu, au mezaha aa uzalilishaji, nerinjija, ila hiya ayoo gurendeke guna asii. ⁵Mudaha uhendeka muna trutri zinaa ifoo, ighwee, nanugusegha, usooo nemonyoabudu merongo, aikheri urende gekaku ugo uremi wama Kristo na Mungu. ⁶Montu gekaku aragughonge kwa mahanyo marofu, gwa soko aa mamntu ayai ikuo ra Mungu rejie gwa avoo neverotii. ⁷Urayanje ushiriki nayo. ⁸Gwa soko nyenye mwandio nare mwekiri, ila fanui mwahendeka mwenuru mukhare ama Bwana. Ufanui enendi ginya ana vanuru. ⁹Gwa soko nkharu ya nuru yuhua mantu ong'e nemaja, haki na trutri. ¹⁰Fenja eroo neromuyanjisia Bwana. ¹¹Urahendeke wefoo ushiriki wa mwemo wa kirii neurikeri nkharu, hiya ayo ikwe uwero. ¹²Gwa soko mantu neyohendwa na avoo ugifiheya ne ovey inoo hata uyahanya. ¹³Mantu ong'e, neyogigheywa na weru, yohendeka ewazi, ¹⁴gwa soko kela intu neragigheywa rohendeka ronuru. Ooo uguhanya vii, "Okaa, veve neuree, na ukaa ufuma ugikuya na Kristo ujuakaa guntu akoo." ¹⁵Hendeke momakini ginya moenenda, riginya antu nerivaja ila ginya nevaja. ¹⁶Uchoi mudaa gwa soko matiku neamahutie. ¹⁷Murahendeke mwaheu, hiya ayo, manyi ntuni uyanjo wama Bwana. ¹⁸Muraghae gwa movinyo, ugorongerua uguvee, hiya ayo muijuywe na Mwaho ne Mweru. ¹⁹Egheri na kela montu wanyu gwa zaburi, na sifa, na nyembo ya nkoo. Embi na uhumbua gwa nkoo gwa Bwana. ²⁰Matiku ong'e funya asii gwa mantu ong'e gwa rina rama Kristo Yesu Bwana witrui gwa Mungu tratra. ²¹Gifunyi nyenye momontu gune mouya gwa hesima ama Kristo. ²²Akhema, gifunyi gwa aghosia anyu, ginya gune Bwana. ²³Gwa soko mughosia niirwe ramokhema, ginya Kristo niirwe rakanisa. Nemochoi wa mwere. ²⁴Ila ginya ikanisa nerefang'e ama Kristo, Oioi no aghema vehende oii ugwaaghosia vawe gwa kela intu. ²⁵Aghosia, vayanji aghema anyu ginya Kristo nareugyanjere ikanisa na wagifunya mweso gwa soko akwe. ²⁶Wahendie oii ilirehendeke riero. Agaretakasa gwa oreoya na maje gwa ukhani. ²⁷Agahenda vii ili adahe ugihendeya ikanisa niriero, negurii ihada wa waa au intu neregikweywa na ayai, hiya ayoo rieroo retikwere ihutie. ²⁸Gwa njea eyeyo, aghosia vesegherwe vevayanje aghema vawe ginya meere awe. Oyoo negumuyanja mokhema akwe ugugiyanya mweso. ²⁹Gutii hata umweddu neukiwere mwere wakwe. Hiya ayo, uguuyanja, ginya Kristo nareagareyanja ikanisa. ³⁰Gwa soko sese gwa ashiriki va mwere wakwe. ³¹Gwa soko eyei mokhosia ujumureka tratra wakwe na yiu wakwe naujuugana na mokhema akwe, na vasaa vijuhendeka mwere umweddu. ³²urui nareugifihe. Ila nohanya uhusu Kristo na ikanisa. ³³Walakini kela umweddu wanyu lazima amuyanje mokhema wakwe ginya mweso, na mokhema amohesimu mokhosia.

Chapter 6

¹Ang'inya vahesimu afafi vanyu guni Bwana, gwa soko eyei ne trutri. ²"Mohesimu tratra ako na yiu ako" (Gwa soko eyei ndio amuri aa mwandio nekeri ahadi), ³"ili ehedeke heri gune nyeena modahe uhendeka muna meekhao aghe na ghae gunto aa oremi." ⁴Nanyee va tratra, moravakwaze ana na uvahenda vehendeke na ikuo, hiya ayo, varei omaonyo na maagheyo ama Bwana. ⁵Nyeye aromwa, hendeki mwatii umabwana anyu vaafai uguoremi gwa hesima nekuu na ukhakhara gwa ureja neyofuma unkoo yanyu. mohedeke mwanyotii gune veso ginya momotii Kristo. ⁶Utii wanyu urahedeke afoo umabwana vanyu nevevaravie ili uvayanjia. Hiya ayo, hendeki mwatii ginya aromwa vama Kristo. Hendi Mafenji ama Mungu ufuma unkoo yanyu, ⁷varomekie gwa nkoo yanyu yong'e, gwa soko momoromekea Bwana na wala ri mwanadamu, ⁸mosegherwe momanye vii kwa kela ntendo nenjinja montu neguihenda, ujufokea dahwa ufuma gune Bwana, newahedeka moromwa na montu wowero. ⁹Nanyee mabwana hendi oioi uguaromwa vanyu. Moravatishe nemomanyie mweso ne Bwana wa antu vong'e ne oyuyo negugirunde. Nemomanyie gutii upendeleo mukhare akwe. ¹⁰Mutendeke muna nguu gune Bwana na mukhare aa udaho na nguu yakwe. ¹¹Yaii silaha yong'e yama Mungu ili mudahe emeka genyume na hila yama Serani. ¹²Gwa soko vera itu re gwa saghami na nyama, ila ni gwa oremi na mamolaka aa nkoo na arawala va oremi va obee na kirii, zidi aa maserani uguuremi. ¹³Ufanui, yai silaha yong'e ya Mungu, ili mudahe emeka imara zidi aa oveye mukhare aa ikhondo raovee. Ikhondo nemwadaha mweitu, mujuemeka imara. ¹⁴Uuu nomudahe emeka imara. Hendi vii no nemwadaha urunga mokanda uu trutri na haki ugekua. ¹⁵Hedi vii nemwadaha uyaa odaheki omeghuu anyu woo haya ukhani wa majeghana. ¹⁶Mukhare akela hali nemuhua ngao aa ohovei, nejugwareya omerimia miyee aa mwovu. ¹⁷Yai kofia aa ochoi na ifanga ra nkoo, nechuu ne ukhani wa Mungu. ¹⁸Irembe remwe na marombi na dua. Ombi gwa Mwaho ne Mweru mwe ikhondo. Gwa wiravii oroi hendeki mwanyorava moikhondo gwa okhemei wong'e na marombi gwa soko aa anyohovea vong'e. ¹⁹Ombi gwa soko ane, ili nefewe keru nenoroghoa momo wane. Ombi neeleweshwe gwa ugijaghubua trutri neegifihie neehusu ukhani. ²⁰Ne gwa soko aa ukhani nene nebalozu nenarungiwe minyororo, ili mukhare awe nehanye gwa odea oreja ginya nosegha nehanye. ²¹Ila nanyee momanye mantu ane na ginya neendele, Tikiko monyadughu ane monyoyanjwa na moromami mwaminifu gune Bwana, ujuvaulisia moitu. ²²Namoroma guni nyenye gwa ikusudi erei maalumu, ili kwamba momanye mantu uhusu sese, adahe uvafarizi nkoo yanyuu. ²³Majeghana na ehedeke ugwanyadughu, na uyanjo irembe remwe na ohovei ufuma gune Mungu tratra na Bwana Yesu Kristo. ²⁴Neema na ehedeke irambe remweddu na antu vong'e nevina uyanjo na Bwana Yesu Kristo gwa uyanjo uroo neuru kuya.

Philippians

Chapter 1

¹Paulo na Timoteo, atrumami vama Kristo Yesu, gwa avoo nivabaghuwe gini Kristo niviuduva u Filipi, itrambi rimweddu na aghoji na masemasi. ²Neema na itrendeke nanyee na uhuvii ni ufumie gini Mungu tatra witrui na Bwana witrui Yesu Kristo. ³Numurumba Mungu wane kila ninavaghema nyenye nyong'e. ⁴Mara yong'e mukhati a irombi rane gwa soko anyu nyenye, nuyanjaa ninuvarombea. ⁵Nikete asii nyingi ti gwa soko a usirika wane mukhati a ukhani ufuma itriku ra mwandio faka rio. ⁶Nina hakika kuwa mweso ujoendelea umariya faka itriku rama Bwana Yesu Kristo. ⁷Ni sawa nene ugitregheya vii unto anyu nyenye gwa soko nivaikie unkhoo ane. Maana nyenye mwatendekaa asirika ayane mukhati a neema ugitungo gane na ugitretrea na uthibitishaji wane wa ukhani. ⁸Mungu ni shahidi wane, gina nina shauku gunto anyu nyong'e mukhati a iyanjwa rama Kristo Yesu. ⁹Na nuromba vii: uyanjo wanyu wuonzezeke ino na ino mukhati a uhughu na umanyi wong'e. ¹⁰Nuromba gwa soko a iriyi ili mutrendeke mwina udaho wofima na uhwania mantu nimaja ino. ¹¹Noo pia muijuywe na mbisya a haki niuhangika gini Yesu Kristo, gwa uhuvii na sifa ya Mungu. ¹²Fanoi ndughu yane, nisighite mumanye vii, mantu niagidwiye gini nene atendee ukhani uendele ino. ¹³Soko iyii itungo yane gini Kristo, vimanyikie gwa aghoji va ikulu ong'e gwa kila muntu. ¹⁴Na anyandughu vaingi gini Bwana, gwasoko a vitungo vyane, vina ugijaghubua uhadia ukhani bila wova. ¹⁵Vakeii tutri hata mutrijomuhanya Kristo gwa fitina na urevi, na vauya gwa nia ninjia. ¹⁶Gwa avoo niviumuhanya Kristo gwa uyanjo vimanyie niikiwe hafai gwa soko a utetezi wa ukhani. ¹⁷Gweso vauya viumuhanya Kristo gwa wiyene na nia ni mbi. Viughema viutenda sida gini nene na minyo ane. ¹⁸Gwa uyi? ntughema, nkiro ni ya hila au gwa tutri, Kristo uguhanywa, na gwa irii nayanjaa! Ndio nijoyanja. ¹⁹Gwa soko nimanyie irii rijoeta nene urughwirwa. Iriyi rijogighea gwa soko a marombi anyu na gwa uariyi wa mwahu

wama Yesu Kristo.²⁰ Ugikhoya na matarajio ane a tutri ni kwamba, ntijooni minyaa. Soko ayo, gwa ugijaghumbua gong'e, gina matriku ong'e na fanoi, nihuvie Kristo ujohumbuwa u mwiri wane, ikiwa ni gwa ufanga au ikuya.²¹ Gwa soko gini nene, uduva ni Kristo na ukuya ni ihanga.²² Gweso, mpese uduva umwiri iufafa mbisya u mwimo wane, gweso ntunee ni rifei rohwanika. ²³Nyeso nisuntiywe ino na maghemo ayai aviri. Nina masighe oreka mwiri na utrendeka gwina Kristo, ni intu nirikwete thamani ino. ²⁴Ingawa, usagha u mwiri urui ni intu nirija ino gwasoko anyu. ²⁵Gwasoko nikete uhakika gunto a iriyi, nimanyie nusagha nanyee nyong'e, gwa soko a maendeleo na uyanjo wa uhuvii wanyu. ²⁶Na iyii ijoeta uyanjo wanyu niukuu gini Kristo Yesu, gwasoko ane ijogiongeya, gwasoko a wiighe wane kanki itrambi rimwe nanyee. ²⁷Munoneye muduve maisha anyu u nyenendo ninjija niunoneye ukhani wama Kristo. Tendi uyi ili ninaja uvaona au ninadia uja, nitregheye kuwa muimikie ija unkhoo imweddu, nihuvie utregheya kuwa mwina nkhoo imweddu, nimugikhuria uhuvii wa ikhani. ²⁸Na mutrakhange na intu gikaku nirutrendwa na avi vanyu. Iyii gini veso ni uruva. Nyeso gini nyenye ni uhuvii ufuma gini Mungu. ²⁹Gwamaana nyenye mufeiwee gwa soko ama Kristo, tri umwamini tu, nyeso na uteswa gini mweso. ³⁰Gwa maana mwina mwitrwani ururo gina nimwauonie gini nene na mwatregheya nikwete faka fanoi.

Chapter 2

¹Mwese gwina ufewa nkhooh gini Kristo. Mwese gwina faraja ufuma ugu uyanjo wakwe. Mwese gwina usirika wa nkhooh. Mwese gwina rehema na huruma. ²Khondeyi furaha anyu gwa nia imwedu sa mwina uyanjo, sa mwiitrambi rimwedu unkhoo, na utrintana nyong'e. ³Mutatrende gwa wiyene na ugibuna. Ila gwa uginypia nimwavaona vauya vaja zaidi anyu. ⁴Kila umwedu wanyu atarave tu mantu akwe mweso, bali arave na mantu avauya. ⁵Mutrendeke mwina nia gina ama Kristo Yesu. ⁶Nyeso mweso ni sawa na Mungu. Nyeso atinajali kuwa gina Mungu ni intu rogikwatia nayo. ⁷Gweso ayo akagisimia mweso. Akahoa mwiri wa mutumisi. Akagighea gwa mufano wa muntu. Akagighea muntu. ⁸Mweso akaginyumpia na utrendeka mutii faka ikuya, ikuya ra musalaba. ⁹U gweso Mungu akamurumba ino. Akamufa rina rikuu ino. ¹⁰Akatrenda uyi ili vii u rina rama Yesu kila iru sharti rihulame. Maru aantu niviugirunde nivi gunto a fang'i na fang'i a fang'i. ¹¹Na akatrenda uyi ili gwasoko kila urimi sharti uhanye vii Yesu ni Kristo Bwana, gwa uhuvii wa Mungu tatra. ¹²Gwa risii, ayanjwa vane ginya mutregheye matiku ong'e, tri gutrufu ugu uwepo wane gweso fanoi ni zaidi ino hata nene ntifoo, uwajibikeni uhuvii wanyu nyenye gwa wova na ukhakata. ¹³Gwa soko ni Mungu ugutenda mwimo mukhati anyu ili uvatrenda mutrendeke mantu ayoo niimunoneye mweso. ¹⁴Trendi mantu ong'e bila unang'ana na ubishana. ¹⁵Trendi uyi ili kwamba mutralaumiwe na utrendeka ana va Mungu ni vaaminifu nivitikete lawama. Trendi uyi ili mutrendeke nuru a urimi, mukhati a ufafo wa uasi na uvi. ¹⁶Kwatii ino ukhani wa ufanga ili vii nitrendeke soko a uhuvia itriku rama Kristo. Nijomanya ntinaduaa ndende wa ukhasika ndende. ¹⁷Gweso ata mpese niaminiwe gina sadaka gunto a dhabihu na utrumi wa uhuvii wanyu, niyanjitre, na niyanjitre nanyee nyong'e. ¹⁸Viuyi na nyee muyanje, na muyanje itrambi rimwe nanee. ¹⁹Gweso nihuvie gini Bwana Yesu umutuma Timoteo gini nyee matriku ayaya, ili niongeywe ukhamichwa nkhooh ninijomanya mantu anyu. ²⁰Gweso ntina muuya niwina uravo ginya wakwe, niwina nia a tutri gwasoko anyu. ²¹Vauya vong'e avoo mwese vafumiee gini nyee viufenja mantu awe veso gutufu, na tri mantu ama Yesu Kristo. ²²Gweso mumanyie samani akwe, gwasoko gina mwana niugumutrumikia tatra wakwe, ndio gina watumikie gini nene mukhati a ukhani. ²³Gweso nuhuvia umutuma uri gutufu ninijomanya ntuni nijofuma gini nene. ²⁴Gweso niune mukhati ama Bwana vii nene mweso pia nijie matriku tri maingi. ²⁵Gweso nughema niguja umusucha ukhanyu Epafradito. Mweso ni ndughu ane na mutrumami muyane na musikai muyane, mujumbe na mutumami wanyu gwasoko a masigho ane. ²⁶Gwasoko ni wina uova nisighite utrendeke itrambi rimwe nanyee nyong'e gwasoko mwatregheye uwire. ²⁷Soko tutri ni uwire nanguu hadi ukuya. Gweso Mungu akamuonea uvai, na uja usuu ukatrendeka gunto akwe gutufu, gweso ni wigunto ane ili ntatrendeka nina huzuni gunto a huzuni. ²⁸Gweso numusucha guni nyee uri, ili nimwajomuona kanki muhange uyanja nanee nijotrendeka naheywaa uova. ²⁹Mughenyifye Eparadito gini Bwana gwa uyanjo wong'e. Vahesimu antu ginya mweso. ³⁰Ni gweso nisoko a mwimo wama Kristo akahumbia ukuya. Akahatarisha uduvi wakwe ili uchoa nene na watendaa iroo nimutinadahaa uritrenda mukhati ontumikia nene chu mwikwengi nanee.

Chapter 3

¹Hatimaye, ndughu yane yanji gini Bwana. Ntikengee khasi uvahadia mahada ayayo. Mantu ayai iuvafa usalama. ²Gighandei na mbwa. Gighandei na atrumami nivavi. Gighandei na avoo nivigihitie na miiri. ³Gwasoko sese ndio guanyotowa ngoi. Sese ndio nigumuabudu Mungu gwa uariywa na nkho. Gugibuna gini Kristo Yesu, na ni gutrina ujaghumbuo wa mwiri. ⁴Hata uyi, ni mwese gwina muntu wohuvia mwiri urui, nene nonudaha utrenda uyi ino. ⁵Gweso natoriwee ihungu itiku ra munane, nafafiwee mikhati a ikabila ra Waisraeli. Ni a kabila rava Benjamini. Ni Mwebrania wa vaebrania. Mukhati otimiza tutri a seria ama Musa, naari, Farisayo. ⁶Gwa ugituma gwana naritesie Ikanisa. Gwa uginyumpia u tutri a seria, narii ntina lawama u seria. ⁷Gweso u mantu ong'e ninayaonie ni aihanga guni nene, nayavariye ginya mpara gwasoko omumanya Kristo. ⁸Gwa tutri nuyavaria mantu ong'e niasara na ufuma na ubora womumanya Kristo Yesu Bwana wane. Gwasoko akwe nayarekiee mantu ong'e, nayavariye ginya mpara ili nimuhange Kristo ⁹na nigikhee mung'i akwe. Ntina tutri ane nimwene ufuma guni seria ila nikweti tutri iyoo niuhangika uguhuvii wama Kristo, niifumie gini Mungu, mweso ni musingi uguhuvii. ¹⁰Nyeso fanoi nisighite umumanya mweso nanguu aufitrio wakwe na usirika wa makhasiko akwe. Nisighite ukhavisywa na Kristo mukhato a nkho a ikuya rakwe, ¹¹angalau nidahe uhanga uhuvii mukhati a ufityo wa akuyi. ¹²Ti tutri kwamba nuyahanga mantu asaa, au kwamba natrendekaa nikhondekie ugu asaa. Gweso nugitahidi uhanga iroo nigahangikie na Kristo Yesu. ¹³Anyandughu vane, ntiughema kwamba nadahaa uhanga mantu ayai. Nyeso nutrenda intu rimwe: nuvita o nyuma nurava osonge. ¹⁴Nugitahidi ughea ilengo kusudi ili nihange soghweda a gunto wiitano wa Mungu mukhati ama Kristo Yesu. ¹⁵Song'e nigwakurie ukhomoi, gusighite gugheme vii na muuya ujoghema gwa namna hiya guhusu intu gikaku, Mungu noujorirughua risii gini nyenye. ¹⁶Ata uyi, usambi nigwaugheaa na guenenda gwa nyenendo iyiyo. ¹⁷Amyandughu vane, njighiyi nene. Varavi gwa uvakhwekeya avoo niviuenda gwa nkho niijinsi itru. ¹⁸Vaingi niviuuwa niavoo mara nyingi navairie, na fanoi nuvaira gwa mihori ni vaingi viuduva ginya maadui vo musalaba wama Kristo. ¹⁹Udaho wawe ni uruva. Gwasoko Mungu wawe ni ndaa, na gidinda gao gifo uminyaa awe. Viughema mantu aurimi. ²⁰Gweso uraia witrugirunde, guni gumwiindie muchoi witrug Yesu Kristo. ²¹Ujofinika miiri itru ni iwenye no umitrenda miiri ginya wakwe wa weeru; gwa udaho ururo niugudaha ughiya mantu ong'e.

Chapter 4

¹Nyeso anyoyanjwa vane, avoo ninuvasighaa, nivina furaha na soghweda ane. Imiki imara guni Bwana, nyee rafiki anyoyanjwa. ²Nugusihi veve Eudia, pia nugusihi veve Sintike, musuche mahusiano a uhuvii khati anyu, gwasoko nyenye nyong'e ni mwiitambi rimwe na Bwana. ³Ga tutri nuvasihi nyenye atrumami ayane, muvariye akhema gwasoko vatrumikie itrambi rimwedu nanee mukhati a utranantia ukhani wama Bwana, naari gwina Kelementi na itrambi rimwedu na atrumani vauya vama Bwana, avoo nichu marina awe ahadiwe ugitabu ga ufanga. ⁴Yanji gini Bwana matriku ong'e. Kanki nijohanya, muyanje. ⁵Ufoo wanyu na umanyike gwa antu vong'e. Bwana wi fifi. ⁶Mutagisumpue gwa intu gikaku. Soko ayo, trendi mantu ayoo ong'e gwa uhonga usali na uromba na asii. Na mantu anyu imanyike gini Mungu. ⁷Basi majighana ama Bwana nimakuu guliko ihaa rong'e, ijoghoja nkhooh na maghemo anyu gwa uariyo wama Kristo Yesu. ⁸Hatimae, anyandughu vane; yaghemi mantu ong'e ni ina tutri, hesima, haki, weeru, uyanjo na ayoo ni ina taarifa ni njija, ni ina busara, na itrambi rimwe na ayoo niisighitre ukumajuwa. ⁹Yarendi mantu ayoo nimwagifundisiye, nimwayafokee nimwayatregheye na ayoo nimwayaonie guni nene na mweso tatra witrui wa majighana gutrendeka na nyee. ¹⁰Nina uyanjo ukuu nanguu gunto anyu mukhati ama Bwana gwasoko nyenye mwagigheya kanki nia ogihusisha gwanyu gunto a mahitaji ane. Gwa tutri, hafo mwandio nimusigha ujali gwa mantu ane japo mwinahangaa fursa onjariya. ¹¹Ntiuhanya uyi ili ugihangiya intu gwasoko a mantu ane soko nagifundisia uhanya asii uhali yong'e. ¹²Nimanyie uduva gwa hali yokefewa na pia gwa hali yohanga ni maingi. mokhare aa mahoreo ong'e ayai nene nagifundisiye siri aa namna aolia ikhondo ra mwikuro na ikhondo ra njaa, vii maingi na uhedeka gusekere. ¹³Nodaha urenda ayai gwa udaho wa mweso negupaa nguu. ¹⁴Hata oii, mwatrendie ijaa ushiriki nane mukari aa ziki yane. ¹⁵Nyenye afilipi mumanyie kwamba mwandio wa ukhani nenaufwaiyee u Makedonia, gutii ikanisa gikaku nirandahiye u mantu niihusu ufunya na ufokea ila tri nyenye mwiye. ¹⁶Ata ninu Thesalonika, nyenye mwantumiee waariyo ino a itrambi rimwe gwasoko a mantu ane. ¹⁷Ntumaanisha kwamba soko nufenja uariyo. Ila nuhanya ili muhange nkharu niyueta faida. ¹⁸Nafokeaa mantu ong'e, na fanoi naijuua mantu maingi. Nafokeaa mantu anyu ufuma gini Epafra. Ni mantu maja na inyunkie ija ginya manukato, niubariki ayoo ong'e ni sadaka niumunoneya Mungu. ¹⁹Gwasoko isii, Mungu wane ujovaijwiya mantu ane gwa ughwai wa weeru wakwe ufuma gini Yesu Kristo. ²⁰Fanoi gwa Mungu na tatra witrui utrendeka weeru khae na khae. Amina. ²¹Uramucho wane imughee muu muumini gini Kristo Yesu. Anyoyanjwa nigwinawe hafai viuvaramucha. ²²Na aumini vong'e hafai viuvaramucha, hasa avoo ni familia ama Kaisari. ²³Na fanoi neema ama Bwana witrui Yesu Kristo itrendeka itrambi rimwe na nkhooh yanyu.

Colossians

Chapter 1

¹Paulo mutumwa wama Kristo Yesu gwa uyanjo wa Mungu, na Timoteo muna witrui, ²gwa ahuvii ni aeru va Mungu na auna vitru va tutri gini Kristo neviu Kolosai. Neema na itrendeka gini nyenye, na majighana gufuma gini Mungu tatra witrui. ³Gufunya asii u Mungu, tatra wama Bwana witrui Yesu Kristo, na gumuombea triki na triki. ⁴Gwatregheya uhuvii wanyu guni Yesu Kristo na uyanjo wa mukhatri gwa antu vasaa vong'e nevabaghuwe gwa soko a weru wa Mungu. ⁵Gwa soko a uhuvii wa tutri na ughojiywe girunde gwa soko anyu, mwatregheye sayu a uhuvii gu ukhani wa tutri, ukhani, ⁶ne ajie gini vanyee. Na gwa njia iyiyo ukhani ugufafa mbisya na uguning'ania ugu urimi wong'e. Arotrenda vii mukhatri anyu gufuma itriku ne mwatregheye na umanya uyanjo wa Mungu u tutri. ⁷Urui ndio ukhani mwino mwagifundisiye ufuma guni Epafra, mutrumami muyitru, nichu ne mutrumami wa tutri wama Kristo gwa soko itru. ⁸Epafra watrendie umanyike guni vasee uyanjo wanyu guni mwahu mweru. ⁹Gwa soko a uyanjo urui, gufuma itriku nee gwatregheye vii, gwinakhondya umurombea. Gwairo romba mugijue uhughu wa ayoo umanyisa na mahaa ong'e na ihaa ro nkhooh. ¹⁰Guromba muenende gwa ughimiyi wama Bwana na nkiri ne yumuyanjiya Bwana. Guromba mufafe mbisya untendo ninjija na mudahe ukua u mahaa a Mungu. ¹¹Guromba mudahe utendeka mwina nguu na udaho mwino nguu ya weru wakwe na ughimiyi wong'e. ¹²Guromba mwino gwa uyanjo, mujofunya asii guni tatra niwamutendie nyenye mudahe utrendeka mwiitrambi rime gu utemi wa ahuvii ugu uweru. ¹³Wagukhomoe gufuma gu utemi wa kitri na uguhamisa, akaguhamisa gu utemi wa mwana wakwe muyanjwi. ¹⁴Guni mwanakwe gwina utyori, na iheywa ra mahutye. ¹⁵Mwana wa nkhooh a Mungu ni atidwire. Wa mwandyo gu ufafo na utrundi wong'e. ¹⁶Guni mweso mantu ong'e igatrundwa, ayoo ne igirunde na ni igu urimi, mantu ne idwira na ayoo ne itru idwira na miho.

Itrendeke agu utemi, au ukuu au gwa anya ngu, mantu ong'e ikatrundwa na mweso na gwa soko akwe. ¹⁷Mweso arii wifo mwandyo wa mantu ong'e, guni mweso mantu ong'e iugikwatia itrambi rimwe. ¹⁸Na mweso ni itwe ra mwiri nee ikanisa, mweso nee mwandyo na wa mwandyo gu - ufafo mukhati a akuyi, uyi, wina chanya gwa uandya ukhati a mantu ong'e. ¹⁹Gwa soko Mungu akayanjisywa na udaho wakwe wong'e ugugikhaa mukhati akwe, ²⁰na ufatanisya mantu ong'e guni mweso gwa njia a mwanawe. Mungu akatrenda majighana ukiria saghami a musalaba wakwe. Akafatanusya mantu ong'e guni mweso mughonjo, itendeke mantu agu urimi au mantu ogirunde. ²¹Nanyee noo, gwa itambi imwe ari mubaghuwe na Mungu na arii mwina urughu umahaa na untendo ni mbii. ²²Nyeso fanoi wamufatanisye na nyenye gwa mwiri wakwe ukiria ikuya. Akatrenda vii adahe umuetra sa mwaeru, na mutrina hanywa ivii usonge akwe, ²³na nimwaendelea ugu uhuvii, mwino mwakhamichiywe na utrendeke mukhondekie, ne mwadia uheywa ugu uhuvii ne utrina wova na ukhani ne mwautregheye. Urui ndio ukhani ne watranantiywe u mantu ong'e ufang'i airunde. Urui ndio ukhani gwa soko ane nene, Paulo, neari nimutrumami. ²⁴Fanoi niyanjitre makhasiko ane gwa soko anyu. Nene nudaha u mwiri wane nese nenifere gwa makhasiko ama Kristo gwa soko a mwiri wakwe, nichu ni ikanisa. ²⁵Nene ni mutumami wa ikanisa irei, mwino nena ufiwee gufuma guni Mungu gwasoko anyu. Utenda ukhani wa Mungu. ²⁶Iyii ni tutri ugimpihi nenifiwee gwa miakha miingi na umarika. Nyeso fanoi rakunukuwe gwa vong'e nivihuvie guni mweso. ²⁷Ni gwa vasaa ni Mungu usighite ukunukua mwino ughwai wa weru wa gimihii wa tutri ukhati agu urimi. Ni kristo wifo mukhati anyu. Ugijaghubua gwa weru niujie. ²⁸Uyui ndio gumutranantia. Gukhania mumuntu, na gufundisia mumuntu gwa mahaa ong'e, gudahe mweta mumuntu niukhondiee guni Kristo. ²⁹Gwasoko iyii nene nitintare nautintara mwino ngu yakwe niyutendaa mwimo mukhati ane gwa udaho.

Chapter 2

¹Mwino nisighite mumanye mwino narii gwa makhasiko nimaingi gwasoko anyu, gwa vasaa vong'e niviu Laodikia na gwa vasaa nivitinauona usiu wane wo mwiri. ²Nutenda mwimo ili nkhoos yawe ikhamie nkhami ni njija gwa uetwa itrambi imwe guuyanjo na ughwai wong'e wa wiingi wa tutri niudahikie na mahaa, umanya gimpihi ga tutri a Mungu, wasuu ni Kristo. ³Guni mweso hazina yong'e ya tutri na mahaa ifihiwe. ⁴Nuhanya vii muntu gikaku ataje ajomukhonga gwa nkhami yo fema. ⁵Na nyeso ntifoo itambi rimwe na nyee umwiri, nyeso nifo nanyee unkhoo. Nayanjaa uona mwino mutenda ija na nguu ya uhuvii wanyu gini Kristo. ⁶Mwino mwamufokee Kristo Bwana, enendi gini mweso. ⁷Mutendeke mwina miiri mukhati akwe, mwiimichwe guni mweso, mukhamiche uhuvii mwino mwafundisiywe, na utungwa gu asii ni nyingi. ⁸Ravi muntu gikaku atamukatie gwa uhughu na nkhami ntufu ya uegheghe mwino mafokeo aantu, uging'ana na ntendo yagurimi, nati uging'ana na Kristo. ⁹Gwasoko gini mweso udaho wong'e wa Mungu ugugikhaa umwiri. ¹⁰Nyenoo mugijue gini mweso. Mweso ni itwe ra muu udaho na ukuu. ¹¹Guni mweso mukakutwa ti gwa ngoi niitendiwe naantu na uheywa mwiri wa nyama, nyeso ni ungoi ama Kristo. ¹²Mukaikwa itambi rimwe na mweso ugu ubatizo. Na gwa njia omuhuvia mweso mukafitywa gwa udaho wa Mungu na mufitywe gufuma gwa akuyi. ¹³Nikii mu akuyi gwa mahutye anyu noudia utowa ngoi gwa miiri anyu, akagufa ufdanga itambi rimwe na mweso na urekea amhutye itu ong'e. ¹⁴Akafuta nkumbukiyi ya madeni ni yahadiwe, na ntendo niyugihita nasee. Akayaheya ong'e na uyakhwira umusalaba. ¹⁵Akaheya nguu na anyu ukuu. Akayadwiya na uyangendea sikunkuu a uhumi gwa njia a musalaba wakwe. ¹⁶Uyii, muntu gikaku atamuhukumie gwa maliwa au ni munyua, au gitiku ra sikunkuu au mwiri niufia, au matiku a Sabato. ¹⁷Ayai ni miimimi a mantu nijie, nyeso itina ni Kristo. ¹⁸Muntu gikaku ataheyeywe soghweda akwe gwa uyanjo uginyumpia na uabudu malaika. Muntu niwauyi uguhefe umuntu niwayaune na ufemwa na magheni akwe a gimwiri. ¹⁹Mweso atikwatie itwe. Ni gufuna gu itwe mwiri wong'e na ukiria viungo vyakwe na makufa iukhanjwa itambi imwe; na ikua gwa makirio ni iufunywa na Mungu. ²⁰Mwese mwakuee itambimwe na Kristo gwa ntendo ya guurimi, chumugikhee gina mutumikia urimi: ²¹"Mutakate, wala uonja, wala utenya"? ²²Ayai ong'e araghiywe gwa soko a uvi niujie na utumia, mwino maraghiyo na masigho. ²³Saria iyii ina mahaa a dini ni itendiwe gwa wiimwene na uginyumpia na makhasiko a mwiri. Nyeso itikwete uja u maghemu a mwiri.

Chapter 3

¹Mwese Mungu wamufitiye itambi imwe na Kristo, yafenji mantu ayoo niigunto gini Kristo ugugikhaa mukhono wa gililo wa Mungu. ²Ghemi mantu niigunto, ti mantu ni iguurimi. ³Gwasoko mwakuree na uduvi wanyu ufihiihiwee itambi rimwe na Kristo ukhati a Mungu. ⁴Ikhondo Kristo niugudwira, ni uduvi witu nanyee nimujodwira na mweso uweru. ⁵Gweso uraghi mantu niuguurimi na asaa ni ufumbi, ikhwe, nkumbu ni mbi, maghemo nimavi, na uabudu mirungu. ⁶Gwasoko mamtu ayai ikuo ra Mungu rijie uvana nivitutegheyaa. ⁷Gwasoko amantu nanyee gwa asaa nimuduvaa mukhati awe. ⁸Nyeso fanoi yaheyi mantu ong'e ikuo, maghemo nimavi, matuki, na nkani ni mbi niyufuma umiomo anyu. ⁹Mutagikhonge nyenye gwa nyenye gwa soko mwayurree untu wanyu wa khae na ntendo yayo. ¹⁰Muyete untu niufia niutendiwee ufa umasiyo mwino nkhoru awasuu niwamutrundie. ¹¹U masiyo ayai, gutii Muyunani au Muyahudi, utowa ngoi au udio towa ngoi, u musomi, uyoo niatisomiee, mutumwa, muntu niti mutumwa, nyeso Kristo ni mantu ong'e gwa ong'e. ¹²Mwino mwahwaniywe na Mungu aeru va Mungu niviyanjitwe, giyechi untu niuja, ughenyifa, uginyumpia, ufoo na ughimiyi. ¹³Gihorei nyenye gwa nyenye. Gionei uvai mumuntu na muyakwe. Ni muntu watendeka wina masitaka na muyakwe, amusamehee mwino Bwana wamusamehee nyenye. ¹⁴Ukia mantu ayai ong'e, mutendeka mwina uyanjo, ndio gidahi ga mantu ong'e. ¹⁵Majighana ama Kristo niigikhae unkhoo yanyu. Na gwa majighana ayai mwiitaniwe umwiri umwedu. Tendeki mwina asii. ¹⁶Na ukhani wama Kristo niwiikhae mukhati anyu gwa wiingi. Gwa mahaa ong'e, gifundisi na ugisiya nyenye gwa nyenye gwa nyimbo na mahaa ong'e umwimbira nyimbo. Imbi gwa umurumba Mungu unkhoo yanyu. ¹⁷Na intu gikaku nimutenda unkhani au untendo, yatendi ong'e gwa rina rama Bwana Yesu. Murumbi Mungu tatra ukiria mweso. ¹⁸Akhema, ginyumpi gwa aghosia vanyu, mwino gunoneye gini Bwana. ¹⁹Nanyee aghosia vyanji akhema vanyu, na mutatendeka mwakenu. ²⁰Ang'inya, vategheyi afafi vanyu umantu ong'e ndio umuyanisia Bwana. ²¹Vatatra mutavasokose ana vanyu, vitaje vijokhantia. ²²Atumwa, vategheyi akuu vanyu umwiri gwa mantu ong'e, tigwa miho niuyanjiywa bahu gwa unkhoo atutri. Murombi Mungu. ²³Gikaku nimutenda, yatendi unkhoo yanyu gina gini Bwana na ti ugwaantu. ²⁴Mumanyie gina mujofokea ndifi gufuma gini Bwana. Ni Kristo Bwana nimumutumikia. ²⁵Gwa soko wasuu nigutenda nitutri ujofokea uramuo gwa ntendo ni ti ya tutri nivatendie nigutii ihwana.

Chapter 4

¹Akuu, funyi gwa atrumwa mantu ni atutri. Mumanyie nanyee mwina Bwana girunde.²Endelei uimika u marombi. Gikhai sa murangue urasii gwa urumba. ³Mugurumbee nasee, ili Mungu arughue ruri gwa ukhani, uhanya impihi ya tutri yama Kristo. Gwasoko a irii nitrungiwe minyo. ⁴Rombi nidahe ukunukua mwino ninoneye uhanya. ⁵Enendi gwa mahaa gwa avoo ne viunji na mukhomboe ikhondo. ⁶Nkhani yanyu na itrendeke ya neema matriku ong'e, mudahe umanya mwino gunoneye usucha mumuntu. ⁷Gwa mantu ayoo niindavie nene, Tikiko uguyatenda imanyike gini vanyee. Mweso nimuna witru muyanjwa, mutumami wa tutri, na mutumwa muyitu gini Bwana. ⁸Numutuma gini vanyee gwa soko a irii, mudahe umanya sayu itru, naadahe umukhamia nkho. ⁹Numutuma itambi rimwe na Onesmo, muna witru muyanjwa wa tutri na muyanyu, numukhania ong'e niadwire hafai. ¹⁰Aristarko, mutungwa muyitu, ugumuramucha, na Mariko deiya wakwe na Barnaba ni mwafokee maraghiyo gufuma gini mweso, "niuma waja gini vanyee mufokei", ¹¹Na Yesu niuguitanwaa Yusto. Avai vimwene viungoi nianya mwimo ayitu gwa utremi wa Mungu. Vatendekaa uja gini nene. ¹²Epafra ugumuramucha. Mweso ni muyanyu na mutumwa wama Kristo Yesu. Mweso ugutintata matiku ong'e umarombi gwa sokp anyu mudahe uimika u tutri ukenkenywa tutri u mafenji ong'e a Mungu. ¹³Wino gumusudia, mwino ugutenda mwimo gwa nguu soko anyu, na uvasaa niviu Laodekia na gwa vasaa nivi Hierapoli. ¹⁴Luka mughanga uyoo niuyanjitwe na Dema viumuramucha. ¹⁵Varamuchi auna vitu niviu Laodekia, na Nimfa, na ikanisa iroo niru nyumba akwe. ¹⁶Keti iyi niasomwa gini vanyee, niisomwe na ikanisa ra aloedekia, nanyee mukhwekeye mwamisomaa keti gufuma Laodekia. ¹⁷Hanya gini Arkipo, "Rava mwino waufokee gini Bwana, unoneye wuudahe". ¹⁸Sayu iyii ni gwa mukhono wane nene - Paulo. Kumbukwi minyo ane. Neema niikhae nanyee.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, Silivano na Timoteo gikanisa ra atesalonike guni Mungu tartra na Bwana Yesu Kristo. Neema na majighana ni itrendeke guni vanyee. ²Gufunya asii guni Mungu matriku ong'e gwasoko anyu nyong'e, ikhondo negumuhanya umarombi itru. ³Gukumbukwe bila ukhatrao usonge a Mungu na tatra witru mwimo wanyu wa uhuvii, gutrintrare gu uyanjo, na ughimiyi ni utrina wera gwasoko amitre guni Bwana Yesu Kristo. ⁴Auna nimuyanjitwe na Mungu gumanyie itranwa ranyu. ⁵Na mwino injili itru ajie guni vanyee tri gwa ukhani utrufu, na unguu na guni mwahu mweru, na utrutri mwino gwi uyi mumanyie nasee arii gwu antu ni viure mukhatri gwasoko anyu. ⁶Narii mu antu va uguighiya sese na Bwana, mwino mwafokee ukhani u makhasiko na uyanjo ni ufumie guni mwahu mweru. ⁷Na mbisya yayo, mwatrendeka mwinkhari gwa vong'e ne viu Makedonia na Akaiya ni vihuvie. ⁸Gwasoko gufuma guni vanyee ukhani wa Mungu waning'anie gong'e natri u Makedonia na Akaiya gutrufu. Hiya ayo ng'i ong'e uhuvii wanyu guni Mungu aning'anie gong'e. Na mbisya yayo gutrisighitre uhanya intu gikaku. ⁹Mwino veso aghonjo mukhanie ija ritru guni vanyee arii riuri. Viumusanyia gino vikamuhuvia Mungu gufuma u mirungu na umutrumikia Mungu ni mufanga na wa tutri. ¹⁰Vigafunya sayu mwino mumwindie mwanakwe gufuma girunde, na wafitriywe gufuma gwa akuyi. Na uyui ni Yesu ni ugufie uhagharo gufuma ugikuo ni rijie.

Chapter 2

¹Gwasoko nyenye aghonjo mumanyie, anyandughu, ija ritru guni vanyee arii tri ndende. ²Mumanyie mwandio gwakhasikie na vigagutrendea minyaa kukoo Filipi, mwino mumanyie. Arii gwina udaho guni Mungu uighitya injili a Mungu u makhasiko ni maingi. ³Gwasoko masiyo itru itrifumie gu uvi, wala ugu ikhwe, wala ghuida. ⁴Hiya ayo mwino arii guyanjitwe na Mungu na uhuviwa ukhani, mwino guighitya. Guhanya triv gwa auvayanjisa antu, nyeso umuyanjisa Mungu. Mweso imwene ugurava nkhood yitru. ⁵Gwasoko gwinatrumia nkhan yogilombya matriku ong'e mwino mumanyie, wala gwinatrumia mahanyo a ughegheya gwa ghusia. Mungu ni suhuda witru. ⁶Wala gwinafenja weru gwa antu, wala gufuma guni nyenye au vauya. Arii gudaha udai ubaghuwa mwino atrumami vama Kristo. ⁷Hiya ayo arii gwafoo mukhatri anyu gina yiu niuguvafefeheya ana vakwe mughonjo. ⁸Gwa njia iyii arii gwina uyanjo guni vanyee. Arii guyanjitre utrendeka itrambi imwe tri ukhani wa Mungu na uduvi witru aghonjo. Soko arii mwanyoyanjwa vitru. ⁹Gwasoko auna vitru mukumbukiwe mwimo na makhasiko itru. Utriku na mumwi arii gutrenda mwimo gudahe umwariya gutakhatraye muntu gikaku. Ikhondo iriro gutranantia ukhani wa Mungu. ¹⁰Nyenye mumasudanga tri gwa ukhani wa Mungu nyeso ni gwa weru ni wi uri, tutri na bila ung'eng'wa narii guenenda usonge anyu nye nimuhuvie. ¹¹Uyi uyi mumanyie gwi uri mumuntu mwino tatra ni wi iri gwa anakwe. ¹²Nari gwamususutriye na umukhamia nkhood gugasudia mwino munoneye uenenda mwino mwitaniwe na Mungu, na wamwitrane ugu utremi na weru wakwe. ¹³Gwasoko gumurumba Mungu saa yong'e. Mwino nemwafokee gufuma guni vasee sayu a Mungu ni mwamitregheye, mugafokea tri ginya ukhani wa antu. Hiya ayo mugafokea gina tutri ayo, ukhani wa Mungu ni ukhani urui ni ugutrenda mwimo mukhatri anyu nyenye nimuhuvie. ¹⁴Uyi nanyee, auna vitru, muyahonge makanisa a Mungu ni igu Uyahudi na guni Kristo Yesu. Mwino nanyee mugakhasika u mantu ayayo gufuma gwa antu vanyu mwino guni gwa Ayahudi. ¹⁵Arii Ayahudi ni vamuuraghie Bwana Yesu itrambi rimwe na aghanga va Mungu. Ni Ayahudi vikagujuncha gufuma unji vitriumuyanjisa Mungu ni arughu gwa antu vong'e. ¹⁶Vikagughiya gutrahanye na urimividahe utyowa. Mbisa yayo ni kii viutrenda mahutyeawe. Mpeo ikuo rijie guni veso. ¹⁷Sese auna vitru arii gubaghukie nanyee gwa ikhondo rikufiyii, umwiri tri unkhoo. Gukatrenda gwa udaho witru na gwa nkumbu ninkuu uona masiu anyu. ¹⁸Gwasoko gukasigha uja guni vanyee, nene Paulo gwa itrambi imwe na riuya, nyeso setani akagughiya. ¹⁹Gwasoko ugijaghumbua sese ni ntuni, au uyanjo au sogheda ugighonja usonge ama Bwana witru Yesu ikhondo ra uja mweso? Uri tri nyenye mwino vari vangija? ²⁰Gwasoko nyenye ni weru na uyanjo witru.

Chapter 3

¹Uyi narii gutyudaha ughimiya ino, gukaghema ni arii guja usagha kukoo Athene gwimwene. ²Gukamutruma Timoteo muna itru na mutrumami wa Mungu ugu ukhani wama Kristo, uvakhamiche na uvafembea uguhuvii wanyu. ³Gukatrenda ili mumuntu atrakhakhatre u makhasiko ayai, gwasoko nyenye mumanyie mwino gwahwaniywe gwasoko ayai. ⁴Tutri ikhondo narii gwitrambimwe nanyee, gwatrongee umukhania arii gwififi uhanga makhasiko na asaa mwino mumanyie adwire. ⁵Gwasoko iyii narii ntiudaha ughimiya kanki, nigatruma muntu nidahe umanya uhuvii wanyu. Fangija murughu wamusoyisya, na mwimo witrutrendeke wa ndende. ⁶Nyeso Timotea akaja guni vasee ufuma guni vanyee na waguete sayu njija a uhuvii n auyanjo wanyu. Akagukhania mwino mwina nkumbukiyi ninjija guni vasee na mwino musighitre muguone na mwino sese no gwina nkumbu umuona nanyee. ⁷Gwasoko iyii auna itru gukayanja ino nanyee gwa uhuvii wanyu, na umakhasiko itru ong'e. ⁸Fanoi guduvie, mwino muimika ija gini Bwana, ⁹ni asi ni yiuri gumufie Mungu gwasoko anyu, gwa uyanjo nigukweti usonge a Mungu guni vanyee? ¹⁰Guomba ino utriku na mumwi ili gudahe uona masiu anyu na umuongeya asaa ni ifere ugu uhuvii wanyu. ¹¹Mungu witrutrendeke na Bwana witrutrendeke Yesu agutrongere njia itru gufika guni vanyee. ¹²Na Bwana amutrendeke mugijue gu uyanjo, na mugiyanje na uvayanja antu vong'e mwino gumutrendeke nyenye. ¹³Na atrendeke vii ili umukhamicha nkhooyanyu bila simba u weru usonge a Mungu witrutrendeke na tatra witrutrendeke gu isuka rama Bwana itrambi rimwe na aeru vakwe vong'e.

Chapter 4

²¹Fanoi anyandughu, numukhamia nkhoon na umusiya guni Yesu Kristo. Mwino mwafokee masiyo gufuma guni sese mwino munoneye uenenda na umuyanjiya Mungu iyii muenende na utrenda. Mwino ni mumanyie ni masiyo ikii nigwafumie ukiria Bwana Yesu.³Gwasoko ayai ni mafenji a Mungu: ioywa ranyu - na mureke ufumbu,⁴mwino mumuntu wanyu umanyie mwino uguduva na mukhema wakwe uweru na hesima.⁵Gwasoko a ghusia ya mwiri (mwino urimi ni utrimumanyie Mungu)⁶Atraure muntu gikaku niujotrambuka miiko na umuhutya mwanakwe gwasoko a intu iriyi. Gwasoko Bwana ugurifiya hiri gwa mantu ong'e ayai, mwino gwatrongee umusiya na umusudia.⁷Gwasoko Bwana ina guitrana gwa uvi, ni gwa weru.⁸Uyi niuguhitra iriyi, atuhitra antu, na ugumuhitra Mungu, na uguvafa mwahu mweru.⁹Na gwa uyanjo wa ginyandughu, na mwese muntu atramuhadie, gwasoko mwafundisiye na Mungu ugiyanja nyenye gwa nyenye.¹⁰Tutri mukatrenda ayai ong'e, nyeso gumusiya anyandughu trendi ino.¹¹Gumusiya muyanje uduva uduvi ni ukhavi, murave mimo anyu, na utrende mwimo gwa mikhono anyu mwino arii gwamukhanie.¹²Trenda ayai udahe uenenda ija na gwa isima gwa vasaa ni viunji a uhuvii, ili mutraferewe na intu gikaku.¹³Gutiseghetre auna vitru vasaa ni varee, mutraje mujusimba ginya vang'inya ni vitrina tutri gu ikhondo ni rijie.¹⁴Mwino guhuvie Yesu akakuya na akafitya kanki, uyi uyi Mungu ujovaetra itrambi imwe na Yesu vasaa ni viree gikuya gini mweso.¹⁵Gwa soko a asaa gumukhania nyenye gwa ukhani wama Bwana, sese nigufitiye gujotrendeka gurifo ikhondo roja guni Bwana, tutri gutrijotrongea vasaa ni varee ikuya.¹⁶Gwasoko Bwana mweso ujosima gufuma girunde, ujie na rurei niukuu, itrambi rimwe na Malaika ni mukuu, itrambi imwe na nduriru a Mungu, na vasaa nivikue guni Kristo vijofitya tanchu.¹⁷Nasee ni gwafanga na gusaghie, gujotrana u malango na umusingiya Bwana u malango gwa njia iyii gutrendeka gwinaa Bwana khae na khae.¹⁸Uyi gugiforye sese gwa sese gwa mahanyo ayai.

Chapter 5

¹Fanoi, usayu asii na makhondo, auna vitru inoneye gumuhadie. ²Gwasoko nyenye aghonjo mumanyie itriku rama Bwana rijie gina mwivi utriku. ³Hafo nivihanya gwina "uyanjo na ughoji", ndio uvi ujie gwa usama. Ni ginya uhungu niugumujia mukhema ni windaa vitriju ufona au udua. ⁴Nyeso nyenye auna vitru mutrifo ukiri faka itriku risii rimuhange ginya mwivi. ⁵Nyenye nyong'e ni mwana va weru na ana va mumwi. Sese gutri vana va utriku na kitri. ⁶Uyi gutrarae mwino vangija niviuraa. Nyeso gutrarae sa guravie. ⁷Gwasoko vasaa niviuraa utriku na viughaa utriku. ⁸Mwino sese gwi vana va mumwi, gutrende saguravie. Guyae ngua ya uhuvii na uyanjo, na girunge ga ichuma ni ututri a utyoi wa ikhondo ni rijie. ⁹Mwino Mungu atrina guhwania mwandyo gwasoko a ikuo, nyeso guhange utyoi gwa njia ama Bwana Yesu Kristo. ¹⁰Mweso wagukuyie ili, nigurangue au guree gwinjuduva na mweso. ¹¹Uyi gifariji na ugijenga nyenye gwa nyenye, mwino mutrenda. ¹²Anyandughu, gumuromba muvamanye vasaa ni viutrumika mukhatri anyu na vasaa ni vimutrongere guni Bwana na vasaa niviumusiya. ¹³Muvamanye na uvainamia gu uyanjo gwasoko a mwimo wawe. Mutrendeke mwina uyanjo mukhatri anyu nyenye. ¹⁴Gumusiya, anyandughu: muvakenee vasaaa nivitriuenenda ija, vakhamichi nkhoovasa nivilleghekie, vaariyi akiva, muvaghimiye vong'e. ¹⁵Murave atratrendeke wifo muntu niujorifiya ni rivi gwa rivi u muntu gikaku. Hiya ayo trendi ayoo ni maja u muntu wanyu gwa antu vong'e. ¹⁶Yanji matriku ong'e. ¹⁷Mutrareke uromba. ¹⁸Murombi Mungu gwa kila intu, gwasoko asaa ndio mafenji a Mungu guni vanyee guni Yesu Kristo. ¹⁹Mutramurimye mwahu mweru. ²⁰Mutrahlotye gidaghu. ²¹Yasoyi mantu ong'e mukatrie nirija. ²²Rekanuki na ukengeo wa uvi. ²³Mungu wa uyanjo amughondaniye u weru, mwahu mweru, nkhoovasa na mwiri ighojwe guni gutrii uvi gija rakwe Bwana witru Yesu Kristo. ²⁴Mweso niwamwitrane ni wa tutri na mweso ndio ugutrenda. ²⁵Anyandughu, mugurombee nasee. ²⁶Varamuchi vong'e gwa uvatromya u weru. ²⁷Numusiya guni Bwana ketri ijie isomwe gwa anyandughu vong'e. ²⁸Neema ama Bwana witru Yesu Kristo itrendeke itrambi rimwe nanyee.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, Silwano, na timoteo, ugikanisa ra atesalonike guni Mungu tata witru na Bwana Yesu Kristo. ²Neema itendeki nanyee na uhuvii niufumie guni Mungu tatra na Bwana Yesu Kristo. ³Igunoneye sese umuhuv ia Mungu matriku ong'e gwasoko anyu, anyandughu. Maana vii ndio inoneye, gwasoko uhuvii wanyu ugukua ino, na uyanjo wanyu kwa kila muntu uongeywe. ⁴Uyi sese vayo guighitya gwa fahari unto anyu u makanisa a Mungu. Guighitya nkhanu ya saburi anyu na uhuvii nimuukwetri u makhasiko anyu. Guighitya gwa nkhanu ya makhasiko nimughimiya. ⁵Iyii ndio isara a hukumu a haki a Mungu. Matokeo a ayai ni nyenye muvanywa munoneye uhefea uguufalme wa Mungu nimukhasikaa gwa soko ayo. ⁶Gwasoko ni haki guni Mungu uvarifiya makhasiko avoo nivuvakhasiyaa nyenye, ⁷na uvafa raha nyenye nimukhasiywaa itambimwe nasee. Ujotrenda vii ikhondo rorughwirwa mweso Bwana Yesu ufuma girunde. ⁸U mwiri wa motro ujovarifiya kisasi avoo nivitrimumanyie Mungu na avoo nivitrutii ukhanu wama Bwana witru Yesu. ⁹Vijokhasika gwa maangamizi a khae nivibaghuwe na uwepo wama Bwana na weeru wa nguu yakwe. ¹⁰Ujotrenda ikhondo niujoja ili utukuzwa na antu vakwe na uoghofywa na vong'e nivihuvie. Gwasoko usudanga witru ukahanywa guni nyenye. ¹¹Gwasoko iyii guvarombea nyenye matriku ong'e. Guromba kwamba ahangе utimisa kila isigho ra uja na kila mwimo wa uhuvii gwa nguu. ¹²Guromba mantu ayai muhange urihuvia rina rama Bwana Yesu. Guromba muhange utukuzwa namweso, gwasoko a neema ama Mungu na Bwana Yesu Kristo.

Chapter 2

¹Fanoi uhusu uja Bwana witru Yesu Kristo na urundwa itrambimwe ili gutrendeke gwinawe: guvaromba nyenye ndughu yitru, ²kwamba mutasumbuwe wala ukhasywa gwa nkho au gwa iraghiyo au gwa ketri niigighetre kuwa ifumie guni nyee, iuhanya kuwa itriku rama Bwana raja. ³Muntu atravakhonge gwa namna yeyote. Gwakuwa itrijoja faka igwa rigighee tanchu na muntu wa mahutye agigheywe, mwana uyoo woruvanga. ⁴Uyii ndio ugughiya na ugugihumbua mweso ugumupinga Mungu na gikaku nigihuhuviwa. Na mbisya yayo ugugikhaa u hekalu ra Mungu na ugugighea mweso ginya Mungu. ⁵Uu mutrikumbukiwe kuwa narii gwinanyu nikavakhania unto a mantu ayai? ⁶Fanoi mumanyie iroo nirumughiya, ili kwamba adahe ufunuliwa gwa ikhondo sahihi. ⁷Gwasoko gimpipi ga muntu ni muasi giutrenda mwimo faka fanoi, ila wifo niugumughiya fanoi ajoheywa unjia. ⁸Uyoo nimuasi niwajogighea, ni Bwana Yesu ujomuuragha gwa mwahu wa momo wakwe. Bwana ujomutrenda tri intu gwa ukunukuo wa ija rakwe. ⁹Ija ra uyoo ni muasi rijotrendeka gwasoko a mwimo wama setani gw nguu yong'e, isara na uegheghe, ¹⁰na uegheghe niwina uzalimu. Mantu ayai ijotrendeka ifo gwa avoo niviyaghae, gwasoko vitrina ufokeaa uyanjo wa tutri gwasoko ochowa veso. ¹¹Gwasoko iyii Mungu uguvatrumia mwimo niwina uvi ili vihuvie uvi. ¹²Mbisya yayo ni vii vong'e vijohukumiwa, na avoo nivitrihuvie tutri bali veso viugiyanjisya uguuzalimu. ¹³Nyeso igunoneye gumuhuvie Mungu kila mara gwasoko anyu ndyghu nimuyanjitrwe na Bwana. Gwasoko Bwana wavahwaniye nyenye ginya malimbuko a wokovu gwa ioywa ra nkho na imani u tutri iyoo. ¹⁴Irii ndio niwavaitania nyenye, kwamba ukiria ukhani mudahe uhanga weeru wama Bwana witru Yesu Kristo. ¹⁵Gwa uyi, ndughu, imiki ija. Umanyi utamaduni uroo nimwafundisiywe, gwa ukhani au gwa ketri anyu. ¹⁶Fanoi, Bwana witru Yesu Kristo mweso, na Mungu tatra niwaguyanjie na ugufa faraja a khae na khae na wiijaghumbuo niuja gwasoko a iduva nirijie ukiria neema. ¹⁷avafariji na ukhamicha nkho yanyu u kila ukhani na mwimo niuja.

Chapter 3

¹Na fanoi, ndughu, gurombei, kwamba ukhani wama Bwana udahe ugighea na utukuzwa ginya iiri gini nyenye. ²Rombi kwamba gudahe uchwawa ufuma ugu uvi na antu nivaasi, gwasoko tri vong'e vina uhuvii. ³Nyeso Bwana ni mwaminifu, ujoyakhamicha nyenye na uvalinda gufuma gini muvi uyoo. ⁴Gwina wiijaghumbuo guni Bwana gwasoko anyu, kwamba mutrenda na muendelea utrenda mantu mamntu niguvaaghiya. ⁵Bwana adahe uvatrongea nkhooyanyu ugu uyanjo na katika ughimiyi wama Kristo. ⁶Fanoi guvaraghiya anyandughu, u rina rama Bwana Yesu Kristo kwamba mutrije kila munyandughu niuguduvaa maisha a gitoto na tri gwa desturi nimwafokee guni nyenye. ⁷Gwasoko nyenye vayo mumanyie niguja uiguighiya sese. Gutrinaduvaa mukhatri anyu gina avoo nivitrina nizam. ⁸Na gutrinaliaa maliwa a muntu gikaku bila urifiya. Hiya ayo, gwatrendiee mwimo utriku na mumwi gwa mwimo ni ukaku na gwa shida, ili gutatrendeke miigho guni nyenye. ⁹Gwatrendiee vii tri gwasoko gutrina mamlaka. ¹⁰Ikhondo neguitrambimwe nanyee gukavaraghiya, "mpese umwedu wanyu atrisighitre utrenda mwimo na atralie". ¹¹Gwasoko gutregheye kwamba vakeii vatotro. Vitutrenda mwimo hiya ayo vitrina utaratibu. ¹²Fanoi vasaa noo guraghiya na uvasiya gini Bwana Yesu Kristo, kwamba lazima vitrende mwimo na ulia maliwa awe veso. ¹³Nyeso nyenye anyandughu mutrazimie nkhooyutrenda nimaja. ¹⁴Mpese muntu gikaku atrutii ukhani witrui waraka urui, mutrendeke mu aravi na mutatrende usirika nayo, ila aone minyaa. ¹⁵Mutramuhoree gina muvi, nyeso musiyi ginya muna wanyu, ¹⁶Bwana wa uhuvii mweso avafe uhuvii ikhondo u nkiro yong'e. Bwana atrendeke nanye. ¹⁷Iyii ni salamu ane, Paulo, gwa mukhono wane, ni ihada u kila waraka. Vii ndio nhadia. ¹⁸Neema ama Bwana witu Yesu Kristo idahe utrendeka nanyee nyong'e.

1 Timothy

Chapter 1

¹Paulo, mutumwa wama Kristo Yesu, mwino maraghiyo a Mungu na mutyoi witrui Yesu Kristo niwi udaho witrui. ²Guni Timoteo mwanane wa tutri ugu uhuvii: Neema, rehema na uyanjo ni ufumie gini Mungu tatra na Kristo Yesu Bwana witrui. ³Mwino nikaguhusia ninahegha nenda u Makedonia usaghe Efeso udahe uvakhania antu vangi vatrafundisie mafundisyo hiya. ⁴Na vitraghimbe hadisi na udoni ndughu niitudahika. Ayai iusacha wiikungumi na itriuariya mufango wa Mungu wa uhuvii. ⁵Gusigha maraghiyo ayai ni uyanjo niufumie unkhoo ninjeru, u maghemu nimaja na ugu uhuvii wa tutri. ⁶Gwina antu nivahutrie ndolio vakira mafundisyo ayai na varava miighityo agivaya. ⁷Visighitre utrendeka alimu va seria, nyeso vitrimanyie asaa niviyuaghiya na uyafundisya. ⁸Nyeso gumanyie mwino seria ninjia ni muntu watumia gwa ija. ⁹Gumanyie, seria itrinatrendaa gwasoko a muntu niugu tutri, ni gwasoko antu nivihutya seria na aasi, antu nitri vaeru nani vina mahutye na avoo nivi trina Mungu na ntendo ni mbi itritrendiwe gwasoko a ayoo niuuragha va tatra na vayiu vawe, gwasoko a ayoo niuuragha antu. ¹⁰Gwasoko afumbu, gwasoko aantu ni afumbu, gwasoko aantu nivukatra antu na uvatrenda atrumwa gwasoko aantu nivaegheghe, gwasoko a masudanga va uegheghe na vasaa nivitrina masiyo a tutri. ¹¹Masiyo ayai ifumie ugu injili niina weeru wa Mungu niugukumajua na gwa isii niihuviwe. ¹²Numurumba Yesu Kristo Bwana witrui. Akampa nguu, gwasoko agambariya nene niwa tutri, na wantendea u mwimo. ¹³Arii ni muntu wa ughonja, munyokhasia na muntu wa mukindo. Nyeso nkahanga rehema gwasoko natrendiee gwa uvaya na udio huvia. ¹⁴Nyeso neema a Mungu witrui igijue uhuvii na uyanjo niwi gini Yesu Kristo. ¹⁵Sayu ijie a tutri niinoneye ufokewa na vong'e, ni Kristo Yesu akaja uguurimi utyoa anyu mahutye. Ni nene ni ni muvi ukia vong'e. ¹⁶Nyeso gwasoko ujie nene nikahanga uyanjo na ukhatri ane nene ni munya mahutye ufwaya vong'e, Kristo Yesu adwiye ughimiyi niutruhia, nitrendeke ndolio gwa vong'e nivijie umuhuvia na vihange ufanga wa khae na khae. ¹⁷Na fanoi u mutremi ni atrina mwisho niatukuya, niatrudwiya, Mungu imwene, atrendeke hesima na weeru khae na khae. Amina. ¹⁸Nureka iraghiyo irii usopnge ako Timoteo mwanane. Nutrenda vii mwino gidaghu nigafunyyiwe mwandyo gini vee na uhefee guurughu niuja. ¹⁹Enda uyi udahe utrendeka wina uhuvii na maghemu nimaja. Vifo vakeii vayahitrie vauraghaa uhuvii. ²⁰Ginya Himeneyo na Akekizanda ninamufiee setani avafundisye vitatrende mughari.

Chapter 2

¹Uyi mwandio wong'e, nisighitre mwrombi na urombea, na umurumba Mungu, itrendeke gwasoko aantu wong'e.
²Gwa atremi ni wong'e nivitrawalie na guduva nduvi niya majighana na uhava uweru wong'e na isima. ³Irii nirija na riyanjitrwe usonge a Mungu mutyui witrui. ⁴Mweso ugusighaa antu wong'e vitrowe na vidahe umimanya tutri.
⁵Gwasoko gwina Mungu umwedu, na gwina mufatanisi umwedu mukhatri a Mungu na na mwamuntu ni Kristo Yesu. ⁶Akagifunya mweso ginya ndifi gwa wong'e ginya usuhuda gwa ikhondo nirija. ⁷Gwasoko iyii nene mughonjo nigwatrendwaa nimujumbe wa injili na mutrumwa nuhanya tutri. Ntiuhanya uegheghe. Nene ni mwalimu waantu auguurimi guhuvii na tutri. ⁸Uyi, nisighitre aghosya ntumbi yong'e virombe na uhumbua mikhono ni miero bila ikuo na uova. ⁹Viuyi nusigha akhema vitrunge mitrunge nimija, gwa isima na ugighiya tri gwa usuka njii, sahabu, au Lulu, au masaa niagharama ninyingi. ¹⁰Na nisighitre vigitrunga mitrunge niinoneye akhema nivayanjee umuromba Mungu ukiria ntendo ninjija. ¹¹Mukhema niagifundisye niuhavie na utii wong'e.
¹²Ntiruhusu mukhema ufundisya au umutawala mughosya nyeso ni aduve so kunu ukiree. ¹³Gwasoko Adamu akatrundwa mwandyo newamuhonga Eva. ¹⁴Adamu atrinakhongwaa, nyeso mukhema akakhongwa kamwe u mahutye. ¹⁵Na mwese gwiuyi, ujochoa ukiria ufafa ana, ni vaenenda ugu uhuvii na uyanjo na utakaso na ihaa nirija.

Chapter 3

¹Ukhani urui niwahuviwaa: Nimuntu ugusigha utrendeka mwiimikii, ugusigha mwimo niuja. ²uyi mwiimikii unoneye atatrendeke wina lawama. Niatrendeke mughosya wa mukhema umwedu. Atrendeke ugitrawalie mweso, ihaa na wa mpampwia, naugughenyifya. Atrendeke ugudaha ufundisya. ³Atanyue muvinyo, atatrendeke murevi, mufoo niwina majighana. Atatrendeke uyanjitre hela. ⁴Unoneye aimikie ija antu niviunyumba akwe mweso, anakwe noo inoneye so vina wiitregheyi na hesima yong'e. ⁵Nimwese muntu atrimanyie uimikia antu va nyumba akwe mweso, uguea uri ikanisa ra Mungu? ⁶Atatrendeke uyoo niwahuvie fifi, ataje ajogibuna na ugwa ugiramuo mwino setani. ⁷Unoneye atrendeke wina sifa njija gwa vong'e niviunji, atraje ajogwa uminyaa na mutregho wama setani. ⁸Masemasi vifewe hesima vitrendeke vina mwiighityo wiiri. Viitanyue muvinyo nanguu au gwa uraku. ⁹Vidahe ughondaniya gwa maghemo nimaja tutri a uhuvii niakunukuwe. ¹⁰Vitrendeke vasoyisywaa tanchu nividahe utenda mwimo gwasoko vitrina lawama. ¹¹Akhema vawe vitrendeke vina hesima. Vitratrendeke atroneyi. Vitrendeke vina giasi na viu tutri u mantu ong'e. ¹²Masemasi vitrendeke aghosya va mukhema umwe. Vidahe uimikia ija anawe na nyumba yawe. ¹³Gwasoko vasaa niviutrumika ija viuhanga nguu na udaho ukuu uguuhuvii nivi gini KristoYesu. ¹⁴Nuguhadia mantu ayai ntiutrinia uja gini veve. ¹⁵Nyeso ninatrinia, nuguhadia udahe umanya uenenda unyumba a Mungu nichu ni ikanisa ra Mungu nimufanga, gifandwa na iariywa ra tutri. ¹⁶Na itriugikunguma awino tutri a uungu niwakunukuwe niukuu "Akadwira umwiri, wamanyikaa na mwahu mweru, malaika vamuune akatranantya ung'i yaantu, wahuviwaa na urimi na wahowaa gunto na weeru".

Chapter 4

¹Fanoi mwahu mweru uguhanya atrufiha makhondo nijie guni antu vijoreka uhuvia na utrendeka makini ughimba nkhood niyutregheya mafundisyo a gifefo nijofundisya ²guuregheghe na unafiki. Maghemo awe ijokhavisya. ³Vijomughiya uroghoa na ufokea maliwa ni Mungu wayatrundiee itrumiwe gwa urumba makhatri a avoo nivuhuviaa nani vimanyie tutri. ⁴Gwasoko kila intu ni Mungu watrundiee arii rija. Gutrii nigwarifokee gwa urumba nirinoneye uhitwa. ⁵Gwasoko gioyiywe ukiria ukhani wa Mungu gwa njia a marombi. ⁶Mwese uguyaika mantu ayai usonge a anyandughu ugutrendeka u mutrumami muja wama Yesu Kristo. Gwasoko ughinie gwa nkhanini njija ya uhuvii gwa mafundisyo niuyahongie. ⁷Nyeso hita hadisi ya guurimi niyanjitrwe na akhema ni nanyampaa. Hiya ayo gisiye veve ugu weeru wa Mungu. ⁸Gwasoko mazoezi a mwiri inoneye gunyuii, bahu weeru unoneye ino u mantu ong'e. Ugughoja ukhani wa uduvi wa fanoi na uroo ni iujie. ⁹Sayu iyii niuhuviwa inoneye uyanjwa kamwe. ¹⁰Gwasoko iyii gukhasika na utrenda mwimo gwa ujindama ino. Gwasoko gutrina woova guni Mungu nimufanga, nichu ni mutyoi waantu vong'e nyeso ino gwa avoo nivuhuviaa. ¹¹Uyahanye na uvasiya mantu ayai. ¹²Muntu gikaka atraholotye ubalanda wako. Hiya ayo utrendeke wa nkhoru gwa vong'e nivuhuviaa, u mwiighityo, mwino uguenenda, uyanjo, tutri na weeru. ¹³Faka guni nijie, kimia usoma, kenea na uvasiya. ¹⁴Utraholotye mboto niimukhatri ako, niwafeiwee ukiria ughanga wa Mungu gwa uikiwa mikhono na anyampaa. ¹⁵Uyarave mantu ayai. Duva gu asaa ili ikuo rako saridwire gwaantu vong'e rava ino mwino uguenenda na masiyo. ¹⁶Ikhaa u mantu ayai. Gwasoko niwatrenda uyi ugugiforya veve na vasaa niviugutregheya.

Chapter 5

¹Utramukenee mughosya ni munyampaa. Nyeso mukhamie nkhooh ginya tatra wako. Uvakhamie nkhooh abalanda va gighosya mwino auna vako. ²Uvakhamie nkhooh akhema ni akhekuu mwino vayiu vako, na abalanda ni vakhema mwino ancha vako gwa uja wong'e. ³Hesimu ajane, asaa ni ajane tuti tuti. ⁴Nyeso mweso mujane wina vana na aijukuu, vareke tanchu vigifundisye hesima gwa antu vakhawe veso. Vareke vivarife afafi vawe ni maja. Gwasoko iyii inoneye usonge a Mungu. ⁵Matriku ong'e viuduva usali na marombi utriku na mumwi. ⁶Uyi mukhema wasuu niuduviee gwa ugibuna ukuree, nyeso chu mufanga. ⁷Na uyatranantie mantu ayai itrajohanga usimba. ⁸Nyeso muntu niwadiorava anyandughu vakwe, ino ao niviunyumba akwe, wakhanaa uhuvii na ni muvi ufwaya muntu niatrihuviee. ⁹Bahu mukhema aandike ugitrabu ga mujane niwatrendeka wina irika ra miakha makumi mutrandatu na ni mukhema wa mughosya umwe. ¹⁰Inoneye sa umanyikie gwa ntendo ninjija, uri wareire ang'inya, au waghenyiffee aghenyi, au waoyiyee mighuu a ahuvii, au waariye avoo niviukhasywa au wagifunyiiye umwimo gikaku niuja. ¹¹Nyeso gwa ahimbi ni abalanda, utravaandike ugitrabu ga ahimbi. Gwasoko nivahefea u ghusya ya gimwiri na ugifunya kamwe gini Kristo, vijosigha uroghowa. ¹²Gwa njia iyii viukia u mahutye gwa uruvanga gwao ugifunya gwa mwandyo. ¹³Kanki noo viuhefea ufutaywa utotro. Veso viuhweta khaya muu khaya tri atotro tuu, nyeso viutrendeka atetri na kunu viuhefea u mantu a vauya. Veso viuhanya mantu nivitrinoneye uhanya. ¹⁴Gwasoko iyii nene nisighitre akhema ni abalanda viroghowe, vifafe anawe, viimikie nyumba yawe, ili umuima murughu ikhondo ra usitaka gwa utrenda mahutye. ¹⁵Gwasoko u mukhatri awe vamuhongaa setani. ¹⁶Mwese mukhema gikaku ni uhuvie wina ahimbi ni avaariye ili kanisa ritranempewe, ili vidahe uvaariya avoo ni ahimbi tutri tutri. ¹⁷Basi anyampaa avoo niviutrawala ija muvavariye vinoneye isima kamwe, ino ao niviugitruma na ufundisya ukhani wa Mungu. ¹⁸Mwino maandiko iuhanya, "Utatrang'e ng'ombe momo niulia iyo," na "Munyotrenda mwimo unoneye musahaa wakwe". ¹⁹UTrafokee masitaka a munyampaa faka gutrendeke gwina masudanga vavii au vatatru. ²⁰Vakenee anya mahutye usonge aantu vong'e ili vangija nvisaghie fangija vioghofa. ²¹Nuguraghiya gwa zati usonge a Mungu, na Kristo Yesu, na malaika nivihwaniywe, uyaghonje maraghiyo ayai bila ubaghua, na utatrene intu gikaku gwa ubaghua. ²²Utraikie muntu gikaku mukhono urui. Utraonje mahutye a muntu muuya inoneye ugirave veve utrendeke u mweeru. ²³Utanyue maji matrufu. Hiya ayo, nyua muvinyo gunyuii gwasoko a nda na marue ako a hafa na hafa. ²⁴Mahutye aantu akei iumanyika uweru, na ivatrongee gu iramua. Nyeso mahutye angi iusambiya unyuma. ²⁵Uyi uyi miimo ingija mija iumanyika gwa unchanya nyeso ingija itrijogifiha.

Chapter 6

¹Vareke vasaa vong'e nivugijoki mwino atrumwa vivahoreye akuu vawe mwino mwina isima vong'e. Vinoneye utrenda uyi ili rina ra Mungu na masiyo itatrukwe. ²Atrumwa nivuketri aku vawe nivuhuvie vitravaholotye gwasoko ni auna vawe. Hiya ayo, vivatrumikie ino gwasoko akuu nivuvaariya miimo awe ni uhuvii nivivanjitwe. Siya na utranantya mantu ayai. ³Mwese muntu ungi ugusiya gwa uyaghao na atrufokea masiyo intu niruhuviwa ni nkhanu yama Bwana witrw Yesu Kristo, na fangija vitrisighitre masiyo niutrongea weeru wa Mungu. ⁴Muntu usuu gugibuna na atrumanya intu hiya ayo wina mukindo na wiikungumi wa nkhanu yufafa wiiru, wiiremwi, matuki, maghemu nimavi, ⁵na mukindo wogisikianga mukhatri aantu ni mahaa awe niiruvikie. Virekiee tutri. Vitrendiee weeru ninjia a veso utrendeka aghwari. ⁶Fanoi weeru na gurizike ni faida nkuu. ⁷Gwasoko gutrinajaa na intu guurimi na gutrudaha uhoa intu gufuma guurimi. ⁸Hiya ayo, gukhondeke gwa maliwa na masaa. ⁹Fanoi vasaa nivusigha ugwai viugwa u masigho niutumreghe. Viugwaa uguufutu niwiingi na ghasia ni mbii, na intu gikaku niruvatrenda antu vinyimughie ugikuya na uvi. ¹⁰Gwasoko iyanja ra hela ni mwandio wa uvi wong'e. Antu nivusighaa asaa viyaghaywe kue na uhuvii na vigikinyie aghonjo gwa nsimba ni nkuu. ¹¹Nyeso veve muntu wa Mungu, yatrije mantu asaa. Honga tutri, weeru, uaminifu, uyanjo, ughimiyi na ufoo. ¹²Kua urughu ni uja wa uhuvii. Katria ufanga wa khae na khae niwaitraniwee. Arii gwasoko ijie ukafunya usonge a masudanga ni vaingi gwa risii ni rija. ¹³Nugufa iraghiyo irii usonge a Mungu, niugutrenda mantu ong'e itrendeke mafanga na usonge ama Yesu Kristo narii akahanya tutri gini Pontio Pilato. ¹⁴Righeja iraghiyo gwa ukhondeka, bila woova faka uja gwama Bwana witrw Yesu Kristo. ¹⁵Mungu ujudwiya ija rakwe gu ikhondo ni rinoneye Mungu, munya mboto, nguu imwe, mutremi niutawaliee, Bwana niugutrongera. ¹⁶Imwene uguduva khae na khae ugianjua ni ritriuruvika gutrii muntu niugudaha umwona wala umurava. Guni mweso niitrendeke hesima na udaho wa khae na khae. Amina. ¹⁷Vakhanie aghwai vo guurimi urui vitragibune, na vitrahuvie uguughwai ni trii wa tutri. Hiya ayo vinoneye umuhuvia Mungu niugugufaa ughwai wong'e wa tutri gudahe uyanja. ¹⁸Vakhanii vitrende nimaja vighwaife u mwimo ni uja, vitrendeke viughenyifa, na vidahe ufunya. ¹⁹Gwanjia iyii mikhao nimija u mantu ayoo niijie na vidahe ukwatria uduvi wa tutri. ²⁰Timoteo ghoja risii niwafeiwee. Rekanuka na nkhanu ya gifutu na wiikungumi wa umanyisywa na uegheghe. ²¹Gwina antu akeii nivitranantya mantu ayai, na uyi vihutriye uhuvii. Neema niitrendeke itrambimwe navee.

2 Timothy

Chapter 1

¹Paulo mutumami wama Yesu Kristo gwa mafenji a Mungu, uguikhoya na ahadi ya ufanga niutumukhati ama Kristo Yesu. ²Gini Timoteo, mwanane ninimuyanjiite: Mboto itendeka gini veve, huruma na uja ufuma gini Mungu tatra na Kristo Yesu Bwana witu. ³Viufunya asi gini Mungu, ninutumumikiaa gwa maghemu ni maja ginya nearii vatendiee vatratra vane, nikumbukiwee ino umarombi ane, utiku na mumwi, ⁴nisighite niguone, no nigijue na uyanjo, niyakumbukiwe mihori ako. ⁵Niutendeka nikumbukiwe uhuvii gwako watruti unarii mwandio nanikaikhaa gini bibi wako Loisi na gini yiu wako Yunisi. Na nikengee ihuvii rasii rimukhati ako noo. ⁶Iyii no soko ugukumbukiya uhong'eya dahwa a Mungu ni rimukhati ako gwanikiwa mikhono ukiria nene. ⁷Gwasoko Mungu atinagufaa nkho auova ila wagufiee nkho ni ina uyanjo na nkho a giasi. ⁸Utaone minyaa umusudia Bwana witu, wala nene Paulo mutungwa wakwe. Nyeso guhangiee khasi soko aukhani wakwe ugikweya na udaho wa Mungu. ⁹Ni Mungu niwagukhomoe na ugwitana gwa ututri ni ufoo. Atinatendaa vii ugikweya na mimo itru nyeso ugugikweya na mboto na mufango wakwe mughonjo. Wagufiee mantu ayai ukiria gini Yesu Kristo kabla a ikhondo rohadia. ¹⁰Nyeso fanoi wokovu wa Mungu wakunukuwe narii wajiee mukhomoi witrw Kristo Yesu. Ni Kristo niwaheiyee ikuya nawaetiee ufangau utyuhia gwasoko auweru wa injili. ¹¹Gwasoko asii nahwaniywee nitende nimunyotantania, mutumwa na mwalimu. ¹²Gwasoko iyii nukhasika nyeso ntikengee minyaa gwasoko nimumanyiee uyoo ninimuhuvie. Nina uhuvii gini mweso ugudaha ughoja iroo niwamufiee itiku iroo. ¹³Ukumbukiwe ndolio aukhani woghondaniya niwautegheye ufuma gini nene, itambi rimwedu na uhuvii na uyanjo niwi Kristo Yesu. ¹⁴Yaike ija mantu niwayafeiwee na Mungu ukiria mwahu nimweru niugugikhaa mukhati itu. ¹⁵Umanyie ni, antu vong'e nivugikhaa Asia vikandeka. Ugidae irii vifo Vigelo vina Hemogene. ¹⁶Bwana amihurumie nyumba ama Onesmo gwasoko makhondo maingi ikayanjisia na atina mioneaa minyaa minyororo

ane. ¹⁷Unyeso narii ugu Roma akampenja gwa nguu na akang`anga. ¹⁸Mungu niadahe umufa huruma ufuma gini mweso itiku rasii. Ginya narii akanjariya narrii gu Efeso, veve umanyie ija.

Chapter 2

¹U, veve mwanane, utendeke wina udaho umboto ni imukhati gini Kristo Yesu. ²Na mantu niwayategheye gini nene umasudanga nivaingi, uvafe antu nivaaminifu nivudaha uvafundisia vauya noo. ³Hangia makhasiko itambi rimwedu nanee, ginya musikai nimuja wama Kristo Yesu. ⁴Gutii musikai niugutumikia ikhondo rasii kunu ugufenja atende na mwimo wakwe amuyanjisie mukuu wakwe. ⁵U no muntu niugugihima ginya munyodua, ujofewa sogweda niatinasambiyaa maraghiyo. ⁶Gunoneye munyorima gwanguu atendeke wa mwandio ufewa ifande ra nkhar akwe. ⁷Ghema intu ninurihanya, gwasoko Bwana ugugufa umanya mantu ong'e. ⁸Mukumbukwe Yesu Kristo ufuma ufafo wama Daudi, narii wamufufue ufuma ugwa akuyi. Iyii igikweywa iraghiyo rane rotanantia ukhani wa Mungu, ⁹ugwasoko wasuu niugukhasiywa faka utgungwa minyo ginya munyoruva. Mwino mantu ni mavi unyeso ukhani wama Mungu ututungwa na minyororo. ¹⁰Uu, nughimiya mantu ong'e gwasoko aihwaniywa, unoo antu vong'e vihange uchoi niugufuma gini Kristo Yesu itambi rimwedu na weeru wa khae na khae. ¹¹Ukhani urui niwa tuti: "Ginya gwakuyie itambi rimwedu na mweso, gwinjuikhaa itambi rimwedu gwinawe, ¹²nigwaghimiye, gujotrawala itambi rimwedu gwinawe, unigwamukhana mweso na mweso nougugukhana sese. ¹³Nigwadia utendeka gwituti, mweso ugusagha wituti, gwasoko atudaha ugikhana mweso". ¹⁴Endelea uvakumbukiya gunto amantu ayai. vakhaifie usonge a Mungu vareke ugikunguma u nkani. Gwa soko gutii ihanga ugintu iriyii. Ufuma uguirii uvi awe niviutregheya. ¹⁵Gihimie uaghia antu ginya uyanjitwe na Mungu ginya mutumami niatina sokho yohanywa ivi. Utumie ukhani wa tuti gwa tuti. ¹⁶Kiria umpeo amarighitio a urimi, nintia dini. ¹⁷Nkhani yawe yufaghata ginya mudusiu. Ukhati awe ni Hemenayo na Fileto. ¹⁸Avai ni antu nivauryee tutri. Nivuhanya ufitya wadwiraa. Viuminengua ihuvii raantu vong'e. ¹⁹Nyeso, wiimiko niuja wa Mungu wiimikie, niwina mutojo urui, "Bwana uvamanyie antu vakwe na kila muntu niuguriitana rina rama Bwana niarekanuke na uvi". ²⁰Unyumba agighwai, itifoo ivii a dhahabu na shaba gutufu. Gwina ivii a miti na irongo. Na mauya angi ni gwa ajili otenda mantu nimaja na makeii gwa ajili otenda mantu nitimaja, mweso ni gifee ga hesima. Ubaghuwe, gwa mwini niunoneye wina faida gini Bwana, na uhwanyuwe gwa ajili a mwimo niuja. ²²Nyeso udue masigho a uhumba. Usambiye tuti, aihuvia, uyanjo na amani itambi rimwedu na avoo niviumwitana Bwana gwa nkhooninjeru. ²³Nyeso uhite uvaya na mawiyi agifutu. Gwasoko umanyie iufafaa wiremwi. ²⁴Mutumami wama Bwana atinoneye utendeka mwiremwi, ila unoneye utendeka mufoo gwa antu vong'e, adahe ufundisia, na mughimiyi. ²⁵Ni amri avamanyisiye gwa uyanjo avoo niviumughiya Mungu adahe uvafa toba gwa umimanya tutri. ²⁶Vidahe uhanga ihaa na ugisasucha na mutegho wama shetani, unaarii vahoriwe na mweso gwa ajili a mafenji akwe.

Chapter 3

¹Ila manya ukhani urui: umatiku ompeo gujotendeka gwina makhondo makhamu. ²Gwasoko antu viujotendeka vigiyanjite veso, anyoyanja hela, anyogiona, anyogikuria, anyo giburi, anyo mughari, nivitutii afafi vawe, vitimanyie uhanja asii na vavi. ³Vitina uyanjo wa ufafo, vitiusighaa ugikhaa gwa majighana na mantu gikaku, anyohongea, viureghegheya, vitiudaha ugikiya, anyo mukindo, vitusighaa nimaja. ⁴Vijotendeka anyogihita, arevi, anyogiyanja veso ino na anyoyanja mantu aguurimi guliko umuyanjanja Mungu. ⁵Gwa unji vina usiu womuyanjanja Mungu, nyeso vijohita nguu yakwe. Gisasuche naantu vasaa. ⁶Gwasoko nivakeii vayo niaghosia niviukia umakhaya antu na ukhonga akhema ni vafutu. Avai niaghosia nivigijue mahutye anyosambiya masigho a kila intu. ⁷Akhema avai viugifundisia kila uche, unyeso vitudaha uikhaa umimanya tutri. ⁸Ginya narii va Yane vina Yambre vikaimika hiya gini Musa. Gwa ikhondo irii alimu va uregheghe viimika hiya na tuti. Vi antu niviruviwee mahaa awe, vitiuyanjanja uhuvii. ⁹Nyeso vitiughea kue. Gwasoko ufutu wawe ujoikhaa uweru ugwa antu vong'e, ginya narii wa antu avoo. ¹⁰Nyeso veve uyasambiye masiyo ane, nsambi yane, masigho ane, ihuvia rane, ughimiyi wane, uyanjo wane na ughimiyi wane. ¹¹Makhasio, na uvai ninauhangiee kuko Antiokia, Ekonio na Listra. Naghimiye makhasio. Bwana akanyokoa masaa ong'e ugwasaa ong'e. ¹²Vong'e niviusigha ugikhaa mikhao umukuta Mungu ufuma gini Kristo Yesu vijokhasywa. ¹³Antu nivavi na varegheghe viutendeka vavi ino vijovayaghaya vauya. Veso vayo viyaghaywe. ¹⁴Nyeso veve, ghimiya umantu niwagifundisiye na uyahuvia ino na tutri. Gwasoko umanyie wagifundisiye gini anyu. ¹⁵Umanyie ufuma ung'inya wako ukayamanya mahada ni matakatifu, Ayai iugutenda utendeke wina ihaa gwasoko atutri gwasoko aihuvii niri gini Kristo Yesu. ¹⁶Kila ihada nirina mwahu wa Mungu rinoneye gwa mafundisio niina uja, gwa ukiria, gwa ughondaniya mahutye na ufundisia tuti. ¹⁷Iyii ni soko muntu wa Mungu atendeke ukhondekiee, atendeke wafiwee mantu ong'e atende mwimo ni uja.

Chapter 4

¹Noguagheya usonge a Mungu na Kristo Yesu, neuju hukumu antu ni vafanga na niakuyi, na gwa soko aurughwirwa gwakwe na utemi wakwe. ²Ntanantia ukhani .Uyanje ikhondo ne renoneye na nererinoneye. Vakanie antu mahutie ao,kenea, gwa ukimiyi wong'e na mafundisio.³Gwa soko ikhondo rejie ni antu vijuyahitra mafundisio atrutri,vijugifenjeya alimu nivijuvafundisia ugikweya masegho ao. ⁴Vijureka utregheya mafundisio atrutri, na urava hadisi ya uregheghe. ⁵Nyeso veve uhendeke wina trutri umantu ong'e ,ghemeya ni makaku trenda mwimo woranatia ukhani wa Mungu, imekea mwimo wako.⁶Gwa soko nene nadahie ukununtwa. Ikhondo rokuya nene raghea. ⁷Nagikerie fitra ne jinja, mohenjo naumeya, ihuvia naghoja. ⁸Soghweda iikiwe gwa soko ane, uii Bwana, ujuhukumu gwa trutri, ujumempa itiku rese, natigunene nimwene unyeso gwa antu vong'e ni viindie gwa ukumbu ugighea gwakwe.⁹Treda uje gene nene rui. ¹⁰Gwa soko Dema wandeka. Wauyanja uremi wafanui na wenda Thesalonike, kreseni wenda Galilaya , na Tito wenda Dalmatia . ¹¹Luka imwene ndio gunakwe.Umuho Mariko muje mwinakwe gwa soko mweso ni moromami nemoja . ¹²Namoroma Tikiko Efeso. ¹³Kanju ane narenamerekie u Troa gene Karpo, niujie urietre ,irambe remwedu na irabu iyoo ya mikunja.¹⁴Iskanda munyo riana agantendea tendo nimbi nyingi. Bwana ujumurefa ugikweya na tendo yakwe. ¹⁵Nave gireke nayo, gwa soko aga yaemea ino mahanyo itru. ¹⁶Nari niugitretrea witretrei wane wa mwandio, gutrie muntu gekaku ni waemekie itrambi remwedu gwinakwe,ginyume gayo,antu vong'o vegandeka. Mungu atrivavareye mahutie.¹⁷Nyeso Bwana agaemeka irambi remwedu nanee, agampa nguu inoo ukirea nee, ukhani uhanywe gwa trutri na urimi udahe utregheye.Niga heywa umomo wa ng'imba. ¹⁸Bwana uju sasucha na tendo yong'e nembii na unchoa gwa soko uremi wakwe wagirunde. Uweru utendeke gene mweso khae na khae. Amina¹⁹Moramoché Priska, Akila na nyumba ama Onesiforo. ²⁰Erasto wa saghie kuko ukorinto, nyeso Trifimo namorekie Umilento narii uwire. ²¹Renda urii uje nike uriuku ukii wina andia. Eubulo uguguramocha ,na Pude, Lino, Claudia na anyandughu vong'e. ²²Mungu neahendeke irambe remwedu na inko ako. Mbotro irendeke irambe remwedu na vee.

Titus

Chapter 1

¹Paulo, mutumwa wa Mungu na mutume wama Yesu Kristo, gwa uhuvia ra ieru ra Mungu na mahaa atutri niueta uja. ²Vifo uguuhuvii wa ufanga wa khae na khae ni Mungu atudaha uhanya uegheghe, vagukhania ufuma khae nikia utemi wong'e wa makhondo. ³Gwa ikhondo nirija akakunukua ukhani wakwe usayu niwamufiee nene utanantya na ninoneye utenda vii gwa maraghiyo a Mungu mutyuri witu.⁴Guni Tito, mwana wa tutio uguuhuvii witu niguhangie song'e. Uyanjo na majighana gufuma gini Mungu tatra na Yesu Kristo mutyuri witu. ⁵Gwa soko iyii nkagureka u Krete, udahe ughondaniya mantu nikii itidahikie na wiikie anyampaa mikhono ng'ii yong'e mwino naguraghiye.⁶Munyampaa wa kanisa tiuyoo niung'eng'etwe, mughosia wa mukhema umwedu, niwina ana nivihongete tutri nivitina sudiwa namavi au nivitina wiitegheyi. ⁷Gunoneye u mudimi, nwino munyorava nyumba a Mungu, atang'eng'we. Atatendeke muntu wa gidinda, atukhaifaa uri, ti mughari wa muvinyo, timurevi, na atutendeka muntu wa masigho nimavi.⁸Hiya ayo, atendeke muntu nigughenyifa, niuyanjite uja, niwina ihaa, ughokie, wina weeru na ugugighiya. ⁹Niugudaha ukatia ukhani wa uhuviwa niwafundisiywe, adahe uvakhamia nkhoovangija gwa mafundisio a tutri na uvaghondaniya avoo niviumuhita.¹⁰Gwa soko gutina anyahutye vaingi, nivihuhanya nkhanii ntufu na niviukhonga, ino avoo va ngoi. Nkhani yawe niu vaya. Viukhonga na vitongee antu guuyaghao. ¹¹Niguvaghiye antu gina vasaa. Viufundisia yao nitimaja gwa minyaa na fitra a makhaya ong'e.¹²Umwedu wawe, muntu niwina iha, naari wahanyiyee, "Akrete vaegheghe, maimwana mavi, araku, atrotro." ¹³Usuda urui ni tutri, gweso viughondaniya gwa nguu, ili vidahe uhanya tutri uguuhuvii.¹⁴Bila uhonga seria ya Giyahudi na maraghiyo antu nivusucha nyuma tutri.¹⁵Gwa vong'e nivaeru, mantu ong'e nimaeru. Ila uvasaa nivaruvikie nani vituhuvia, gutii nirija. Mahaa awe na maghemu awe aruvikie. ¹⁶Viurumiya umumanya Mungu, nyeso gwa ntendo yawe viumukhana. Veso ni mahurisyo vitritregheye. Vitrinoneye gintu umwimo na uja.

Chapter 2

¹Veve hanya ayoo niiendenkaniye na mafundisio a tutri. ²Fundisia aghosia na anyampaa utendeka vina giasi, vina wiitegheyi, vina mahaa nimaja guuhuvii, guuyanjo na ughimiyi. ³Viuyi fundisia akhema na akhikuu utendekan vina ntendo ya wiitegheyi, ni anyo tegheya, ti atumwa va divai nyingi nyeso vitrendeke alimu gwa ayoo nimaja. ⁴Na uvafundisie akhema na ang'inya uvayanja aghosia vawe na ana vawe. ⁵Vitendeke vina mahaa, vaeru anyorava nyumba yawe, na utregheya aghosia vawe, ili ukhani wa Mungu utahanywe gwa nimavi. ⁶Viuyi, vakhamiyi nkhood anyiikumbu vitendeke vina mahaa. ⁷Gwa njia yong'e gidwiye gina wiitongerit untendo nitinjija. U mafundisio varaghiyi uja na wiitegheyi. ⁸Sayu a tutri itudaha ung'eng'wa, na vasaa niviuguhita vione minyaa gwa soko vitikete rohanya nirivi gini vasee. ⁹Atumwa nivatregheye akuu vawe gwa kila intu, viuvayanjisia na vitagikungume na veso. ¹⁰Vitra ive, vitendeke vina maghemu nimaja gwa njia yong'e vietre ikuryo u mafundisio as Mungu mutyuri witu. ¹¹Mwino uyanjo wa Mungu wagidwiye gwa soko autyuri wa antu vong'e. ¹²Ugusiya guhite ayoo ni ti a Mungu na maghemu a gu urimi, na uduvi witu niuja na weeru ugikhondo irii. ¹³Kunu sagurava ufokea uhuvii witrui ni wina mboto, ugwiiduya gwa weeru wa Mungu witrui mukuu na mutoi witrui Yesu Kristo. ¹⁴Yesu akagifunya nkhood gwa soko itrui adahe ugukhomboa na mahutye ong'e na antu avoo ni viforiywe na avoo nivina nkumbu utenda ntendo ninjija. ¹⁵Yahanye mantu ayai. Vakhamie antu nkhood utenda na ufunya masiyo gwa ukuu wong'e. Utayanje muntu gikaku aguholotye.

Chapter 3

¹Vakumbukiywe uginyumpia gwa atawala na avoo nivina ukuu, uvategheye na mutendeke mugighondaniya gwa muu mwimo ni uja. ²Vitatukane gikaku, mureke ugikunguma, vitendeke afoo na ugintyumpia gwaantu vong'e. ³Gwa soko sese ni mwandio arii gwina maghemu nimavi na arii gututegheyaa. Gukafutaywa na utendwa atumwa va mantu agu urimi. Uguduviee gwa uvi na wiru. Arii gwina uvi na uguhura. ⁴Nyesso ufoo wa Mungu mutyuri witru na uyanjo wakwe gwa antu ni wadwire, ⁵ti gwa ntendo yitu ya tutri nigwatendiee nyeso akaguchoa gwa neema akwe. Akaguchoa gwa uguoya gwa ufafo niufya na gwatendwaa gwaafya gwa mwahu mweru. ⁶Mungu akahunua mwahu mweru gunto itru ukiria mutyuri witru Yesu Kristo. ⁷Akatenda vii, nigwavariywe tutri gwa iuyanjo wakwe gudahe utrendeka gwa anyofewa urindi nivina uhuvii wa ufanga wa khae na khae. ⁸Iyii ni sayu a tutri. Nisighite muyahanye mantu ayai, ili vasaa niviumuhuvia Mungu savivariywe utenda ntendo ninjija. Mantu ayai ni maja niinoneye u mumuntu. ⁹Nyeso rekanuki na miighityo a gifutu na ndughu ugikunguma na ugituanya gwa soko a seria. Mantu asaa itina ihanga na itinoneye. ¹⁰Muhiti muntu gikaku niugusacha ugifaghatia mukhati anyu nija mwamukeneaa itambi rimwe au gavii, ¹¹manyi muntu ni wiuyi urekiee njia atuti na ugutenda mahutye na ugugihukumia mweso mughonjo. ¹²Ninajomutuma gini veve Artemi au Tikiko, fufaya uje ung'anga kunuyi u Nikopoli gini naamua ugikhaa ikhondo ra uriuku. ¹³Tenda risii niugudaha uvatume Zena mwanaseria, na Apollo, bila uferewa na intu. ¹⁴Antu vitru vagifundisiaa utenda mwimo niuja niviudaha uhanga ayoo ni viferewe vitajotenda avoo nivitina mbisia. ¹⁵Vong'e niviitambimwe nanee viuguramucha. Viuvaramucha vasaa niviguyanbite uguuhuvii. Neema niitendeke gini vanyee nyong'e.

Philemon

Chapter 1

¹Paulo mutungwa wama Kristo Yesu, na muna wama Timotheo gini Filemoni, muyanji witu itambi rimwedu nasee ²na gini Afia muncha witu, na gini Arkipas gatikiu witu na ugikanisa iroo nirutanaa ukhako. ³Uyanjo utendeke gini nyenye na ufanga niufumie gini Mungu tata witu na gini Bwana Yesu Kristo. ⁴Ikhondo rong'e numurumba Mungu wane numuhanya umarombi ane. ⁵Gwa soko nategheyaa uguuhuvii niumikwete gini Bwana Yesu Kristo na uyanjo niwuukwete gwa aeru vamungu vong'e. ⁶Nuromba vii gwa uhangii wanyu wa uhuvii utendeke uja mumanye mantu nimaja niimukhati ama Kristo. ⁷Gwasoko natendekaa nina uyanjo na nkumbu gwa soko uyanjo wako, na nkhooy ya aeru vong'e atendekaa ituyisiywe navee. ⁸Mwino chuntikwete uova gini Kristo uguaghiya veve utende risii niugudaha uritenda. ⁹Nyeso soko auyanjo, mwino nguguinenera nene- Paulo, ni munyampaa na fanoi ni mutungwa soko ama Yesu Kristo. ¹⁰Nugusiya gini mwanane Onesmo, ninamufafie ugitungo gane. ¹¹Mwino mwandio neatigunoneye, nyeso fanoyi ugunoneye song'e, veve, nanee. ¹²Nene numutuma agusukie navee, ninkhoo ane ong'e. ¹³Nihuvie ugusagha itambi rimwedu nanee, ili antumamie soko ako ikhondo ninugitungo soko a ukhani wa Mungu. ¹⁴Nyeso nisighite utenda intu nigutie majighana ako nikatenda vii ili kwamba intu nirija ritatendeke soko nikaguonyea, soko newayanjie veve uritenda. ¹⁵Wui nisoko akakhamatuwa gwa ikhondo rikutiyyi uyi ili utendeke mwinakwe khae na khae. ¹⁶Soko atatendeke kanki mutumami bahu akiye mutumami gina muna nigumuyanbite, mweso nimuyanji ino gini nene, na ino hasa gini veve, gini mwiri na gini Bwana. ¹⁷Mwino niwang'eyeya nene muhangiyi mufokee gino jaujompokea nene. ¹⁸Nyeso mwese uguhutiye intu gikaku au ugumufenjea intu gikaku rifenje risii gini nene. ¹⁹Nene Paulo, naandika gwa mukhono wane nene. Nene nugurifa nigutii ugukhania ninugudai veve ufanga kamwe. ²⁰Naaa muna wane reka nihange faida niifumie gini veve na gini Bwana; umitotufie nkhooy ane gini Bwana. ²¹Ninatengeka nina uhuvii na witegheyi wako, nuguandikia ninimanyie mwino ujutenda ayoo ninuguromba. ²²Ikhondo iroo ghondaniya ikumbu ra aghenyi, soko ane, na tendeka na uhuvie ukira marombi ako nijosuchwa ukhanyu. ²³Epafra mutungwa muyane gini Kristo Yesu uguguramucha, ²⁴mwino ugutenda Marko, Aristrako, Dema, Luka atumami itambi rimwedu nanee. ²⁵Uyanjo wama Bwana witu Yesu Kristo utendeke pamoja na nkhooy ako. Amina.

Hebrews

Chapter 1

¹Makhondo niakiree mungu akaighitia na mababu vitru. ²Nyeso u matriku ayai nigwinayo, Mungu waighityaa nasee ukiria mwana, newamwikie utrendeka urindi wa mantu ong'e, na ukiria mweso waumbie urimi.

³Mwanakwe ni weeru wa uja wakwe, ufichiya niukhondekie gwa mbuka akwe, nanii niugufweya utrenda mantu ong'e gwa nguu yakwe. Naari wadaha ukamilisia uoywa wa mahutye, akagikhaa fang'i u mukhono wa gililo wa khae na khae gunto. ⁴Watrendekie muja ukia malaika, gina rina niwaririndie nirija zaidi. ⁵Gwasoko malaika iki niakahanya "veve wi mwanane rio natrendeka tatra wako?" na kanki "nijotrendeka ni tatra gini mweso, na mweso gutrendeka mwana gini nene?" ⁶Kankhi ikhondo Mungu nareagamueta mufafwa wa mwandio uguuremi, uguhanya, "Malaika vong'e va Mungu vimurumba." ⁷Uhusu maika uguhanya, "Mweso neguhenda malaika vakwe uhendeka nkoo, na atromami vakwe uhendeka ndeme ya motro." ⁸Nyeso uhusu mwana uguhanya, "Itrumbi rako rakhae, Mungu, ne rakhae na khae. Mwanga wakwo wa utremi ne mwanga watrutri. ⁹Wafenjie trutri naukiwa unani wa seria, U, Mungu wako, waguira makr=utra aa uyanjo ukea ayako." ¹⁰Hafo mwandio, Bwana, ugueka musingi wa uremi. Irunde ne mwimo wa mikhono ako. ¹¹Yiufwaya, nyeso veve uguendelea. Yong'e yiurukeka ginyaa isaa. ¹²Ujuibindabinda ginya ikhotri, nanyeso yofeuka ginya isaa. Nyeso veve weuyuyo, na meakha ako itruhendeka ina mpeo. ¹³Nyeso ne gwa malaika iki Mungu agahanya ikhondo gikaku," Gighaa umukhono wane wa gulelo faka nejutreda avivako irambi ramighuu ako"? ¹⁴U, malaika vong'e tri nkoo, ni yatrumiwe uvatrumesha na uvatunza avo ne ujuusa uhuvei?

Chapter 2

¹Ugwanguu niguike usonge mantu ayoo nigwayatregheye, unoo gutraje gujoikwa hiya kwengi nayo.²Gwasoko ukhani niwaighitriye na malaika ni tutri, na muhutriye na uyaghao ugufokea wikhondi, ³guhanga aree uchoi na gwadia ujali uhuvii urui ni ukuu?- ihuvia ne mwandio ukatranantwa na Bwana na umanyisywa gini see na ugwavoo nevatregheye. ⁴Mungu noo agaumanyisia gwa isara, matrako na gwa ntendo ni nkuu, na gwa dahwa a Roho Mtakatifu narii uguaghania gwa uyanjo wakwe mweso.⁵Mungu atrinaika urimi niujie, unee ugujoighitya nkhanii yayo, fang'e amalaika. ⁶Hiyayo, muntu wefo wasodangie agahanya, "Montu ne anyu, faka adahe umukumbuka? Nampa mwana wa montu, faka umutunze?"⁷ugamuumba muntu gwa irongo guliko malaika; umuyechiye soghweda aweru na hesima.(Ringaheya: ufuma unakala ya trutri ya mwandio, mukire urui utrifo. "Nawamwekie gunto a mwimo amekhono ako.) ⁸Wikie muntu fangi a mantu. ufanui atrinareka intu gikaku niriti fang'i akwe. Nyeso fanoi gukii gutrikengee mwiintu niri fang'i akwe.⁹Unoo, gukengee ayoo niatrendiwe gwa ikhondo, fang'i ukia malaika-Yesu, nigwasoko, a makhasio akwe na ikuya rakwe, wayenchiywee soghweda a weeru na hesima. Uuu fanoi gwa neema a Mungu, Yesu wawonjiyee ikuya gwa soko a muu muntu. ¹⁰Atrinoneye gini Mungu, gwasoko mwiintu rifo gwasoko akwe na ukiria mweso, atrinoneye uetra ana nii vaingi. ¹¹Gwasoko vong'e vaviri uyoo niuguikhaa u wakfu na avoo niviiikhaa wakfu, vong'e vifumie umbuka imwedu, Mungu. Gwasoko iyii uyoo niuguikhaa u wakfu gini Mungu ationa minyaa uitrana auna. ¹²Uguhanya "nijotrananntia rina rako undughu yane, nijokumajua ukiria veve ufuma mukhati a wiirundo."¹³Kanki uguhanya, "Nijohuvia gini mweso." Na kanki, "Ihenga, hafai nina ang'inya ni Mungu wavampie." ¹⁴Uu noo, gwasoko ana vong'e va Mungu viuhangia mwiri na saghami, unoo Yesu agahangia mantu ayayo ayayo, unoo ukiria ikuya ahange umuheya nguu uyoo niwina udaho unto aa ikuya, umweso na ibilisi. ¹⁵Iyii ikatrendeka vii adahe uvaika gwa uhagharo avoo vong'e niukiria woova wa ikuya vikagikhaa wikhao wao wong'e uguutumwa.¹⁶Gwa tutri tii malaika niuguvaira hiya ayo, uguvaariya ufafo wama Abraham. ¹⁷Unoo, arii gwanguu mweso atrendeke gina auna vakwe ukiria njia yong'e, adahe utrendeka kuhani ni mukuu niwina huruma nani atrina ng'ondo gwa mantu a Mungu, na atrendeke wina udaho wofunya musamaha gwa mahutye aantu. ¹⁸Gwasoko Yesu mweso akakhasika na usoyisywa wina nguu gwa uvaariya avoo niviusoyisywa.

Chapter 3

¹Uuu, anyandughu nivaeru muhangiee wiitano ugirunde, mughemi Yesu, Mutumwa wama kuhani ni mukuu wa ihuvia ritru. ²Arii vina utregheyi gini Mungu niwamuhwaniyee gina Musa narii wina wiitregheyi una unyumba ong'e a Mungu. ³Gwasoko Yesu avariywe utrendeka wina wiitregheyi ukuu ukia wiitregheyi wama Musa, gwasoko uyoo niugujenga nyumba uguvaria mweso wina hesima nkuu ukia nyumba ayo. ⁴Gwasoko muu nyumba iujengwa na muntu wifo nyesoo uyoo niugujenga mwiintu ni Mungu. ⁵Tutri Musa arii mughemu ginya mutrumami unyumba ong'e a Mungu, ugufunya usudanga u muntu ni ijohanywa umatriku niijie. ⁶Nyeso Kristo ni mwana uimikia nyumba a Mungu. Sese gwi nyumba akwe nimpese gukwatrie gwa uimika na ugijaghumbua na uhuvii nigugibunia. ⁷Unyeso, ginya mwahu nimweru uguhanya, "rio nimpese ugutregheya tutri ruri wakwe, ⁸utratrende nkhood ako itrendeke nkaku ginya aizraeli narii vatrendie mahutye, u makhondo osoyisywa umbugha. ⁹Irii narii ikhondo narii va tatra vanyu vikandeka usoya, gwa miakha makumi ane, vikaona ntendo yane. ¹⁰Unyeso gwa miakha makumi ane ntinayanjisywaa na ufafo wasuu nikahanya, viuyaghaa muu ikhondo unkhoo yawe, na vitrimanyie njia yane. ¹¹Narii nikaafiya na narii nikarafiya u makuo ane vitrukia ugituyisia rane." ¹²Mukarava, auna ane, unoo itaje utrendeka ifo nkhood ni mbi audio huvia gwa muntu umwe uantu anyu, nkhood niijoenda kwengi na Mungu ni mufanga. ¹³Hiya ayo gifi nguu mwiitiku muntu umweddu na muuya, ninyeso aitrana "rio" unoo atagighee khatri anyu muntu niugutrendeka wina nkhood nkaku wokhongwa na mahutye. ¹⁴Gwasoko gwatrendekie itrambi rimwe gwinaa Kristo nivgwagikatria ututri gwa nguu gini mweso ufuma mwandio faka umpeo. ¹⁵Ugyuiriyi ahanyiywee, "n ione mwese mwatregheye ruri, mutratrende nkhood yanyu itrendeke nkanku ginya aizraeli narii vikatrenda umatiku a mahutye. ¹⁶Nivaanyu vasaa nivatregheye Mungu na umureka? Tri avoo narii Musa akavatongea ufuma u Misri? ¹⁷Nivaanyu ni Mungu vakhaifie gwa miakha makumi ane? Tri avoo nivatrendie mahutye, ni miiri awe ikakuya na uugwa u jangwani? ¹⁸Ni gini vaanyu ni Mungu warafiye vitrukia ugitwiyo rakwe, ni mpese tri avoo nivitrina mutregheya mweso? ¹⁹Gwaonaa vitrina daha ukia uguuja wakwe gwasoko odia uhuvia.

Chapter 4

¹Unoo gunoneye uringahiya atraje ajogighea muntu niuguremwa ughea ahadi niiendeleo ohefea ugituyisia ra Mungu. ²Gwasoko gwatrendekie gwina sayuni ninjija uhusu ituyisia ra Mungu niratranantiywe guni sese gina ugwaizraeli narii vinayo, nyeso ukhani usuu utrina vaariya avoo nivatregheye vadia uhuvia na utrendeka vii trambi rimwe gwa risii. ³Guni sese nigwahuvie gwahefee ugitwiyo rasii ginya wahanyiye, "ginya narafiye gwa makuo ane, vitiukia ugitwiyo rane." Akahanya irii unoo mimo akwe ong'e arii adahikie ufuma mwandio wa urimi. ⁴Gwasoko wahanyiye uhusu itiku ra mufungatri, "Mungu akatuya itriku ra mufungatri." ⁵Kanki wahanyiye, "vitukia ugituyisio rane." ⁶Gwasoko asii, asaghie uguvauya ukia ugituyisya ra Mungu ugu avoo ni nkhanini ninjija ikatrendwa gini veso vitrinakiaa gwasoko vitrina tregheyaa, ⁷Mungu akaika kanki itriku, niriiitanwaa "rio" mweso akaongeya itriku narii akaighifia ukiria gini Daudi umatriku nijie neakakumbukiywa "rio nimpese mutregheye ruri wakwe, mutratrende nkhooyanyu utrendeka nkaku." ⁸Gwasoko nimpese Yoshua agavafa ituyisya, Mungu arii atihanya unto a itriku riuya. ⁹Ukii gwina sabato a ituyisya niikiwe gwasoko aantu va Mungu. ¹⁰Gwasoko nigukia ugituyisia ra Mungu mweso mughonjo unoo utwiiye gwasoko a ntendo yakwe mughonjo, ginya Mungu watrendie mukhati akwe. ¹¹Uni gutrendeke gwina nkumbu ohefea ugituyisya unoo atagighee niugugwa ufuma u mahutye nivayatrendie. ¹²Gwasoko ukhani wa Mungu ufanga nawina nguu nawina wiighi ukia ifanga gikaku nirina wiighi nyandi yong'e. Na ruhoma faka uguakanua nafsi na nkhooyanyu, na viungo na uboho. Na riudaha umanya maghemoo a nkhooyanyu na masigho ayo. ¹³Gutii intu niraumbiwe nirigifihie uguusiu wa Mungu. Hiya ayo, muu intu rigighetre gwa miho ama uyoo nigwinjufunya ivaria. ¹⁴Gwasoko gwina kuhani n imukuu niwakire ugirunde, Yesu mwana wa Mungu, gwa nguu nigukwatie ihuvia ritru. ¹⁵Gwasoko gutii kuhani nimukuu niatuona huruma gwasoko a ulegheku witru, nyeso mweso narii gwa njia yong'e arii ugusoyisya gina sese, unoo gwasoko mweso atrina trendasa mahutye. ¹⁶Niguje gwa ugijaghubua ugitrumbi rakwe ra khae na neema, unoo gufokee rehema na uhanga neema oguariya ikhondo nigusighite.

Chapter 5

¹Umukuhani ne mukuu, newahoaniywe ufuma umwerundo waantu, uhwaniywe uimeka gwa soko ao umantu ne imughokee Mungu, uno adahe ufuma intambi rimwe ikumbeko gwa soko amahutrie. ²Ugudaha ugirendisia mwino una ufoo gwaavoo ne vitrimanyie na nevakhongiwe gwa soko mweso mughonjo ufimiywe ulegheku. ³Gwa soko aerei, wina mwimo wofunya sadaka gwa soko amahutye akwe ginya ugutrenda umahutre aantu vauya. ⁴Noo gutii muntu niuguhoa hesima iyii gwasoko akwe mughonjo, nyeso hiya ayo, gwanguu aitanwe na Mungu ginya gini Haruni. ⁵Unoo Kristo atina gifaa hesima mughonjo gwa ugitrenda mweso kuhani ni mukuu. Hiya ayo, Mungu akahanya gini mweso, "veve u mwanane rio natrendekaa ni tatra wako." ⁶Ginya wahanyiyee kanki, "veve u kuhani khae na khae narii ntendo yama Melkizedeki." ⁷Nrii ikhondo rakwe umwiiri, agaromba na urombea, agaromba Mungu gwa mihori na uwaa ino gini mweso niugudaha umuchoa u gikuya. Gwasoko a winyumpi wakwe guni Mungu akatregheywa. ⁸Unoo chuarii mwana, akagifundisia u mantu niikamukhasia. ⁹Akatendwa ukhondekie gwa njia iyii akatrendeka u muumuntu niwamuhuvie ndolio a ihuvia ra khae na khae. ¹⁰Niwahwaniywe na Mungu gina kuhani ni mukuubaada ama Melkizedeki. ¹¹Gwina maingi ohanya uhusu Yesu, nyeso ni gukaku umuhanyiya gwasoko nyenye mu atrotro votregheya. ¹²Nyeso gwa ikhondo irii narii munoneye utrendeka alimu, kii wina soko muntu umufundisya mafundisyo a mwandio a maraghiyo a Mungu. Musighite maya na tri maliwa ni makaku. ¹³Gwasoko gikaku niugunyua maya gutufu atina umanya ukhani wa tutri, gwasoko kii mwana. ¹⁴Nyeso iliwa nirikhamu niraantu nivakuu, avoo ni gwasoko a uremu wao uhwania tutri na uvi vafundisiywe umanya nirija nani rivi.

Chapter 6

¹Uni gwareka ugifundisya mwandyo ukhani wama Kristo, gunoneye utrendeka gwina utrintaro uenda ugu ukhamu, gutraike kanki misingi a ihuvia ufuma u mimo niitrina ufanga na ihuvia gini Mungu, ²gutrii hata uimiko wama fundisio a ubatizo, na uvaikia mikhono, ifitywa ra akuyi, na iramua ra khae na khae. ³Unoo gujotrenda vii ni Mungu waguyanjiya. ⁴Gwasoko itrudahika gwa avoo narii vikhanga weeru mwandyo, naari vikawonja gifewa ga girunde, na utendwa itrambi rimwe na mwahu ni mweru, ⁵u narii vikawonja ukhani wa Mungu na gwa nguu ya ikhondo ni rijie, ⁶unoo vikagwa - itriudahika kanki uvasucha uhuvia. Iyii nigwasoko vamusulubishiye mwana wa Mungu ikhondo ra gavii gwa nkhooyawe, vikamutrenda gifei ufiikiwa ukhatri aantu. ⁷Gwasoko fang'i niikhanga mbua niugwa ikhondo gwa ikhondo unto ayo, na ikafunya mbisya ninjija ugwavoo niviutrndu mwimo u fang'i, viufokea mboto ufuma gini Mungu. ⁸Nyeso nimpese yufafa maghuya na magugu itrikete kanki uja ifungwirwe ujumwa. Mpeo ayo ni urighwa umotro. ⁹Unampa gurighitya vii, mbuya yane ya uyanjo, guyanjisywa na mantu nimaja niimughokee nyee na niighokee ukhomoi. ¹⁰Gwasoko Mungu tri zalimu faka avite mwimo wanyu na gwa uyanjo ni mwawiikheye gwasoko a rina rakwe, ugu iriyi mukavatrumikia anyu uhuvii nakii muvatrumikia. ¹¹Unoo guhuvia mumuntu khatri anyu ugutrenda utrintaro ururo ururo faka umpeo a wijaghumbuo. ¹²Gutrisighitre mutrendeke mu atoto, nyeso mutrendeke mu asambiyi va avoo nivijofewa ufanga wa khae na khae gwasoko a ihuvia ra wokovu. ¹³Gwasoko Mungu akamufa Abrahamu ahadi, agarafiya gwa nkhooyakwe, gwasoko atrinarafiya u muntu gikaku nimukuu ukia mweso. ¹⁴Akahanya, "Tutri nijogubariki, na nuongeya ufafo wako ino." ¹⁵Gwanjia iyii Abrahamu akafokea iroo narii waahidiwe unoo akaandia gwa ughimiyi. ¹⁶Gwasoko anadamu viafiya uguyoo nimukuu ukia v veso, na guni veso umpeo a masindano ong'e nigiafo gwa uyakunukua. ¹⁷Ikhondo narii Mungu akaamua uaghia unchanya ino arindi vaahadi ighemo rakwe rija niritiukhavisika, agarimanyisya gwa uafa. ¹⁸Akatrenda vii gwa mantu aviri niitriudaha ukhavisika, uni ukiria asaa Mungu atriudaha uhanya uegheghe, sese nigwamidurie nkhambi gudahe ufarijiwa ukatria gwanguu uja niwiikiwe usonge itru. ¹⁹Gwina wiijaghumbuo urui ginya nanga ninkhamu na uhuvii au ihuvia a nkhooyitru, ihuvia niritukia ikhondo ra mahutyie unyuma a ipazia. ²⁰Yesu niwakiree unkhoo ginya munyotrongera witrui niwatrendekaa kuhani nimukuu hata khae na khae baada a ighondaniya rama Melkizedeki.

Chapter 7

¹Arii gwivii Melkizedeki, mfalme wa Salemu, Kuhani wa Mungu niwigunto niwatraniee vina Abrahamu narii ufumiee uvauragha atremi na agamubariki. ²Abrahamu agamufa intu rimwe a ikumi u mumantu narii wayatekie rina rakwe "Melkizedeki" mufalme wa tutri na kanki "mfalme wa salemu" uni mfalme wa majighana. ³Atrina tatra, atrina yiu, atrina afafi, atrina mwandio wa itriku unoo umpeo a wiikhao wakwe hiya ayo, ugusagha kuhani khae na khae, ginya mwana wa Mungu. ⁴Naghemaa ginya muntu uyui arii mukuu mufafi witu Abrahamu akamufa intu rimwedu kati a ikumi iroo nirija niagayahoa ufitra. ⁵Na tutri, ndughu a alawi nivafokee ofisi ya gikuhani arii vina amuri ufuma useria a irunda intu rimwe ufuma ikumi ufuma gini Abrahamu, uni ufuma uguasraeli ayao itrambi rimwe na veso, unoo ni ndughu ufuma gini Abrahamu. ⁶Mpese Melkizedeki, narii ti wandughu a alawi, agafokea mwiintu rimwe kati a ikumi ufuma gini Abrahamu unoo akamubariki mweso narii wina ahadi. ⁷Hafo ituhitwa u mun tu munyui ubarikiwa na muntu nimukuu. ⁸Ugu intu irii muntu niugufokea intu rimwe ufuma uikumi ujokuya itriku rimwedu, nyeso uguintu riuya rimwedu niwafokee kati a ikumi ufuma gini Abrahamu agakhaniwa gina muuya gikhaa. ⁹Na ginya uguikwatria, lawi niwafokee rimwe kati aikumi noagafunya rimwe kati aikumi gini Abrahamu. ¹⁰Gwasoko Lawi arii ugugiino gama baba akwe Abrahamu ikhondo Melkizedeki narii vatrana vina Abrahamu. ¹¹Fanoi ginya wiiikhondeki ukadahika ukiria ukhani wa lawi (u fang'i akwe antu vufokea seria), narii arii gwina intu iki niritrisighitwe ino gini Kuhani muuya wiimika baada a utaratibu wama Melkizedeki, na trii uitanwa baada a mifango ama Haruni? ¹²Ukuhani niwakhavisika, unoo seria iukhavisika. ¹³Umwedu ni mantu ayai ahanyiywee undughu mbuya ufuma gini mweso gutrii niwatrumamie u mazabahu. ¹⁴Fanoi nigumanyikie Bwana witrufumie u Yuda, ndughu ni Musa atrinahanyaa uhusu makuhani. ¹⁵Ayai nivuiyahanya imanyikie gini kuhani muuya wagigheaa gwa utaratibu wama Melkizedeki. ¹⁶Kuhani uyui ni mufya tri umwedu niakatredeka kuhani unto a mwandio wa seria niina fifi na ufafo wa muntu, nyeso wiimiko wa nguu ya wiikhao niutriadahwa urekwa. ¹⁷Uu, mahada iuhanya uhusu mweso: "veve wi kuhani khae na khae baada a utaratibu wama Melkizedeki". ¹⁸Gwasoko iraghiyo niratrongee raikwaa umpeo gwasoko arii ndegheku niitrinoneye. ¹⁹Uu seria itrinatrendaa intu gikaku gwa ukhondeka. Hiya ayo arii ina wiijaghumbuo gwa asaa gumuhuviya Mungu. ²⁰Na wiijaghumbuo urui ni uja utudwira nigutrina righitia giafo, gwa irii makuhani vangi vitrina hoa giafiyo ata gimwedu. ²¹Nyeso Mungu akahoa giafio narii akaighitya uhusu Yesu, "Bwana warafiyaa naatrutenda hiya na maghemu akwe, veve wi kuhani khae na khae". ²²Gwa irii Yesu nowajiotrendeka wiimiko wa iaghano nirija. ²³Gwa tutri ikuya rughiya makuhani utrumika khae na khae. iyii ni gwasoko arii vifo makuhani vaingi, umwedu baada a vauya. ²⁴Nyeso gwasoko Yesu ugugikhaa khae na khae, ukuhani wakwe utrukhavisika. ²⁵U mweso ugudaha utrendeka ukhondekie ugudaha uvachoa niviumuhuvia Mungu ukiria mweso gwasoko mweso ugugikhaa na uromba gwa soko ao. ²⁶Uu kuhani nimukuu niunoneye gini see niatrina mahutye, uvi, weeru, niwaikiwe hiya ufuma ugwa anya mahutye, unoo watrendekie wigunto ukia irunde. ²⁷Mweso arii atrina isigho, nkhozi a makuhani nivakuu ufuma ikumbiko muu itriku, mwandio u mahutye akwe mughonjo na unyuma u mahutye aantu vauya akatrenda vii gwa itrambi rimwe u vong'e, narii akafgifunya mughonjo. ²⁸Uu seria iuvahoa ni antu nivalegheku utrendeka makuhani nivakuu nyeso ukhani wa irafiyo rikaja unyuma a seria, agamuhwania mwana, niwatrendekie ukhondekie khae na khae.

Chapter 8

¹Fanoi intu nigurihanya ni irii, ukwete kuhani nimukuu niwagikhaire fang'i a mukhono wa gililo wa itumbi ra khae na khae girunde. ²Mweso ni mutrumami u weeru, ihema ra tuti ni Bwana warekie tri muntu gikaku wo kuya. ³Gwasoko muu kuhani nimukuu uguikwa ufunya dahwa na nkumbi; uu gunoneye gutrendeke gwina itriku rofunya. ⁴Fanoi ginya Kristo narii wigunto a ng'i, mweso arii atutendeka kuhani hiya na hafo. Gwasoko arii vikhondekie avoo nivafunyiye vifewe ugikhoya na seria. ⁵Vikatrumbamia intu narii nakala na mpefo a mantu a girunde, ija ginya Musa akafotwa na Mungu ikhondo narii wasigha ujenga ikungu "ihenga" Mungu akahanya, "utrenda mwiintu ugikhua na muundo niwaraghiywe gunto a mulima". ⁶Nyeso fanoi Kristo wafokee gifewa nigija nanguu gwasoko mweso ni mufatanisi wa iraghano nirija nirakhamichiywe gwa ahadi ninjija. ⁷Uu, ginya iraghnua ra mwandio nimpese arii ritrina mahutye, arii gurii soko ofenja ra iraghani ra gavii. ⁸Gwasoko Mungu narii waonaa mahutye u gwaantu akahanya, "ihenga matriku ijie, uguhanya Bwana," ikhondo ninijotrenda iraghano nirfya itambimwe na nyumba a Izraeli, uu nanyumba a Yuda. ⁹Ntiutrendeka gina iraghano narii nigatrana na va tata vao itiku narii nikavahoa gwa mukhono na uvaongoza ufuma u Misiri. Gwasoko vitina endelea u giraghano rane nanee ntinavajalii kanki, wahanya Bwana. ¹⁰Gwasoko irii ndio iraghano nirutenda unyumba a Izraeli baada a matriku asaa wahanya Bwana, nijoika seria yane u maghemo awe nanijoyiandika unkhoo yao, viutrendeka Mungu wao na veso viutrendeka antu vane. ¹¹Vitrijogifundisia mumuntu na mufifi wakwe, na mumuntu na munyandughu wakwe, akahanya, "mumanye Bwana," u vong'e viumanya nene ufuma mu uyuyi faka mukuu wao. ¹²Uyi nijogigheya rehema u ntendo yao nitri ya tutri, unoo ntiukumbukwa mahutye awe kanki". ¹³Gwahanya nimafya waritendaa iraghano ra mwandio ritrendeke rihiree na iroo niwaritangazie rutrendeka rahiaa na rudaha uhegha.

Chapter 9

¹Fanoi unoo iraghanuo ra mwandio nerina miiko a ibada na wiikhao wa urimi. ²Uu, ugihema arii gwina mbee niighondaniywe mbee a unji, arii iitanwa guni gutakatifu. U ng'andi asii arii gwina gifanto ga taa, mesa u na mikatre a vaaghiyi. ³Una unyuma a ipazia ra gaviri arii guna mbee mbuya, arii guitanwa ng'andi ni patakatifu ino. ⁴Arii gwina mazabahu a sahabu otrunkiya urumba. Ona arii gwina isanduku ra iraghiyo na arii rijengiwe gwa sahabu ntufu. Mukhatri ayo arii gwina bakuri a sahabu na ni ina mukoti, a mwanga wama Haruni narii ikindie mahwa, u na mbao ayo ya iraghanwa. ⁵Gunto a isanduku ra iraghano ntundo ya makerubi va utukufu viukumba mbaya yao usonge a itrumbi ra ifatanisywa, unoo fanoi gutrudaha uighitriya gwa mukhatri. ⁶Unoo narii mantu ayai adahika ughondaniywa, makuhani narii vukia umbee onji a ihema ufunya huduma yawe. ⁷Nyeso ni kuhani nimukuu mweso ndio ugukia um bee a gaviri ikhondo rimwe muu mwakha kunu uvaghae saghami yofunya nkumbi gwasoko akwe mweso, na gwa mahutye aantu nivayatrendie biula uamua. ⁸Unoo mwahu nimweru ugusudangia vii njia agini patakatifu ikii ikinarughwirwa gwasoko a ihema ra mwandio kii riimikie. ⁹Iyii ni ndolio a ikhondo irii fanoi ong'e dahwa na nkumbi niufunyuwa fanoi vitriudaha ukhondeka ighema ramunyoabudu. ¹⁰Mpee maliwa na mantu onyua gutrufu itrendiwe itrambi rimwe ughondaniywa ra ibada rogiya. Ayai ong'e arii mufango wa mwiri narii iandaliwe faka ije amuri nimpia nijovaika u ng'andi ayo. ¹¹Kristo wajie gina kuhani nimukuu gwa mantu nimaja njajie. Akakia u ihema ninkuu una ikhondekie ino ritrendiwe na mikhono antu natri a urimi uru. ¹²Arii ti gwa saghami a mburi na ndama, nyeso gwa saghami akwe mweso unoo Kristo akakia u ng'andi a utakatifu ino ikhondo rimwe gwa u mumuntu unoo uguhakikisiya ukhomoi witru wa khae na khae. ¹³Ginya gwa saghami amburi na njaghamba una uminjianga gwa mau a mwang'ombe u guvasaa niti vaeru niviikiwe hiya gini Mungu uvatrenda miiri awe mieru, ¹⁴Utri ino saghami ama Kristo unoo ukiria mwahu mweru akagifunya mweso unoo gutrii uvi gini Mungu, waoya samiri itru ufuma u ntendo ya ukuyi umutrumikia Mungu nimufanga? ¹⁵Gwasoko asii Kristo nimunyotrumwa gwa iraghanuo ni rifya iyii ni soko ikuya ravarekaa huru vong'e ni arii vina iraghanuo ra mwandio ufuma gwa uvariywa uvi wa mahutye awe unoo vong'e nivaitaniwe na Mungu vidahe ufokea soghweda a urindi wao wa khae na khae. ¹⁶Ni mwese gwina iraghano niritriukia niguja umanyisywa gwa ikuya ra muntu uyoo niuritrendie. ¹⁷Uuu iraghano rutrendeka rina nguu u ng'andi nigwatrendeka gwina ikuya, gwasoko gutrii nguu nimunyoritrenda kii uguikhaa. ¹⁸Uyi hata iraghano tra mwandio arii riikiwe bila saghami. ¹⁹Ikhondo narii Musa wafunyiye muu iraghiyo ra seria u gwaantu vong'e akahanya saghami a ng'ombe na mburi itrambi rimwe na maji, (sufu ninkhoku) na hisopo, na uvaminyia gomboreso na antu vong'e. ²⁰Uu agahanya, "iyii ni saghami a iraghano ni Mungu wavafaa iraghiyo guni nyee". ²¹U hali iyiyo, akamimina saghami gunto a ihema na maife ong'e niatrumiwe gwa huduma a ukuhani. ²²Uu na ugikweya na seria, fifi mwiintu ruoywa gwa saghami. Ni gutrii uhunua saghami gutrii musamaha. ²³Unyeso arii gwanguu nakala ya mantu a girunde sharti yioywe gwa sadaka iyii aanyama. Uu nyeso, mantu agirunde ayoo arii inoneye uoywa gwa sadaka ninjija ino. ²⁴Gwasoko Kristo atiukia ung'andi a patakatifu ino nigutrendiwe na mikhono, uni nkhoi a intu rayo. Hiya ayo ikakia girunde reso, u ng'sndi ni fanoi ugusonge a usiu wa Mungu gwasoko itru. ²⁵Atrinakiaa kuko gwasoko a ugifunya sadaka gwasoko akwe ikhondo gwa ikhondo ginya ugitrenda kuhani nimukuu niugukia u ng'andi a patakatifu ino mwakha faka mwakha itrambi rimwe na saghami amuya, ²⁶nimpese uyi arii tutri arii gwa nguu gini mweso ukhasywa u makhondo hiya hiya ufuma mwandio wa urimi nyeso fanoi ni ikhondo rimwe faka umpeo a mwakha niugikunukue uheya mahutye gwa sadaka akwe mughonjo. ²⁷Ginya iri muumuntu ukuya itambi rimwe nani akia asii iuja hukumu, ²⁸ndio iyoo Kristo niwafunyiye itrambi rimwe uheya mahutye a vaingi ujogighea ikhondo ra gaviri tri gwa ighemo roghondaniya mahutye, nyeso gwa ukhomoi gwa avoo nivamwindie gwa ughimiya.

Chapter 10

¹Gwasoko seria ni mwiimimi wa mantu ane mauya niijie, tri ayoo ni a tutri. Seria tutri itiudaha uvakhondesia avoo niviumuhumbiya Mungu gwa njia a sadaka iyiyo iyiyo ni makuhani vigaendelea ufunya mwakha faka mwakha. ²Nampa fangi sadaka isii itriudaha uhia ufunywa? Gwasoko asii arumba nivatrendwaa vaeru ikhondo rimwe arii vitriumanya ino imanya ra mahutye. ³Nyeso u sadaka yasii gwina wiikumbukiya niwatrendwaa mwakha faka mwakha. ⁴Gwasoko itudahika gwa saghami ya njaghamba na mburi uheya mahutye. ⁵Ikhondo narii kristo waja uguurimi akahanya, "Mutrinayanjaa sadaka au zabihu, hiya ayo, mugaandaa mwiri gwasoko ane. ⁶Mutina uja u mantu nimufunya ong'e urighwa nampa zabihu a mahutye. ⁷Uu nigahanya, "ihenga, hafai nuyatrenda mafenji ako, Mungu, ginya ihadiwe unghokea nene ugitrumbu". ⁸Akahanya ginya ahanyiye hafai gunto: "Mutrinasighaa zabihu ni sadaka yorighwa soko amantu uja mukhatri ayo sabihu niufunywaa ulingana na seria. ⁹Kisha akahanya, "ihenga nihafayi utrenda mafenji ako waikiee umpeo mantu a mwandio unoo aimiche ayoo a gaviri. ¹⁰U mufango wa gaviri gwaikiwe hiya gwa mafenji akwe ukiria ugifunya gwa mwiri wama Yesu Kristo itrambi rimwe gwa makhondo ong'e. ¹¹Ni tutri, muu kuhani uguimika gwa mwimo itriku gwa itriku, niugufunya zabihu iyiyo iyiyo ni gwa ong'e tutri arii itrikhondekie uheya mahutye. ¹²Nyeso narii Kristo wafunya zabihu itrambi rimwe gwa mahutye khae ong'e akagikhaa mukhono wa ililo wa Mungu. ¹³Waindie avi vakwe viikwe fang'i na utendwa itumbi gwasoko a mighuu akwe. ¹⁴Gwasoko gwa njia a ifunya rimwe waning'aniye gukhondeke faka nkho a avoo nivibaghuwe gini Mungu. ¹⁵Unoo mwahu mweru ugusudangia guni see gwasoko mwandio akahanya, ¹⁶"Irii ni iraghano ninjoritrenda itrambi mwe na avoo ni matriku asaa akia akahanya Bwana: nioikia seria yane mukhatri a nkho yawe". ¹⁷Angi waongeya. "Ntiyakumbukwa mahutye au ntendo yawe niyikhwe". ¹⁸Fanoi guni gwina musamaha gwa avai, gutrii zabihu gikaku gwasoko a mahutye. ¹⁹U nyeso munyandughu gwina wijaghumbuo wokia u ng'andi ninjija ino gwa saghami ama Yesu. ²⁰Uni njia nimpia na mpanga niwamirughua gwa soko itu nigina ipasia na gwanjia a mwiri wakwe. ²¹Gwasoko gukwete kuhani nimukuu u nyumna a Mungu. ²²niguhumbie gwa nkho a tutri niikhondekie na tutri ihuvia na gukwete nkho niuhunwirwe njeru ufuma uvi wa maghemu na uhanga miiri itru niioyiye ija gwa maji ni maeru. ²³Une kukwatrie kwa nguu wijaghumbuo wa ihuvea ritru, ne gutrii ravaa nyuma, gwa soko Mungu newaahidi newa trutri. ²⁴Ne guendele ughema ginya gumokhamia nkho momuntu uyanja na ntendo ne njija. ²⁵Uno gurareke ugironda irambe remwe, ginya nevorenda vauya. Hiya ayo, ugighanea nkani nenjija momuntu na moouya kanke na kanke, ginya mokengee itriku rahumbea. ²⁶Nempese gwaendelea uhenda maghemu otrenda mahutrie nare gwa fokoo imanya ra trutri, dhabihu mbuya gutrii kanke. ²⁷Hiyaayo, guna ihanga rofokea hukumu aoghofia, una ughae wa moroo nejuvahiria ave va Mungu. ²⁸Gekaku newahira seria yama Musa ugukuya bila uonewa ovai osonge au sudanga wama sudanga vavere nampa vatrutri. ²⁹Gefimo ike ga azabu ugughema genoneye mumuntu ne wa muhoriye mwana wa Mungugekaku ne wamitrende saghami airaghano ginya intu netri rijaa, saghami ne gwa resee waikie wakifu gune Mungu - gekaku newamorokie mwaho wa neema? ³⁰Gwa soko gumanyie umwedu newahanyie," irefeya ne rane, nejurefeya". Na khanke, "Bwana ujuvahukumea antu vakwe". ³¹Neintu roreja montu ugwa omekhono ama Mungu nemofanga! ³²Nyeso kumbukwa ,atriku neakire, nare gwakea nyee oranwa weru, ne gwa intu reke nemwadahie oghemeya mavai nemaghae. ³³Itriku rioya naremwaikiwe wazi omatruki aazihaka ama amatruki na maghaseko, na are mweirambe remwe na avoo nevakere makhaseko ginya asaa. ³⁴Gwa soko nare muna nkoo aa horoma gwa avoo nare arungwa, na nare mwafokee gwa uyanjo makhasio aa orendi wanyu, momanyie nyenye vayo nare mona orendi ni uja ne wagukhaa khae na khae. ³⁵Umotrajughure wijaghumbuo wanyu, ne wina dahwa nekuu. ³⁶Gwa soko moseghere ughemei, ino modahe ufokea intu ne Mungu wareahidi nare mwadaha uyaterda mafenji akwe. ³⁷Gwa soko ukea ikhondo rekei, umwedu neujie ujie na atriutrinia. ³⁸Munya trutri ane guikhaa gwa uhuvei. Ne mwese ugusuks unyuma, ntiuyanjisia na mweso." ³⁹Nyeso sese ntiginya avoo ne vosoka nyuma gwa ikuya. Hiyaayo, sese negwaavoo ne vakei uguavoo ne vena uhuvei wauyiimea nkoo yitru.

Chapter 11

¹Fanui ihuvea neuhendeka una trutri amantu neeada ijie, trutri amantu netrogighea. ²Gwa soko eyei vakuku vitru viju manyeka gwa ihuvea rao. ³Gwa ihuvue gumanyie uremi ugatrundwa gwa iragheyo ra Mungu, uno eroo neregighere gitrina otrendwa ufuma umantu na igighere. ⁴Are gwa ihuvea uno Habili aga mofa Mungu sadaka ne njija ukea ama Kaini are gwa soko iyei agakutra uno muuuya trutri. Mungu agamukutra soko adahwa ne waietrie. Gwa soko ase, Habili khee ugueghetria, ingawa wakuya. ⁵Are gwa uhoi uno Enoko agahowa gunto atrina ona ikuya. "Atrina gighea, gwa soko Mungu agamohoa" gwa soko egahanywa gunto akwe uno agamoyanjia Mungu na nare akee arina howaa gunto. ⁶Negutrii ihuvea itreodaheka omoyanjisia Mungu, gwa soko montu neuje gune Mungu ononeye ahuvei vii Mungu uguishi na guvafa dahwa antu nevomofenja. ⁷Nare gwa ihuvea Nuhu, nare wakhenewa na Mungu omantu nare itrina gighea, gwa uginyupia Mungu agatrenda safina gwa soko oomekhomoa ndughu akwe. gwa utreda vee, aga hukumu uremi na utrendeka murende wa trutri wa ijaa gwa ukerea ihuvea. ⁸Are gwa ihuvea Ibrahimu, nare waeranwa agatii na uenda ung'ande nare unoneye ufokee ginya urende. Agafuma bila umanya ne gufei neguenda winje. ⁹Are gwa ihuvea agagikhaa ung'e ahadi ginya moghenyi agagikhaa umahema itrambe remwe Isaka na Yakobo, arende ayakwe wa ahadi iyeyo iyeyo. ¹⁰Eyi negwa soko are ughemetre uhanga nyumba uno monyomeghema na monyo jenga wayo are Mungu. ¹¹Are gwa ihuvea uno Ibrahimu, na Sara wayo, vegafokea nguu yautrunga ndaa uno nare anyapaa ino, gwa soko vegamoromba Mungu gwa soko mwaminifu newaavahidi wa geghosia. ¹²Uno ufuma umuntu uyui umwedu nare wahumbee ukuya vegafafwa ana ne vetreuvareka. nare vange ginya nyotra ya girunde na vange ginya ihangahanga rompeo airambo. ¹³Avai vong'e vegakuya ugihuvea bila ufokea ahadi. ne vayajieona na uyakaribisia gwa kwenge vegahanya are aghenyi anyokea gunto ang'e. ¹⁴Gwa avoo nevhanya mantu ginya asaa veueka umanya uno veufenja ng'e awe aghonjo. ¹⁵Gwa trutri, mwese nare voghema ng'e gwa esee narevefumie kukwe, nare vekere ikhondo rosokea. ¹⁶Nyeso ginya gure, veseghetre ng'e ne njija, ino ne agirunde. Uu Mungu atriona minyaa uitrwanwa Mungu wao, gwa soko wiekie nyumba gwa soko ao. ¹⁷Nare gwa uhuvei Ibrahimu narewajaribewa, agamofunya Isaka. Ndio, mweso nare wafokee gwa uyanjo ahadi, agamofunya mwanakwe wa wapekee, ¹⁸uno gunto akwe egahanywa, "ufuma gune Isaka ufafo wako ujueranwa." ¹⁹Ibrahimu agamanya Mungu ariwina udaho womofufua Isaka ufuma uguakui unare ureghetie gwa lugha amaumbo agamofokea. ²⁰Are gwa uhuvei gune Isaka agamobariki Yakobo vena Esau umantu ne ijie. ²¹Are gwa uhuvea, Yakobo wengo kuya, aga mobariki mu mwana wama Yusuph. Yakobo agaromba are uhaghamaye gunto aa mwanga wakwe. ²²Are gwa ihuvea Yusufu ikhondo rakwe rompeo are wahumbea agaighetra gunto aufuma ana va israeli umisiri agavaragheya uhoa itrambe remwe makufa akwe. ²³Are gwa ihuvea Musa, nare wafafiwe agafihwa gwa mieri itrtru na afafi vakwe gwa soko vegamwona nemwana ne monyoi ne are moja, na verina oghofa eragheyo ra mtremi. ²⁴Are gwa ihuvea Musa, nare warendeka montu mukuu, agahitra witrwanwa mwana wama moncha wama Farao. ²⁵Hiya ayo, aga honia usiriki makhasoko itrambe remwedu na antu va Mungu wahitra uyanjo mantu auremi amahutrie gwa ikhondo regufei. ²⁶Agaghema minya au msambeya Kristo utrendeka na ughwae ne ukuu urende waumisiri gwa soko aga ghamia miho akwe udahwa ya ikhondo rakwe ne rejie. ²⁷Are gwa ihuvea Musa agafuma umisiri atrina oghofa ikuo ra mtremi, gwa soko agaghemeya gwa uihenga gwa ayo ne itrighighea. ²⁸Are gwa ihuvea agamekwarea pasaka na umeyanja saghami. uno monya mwana mfafwawa mwandio atrodaha uvatrenya afafwa va mwandio vageghosia va israeli. ²⁹Are gwa ihuvea vegahanga ubahari aa shamu ginya ong'e ne nkaku, ikhondo nare vamisiri vasigha ukea, vegamiwa. ³⁰Are gwa ihuvea ukuta wa Yeriko ugagwa fang'e, nare vagafimeya matriku mufungatre. ³¹Are gwa ihuvea Rahabu uyo mufumbu atrina kuya itrambi remwe na avo naare vetrina witreghei, gwa soko are vafokee anyo wiya umanya na uvaika ijaa. ³²Unehanye ntuni ino? gwa soko ikhondo retridahetre usudangea ama Gidioni, Barak, Samsoni, Yeftha, Daudi, Samweli na yaaghanga, ³³unoukerea uhoi vega huma utremi vegatrenda trutre, uno vegafokea ahadi vegaghiya meomo aag'imba, ³⁴vegarimia nguu ya motro, vegaginegha na songe aifanga, vegaforwa ufuma umarwe, are ahumi ufetra, na vegahenda anyogikhaa na vaghenyi udua. ³⁵Akhema vegafokea akuyi vao vange vega khaswa, uno verina yanja urekwa uweru uno vedahe uhanga umanyi wa utretri neuja ino. ³⁶Vange vegaghaswa gwa ng'eko una ukuwa, ahaa, uno nampa gwa utrungwa na utrowa umagereza. ³⁷Vega truwa na magwe, vega remwa gunyugunyui gwa musumeno, vegauragha gwa ifanga. vegaa yaa mekhonja ankho una mekhunja amburi are anyo seghe ne veuenda venje umavai na veutrendewa. ³⁸(Nemave ne uremi utrinoneyeuyahanga) veumpamampama umbugha, omelema, umaghogho uno umakhombo afang'e. ³⁹Uno antu avai vong'e vegayanjwa na Mungu gwa soko ihuvea arao verina fokea navegaahidi. ⁴⁰Mungu agatronega ugufa intu nerenoneye, uno bila sese nare verodaha ukhondiswa.

Chapter 12

¹Usoko gugirundirwe na ilangu rikuu ra masudanga, uni gujughute niriguonyeye itrambimwe na mahutye niigusambiye niguoro. Gudue ino gwa saburi niikiwe usonge itru. ²Guyaghoree miho itu guni Yesu na munyoandia na munyodaha ihuvia ritru, unoo gwasoko a ane niwiikiwe usonge akwe arii unoneye msalaba, ayao natri gintu minyaa akwe, unoo akagikhaa fang'i a mukhono wa gililo wa itumbi ra utremi wa Mungu. ³Soko mughemu mweso na arii ughimiya nkhanu yakwe yokiwisia ufuma gwa anyu mahutye, guni mweso uno mutraje mujokhatraa na ukuya unkhoo yanyu. ⁴Mutrina sumpuka wala ukhasika na ugiruma na mahutye faka mumeye saghami. ⁵Kanki mwavitra kukoo ufewa nkhooni guvaghora ginya ana va gighosya "Mwanane, utrayahoe uri masukia ama Bwana, uno utraunike nkhooni ghondaniywa na mweso". ⁶Gwasoko Bwana ugumusucha gikaku niyumyanjitre, na ugumwadhibu kila mwana niugumufokea. ⁷Ghimiya usoyisywa gina ugusukiwa. Mungu ugutrumama na ang'inya gwasoko ni mwana wafei tata wakwe atudaha umusukia? ⁸Unoo mpese atrusukiwa, sese song'e gusiriki, basi nyenye mwi haramu na mutri ana vakwe. ⁹Ino a ong'e, arii gukwetri va tatra vitu uguurimi na viugusucha unoo gukavatregheya. Uri? itrigunoneye umtree tatra wa nkhooni ugikhaa? ¹⁰Gwa tutri va tatra vitru vijogukhua gwa miakha mikiie ginya igihetre ija guni veso, unoo Mungu ujogukhua gwa faida itru ili gusiriki uhuvii wakwe. ¹¹Gutriti adhabu niuyanjisya gwa ikhondo risii. Ina mavai. Uyi, baadaye iufafa mbisya a amani a utauwa gwa avoo nivifundisiye nayo. ¹²Uyi humbui mikhono anyu niileghekie na utrenda maru anyu niitrina nguu utrendeka ina nguu kanki; ¹³trendi makiro a nsambi yanyu, ili kwamba gikaku nimulemavu atriogongozwa uyaghaywa ila adahe uforywa. ¹⁴Fenji majighana na antu vong'e, na kanki weru uni gutriti wasuu niujomwona Bwana. ¹⁵Mutrendeke muraviee ili kwamba atragighee niujobaghuwa kwengi na neema a Mungu, na uyi ritraje itrina ra uvai nirijokinda na utrenda makhasiko na ukengeusha vaingi. ¹⁶Ravi gwasoko gutritie udumu widumi ginya Esau, ni gwa soko a mulo umwedu akarinja tutri akwe a ufafo. ¹⁷Gwasoko mumanyie amitre wasigha urindi wa baraka akahitwa gwasoko atrinahanga fursa otubu vina baba wakwe akafenja ino gwa mihori. ¹⁸Gwasoko mutrinaja u milima niugudaha utrenywa, mulima niwuakie motro, kitri, utrina nkumbu na uhungisiywa. ¹⁹Mutrinaja gwa nduri ya nduriru na mpese gwa nkhanu ufumie ururi niugutrenda kila nivitregheye vitrarombe ukhanu gikaku uhanywa guni veso. ²⁰Gwasoko atrudaha ughimiya kila iramuyo "igatrendeka hata iimwana niratrenya mulima rukhuwa na magwe". ²¹Ooghofia zaidi niakayaona Musa akahanya "Naoghofaa ino faka nakhakhatra". ²²Hiya ayo, mwajaa u mulima Sayuni na u muji wa Mungu nimufanga, Yerusalemu a girunde na gwa malaika makumi elfu viusherehekea. ²³Mwajaa ugirundo ra afafwa va mwandio vonge vogirunde, guni Mungu hakimwa wa vong'e, na gwa nkhooni ya aeru nividahikie. ²⁴Mwajaa guni Yesu murakanui wa iraghano ni rifya, na gwa saghami niahunuwe niuhanya nimaja ino guliko saghami ama Habili. ²⁵Rava utraje ujomuhitra uymwedu niuguhanya. Gwasoko mpese nevitritfo vitrinarekaa umuhitra umwedu niwawaonyie uguurimi, gwa tutri gutritjodua nigwajogikengeya kwengi ufuma guni uyoo niuguguonya ufuma girunde. ²⁶Gwa ikhondo iroo ruri wakwe ukahingisia urimi. Nyeso fanoi uahidi uhanya "kii mara mbuya kanki ntijohingisywa urimi gutufu, unoo irunde pia. ²⁷Nkani iyii, "itrambi rimwe kanki", iugigheya uyaghaywa gwa mantu niuhingisywa, ayai ni, mantu niitruundiwe, ili kwamba mantu niitrijohingisywa isaghe. ²⁸Uyi, gufokee ufalme niutruhingisywa, gujoyanja u hali o muhuvia Mungu na uyanja itrambi rimwe na uneneka gurisii, ²⁹gwasoko isii Mungu witrui ni motro niugulia.

Chapter 13

¹Basi uyanjo wa ndughu uenende. ²Mutravitre uvakaribisya aghenyi, soko gwa utrenda uyi, vakeiivavaitrikie malaika bila umanya. ³Kumbukwa vong'e niviugereza, nee mwinawe, na ginhya miiri anyu ikatrendwa ginya veso. ⁴Gweso maroghoe ihesimiwe na antu vong'e uno gitranda ga maroghoe gitrendeke gieru, gwasoko Mungu ujobahukumu afumbu na azinzi. ⁵Unjia yanyu ya maisha itrendeke huru uguuayanjo wa hela. Mutrendeke murizika na ayoo nimuyakwetre, soko Mungu wayo akahanya "ntijovareka nyenye, wala uvatelekeza nyenhye". ⁶Unoo guyanje na uhanya "Bwana ni mwaariyi wane; ntijotrija. Muntu ugudaha untendea ntuni?" ⁷Vaghemi avoo nivavatrongoe, nivaighitriye ukhani wa Mungu guni nyee, na kumbukwi matokeo a nyenendo yawe; ighiyi ihguvia rawe. ⁸Yesu Kristo ni mweso ighoo, rio na ata khae na khae. ⁹Utraje ujoongoswa na mafundisyo hiyahiya a gighenyi soko niguja nkhood ijengwe na neema, na tri gwa saria uhusu maliwa asaa atriijovaariya avoo nivigikhaa gwa asaa. ¹⁰Gukwetre masabahu ni avoo viutrumikaa mung'i ayo vitrina haki olia. ¹¹Gwasoko saghami a maimwana, niufunywaa sabihu gwasoko a mahutye, aetriwe na kuhani ni mukuu mung'i a sehemu ninjeru, ila miiri awe ikatrimiwa unji. ¹²Uyi Yesu noo akakhasika unji a ruri wa muji, ili kwamba aike wakfu antu Mungu ukiria saghani akwe. ¹³Unoo kwendi guni mweso unji a nkhambi, guyiuche fazeha yakwe. ¹⁴Gwasoko gutrikwetre mikhaa odumu u muji urui. Hiya ayo gufenje muji niujie. ¹⁵Ukiria Yesu munoneye ino ugifunya sadaka omuhuvia Mungu, umusifu kwamba mbisya a miomo itru ihanye rina rakwe. ¹⁶Na utavitre utrenda nimaja na ugiariya nyenye gwa nyenye, gwakuwa nigwa sadaka mpese isii ndio Mungu unoneywe ino. ¹⁷Tregheyi na ugisimia u viongozi vanyu, soko viendeleo uvalinda gwasoko a nkhood yanyu, ginya avoo nivijofunya hesabu. Tregheyi ili atrongereri vanyu vidahe uvatunza gwa uyanjo, na tri gwa ukiwa niitriijovaariya. ¹⁸Gurombei, soko gwina tutri kwamba gwina zamira njija, guyanjitre gugikhae mikhaa a hesima u mantu ong'e. ¹⁹Na nyong'e nuvafa nkhood ino mutrende vii, ili kwamba nidahe usuka guni nyenye fifiii. ²⁰Fanoi Mungu wa uhuvii, niwavaetrie kanki ufuma gwa akuyi mudimi nimukuu wa nkhood, Bwana witrut Yesu gwa saghami a iraghano ra khae na khae, ²¹ujovafa udaho gwa kila intu nirija utrenda mafenji akwe ugutrenda mwimo mukhatri itru uyanja u miho akwe, ukiria Yesu Kristo, guni mweso weeru utrendeke khae na khae. Amina. ²²Fanoi nugutia moyo, munyandughu, uhoreya na ukhani wotia moyo gwa ukufi nikaandika gini nyenye. ²³Manyi vii muna witrut Timoteo warekewe, nimwinawe nijovaona mpese ujoja fifiyii. ²⁴Varamuchi viongozi vong'e na ahuvii wawe. Avoo nivifumiee Italia viumuramucha. ²⁵Na neema itrendeke nanyee nyong'e.

James

Chapter 1

¹Yakobo mutumwa wa Mungu na wama Bwana Yesu Kristo, u makabila ikumi na gaviri narii abaghuwe, nuvaramucha. ²Vari vii ni furaha ino, anyandughu ane, nimukira mukhati a majaribu sia na sia, ³mumanye vii usoywa gwa uhuvii wanyu guvafa nyee ughimiyi. ⁴Reki ughimiyi udahe umariya mwimo wayo, ili mudahe ukakufa ginya isighitwe, bila ukefewa. ⁵Mwese muntu mukhati anyu usighite ihaa aombe ufuma gini Mungu, na gufunya gwa ukarimu nanii atuangiraa gwa vong'e nivumuomba, na vijohanga ihaa. ⁶Ila omba gwa uhuviiyi, utatije, soko mantu nigutija niiginya mawimbi mukhati a irambo, iuhowaa na mpefo na ujughutwa kunui na kukoo. ⁷Gwa tutri muntu uyui atagheme vii ujofokea irombi rakwe gufuma guni Bwana; ⁸muntu uyui ukiria ighemo irii, atikete wiimiko unjia yakwe yong'e. ⁹Munyandughu ni mutuki niagikurie gwa wiimika gwakwe gunto, ¹⁰ikhondo iriro munyandughu nimughwai atende ukiria uginyumpia gwakwe, gwa soko ujoyaghaa gina giruva nigiu kondeni mukhati a mughunda. ¹¹Yiuvu rufuma na mututu worungwiya na uumia mimea, na giruva gong'e na uja wayo uguyaghaa. Naantu nivaghwai vijoifa mukhati a mimo awe. ¹²Niabarikiwe muntu uyoo niugugikhamicha u majaribu, gwasoko niwajioshinda ijaribu risii, ujofokea soghweda a ufanga, narii aikiwe gwa avoo nivina uyanjo na Mungu. ¹³Muntu gikaku atisighitwe ahanye niwajaribiwa, "nyeso vii ijaribu irii rifumie gini Mungu", gwa soko Mungu atujaribiwa na uvi, na Mungu mweso atumujaribu muntu gikaku. ¹⁴Ila mumuntu ugujaribiwa na nyueta akwe a mantu nimavi niumwiira aende kwengi na Mungu. ¹⁵Nichu nyueta a mahutye ijohanga ndaa, mahutye iufafwa, mahutye niakua ija, iuhiria mukhati a nkuya. ¹⁶Anyandughu vane mutayanje ukhongwa. ¹⁷Muu dahwa ninjia na muu dahwa niidahikie iufuma gunto, iusima fang'i gini Tatra wa weeru. Mweso atubadilika gina mwiimimi niugubadilikaa. ¹⁸Mungu wahwaniye ugufa sese ufanga gwa ukhani wa tutri, nyeso nogudahe utendeka ginya ufafo wa mwandio mukhati a viumbe vyakwe. ¹⁹Mumanyie irii, anyandughu ane.

Kila muntu usighitwe atendeke mufufu wotegheya, ti mufufu woighitya wala ukhaifa, ²⁰gwa soko makuo a muntu itudaha utenda tutri a Mungu. ²¹Musighitwe mureke kwengi ikhwe ra mahutye na uvi wong'e, na gwa usima fokei ukhani naari wahadiwe mukhati itru. Nichu ukwete nguu yochoa nkhooyitu. ²²Utii ukhani, moraregheye gurufu, nemogikhonga nkoo yanyu nyenye akhonjo. ²³Gwa soko montu niguriregheya ukhani narorehenda mwemo uso uginya montu nigugirava usiu wakwe ugiyoo. ²⁴Ugugiyanja usio wakwe, uguenda mehenjo akwe na ikhondo rekufei uguwira ginya jawiree. ²⁵Ila montu uyoo nigumeravaa gwa uagalifu seria ong'e, seria aa urekei na uyanjaa umetii, regwa soko mweso ne monyoregheya neguwira, montu uyui ujubarikewa negurenda ijaa. ²⁶Neahedeka montu gekaku ujufikirea mweso mughonjo ni montu wa dini, ila arodaha ughiya ureme wakwe, ugukhonga nkoo akwe na dini akwe ne ndede. ²⁷Dini ne njeruu na neerofirwa usonge aa Mungu witu na tratra ne eyei : uvaareya yatima na ajane umateso awee, na ugilinda sese aghongo na urakhu wa uremi

Chapter 2

¹Anyadughu ane morasambeye ohovei wama Bwana Yesu Kriato, Bwana wa weru, gwa ubaghua antu. ²Mwese montu boyoo newakea umekutrano anyu uyere pete a zahabu na masaa nemajaa, nawakea mutruki neuna masaa nemave, ³Na mwagigheya ija ino umojali montu uyoo ne una masaa nejaa na uhanya, "Guguomba veve uekae afai gune gujaa" lakini na mwamwera mutruki, " Veve imeka afai", au "Ekhaa fang'e aa megghuu ane". ⁴Ahaa, morogihukumu nyeye akhonjo, na ohendeka mwarwmoi ne vina mawazo nemave?⁵Reghei, anyadughu vane, ahaa, Mungu arina vachagua atruki va uremi uhedeka matajiri mukhari aa uhoi na uridhi uremi newavaadekea avo nevimoyajere? ⁶Ila mwavazarau atruki ! Ahaa, narii aghwae neovatesa nyenye, na riveso neovaururaa omahakama? ⁷Ahaa, re aghwae neverokaa rina iroo nech u gwa resee gueranwa?⁸Ufanui, mwese mometimiza seria eyoo aage falme ginya nare ehadeve oma hadaa, "Ujumoyanja jirani akoo ginya vee mokhonjo niugiyanjere", muhenda ijaa. ⁹Ila nemwese muhendekamuna uyanjo na antu baadhi, muhenda dhambi, muhukumewa na seria nyenye nemovunja seria.¹⁰Gwa soko montu gekaku negutii seria ong'e, na wagwaa mukhare a ihada remweddu, wahendeka na ihurie ro unania seria ong'e! ¹¹Gwa soko Mungu wahanyiye,"urazini", nando mweso newahanyiye, "uraughe". nemwese urozini, ila uguorakha, wadaha unania seria ama Mungu. ¹²Ufanui egherii na uyanja ginya avoo nevefife naouhukumewa na seria aa uroghwerwi. ¹³Gwa soko iramoa roja bila horoma gwa avoo neverina horoma.Horoma yogihumbua gunto aa hukumu ¹⁴Guna ujaa ukhee, anyadughu ane, mwese montu uguhanya nekere ohovei, ila arikhere ntendo? Aha, ohovei osoo urodaha omochoa? ¹⁵Mwese anyadughu vageghosia au vageghema ne moseghere masaa au malewa aa kela irikhu, ¹⁶Na omweddu wanyu wavaera," Endi gwa amani, mwendo oraa moro na molie ijaa," na morovafa mamntu amwere,esee yofaa ntuni? ¹⁷Omoikhondo ohovei, negurii ntendo, wakuyaa. ¹⁸Kee guna montu ugudaha ohanya," ukere ohovei, na nene nekere ntendo." Ndakhea ohovei wako negorii ntendo, nanee nejuguakhea oheve wane gwa ntendo yane. ¹⁹Neveamini vee Mungu wevoo na neomweddu,' imekie utrutri. Ila na maphepho no yoamini oii na yoghaghara. ²⁰Ahaa, useghere omanyaa, ehendeka montu ne moforu, ginya ohovei negotrii ntendo irinoneye?²¹Ahaa, re tratra wiru Abrahamu narewavariywe trutri gwa ntendo nare wamofunyine mwanwakwe isaka guntoo aa madhabahu? ²²Mukhengee mwino imani akwe ahendie mwemo na ntendo yakwe, na ntendo yakwe, ohovei wakwe nare wafikie ikusudi rakwe. ²³Mahadaka nareahadahiwe neyohanya, "Abrahamu narewamwamini Mungu,na agavareywa uhedeka montu neuna haki." Oii Abrahamu agaeranwa jamaa wama Mungu. ²⁴Mukhengee nech u gwa ntendo montu uguvareywa trutri, na rii gwa ohovei gurofo. ²⁵Ikhondo erero, Ahaa, naree rii Rahabu monyo rinja mwere oyoo wavarehwe trutri gwa ntende, narewavaghenyifiye anyoromwa na ovaaroab oo njea mbuya? ²⁶Gwa soko ginya mwere newahedeka urikere nkoo wakuyaa, na oii ohovei negurii ntendo no wakuyaa.

Chapter 3

¹Anyandughu vane, tivaingi vanyu musighitwe mutendeke muanyo fundisia, nimumanyie vii gujofokea hukumu ni nkuu ino. ²Gwasoko song'e guenda hiya mukhati a njia ni nyingi. Mwese muntu gikaku ugujaa atugwaa mukhati a nkhan yakwe, usuu ni muntu niudahikie, ugudaha ughiya mwiri wakwe wong'e. ³Fanoi mwese guika lijamu ya farasi mukhati a mimio awe viugutii, naguda ufenengua miiri awe ong'e. ⁴Manya vii noo ifango, nichu rikuu na rusuntiywa na mpefo ninkhai, iutongerywa gwa usukani unyuii ino uenda sehemu gikaku gini usighite nahoza. ⁵Na uyi, urimi ni giungo ginyuii ga mwiri, ila giugikuria nimakuu ino. Rava ihaka iroo nirikuu ginya rudahwa utimiwa na gana moto niganyuii! ⁶Urimi ni ginya moto, ni urimi wa mahutye, wiikiwe mukhati a viungo vya mwiri witu, nichu gukoseaa mwiri wong'e naugumihinintiya gunto njia a uduvi, na wasuu uguimiwa na moto wa kuzimu. ⁷Kila maimwana ni igihaka nyonyi, nigienenda na giumbe go giambo gikengewe gina ihaa na muntu. ⁸Ila gutii muntu na umweddu niugudaha ughiya urimi; niuhutiye niutudaha ukhava, wiijue uvi wa kufisha. ⁹Gwa urimi gumuhumbua Bwana na tatra witu, na gwa usuu guvalaani antu nivaumbiwe gwa ugikweya na Mungu. ¹⁰Mukhati a kinywa igigo guhanya nkhan ya baraka na laana. Anyandughu vane mantu asaa erisegherwe ehendeke vii. ¹¹Aha, rojee umweddu orodaha ufunya maje ne elombe na nemalolo? ¹²Anyadughu anee, Ahaa, moree wa matini ugudaha ufafa kerii ya mozeituni, au mozabibu ugudaha ufafa nkeri ya motini? Wala genye ga maje aa monyo gerofunya maje neerina monyo. ¹³Neanyu mokhare anyu neuna ihaa na hekima? Naari muntu usuu nuaguaghie uduvo niuja mukhati a miimo akwe gwa uginyumpia ufuma u hekima ¹⁴Ila nemwese mokere wivu niukuu na nia aa ubinafsi nkoo anyu, moragibune na ohanya oegheghe naoihira trutri. ¹⁵Eyeyi rehekima eyoo ne yosima ufuma guntoo, ila badala ayoo neagooremi, rii age roho, na ne amaphepho. ¹⁶Gwa sokho gene guna wivuu na ubinafsi na wefoo, guna ugiremwi na kela ntendo nembee. ¹⁷Ila ihaa norofuma guntoo, mwandio ne njero, na hafoo yoyanja amani, ofoo na ukarimu, neejue rehema na nkari ne njija, nero pendelea antu fulani, na trutri. ¹⁸Nankhari aa trutri yofandewa mokhare aamani gwa afoo nevohenda ntendo ya amani.

Chapter 4

¹Wiremwi na megogoro mughare anyu yofuma gofee? Eronyuka naa ufuma onywera yanyu ne mbee neyoera veraa mughare aa ashareka vanyu? ²Mosegere ego ne morigekeri. Mogighoa na ugiremwa, na mokee morohanga gwa soko moromoromba Mungu. ³Moromba namorofokea gwa soko moromba gwa mantu anyu nemavee, ili modahe oyaromea gwa nywera yanyu ne mbee. ⁴Nyenye nemwazinzi! Motimanyie nech uafiki na uremi ne obee na Mungu? Ufanui, montu gekaku newaamoa ohedeka rafiki wa uremi ugugihenda mweso adui wama Mungu. ⁵Au mwira mahada etikeri maana neyohanya vii Mwaho ne mweru narewaekiwe mukhare itu ukere wivu ino gwa soko itu? ⁶Ila Mungu arofunya neema inoo, na mahada yohanya, "Mungu ugumoghiya montu neuna ⁷Oii gifunyi gene Mungu. Moghiyi ibilisi na mweso ujudoa ufuma gune nyee ⁸Gisunti vifee na Mungu, na mweso ujugisunta vife na nyee. Hendi mekhono anyu ehedeke meeru, nyenye nemuna mahurie, na erii nkoo yanyu, nyenye nemuna maghemo avere. ⁹Huzuneki, nauomboleza, na orea! Fenegui ng'eko yanyu uhendeka huzuni na furaha anyu ehedeke maombolezo. ¹⁰Ginyupi nyenye aghonjo usonge ama Bwana, na ujuvahumbua gunto. ¹¹Moragihanye hiya nyenye gwa nyenye, anyadughu. Montu neguhanya hiya na anyadughu vakwe, au negumohukumu monyadughu akwe, uguhanya hiya na seria na ugumehukumu seria ama Mungu. Nemwamehukumu seria, morometii seria, ila momehukumu. ¹²Ne omwedu gurofo ni ugufunya seria na ne hakim, Mungu, mweso ne ukere nguu wochoa na ukunua. Veve weanyu neguhukumu jirani ako? ¹³Reghei, nyenye nemohanya, "reo au fadiu gwinji mukhare aa moji oroi, na oekhaa mwaka kukwe, naohenda biasara, na naohenda masesa." ¹⁴Neanyu neomanyie ntuni nejufuma fadiu, na odovo wanyu ne ntuni? Gwa soko mogigwere na ukungu negufuma gwa ikhondo rikufeina royaghaa. ¹⁵Hiya ayoo namohanya, "nemwese ne mafenji aa ama Bwana, gujudova na gujuheda irei au eroo." ¹⁶Ila fanui mogihumbua gunto aa mefango anyu. Ugihumbua gong'e ne ove. ¹⁷Ufanui, gene mweso neumanyie uhenda nemaja ila aroyahenda, gene mweso usoo ne mahurie

Chapter 5

¹Njii fanui, nyenye nemwaghwa, reii gwa orori neokuu gwa soko ama ghaseko neejie gunto anyu. ²Ughwa wanyu wavirwa na masaa anyu araghunwa na adudu nevofira. ³Zahabu yanyu na hela yanyu yaoria oja, na ifira rayo ujugigheywa gunto anyu nauju kunua meere anyu ginya moto. mwagikeya hazina anyu mukhare aa ikhondo ra mwisio⁴Ravii, marefo anyo henda mwemo-avoo nemorina varefa gwa uvuna umekunda anyu-vorea! Na erea raavoo nevavunie mazao anyu ayaghea marwe ama Bwana wa Majeshi. ⁵Mwadova gwa anasa ogoremi na ugiyanjia nyenye gwa nyenye. Mwagighenesia nkoo yanyu gwa itiku ro kikira. ⁶mwamohukumea na omooragha montu neuna trutri nearodaha uvaghiya. ⁷Ufanui ghemei, anyadughu, mpaka neojie Bwana, ginya monyorema uguidea mavuno aa samani ufuma oong'e, neuidie gwa ughemei gwa soko akwe, mpaka mbua ya mwandio na iyoo ya mwesio neyokua. ⁸Nanye muhendeke mwaghemei; ghamechi nkoo yanyu, gwa soko oja gwakwe Bwana ne fife. ⁹Anyadughu, moragilalamekie nyenye gwa nyenye, ili morajo hukumewa. Ravaa, hakimuguemeka omolango. ¹⁰Gwa nkori, anyadughu, ravii maghaseko na ughemei wa aoni nevahanyiye gwa rina rama Bwana. ¹¹Ravaa, guvaerana avoo nevoghemeya, "bahuu." Mwaregheya ughemei wama Ayubu, negwa hiya ekee Bwana wiihue huruma na rehema. ¹²Ino aa ong'e, anyadughu vane, moragiafeye, gwa mbingu au gwa ng'ee, au gwa eafeya gekaku. ila hebu "hono" anyu na ehendeke "hono" na "wala" anyu na ehedeke "wala," ili moraje ugwa fang'e aa hukumu. ¹³Guna montu gekaku mokare anyu neuna maghaseko? lazimz aombe, Ahaa, montu gekaku ne wochangamoko? Naneaembe ojaa. ¹⁴Ahaa, guna montu mokhare anyu ne moremu? Naneavaerane anyapaa va kanisa, naa amyapaa va kanisa veombe gunto akwe, sovomaira makura gwa rina rama Bwana, ¹⁵na maombi aa ohovei yumoforia moremwi, na Bwana ujumohumbua. Na mwese ujuhendeka uhendie mahurie, Mungu ugumosamehea. ¹⁶Mosegerwe muugane mahurie anyu nyenye gwa nyenye, na ugiombea, ili modahe uforwia. Marombi amontu ne we trutri yufafaa mantu nemakuu. ¹⁷Eliya nare montu neuna maghemu ginya ituu, agaomba gwa nguu ili mbua erakwe, na erina khwaa oo ng'ee kwa muda wa meaka eratu na meeri sita. Na Eliya agaromba kanki, na mbingu igahunua mbua gunto aa ng'ee na ng'ee egafunya nkarii. ¹⁹Anyadughu ane, mwese montu gekaku mokhare anyu uguhenda hiya mantu na trutri, na montu mooya wamosocha, ²⁰naneamanye montu gekaku negumorongerira montu neuna mahurie ufwaya unjea akwe aa mahurie ujuforia nkoo akwe ufuma uu nkuya na ujukumba irondo ra mahurie

1 Peter

Chapter 1

¹Feteo mutumwa wama Yesu Kristo, gwa aghenyi nivifaghatie, anyohwaniwa, gini Ponto ong'e, Galatia, Kapadokia, Asia na Bithinia, ²ufuma na ihaa rama Mungu, Tatra, ukiria ioywa ra Nkhoo gwa witegheyi na uhunwirwa saghami ama Yesu Kristo. Neema itendeke guni nyenye, na majighana iingife. ³Akumbasuwe Mungu Tatra wama Bwana witu Yesu Kristo. Ugu ukuu wa rehema yakwe, akagufa ufafo wa gaviri gwa ugijaghumbua gwa urindi ukiria ifitywa rama Yesu Kristo ufuma ugwa akuyi, ⁴gwa urindi niutriuhia, ututendeka wina ikhwe wala uhia. Wiikiwe ugirunde gwa soko anyu. ⁵Gwa nguu ya Mungu mudimwa ukiria ihuvia ra wokovu niugikhee wiindie urughwirwa umakhondo ompeo. ⁶Yanji ugu iriyi, unifanoi mujogitregheya ivi gwasoko amakhasiko hiya hiya. ⁷Uu, ni gwa soko aihuvia ranyu isoyiswia, ihuvia nirikuu guliko sahabu, ni iuruvika ukiria moto iusoywa nimpese inoneye. Iyii iufuma ili ihuvia ranyu rihange ufafa hesima gini ukunukuo wama Yesu Kristo. ⁸Mutina muona mweso, nyeso mumuyanjitre. Mutimukengee fanoi, nyeso muhuvie gini mweso na mwina uyanjo niutiudaha uhanyika niugijue weru. ⁹Fanoi muhoa aghonjo matokeo aihuvia ranyu, utyuri wa nkhooyanyu. ¹⁰Aghanga vikafenja na uwiya gwa uringahiya utyuri urui uhusu neema naari ijotendeka guni nyenye. ¹¹Vikafenja umanya ni utyuri wafei niujie. Vikafenja umanya ni ikhondo rafei ni Roho wama Kristo ni wi mukhatri awe uguvakhania ntuni. Iyii iugighea gikhondo naari uguvakhania rui uhusu makhasiko ama Kristo na weeru naari ujomusambiya. ¹²Ikarughwirwa gwa aghanga gwasoko arii viutendaa mantu ayai, natri gwasoko awe aghonjo. ¹³Gweso rughui iino ya mahaa anyu. Mukhave umaghemu anyu. Mugijaghumbue gwa trutri na neema niirifo gini nyenye ikhondo rorughwirwa gwama Yesu Kristo. ¹⁴Ginya ang'inya ni vina gitwi, mutatrungwe nyenye na iyanja niari mukasambiya nari khii mutrina mahaa. ¹⁵Nyeso ginya naari akavaitrana nimweru, nyenye, nomutrendeke mwaeru unyenendo anyu ong'e auduvi. ¹⁶Gwa sokho ihadiwe "trendeki mwaeru gwa sokho nene ni mweeru" ¹⁷Na mpese mukaitrana "Tratra" uyoo niugu hukumu gwa trutri ugwikweywa na mwino wa mumuntu. ¹⁸Mumanyie

niari trigwa hela au sahabu - mantu niuruvikha nimwakhomowe ufuma untendo yanyu ya ufutru naari mukagifundisia ufuma gini va tratra vanyu. ¹⁹Nyeso mwakhomowe gwa saghami ahesima ama Kristo, ginya ankho niitiketre uvi. ²⁰Kristo wahwaniywe nearii kii misingi a urimi, nyeso fanoi matriku ayai ompeo, warughwirwa gini nyenye. ²¹Mumuhuvie Mungu ukiria gini mweso, uni Mungu akamufitya ufuma ugu akhuyi na akamufa weru gino ihuvia ranyu na ugijaghumbua gutrendeke gini Mungu. ²²Mwatrendie nkho yanyu itrendeke njeru gwa umitegheya trutri, gwa ighemo ra uyanjo waginyandughu nirighokie, uyi giyanji gwanguu ufuma unkhoo. ²³Mwafafiwe ufafo wa gaviri, trigwa mbeyu niuruvika, ukiria ufanga wa ukhani wa Mungu niusaghie. ²⁴Gwa sokho "miiri ong'e ginya mahwa, na weru wayo wong'e ginya giruva. Giruva giugwa, ²⁵nyeso ukhani wama Bwana ugusagha khae na khae" Irii ni iraghiyo nira tranantiywe ginya injili guni nyee.

Chapter 2

¹Gwa uyi iki umpeo uvi wong'e, wegheghe, utronei, wiru na matruki. ²Ginya ang'inya nivanyuui, musighe maya ni maja ankhoo, umudahe ukua mukhrati a utyuri, ³ni mpese mwatromiaa ni Bwana muja. ⁴Njii gini mweso ni igwe ni rifanga niruhitwa na antu, nyeso rasii rahwaniywe na Mungu na rina uja gini mweso. ⁵Nyenye noo muginya magwe ni mafanga niujengwa gunto atrendeka nyumba a giroho, uno utrendeke ukuhani niweeru uni ugufunya mbisia zabihu ya giroho niyufokewa na Mungu ukiria Yesu Kristo. ⁶Ihada ruhanya vii "Thenga niikie usayuni igwe rompeo, nirikuu na nirahwaniywe na ragharama. Gikaku ni wahuvia gini mweso atriuona minyaa". ⁷U hesima ni anyu guni nyee nimwahuvie. Nyeso, "igwe nirahitriwe na anyojenga, ratrendeka igwe ni rikuu rompeo"- ⁸uno, "igwe rokhangukwa na ng'ongo akhangukwa". Avoo nivuihita ukhani, gwa iroo nevahwaniywe gwa risii. ⁹Nyeso nyenye mwi ndughu niahoaniywe, ukhuhani wa gitemi, ng'ii ni mpoo, antu va Mungu, umudahe utranantia ntendo yo oghofia yama uyoo niwamwitrane ufuma ukitri uja uweru wakwe wooghofya. ¹⁰Nyenye mwandio nemuti antu, nyeso fanoi nyenye muantu va Mungu. Nyenye mutrina fokea rehema, nyeso fanoi mwafokeaa rehema. ¹¹Anyandughu, namuitana ginya aghenyi na anyamuhinjo ugiima ufuma umasigho ni mavi amahutye, uniyugikhua urughu na nkoo yanyu. ¹²Munoneye utendeka mwino nyenendo ni njija uguurimi, ginya vuhanya mwatrendie mantu ni mavi, vijorava miimo anyu ni mija na umukumbajua Mungu ugutriku roja mweso. ¹³Tregheyi rasii niruhanywa na muntu gwa sokho ama Bwana, u mutremi ginya mukuu, ¹⁴uatremi nivatumiwe uvatenda ni mavi na uvahanya ija gwa avoo ni viutenda ni maja. ¹⁵Gwa sokho ni mafenji a Mungu, gwa utrenda ni maja mukiya miighityo agifutu aantu nivafutu. ¹⁶Ginya antu nivina uhaghero, mutatumie uhaghero wanyu ginya mukunikio umantu ni mavi, nyeso mutrendeke ginya atumami va Mungu. ¹⁷Vahesimu antu vong'e. Vayanji anyandughu. Mutriji Mungu. Muhesimu mutremi. ¹⁸Atrumwa, vaheshimu akuu vanyu gwa isima rong'e, tii vakuu vong'e nivaja na afoo, nyeso vifo ni vavi. ¹⁹Gwa sokho uguhanya ija ni muntu gikaku waghimiye mavai ikhondo niugukhasikaa nigfutiii trutri gwasokp amaghemmo akwe gini Mungu. ²⁰Ni ihanga iki nirifo ginya muntu utenda mahutye gweso muendeleo mukhaswywa? Nyeso nimpese mwatendaa nimaja namukhasike gwa iramua, irii niruhanywa ija gini Mungu. ²¹Gwa irii mwaitaniwe, gwasoko Kristo akakhasywa soko anyu, wamurekee ndolio gwasoko anyu usambiye nsambi yakwe. ²²Mweso atinatendaa mahutye, wala atrinatendaa uregheghe gikaku umomo wakwe. ²³Ikhondo naari mweso watukwaa, atinasuchaa matuki, naari wakhasikaa, atinaoghofiaa nyeso akagifunya mughonjo guni uyoo niuguramuaa gwa trutri. ²⁴Mweso mughonjo agavagha mahutie itru umwiri wakwe umutri, uguhedeke gutrina usaghe umahutie. Uno gugekae utrutri gwa ukhuwa mweso nyenye mwafona. ²⁵Nyong'e nare mueneda ginya nkoo ni iyaghae, nyeso fanui mwasoka umunyo dema na mughonji wa nkoo yanyu

Chapter 3

¹Gwa njia iyii, nyenye ni mwa akhema munoneye ugifunya ugu aghosia vanyu aghonjo, uno, mpaantu akeii vitinatregheyaa, ukhani ukiria untendo ya akhema vawe viudaha uutwa bila ukhani, ²gwa sokho veso aghonjo vijotendeka viona ntendo yanyu ninjia itambi rimwe na hesima. ³Iyii itrendeke tigwa mwitungo wa nji_usuka njii, mantu a sahabu, wino mpa masaa hiya na hiya. ⁴Nyesov hiya ayo itendeki umuntu wa mukhati wa nkho, na ugiongeya gwa uja uginyumpia na ukhavi wa nkho, uni wagharama usonge a Mungu. ⁵Gwa soko akhema ni aeru vikagiona veso gwa njia iyii. Arii vina uhuvii gini Mungu navikavatregheya aghosya vawe aghonjo. ⁶Gwa njia iyii Sara akamutregheya mughoi Ibrahimu na umwitana mweso "bwana" wakwe. Nyenye fanoi muana vakwe nimwese mujotutenda mantu nimaja na mutije nimavi. ⁷Gwa njia iyii, nyenye aghosia munoneye ugikhaa na akhema vanyu mumanje veso ni akhema ni valegheku, muvamanye veso ni anyofokea ayanyu vadahwa ya ufanga. Tendi vii mwino marombi anyu itaimiwe. ⁸Mwino, nyenye nyong'e, mutendeki mwina ighemo rimwedu, anya huruma, uyanjo ginya anyandughu, nivina wiinyumpi na afoo. ⁹Mutasuche uvi gwa uvi, na mpese ituki gwa ituki. Hiya ayo, sa mutenda nimaja, gwa soko mukaitanwa mudahe ufewa baraka. ¹⁰Uyoo niugusighaa wikhao niwina itriku nirija gwa nguu niawiimie urimi wakwe gwa mantu nimavi na miomo akwe itahanye uvi. ¹¹Niarave unyuma na ureka nimavi na atende nimaja. Afenje majighana na uyasambiya. ¹²Miho ama Bwana iumuona munya tutri na matwi akwe itregheye marombi akwe. Nyeso usiu wama Bwana wihiya na avoo niviutenda nimavi. ¹³Ni anyu niugumutendeka nimavi, nimwatendeka musighite nirija? ¹⁴Nyeso ni mukhasika gwa tutri, mwina mboto,. Mutatije ayoo niveso viuyatija. Mutahange woova. ¹⁵Hiya ayo mwiike Kristo Bwana u nkho yanyu ginya mweeru mwino ikhondo mutrendeki mwi tayari umusucha muntu nigumuwiya nyenye nintuni nimumuhuvie Mungu. Tendi vii gwa ufoo na hesima. ¹⁶Mutendeki mwina maghemo nimaja uu niantu niviutuka mikhaa anyu nimija gini Kristo vidahe noo umanya gwa soko viighitya hiya na nyee ginya muanyotenda mantu nimavi. ¹⁷Ni guja ino, ni Mungu ugusigha, mwino mukhasikaa gwa utenda nimaja kiliko utenda nimavi. ¹⁸Kristo nowakhasikiee itambi rimwedu gwasoko amahutye, mweso ni munya Ttutri akakhasika soko itu, naari gutina tutri, uniaguete sese gini Mungu. Akakuya u mwiri, nyeso akatendwa mufanga unkhoo. ¹⁹U nkho, agaenda na utrantia nkho ni fanoi yu gitungo. ²⁰Itina tegheyaa naari ikhondo ra ughimiyi wa Mungu naari wiindie ikhondo rama Nuhu, matikuv ijenga safina, na Mungu akachoa antu vakeii--nkho imunane-- ufuma u maji. ²¹Iyii ni mutojo wa ubatizo nigumuchoa nyenye fanoi, iyii tiginya uguoya ikhwe ufuma u mwiri, nyeso ginya irombi ra ighemo nirija gini Mungu, ukiria iferwa rama Yesu Kristo. ²²Mweso ugu mukhono wagililo wa Mungu. Akaenda ugirunde. Malaika, ukuu, na nguu iumutegheya mweso.

Chapter 4

¹Uu gwa soko, Kristo wakhasikiee umwiri, giyechi gwa maghemo ayayo. Gwa muntu gikaku niwakhasiwee u mwiri warakanukiee na mahutye. ²Gwa soko, muntu niuginya usuuv ikhondo rakwe niritisaghiee ufuma u mwiri, atiugikhaa kanki u maghemo ni mavi aantu, nyeso ugugikhaa u mafenji nimaja a Mungu. ³Gwa ikhondo nirakiaa adahikaa utenda mantu niantu nivitimuhuvie Kristo viutenda ufisadi, maghemo nimavi, ughari, uraku, sikunkuu yo kitri na ibada ya miungu niumuhurisywa Mungu wa tutri. ⁴Vikengee ni mbira mbira nimugisasucha utenda mantu asaa itambi rimwe mwinawe, uviuhsnya mantu nimavi gini vanyee. ⁵Vijofunya mbisia yao gini uuyoo ugufunya iramuou gwaantu ni vafanga nani akuyi. ⁶Gwa ighemo iriyi ukhani ukatanantya gwa antu ni vakuee, uvikahukumiwa umiri awe ginya antu, uvidahe ugikhaa ginya Mungu unkhoo. ⁷Mpeo a mantu ong'e aja. U noo muhange umanya, nirikhondekiee, natrendeki mwina maghemo ni maja umarombi anyu. ⁸Gunto a mantu ong'e tendeki mwina uyanjo u mumuntu, u soko uyanjo utufenja urughua mahutye aauya. ⁹Giaghii ugifa mantu u mumuntu nigutii mwirumo. ¹⁰Ginya muntu wafokee dahwa, mitendei mwimo ugiariya, niitendeke ginya aimikii nivaja dahwa ninyingi niyafunyyiwe ndende na Mungu. ¹¹Ni mwese muntu waighitiaa niatendeke ginya masiyo a Mungu, nani mpese muntu watumikaa, niatendeke ginya udaho niwafiwee na Mungu, adahe ukurywa ukiria Yesu Kristo. Weeru na udaho gini mweso khae na khae. Amina. ¹²Anyandughu mutavarye isoya niriujaa ginya intu nirighenyi, uni gwina intu nirighenyi niriujaa utendeka guni nyenye. ¹³Uginya muendeleee umanya makhasio ama Kristo, yanzi, unoo muyanye naurimanga ugu urughuo wa ueru wakwe. ¹⁴Uni mwese mwatukwaa gwa soko a rina rama Kristo. Mwafiwee mboto, gwa soko ankhoo autukufu na nkho a Mungu iuikhaa gunto a anyu. ¹⁵Nyeso atagikhee muntu niugukhasywa ginya muuraghi, muhimbi, munyotenda nimavi, unoo munyotenda mantu aauya. ¹⁶Nyeso nimpese muntu ugukhasywa gina Kristo, ataone minyaa, uamukurie Mungu urina risii. ¹⁷Gwa soko ikhondo ragheaa gwa irakanuo uandia unyumba a Mungu. Na ginya uandia gini see, ujutendeka uri uguavoo nivituhuviaa uguukhani wa Mungu? ¹⁸Na ginya "munya tutri uguheywa ukiria ni makaku ijotendeka uri u muntu ni ti watuti na munya mahutye"? ¹⁹Uavoo nivukhasywa soko a mafenji a Mungu vamufiee Mungu nkho yawe viutenda mantu atutri sa kunu viutenda nanimaja.

Chapter 5

¹Nuvasiya anyampaa niviitambi rimwe nanyee, nene, nini munyampaamuyawe na sudanga wa makhasio ama Kristo, na ni arii itambi rimwedu ugu weeru niujudwira. ²Uu, nuvafa nguu nyenye ni mu anyampaa, dimi idae ra Mungu niriitambi rimwe nanyee. Riravi, tigwasoko musighite, nyeso gwasoko musighite uyi, ugikhua na Mungu. Riravi ti gwa usigha hela ya minyaa, nyeso gwa uyanja. ³Mutagitende muakuu gwaantu nimuvaraviee, nyeso tendeki mwi ndolio ugidae. ⁴Hafo mudimi nimukuu niwadwira mujofewa soghweda aweeru utuyaghaya uja wayo. ⁵Nanyee, no abalanda ginyumpi u gwa akuu vanyu. Nyenye nyong'e uyai mwinyumpi na ugitendea mantu nimaja nyenye gwa nyenye, gweso Mungu uguvaimia anya mughari, nyeso uguvafa neema anyoginyumpia. ⁶Uginyumpia fang'i a mukhono wa Mungu niwina udaho avahumbue gwa ikhondo rakwe. ⁷Mwikiyi migho anyu gunto akwe, gwasoko umujali. ⁸Tendeki mwi anya mahaa, tendeki muanyo rava. Uyoo murughu wanyu, ibilisi, ginya ng'imba niukhoma iugunia, iufenja muntu imukhafue. ⁹Imiki hiya ayo tendeki mwina nguu ugihuvia ranyu ese mumanyie auna vanyu niviuguurimi viukiria makhasyo gina ayai. ¹⁰Baada a ukhasywa gwa ikhondo rikii, Mungu wa neema yong'e niwamwiitanie ukiria uja wa khae na khae mukhati ama Kristo, uguvatenda mukhondekie, ugumuimarisia na umufa nguu. ¹¹Utemi utendeke gini mweso khae na khae. Amina. ¹²Nimusamini Silwano ginya munyandughu niatina ng'ondo, na numuhadia nyee gwa ukufi ukiria guni mweso. Niumutria moyo na uvashuhudia iroo ni na muihadiee ni neema a tutri a Mungu. Imiki mukhati akwe. ¹³Anyohuvia ni viu Babeli, nivahwanywe itambi rimwe na nyee, viumuramucha, na Marko mwanane, ugumuramucha. ¹⁴Ramuchi mumuntu gwa ugitomia gwa uyanjo wa Mungu. Na majighana itendeke gini nyee ni mumukhati ama Kristo.

2 Peter

Chapter 1

¹Simioni Petro, watumiwee na mutumami wama Yesu Kristo gwa avoo niviufokeaa uhuvii ururo wa udaho niukuu mwino gwafokee nasese uhuvii, niumung'ii a tutri a Mungu ni mukhomoi witrus Yesu Kristo. ²Neema na uhagharo utendeke gini nyenye; aongeywe ukiria udaho wa Mungu na Bwana witrus Yesu. ³Ukiria udaho wa Mungu gwahangiee mantu ong'e gwa soko a uromba, woishi ufuma u Mungu niwagwiitanie gwa soko a ujja wa weeru wakwe. ⁴U njia iyii wagufiee umutegemea gwa ughimiyi niukuu. Watendie irii na ugutenda anyofokea urindi na Mungu, gwamua ugurughwiya na ureka mahutye a urimi urui. ⁵Gwa soko iyii tendi utintaro uongeya uja wa udaho wa njia a uhuvii wanyu. ⁶Ukiria udaho, kawaida na ukiria saburi, ukemei, ufoo. ⁷Ukiria ufoo uyanjo wa auna ane na ukiria uyanjo wa ndughu, uyanjo. ⁸Mwino mantu ayai i mung'ii a intu niriendelee ukua a mung'ii a intu nyenye tendeki antu nivitufafa mbisya u gu udaho wama Bwana witrus Yesu Kristo. ⁹Na usuu niatikwete mantu ayai, uguona mantu niififi; mweso ni mufoku, wavitie iforywa ra mahutye akwe akhae. ¹⁰Gwasoko auna vane tendi utintatro na mugirave uhwanwia na uitanwa gwa soko anyu. Mwese mujotenda ayai, mutijokhangukwa. ¹¹Na vii mugihangiya ¹²Nene nohendeka neno utayare uvakumbukeya mantu ayai muda wong'e, na mwese momanyie, na fanui mwahendeka mwakhamu utrutri. ¹³Noghemanyia netrutri ovaoocha naovakumbukeya gunto aa mantu ayai, nechuhogihema erei. ¹⁴Gwasoko nemanyie muda reurifu nejuheya hema ranee, ginya Bwana yesu Kristo newadaghie. ¹⁵Nogitahidi gwa nguu yong'e gwa soko anyu ili mokomboke mantu ayai baada ane ofwaya. ¹⁶Gwasoko sese gutina sambeya masanyo nareagiziywe gwa ujaa afoo nare gwa vaerei guntoo aa nguu na ugiaghea gwa Bwana witu Yesu Kristo, ila sese nare gumasodanga vaoero wakwe. ¹⁷Mweso wavoke weroo na hesima ufuma gune Mungu tratra avoo nare rorii warekheyekie ufuma guu owero neokuu yohanya, "Oyoi ndo mwanane, monyoyanjwa wane naree nayanjisiywe nayoo." ¹⁸Gwaregheye orori oroi negufuma ugirunde afoo nare gunawe omolema ne weruu. ¹⁹Gukeri ukhani uroii waoni narerazibitishiywe, nechuhogihema gurenda ijaa orehenda. Niginya raa neyoaka owiru mpaka neguchaa na njora ya diu neyogighea unkoo yanyu. ²⁰Manyi ayai vii, gutii omanyu neguadekwa gwa soko ogighema ramonyomanya mweso wayo. ²¹Gwasoko gutii unabii newajie gwa oyanjo wa montu, ila antu vawezeshiywe na Mwaho ne Mweroo nare waegheriye ufuma gune Mungu.

Chapter 2

¹Aoni va oegheghe vagifunyiye gwa Vaizraeli, na alimu va uegheghe vojoja na gene nyee. Gwa siri vejuea mafundisio au egheghe naveso vejumohira Bwana narewavaghurie. Vogierea ovirii wa haraka gunto awe veso. ²Vaingi vejusambeya njea yawe ya oveya na okerea veso vejomekufuru njea aa trutri. ³Gwa uraku vejuvanyonya antu gwa oromea nkhanu ya oegheghe. Hukumu awe erijuchelewa, uvirii ujuvasambeya. ⁴Gwa soko Mungu arinavareka malaika navakengeukie. Ila wavajughurie ogozimu ili verungwe menyoo hadi nehukumu ejovajea. ⁵Na Mungu arina vumelea uremi wa ghae. Ila , agamweka Nuhu, neokere wito wa trutri, naavoo vauya neve saba , gwa ighondo iroo narewajuorekea gharika gunto aa orema newaasi. ⁶Mungu agahukumu miji aa Sodoma na Gomora geasi gohedeka mau na ovirii ili ehedeke wagheo gwa soko mahurie omatiku ya osiuvu nawarendie resee, agamokoa Lutu monto wa trutri, narewakiwesiywe na mahaa ne mavee avoo neveroo sambeya seria ya Mungu. ⁸Gwa soko montu usoo wa trutri, narewadovie nayo itiku gwa itiku negumetesa nkoo akwe gwa soko avoo nevayaregheye na oyaona. ⁹Ufanui Bwana umanyie namna ovachoa antu akwe ighondo ra maghaseko na namna ovaghemeya anyu mahutie gwa soko aa hukumu ama tikuvu aa mwisioo ¹⁰Gwa hakika oroi ndio utrutri gwa avoo nekii vodovaa unywera ya mwere oroi na oyazarau mamolaka. antu neveoi vekere odeya oreja oodhamira yawee, Verorejaa ovakufuru aeroo. ¹¹Nechu malaika vekeri udaho na nguvu ukea antu, ila verodaha oera hukumu dhidi awe gune Bwana ¹²Ila maimwana ayai neerina ihaa vahendiwe gwa asili aa okwarwa na ukunuwa. ¹³Vovarwia gwa ojira wa oveya wawe. Kela mweitikuvu voishi gwa anasa. Vejue ighwe na mahutie. Voyanja anasa ya oegheghe nevosherekea na vee. ¹⁴Mihoo awe ekumbiwe na ozinzi ; veroikura ohenda mahutie. Vovaghiya na ovakhweya aumini nekeevanyui mukhare aa mahutie. Vina nkoo neejue nywera, ni ang'inya nevalaanewe. ¹⁵Vamerekie njea aa trutri. vapotoka na vasambeya njea ama Balaam mwana wama Beori, newayanjiye oyanja marefo aa udhalimu. ¹⁶Ila agaangerwa gwa soko aa okesea gwakwe. Ndoghwe nare bubu agaegheria gwa rori wa montu, agaghiya wazimu wamanabii. ¹⁷Antu avai neginya morehi neorina maje. Ne ginya malangu noyoyaghaywa na pefoo. Ilangu neriiro neekiwe gwa soko awe. ¹⁸Veogheria gwa ogibuna gurofo. Vovagwesia antu gwa nywera ya meere. Vovaghonga antu novosoya ovadoya avoo novoishi omahurie. ¹⁹Vovaahidi antu uhuru wakati veso nearomwa vaa mahutie. Soko mwanadamu uguhendwa moromwa waero neromotawala. ²⁰Oyoo nogogiepusha na oveya wa orema gwa otomeya ihaa rama Bwana na mwokozi Yesu Kristo, na wasokea oveya osoo kanke, hali akwe yohendeka mbee okea eyoo amwandio. ²¹Jaefaire antu vasaa nemwese verina menmanya njea aa trutri ukea omemanya na kisha kanke umereka amurii ne njero nevamefiwe. ²²Mithali eyei ina trutri gune vesoo. "bwaa yoyasokea maroki ayoo. na nguma neaoyiwe yosoka kanke omarofe."

Chapter 3

¹Fanui, noguhadea veve, monyoyanjwa kerii eyei a gavii ili ugufitya ugihaa, ²na udahe umanya nkhani niyahanyiywee khae na vaoni ni vaeru na ulenga amri yama Bwana witru na mukhori na ukiria atumwa. ³Umanye mwandio anyohongea vijie u matriku ompeo uvahongea nyenye, vitrunguyie niviugining'ania ntendo yawe. ⁴Na vuhanya "igufei ndolio a uja? Tatra vitru nivakuee, ila mantu ong'e narii iuyi ufuma ikhondo ra mwandio ra uumbaji. ⁵Vikagitenda uwitra ong'e ugiunde vaandiye utrendeka ufuma umaji na ukiria umaji khae, gwa ukhani wa Mungu, ⁶na ukiria ukhani wakwe na maji igatrendeka urimi gwa muda usuu, narii iijue maji, ajioruvangwa. ⁷Ila fanoi iunde na fang'i iikiwe gwa ukhani ururo, gwa soko a motro. Viikiwe faka itriku rokhamatuwa na makuyi aantu ni va Mungu. ⁸Iyii itrudaha uhita ukhani wako, ndughu, itriku rimwedu gini Bwana sawa na miakha elfu imwe na ighana, elfu imwe sawa na itriku rimwe. ⁹Mwina Bwana ugutrenda mpampwia ugukamilisha mafenji na mwina gughemaniya gweso, na mweso mughimiyi gwa soko anyu mweso atrusigha hata umwedu akuye, ila ugusigha ufunya ikhondo ili vong'e vidahe uhuvia. ¹⁰Na itriku rama Bwana rijie gina muhimbi irunde rukia gwa ukhua mukindo. Mantu ijotrimiwa moto ong'e. Ng'ii na mantu ong'e niifo ijorughuwa uweru. ¹¹Mwina mantu ong'e ijotrimiwa gwa ikhondo irii. Uu ujotrendeka umuntu wa aina iki? Uduva uweru na mikhaa a gimungu. ¹²Isighitwe umanye na uringahiya uri itriku roja Mungu. Itriку risii irunde rijotrimiwa moto. Na mantu ijomontoka gwa ufiu niukhai. ¹³Muu ahadi akwe, wiindie irunde ni rifia na ng'ii ni mpia, ni hafo vijoikhaa anya haki. ¹⁴Uyi anyandughu mutegemee mantu ayai, tintara na ugiringahiya na udiolaumiwa na utrendeka wina uhagharo itrambi rimwe na mweso. ¹⁵Nikatrie ughimiyi wama Bwana witru na ukhomo, ginya munyandughu witru Paulo, narii wahadie nyenye, ugikhweya na hekima narii wamifeiwe. ¹⁶Paulo uguighitiya ayai ong'e ufuma nkeri akwe, gwina mantu ni makhamu uyamanya. Antu nivitrikete mahaa noo ukenkeya vayayaghayee mantu ayai, na viutrenda gwa uhadia. Vielekee makuyi awe. ¹⁷Uyi, anyandughu maana mwayamanyie ayai gidimi nyenye ili mutayaghaywe na ukhongwa na uyaghaya uaminifu. ¹⁸Mudahe ukua u neema na ihaa rama Bwana na mukhomo Yesu Kristo. Na fanoi weeru wina mweso fanoi na khae. Amina.

1 John

Chapter 1

¹Risii nigwarioniee gufuma mwandio, risii nigwaritegeheye, risii nigwarioniee gwa miho itu, risii nigurirava na mikhonpo itu ikakwatia ukhani wa ufanga. ²Na ufanga usuu ukatendwa umanyike uchanya, na gwawune na ukhwekeya na utranantiya ufanga wa khae na khae nichu newifo gini tata na ukatendwa umanyike gini vasee, ³risii nigwarionie na uritegeheya guritanantiya guni vanyee mudahe gikhanja itambi rimwedu nasee na uhanjo witu itambi rimwedu na tata na mwanakwe Yesu Kristo. ⁴Nagumwandia mantu ayai nyenye uyanjo witu udahikie ⁵Urii ndio ukhani negwautegeheye gufuma gini mweso na umukhania veve Mungu niwitu na mukhati akwe gutii kiti nakunyu. ⁶Mwino negwahanyaa guitambi rimwedu namweso guenenda ukiti gueghegha na gututenda tuti. ⁷Niguenende uweru mwino mweso nauguweru. ⁸Ni mpese guhanye gutina dhambi gugikhonga sese gwa sese, natuti itikhati ankoo yitu. ⁹Uni gwaungama mahutye itu, mweso ni wituti na mweru ujogusamehe mahutye itu na uerya uvi wong'e. ¹⁰Nigwahanya gutinatenda mahutye gumutenda mweso atendeke muegheghe na ukhani wakwe utifoo unkhoo yitu.

Chapter 2

¹Anane nivayanjite na umuhadia mantu ayayi gini vanyee ili mutatende mahutie nyeso na umwedu mukhati anyu na atende mahutie ukira muimike itambin rimwedu vina tata, Yesu Kristo neatina mahutie . ²Mweso ni mughondaniyi gwa mahutie itu, nati gwa mahutie itu gwimwene, nyeso pia gwa urimi wong'e. ³Gwa irii gumanyie mwina gumumanyie mweso na gwakatie maraghiyo akwe. ⁴Utuu niuguhanya nimumanyie mungu, wasuka wadio kwatia maraghiyo akwe nimweegheghe n atuti itifoo mukhati akwe. ⁵Mwino chumuntu gikaku newakatia ukhani wakwe, tuti umuntu wasuu uyanjo wa Mungu udahikie na gwirii nigumanye gumukhati akwe. ⁶Wasuu niwahanya uguduva khati amungu inoneye mweso aenende mwino chu Yesu Kristo agaenenda. ⁷Nyenimuyanjitwe muhadia nyenye maraghiyo nimafoya nimaraghiyo akhae niukhani mwautegeheye. ⁸Aso bahu ninamuhadiaa nyenye maraghiyo nimafoya niatuti gini Kristo na guni nyenye gwasoko kiti rukia na weru watuti ugumwikia. ⁹Wasuu niuguhanya wifo uweru kunu ugumuhita munaakwe ugukiti fanoi. ¹⁰Wasuu niutumuyanjite muna wakwe uguduva uweru na gutii intu nirikaku nirudaha umuhurisia. ¹¹Nyeso wasuu niutumuhwite muna wakwe ugukiti na uguenenda ukiti mweso atunee gini winji gwasoko ramufokuya miho akwe. ¹²Numuhadia nyenye ang'inya nimuyanjitwe gwasoko mwaheyeewaa mahutie anyu gwasoko arina rakwe. ¹³Numuhadia nyenye vatata gwasoko mumanyie wasuu nimwandio. numuhadia nyenye abalanda gwasoko mwamuhumie murughu. Numuhadia nyenye ang'inya anyuii gwasoko mumumanyie tata. ¹⁴Numuhadia nyenye vatata gwasoko mumumanyie wasuu niwa mwandio, numuhadia nyenye abalanda gwasoko mwina nguu na ukhani wa Mungu ugugikhaa mukhati anyu na mwamuhumie murungu. ¹⁵Mutrayanje urimi na asaa niifo uguurimi wasuu na uyanja urimi, uyanjo wo muyanja tata wagirunde utifo mukhati akwe. ¹⁶Nichu kila gintu nigifo uguurimi ghusia amwiri, ghusia omiho na gidinda ga ufanga asaa itifumiee gini tata asaa ifumie uguurimi. ¹⁷Urimi naghusia yayo yufwaya, wasuu niugutendwa mafenji amungu wasuu wifo khae na khae ¹⁸Anane nianyuuii niikhondo iroo rompeo nyenoo chumwategheye muimii Kristo ujie na isii fanoi aimie Kristo vaje, mwino chu guune fanoi ni ikhondo rompeo. ¹⁹Vaheghie gufuma gini vasee, gwasokon narii tivitu mwese arii vitu sagwi itambi rimwedu naveso. Mwino nevafwaya venda, asaa iuguraghia tivakhitu. ²⁰Nyenye mwairiwa ikuta gufuma gini mwahu mweru chwii, nyenye nyong'e mumanyie tuti. ²¹Ntina muhadiaa nyenye gwasoko mutimanyie tuti na gwa soko mumumanyie tuti gwasoko gutii uegheghe watuti isii. ²²Anyu ni muegheghe niwasuu niuguhita Yesu ni Kristo? Muntu uyui niugumuhita Kristo hafo niugumuhita tata na mwanakwe. ²³Gutii niugumuhita mwana atandeke wina tata. Wasuu niwamuyanja mwana umukete na ihe. ²⁴Nimwese soko anyu, risii nimwaritegeheye gufuma mwandio reki giendeleo ikhaa mukhati anyu, na, mwiike mukhati a mwanakwe na tata. ²⁵Na ahadi iyii niwagufiee sese ufanga wakhae na khae. ²⁶Numuhadia ayai nyenye uvasaa nija vijomutongea nyenye guuyaghaa. ²⁷Na gwasoko ane mwakire asaa nimwafokee ufuma gini mweso iikhaa mukhati anyu na mutasighe muntu gikaku womufundisia mwino chu makuta akwe iumufundisia mantu ong'e niitutu nati uegheghe, na mwese mweso amufundisie igikhaa mukhati akwe. ²⁸Na fanoi ang'inya nimuyanjite ugikhaa mukhati akwe, niikhondo wajodwira gudahe utendeka gutina uova na gutugitegeheya minyaa usonge akwe na ija akwe. ²⁹Mwese mumanyie mweso nimweru mumanyie kila muntu niugutenda nimaja ufafiwee na mweso.

Chapter 3

¹Ravi uyanjo negwafiwee natata, gwiitanwa ana va Mungu, na unji mwino guiri gwasoko iyii urimi utigumanyie gbwasoko v inamumanyaa mweso. ²Anyandughu sese fanoi guana ama Mungu, uritinamanyikaa mwino gujutendeka gumanyiee kristo niwajogudwiya, gujokhorywa na mweso gujomuona gino wiiri. ³Muumuntu niatina uova ikhondo rijie gujohoreywa ginya namweso niugutendekaa gweru mwino mweso no mweru. ⁴Mumuntu niwenda utenda mahutie uguruvanga miiko, gwasoko mahutie ni iuruvanga miiko. ⁵Mumanyi Kristo agadwiya aheye mahutie kamwe na mukhati akwe gutie mahutye. ⁶Gutie na umwedu niwimukhati akwe na kunu ukiemie utenda mahutye. Gutie na umwe niwikhee umahutye niwamuonaa na umumanya mweso. ⁷Ang'inya nimuyanjitwe mutayanje uyaghaywa na muntu gikaku. Wasuu niugutenda nimaja nimweru mwino Kristo nimweru. ⁸Wasuu niugutenda mahutye wama setani gwasoko setani nimunytenda mahutye gufuma mwandio. Gwasoko iyii mwana wa Mungu agadwiya adahe uruvanga mwimo wama ibilisi. ⁹Wasuu niufafiwe namungu atutenda mahutie gwasoko mbeyu a Mungu igikhaa mukhati akwe. Ugureka mahutie gwasoko wafafiwe na MUNGU. ¹⁰Gwa iriyi ana va Mungu na ana vama shetani vimanyikie, usuu niatutendaa nimaja tiwa Mungu na wasuu niatudaha umuyanja muna wakwe. ¹¹Urui ndio ukhani nimwautegeheye ufuma mwandio nichu gunoneye gugiyenje sese gwa sese. ¹²Tiginya Kaini nimuvi akamuuragha muna wakwe gwasoko iki akamuuragha? Gwasoko antendo yakwe arii muvi naayoo amuna wakwe arii njija. ¹³Auna vane reki utrako niurimi wamuhura. ¹⁴Gumanyie gwafumiee ikuya na uhefea uguufanga, gwasoko guvayanjite auna vitu wasuu niatina uyanjo uguduva gikuya. ¹⁵Muntu gikaku niumuwhite muna wakwe wasuu nimunyouragha. Na mumanyie ufanga wakhae na khae utifoo mukhati gwa anyouragha. ¹⁶Gwa iriyi gumanyie uyanjo, gwa soko Kristo akafunya ufanga wakwe gwasoko itu. Senuu gunoneye ufunya uduvi witu gwa auna vitu. ¹⁷Usuu niuketi mantu, na wamuonaa muna wakwe niuferewe mantu, wasuka waghiya nkhooh umwonea uvai uuyanjo wa Mungu gugikhaa uri mukhati akwe? ¹⁸Anane ninimuyanjite, gutayanje gwa maono na nkhanu ntufu bahu ntendo na tuti. ¹⁹Gwa irii gumanyie sese nigwituti nankhooh yitu irughukie guni mweso. ²⁰Nimwese nkhooh yitu yugusitaka, Mungu nimukuu guliko nkhooh yitu na mweso umanyie mantu ong'e. ²¹Nimuyanyite nkhooh yitu niyadia ugusitaka, gutina uova umungu. ²²Na intu gikaku nigwaromba gufokea gufuma gini mweso, gwasoko gukatie maraghiyo akwe na gutenda mantu niinoneye usonge akwe. ²³Na ayai ndio ndio maraghiyo akwe gunoneye guhuvie gwarina ramwana wakwe Yesu Kristo na ugiyanja sese gwa sese. Mwino wagufiee maraghiyo akwe. ²⁴Wasuu niwahonga maraghiyo akwe ugusagha mukhati akwe, na Mungu ugugikaa mukhati akwe na gwasoko iyii gumanyie mweso mukhati itu gwa wasuu ni mwahu mweru niwagufiee.

Chapter 4

¹Apendwa mutahuvie kila nkhood isiiyo tanchu muone mpaifumie gini Mungu, gwasoko nabii vaegheghe wadwiri uguurimi. ²Gwairii gumumanyie mwahu mweru wa Mungu kila nkhood niuyanjanja Yesu Kristo wajiee umwire isii ifumiee gini Mungu. ³Na muu nkhood niumuhita Yesu tiama Mungu. Iyii ninkhood amuimii Kristo na mwamitegheya niiiie, na fanoi ifo uguurimi. ⁴Nyenye mwiva Mungu ang`inya mwadaha uhuma gwasoko wasuu ni mukhati anyu nimukuu ukia wasuu niwaguurimi. ⁵Vasaa niva urimi, narisii nivirihanya na nira urimi na urimi uguvategheya. ⁶Sese guva Mungu, wasuu niumumanyie Mungu gugategheya sese usuu nitiwa Mungu atudaha ugategheya gwa iriyi gumanya nkhood atuti na nkhood auegheghe. ⁷Anyandughu nigugijanje sese gwa sese, gwasoko uyanjo ugufuma u Mungu, gwa soko Mungu ni uyanjo. ⁸Mweso niatusighaa atimumanyie Mungu gwa soko uyanjo ni Mungu. ⁹Gwairii uyanjo wamungu ugugidwiya umukhati itu na Mungu akamutuma mwanakwe imwene uguurimi gudahe uduva ukiria mweso. ¹⁰Gwa uyanjo urii sese gumumanya Mungu mweso agagijanja na akamutuma mwanakwe atendeke defee amahutie itu. ¹¹Apendwa na mpese Mungu waguyanjanje sese na sese nogunoneye ugijanja sese gwa sese. ¹²Gutie mpa umwe niugumuona Mungu. Na gwagijanja sese gwa sese, Mungu ugugikhaa mukhati itu na uyanjo wakwe udahikie mukhati itu. ¹³Gwa iriyi gumanyie gugikhaa mukhati akwe na mweso mukhati itu, gwasoko wagufiee mwahu mweru wakwe. ¹⁴Mwino sese negwaunee na urava mwino tata wagirunde akamutuma mwanakwe atendeke mukhomoi wa urimi. ¹⁵Mumuntu niwarumiya tuti Yesu nimwana wa MUNGU, Mungu ugugikhaa mukhati akwe namweso mukhati ama Mungu. ¹⁶Kanki gwamanyaa na uhuvia uyanjo ni Mungu wuukweti gwasoko itu, MUNGU ni uyanjo na wasuu wiikhee ukhati amungu na Mungu wiikhee mukhati akwe. ¹⁷Gwasoko iyii uyanjo urui udahikie ukhati itu gudahe utendeka gutina uova gitiku ra irakanua, gwasoko mwino mweso wiiri nasese ndio mwino guuri uguurimi urui. ¹⁸Gutii uova mukhati auyanjo. Nyeso uyanjo niudahikie ugugughuta uova utije, gwasoko uova uguendenkania na urakanui. Wasuu niugutija akii akina khamia nkoo na uyanjo. ¹⁹Guyanjanje gwasoko Mungu akaguyanjanje mwandio. ²⁰Ni umwedu wahanya, "Nimuyanjanje Mungu" nyeso atudaha umuyanjanje muna wakwe, nimuegheghe, gwasoko wasuu niatimuyanjanje muna wakwe nimukengee atudaha umuyanjanje Mungu niatumuona. ²¹Na irii ndio iraghiyo nigurikweti ufuma gini mweso. Muntu gikaku niumuyanjanje Mungu, unoneye amuyanjanje na muna wakwe.

Chapter 5

¹Muntu gikaku niwahuvia Yesu Kristo ufafiwe na Mungu na muntu gikaku ni umuyanjiye mweso na ufumie gini tata wagirunde na uguyanji na anakwe. ²Gwa iriyi gumanyie mwino guvayanjiye ana va Mungu- nigwamuyanji Mungu na uhonga maaghiyo akwe. ³Vii ndio mwino gumuyanjiye Mungu na mwino guhongete maraghiyo akwe. Na maraghiyo akwe ni maeru. ⁴Mwino muumuntu niufafiwe na Mungu uguhuma urimi. Na uruyi ndio udaho wohuma urimi, na uhuvii witu. ⁵Ni anyu niwahumie urimi? Ni wasuu niumuhuvie Yesu na mwana wa Mungu. ⁶Uyui ndio wajie gwa maji na saghami Yesu Kristo. Inajaa gwa maji matufu wajiee gwa maji na saghami. ⁷Gwa nkhami iyii gwina vatatu niviurava. ⁸Mwahu mweru, maji, na saghami. Avai vatatu vigiyanjiye. ⁹Mwino negwafokea ndolio aantu ndolio amungu ninkuu ukia iyii. Gwasoko ndolio a MUNGU niyiyi mwino wina ndolio amwanakwe. ¹⁰Uyui umuhuvie mwana wa Mungu wina ndolio mukhati akwe mweso. N a muntu gikaku niatumuhuvia Mungu wamutendaa muegheghe. Gwasoko atihuvie ndolio amungu niwamuetiee mwanakwe. ¹¹Na ndolio iyii, mwikna Mungu akagufa ufanga wa khae na khae na ufanga urui wifo ukhati amwanakwe. ¹²Ni umukhati mwana wina ufanga niatikete mwana wa Mungu atkete ufanga. ¹³Namwandikia mantu ayai mudahe umanya mwina ufanga wakhae na khae. Nyenye nimuhuvie gwa rina ra mwana wa Mungu. ¹⁴Na urui ndio udaho niguukwete usonge akwe na nigwaromba intu gikaku mwino chu mafenji akwe, ugugutegheya. ¹⁵Na gumanyie vii ugugutegheya intu gikaku nigumuomba gumanyie kwamba gukete intu risii nijagwamuombaa. ¹⁶Na uyoo niwamuona muna wakwe ugutenda mahutie niituuragha unoneye arombe na Mungu ugumufa ufanga. Nuhanya gwa avoo ni mahutie awe niayoo niituuragha gwina mahutie niituuragha ntiuhanya inoneye barombe gwasoko vamahutie asaa. ¹⁷Ntendo yong'e na uvi nimahutie, nigwina mahutie niituuragha. ¹⁸Gumanyie antu nivifafiwe na MUNGU atutenda mahutie antu nivifafiwe na Mungu ugughejwa ija na mweso na uja wakwe na murughu waantu atudaha umuruva. ¹⁹Gumanyie mwino sese nigwi vamungu na gumanyie urimi wong'e wifo guurimi wa mwiivi uyoo. ²⁰Gino gumanyie mwana wa Mungu wajiee na wagufiee mahaa, mwino gumanyie niwatuti na mwino gwimukhati akwe na mweso niwa tuti, na guune mwanakwe Yesu Kristo ni Mungu watuti na ufanga wa khae na khae. ²¹Vana nivimuyanjiye gineghe na Sanamu.

2 John

Chapter 1

¹Ufuma guni mnyampa urendeke mkhema ne uhomiywe na anakwe nenevanjere ufuma gene rure na tinene nimwene du. unavange avooni nevememanyie rure. ²Gwa sokoo arure neifoo mkare rure neverendeka irambe rimwedu na see kae na kae. ³Mboro uonewa uvai, na uhagharo yurendeka irambe remwedo na see ufuma guni Mungu rara na ufuma gene Yesukristu. mwana wane rara ufuma urure na uyanjo. ⁴Nayanja inoo gwasoko na namanya anginya vakhei ne vorenda rure ginya nare gwadokea ihanyo ufuma gene rara. ⁵Nafanui niuguseya veve mkhema trikhanga niuguhadea airaghiyo nimafya, anyeso iro narerifoo ufuma mwandio soko gunoneye ugiyanja sese gwa sese. ⁶Naurui ndio uyanjo, nigunoneye ueneda nayo, gwikweya na iraghiyo rakwe na ree ndo iragheyo rakwe mwino mwaregheye ufuma mwandio. ugunoneye ueneda urase. ⁷Gwasoko aregheghe viurigheria uguremi no ni Yesu Kristo wajie ukerea mwere uyui ne mregheghe na mwemei Kristo. ⁸giravi nyenye no murayaghave mantu ayooniguyarende mwemo nyeso no nyee mudahe umufokea soghweda. ⁹Muntu gikaku ni guenenda winji usonge arimkweri Mungu, Mweso ni guduva umaragheyo umukwere rara na mwana. ¹⁰Nimpese uso ukhayu na arourenda maraghiyo muramwere gwito unyumba yanyu na mramufendoe. ¹¹Gwasokho monyo fendua ugurenda irambe remwedo utendo yakhwe ni mbii. ¹²Ninamantu maingi ouguhadea no tina sega uyahada ukerea ibada na [wino] nyeso ni huvea uja gunii vanye na urighintia usiu gwa usiu na uyanjo wiru udahekhie. ¹³Ana vaa munchamyu viumuramuchaa.

3 John

Chapter 1

¹Gufuma gene mnyapaa mfaka gene Gayo neuyanjerwe, nenemyanjere rure . ²Mnyandughu nugurombea mboro umantu ong'e na uhangе ufanga ni ujaa ginya nkoo ako ni ina mboro. ³sokho nayanjiye ino na naerwa na aho ve narevaja na ufunya ndolio gunto aa rure akoo ginya nareguenenda urure. ⁴Tikhere uyanjo niukuu ukea urui urekeya anane vaa ukoo mwenende urure. ⁵Mnyadughu uguenenda urure aa mungu neguvaghenyifya anyadughu na aghenyi. ⁶Vafunya ndolio gwa uyanjo wakoo usonge aa kanisa .Uguhenda ijaa uvaareya uvanyangwisia umehenjo awe na umuyanjiswe Mungu. ⁷Gwasoko rina rama Yesu vegaeda nigurie uhoa intu gekakuu gufuma gene vagelungo. ⁸Uii gusekherwe govaghenyifie antu ginya avai gudahe urendeka anyamwemo gwa ugiareya gwa meranati a rure ama Mungu. ⁹Nagwadekea veve irambe umwendo na umweirundo intu, nyeso Diotrofe niuyanjerwe uguhenda mweso murongeri mukai aa ahuve avirambe re mwendo na nee Yohana na aho ve ayane. ¹⁰Huu nenaja nijokhumbukwa tendo yakwe na neguihenda mwino uguhanya nkani mbee yoguserakea sese ikee irina gidweya na tendo iyii, mweso afokee aho ve na guvaghenyifie vaghenyi aho ve neveseghere uvaghenyifia aho ve na uvajunchaa vehekee uwirundo. ¹¹Mnyandughu Gayo uraegheye uvee egheya ayo ne majaa wasoo niguhenda nimajaa ne wa Mungu ; na wasoon niguhenda nimave arimoheveya Mungu. ¹²Demetrio wafunyewa ndolio na vong'e na rure nyeso sese no gumasodanga umanyie mwino usodanga wiru wa ruer. ¹³Nekere mantu mainge ogoandekela nyeso tisekhere uguadekela gwa ghudumu ntufu na [wino]. ¹⁴Mwino nesekeke neguone navee usyu gwa usyu. ¹⁵Uyanjo neuhendeke uirambe rako nave. Hina neninayo afai yugurambucha mbuyane gwa rina rakwe. Ne no nomorambucha hina yane momtu gwa rina rakwe

Jude

Chapter 1

¹Yuda mutumami wama Yesu Kristo na muna wama Yakobo gwa avoo nivaitaniwe na niviyanjitwe ukhaya ama Mungu tata nanivitughiwe gwa soko ama Yesu Kristo. ²Uyanjo nakumbukaa na imani iongeywe gini nyenye. ³Anyandughu ikhondo negutenda gunto na fang'i uvahadia nyenye mwino uhuvii witu, ikanyonyea uvahadia gwasoko uvasiya ugikhanja gwa tuti uhuvii negwaufeiwe ikhondo rimwedu ugwantu nivamuhuvie. ⁴Gwasoko antu vangija vagihafeyi gwa gimpihi khati anyu vehendana mutojo gwa soko nivitinoneye usonge ama Mungu witu gwasoko auhmbi, umukhana mukuu witu Yesu Kristo. ⁵Fanoi nayanjaa uvakumbukiya nyee gweso guna ikhondo nigumanya tuti akavakhomaa antu ufuma ung'ii a misiri, nyeso amite akhavauragha avoo nivitina muhuvia. ⁶Noo malaika avoo vitinadimu ukuu wao aghonjo nyeso varekaa mikhao awe Mungu akavaheya uminyororo akhae nakhae, mukhatin akiti gwasoko aitungu iroo nirukuu. ⁷Ginya Sodoma na Gomora na ng'ii niifumie navee ikagihaya nyeso ufumbu yasambiya tamaa yawe niti yandughu yawee nevaaghiwa ginya ndolio avoo nivukhasika mwino iakhanuo ramoto wa khae na khae. ⁸Nyeso no kanki gwa njia iyoo vaotea ndoti avii vochefua miirib awe, na viuhita ukuu na viughitia uregheghe gwa antu vamungu. ⁹Gweso malaikaa Mikaeli malaika nimukuu ikhondo nearii v ina setani neugutemwa gwasoko amwiri wama Musa, atinasoya uramua uregheghe nyeso akahanya "Bwana agukenee" ¹⁰Nyeso antu avai vieta uregheghe gwa mantu nivitiyanyie. Na risii nivitirimanyie gina maimwana nitina mahaa ayai ndio avaruvie. ¹¹Hihin awe gwasoko vaenenda unjia ama Kaini na urihonga ikosa rama Balaamu.viuyaghaa na uasi wama Kora. ¹²Avai ning'ongo umaumbi anyu na uyanjo, viusherekea bila minyaa viugilisya veso tu, na malangu neitikete mbua, niuuchwa na mpefo, na mati niiraghae khati ayo niikuree gavii neitikete miri. ¹³Na mafefe airambo ni ina mukindo niufunyua gifuyu gayo na njota niyaghae na ina wiru wa utiku ughojiwe gwa soko ayo khae na khae. ¹⁴Henoko wamufungati gini Adamu akahanya "ravi bwana waja na maghana ikumi na ikumi aweru wakwe". ¹⁵ili adahe urakanua mumuntu na uhadia vong'e ugwavoo nivitumuomba Mungu untendo yawe yong'e nivatendiee unjia na itinoneye usonge a Mungu, gwankani yong'e yakhae na ihanyiywee na nivitinoneye usonge akwe. ¹⁶Avai ni avoo nivianang'ana nivisambiye maghemmo awe ni mavii viugibuna ino viukhonga ayawe. ¹⁷Nyenye anyandughu kumbukwi nkhanu niyahanyiwe khae na atumami vama Bwana Yesu Kristo. ¹⁸Vikahanya gini nyenye "gwina ikhondo gujotengeka gwiantu nivuihonda nivuihonga maghemmo awe okiti na isii ijovauragha". ¹⁹Antu avai viubaghua na vikatiwe na maghemmo aguurimi vitina mwahu mweru. ²⁰Nyeso nyenye anyandughu gijengi ugun imani ni njeru na gino mumurombaa mwahu mweru. ²¹Girei ugu uyanjo wa Mungu na muindie mboto ama Bwana witu Yesu Kristo niujogufa ufanga wakhae nakhae. ²²Vaghai uyanjo avoo nivina uova. ²³Varavi vangija govachoa umoto. Gwa vauya gigheyi uyanjo na avoo nivina ihada umiri awe. ²⁴Fanoi wasoo nigudaha umughoja mutakhangukwe na umusacha muimike usonge aweru wakwe bila uhendeka na uyanjo niukuu. ²⁵Gino Mungu imwene ukira Yesu Kristo Bwana witu, weru wakwe, ukuu, udaho na nguu kabla a makhondo ong'e na fanoi na khae na khae. Amina.

Revelation

Chapter 1

¹Urui ni Ukunukuo wama Yesu Kristo ni Mungu wamufie uvaaghia atrumami vakwe mantu ayai ijogighea. Akatrtenda amanyike gwa umutruma malaika wakwe na mutrumami wakwe Yohana. ²Yohana akafunya usudanga wa muu intu niwaonie uhusu ukhani wa Mungu na gwa usudanga niwafunyyiwee uhusu Yesu Kristo. ³Ubarikiwee uyoo niugusoma gwa ruri na avoo vong'e nivuyatregheyaa nkhanu ya unabii urui na utii nigahadiwe kuko, gwasoko muda wagheaa. ⁴Yohana, gwa makanisa saba niifo Asia: neema itrendeke nanyee na amani ufuma guni mweso, neewifo, na ni ujie, na ufuma unkhoo i saba niviusonge a itrumbi rakwe, ⁵na ufuma guni Yesu Kristo ni masudanga ni wa tutri, mufafwa wa mwandyo wa akuyi, na mutrawala wa atremi va urimi urui. Mweso uguyanjitre na waguikaa huru ufuma u mahutye itru gwa saghami akwe, ⁶wagutrendaa gu atremi, makuhani va Mungu Baba wakwe- guni mweso gutrendeke weeru na nguu ya khae na khae. Amina. ⁷Rava, ujie na malangu; muu riho rijomuona, na avoo nevamuhomieee. Na kabila yong'e a urimi vijoomboleza guni mweso. Ndio, Amina. ⁸"Nene ni Alfa na Omega", uguhanya Bwana Mungu, "Mweso niwifo na neewifo, na ni ujie, niwina nguu". ⁹Nene, Yohana - muna wanyu na umwedu niwashiriki itrumbimwe nanyee u makhasiko na utremi na ughimiyi thabiti niwi guni Yesu; nemu gisiwa ga Patimo gwasoko a ukhani wa Mungu na usudanga uhusu Yesu. ¹⁰Nenifo u Roho itriku rama Bwana. Nkatregheya u nyuma ane ruri wa guntu ginyha tarumbeta, ¹¹ihanya, "hadia u gitrabu niuyakengee, na uyatrume u makanisa saba, uenda Efeso, uenda Smirna, uenda Pergamo, uenda Thiatira, uenda Sardi uenda Philadelphia, na uenda Laodikia". ¹²Najogikengeya uona ni ruri wama anyu neuguighitya nanee, na nee najogikengeya nkaona ¹³ginara ga traan nee wifo umwedu ginya mwana wama Adamu, uytire nkanjo ndifu igheiree fang'i u mighuu akwe, na mukanda wa sahabu uzunguka gikua gakwe. ¹⁴Itrwe rakwe na njii yakwe nee njeru gina sufu ni njeru gina theluji, na miho akwe nee ginya mwali wa motro. ¹⁵Nsambi yakwe nee gina shaba niahingwaa ino, ginya shaba niahiaa akiriywaa u motro, na ruri wakwe nee ginya ruri wa maji mainginiukia gwa kasi. ¹⁶Nee ukwatrie njotra saba u mukhono wakwe wa gililo, na ufuma u momo wakwe nee gwina ifanga rina wiighi gong'e. Usiu wakwe ne wuakiee ginya weeru wa yiuva. ¹⁷Nee namuona, nikagwa fang'i u mighuu akwe ginya muntu niwakuyaa. Waika mukhono wakwe wa gililo unto ane na uhanya, "Utatrije! Nene ni wa mwandyo na mwisyo, ¹⁸na nijodua. NNeakuree, nyeso rava, nuduva khae na khae! Na nikwetre funguo ya ikuya na kuzimu. ¹⁹Uyi, yahadie niwayaonaa, niifo fanoi, na ayoo nijogighea. ²⁰Gwasoko niigifihie uhusu njotra saba niwayionaa u mukhono wane wa gililo, na ginara ga sahabu ga traan saba: njotra sana ni malaika va makanisa saba, na ginara ga traan saba ni ayoo makanisa saba".

Chapter 2

¹"Gwa malaika va kanisa ra Efeso hadia: 'Iyii ni nkhanu ya uyoo ni ukwatrie njotra saba u mukhono wa gililo. Mweso niuguenendaa ukhatri a vinara vya sahabu vya traasaba uguhanya vii', ²"Nimanyie niwatrendiee na bidii ako ya mwimo wa ughimiya wako, na utrudaha utrendeka na avoo nivina mahutye, na wawasoyaa vong'e niviugiitrana kuwa mitrume na kumbe tri uyi, na vigighetre aegheghe. ³Nimanyie wina subira na ughimiya, na ukirie maingi gwasoko a rina rane, na kii utrinakhatraa. ⁴Nyeso iriyo ndio nirikwetre guni veve, waurekaa uyanjo wako wa mwandyo. ⁵Uyi kumbukwa guni waguee, utubu na wendotrenda ntendo newatrendiee ufuma mwandyo. Niwadiotubu, nijoja guni veve na ugiheya ginara gako. ⁶Nyeso veve wina irii, ugukiwa ayoo ni Wanikolai vayatrendaa, uu nene no nayakiwaa. ⁷Mwese wina gitrwi tregheya ayoo ni Roho uguyakhania makanisa. ⁸Gwa malaika va kanisa ra Smirna hadia: 'Iyii ni nkhanu ya uyoo ni mwandyo na mwisyo niwakuree na watrendeka mufanga kanki: ⁹"Niyamanyie makhasiko ako na utruki wako, na uregheghe wa avoo niviugiitrana Ayahudi. ¹⁰Utatrije makhasiko nijouhanga. Rava! Ibilisi usighitre uvajughutra nyenye u gereza ili muhange usoyisywa, na mujokhasika matriku ikumi. Trendeki mwi tutri faka ukuya, na nijovafa taji a ufanga. ¹¹Mwese wina gitrwi tregheya Roho gina uguyakhania makanisa. Mweso niuguhumaa atrijohanga makhasiko ya ikuya ra gaviri'. ¹²Gwa malaika va kanisa ra Pergamo hadia: 'Ayai ndio uguighitya uyoo niwina ifanga ni riighi, ugutrema gaviri. ¹³"Nimanyie guni ugugikhaa nigwina itrumbi rama setani. Uu veve urikwatrie ino rina rane, na utrina kana imani ako guni nene, unoo matriku ayoo a Antipasi masudanga wane, mwaminifu wane, newauraghiwee ukhatri anyu, hafo uu setani ugugikhaa. ¹⁴Nyeso nina mantu makeii guni veve: wina antu niviukwatriaa mafundisyo ama Balaamu, mweso niwamufundisiye Balaki uika vikwazo usonge a ana va Israeli, uu vilie maliwa niafuniywee sadaka gwa mirungu na uzini. ¹⁵U hali isii uu veeve noo ukwetre akeii niviukwatriaa mafundisyo a Wanikolai. ¹⁶Uu tubu! Na ni wadiotrenda uyi, nijie uri, na nijotrenda vita na veso gwa ifanga nirifumiee u momo wane. ¹⁷Mwese wina matwri, tregheya Roho niuguvakhania makanisa. Mweso niuguhumaa nijomufa mana niifhiwe, uu nijomufa igwe nirieru nirihadiwe rina rifya unto a igwe, rina ni gutrii niurimanyie unoo uyoo niugufokea. ¹⁸Gwa malaika va kanisa ra Thiatira hadia: 'Iyii ndio nkhanu ya Wana wa Mungu, mweso niwina miho akwe gina mwali wa motro na nsambi gina shaba niahingwaa ino: ¹⁹Nimanyiee niwatrendiee - uyanjo wako na imani na huduma na ughimiya wako thabiti, na iroo niwatrendiee fifiyii ni ino a iroo niwatrendiee mwandyo. ²⁰Nyeso nikwetre irii guni veve: ugumughimiya mukhema Yezebeli niugugiitrna mweso nabii. Gwa mafundisyo akwe uguvakhonga atrumami vane uzini na ulia maliwa niufunywaa sadaka a sanamu. ²¹Namufiee muda wotubu nyeso atruyanja utubia mahutye akwe. ²²Rava! Nijomujughutra u gitranda ga marue, na avoo niviutrendaa ufumbu nayo u makhasiko ni makhai, hiya ayo vitubu gwa ayoo niwatrendaa. ²³Nijovakhua anawe vikuye na makanisa ong'e ijomanya nene nuchungusaa maghemi na nyuetra. Nijomufa kila umwedu wanyu uendana na ntendo yakwe. ²⁴Nyeso gwa akeii vanyu nimwasaghiie Thiatira, gwa avoo vong'e nimutrukwatria ifundisyo irii, na ni mutrimanyie irii ni akeii viuhanya mafumbo a setrani, nuhanya guni nyenye, 'ntijoika unto anyu mwighe gikaku'. ²⁵Gwa intu gikaku, guja mutrendeke mu akhamu faka ninijoja. ²⁶Gikaku niuguhuma na utrenda iroo ninatrendiee faka mwisyo, guni mweso nijomufa mamlaka unto a mataifa. ²⁷Ujovatawala gwa mwanga wa ichuma, ginya mabele a irongo, ujovabelua ifande'. ²⁸Ginya nafokee ufuma guni Baba wane nijomufa njotra ya diu. ²⁹Niwina gitrwi, tregheya iroo ni Roho uguyakhania makanisa'.

Chapter 3

¹Gwa malaika va kanisa ra Sardi hadia: 'Nkhani ya uyoo niukwatric nkhoo saba ya Mungu na njotra saba. "Nimanyie niwayatrendiee. Wina sifa yotrendeka u mufanga, nyeso ukuree. ²Imika na ukhaniche niisaghiee, nyeso ififi ukuya, gwasoko ntinaonaa ntendo yako niikhondekiee u miho a Mungu wane. ³Uyi kumbukwa, ayo niwayafokee na utregheya. Yatii na utubu. Nyeso niwadia uuka, nijoja ginya muhimbi, na utrijomanya saa ninijoja guni veve. ⁴Nyeso gwina mina makeii a antu u Sardi uu vinaruvangaa masaa awe. Vijoenda itrambimwe nanee, viyetre masaa maeru, gwasoko vinoneye. ⁵Mweso niuguhumaa ujoyenchwa masaa maeru, uu ntijofutra rina rakwe u gitrabu ga ufanga, na nijorihanya rina rakwe usonge ama Baba wane, na usonge a malaika. ⁶Niwina gitrwi tregheya Roho niuguyakhania makanisa". ⁷Gwa malaika va kanisa ra Philadefia hadia: "Nhani ya uyoo ni mueru na tutri - niwina fungui yama Daudi, ugurughua na gutrii niujofunga, ugufunga na gutrii niugurughua. ⁸Nimanyiee nwatrendiee. Rava, nagutrendeyaa usonge mulango niurughuwe uu gutrii niugudaha uufunga. Nimanyie wina nguu nkeii, nyeso wahesimuu ukhani wane na utrinahitraa rina rane. ⁹Rava! Vong'e va sinagogi rama setani, avoo nivihanyaa veso ni Ayahudi uu tri tutri, hiya ayo viureghegha. ¹⁰Gwasoko utunziee amri ane gwa ughimiya niuja, nijogulinda hata u saa ako osoyisywa niijie ugu urimi wong'e, uvasoya avoo vong'e nivifo u ng'ii. ¹¹Nijie uri. Katria ino iroo niurikwetre uu atragighee muntu wohoa taji ako. ¹²Nijomutrenda mweso niuguhumaa utrendeka gifandwa u hekalu ra Mungu wane, na atrijofuma unji. Nijorihadia rina ra Mungu guni mweso, rina ra mji wa Mungu wane, na rina rane ni rifya. ¹³uyoo niwina gitrwi na atregheye ni Roho uguhanya u makanisa". ¹⁴Gwa malaika va kanisa ra Laodikia hadia: 'Nkhani yakwe ya uyoo niuhuvie, wotegemewa na shahidi mwaminifu, mutrawala wa uumbaji wama Mungu. ¹⁵Nimanyiee niwatrendiee, uu veve utri baridi wala motro, nisighitre kwamba mwese utrendeke wa baridi wala motro! ¹⁶Uyi, gwasoko veve ni vuguvugu, tri motro wala uriuku, nijoruka ufume u momo wane. ¹⁷Gwasoko uguhanya, "Nene ni mughwai, nina mali nyingi, na ntisighitre intu gikaku". Nyeso utrimanyie kwamba veve wi duni ino, wohuzunikiwa, mutruki, mufoku na uchi. ¹⁸Tregheya ushauri wane: Ghua guni nene sahabu niisafishiywe gwa motro uhange ughwai, na masaa ni maeru uyae veve na utragigheye minyaa a nkhonde ako, na makutra oira u miho ako uone. ¹⁹Kila ninimuyanjitre, numukhanisa na uvafundisya gina inoneye uduva; uyi, utrendeka wi tutri na utubu. ²⁰Rava nuimika u mulango na ubisha. Gikaku niugutregheya ruri wane na urughua mulango, nijoja na uhefea unyumba ane, na ulia maliwa nayo na mweso nanee. ²¹Mweso niuguhumaa, nijomufa haki ogikhaa fang'i nanee unto a itrumbi rane, ginya nene nahumiee na ugikhaa fang'i na Baba wane. ²²Mweso ni iwina matrwi na atregheye ni Roho uguyakhania makanisa".

Chapter 4

¹Mantu ayai ne akia nkarava, naona kuwa mulango urughuwe girunde. ²Itambimwe nee nu roho, naonjee gwina itrumbi ra enzigiikiwe girunde na muntu ugikhee. ³Umwedu nee ugikhee akagighea gina igwe ra yapsi na akiki. Neegwina utra wa mbua uzungukiee itrumbi. Utra wa mbua ukagighea gina zumaridi. ⁴Uzunguka itrumbi ra enzi nee gwina matrumbi mauya a enzi ishirini na inne, nanee vigikhee u matrumbi asaa na anyampaa ishirini na inne viyetre masaa maeru na taji ya sahabu u mitrwe awe. ⁵Ufuma u gitrumbi ra enzi ikafuma miale a ufitro mukindo na ufitro. Traa saba nee yikie usonge a itrumbi ra enzi , traasii ni nkhoosaba ya Mungu. ⁶Kanki usonge a itrumbi ra enzi nee gwina bahari, i mwari gina giyo. Vong'e uzunguka itrumbi nee gwina vanne ni vafanga, vina miho usonge na unyuma. ⁷Giumbe wa mwandyo niwina ufanga nee ginya ng'imba, wa gaviri nee gina mwang'ombe, wa gatatu nee wina usiu gina muntu, na uyoo wa inne nee wina ufanga nee ginya numba niirumie. ⁸Viumbe nivina uhai vane kila umwedu nee wina mbaya sita, vigijue miho juu na fang'i. Utriku na mumwi vitrukoma uhanya, "Mweeru, mweeru, mweeru ni Bwana Mungu, mutrawala unto a ong'e, nee urifo na urifo na ni ujoja". ⁹Muu ikhondo viumbe nivina uhai nevafunyiiwe weeru, hesima, na ushukuru usonge a uyoo neugikhee u gitrumbi ra enzi, mweso niugugikhaa khae na khae, ¹⁰anyampaa ishirini na ine vikasujudu veso usonge akwe niugugikhaa khae na daima na ujughutra fang'i taji yawe usonge a itrumbi ra enzi viuhanya, ¹¹"Unoneye veve, Bwana witru na Mungu witru, ufokea weeru na hesima na nguu. Gwasoko watrendiee mantu ong'e na gwa mafenji ako, nevifo na vikaumbwa".

Chapter 5

¹Uu naonjee u mukhono wa gililo uyoo neugikhee, gombo rikaandikwa usonge na unyuma, uu nerina mihuri saba. ²Nkamuona malaika niwina nguu uguhubiri gwa sauti nkuu, "Anyu ni unoneye urughua gombo na kuzivunja mihuri akwe?" ³Gutirii muntu girunde au uguurimi au fang'i a dunia niwadahiee urughua gombo au usoma. ⁴Nkaria gwa uvai gwasoko atrinahangikaa niunoneye urughua gombo na urisoma. ⁵Nyeso munyampaa umwedu akambwira, "Utrarie. Rava! Ng'imba wa kabila a Yuda, itrina rama Daudi, wahumaa, na ugudaha urughua gombo na mihuri akwe saba". ⁶Ukhatri a itrumbi ra enzi nivina ufanga vane na anyampaa, nkaona mwankhoo wiimikie, ugighetre ginya wuuraghiwe. Nee wina mpembe saba na miho saba - iyoo ni nkho saba ya Mungu neyatrumiwee guurimi wong'e. ⁷Wenda waha gombo ufuma u mukhono wa gililo wa uyoo niugikhee u gitumbi ra enzi. ⁸Nee waha gombo, nivafanga vane na anyampaa ishirini na inne vikahulama u songe a mwankhoo. Kila umwedu nee wina kinubvi na gifei ga sahabu niigijue uvumba ni marombi a anyohuvia. ⁹Vikaimba wimbo nii ufya,: "Unoneye urihoa gombo na urughua muhuri wayo. Gwasoko wakikitriwe, na gwa saghami ako ukamughuriya Mungu antu va kila kabila, lugha, jamaa na taifa. ¹⁰Ukavatrenda utremi na makuhani gwasoko a umutrumikia Mungu witrui, uu vijotawala u ng'ii". ¹¹Uu nikarava na natregheya ruri wa malaika vaingi uzunguka itrumbi ra enzi - idadi awe nee 200, 000,000 na vina ufanga na anyampaa. ¹²Vahanya gwa ruri ni ukuu, "Unoneye mwankhoo niwakikitrwaa ufokea udaho, ughwai, hekima, nguu, weeru na sifa". ¹³Natregheya kila nigaumbiwee negiugirunde na uguurimi na bahari, muu intu mung'i akwe vikahanya, "Guni mweso niugikhee u gitumbi ra enzi na mwankhoo, gutrendeke sifa, hesima, weeru na nguu yotrawala khae na khae". ¹⁴Nivina ufaga vanne vikahanya, "Amina!" na anyampaa vikahulama fang'i na uabudu.

Chapter 6

¹Nkarava ikhondo mwankhoo neakarughua moja a mihuri saba, nkatregheya umwedu wa avoo nivina ufanga vanne uguhanya gwa ruri niugikhwetre na ufitro uguhanya, "Njuu!" ²Narava uu nee gwina farasi njeru! Neeuminatrie wina bakuri, na wafewa taji. Akafuma gina mushindi uu asinde. ³Ikhondo mwankhoo newarughua muhuri wa pili, nkatregheya nimufanga wapili wahanya, "Njuu!" ⁴Uu farasi mbuya agighea - mukhoku ginya motro. Nee uminatrie akafewa udaho woheya amani uguurimi, uu antu vigiuraghe. Uyii nee unatrie akafewa ifanga rikuu. ⁵Ikhondo mwankhoo newarughua muhuri wa tatu, nkatregheya nimufanga wa tatu wahanya, "Njuu!" Naona farasi njiru, nee uminatrie wina mizani u mukhono wakwe. ⁶Natregheya ruri wahanya, "Gibaba ga ngano gwa dinari imwedu na ibaba itatru vya shayiri gwa dinari imwedu. Nyeso utravarie makutra a divai". ⁷Ikhondo mwankhoo newarughua muhuri wa inne, nkatregheya ruri uguhanya, "Njuu!" ⁸Unoo nkaona farasi wa gijivu. Neuminatrie neuguitranwaa mauti., na kuzimu nee imusambiye. Vikafewa udaho unto a robo a ng'ii, uuragha gwa ifanga, gwa njaa na gwa marue, na gwa anyama voo mahaka. ⁹Mwankhoo nee warughua muhuri wa tano, nkaona fang'i a mazabahu nkhood ya avoo nevaughwaa gwasoko a ukhani wa Mungu na gwasoko a usudanga nee vikwatrie ija. ¹⁰Vikaria gwa ruri niukuu, "Faka nanai mutrawala wa ong'e, mweeru ni ni wi tutri, ujohukumu niviugikhaa u fang'i a ng'ii, na urifiya saghami itru"? ¹¹Umwedu akafewa nkanjo na ukhaniwa vinoneye viindie faka ighee hesabu a atrumami vauya na auna vawe va gikhema na aghosya. ¹²Mwankhoo nee warughua muhuri wa sita nkarava uu nee gwina itetemeko rikuu. Iuva ratrendeka riiru gina igunia ra singa, na mweri wong'e watrendeka gina saghami. ¹³Njotra ya girunde yagwa u ng'ii, ginya mutini niuguraghaa mbisya yayo. ¹⁴Anga rikayaghaa gina gombo neraviringishwaa. Muu mulima na gisiwa vikaheya. ¹⁵Afalme va ng'ii na antu maarufu na majemedari, aghwai, nivina nguu, na muumuntu ni mutrumwa na huru, vikhagifiha. ¹⁶Vikamikhania milima na miamba, "Gugwiri! Gufihi na usi uwakwe niugugikhaa u gitrumbi ra enzi na ufuma hasira a mwankhoo. ¹⁷Gwasoko itriku ra ghazabu awe agheaa na anyu niugudaha uimika?"

Chapter 7

¹Nkaona malaika vanne viimikie u kona inne ya urimi, viimie mpefo inne ya ng'i gwa nguu ili kwamba gutratrendeke na mpefo u ng'i unto a bahari na nutri gikaku. ²Malaika muuya waja ufumiee kiya, nee wina muhuri wama Mungu ni mufanga. Waria ino u malaika nee vafewaa udaho wouragha ng'ii. ³"Mutrauraghe ng'ii gwaikaa muhuri u masiu a atrumami va Mungu bwitru". ⁴Natregheya idadi ra avoo nivaikiwe muhuri: 144,000 vikatrendewa muhuri ufuma muu ikabila ra antu va Israeli. ⁵12,000 ufuma u kabila a Yuda vikatrendewa muhuri, 12,000 ufuma u kabila a Rubeni, 12,000 ufuma u kabila a Gadi. ⁶12,000 ufuma u kabila a Asheri, 12,000 ufuma u kabila a Naftali, 12,000 ufuma u kabila a Manase. ⁷12,000 ufuma u kabila a Simioni, 12,000 ufuma u kabila a Lawi, 12,000 ufuma u kabila a Isakari, ⁸12,000 ufuma u kabila a Zebuloni, 12,000 ufuma u kabila a Yusufu, 12,000 ufuma u kabila a Benyamini vikatrendewa muhuri. ⁹Baada amantu ayai nkarava, uu nee gwina antu vaingi uu nee gutrii muntu niugudaha uvaria- ufuma muu itaifa, kabila, jamaa, na lugha - viimikie usonge a itrumbi ra enzi na usonge a mwankhoo. Nee viyetre nkanjo na vina masanja a mitende u mikhono awe, ¹⁰Uu nee viuitrana gwa ruri ni uku, "Wokovu ni guni Mungu niugikhee u gitrumbi ra enzi, na mwankhoo". ¹¹Malaika vong'e nee viimikie uzunguka itrumbi ra enzi na uvazunguka avoo anyampaa na nivina ufanga vane, vikalulama fang'i na vaika masiu awe fang'i vamuabudu Mungu, ¹²viuhanya, "Amina! Sifa na weeru, hekima, shukurani, hesima na udaho na nguu itrendeke guni Mungu witrutru khae na khae! Amina!" ¹³Munyampaa umwedu akambwiya, "avai ni vaanyu niviyetre nkanjo njeru, na vifumiee gufei?" ¹⁴Nkamukhania, "Bwana nimukuu, umanyie veve", na wankhania, "Avayi ni avoo nivifumiee u makhasiko ni makuu. Vahomboaa nkanjo yawe na uitrenda njeru gwa saghami a mwankhoo. ¹⁵Gwasoko iyii, viusonge a itrumbi ra enzi ra Mungu, na viumwabudu mweso utriku na mumwi u hekalu rakwe. ¹⁶Vitruona njaa kanki wala nyuetra kanki. Yiuva ritrijovarigha uu ata mututru. ¹⁷Gwasoko mwankhoo niwimukhatri a itrumbi ra enzi ujutrendeka mudimi wawe, na ujovaongoza u chemchem a maji a ufanga, na Mungu ujojofutra mihori u miho awe".

Chapter 8

¹Mwankhoo newajorughua muhuri wa saba, vikakia girunde takribani nusu saa. ²Uu nkaona malaika saba viimikie usonge a Mungu, na vikafewa tarumbeta saba. ³Malaika muuya akaja, ukwatric bakuri a sahabu ina uvumba, wiimikie u masabahu. Wafewa uvumba wiingi uu afunye itrambimwe na maombi aanyihuvia vong'e u masabahu a zahabu usonge a itrumbi ra enzi. ⁴Yuki wa uvumba itrambimwe na marombi a anyoihuvia wenda unto usonge a Mungu ufuma u m ukhono wa malaika. ⁵Malaika wahoa bakuri a uvumba na watrendea motro ufuma u masabahu. Uu wajughutra fang'i u ng'ii. ⁶Malaika saba nee vina tarumbeta vatredeka vi tayari ukhua. ⁷Malaika wa mwandio akakhua tarumbeta akwe na ikagighea mbua a magwe na motro na saghami. Ajughutrwa fang'i u ng'ii ii theluthi ifie, theluthi a mitri ikafia na mahwa ong'e ikadfia. ⁸Malaika wa gaviri akakhua tarumbeta akwe na intu gina mulima ukuu neeugufia ukajighutrwa u bahari. Theluthi a bahari atrendeka saghami, ⁹theluthi a viumbe nivafanga u bahari vikakuya na theluthi a meli ikaruvangwa. ¹⁰Malaika wa gatatu akakhua tarumbeta akwe na njotra nkuu ikagwa ufuma girunde, amwika gina kirunzi unto a theluthi a miongo na chem chem ya maji. ¹¹Rina ra njotra ni pakanga. Theluthi a maji atrendeka pakanga, na antu vaingi vikakuya na maji ni malulu. ¹²Malaika wa inne akakhua tarumbeta akwe, na theluthi a iuva ikakhuwa, na theluthi a mweri na theluthi a njotra. Uyi theluthi a ong'e ikatrendeka kitri; theluthi a mumwi na utriku nee itrina mwanga. ¹³Nkarava na natregheya numba nee irumiee gunto, iuitrana, "Ole, ole, ole gwa avoo niviugikhaa u ng'ii gwasoko a mulipuko wa tarumbeta niasaghiee ahuviaa ukhuwa a malaika vatatru".

Chapter 9

¹Malaika wa tano akakhua tarumbeta akwe. Nkaona njotra ufuma girunde neigue ugu urimi. Njotra ikafewa ufunguo wa ikhombo niritrina mwisio. ²Akarughua ikhombo na yuki wenda gunto gwa safu ufuma mung'i gikhombo gina yuki niugufumaa u tanuru nirikuu. Iuva na anga ikabadilika yatrendeka wiiru gwasoko a yuki niwafumaa gikhombo. ³U yuki usuu nzige vikafuma na uja uguurimi, uu vikafewa nguu ginya nkumi ya urimi. ⁴Vikakhaniwa vitrazuru matutru u ng'i isipokuwa tuu antu nivitrina muhuri wa Mungu u masiu awe. ⁵Vitrinafewaa ruhusa ouragha antu vasaa, hiya ayo uvakhasya mieri itrano. Uvai wawe nee gina uroo worumwa na nkumi. ⁶U matriku asaa antu vijofenja ikuya, nyeso vitrijohanga. ⁷Nzige nee viginya farasi niyaandawe gwa fitra. U mitrwe awe nee gwina mantu ginya taji a sahabu na masiu awe gina binadamu. ⁸Nee vina njii ginya ya akhema na mino awe ginya a ng'imba. ⁹Nee vina ikua vya machuma na sauti ya mbaya yawe nee ina ruri wa magai na farasi niidurie uenda u fitra. ¹⁰Nee vina mafumbu iuruma ginya nkumi; u mafumbu awe gwina nguu yozuru antu gwa mieri itrano. ¹¹Nee vina mutremi unto awe malaika va ikhombo niritrina mwisio. Rina rakwe gwa Kiebrania ni Abadoni, na gwa Kiyunani ni Apolioni. ¹²Ole a mwandio akiaa. Rava! Baad a ayai gwina mauya aviri ijie. ¹³Malaika wa sita akakhua tarumbeta akwe, na nkatregheya ruri ufumiee u pembe a masabahu a sahabu uu iusonge a Mungu. ¹⁴Ruri ukamukhania malaika wa sita nee wina tarumbeta, "Varekee malaika vane nivitrungiwee u mongo wa Efrata". ¹⁵Malaika avoo vane neviandaliwe gwa saa isii, itriku risii, mweri usuu, na mwakha usuu, vikarekewa viuraghe theluthi aantu. ¹⁶Idadi a maasikai nevigunto a farasi nee 200,000,000 natregheeye. ¹⁷Uyi ndio naonjee farasi u maono ane na avoo nevinatrie unto: Ikua yawe nee nkhoku gina motro bluu niiviye na njano niitriviye. Mitrwe a farasi nee igikhwetre na mitrwe a ng'imba, na imiomo awe ukafuma motro, na yuki wa salfa. ¹⁸Theluthi a anadamu vikauraghwa na mapigo atatru: motro, yuki na salfa neifumiee u miomo awe. ¹⁹Gwasoko nguu ya farasi nee u miomo awe na mafumbu awe - gwasoko mafumbu awe nee igina njokha uu nee vina matrwe vikatrumia uvafa antu majeraha. ²⁰Antu nevisaghiee, nevitrinauraghwa na mapigo ayai, vitrinatubiaa ntendo yawe nevaitrendiee, uu viteinarekaa uabudu mafefo na miungu a sahabu, fedha , shaba, magwe na mitri - mantu niitrudaha uona, utregheya na uenenda. ²¹Uu vitrinatubiaa uuraghi wawe, uroghi wawe, ufumbu wawe au njia yawe ya uhimbi.

Chapter 10

¹Nkaona malaika muuya mukuu ugusima fang'i ufuma girunde. Nee utrungiwe u malangu uu nee gwina utra wa mbua unto a itrwe rakwe. Usiu wakwe nee ugina yiuva na mighuu akwe gina nguzo ya motro. ²Akakwatra gombo rinyuii u mukhono wakwe nee rirughuwe, uu akaika mughuu wakwe wa gililo unto a bahari na mughuu wa gimoho unto a fang'i. ³Akaraghiya ino ginya ng'imba, uu newaraghiya ruri wa mpito saba ukatregheyeka. ⁴Radi saba neyakhua, nenahumbiaa uandika nyeso natregheya ruri ufuma girunde, "Tunza itrendeke siri ako ni radi saba yahanyaaa utrahadie". ⁵uu malaika nenamuonaa wiimikie unto a bahari na nchi kavu, akahumbua mukhono wakwe girunde ⁶na waafiya gwa uyoo niugugikhaa khae na khae - niwaumbiee mbingu na ong'e ni irifo na bahari na ong'e. "Atrijogighea uchelewa kanki. ⁷Nyeso u gitriku risii malaika wa saba niwajohumbia ukhua tarumbeta akwe uu siri aMungu ijokhondeka, gina wahanyiyee gwa atrumami na manabii". ⁸Ruri nee natregheye ufuma girunde ukankhania kanki: "Enda hoa gombo rinyuii nirarughuwaa u mukhono wa malaika niwiimikie unto a bahari na nchi kavu". ⁹Nkaenda u malaika na umukhania ampe gombo rinyuii akankhania, "Hoa gombo na ulie. Ijotrenda ndaa ako ihange uvai, nyeso u momo wako lombe ginya ruki". ¹⁰Nkahoa gombo rinyuii ufuma u mukhono wa malaika. Nerilombe ginya ruki u momo wane, nyeso nee nalia, ndaa ane ikavava ino. ¹¹Natregheya ruri uguhanya, "Unoneye utabiri kanki uhusu antu vaingi va mataifa, lugha na atremi".

Chapter 11

¹Nkafewa mwanzi utrumia ufimia. Nkakhaniwa, "Fwaya wendofima hekalu ra Mungu na madhabahu, na avoo niviuabuduu mung'ii. ²Nyeso utrafime eneo ra ua unji a hekalu, gwasoko vafewaa antu va urimi. Vijoufanda muji ni wueru gwa muda wa mieri 42. ³Nijovafa masudanga vane vaviri udaho wotabiri gwa matriku 1,260, niviyetre magunia". ⁴Masudanga avai ni mitri iviri a mizeituni na vinara iviri niviiimikie usonge ama Bwana wa urimi. ⁵Mpese muntu gikaku ujoaamua uvaruvanga, motro ufuma u miomo awe uvaruvanga avi vawe. ⁶Masudanga vina udaho wofunga anga mbua itraje niviutabiri. Vina nguu yobadili maji utrendeka saghami na ukhua ng'ii gwa kila aina a mapigo gina vasigha. ⁷Ikhondo nivajodaha usudanga wawe, iimwana iroo nirufuma ugikhombo ujotreda fitra nayo. Ujovahuma na uvauragha. ⁸Miiri awe ijoraa u muji ni ukuu uu Bwana wao akasulubiwa. ⁹Gwa itriku ra gatatu na nusu akeii ufuma undughu ya antu, kabila, lugha na kila itaifa vijorava miiri awe na vitrijofunya kibali uikwa u kaburi. ¹⁰Avoo niviiugikhaa u ng'ii vijoyanja gwasoko awe na ushangilia, uu viugitrumia zawadi gwasoko manabii avoo vaviri vikavakhasya avoo vo ng'ii. ¹¹Nyeso itriku ra gatatu na nusu pumzi a ufanga ufuma guni Mungu ijovahefea vijoimika gwa mighuu awe. Hofu nkuu ijovagwira avoo nivivakengee. ¹²UU vijotregheya ruri ufuma girunde uguvakhania, "Njii kunui!" Uu vijoenda unto girunde u malangu. Avi vawe viraviee. ¹³Gujotrendeka gwina tetemeko rikuu u fang'i na imweddu a kumi a muji ijogwa. ¹⁴Ole a gaviri akiaa. Rava! Ole a gatatu ijie uri. ¹⁵Malaika wa saba akakhua tarumbeta akwe na ruri ukuu ukahanya, "Utremi wa urimi watrendekaa utremi wama Bwana witrui na Kristo. Ujotawala khae na khae". ¹⁶Uu anyampaa ishirini na inne nevigikhee u gitrumbi ra enzi usonge a Mungu vikagwa veso fang'i masiu awe ihulamiee fang'i vikamwabudu Mungu. ¹⁷Vikahanya, "Gufunya asii yitu guni veve, Bwana Mungu, mutrawala unto a ong'e niwifo ninikii wifo gwasoko wina udaho ukuu uandia utrawala. ¹⁸Mataifa vikakiwa, nyeso ghazabu ako ajaa. Ikhondo ragheaa gwa akuyi uhukumiwa na vee uvazawadia atrumami vako manabii, aamini na avoo nivina uova na rina rako, vong'e vaviri nivitrinoneye intu nani vina nguu. Na ikhondo raghea uvaruvanga avoo niviruvangaa urimi". ¹⁹Uu hekalu ra Mungu girunde rikarughuka na isanduku ra agano rakwe rikagigheaa mung'ii a hekalu rakwe. Nee gwina miali a mwanga, kelel, ngurumo ya ufiro tetemeko na magwe a mbua.

Chapter 12

¹Isara nenkuu egagighea ugiunde: moghema nare ukhumbiwe nayovaa, na neuketri mwere fang'e aa megheuu akwe; na taji aa njotra ikumi naivere nare igunto aa itrwe rakwe. ²Naree wina uritoo na nare gurea gwasoko aa uvai wofafa--- uguuvaia wofafa. ³Na isara mbuya igagighea ugiunde: Ravaa! Nare guna njogha nkoku nenkuu nare wina matwe saba na mpembe ikumi, na nare wina taji saba umatrwe akwe. ⁴Mokeya wakwe ugahoreya theluthi imwedu aa njotra ugiunde na uijughutra fang'e uguuremi. Njokha egaemeka usonge amoghema nare wahuvea ufafa, ili kwamba ighondo negufafa, adahe umomia mwana akwe. ⁵Agafafa mwana, mwana wageghosia, nechu ujuyatrawala mataifa ong'e gwa ighotia raichuma. Mwana wakwe agahowa gunto gune Mungu na ugitrumbe rakwe rautremi, ⁶na moghema agadua umbugha, gune Mungu nare waaandae sehemu gwa soko akwe, ili adahe uhudumewa gwa matriku 1,260. ⁷Fanui nare guna vetra ugiunde. Mikaeli na malaika vakwe vagighua na njogha esee; na njogha nenkuu na malaika vakwe vagighua nayo. ⁸Lakini njogha nare etrikwetri nguu yodaha ushinda. Gwa hiyo itrinahendeka kange ichanya ugiunde gwa soko akwe na malaika vakwe. ⁹Njogha nenkuu--- njogha eyoo aghingi neguetranwa ibilisi au Setrani nechu gughonga- uremi wong'e wajughutwa uguuremi, na malaika vakwe vajughutwa fang'e itrambe remwe nayo. ¹⁰Nahafo ndo natregheya rorii ukuu ufuma ugiunde: "Fanui uchoi waja, nguu-- nautremi wa Mungu witru, na mamolaka ama Kristo wakwe. Gwa soko monyositraka wanyadughu witru wajughutwa fang'e--nechu wavasitrakie usonge aa Mungu witru momwe na utriku. ¹¹Vegashinda gwa saghami aa mwanakondoo na gwa ughani wa usuhuda wawe, gwa soko vetrina yanja ino uduvoo wawe, hatra ikuya. ¹²Gwa hiyo, shangilei, nyenye ugiunde, na wote nemueghaa mong'en akwe. Lakini ole wang'e na bahari gwa soko morogho wasima gune nyee. Weijuwe na makuo nemaghae, gwa soko umanyie kwamba uketri ighondo rikufei gutrofo. ¹³Ighondo nare njogha amanyama ajughutwa fang'e uguuremi, agamosambeya moghema nare wafafie mwana wageghosia. ¹⁴Lakini moghema nare wafiwe mbaya ivere nenkuu, ili adahe uruma mpaka ieneo nereadalewe gwa soko akwe ugijangwa, ieneo nechu nare gudaha utunzwa, gwa ighondo, nyakati na nusu wakati-sehemu gune atrodaha ughea mjogha esee. ¹⁵Njogha egahunua maje ufuma umomo wakwe ginya motro, ili ahende ovey oo mogharikisha. ¹⁶Lakini aridhi egamwareya moghema. egaroghua momo wakwe na umia mongo newahunuywe na njogha ufuma umomo wakwe. ¹⁷Na njogha amoghefea moghema namweso agafwaya na uhenda vitra na ufafo wakwe wong'e--avoo nevotii amurii ya Mungu na ukatrea usuhuda uhusu Yesu. ¹⁸Nanjogha igaemeka gunto aa mahau umpeo aa bahari.

Chapter 13

¹Nanaona imwana refumie uu bahari. Nare wina mpembe ikumi na matwe mofungate. Umpembe yakwe nare guna mataji ikumi, na itwe rakwe nare guna nkhanu yakufuru gune Mungu. ²Imwana erei agamuona neginya g'wee. Meghuu akwe nareiginya aa dubu, na momo wakwe nare ginya wang'imba. Njokha esee amofa nguu, na ugitrumbi rakwe rautremi, na mamolaka neeketri nguu ino otrawala. ³Itre ra imwana remweddu regagighea revare ino nechdu gedonda gesee nare geudaha usababisia ikuya rakwe. Lakini ijeraha rakwe rafoa, na uremi wong'w washangazwa na amosambeya imwana. ⁴Na vamorumba njokha, soko wamofie nguu imwana resee. Vamorumba imwana no, navaendelea uhanya, "Aanyu neginya imwana? na" Naanyu nejugighua nayo?" ⁵Imwana rafewa momo ili reeghetie ighani yogihumbua na matroki. Agaruhusewa uhendeka na mamolaka gwa mieri arobaini na evere. ⁶Oi imwana raroghoa momo naraeghetia matroki gundo aa Mungu, waretroka rina rakwe, eneo nare gudova na avoo nevodova ugiunde. ⁷Imwana regaruhusewa uhenda vetra na anyohuvea nauvasinda. Pia, agavewa mamolaka gwa moikabila, antu, lugha na itaifa. ⁸Vong'e nevadovie uguuremi vejumorumba mweso, momontu nerina rakwe retrinaandekwa, ufuma uumbwa gwa uremii, ugetrabu gaufanga, nechdu ga Mwana Kondoo, nechdu wakiketriwe. ⁹Neahendeka momontu wina getrwe, na atregheye. ¹⁰Neahendeka umweddu wanyu wahowa mateka, na umateka ujuenda. Neahendeka umweddu wanyu ujuuragha gwa ifanga, gwa ifanga ujuuragha. Uroi newito wa utulivu naugheime na uhuve gwa avoo nevaeru gwa ntendo yawe. ¹¹Kange naona imwana reuya raja ufuma ung'ee. Nare wina mpembe ivere ginya nkoo na waeghetia ginya njogha. ¹²Agaraghea mamolaka ong'e ugu imwana eroo ramwandio uguuwepo wakwe, na uhenda uguuremi naavonevadovie nevomorumba imwana ramwandio, uyoo nejeraha rakwe rafoa. ¹³Wahenda meujiza neiinanguu, na wahenda motro negusima uguuremi ufuma ugiunde usonge aa antu, ¹⁴na gwa isara agaruhusewa uhenda, wavaghongwa vasaa nevodovaa uu dunea, neguvaera uhenda sanamu gwa hesima aa imwana nechdu nare wajeruheywe na ifangga, lakini kee ugudovaa. ¹⁵Agaruhusewa ufuma ufanga uu sanamu eyoo aimwana ili sanamu edahe uhanya na usababisia avoo vong'e nevahitie umorumba imwana veuraghwe. ¹⁶Pia walazimisia momontu, neatrikwetri dhamani na newina nguu, moghwae na motruki, huru na motromwa, ufokea ihada umoghono wagelelo au uguusiu. ¹⁷Nareetrodaheka gwamomontu urinja au ughua ila montu neuna ihada raimwana, na eyei ne namba owakilisia rina rakwe. ¹⁸Eyi ehitaji busara. Neahendeka montu gekaku uketri ihaa, moreke adahe uhenda hesabu aa namba aa monyama. Soko ne namba agebinadamu. Namba ayoo ne 666.

Chapter 14

¹Negarava nanaona Mwana Kondoo weemekie usonge ane gunto aa Molema Sayuni. Itrambe nayo nare 144,000 nevina rina na rina rama Tratra wakwe reandikiwe uguusiu wawe. ²Natregheya rori ufuma ugiunde neetregheye kie ginya ngurumo ya maje nemaingi na rorii nenkuu yaradi. Rorii nenauregheye neginya anyoghua vinubi nevoghua venubi vawe. ³Nevoemba wembo neufia usonge aitrumbere rautremi na usonge anyo ufanga venane na anyampaa. Gutrii hatra monya udaho wogifundisia wembo usuu ila gwa 144,000 nechuvachoriwe ufuma uguuremi. ⁴Avai neavoo nevetrina giiramarongo vesoo gwa aghema, soko vagitunzie vesoo gunto aa ntendo ya zinaa. Neavai nevamosambeye Mwana Kondoo gekaku gunewaendie. Avai nevachoriwe ufuma gwa anadamu nechuvachoriwe ketri yamwandio gune Mungu na gune Mwana Kondoo. ⁵Gutrii uregheghe newahangekie moghatre aa meomo awe; vetrolaumewa. ⁶Naona malaika muuya negurima ufuma ugiunde, nechuvachoriwe ketri aa ugiunde wa ghabari nenjija gwa uvatangazea anyodovaa uguuremi gwa moitaifa, ikabila, lugha, na antu. ⁷Wavaetrana gwa rori neukuu, "Motreji Mungu namofii uweru. Gwa soko ighondo rahukumu rahuvea. Morumbi mweso, mweso newaumbie irunde, na uremi, na bahari, na inyee ya maje." ⁸Malaika muuya - malaika wapele - wasambeya wahanya, "Wagua, wagua Babeli nemokuu, nechuvachoriwe uremi divai aukahaba, divai nechuvachoriwe aetrie ghadhdbu gunto ayoo." ⁹Malaika muuya - malaika wautratru - agavasambeya, wahanya gwa rori neukuu, "Montu neujumorbamba imwana resee na sanamu ayoo, na ufokea alama uguusiu wakjwe au umoghono, ¹⁰namweso naujunyua divai amadhabahu aa Mungu, divai neaandalewe nauhunuwaba bila uchanganywa ugekombe ga hasirsa akwe. Montu neujunyua ujughaswa gwa motro na motro wa geberiti usonge aa malaika vakwe nevaeru na usonge aa Mwana Kondoo. ¹¹Nayukii wamaghasako awe waenda ghae na ghae, na vetrinahendeka namatrosio momwe na utriku - vasaa nevorumba imwana na sanamu akwe, na momontu newavokee alama aa rina rakwe. ¹²Urui newito wa subira na ughemei gwa anyohuvea, avoo nevotii amurii yaa Mungu na uhuve gune Yesu." ¹³Negatregheya rori ufuma ugiunde yohanya, "Hadea ayai: Bahu akui nevokuya gune Bwana." "Hono," uguhanya Mwahu, "ili adahe utreya ufuma umwemo wawe, gwa soko ntendo yawe ijuvasambeya." ¹⁴Negarava nanaona nare guna ilangu rieru, na neweeghee ugilangu neumwedu neuketri uraghei wa Mwana wa Montu. Narewina taji aa dhahabu katika ugitrwe rakwe na mundu nenghae umoghono wakwe. ¹⁵Malaika muuya kake agaja ufuma ugihekalu naagaetrana gwa rori neukuu uenda gwa uyoo neughehe ugilangu: "Hoa mundu wako nauandie ubuna. Gwa soko aa ighondo robuna rahuvea, maana mavuno neyoo uguoremi yafia." ¹⁶Kanke uyoo nare ugugiunde agaukeya mundu wakwe gunto auremi, na uremi wavunwa. ¹⁷Na malaika muuya waja ufuma ugihekalu ragiunde; namweso nare wina mundu nenghae. ¹⁸Nakee malaika muuya waja ufuma umadhabahu, na malaana nare wina mamolaka gunto aa motro. Agamwetrana gwa rorii neukuu malaika nechuu nare wina mundu ughae, "Hoa mundu neughae naurunde masanja aa mozabibu ufuma umozabibu wa ng'ee, gwa soko zabibu fanui yafia." ¹⁹Malaika agatroa mundu wakwe uguuremi na agarunda mavuno aa zabibu aa uremi na agaghuma ugififa nerikuu na divai aa ghadhabu aa Mungu. ²⁰Ichujio ra divai negaghuwaghuwa unji aa mujii na saghami ahunuka ufuma ugusee ukufei wahatamu aa farasi, gwa stadia 1,600.

Chapter 15

¹Kange naona isara mbuya ugiunde, nkuu nayosangaya; Nare guna malaika saba nevina mapigo saba, nechu nare mapigo aamwisio(ugwaasaa ikuo ra Mungu nare aghondeka).²Negaona eroo neratokee kwamba ghabari ama bilauri neachnganyiywe na motro, na neameka umpeo mwa bahari nechu narevahendekie ashindi guntoo aimwana na sanamu akwe, na gunto aa namba neawakilishiye rina rakwe. Narevekatrie genubi nevafeiwe na Mungu.³Nareveemba wembo wama Musa, motromami wa Mungu, na wembo wa Mwana Kondoo: "Meemo ako nemekuu na yoshangaza, Bwana Mungu, negutrawala ong'e. Mwaminifu na njea yako neyatrutri, Motremi wa mataifa. ⁴Anyu ujuemwa ugutreja veve Bwana na uretukuza rina rako? Gwa soko veve wimwene umweru. Mataifa ako ong'e ejujaa ugurumba usonge ako gwa soko umujaa na ntendo yako yamanyeka."⁵Baada amantu asaa negarava, na sehemu nenjeru ino, nechu nare gunahema aa usuhuda, nearoghukie ugiunde. ⁶Ufuma mahali negueru ino vaja malaika saba nevina mapigo saba, veyetre masaa nemaeru, getani neyung'aa na mosipi wa dhahabu uzunguka ikua yaywe.⁷Umwedu wavasaa anyoufanga vane wafunya gwa malaika saba mabakuri saba aa dhahabu neijue ghadhabu aa Mungu monyodovaa ghae na ghae. ⁸Gune gueruu inoo gugaijuwa na yokii ufuma gueruu wa Mungu na ufuma uguudaho wakwe. Gutrii hatra umwedu newadahie ukea mpaka mapigo saba aa malaika saba nareaghondeka.

Chapter 16

¹Natregheya rorii uguetrana ufuma mahali gune gueruu na ahanya gwa malaika avoo neve saba, "Enda na wendo hunua gunto aa uremi mabakuli saba aa ghadhabu aa Mungu."²Malaika wamwandio agaenda nawahunua ibakuri rakwe uguuremi; majeraha nemaavee na neina uvai maghae igaja gwa antu nevina ihada ramonyama, gwa avoo nevarumbie sanamu akwe.³Malaika wa pele agahunua ibakuri rakwe uu bahari; ahendeka ginya saghami amontu neukue, na mogeumbe nemofanga ubahari agakuya.⁴Malaika wa tatu wahunua ibakuri rakwe umeongo na ugenyee ga maje; yahendeka saghami.⁵Natregheya malaika wamaje uguhanya, "Veve umwaminifu - umwedu newefo nanarewefo, Mweru - gwa soko waietra hukumu iyiii.⁶Gwa soko wahunue saghami aa anyohuvea na aoni, wavafaa vesoo unywa saghami; ndio nevefairee."⁷Natregheya madhabayu yusucha, "Hono! Bwana Mungu monyatravala gunto aa ong'e, hukumu yako netrutri na ya haki."⁸Malaika wa nne wahunua ufuma ubakuri akwe uyovaa, na rafewa ruhusa ufesia antu gwa motro.⁹Vegafeswa gwa motrutru wo oghofia, na varekufuru ukhani wa Mungu, munyaa nguu guntoo aa mapigo ong'e. Vetrinatubu gwaumofa mweso uweru.¹⁰Malaika wa tano wahunua ufuma ubakuri rakwe ugitrumbe ra utremi raimwana, na wiruu waukumba utremi wakwe. Vegasia mino umaghasoko nemaghae.¹¹Vamotroka Mungu wagiunde gwa soko amavai awe na majeraha awe, na kee vegaendelea udeoutubu gwa eroo nevarehendie.¹²Malaika wa sita agahunua ufuma ubakuri rakwe umongo neukuu, Frati, na maje ayoo auma ili udaha uandaa njea gwa motremi neujie ufuma ukeya.¹³Naona nkoo itratu nembee nareyagigheire ginya ntondwe neyofuma umomo wa njogha esee, imwana rese, na muoni uyoo waugeghege.¹⁴Nenghoo aifeo neyuhenda isara na meujiza. Narevoenda gune motremi wa uremi wong'e ili udaha uronda itrambe remwedu gwa vetra umatriku aa sikhunkuu aa Mungu, monyo travala gunto aa ong'e.¹⁵("Ravaa! Nejie ginya mohembi! Bahu uyoo negudovaa ukesha, negutunza masaa akwe ili atradahe uenda unji bila masaa nauona ovey wakwe.")¹⁶Vegavaetra itrambe remwedu usehemu nuyuetranwa geebrania Amagedoni.¹⁷Malaika wa saba agahunua ufuma ubakuri rakwe uanga. Na rori neukuu watregheyeka ufuma gune gueru na ufuma ugitrumbe rautremi, ahanya, "Ahia!"¹⁸Nareguna meale a mwaga wa radi, ngurumo, vishindo vya radi, na itetemeko rotisaha - itetemeko rikuu rafang'e neretrinawahi uhendeka uguuremi ufuna nare mwanadamu vahendeka uguuremi, oii neitetemeko rikuu nanguu.¹⁹Muji neukuu ugagawanyeka usehemu itratu, na maje auremi agibaghua. Nahafo Mungu wamokumbukeya Babeli nemokuu, na waufa muji usuu gekombe negeijue divai ufuma uu ghadhabu akwe neghae.²⁰Mogesiwa gayaghaa na melema etrina gighea kake.²¹Mbua nenkuu amagwe, nare eketri uitro wa talanta, asima ufuma ugiunde gunto aa antu, na vamolaani Mungu gwa mapigo aa mbua aa magwe gwa soko ipigo resee nare rivee ino.

Chapter 17

¹Umwedu wa malaika saba nare wina vitasa saba agaja nawambwera, "Njuu, nejuguaghea hukumu akahaba nemokuu negueghaa gunto aa maje ne maingi, ²nechu atremi vauremi vahenda mantu aunzinzi nayo na gunto aa movinyo wa uzinzi wakwe nevoeghaa uguuremi valemeshwa."³Malaika wang'oa uu Mwahu mpaka unyikani, na nanegamwona moghema ueghee gunto aa imwana moghokuu neweijue marina aa matruki. Imwana nerina matrwe saba na mpembe ikumi. ⁴Moghema agayechwa masaa aa zambarau na nkhuuu na urembiwe na dhahabu, magwe aa dhamani, na lulu. Nareukwatrie umoghono wakwe gekombe ga dhahabu negeijue mantu amachukizo auvee wauasherati wakwe. ⁵Gunto ausiu wakwe reandikiwe rina rasiri: "BABELI NEMOKUU, YIU WAMAKAHABA NA MANTU AMACHUKIZO AUREMI."⁶Naona kwamba moghema usuu nare ughetre gwa saghami anyohuea na saghami antu nevaghue gwa soko ama Yesu. Ighondo nare wamuona, nare ninamoshangao ukuu. ⁷Lakini malaika wambwera, "Nentuni ugusangaa? Nijugueleza maana amoghema na imwana negumuhua(imwana resee nerina matrwe saba na mpembe ikumi).⁸Imwana newareona narerefo, retrifo kanke fanui, Lakini reghondekie ufandea ughombo neretrikwetri mwisio. Nahafo rejuendelea nauferii. Avoo nevoeghaa guntoo aa ng'ee, avoo nemina awe etrinaandekwa ugetrabu gaufanga ufuma uekwa mesengi auremi - vejushangaa nevejumuona imwana narerefo, kwamba atrifo fanui, lakini wefo fife ujaa.⁹Ietranwa erei negwa soko aa mahaa aa hekima . Matrwe saba ne melema saba nechu moghema waeghee gunto ayoo. ¹⁰Nayo no ne atremi saba. Atrei vatrano vagua, umwedu wefo, na muuya akee atrina jaa; ighondo neuujaa, ujujaa gwa ighondo rekufei tu.¹¹Imwana narerefo, lakini fanui atrifo, namweso no motremi wa nane; lakini neumwedu waatremi avoo saba, na winji uguuharibifu. ¹²Mpembe eyoo kumi newaiona ne atremi kumi nevetrina fokea utremi, lakini vejufokea mamolaka ginya atremi gwa saa remwedu itrambe remwedu na imwana. ¹³Avai vina ishauri remwedu, na vejumofa nguu yawe na mamolaka imwana resee. ¹⁴Vejuhenda vetra baina awe na Mwana Kondoo. Lakini Mwana Kondoo ujuvahuma gwa soko ne Bwana wama bwana na Motremi wavatremi - na moghare auyoo gugaetranwa, gugaywanwa, aminifu."¹⁵Malaika wambwera, "Maje ayoo newayaona, hafo gune weghee kahaba ni antu, makutano, mataifa na lugha."¹⁶Mpembe eyoo ikumi newaiona - isii na imwana vejumuhua kahaba usuu. Naveso vejumuhenda mopweke na atrikwetri masaa, vejumulia mwere wakwe, na vejuuteketeza gwa motro. ¹⁷Soko Mungu waeka unkoo yawe uhoa ikusudi rakwe gwa makubaleano oo mofaa imwana nguu yawe umotrawala mpaka ikhani aa Mungu neijutimea.¹⁸Moghema uyoo newamuona ne mujii uroo neukuu negutrawala gunto aa atremi vang'ee."

Chapter 18

¹Baada amantu ayai negamuona malaika muuya negusima fang'e ufuma ugiunde. Mweso nare wina mamolaka nenkuu, na ng'ee egaerwa gwa weru wakwe. ²Agarea gwa ruri neukuu, wahanya, "Waguaa, wagwaa, muji uroo neukuu Babeli! Wahendeka sehemu gune yueghaa mafefo mouuchafu na nyonyi neyuchukiza. ³Gwa soko uremi wong'e wanyua movinyo aa nywera aa uaserati wayo nechu wamoetrea ghadhabu. Atremi vang'ee vazini nayo. Anyohenda biasara vang'e vahendeka aghue gwa nguu ya udovoo wakwe wa anasa." ⁴Na negatregheya rori uuya ufuma ugiunde yuhanya, "Fumi gune montu usuu antu vane, ili motraje mujusiriki umahutie akwe, na ili motraje mojufokea mapigo akwe gekaku. ⁵Mahutie akwe egirundie gunto ginya iunde, na na Mungu wakumbukwa ntendo yawe auvee. ⁶Morefii ginya nare wavarefa vauya, na mwedo morefa mara mbele gwa ginya nare wahendie; ugekombe newagechanganyiye, mochanganyiye mara mbele gwa soko akwe. ⁷Ginya nare wagihumbue mweso moghonjo, na agadova gwa anasa, mofii maghaseko nemaingi na huzuni. Gwa soko uguhanya unkoo akwe, 'Neeghee ginya malikia; wala ntii mojane, na wala ntijuona maombolezo.' ⁸Gwa hiyo moghatre aitriku remwedu mapigo akwe ejumuelemea: ikuya, maombolezo, na njaa. Ujuteketezwa gwa motro, gwa soko Bwana Mungu wina nguu, na ni mohukumu wakwe. ⁹Atremi vang'e nevazini nauchanganyekewa itrambe remwedu nayo vejurea naumomboleza navejuuona yukii wofia gwakwe. ¹⁰Vejuemeka kwenge nayo, gwa itreja ramaumivu akwe vohanya, "Ole, ole gwa muji neukuu, Babeli, muji neuketri nguu! Gwa isaa remwedu hukumu ako uendaijie." ¹¹Anyohenda biasara rei na uomboleza gwa soko akwe, gwa soko gutrii hatra umwedu negughua bidhaa yakwe kange- ¹²bidhaa yadhahabu, hela, magwe adhamani, lulu, getani njija, zambarau, hariri, nkukuu, aina yong'e yametre neina harufu nenjija, moibele yampembe yanjou, moibele nerehendiwe na metre aa thamani, shaba, chuma, igwe, ¹³modalasini, viungo, uvumba, manemane, ubani, movinyo, makutra. utruu neuja, ngano, ng'ombe na nkho, farasi na magae, na atromwa, na nkoo yaantu. ¹⁴Nghari newaisegehei gwa nguu yako yafwayaufuma gune vee. Anasa yako yong'e na mapambano afwaya, etrijuyangeka kanke. ¹⁵Anyohenda biasara ya mantu ayai nare vahanga ugwaee gwa mafenji akwe vejuemeka ghwenji ufuma gune mweso gwa soko aa hofu aa mavai akwe, nevorea na rori yamaombolezo. ¹⁶Vohanya, "Ole, ole muji uroo newavikwa kitani negeja, zambarau na nenkhoku, na urembwa gwa dhahabu, na vito vya dhamani na lulu!" ¹⁷Moghatre aisaa remwedu ughwae wong'e ugafwaya. Monahoza wameli, mobaharia, na vong'e anamaje, na vong'e nevhenda mwemo uu bahari, vegaemeka kwenge. ¹⁸Vegarea nare vaona yukii waufia gwakwe. Vegahanya, "Ne muji ekee neugighwetre na muji urui neukuu?" ¹⁹Vegajughutra mavumbi gunto amatwe awe, na vegarea, nevfumwa na mihori navoomboleza, "Ole, ole muji neukuu mahali vong'e narevina meli yawe ubahari nare aghwae kutokana mali yakwe. Moghatre aisaa remwedu waagamizwa." ²⁰"Yanji gunto akwe, mbingu, nyenye anyohuvea, metume, na aoni, gwa soko Mungu waetra hukumu anyu gunto akwe!" ²¹Malaika neuketri nguu agahumbua igwe neginya igwe nerikuu rosiera naurejughutra uu bahari, wahanya, "Gwa njea eyei, Babeli, muji uroo neukuu, ujughutwa fang'e gwa ukatili nautrijugighea kanke. ²²Rori wa vinanda, anamoziki, anyoina felembe, na tarumbeta vetrijutregheywa kanke gune nyee. Wala fundi wa aina yeyote atrijugighea gune nyee. Wala rori wainu utrijutregheywa kake gune nyee. ²³Mwanga wa tra utrijueria kake moghatre ako. Rori wa bwana harusi na bibi harusi itrijutregheywa kake moghatre ako, soko anyohenda biasara vako nare akuu vang'ee, na vamataifa, vaghongwa gwa uroghi wako. ²⁴Moghatre akwe saghami yaaoni na nayohuvea egaighea, na saghami avong'e nevaugahiwe gunto aa ng'ee."

Chapter 19

¹Baada aa mantu ayai negatregheya rori ginya wamoreo neukuu waikundi nerikuu ra antu ugiunde yuhanya, "Haleluya. Uchoi, uweru, na nguu neya Mungu witru, ²Hukumu yakwe ne yatruttre na haki, gwa soko wamohukumu kahaba nemokuu newamefirie ng'ee gwa uzinzi wakwe. Wahenda gesasi gwa saghami aa atromami vakwe, nech u negamehunua mweaso moghonjo." ³Gwa ighondo ragavere vegahanya, "Haleluya! Yokii gufuma gune mweso ghae na ghae." ⁴Anyampaa avoo ishirini na vanne na viumbe nevafanga vanne varumba na umwabudu Mungu negueghaa ugitrumbe rautremi. Narevohanya, "Amina. Haleluya!" ⁵Nahafo ndo rori wafuma ugitrumbi rautremi, yuhanya, "Mokumajui Mungu witru, nyenye atromami vakwe vong'e, nyenye nemomorumba mweso, vong'e nevetrikwetri umuhimu na nevina nguu." ⁶Nahafo ndio natregheya rori ginya rori wamwirundo neukuu raantu, ginya saunti yangurumo ya maje nemaingi, na ginya ngurumo aa radi, yohanya, "Haleluya! Bwana ne Mungu witru, monyotrawala gunto avong'e, ugutrawala." ⁷Na gushangilie gwa furaha naumofa uweru gwa soko harusi na serehe aa Mwana Kondoo ajaa, na bibi harusi ughondekie." ⁸Agaruhusewa uyeche getani negeeru na mweso ung'aa (getani negeeru ne ntendo ya haki yaaumini). ⁹Malaika wahanya nane, "Yahadie ayai: Vebarikewe avoo neverekiwe userehe aa harusi aa Mwana Kondoo." ¹⁰Nao wambwera, "Iyii nenghani ya truttre yaa Mungu." ¹¹Negasujudu ufanga'e aa meghuu akwe namorumba, lakini wambwera, "Utrahende vii! Nene nemotromami moyako na wandughu ako monyo ukwatrea usuhuda wama Yesu. Monyomurumba Mungu, gwa soko usuhuda wama Yesu ne nkoo auoni." ¹²Na naona iunde rarughuka, na naona nare guna farasi mweru! Na uyoo nare umonantie nareguetranwa Mwaminifu na wa trutri. Hukumu gwa trutri nauhenda vetra. ¹³Miho akwe neginya mwale wa motro, na gunto aitwe rakwe ukjetri taji nyingi. Wina rina nereandikiwe gunto akwe neatrimanyie montu gekaku ila mweso moghonjo. ¹⁴Uyetre isaa nereirewe saghami, na rina rakwe nareguetranwa Ukhani wa Mungu. ¹⁵Majesi ogiunde nare emosambeye gunto aa farasi nemweru, agayechwa getani negeja, njeru najija. ¹⁶Umomo wakwe ugufuma ufanga ughae nech uguangamiza uremi, na ujuvatrawala gwa ighotria raichuma. Namweso ugufanangea mabela aa movinyo gwa makuo maghae aa Mungu, yutrawala gunto aa vong'e. ¹⁷Namweso uandikiwe gunto amasaa akwe na ugipaja rakwe rina, MOTREMI WA ATREMI NA BWANA WA MABWANA. ¹⁸Negaona malaika uemekie uyovaa. Agavetrana gwa rori ukuu nyonyi yong'e neyoruma gunto, "Njii, girundi nyog'e umalewa nemakuu aa Mungu. ¹⁹Njii molie malewa aa motremi, nyma yaa majemedari, nyama yaa antu nevakuu, nyama ya farasi na anyonantea farasi, na nyama ya antu vong'e, nevehuru na atromwa, nevetriketri umuhimu na nevina nguu." ²⁰Negamwona imwana ramotremi wang'e itrambe remwedu na majeshi ayo. Narevegifangie gwa soko oo henda vetra na umwedu nare unantie farasina ijeshi rakwe. ²¹Imwana rekakatwa ba muoni wakwe wauegheghe newahendie isara gwa uwepo wakwe. Gwa isara iyii agavaghonga avoo nevamefokee chapa aimwana na nevamesujudie sanamu akwe. Vong'e vavere vegajughutwa narekee vafanga ugiambo ra motro neruaka gwa geberiti. ²²Avoo nevesaghai vegauraghwa gwaifanga newafumie umomo waumwedu newanantie gunto aa farasi. Nyonyi yong'e igalia mezoga aa meere awe.

Chapter 20

¹Nanaona malaika ufumie ugiunde, uketri ufunguo waighombo neretriketri mwesio na monyoo neukuu umoghono wakwe. ²Agamokwatrea njogha esee, njogha raghingi, nech u ne ibilisi au setrani, na umotrunga meagha ighana remwedu. ³Agamojughutra ugighombo neretriketri mwesio, warerutea nawarehenda muhuri gunto ayo. eyei nareei ili atravaghonge mataifa kake mpaka meagha elfu neejughea. Baada ahafo, ujurekewa huru gwa ighondo rikei. ⁴Nahafo negaona matrumbi autremi. Nareveyaeghere neavoo nevafiwe mamolaka aa hukumu. Nanegaona nafasi yaavo nevatreniwe metwe gwa soko umusuhudea Yesu na gwa ughani wa Mungu. Narevetrina morumba imwana au sanamu akwe, na agahitra ufokea alama gunto ausio wawe au moghono. Vegaja uguufanga, na vatravala itrambe remwedu na Kristo gwa meagha ighana remwe. ⁵Akui nevasaghie vetrinajaa uguufanga mpaka meaghaa ighana remwe nareayia. Urui ndio uchoi wamwandio. ⁶Monyobarikewa na mweru ne montu gekaku newahorie nafasi uguuchoi wa mwandio! Mauti a pele etrikwetri nguu gunto antu ginya avai. Gujuhendeka namakuhani va Mungu na vama Kristo na anyotrawala na mweso gwa meagha ighana remwe. ⁷Ighondo meagha elfu neajughea mwesio, Shetani ujurughwerwa ufuma ugigereza rakwe. ⁸Ujuenda uji uvaghonga mataifa ukona nne yauremi - Gogu na Magogu - uvaetra itrambe remwe gwa soko aa vetra. Vajuhendeka vaingi ginya mahau aa bahari. ⁹Vegaenda gunto aa tambarare aa ng'ee naveso vegazunguka nkambe aanyohueva, muji neuyanjetwe. Lakini motro ugaja ufuma ugiunde nauvaagamiza. ¹⁰Shetani, nech agavaghonga, agajughutwa mong'e aaiambo neruaka gwa geberiti, nech imwana na muoni wa uegheghe narewajughutwa. Vajughaswa momwe na utriku ghae na ghae. ¹¹Nahafo naona itrumbe rautremi gekuu na geeru nauyoo nare weeghee gunto ayoo. Uremi na iunde igadua kwenge ufuma nauwepowakwe, lakini nare gutrii chanya avaso uenda. ¹²Negavaona nevakue - hodari na netri vamohimu veemekie ugitrumbe ra utremi, na itrabu igarughuwa. Nageitrabu geuya garughuwa - Getabu gaufanga. Akui vahukumewa gwa resee nareeandikiwe moghate aitrabu, mafunyeo aereo nevarehendie. ¹³Bahri egavafunya akui nech nare vemoghatre akwe. Ikuya na kuzimu vegavafuya akui nech nare vemoghatre akwe, na akui vegahukumewa ulingana na intu nevarehendie. ¹⁴Ikuya na guzimu igajughutwa mung'e aa iambo ra motro. Eyei ne mauti aa pele - iambo ramotro. ¹⁵Ginya rina ramontu retrinahangeka reandikiwe mong'e aa Getrabu ga ufanga, agajughutwa mong'e aaiambo ra motro.*

Chapter 21

¹Na naona mbingu mpia na ng'e mpia, gwa soko ng'e amwando na mbingu amwando yaghondeka ukea, na bahari etrinahendeka kanke. ²Negaona moji neweru, Yerusalemu nempia, nechuwajie ufuma fang'e ufuma ugiunde gune Mungu, newaandalewe ginya bibi harusi newapambiwe gwa soko moghohi. ³Negatregheya rori neukuu ufuma ugitrumbe rautremi yuhanya, "Ravaa!Megheo aa Mungu ifo itrambe remwedu na anadamu, namweso ujudova itrambe remwedu nayo. Vejuhendeka antu vakwe, na Mungu mweso ujuhendeka nayo na ujuhendeka Mungu wawe. ⁴Ujufutra momihori ufuma umiho awe, nagujuhendeka gutrii ikuya kanke, au maombolezo, au urea, au mavai, Mantu aghingiu akea. ⁵Mweso nare weghee ugitrumbi rautremi wagahanya, "Ravaa! Nuhenda mantu ong'e ehendeke mafia. ⁶Agahanya, "Andeka erei gwasoko nkhanieyei ne ya trutri." ⁶Agambwera, "Mantu akiree! Nene ne Mwando na Mwisio. Gwa montu neguona nywetra nejumufa maje bila gharama ufuma ugenyee ga maje aufanga. ⁷Mweso negusinda ujuyarithi mantu ayai, na nejuhendeka Mungu wakwe, namweso ujuhendeka mwanane. ⁸Lakini ginya eeree gwa aovaa, nevetrohuvea, nevochukiza, anyouragha, azinzi, aroghi, anyorumba sanamu, na aegheghe vong'e, sehemu awe ne ugiambo ra motro wa geberiti negufesia. Esee ndio mauti agavere. ⁹Umwedu wamalaika saba waja gune nee, umwedu nare wina mabakuri saba nareijue mapigo saba aa mwesio naagahanya, "Njuu afai. Nejuguageha bibi harusi, moghema wamwana kondoo." ¹⁰Naagang'oa kwengi gwa Mwahu umolema neukuu na wiifu naagandaghea muji neutakatifu, Yerusalemu, newasima fang'e ufuma ugiunde gune Mungu. ¹¹Yerusalemu nare wina weru wa Mungu, na ujaa wakwe nare ginya mongo waujaa, ginya igwee rageyoo nereiroo na nerifofu. ¹²Nare winaukuta ukuu, urifu newina melango ikumi na ivere, itrambe remwedu na malaika ikumi na ivere umolango. Gunto amelangu nareguandekiwe marina aa makabila ikumi naavere aa ana va Israeli. ¹³Ufande wokeya nare guna melango itrtru, ufande wa khuma melango etratru, na ufande wotraghama melango etratru, na ufande wa mweii nare guna melango etratru. ¹⁴Kutaa yamoji nare ina mesengi ikumu naevere, na gunto ayoo nare guna mina ikumi naevere aa metume ikumi na evere aa Mwana Kondoo. ¹⁵Umwedu agaeghetia nanee nare wina kimo gaighotia newahendiwe na dhahabu gwa soko aa ufima maje, melango ayoo na kuta yayo. ¹⁶Muji ugekwa mung'e amoraba; uifu wakwe nare wesawa na upana wakwe. Agafima muji gwa gefimo ga ighotia, stadi 12,000 gwa urifu (urifu wakwe, ughae wakwe, na kimo gayo). ¹⁷Nao agafima ukuta wayo, ukuu wayo nare dhiraa 144 gwa ifimo wa binadamu (nechu no neiipimo vya malaika). ¹⁸Ukuta nare ujengiwe gwa yapsi na muji newina dhahabu nenjija, ginya geyoo negeja. ¹⁹Mosingi waukuta nareupambiwe namuaina aigwe. Ra mwando nare yapsi, rapele nare yakuti samawi, la tatu nare kalkedoni, raine nare zumaridi, ²⁰ra tano naresardoniki, rasita nare akiki, saba krisolitho, nane zabarajadi, tisa yakuti yamanjano, kumi krisoprasso, ikumi na moja hiakintho, kumi nambele amethisto. ²¹Melango kumi nambela nare lulu kumi nambele, momolango wahendiwe ufuma ululu emwedu. Metraa aa muji nare dhahabu nenjija, neegighetre ginya geyoo negijaa. ²²Ntinaona ihekalu lolote umuji, kwa gwa Bwana Mungu, nechuwatrawala gunto aong'e, na Mwana Kondoo neihekalu rakwe. ²³Muji nareutrihitaji yovaa wala mwerii ili ueria gunto akwe gwa soko aa weru wa Mungu neweeriye gunto akwe, na traayoo ne Mwana Kondoo. ²⁴Mataifa ijuenenda gwa weru wa muji usuu. Atremi vwauremi vejuetra fahari yawe mong'e ayo. ²⁵Melango ayo etrijurutrewa ighondo ramomwe, na gutrijuhendeka na momwe hafo. ²⁶Vejuetra fahari na hesima aa mataifa moghatre ayoo, ²⁷na gutrii nerivee negejuka mong'e ayoo. wala gekaku neguhenda intu gekaku nerivee au uegheghe utrijukea, ila avoo tu nechuwamini awe aandekwa ugetrabu gaufanga ga Mwana Kondoo.

Chapter 22

¹Malaika akagigheya mongo wa maji a ufanga, maji nee a mung'ao ginya bilauri. Neiusemempa ufuma u gitrumbi ra ensi ra Mungu na mwanakoondoo. ²Ukiria ukhatri a mji. Muu mpeo a mongo nee gwina mutri wa ufanga, niugufafaa mbisya muu mweri. Matutru ni gwasoko a uforya urimi. ³Uu gutrii laana gikaku kanki. Itrumbi ra enzi ra Mungu na ga Mwana Kondoo gijotrendeka mung'ii a mji, na atrumami vakwe vijomutrumikia. ⁴Vijomuona usiu wakwe, na rina rakwe rijotrendeka unto a masiu awe. ⁵Gutrii utriku kanki ; wala gutrii hitaji ra weeru wa tra a au yiuva gwa soko Bwana Mungu ujoerya unto awe. UU veso vijotrawala khae na khae. ⁶Malaika akankhania, "Nkhani iyii ni yohuvia na tutri. Bwana Mungu wa Roho ya manabii akamutruma malaika wakwe uvaaghia atrumami vakwe nirijogighe". ⁷Rava! Nijie uri! Ubarikiwe uyoo niuguyatii nkhanii ya unabii wa gitranu igii". ⁸Nene, Yohana, natregheye na uona mantu ayai. Nenatregheya na uyaona, nikagwa fang'i nene usonge a mighuu a malaika na umwabudu, malaika niwandaghie mantu ayai. ⁹Akankhania, "Utatrende uyi! Nene ni mutrumami muyako, itrambimwe na anyandughu vako manabii, na avoo nivihesimu nkhanii ya gitrabu igii. Mwabudu Mungu!" ¹⁰Akankhania, "Utatrende muhuri nkhanii ya unabii gitrabu igii, gwasoko ikhondo ragheaa. ¹¹Niatrina haki aendelee udiotrendeka wina haki. Ni muchafu gi maadili uu aendelee utrendeka muchafu. Niwina haki na aenelee. Ni mueru na aendelee utrendeka mueru". ¹²Rava! Nijie uri. Ujira wane wiitrambimwe nanee, umurifa muumuntu ulingana na niwatrendiee. ¹³Nene ni Alfa na Omega, wa mwandyo na mwisyo. ¹⁴Vibarikiwe avoo niviuoyaa masaa awe uu vihangе haki olia ufuma u mitri wa ufanga na uhefea muji ukiria mulango. ¹⁵Unji gwina mbwa, aroghi, afumbu, auraghi aabudu sanamu na muu niuyanjitrw usudia usudanga wa uregheghe. ¹⁶Nene, Yesu namutrumaa malaika wane uvasudia uhusu mantu ayai gwa makanisa. Nene ni mwiiri wa ufafo wama Daudi. Njotra adiu. ¹⁷Roho na Bibi harusi uguhanya, "Njuu!" Na usuu niugutregheya uguhanya "Njuu!" Gikaku niwina nyuetra aje na gikaku niusighitre na ahange maji a ufanga ndende. ¹⁸Numusudia muumuntu niugutregheya nkhanii ya unabii wa gitrabu igii: Mpese gikaku ujoongeya mapigo niuhadiwe u gitrabu igii. ¹⁹Mwese muntu gikaku ujoyaheya nkhanii ya gitrabu igii ga unabii, Mungu ujoheya sehemu akwe u mutri wa ufanga na u muji ni weeru, ni nkhanii yayo ihadiwe u gitrabu igii. ²⁰Mweso niugusudia mantu ayai uguhanya, "Ndio! Naja uri". Amina! Njuu, Bwana Yesu! ²¹Neema ama Bwana Yesu itrendeke u muu muntu. Amina.